DMITRI

GLUHOVSKI

SCIENCE-FICTION

„Metroul moscovit a fost dintotdeauna un loc legendar, care l-a inspirat pe Dmitri Gluhovski să creeze o epopee fantastică!"

Serghei Lukianenko

„Un spaţiu închis al autodaustrării, care trăieşte cu frica unui război total şi închide ermetic toate uşile, izolându-se de Occident.

Serghei Medvedev, jurnalist *Forbes*

„Gluhovski are multe de spus despre natura umană şi cu toate că trilogia lui este mai degrabă sumbră şi nihilistă, există un sâmbure de umanitate ce străluceşte până la sfârşit, chiar dacă stins."

www.emagill.com

„Gluhovski face din metroul rusesc o lume extrem de
spectaculoasă!"

Moscow

„Dmitri Gluhovski transformă metroul moscovit în ultimul refugiu al umanităţii. Trilogia lui a atins la coarda sensibilă tânăra generaţie şi din afara spaţiului rus." *Deutsche Presse-Agentur*

„Un final excelent. Mi-ar plăcea să citesc şi *Metro 2036* (dacă Dmitri va decide vreodată s-o scrie)." alexandrabemm.com

„Ultima carte din trilogie nu dezamăgeşte. Artiom continuă să caute, deşi mulţi îi stau împotrivă, un drum către suprafaţă şi un loc în care să trăiască din nou la lumină." the-pmk-moQse.com

„Un tărâm fantasmagoric minunat şi original.

Un roman excelent!"

Spiegel

DMITRI

GLUHOVSKI

Metro 2035

Traducere din limba engleză
de Silviu Genescu

d&LADIN

Colecţie coordonată de: Mihai-Dan Pavelescu Redactori: Beatrice Feleagă, Mădălina Raşoga Tehnoredactor: Mihaela Aramă
Coperta: Alexandru Daş

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
GLUHOVSKI, DMITRI ALEKSEEVICH
Metro 2035 / Dmitri Alekseevid Gluhovski; trad, din lb. engleză de Silviu Genescu. - Bucureşti: Editura Paladin, 2019

ISBN 978-606-9000-38-0

I. Genescu, Silviu (trad.)

821.161.1

Trecut mai luminos.
Viitor mai întunecat.

Capitolul 1

Aici Moscova

— Nu-i permis, Artiom.

— Deschide-1! Deschide-1 acum, n-auzi?

— Comandantul staţiei ne-a spus... Să nu lăsăm pe nimeni afară.

— Crezi că-s imbecil? Pe nimeni... cine-i ăsta? Cine-i nimeni?

— Am ordine clare! Pentru protecţia staţiei... împotriva radiaţiilor. Am ordine clare. Ai priceput?

— Suhoi ţi-a dat ordinul? Tatăl meu vitreg ţi-a dat ordinul? Hai, deschide!

— Am s-o iau în freză din cauza ta, Artiom...

— Atunci am s-o fac eu, dacă tu nu poţi.

— Alo... Sanseid... Da, la postul de santinelă... Artiom e aid... Artiom al tău. Şi ce să fac cu el? Bine. Aşteptăm.

— Ai turnat, aşa-i? Foarte bine pentru tine, Nikiţka. Ai turnat. Acum, cară-te! Am să deschid eu, oricum. Şi oricum ies!

însă alţi doi oameni ţâşniră din camera de gardă, vârân- du-se între Artiom şi uşă, şi începură să-l împingă cu milă şi blândeţe. Artiom, obosit din capul locului, având cearcăne întunecate sub ochi - încă nu-şi revenise din ieşirea la suprafaţă, din ziua precedentă - nu putu să se împotrivească, chiar dacă niciuna dintre santinele n-avea de gând să se lupte cu el. începură să se adune privitorii

curioşi: băieţei posomorâţi, cu părul la fel de transparent ca sticla, femei

cu feţele galbene, cu mâinile albastre şi oţetite, de la atâtea rufe spălate în apa rece ca gheaţa, ţărani obosiţi, din partea dreaptă a tunelului, gata să caşte gura ca proştii la orice. Şuşoteau între ei. Se uitau la Artiom, dar cumva părea că priveau prin el; şi ce expresii erau alea de pe feţele lor?

— Se tot duce afară, toată ziua bună ziua. Ce rost are să iasă?

— Ptiu! Şi de fiecare dată uşa-i larg deschisă. Iar chesti- ile-s aspirate aid, de-afară, ştii asta? Al dracului nebun...

— Auzi, nu poţi... Nu poţi să vorbeşti aşa despre el. La urma urmelor... ne-a salvat. Pe noi toţi. Şi pe copiii tăi de colo.

— A salvat oameni, pfui! Şi-acum ce se- ntâmplă? Pentru asta i-a salvat? Dacă primeşte o doză babană de radiaţii, o primim şi noi, ăştia de aid... Cu cât mai mare, cu atât mai distractiv.

— De ce mă-sa se tot duce? Asta-i întrebarea. Nu-i ca şi când există ceva acolo. Pentru ce se duce?

Apoi o faţă nouă se ivi între cei adunaţi acolo: cea mai importantă faţă dintre toate. Mustaţă neîngrijită, păr deja rărit şi complet cărunt, întins ca un pod peste începutul de chelie. însă faţa era desenată exdusiv în linii drepte, nimic rotunjit. Şi era pe de-a-ntregul aspră şi ca de cauduc... prea dură ca să nu te înspăimânte, de parcă omul fusese vulca- nizat de viu. Şi glasul său părea vulcanizat.

— Toată lumea să-şi ia tălpăşiţa. M-aţi auzit?

— Uite-1 pe Suhoi. Vine Suhoi. Lasă-1 să-şi

recupereze băiatul.

— Unchiule Saşa...

— Iar tu, Artiom? Deja am vorbit despre asta...

— Deschide uşa, unchiule Saşa.

— Luaţi-vă tălpăşiţa! Cu voi vorbesc! N-aveţi la ce să vă holbaţi. Iar tu, vino cu mine.

Artiom se aşeză însă pe podea, pe granitul rece şi lucios, sprijinindu-se cu spatele de perete.

— Asta-i prea de tot, mimă Suhoi, fără zgomot, doar din buze. Oamenii deja şuşotesc şi fără să te dai tu acum în petic.

— Aşa-mi vine. Trebuie s-o fac.

— Nu-i nimic acolo! Nimic! Nimic de căutat.

— Dar ţi-am spus, unchiule Saşa.

— Nikita! Nu sta cu gura căscată. Apucă-te de treabă. Condu-i pe cetăţeni de aici.

— Ai dreptate, Sanseici. Bine, atunci, dne are nevoie de invitaţie personală? Daţi-i drumul, mişcaţi-vă...

Nikita-i lua în zeflemea, scoţând mulţimea de-acolo.

— Ce mi-ai zis tu, a fost o prostie. Ascultă...

Suhoi expiră aerul care-i umflase pieptul, se înmuie, se gârbovi şi se lăsă jos, lângă Artiom.

— îţi faci singur de petrecanie. Crezi că te va proteja de radiaţii costumul ăsta? E ca un ciur! O salopetă din bumbac ţi-ar fi mai de folos!

— Şi ce-i cu asta?

— Stalkerii nu se duc acolo atât de des cât te duci tu... încerci să-ţi măreşti doza? Vrei să trăieşti, sau s-o mierleşti?

— Sunt sigur că l-am auzit.

— Iar eu sunt sigur c-a fost doar o halucinaţie. Acolo nu-i nimeni care să emită vreo transmisiune. Nimeni, Artiom! De câte ori trebuie să-ţi mai spun asta? N-a mai rămas nimeni acolo. Nimic, în afară de Moscova. In afară de noi, cei de aid.

— Nu cred.

— Crezi că-mi pasă mie ce crezi tu şi ce nu? Dar îmi pasă dacă-ncepe să-ţi cadă părul! Dacă-ncepi să te pişi cu sânge! Vrei să ţi se usuce scula şi să-ţi cadă?

Artiom dădu din umeri. O clipă, nu spuse nimic, cântărind lucrurile. Suhoi aştepta.

— L-am auzit. Atunci, pe turn. Prin staţia de radio a lui Ullman.

— Dar în afară de tine, nu l-a auzit nimeni niciodată în tot timpul ăsta, indiferent cât de atent au ascultat. Numai frecvenţe radio pustii. Atunci ce-i acolo?

— Aşa că mă duc acolo, asta-i. Asta-i tot.

Artiom se ridică în picioare şi-şi îndreptă spatele.

— Vreau nepoţi, zise Suhoi de pe podea.

— Ca să trăiască şi ei aici? în catacombe?

— In metrou, îl corectă Suhoi.

— In metrou, se învoi Artiom.

— Aici vor avea trai pe vătrai. Cel puţin, se vor naşte. Insă în felul ăsta...

— Spune-le să deschidă, unchiule Saşa.

Suhoi se uită la podea. La granitul negru şi lucios. Se părea că mai era ceva acolo.

— Ai auzit ce spun oamenii? C-ai cedat nervos. Acolo, la turn.

Artiom îşi strâmbă faţa într-un zâmbet.

Inspiră adânc.

— Dacă vrei nepoţi, ştii ce-ar fi trebuit să faci, unchiule Saşa. Ar fi trebuit să ai copiii tăi. Atunci le-ai fi putut spune ce să facă. Iar nepoţii tăi ar fi arătat ca tine, nu ca dracu' ştie cine.

Suhoi închise ochii strâns. Trecu o secundă.

— Nikita, deschide-i uşa. N-are decât s-o şteargă. Să crape. Nimănui nu-i pasă câtuşi de puţin.

Nikiţka se supuse fără cuvânt. Artiom dădu mulţumit din cap.

— Mă întorc curând, îi spuse lui Suhoi din sas.

Suhoi se ridică în picioare, încă rezemat de perete, îşi întoarse spatele gârbovit la Artiom şi se îndepărtă târşâin- du-şi paşii, lustruind granitul.

Uşa sasului se închise şi se zăvori cu un pocnet. Pe tavan, un bec electric alb şi strălucitor, cu garanţie de până la douăzeci şi cinci de ani, se aprinse şi se reflectă ca un soare slab, de iarnă, în dalele murdare ce acopereau tot interiorul sasului, cu excepţia unui perete metalic. Acolo se găsea un scaun uzat, din plastic, ca să-ţi mai tragi sufletul, sau să-ţi înnozi şireturile de la bocanci, un costum de protecţie chimică, atârnat într-un cârlig, un canal de scurgere pe podea, din care ieşea un furtun din cauciuc pentru decontaminare, într-un colţ zăcea un rucsac militar. Şi un telefon albastru, atârnat pe perete, ca într-o cabină telefonică veche.

Artiom intră în costum, care îi era prea larg acum, ca şi cum n-ar fi fost al lui. Scoase o mască

de gaze din rucsacul lui. întinse coarda din cauciuc, o trase peste cap şi clipi, obişnuindu-se să privească prin gemuleţele rotunde şi murdare din dreptul ochilor. înşfăcă receptorul telefonului.

— Gata.

Se auzi un scrâşnet ascuţit şi peretele metalic - nu un perete, ci doar o uşă etanşă - începu să lunece în sus. De afară pătrunse o adiere de aer umed şi rece. Artiom se înfi- oră. îşi săltă rucsacul în spate, era greu, de parcă pe umeri i se aşezase un bărbat.

Treptele tocite şi alunecoase ale imensei scări rulante duceau în sus. Staţia Expoziţiei din metrou era la şaizeci de metri sub pământ. Suficient de adâncă încât să nu fie zgâlţâită de detonările bombelor lansate de avioane. Desigur, dacă Moscova ar fi fost lovită de o rachetă nucleară, acolo ar fi rămas un crater umplut cu sticlă. însă încărcăturile nucleare fuseseră interceptate cu rachete, la mare altitudine deasupra oraşului; doar fragmente din ele căzuseră pe pământ, încă radioactive, dar nu putuseră exploda. Aşa că Moscova rămăsese aproape intactă. Chiar aducea cu aspectul ei dinainte, cam în acelaşi fel în care o mumie seamănă

cu un rege viu. Braţele la locul lor, picioarele la locul lor, zâmbetul...

însă celelalte oraşe nu avuseseră interceptoare de rachete ca să se apere.

Artiom gemu, îşi aşeză rucsacul intr-o poziţie mai comodă, îşi făcu pe furiş cruce, băgă degetele sub curelele slăbite, pentru a le strânge, şi începu să meargă.

* * *

Ploaia răpăia sec pe metalul căştii lui Artiom, de parcă îi bătea direct în cap. Cizmele de cauciuc i se scufundau în mocirlă; rugina se scurgea în puhoaie de deasupra spre un loc aflat undeva sub el. Cerul era ticsit de nori, îngreunân- du-i respiraţia, iar clădirile, cât vedeai cu ochii, erau goale, roase de timp. în acest oraş nu mai trăia niciun suflet. Situaţia era aceeaşi de douăzeci de ani, nici măcar un suflet.

Uitându-se în lungul unei alei străjuite de copaci umezi şi desfrunziţi, putea să vadă arcada imensă de la intrarea în Expoziţia Realizărilor Economice. Un minunat panoptic de curiozităţi, unde zăceau embrionii speranţelor unui viitor măreţ, transplantat în false temple clasice. Măreţia ar fi trebuit să-şi facă apariţia curând, de fapt chiar mâine. Atâta doar că ziua de mâine nu mai venise niciodată.

Expoziţia era o capcană letală, uitată de Dumnezeu.

Cu câţiva ani în urmă, aid vieţuiseră tot felul de creaturi periculoase, dar acum până şi ele

dispăruseră. Existase promisiunea că în curând nivelul radiaţiei de fond va scădea şi atund va fi posibilă o revenire, treptată, la suprafaţă; totuşi zona era plină de mutanţi care mişunau şi erau încă în viaţă, chiar dacă arătau ca nişte brute schilodite...

Se întâmplase însă taman pe dos: după ce se descotorosise de crusta sa de gheaţă, Pământul începuse să respire

şi să se încălzească, în vreme ce nivelul radiaţiilor de fond explodase. Pentru o vreme mutanţii se agăţaseră de viaţă cu ghearele lor enorme, însă cei care n-o luaseră la goană să-şi scape pielea muriseră, pe când ce oamenii aflaţi aid, sub pământ, trăiau în staţiile de metrou fără cea mai mică intenţie de a muri. Oamenii nu aveau nevoie de prea multe, îi puteau învăţa până şi pe şobolani câte ceva.

Contorul Geiger începu să păcănească, măsurând radiaţiile încasate de Artiom. „Poate c-ar trebui să nu-1 mai iau cu mine", îşi zise el. „Nu face decât să mă enerveze. Ce importanţă are cât păcăne? Până nu termin treaba, n-are decât să pârâie cât pofteşte."

— Lasă-i să vorbească, Jen. Lasă-i să creadă c-am luat-o razna. Nu erau acolo când... pe turn. Nu şi-au scos nido- dată nasul din metroul lor. Cum să ştie, eh? Am luat-o razna... I-aş putea lovi pe toţi să... Am explicat, nu? Exact în momentul când Ullman îşi ridicase antena... în timp ce căuta lungimea de undă... Am auzit ceva! Şi nu mi-am imaginat. Futu-i! Nu mă crede nimeni!

O autostradă se înălţa deasupra capului său; fâşiile de asfalt se îndoiseră şi încremeniseră aşa, azvârlind maşinile şi camioanele care căzuseră la întâmplare, unele pe cele patru roţi, altele pe spate, şi-şi dăduseră duhul pe loc.

Artiom privi iute în jur şi pomi pe limba aspră a rampei de ieşire spre autostradă. Nu trebuia să meargă mult, poate un kilometru şi jumătate. Blocurile înalte de apartamente din complexul

„Tricolor" se înălţau chiar în apropierea următoarei rampe. Cândva, fuseseră zugrăvite în culori festive, alb, albastru şi roşu, însă trecerea vremii revopsise totul în cenuşiu, în propriul său stil.

— Dar de ce nu mă cred? Pur şi simplu, nu mă cred, asta-i tot. Bun, ded nimeni n-a auzit nidun semnal de apel. Dar ascultau după astfel de apeluri? Sub pământ. Nimeni nu urcă la suprafaţă numai pentru asta... nu-i aşa? Dar tu doar te-ai gândit la asta, să fie posibil să nu fi supravieţuit nimeni în afară de noi? în toată lumea, nimeni în afară de noi? Ei? Asta-i o prostie cât casa! Păi, nu-i aşa?

Nu voia să se uite spre Tumul Ostankino, însă n-avea cum să nu-1 vadă: chiar dacă îşi întorcea faţa dinspre el, tot se înălţa la marginea câmpului său vizual, ca o zgârietură pe lentila măştii de gaze. Negru şi gros, rupt la nivelul platformei de observare, ridicându-se de sub pământ ca un braţ cu pumnul strâns, ca şi cum cineva uriaş încerca să urce la suprafaţă, dar rămăsese prins în lutul roşu al Moscovei, prins în capcană, ca într-o menghină a pământului, blocat şi zdrobit.

— Când am fost ultima dată în tumul ăla - încordat, Artiom smud din cap în direcţia lui - când ascultau, încercând să recepţioneze semnalul de apel al lui Miller... cu toate pârâiturile alea... Pot să jur pe orice vrei tu... era acolo! Ceva era acolo!

Două siluete imense se ridicau deasupra pădurii desfrunzite, „Mundtorul şi colhoznica", luptând în poziţia aceea ciudată, fie patinând pe gheaţă, fie

învârtindu-se unul în jurul celuilalt într-un tangou, dar fără a se privi, ca nişte făpturi asexuate. Atund unde se uitau? De la înălţimea aceea puteau vedea dincolo de orizont? se întrebă Artiom.

în stânga lui, Marea Roată a Expoziţiei Realizărilor Economice era încă în pidoare, imensă ca roata dinţată a unui mecanism uriaş care rotea Pământul. Trecuseră douăzed de ani de când ea, şi tot mecanismul, se opriseră pentru totdeauna, iar în prezent ruginea discret. Primăvara trecuse.

Pe roată, stătea scris numărul 850: aceea era vârsta Moscovei în ani, când fusese ridicată roata. Artiom se gândi într-o doară că o corectare a numărului n-avea rost: dacă n-avea dne să înregistreze timpul, atund acesta se oprea.

Zgârie-norii urâţi şi mohorâţi care fuseseră cândva albi, albaştri şi roşii se întindeau cât să acopere mai bine jumătate din lume. Cât pe ce... Cele mai înalte clădiri din zonă, dacă nu punea la socoteală tumul distrus. Chiar aşa. Artiom dădu capul pe spate şi-şi fixă privirea pe vârful blocurilor, începură imediat să-l doară genunchii.

— Poate astăzi..., întrebă el fără a pune şi semnul întrebării, fără a uita că urechile cerului erau astupate cu dopuri din vata norilor.

Nimeni nu-1 mai auzea aici, desigur.

Intrarea într-un hol.

Doar un hol ca oricare altul.

Telefonul de la intrare e ca un orfan abandonat, uşa metalică nu are curent, în acvariul de sticlă al portarului se află stârvul unui câine, cutiile de scrisori zăngănesc încet în curentul de aer, fără

scrisori, fără pliante publicitare: cineva a adunat tot şi, cu multă vreme în urmă, le-a pus pe foc să-şi încălzească mâinile cât de cât.

La baza zidului simt trei lifturi nemţeşti strălucitoare, care stau cu uşile larg deschise, interiorul lor din oţel inoxidabil străluceşte şi parcă ar putea să intre într-unul chiar acum şi să suie direct la ultimul etaj al blocului-tum. Artiom le ura pentru asta. Şi lângă ele, uşa deschisă către scara de incendiu. Artiom ştia ce se află în spatele uşii. Le numărase deja: patruzeci şi opt de etaje, urcate pe jos. Muntele Gol- gotei era întotdeauna urcat pe jos.

— întotdeauna... pe jos...

Rucsacul cântărea acum o tonă şi tona aceea îl apăsa pe Artiom spre sol, spre beton, făcându-1 să meargă cu greutate, încetinindu-1. Insă înainta oricum, ca o jucărie mecanică şi vorbea tot ca o astfel de jucărie.

— Aşadar, ce s-ar fi întâmplat dacă... n-ar fi avut nido rachetă de interceptare... La fel... trebuie să fi fost... trebuie să fi fost oameni... pe undeva... Nu-i posibil să fie numai aici... numai la Moscova... în metrou... Pământu-i încă întreg... n-a crăpat în două... Cerul se limpezeşte... Nu-i posibil... ca o ţară întreagă... şi America... şi Franţa... şi China... şi Thailanda sau alte din astea... Cu ce-au greşit...? N-a existat nidun motiv să...

Desigur, în toţi cei douăzeci şi şase de ani ai vieţii sale, Artiom nu fusese nici în Franţa, nici în Thailanda. Nici nu văzuse prea mult din lumea veche; se născuse prea târziu. Iar geografia lumii

noi era mult mai restrânsă: staţia de metrou Expoziţiei, Lubianka, Arbatskaia... Linia Circulară. însă când studiase fotografiile năpădite de mucegai ale Parisului şi New Yorkului, de prin rarele reviste turistice, Artiom simţise în sufletul lui că oraşele acelea erau încă acolo, încă existau pe undeva, că nu dispăruseră. Poate că-1 aşteptau pe el?

— De ce-ar... De ce-ar rămâne doar Moscova? Nu-i logic, Jen! Pricepi? Nu-i logic! Iar asta-nseamnă... înseamnă că, pur şi simplu, nu-i putem recepţiona... Indicativele lor... Nu putem... Nu încă. Dar trebuie să continuăm. Nu putem renunţa. Nu trebuie...

Blocul-tum era gol, totuşi încă producea zgomote, încă avea viaţă: vântul bătea prin balcoane, trântea uşile, şuiera prin puţurile lifturilor, mormăia prin bucătăriile oamenilor şi-n dormitoare, prefăcându-se că ar fi proprietarii care se întorseseră acasă. Artiom nu mai credea asta; nici măcar nu mai privea în jur şi nid nu vizita nimic.

Ştia ce se afla dincolo de uşile acelea trântite fără contenire: apartamente jefuite. Meii rămăseseră doar fotografii împrăştiate pe podea - necunoscuţii morţi se fotografia- seră ca amintire, pentru nimeni - şi mobile incredibil de grele, imposibil de cărat în altă parte, nu în metrou, sau în lumea următoare. în alte dădiri, geamurile fuseseră făcute ţăndări de unda de şoc, însă aid ferestrele erau rezistente la furtună şi supravieţuiseră, deşi în douăzed de ani adunaseră

un strat de praf, de parcă fuseseră orbite de cataractă.

înainte, în vreun apartament sau altul, mai dădea peste câte un fost proprietar, frecându-şi trompa măştii de gaze de vreo jucărie şi plângând nazal, incapabil să audă dacă se apropia careva din spatele lui. Dar trecuse multă vreme de când mai văzuse pe cineva. Unul fusese lăsat să zacă aid, cu o gaură în spate, lângă jucăria lui prostească, iar ceilalţi îl priviseră şi-şi dăduseră seama că aid nu era nidun cămin, la suprafaţă, că aid nu mai exista nimic. Beton, cărămizi, zoaie, asfalt crăpat, oase îngălbenite, praful descompunerii tuturor lucrurilor şi, bineînţeles, radiaţiile. Aşa era în Moscova şi în restul lumii. Nu mai exista nidun fel de viaţă, nicăieri, cu excepţia metroului. Acesta era un fapt. Toată lumea ştia asta.

Toată lumea, cu excepţia lui Artiom.

Insă ce-ar fi fost dacă undeva, pe întinderea nemărginită a Pământului, mai exista un loc potrivit pentru a fi locuit? Pentru Artiom şi Ania. Pentru toţi cei din staţie. Un loc unde să nu aibă tavan de fontă deasupra capetelor şi unde să poată creşte chiar şi până la cer. Să-şi construiască propriile case, să aibă o viaţă a lor, iar din locul acela să plece treptat, să se înmulţească pe tot Pământul pârjolit.

— Aş putea găsi locuri... pentru toţi oamenii... Ar putea trăi... în aer liber...

Patruzed şi şase de etaje.

Artiom s-ar fi putut opri la al patruzedlea, sau chiar la al treizecilea; la urma urmei, nimeni nu-i

spusese că trebuia să urce chiar până sus. Insă, cumva, îi intrase în cap că, dacă voia să aibă vreo şansă de succes, asta se putea întâmpla numai acolo, sus, pe acoperiş.

— Bineînţeles... nu... nu-i chiar atât de înalt... cum a fost în turn... atund... Dar... Dar...

Geamurile măştii de gaze i se aburiseră, inima încerca parcă să-i iasă din piept şi cineva părea să-l tot împungă în coaste, căutând o cale să-i înfigă un cuţit sub ele. Aerul pe care-1 inspira energic prin filtrul măştii de gaze era prea rarefiat; nu avea destulă viaţă în el şi, la fel ca la turn, când Artiom ajunsese la etajul al patruzeci şi cincilea, cedă şi-şi smulse pielea din cauciuc lipită de faţă. Luă o gură de aer dulceag şi amărui. Un aer complet diferit de cel din metrou. Proaspăt.

— înălţimea... Poate... pân-acolo... Circa două sute de metri... înălţimea... Aşa că poate... Probabil... De la înălţimea aia... pot recepţiona...

îşi scutură rucsacul de pe umeri şi-1 târî după el restul drumului. Rezemându-şi spatele înţepenit de trapa de acces, o ridică şi se urcă pe acoperiş. Şi abia atunci căzu. Rămase pe spate, privind norii, care erau la numai o lungime de braţ de el; îşi îmbună inima şi-şi linişti respiraţia. Apoi se ridică în picioare.

Priveliştea de aici era...

Artiom parcă murise şi pornise în zbor spre ceruri, dar se izbise brusc de un plafon din sticlă şi rămăsese înţepenit acolo, legănându-se pe sub el, fără nicio cale să înainteze, ori să bată în retragere. Era evident, de la înălţimea aceea, că nu mai era posibil să se întoarcă: după ce-ai văzut

cu adevărat cât de mic e totul pe Pământ, cum poţi să mai iei aşa ceva în serios?

Nu departe de el erau alţi doi zgârie-nori identici, strălucitori şi plini de culoare cândva, acum cenuşii. însă Artiom urcase întotdeauna numai pe acesta. Părea mai comod aşa. Preţ de o clipă, în nori apăru o crăpătură, ca o ambrazură, şi soarele trase un foc prin ea; crezu că văzuse o sclipire bruscă în clădirea alăturată, fie dinspre acoperiş, fie dinspre geamul prăfuit al unuia dintre apartamentele de sus, ca şi cum cineva captase raza de soare într-o oglinjoară. Dar înainte să se poată uita în jur, soarele se baricadă din nou şi licărul dispăru. Nu mai era nimic.

Cu cât Artiom încerca mai abitir să-şi întoarcă privirea, cu atât continua să-i alunece spre pădurea regenerată ce prospera acolo unde fusese Grădina Botanică şi spre pustietatea întunecată din chiar mijlocul ei. Un loc mort, unde parcă însuşi Creatorul şi-ar fi azvârlit suflul încins, rămas de prisos. Dar nu, nu Domnul făcuse asta.

Grădina Botanică.

Artiom îşi amintea că arăta altfel. Era tot ce-şi amintea din lumea dispărută dinainte de război. O afacere ciudată: iată, întreaga ta viaţă constă din dale, tuneluri, tavane prin care curge apă şi pâraie scurse pe pământ, pe lângă linii de tren, granit şi marmură, aer închis şi lumină electrică.

Apoi, dintr-odată, mai apare ceva mărunt: o dimineaţă răcoroasă de mai; vlăstare verzi, nevinovate, delicate, pe copacii eleganţi; aleile din parcuri acoperite de desene cu cretă colorată, o

coadă uimitoare la îngheţată, şi îngheţata propriu-zisă, într-un cornet din vafă, nu doar dulce, ci absolut îngerească. Şi vocea mamei, slabă şi distorsionată de timp, ca şi cum vine prin firele de cupru ale unui telefon. Şi căldura mâinii ei, pe care încerci să n-o laşi să scape din a ta, ca să nu te pierzi, şi te agăţi de ea cu toată puterea. Totuşi, chiar e posibil să-ţi aminteşti astfel de lucruri? Probabil că nu.

Şi tot acest altceva este atât de nepotrivit şi imposibil, încât nu mai înţelegi dacă ţi s-a întâmplat cu adevărat sau ai visat, pur şi simplu. Dar cum să fi visat asta, când n-ai văzut sau trăit nimic asemănător?

Artiom putea vedea totul în faţa ochilor săi: desenele în cretă de pe alei, soarele strălucind prin frunzişul dantelat al acelor aurii, îngheţata din mâna lui, raţele caraghioase, portocalii, împrăştiate peste tot pe oglinda iazului umbrit şi podeţele şubrede, aşezate peste el; îi era teamă să nu cadă în apă, dar şi mai teamă să nu scape cornetul de vată.

însă faţa ei, faţa mamei, Artiom nu şi-o putea aminti. încercase s-o aducă în minte. Când se ducea la culcare, încerca să vadă dacă ar reuşi să şi-o aducă aminte măcar în vise, chiar dacă le uita până dimineaţă, însă nimic nu-i ieşea. Nu cumva acolo, în capul lui, exista un colţişor, unde se ascunsese mama ca să aştepte moartea şi bezna? Se părea că nu. Dar cum putea exista o persoană pentru ca apoi să dispară cu totul?

Şi în ziua aceea, în lumea aceea, unde-ar fi

putut dispărea toţi? Uite, sunt aid, chiar lângă tine; doar închide ochii. Bineînţeles că te poţi întoarce la ei. Probabil că au scăpat şi sunt încă acolo, undeva prin lume, strigând după cei pierduţi: Noi suntem aici, dar voi unde sunteţi? Trebuie doar să-i auzi. Trebuie doar să ştii cum să asculţi.

Artiom clipi şi se frecă la ochi, ca să poată vedea din nou ziua de azi, nu ce fusese acum douăzed de ani. Se aşeză şi deschise rucsacul. înăuntru erau un radioemiţător-recep- tor, un model militar complicat, verde şi foarte zgâriat, şi încă o monstruozitate, o cutie metalică, care avea o manivelă ce putea fi întoarsă. Un generator manual, artizanal. Iar dedesubt se aflau patruzed de metri de cablu de calitate, antena pentru radio.

Artiom ataşă toate firele, se sui acoperiş, desfăşurând cablul, îşi şterse apa de pe faţă şi, fără nido tragere de inimă, puse din nou masca. îşi îndesă căştile pe urechi. Mângâie butoanele cu degetele şi învârti manivela generatorului: o diodă clipi. Simţi un bâzâit şi o vibraţie în palmă, ca şi cum era viu.

Acţionă un comutator.

închise ochii, pentru că se temea că-1 vor împiedica să pescuiască sticla aceea, sticla cu mesajul în ea, de pe un continent îndepărtat, unde altcineva supravieţuise. Trecu de la o lungime de undă la alta. Apoi răsuci manivela generatorului de parcă vâslea într-o barcă pneumatică cu o sin- gură mână.

Căştile începură să fâsâie, şuierând printre

păcănituri cu un fluierat „iiiiiioooo..." Tuşeau epuizant şi pentru o clipă nu mai scoaseră nidun sunet, apoi începură să fâsâie iarăşi, ca şi cum Artiom se plimba printr-o aripă de spital, izolată, a tuberculoşilor, căutând pe cineva cu care să vorbească, însă fără ca vreunul dintre padenţi să fie conştient; nu erau decât asistente medicale, care-şi duceau degetul la buze şi-l ţistuiau sever. Nimeni de aici nu voia să-i dea vreun răspuns, nimeni nu intenţiona să trăiască.

Nimeni din Sankt Petersburg. Nimeni nici din Ekaterinburg.

Londra rămânea tăcută. Parisul rămânea tăcut. Bangko- kul şi New Yorkul rămâneau tăcute. De multă vreme nici nu mai conta cine începuse războiul. Nid nu mai conta cum începuse. Pentru cine să mai conteze? Istoria era scrisă de învingători; aid nu exista nimeni care s-o scrie şi-n curând n-avea să meii fie nimeni care s-o dtească.

Şşşşşşş...

Undele radio erau pline cu nimic. Un nimic fără

limite. Iiiiiioooo...

Sateliţii de comunicaţii zburau fără odihnă pe orbitele lor. Nimeni nu-i solicita. Singurătatea-i aducea-n pragul nebuniei şi atund cădeau înapoi pe Pământ; mai bine să ardă în aer, decât aşa ceva.

Nidim cuvânt din Pekin. Şi la Tokio era o tăcere de mormânt.

Insă Artiom continua să rotească blestemata de manivelă, învârtea şi răsucea, răsucea şi învârtea.

Ce linişte era! O tăcere extraordinară.

Insuportabilă.

— Aici Moscova! Aici Moscova! Recepţie!

Asta era vocea lui, a lui Artiom. Ca de obicei, nu putea aştepta; nu avea răbdare.

— Aici Moscova! Terminat! Recepţie!

Iiiiiiooooo.

Nu trebuia să se oprească. Nu trebuia să renunţe.

— Sankt Petersburg! Recepţie! Vladivostok! Aici Moscova, recepţie! Rostov! Recepţie!

Ce nu era bine cu tine, Oraş al lui Petru? Cum de-ai devenit atât de firav? Mai firav decât Moscova? Ce ţi-a luat locul? Un lac de sticlă? Sau te-a mâncat mucegaiul? De ce nu răspunzi?

Ce s-a ales de tine, Vladivostok, oraş mândru, de la celălalt capăt al lumii? Erai atât de departe de noi. Au răspândit molima până şi asupra ta? N-au avut chiar niciun pic de milă, nici pentru tine? Huha, huha, huha.

— Recepţie, Vladivostok! Aici Moscova!

întreaga lume zace cu faţa-n jos în mocirlă; nu simte pe spate picăturile acestei ploi interminabile; nu simte că nasul şi gura-i sunt pline cu apă ruginită.

Dar Moscova... Iat-o. Stă acolo. încă pe picioarele ei. De parcă-i în viaţă.

— Ce-i cu toate astea? Ded aţi mierlit-o toţi?

Şşş...

Poate că astea erau sufletele lor, care pătrunseseră pe unde şi-i răspundeau astfel? Sau poate că aşa suna radiaţia de fond? Moartea trebuia să aibă o voce a ei. Probabil, chiar aşa: o şoaptă. Şşş... Haide acum, fără nidun zgomot. Calmează-te. Calmează-te.

— Aid Moscova. Recepţie!

Poate că-1 vor auzi de data asta?

Chiar acum, cineva o să tuşească în căştile lui, trecând cu însufleţire prin zgomotul de fond, şi o să strige de undeva, de undeva departe:

— Suntem aid! Moscova! Te aud! Recepţie! Moscova! Nu ieşi din emisie! Te aud! Doamne, Dumnezeule! Moscova! Moscova a luat contact! Câţi aţi supravieţuit acolo? Aid avem o colonie, douăzed şi cind de mii de oameni! Pământul e curat! Zero radiaţii! Apa nu-i poluată! Mâncare? Sigur că da, avem! Medicamente, da, avem! Trimitem o misiune de salvare pentru voi! Doar rezistaţi! M-auzi, Moscova? Cel mai important este să rezistaţi!

Iiiiiioooo. Nimic.

Asta nu era o încercare de contact radio; era şedinţă de spiritism. Iar Artiom, pur şi simplu nu se descurca. Spiritele pe care le invoca nu voiau să vină la el. Se simţeau bine pe lumea cealaltă. Priveau în jos, printre spărturile în nori, spre silueta pirpirie şi gheboşată a lui Artiom şi doar chicoteau: Acolo, jos? La tine? Oh, nu, nu în viaţa ta!

Huha, huha.

încetă să mai răsucească blestemata de manivelă şi-şi smulse căştile de pe urechi. Se ridică, înfăşură antena într-un colac ordonat, încet, forţându-se să fie ordonat, în- călcându-şi propria dorinţă, pentru că ar fi vrut s-o rupă în bucăţi şi s-o azvârle în abis, de la etajul patruzed şi şase. Adună totul în rucsac şi-şi puse pe umeri demonul tentaţiei. îl duse jos. în metrou. Până mâine.

* * *

— Ai respectat rutina de decontaminare? întrebă receptorul albastru cu o voce nazală.

-Da.

— Răspunde mai clar!

— Da, am respectat-o!

— Da, a respectat-o, huh..., şuieră telefonul neîncrezător, iar Artiom îl izbi cu ură de perete.

încuietoarea scrâşni în interiorul uşii şi zăvoarele se retraseră. Apoi uşa scoase un scârţâit lung şi sfâşietor şi se deschise, iar metroul îşi trimise spre Artiom aerul închis şi greu. Suhoi îl aştepta în prag. Fie simţise când se va întoarce Artiom, fie nici nu se mişcase de acolo. Probabil prima variantă.

— Cum te simţi? întrebă cu glasul său obosit, binevoitor.

Artiom ridică din umeri. Suhoi îl măsură cu privirea. Cu blândeţe, ca un medic pediatru.

— Te-a căutat cineva. Venea din altă staţie.

Artiom se îndreptă de spate.

— De la Miller?

Vocea-i răsuna metalic, de parcă pe podea căzuse un cartuş. Speranţă? Sau laşitate? Sau ce?

— Nu. Un bătrân.

— Ce bătrân?

Ultimele picături din vlaga lui Artiom, adunate laolaltă, în caz că tatăl lui vitreg ar fi spus „da", se evaporară instantaneu, iar acum tot ce mai voia era să se culce.

— Homer. Zicea că se numeşte Homer. Ştii pe

cineva cu numele ăsta?

— Nu. Mă duc să mă culc, unchiule Saşa.

* * *

Ea nu-şi clinti niciun muşchi. Dormea sau nu? se întrebă Artiom. Se întrebă în mod reflex, pentru că nu-1 mai interesa deloc dacă ea chiar dormea sau doar se prefăcea. îşi azvârli hainele într-un morman de lângă intrare, se frecă pe umeri ca să-i mai încălzească puţin, se cuibări într-o parte, lângă Ania, ca un orfan, şi-şi trase pătura pe el. Dacă ar fi avut o pătură în plus, nici nu s-ar mai fi sinchisit să se apropie de ea.

Ceasul staţiei arăta ora 19, nu? Insă la ora 22, Ania trebuia să se trezească şi să se ducă la lucru, la ciupercărie. Artiom fusese scutit de munca la ciupercărie, pentru că era erou. Sau pentru că era invalid? Hotăra singur care-i erau îndatoririle şi când să le îndeplinească. Se trezea când ea revenea din schimb şi urca la suprafaţă. Dispărea când ea încă se prefăcea că doarme. Aşa trăiau, în contratimp. Intr-un singur pat, în dimensiuni diferite.

Cu grijă, să n-o trezească, Artiom începu să tragă pătura cadrilată în jurul lui. Ania îl simţi şi, fără să spună niciun cuvânt, smulse furioasă pătura în direcţia opusă. După un minut de încleştare idioată, Artiom cedă şi rămase gol, întins la marginea patului.

— Grozav, spuse.

Ea nu zise nimic.

De ce un bec străluceşte puternic la început, apoi se arde?

Apoi rămase cu faţa îngropată în pernă - cel puţin aveau două perne, slavă Domnului -, încălzind-o cu respiraţia sa. Şi adormi aşa. Iar într-un vis malefic şi viclean, văzu o altă Ania, care râdea, veselă, care-1 provoca cu bucurie, perfect de tânără. Totuşi câţi ani trecuseră? Doi ani? Două zile? Numai Dumnezeu ştia când fuseseră lucrurile astfel. Pe atunci părea că aveau o veşnicie înaintea lor. Aşa li se păruse amândurora. Deci totul trebuie să fi fost astfel acum o veşnicie.

în visul său era frig, însă Ania era cea care-1 făcea să simtă frigul; credea că-1 urmărea, gol, în jurul staţiei, dar dintr-o ştrengărie, nu din ură. Şi când Artiom se trezi, continuă să creadă, în inerţia lui adormită, vreme de un minut întreg, că eternitatea nu se sfârşise, iar el şi Ania ajunseseră la jumătatea ei. Voia s-o strige, s-o ierte, să transforme totul într-o glumă. Apoi îşi aminti.

Capitolul 2

Metroul

— Cel puţin, încerci să m-asculţi? o întrebă pe Ania. însă ea nu mai era în cort.

Hainele lui zăceau exact acolo unde le lăsase, lângă intrare. Ania nici nu le strânsese, nici nu le aruncase. Doar trecuse pe deasupra lor, de parcă-i fusese teamă să le atingă. Să nu se contamineze. Poate chiar îi fusese teamă.

Ea întotdeauna avusese mai multă nevoie de pătură. El reuşea să se încălzească şi altfel.

Era bine că plecase. „Mulţumesc, Ania. Mulţumesc fiindcă nu catadicseşti să stai de vorbă cu mine. Pentru că nu-mi răspunzi."

— Mulţam pentru tot, futu-i, zise el cu glas tare.

— Pot să intru? vorbi cineva prin prelata de deasupra urechii sale. Artiom? Te-ai trezit?

Artiom îşi trase pantalonii pe el.

Afară, aşezat într-un scaun pliant, de voiaj, aştepta un bătrân cu o faţă mult prea netedă pentru vârsta lui. Stătea confortabil, într-o postură lejeră şi echilibrată, şi era limpede că se aşezase acolo cu mult timp în urmă şi nu avea niciun fel de intenţie de a pleca. Era un necunoscut din altă staţie: făcea cute pe faţă şi respira nesocotit, pe nas. Pe străini îi puteai depista imediat.

Artiom îşi împreună degetele şi le duse streaşină la ochi, pentru a se feri de lumina sângerie în care era scăldată Expoziţiei, în vreme

ce se holba la vizitatorul său.

— Ce vrei, moşule?

— Tu eşti Artiom?

— S-ar putea, zise Artiom, trăgând aer pe nas. Depinde.

— Sunt Homer, anunţă bătrânul fără să se ridice. Aşa mi se spune.

— Chiar aşa?

— Scriu cărţi. O carte.

— Interesant, spuse Artiom cu vocea cuiva deloc interesat.

— O carte istorică. Ceva de genul ăsta. Numai că despre vremurile noastre.

— Istorică, repetă Artiom cu prudenţă, privind de jur împrejur. Ce rost mai are? Se spune că istoria s-a terminat. Gata.

— Dar ce-i cu noi? Cineva trebuie să ştie tot ce-am... Tot ce ni s-a întâmplat aici şi să povestească generaţiilor viitoare despre asta.

Dacă nu vine de la Miller, gândi Artiom, atunci cine-i? De unde vine? Pentru ce?

— Generaţiile viitoare. O datorie sacră.

— Pe de-o parte trebuie să le spunem despre lucrul cel mai important... Cum este viaţa noastră de aici. Să înregistrăm toate etapele şi vicisitudinile, ca să zic aşa. Dar, pe de altă parte, cum s-o facem? Evenimentele neprelucrate simt uitate. Pentru ca lumea să-şi amintească, avem nevoie de o relatare vie. Avem nevoie de un erou. Am tot căutat un material ca acesta. Am încercat tot felul de lucruri. Credeam că l-am găsit. însă când am început... n-a mers. Nu s-a îmbucat nimic. Apoi am auzit de Expoziţiei şi...

Evident, bătrânului nu-i venea prea uşor să explice, însă Artiom nu avea de gând să-l ajute cu nimic: tot nu putea pricepe ce urmează. Nu exista nimic ameninţător în bătrânul acela - era, pur şi simplu, nelalocul său -, însă ceva se tot aduna în atmosferă, luând formă între el şi Artiom, ceva ce putea să explodeze în orice clipă, arzându-1 cu căldura şi hăcuindu-1 cu schijele.

— Mi-au spus despre Expoziţiei... despre întunecaţi şi despre tine. Şi mi-am dat seama că tu eşti cel pe care trebuie să-l găsesc, ca să...

Artiom dădu din cap: înţelesese, în cele din urmă.

— O poveste bună.

Şi fără ca măcar să-şi ia la revedere, o luă din loc, în- desându-şi mâinile, veşnic îngheţate, în buzunare. Bătrânelul rămase proptit în scaunul lui confortabil, încă explicând ceva spinării lui Artiom, pe când acesta se îndepărta. însă Artiom hotărâse să nu-1 mai asculte.

Clipi şi ochii i se ajustară; nu mai trebuia să-i mijească.

îi luase mai mult timp să se acomodeze cu lumina de la suprafaţă. Un an. Iar asta însemna repede! Majoritatea locuitorilor metroului ar fi orbit, probabil, pentru totdeauna, din cauza luminii soarelui, chiar dacă soarele era acoperit de nori. în definitiv trăiseră toată viaţa în beznă. însă Artiom se forţase să vadă tot ce era acolo. Să vadă lumea în care se născuse. Pentru că dacă nu poţi suporta soarele, atunci cum ai să urd la suprafaţă când vine vremea?

Toţi cei născuţi la metrou crescuseră fără soare, precum duperdle. Era în ordine. Se dovedise că oamenilor nu le trebuia soarele, numai vitamina D. Puteai îngurgita lumina soarelui sub forma unei pastile. Şi puteai trăi prin pipăit.

în metrou nu exista nidun sistem general de iluminat. Nu exista nido sursă de electridtate. Nu posedau nimic în comun: era fiecare pentru sine. In unele staţii învăţaseră să-şi producă sufidentă electridtate ca să ilumineze totul aproape la fel de străludtor ca altă dată. în altele aveau doar destul curent pentru un singur bec care lumina în centrul peronului. Iar altele erau scufundate în aceeaşi beznă ca tunelurile. Dacă cineva aducea lumină acolo, putea scoate la iveală bucăţele de neant, podeaua, plafonul, vreo coloană de marmură; iar locuitorii staţiei veneau târându-se spre raza lanternei pentru a vedea şi ei ceva măcar pentru o clipă. Insă era mai bine să nu li te arăţi: învăţaseră să trăiască perfect fără ochi, dar nu le crescuseră şi gurile.

In Expoziţiei, viaţa fusese organizată pe baze ferme, iar oamenii de acolo erau răsfăţaţi: unii dispuneau chiar şi de diode mici care emiteau lumină, şmanglite de la suprafaţă, care străluceau în corturile lor, iar pentru zonele publice încă funcţiona vechiul sistem de iluminat de urgenţă, lămpi cu sticlă colorată în roşu. Un iluminat ca acesta ar fi fost convenabil pentru developarea negativelor, de exemplu. In felul în care imaginea sufletului lui Artiom fusese developată lent în lumina aceasta roşie, arătându-se prin revelatorul

pentru developare, făcând limpede faptul că fotografia fusese realizată acolo, la suprafaţă, într-o zi strălucitoare de mai.

Apoi expusă, înceţoşată, într-o altă zi, una noroasă de octombrie.

— O poveste frumoasă, nu, Jen? Ţi-i aminteşti pe întunecaţi? şopti Artiom.

Insă întotdeauna se găsea altcineva să-i răspundă. întotdeauna îi răspundea cine nu trebuia.

— Salutare, Artiom!

— Hoho, Artiom!

Toată lumea îl saluta. Unii zâmbeau, alţii se încruntau, dar toţi îl salutau. Pentru că toţi, nu doar Jenka şi Artiom, îşi aminteau de întunecaţi. Toţi îşi aminteau povestea, deşi nimeni n-o cunoştea.

Staţia Expoziţiei. Capătul liniei. Locul lui natal. Lungă de două sute de metri şi locuită de două sute de oameni, ceea ce era tocmai bine. Mai puţini metri şi n-ai mai fi putut să respiri în voie; mai mulţi şi n-ai mai fi avut căldură.

Staţia fusese construită acum o sută de ani, în vremea fostului imperiu, din obişnuitele materiale imperiale: marmură şi granit. Fusese concepută ca o structură triumfală, ca un palat, însă bineînţeles că fusese îngropată sub pământ, aşa că devenise ca o încrucişare dintre un muzeu şi un mormânt. Atmosfera ancestrală era absolut de neînlocuit, aşa cum era şi în celelalte staţii, chiar şi în cele noi. Ca şi cum locuitorii metroului crescuseră, însă tot mai stăteau pe genunchii de bronz ai bătrânilor străvechi şi nu puteau coborî, îi ţineau pe toţi

strâns în braţe.

Coloanele înnegrite de fum se lăţeau la vârf, iar sub bolţile străvechi dintre ele fuseseră înghesuite corturi jerpelite cu câte o familie, uneori chiar două. Aceste familii puteau fi, pur şi simplu, mutate în altă parte şi probabil nimeni nu şi-ar fi dat seama. Aşa stau lucrurile când locuieşti la comun, în aceeaşi staţie, timp de douăzeci de ani, când între secretele tale şi ale vecinilor, între toate mormăielile şi toate ţipetele, există doar o prelată într-un singur strat.

în unele locuri, poate, oamenii s-au mâncat deja între ei, din pizmă, ştiţi, şi din gelozie, pentru că Dumnezeu i-a iubit pe copiii altcuiva mai mult decât pe ai tăi şi era imposibil să-ţi împărţi soţul sau soţia cu alţii, iar spaţiul de cazare era suficient de valoros încât să sugrumi pe cineva pentru el; însă nu şi aici, nu în Expoziţiei. Aid lucrurile s-au dovedit a fi simple şi, cumva, prietenoase.

Ca într-un sat sau o comună. Nu existau copii care să nu fie ai tăi: dacă vecinul tău avea un copil sănătos, asta era o sărbătoare generală. Dacă tu aveai unul bolnav, te ajutau cu povara, fiecare aşa cum putea. Dacă nu aveai unde să te aşezi, se mutau alţii să-ţi facă loc. Dacă te certai cu un prieten, condiţiile de trai la grămadă reuşeau să te ajute să te împad. Dacă nevastă-ta te părăsea, o iertai mai devreme sau mai târziu. De fapt, nu te părăsea nido clipă; era tot aid, în sala de marmură, cu un milion de tone de pământ deasupra. Numai că dormea după o altă prelată. Şi te întâlneai cu ea zilnic, şi nu doar o singură dată,

d de sute de ori. Ajungeai să ai o înţelegere, nu era nido cale prin care să-ţi închipui că ea nu existase nidodată. Important era că toată lumea era în viaţă şi dincolo de asta... Ca într-o comună sau peşteră.

Exista o ieşire de aid, tunelul din sud, care ducea spre Alekseevskaia şi mai departe, în Circuitul Mare, însă... poate că aceasta era ideea, că Expoziţiei era capăt de linie. Iar oamenii care trăiau aid erau cei care nu mai puteau să plece nicăieri în altă parte. Cărora le trebuia o casă.

Artiom se opri lângă un cort şi încremeni. Rămase acolo, luminând cu lanterna prin prelata jerpelită, până când ieşi o femeie de vârstă mijlode, cu o faţă umflată.

— Salut, Artiom.

— Salut, Ekaterina Sergheevna.

— Jenia nu-i aid, Artiom.

Dădu din cap spre ea. Ar fi vrut să-i mângâie părul, s-o ţină de mână. Ca şi când i-ar fi spus, da, ştiu, ştiu. Chiar ştiu totul, Ekaterina Sergheevna. Sau îţi spui ţie însăţi asta?

— Pleacă, Artiom. Pleacă. Nu sta pe-aici. Du-te mai încolo şi bea nişte ceai.

— Ai dreptate.

Ambele capete ale staţiei fuseseră scurtate la scările rulante, se zidiseră înăuntru şi sigilaseră ieşirile, astfel încât aerul otrăvit să nu se scurgă aid, de la suprafaţă. Şi puteau să-i ţină la distanţă pe vizitatorii de toate soiurile. Capătul „noii" ieşiri era complet astupat. La celălalt capăt, lăsaseră un sas, pentru a putea urca în oraş.

La capătul zidului gol se aflau o bucătărie şi un club. Cuptoare pentru gătit, gospodine cu şorţuri care se agitau în toate părţile, pregătind prânzul pentru copiii şi soţii lor; prin conducte curgea apa, strecurată prin filtre de cărbune, şi gâlgâia, când ţâşnea afară, aproape transparentă, în rezervoare. Din când în când, un ceainic începea să fluiere, iar câte un curier de la ferme intra să ia apă fierbinte, ştergându-şi mâinile de pantaloni şi căutându-şi soţia, să o poată duce într-un loc moale, unde să-i amintească de dragoste şi, în acelaşi timp, să înfulece ceva, gătit doar pe jumătate.

Cuptoarele şi oalele, farfuriile, scaunele şi mesele nu erau proprietate personală. Erau la comun, însă oamenii le tratau cu grijă şi nu le stricau.

Totul, în afară de mâncare, fusese adus de la suprafaţă: n-ai fi putut încropi nimic decent în metrou. Era bine că, pe vremea când morţii mai voiau să trăiască, lăsaseră tot felul de bunuri şi echipament pentru întrebuinţarea viitoare: becuri, generatoare cu motorină, cabluri, arme, gloanţe, tăvi şi farfurii, mobilă şi cantităţi uriaşe de haine. Acum acestea puteau fi purtate la fel ca hainele fraţilor şi surorilor mai mari, care nu mai aveau nevoie de ele. Se găseau destule, pentru multă vreme de acum înainte. în tot metroul nu erau mai mult de cincizeci de mii de oameni. Iar la Moscova fuseseră, cândva, cincisprezece milioane. Asta însemna că fiecare avea câte trei sute de rubedenii, înghesuindu-se unii în alţii în tăcere, predând, fără un cuvânt, lucrurile care le

deveniseră de prisos: ia-le pe ale mele, ia-le, ia-le, sunt aproape noi, deja mi-au rămas mici.

Nu trebuia decât să le verifici cu un contor Geiger, să vezi dacă pârâia prea tare, şi atunci să zici „mulţumesc". Apoi le puteai purta.

Artiom ajunse la coada pentru ceai şi se aşeză în capăt.

— Artiom, unde mergi aşa, ca un străin? Acum vrea să stea la coadă! Stai jos, mai cruţă-ţi şi tu picioarele... Să-ţi tom un ceai bun şi fierbinte?

Cea care se îngrijea de tot ce mişcă în zonă era Daşa Hai- nă-de-Blană, o femeie care arăta de vreo cincizeci de ani, însă nu avea absolut nicio dorinţă de a se gândi la asta. Venise la Moscova de undeva dintr-o văgăună uitată de pe lângă Iaroslavl, cu trei zile înainte de marea bubuială. Venise ca să-şi cumpere o haină de blană. îşi cumpărase una şi de atunci n-o mai dăduse jos niciodată, fie zi, fie noapte, nid măcar când se ducea la toaletă. Artiom nu răsese niciodată de ea. Cum ar fi fost dacă ar fi avut şi el o bucăţică din fosta lui viaţă, cum avea Daşa? O bucată din luna mai, ori o îngheţată, sau umbra plopilor, sau zâmbetul mamei sale?

— Da, mulţumesc, mătuşică Daşa.

— Destul cu „mătuşica", îi reproşă ea pe im ton de flirt. Ia zi, cum merg lucrurile pe sus? Cum e vremea?

— Cam plouă.

— Ah, o să ne inunde iarăşi, atunci? Ai auzit asta, Aigul? Zice că plouă.

— Allah ne pedepseşte. Pentru păcatele noastre. Fii atentă, altfel porcul ăla o să se ardă.

— De ce-1 tot aduci pe Allah al tău în astfel de treburi? Femeia asta vrea ca Allah să fie implicat direct! Ah, da, s-a lipit niţel de fund. Ce mai face Mehmet? S-a întors deja din Hansa?

— E plecat de trei zile. Trei zile.

— Nu-ţi face atâtea griji din pricina asta...

— îţi jur pe sufletul meu, Daşa, că şi-a găsit pe cineva acolo. Pe cineva ca tine. In păcat...

— Ca tine, ca mine... Despre ce tot vorbeşti? Suntem toţi aici, Aiguliuşka... Suntem toţi în aceeaşi barcă.

— Şi-a găsit el ceva uşor de găbjit, jur pe Allah...

— Ahhh... Ar fi trebuit să i-o dai şi tu mai des... Bărbaţii sunt ca pisoii, nu-i aşa? îşi vâră boticul peste tot până dau de ea...

— Ce-s prostiile astea? S-a dus să facă comerţ! se băgă un omuleţ, aproape cât un copil, cu o faţă copilărească, însă

 devastată de alcool; ceva-1 împiedicase să mai crească aşa cum trebuie.

— Bine, bine, Kolia. Nu te pune acum să-ţi acoperi prietenii! Iar tu, Artiom, nu ne băga în seamă, pe noi, femeile. Poftim. Suflă în ceai, e fierbinte.

— Mulţumesc.

îşi făcu apariţia un bărbat, acoperit cu liniile unor vechi cicatrice albe, complet chel, dar care, pentru că avea sprâncenele stufoase şi vorba blândă, nu părea deloc ameninţător.

— Salutări tuturor celor prezenţi aid, în spedal doamnelor. Cine a venit pentru ceai? Eu te caut pe tine, Koliun. Ai auzit deja de Hansa?

— Ce-i cu Hansa?

— Graniţa-i închisă. Aşa cum spune un mare clasic, „s-a aprins lumina roşie, nu se mai traversează acum, aşa că staţi calmi". Cina dintre oamenii noştri sunt blocaţi acolo.

— Asta-i, Aigulka, ce să faci? Amestecă-ţi ciupercile acolo, duperdle.

— Şi bărbatul meu e acolo. Şi cu mine cum rămâne? Pe Allah… Cum adică-i închisă graniţa? Ia zi, Konstantin?

— Tocmai au închis-o şi cu asta basta. N-avem noi nido treabă cu asta. Ordinu-i ordin.

— Iar se războiesc, cred. Iar se luptă cu Linia Roşie, probabil, nu? Nu vreau decât s-o mierlească toţi.

— Dar dne ştie, ei, Konstantin? La dne să mă duc? Mehmet al meu…

— E o măsură preventivă. Tocmai m-am întors de acolo. E un fel de carantină. Vor deschide în

curând. Salutare!

— Oh, salut, dragă domnule. In vizită? De unde eşti?

— Din Sevastopol. Pot să iau loc aid?

Artiom, încetă să mai inspire aburii fierbinţi şi-şi ridică privirile de la cana albă, dobită, cu o dungă aurie, îngustă. Bătrânul şontâcăise până aid, căutându-1, iar acum îl studia

pe îndelete cu coada ochiului. Bine, atunci. Artiom nu mai putea fugi de el.

— Şi cum te-ai strecurat până aici, la noi, tataie? Dacă au închis tot? întrebă Artiom, provocându-1 pe bătrân cu o uitătură directă.

— Eu am fost ultimul care-a trecut, răspunse bătrânul fără să clipească măcar. Au închis frontiera chiar în spatele meu.

— Putem să ne ducem foarte bine traiul şi fără ei, fără Hansa aia! Dar să vedem dacă ei pot trăi fără ceai, fără ciupercile noastre, secăturile! Cu ajutorul lui Dumnezeu, noi ne vom descurca.

— Zici c-o vor deschide. Dar dacă n-o deschid? Cum rămâne cu Mehmet al meu?

— Te duci şi vorbeşti cu Suhoi, Aigulka. Ţi-1 aduce el pe Mehmet de acolo cât ai zice peşte. N-o să-l abandoneze. Ce zici de nişte ceai? L-ai mai încercat pe al nostru vreodată?

— N-aş zice nu, răspunse presupusul Homer, scuturân- du-şi barba.

Se aşeză cu faţa spre Artiom şi aşteptă, sorbind din zeama lor de ciuperci locală, căreia i se spunea cu mândrie, dar fără niciun temei, ceai. Tot ceaiul adevărat fusese băut cu zece ani în urmă desigur. Artiom aştepta şi el.

— Cine aşteaptă apa fierbinte?

Lui Artiom îi stătu inima-n piept. Intrase Ania. Stătea acolo, cu spatele la el, ca şi cum nici nu-1 observase.

— Lucrezi astăzi, Aniuţa? întrebă Haină-de-Blană, încercând imediat s-o atragă într-o conversaţie şi ştergându-şi mâinile de buzunarele

hainei de blană, care în curând avea să năpârlească de tot. Ciupercile?

— Da, spuse Ania, încă stând cu spatele la toată lumea, hotărâtă să nu se întoarcă.

Aşadar, observase tot.

— Te dor şalele, nu? Atâta aplecătură!

— Mor de durere, mătuşică Daşa.

— Ciupercile nu-s porci, declară Aigul, mijind ochii şi pufnind dispreţuitor. Trebuie să se aplece, nu? Ia încearcă să te bălăceşti şi tu în rahat.

— Tu te bălăceşti în el. Toată lumea-şi alege treburile după gustul lor, răspunse Ania cu o voce neutră.

Avea un glas domol, însă Artiom ştia precis că atunci când vorbea aşa calm putea oricând să-şi piardă cumpătul. Putea face orice voia, fusese bine instruită. Cu un tată ca al ei.

— încetaţi cu certurile, fetelor, se gudură Konstantin, cel plin de cicatrice. Toate profesiunile sunt necesare, toate sunt importante, aşa cum a scris un mare clasic. Fără ciuperci, cu ce-am hrăni porcii?

Ciupercile champignon creşteau într-unul dintre cele două tuneluri prăbuşite din nord, care duseseră cândva spre staţia Grădinii Botanice. Trei sute de metri de plantaţii de ciuperci, apoi o fermă de porci. Porcii fuseseră închişi cât mai departe posibil, pentru a reduce din duhoare. De parcă trei sute de metri erau suficienţi pentru a scuti pe toată lumea de asta. I-a salvat însă ceva diferit: simţurile omeneşti.

Nou-sosiţi simţeau duhoarea năprasnică a

porcilor preţ de o zi sau două. Apoi se obişnuiau cu ea. Ardei îi trebuise ceva vreme să se obişnuiască. Localnicii încetaseră să mai simtă mirosul cu mult timp în urmă. Nu aveau cu ce să compare duhoarea. Insă Artiom avea.

— E bine dacă se-ntâmplă să-ţi placă ciupercile, spuse el cu voce limpede şi distinctă, privind direct spre ceafa Ardei. E mai uşor să cazi la înţelegere cu ciupercile decât cu oamenii.

— Iar unii oameni n-ar trebui să fie atât de dispreţuitori cu ciupercile, răspunse ea. Există oameni pe care la prima vedere nici nu-i poţi deosebi de ciuperci. Au până şi aceleaşi boli.

în cele din urmă, Ania se răsuci pe călcâie spre el.

— Ia gândeşte-te, de exemplu, la ziua de azi. Jumătate din ciupercile mele au prins un fel de mucegai. Au început să putrezească, înţelegi? De unde până unde?

— Despre ce fel de mucegai vorbeşti? întrebă Aigul alarmată. Mucegai ne mai lipsea acum, Allah să ne ocrotească!

— Vrea cineva ceai? interveni Haină-de-Blană.

— Am adunat o ladă ca asta, plină cu mucegai, spuse Ania privindu-1 pe Artiom drept în ochi. Dar erau nişte ciuperci perfect normale. Sănătoase.

— Păi, ce dezastru! spuse Artiom clătinând din cap. Au dispărut ciupercile.

— Ahhhh, şi ce-o să mai mâncăm? întrebă destul de raţional Haină-de-Blană.

— Da, ce fel de dezastru mai e şi ăsta? îl întrebă Ania pe un ton aproape şoptit, cu răceală în glas. Acum, că nimeni nu-1 mai ia în serios pe

eroul şi salvatorul întregului metrou, ăsta-i im adevărat dezastru!

— Haide, Aigulka, hai să mai luăm o gură de aer, zise Haină-de-Blană, înălţându-şi una dintre sprâncenele pictate. Se cam încinge atmosfera pe aici.

— Ihâm..., făcu Homer, ridicându-se în picioare după ceilalţi.

— Nu, zise Artiom, făcând un gest să-l oprească. Bine. Voiai să afli despre erou? Despre Artiom, care a salvat întregul metrou? Atunci ascultă. Ascultă adevărul. Crezi că oamenii sunt interesaţi de aşa ceva?

— Pentru că oamenii au treburile lor de rezolvat. Chestii reale. Muncă. Cu ce să-şi hrănească familiile. Şi să-şi crească copiii. Şi când anumiţi oameni se tot văicăresc şi n-au nimic cu care să-şi ocupe timpul şi născocesc tot felul de prostii pentru ei, ei bine, asta-nseamnă dezastru.

Ania se pusese în poziţie de tragere şi deschisese focul asupra lui în rafale: scurtă, scurtă, lungă.

— Nu, dezastrul e atunci când o fiinţă umană nu vrea să trăiască precum o fiinţă umană, ci precum un porc sau o ciupercă, răspunse Artiom. Când se preocupă de un singur lucru...

— Dezastrul se-ntâmplă atunci când o ciupercă-şi închipuie că-i o fiinţă umană, zise Ania, care nu mai încerca să-şi ascundă ura. Şi nimeni nu-i spune adevărul, ca să nu-1 supere.

— E adevărat că-i mucegai pe ciuperci? întrebă Daşa Haină-de-Blană, care aproape că plecase deja.

— Da, i-adevărat.

— Oh, la dracu'!

— Allah ne pedepseşte! proclamă Aigul cu glas tare, de la distanţă. Pentru păcatele noastre! Pentru că mâncăm porc, de-aia!

— Du-te acum... Du-te... Te cheamă ciupercile..., zise Artiom, împingând-o pe Ania, care încremenise pe loc, tuşind şi strănutând. „Unde eşti, mămico?" întreabă ele.

— Ticălos bun de nimic.

— Du-te!

— Ciupercile mi-ar fi mult mai de folos în pat.

— Du-te! Pleacă!

— Pleacă tu. Du-te tu. Pleacă, cară-te acolo unde ţi-e locul, la suprafaţă. Plimbă-te cu antena aia prin tot oraşul. Scuipă-ţi gâtul cu vaietele tale. Nu mai e nimeni acolo, ai priceput? Nimeni. Au crăpat toţi. Entuziast radio-amator ce eşti. Jegos bun de nimic.

— După aceea, vei...

— Nu va exista nidun „după aceea", Artiom. Nu va exista. Ochii ei erau uscaţi. Tatăl ei o învăţase să nu plângă. Avusese un tată, propriul ei tată, cel adevărat.

Se întoarse şi plecă. îl lăsă pe Artiom în urmă, cu cana lui cu infuzie de ciuperci: o cană albă cu o bordură aurită. Homer stătea discret lângă el, fără să scoată o vorbă. Oamenii începură să revină în bucătărie. Vorbeau despre ciupercile infectate cu un fel de mucegai alb şi oftau, sperând că nu va mai izbucni vreun război, bârfeau despre cum soţul uneia pusese mâna pe nu se ştia care parte a fermei de porci. Un purceluş rozaliu ţâşni pe lângă ei, alergat de o fetiţă palidă, tuberculoasă. O pisică se plimba în jurul mesei cu coada ridicată ca un horn, frecându-se de genunchiul lui Artiom şi uitându-se în gura lui. Aburul de deasupra cănii se răcise şi ceaiul căpătase un strat de spumă. Şi totul din interiorul lui Artiom începu să crească odată cu spuma. Puse cana jos şi privi drept înainte. Bătrânul acela era acolo.

— Aşa că asta-i povestea, tataie.

— îmi pare... îmi pare... rău.

— O pierdere de vreme c-ai venit, este? Asta nu-i va încânta pe descendenţii noştri. Cei dintre noi care au des- cendenţi.

— N-a fost o pierdere de vreme.

Artiom trase adânc o gură de aer printre dinţi. Ce moş băşinos şi încăpăţânat!

Se săltă de pe bancă şi-o luă din loc, ieşind din bucătărie: micul dejun se terminase. Acum trebuia să-şi îndeplinească îndatoririle. Homer îl urma îndeaproape.

— Ce-a fost... îmi pare rău... Despre ce vorbea fata aia? O antenă... radio-amator entuziast... Desigur, nu-i treaba mea, dar... urci la suprafaţă. Corect? Şi asculţi radioul?

— Urc şi ascult.

— Speri să găseşti alţi supravieţuitori?

— Sper să găsesc alţi supravieţuitori.

— Şi cum merge treaba?

Artiom nu sesiză nici pic de ironie în glasul lui. Omul era, pur şi simplu, curios, ca şi cum Artiom făcea ceva

39 absolut normal. Să zicem, transporta şuncă la conservă în Hansa.

— Nu merge.

Homer dădu din cap spre el şi se încruntă. Era pe cale să spună ceva, dar se răzgândi. Oare îl va compătimi? Va încercă să-i bage minţile în cap? Să se prefacă interesat? Lui Artiom puţin îi păsa. Ajunseră la spaţiul pentru biciclete.

Lui Artiom nu-i plăceau ciupercile pentru că-i plăceau Aniei; nu-i plăceau porcii din cauza duhorii, el era singurul de aid care le simţea mirosul. Şi ajunsese la un aranjament: ca erou, fusese scutit de treburile astea. Dar în Expoziţiei nu le dădeau de mâncare şi paraziţilor. Odată ce făceai de gardă la punctul de control din tunel, trebuia să fad şi un schimb în staţie. Iar Artiom alesese bidcletele.

Era un şir de paisprezece, cu ghidoanele orientate spre un perete plin de postere. Primul poster înfăţişa Kremlinul şi râul Moscova, al doilea farmecele de mult apuse ale cuiva într-un costum de baie roz, al treilea zgârie-norii din New York, iar al patrulea o mănăstire înzăpezită şi zilele de sărbătoare din grila unui calendar creştin-ortodox... alege-ţi starea de spirit şi dă din pedale. Bidcletele erau sprijinite pe bare şi de la roţile lor din spate porneau curele spre generatoarele electrice. De fiecare bicicletă era ataşată o mică lampă, care ilumina slab posterul tău de vis pentru ziua în curs. Restul curentului electric se ducea în acumulatorii de la centrala electrică.

Bidcletele se aflau într-un tunel surpat din sud, iar străinilor nu li se permitea în nidun caz să se apropie de ele: era o unitate strategică. Se părea

că bătrânul nu aruncase încă nido ocheadă aid.

— E cu mine, zise Artiom fără să ştie de ce, făcându-i semn santinelei, iar lui Homer i se permise să treacă.

Artiom urcă pe un cadru ruginit şi puse mâna pe mânerele din cauduc. Berlinul, şterpelit de la negustorii de cărţi

din Hansa, se întindea neclar înaintea lui: poarta Brandenburg, tumul de televiziune şi sculptura neagră a unei femei cu mâinile ridicate deasupra capului. Artiom îşi dădu seama că poarta era foarte asemănătoare cu intrarea în Expoziţia Realizărilor Economice; iar tumul TV, deşi avea un nod sferic la jumătatea înălţimii sale, îi amintea de Tumul Ostankino. Iar statuia femeii, fie că striga, fie că-şi acoperea urechile... Ar fi putut la fel de bine să nu fi plecat nicăieri.

— Ai avea chef să dai la pedale, tataie? întrebă Artiom, întorcându-se spre Homer. Face bine la inimă. Ai să trăieşti mai mult. Uite.

Insă bătrânul nu-i răspunse; se holba cu ochii sticloşi la roţile cu cauciucuri dezumflate care se învârteau, încercând să prindă o boare de aer. Faţa-i era strâmbă, de parcă paralizase: numai jumătate zâmbea, pe când cealaltă jumătate era inertă, moartă.

— Eşti bine, unchiaşule? întrebă Artiom.

— Da. Doar că mi-am amintit de ceva. De cineva, răsuflă cu greu Homer.

Apoi îţi drese glasul şi-şi reveni.

— Aha.

Toată lumea avea pe cineva de care să-şi amintească. Trei sute de umbre, fiecare, aşteptându-te să te gândeşti la ele. îşi întinseseră laţurile, îşi instalaseră firele declanşatoare, îşi desfăşuraseră sârmele lungi, cu cârlige, îşi aninaseră plasele şi se puseseră pe aşteptat. O bicicletă fără roata din faţă îi va aminti cuiva cum îşi învăţase copiii să meargă cu bicicleta prin

curtea blocului lor; un ceainic va fluiera exact aşa cum făcuse în bucătăria părinţilor cuiva, în weekend, când invitaţii veneau la masa de prânz şi-şi spuneau unii altora noutăţile din vieţile lor. Clipeşte, şi în acel moment dintre acum şi acum, ochii tăi văd, dintr-odată, ziua de ieri, ochii

41 tăi le văd feţele. Adevărat, pe măsură ce trec anii, îi văd tot mai rar şi mai puţin limpede. Asta e.

— Cum ai aflat de mine?

— Eşti faimos, răspunse Homer zâmbind. Toată lumea a auzit de tine.

Artiom făcu o mutră ironică.

— Faimos..., scuipă el cuvântul înapoi.

— Ai salvat metroul. Ai salvat pe toată lumea. Dacă n-ai fi lovit creaturile alea cu rachetele... Să fiu sincer, nu pricep. .. De ce nu vrei să vorbeşti despre asta?

Acolo, înaintea lui, erau porţile Expoziţiei Realizărilor Economice şi o femeie de culoare cu braţele ridicate. Ar fi trebuit să se mute pe altă bicicletă, însă toate celelalte erau deja luate, iar pe aceasta i-o lăsaseră lui Artiom. îşi dori să dea din pedale înapoi, departe de tumul acela, însă aşa n-ar mai fi produs electricitate.

— Am auzit de tine de la Miller.

— Poftim?

— Miller. îl cunoşti? Comandantul Ordinului. Ştii, desigur, de existenţa Ordinului? Spartanii, aşa li se zice... Din câte înţeleg, şi tu ai fost membru... înainte.

— Miller te-a trimis la mine?

— Nu. Miller doar mi-a spus de tine. Zicea că eşti cel care i-a informat. Despre întunecaţi. Că ai mers direct prin metrou, tot drumul... şi după aia... Am început să dezgrop eu lucrurile. Ce-am putut şi eu. Dar chiar şi aşa, rămân multe neclarificate. Mi-am dat seama că nu pot descifra nimic de-acolo fără tine, şi am decis...

— A mai spus şi altceva?

- Hă? Cine?

— A mai spus Miller şi altceva despre mine?

-Da.

Artiom se opri din pedalat. îşi trecu piciorul peste cadrul bicicletei şi sări jos, pe podea. îşi încrucişă braţele.

— Ei bine?

— A zis că te-ai căsătorit. C-ai început o viaţă de om normal.

— Aşa a zis?

— Da, aşa a zis.

— O viaţă de om normal...

Artiom zâmbi.

— Numai dacă n-am înţeles eu bine.

— Ţi-a spus că m-am căsătorit cu fiica lui?

Homer clătină din cap.

— Asta-i tot?

Bătrânul îşi muşcă buzele. Oftă şi mărturisi:

— A zis că ai luat-o razna.

— Păi, da, cu timpul, da, am luat-o razna.

— Eu doar spun ce-am auzit...

— Nimic altceva?

— Nu, nu cred.

— Că avea de gând să mă ucidă, de exemplu? Din cauza fiicei lui? Sau...

— Nu, nimic de genul ăsta.

— Sau că se-aşteaptă să mă-ntorc... în rândurile trupei?

— Nu-mi amintesc de aşa ceva...

Artiom nu zise nimic cât rumegă toate informaţiile. Apoi îşi aminti că Homer era tot acolo, studiindu-1.

— Nebun!

Artiom încercă din răsputeri să râdă.

— Nu cred, îl avertiză Homer. Indiferent ce spune lumea, sunt absolut sigur că...

— De unde ştii? Tu?

— Doar pentru că mai cauţi supravieţuitori? Doar pentru că refuzi să renunţi... ei te cred

nebun. Ascultă, spuse bătrânul, uitându-se la Artiom cu un aer sumbru. Te distrugi singur pentru binele oamenilor şi, pe cuvânt de onoare, nu-nţeleg de ce te tratează în felul ăsta.

— Plec în fiecare zi.

— La suprafaţă?

— în fiecare zi, sus, pe scările rulante, la suprafaţă. Apoi sus, pe turn. Pe jos, pe scări, până pe acoperiş. Cu un rucsac militar.

Oamenii de pe bicicletele din apropiere începuseră să asculte cu mai mare atenţie şi să pedaleze mai încet.

— Şi - nu! N-am auzit pe nimeni răspunzând vreodată! Şi ce-i cu asta? Ce dovedeşte asta?

Artiom nu striga doar la Homer acum, ci la toţi afuri- siţii de ciclişti, care înaintau cu viteză direct în zid, direct în pământ..

— Nu dovedeşte nimic! De ce nu simţiţi asta? Trebuie să existe şi alţi oameni. Trebuie să existe şi alte oraşe! Nu se poate ca noi să fim singuri în gaura asta, în peşterile astea!

— Eşti un tip de treabă, Artiom! Acum chiar că mi-ai futut direcţia! exclamă un băiat tânăr, cu nasul lung şi ochii mici. Yankeii i-au bombardat pe toţi de i-a luat dracu'! N-a mai rămas nimic. De ce trebuie să continui să suferi? Ne-au lovit; i-am lovit. Punct.

— Dar dacă nu suntem singuri? întrebă Homer, de par- că-şi punea întrebarea sieşi. Ce-ar fi dacă ţi-aş spune că...

— Se urcă la suprafaţă ca şi cum se duce la muncă. El însuşi e radioactiv şi-i contaminează şi pe alţii! Un cadavru ambulant! Tânărul nu se

putea opri, pur şi simplu. Trebuie să ne otrăveşti pe toţi acum?

— Şi dacă ţi-aş spune că există supravieţuitori? Că au existat semnale trimise de alte oraşe? Şi că au fost recepţionate?

— Ce-ai zis?

— Au existat semnale din alte oraşe, repetă Homer cu hotărâre. Au fost recepţionate. Şi-au fost şi discuţii.

— Minţi.

— Eu însumi cunosc un bărbat care s-a îngrijit de traficul radio.

— Minţi.

— Şi ce-ar fi daca ţi-aş spune că stă chiar aid, în faţa ta? Ce-ai să mai spui la asta? zise Homer şi-i făcu lui Artiom cu ochiul. Ei bine?

— Aş spune că-ţi filează vreo lampă, tataie. Sau că minţi în mod deliberat. Minţi, nu-i aşa? Minţi!

Capitolul 3

Conducta

Plafonul staţiei era jos, pe măsura oamenilor. însă tunelurile nu fuseseră construite pentru oameni: măsurau dnd metri de la un perete la altul, şi aceeaşi distanţă exista între podea şi plafon.

Departe, în cealaltă parte a metroului, locuiau oamenii sălbăticiţi, care-şi închipuiau că tunelurile erau pasaje săpate prin pământul tare de către Marele Vierme, zeul care a creat Pământul şi-a dat naştere fiinţelor omeneşti din burta lui; şi numai după aceea oamenii şi-au repudiat Creatorul şi au adaptat pasajele propriilor nevoi. Şi în locul Viermelui au construit trenuri din metal pentru ei şi au scornit minciuna potrivit căreia oamenii au existat de la bun început şi n-a existat niciodată nidim fel de Vierme. De ce să nu crezi într-un astfel de zeu? Era mai bine adaptat la viaţa din subteran.

Tunelurile erau întunecate şi înspăimântătoare; apa freatică se scurgea prin ele în pârâiaşe ce ameninţau să treacă prin căptuşeala lor metalică în orice moment şi să înghită linii întregi. Pârâiaşele eliberau vapori de apă, iar ceaţa rece împiedica lumina lanternelor să ajungă prea departe. Tunelurile nu fuseseră create pentru oameni, fără nido îndoială, iar omul nu fusese creat pentru tuneluri.

Chiar şi aid, la numai trei sute de metri distanţă de staţie, era înfricoşător. Iar oamenii pălăvrăgeau de zor să acopere teama insinuantă.

Focul încropit din bilete pe jumătate uscate fumega vag. Tunelul, desigur, era viu: şuiera şi răsufla, aspirând fumul ceţos al focului cu plămânii săi ciuruiţi, savurându-1, de parcă fuma o ţigară. Fumul se rotocolea şi se învârte- jea, apoi zbura sus, dispărând în tuburile bronhiale lăţoase, năpădite de buruieni, ale coloanelor de ventilaţie.

La mică distanţă, se afla drezina cu care sosise schimbul. Până la staţie erau trei sute de metri. Dacă cineva înainta spre Expoziţiei, ieşind din bezna dinspre nord, garda trebuia să suporte partea cea mai grea a atacului, sacrificân- du-şi viaţa dacă era necesar, şi să trimită un „supravieţuitor" în staţie. Să-i avertizeze pe oameni, astfel încât copiii să aibă timp să se ascundă, iar femeile să pună mâna pe arme şi să se alăture bărbaţilor care blocau intrarea cu propriile lor trupuri.

întotdeauna metoda dădea rezultat: din acest motiv Expoziţiei se afla încă aici şi continua să fie locuită după douăzeci şi cinci de ani. însă în ultimii ani, dacă cineva îşi făcuse apariţia în zonă, fusese numai din greşeală. Ameninţarea finală, îngrozitoare, atât pentru staţie, cât şi pentru întregul metrou, Intunecaţii, dispăruse, anihilată de un baraj de rachete, acum doi ani.

Şi toată lumea din staţie îşi amintea cine-i salvase de brutele acelea: Artiom.

La nord de Expoziţiei, exista acum numai un şir de staţii goale, îngheţate, prima fiind Grădina Botanică. Aceasta era foarte aproape de suprafaţă şi uşile etanşe, care trebuiau să izoleze lumea de

sus de cea de jos, erau larg deschise şi sparte. Era imposibil să trăieşti în Grădina Botanică, iar oamenii nu erau interesaţi de ceea ce exista dincolo de ea. Aşa că limita la care se întindea lumina din tabără marca sfârşitul precis al lumii. Orice altceva dincolo de ea era spaţiul exterior.

Santinelele stăteau acolo, ferite de vid prin saci cu nisip, ridicaţi ca nişte parapete. Kalaşnikoavele lor erau aranjate în piramidă, sprijinindu-se una de alta. O oală înnegrită şi cu smalţul sărit pe alocuri îşi încălzea burta la flăcări.

Artiom se aşeză cu faţa întoarsă spre foc şi cu spatele la golul tunelului. îl puse pe Homer să stea în dreapta sa, lângă el. îl adusese intenţionat pe vizitatorul său în acest gol tăcut, pentru că nu voia să asculte povestea bătrânului lângă biciclete, în faţa tuturor. Nu o putea asculta totuşi în absenţa oricărui martor, dar măcar aici erau cât mai puţini posibil.

— N-ar trebui să stai cu spatele la conductă, şuieră Leva- şov spre el.

Insă la momentul acela Artiom chiar avea încredere în conductă. învăţase s-o dibuie.

Ceilalţi luaseră loc în aşa fel încât să-şi poată ţină ochii aţintiţi spre gura tunelului. Homer fusese avertizat să-şi spună povestea cu voce scăzută, să nu-i agite, însă bătrânul nu ştia să facă lucrurile în linişte.

— Oraşul se cheamă Zorii Polari. Este undeva prin peninsula Kola. în apropiere se află o centrală nucleară... şi care funcţionează, fii atent la asta. Staţia de metrou are o sursă de energie

operaţională, valabilă pentru câteva sute de ani. Pentru că alimentează doar un singur oraş. Iar oraşul a fost transformat într-o fortăreaţă. Au construit o baricadă din buşteni şi alte fortificaţii. Au pus la punct lucrări solide de apărare. In apropiere erau unităţi militare care păzeau centrala atomică, iar garnizoana din Zorii Polari a fost alcătuită din ele. Zona din apropierea centralei este letală... Nordul îndepărtat. Insă rezistă. Centrala le asigură lumină şi căldură... pentru agricultură. Aşa că...

— încetează cu născocirile astea! strigă Levaşov din cealaltă parte a focului de tabără.

Avea ochii roşii, urechile cărnoase şi mustaţa dezordonată, cu vârfurile orientate în sus.

— Despre ce dracu' de zori vorbeşti tu acolo? După Botanică, nu mai trăieşte nimeni în tunel, doar câinii sălbăticiţi! De parcă nu ne-ajungea un zărghit, acum a mai apărut unul!

— Au clubul lor de-acum, zise Armencik, făcând cu ochiul şi scobindu-se între dinţi cu unghia, scoţând dintre ei un fragment de şorici de porc. Clubul Visătorilor Pânzelor Purpurii şi al Romanticilor.

— Cine a recepţionat semnalul? Cine-a vorbit cu ei? întrebă Artiom, uitându-se la barba bătrânului şi la buzele sale în mişcare, încercând să le citească de parcă ar fi fost surd.

— Eu..., începu Homer. Eu însumi sunt din partea aceea a lumii. Din Arhanghelsk. Aşa că am continuat să sper că voi găsi pe cineva, gândindu-mă că poate şi ai mei au supravieţuit. Am continuat să ascult şi să caut. Şi, în cele din urmă,

am găsit ceva. Nu era din Arhanghelskul meu, asta-i adevărat. Insă Zorii Polari! Un oraş întreg, îţi poţi închipui? La suprafaţă! Apă caldă, lumină... Cel mai fascinant este că acolo există şi o bibliotecă electronică, intactă încă. Stocată magnetic şi pe CD-uri. Toată literatura lumii şi cinematografia... înţelegi? Au toată electricitatea necesară...

— Care-i lungimea de undă? Ce frecvenţă? întrebă Artiom dintr-odată, întrerupându-i relatarea.

— Deci, e un soi de Arcă a lui Noe, care n-a salvat toate animalele, două câte două, ci întreaga cultură a civilizaţiei..., continuă bătrânul, ca şi cum nu auzise.

— Când a avut loc contactul? Cât de frecvent a fost? Unde era localizată staţia ta de radio? Ce fel de echipament era? De la ce înălţime ai recepţionat semnalul? De ce n-a mers nimic când am încercat eu?

Bătrânul se aşteptase la o discuţie, nu la un interogatoriu: o conversaţie plăcută, lângă foc. Insă Artiom îşi dorea momentul acesta prea mult ca să-l risipească cu plezante- rii bonome. în primul rând trebuia să se asigure că totul era adevărat.

Ştia totul despre mirajele amăgitoare care bântuiau prin deşertul de la suprafaţă. Nu voia să le admire; voia să le atingă, să creadă în ele.

- Ei?

Nu ceda, continua să forţeze: nu-1 putea lăsa pe bătrân să-i scape din strânsoare.

— Aminteşte-ţi exact! De ce nu funcţionează şi

pentru mine treaba asta?

— Eu..., începu Homer, plescăind din buze şi chibzuind, întorcându-şi ochii spre întuneric şi, în cele din urmă, cedând. Nu ştiu.

— Ce vrei să spui cu „nu ştiu"? Cum e posibil ca tocmai tu să nu ştii? Dacă tu ai recepţionat semnalul?

Bătrânul se foi puţin, stânjenit, apoi mărturisi, ticălosul:

— Nu eu l-am recepţionat. Eu doar l-am întâlnit pe omul ăsta. Un operator radio. El mi-a povestit.

— Unde? Unde l-ai întâlnit? în ce staţie?

Bătrânul oftă şi mai mult.

— Teatralnaia, cred. Staţia Teatralnaia.

— Bagi la înaintare cel mai fierbinte loc din metrou, aşa-i? Crezi că mă sperie ideea să mă duc acolo să verific chiar eu?

— Nu mă gândesc nicidecum la aşa ceva, tinere, spuse Homer cu demnitate.

- Când?

— Acum câţiva ani. Nu-mi amintesc.

Nu-şi aminteşte.

Singura dată când Artiom mai auzise vocea îndepărtată şi slabă a cuiva, între pauzele zdrenţuite dintre fâsâiturile şi fluierăturile undelor radio, i se întipărise în minte pentru totdeauna; chiar şi acum nu trebuia decât să înceapă să asculte, ca să-i răsune în urechi sunetul acela, ca vocea stinsă a mării ascunsă într-o scoică. Cum ar putea cineva să uite aşa ceva?

Cum ar putea cineva să viseze întreaga viaţă să scrie o carte pentru descendenţii săi, pentru

generaţiile viitoare, astfel încât acele generaţii să ştie de unde au venit şi să nu-şi piardă visul pentru ca, într-o zi, să revină la suprafaţă, dar să nu-şi amintească fiecare detaliu legat de aşa ceva?

Şi cu Teatralnaia la fel.

— Minţi, zise Artiom aproape sigur. Nu vrei altceva decât să-mi placă de tine.

— Greşeşti. Eu, pur şi simplu...

— Vrei să-mi placă de tine, ca să-ţi spun tot. Toată povestea mea. Te-ai decis să mă atragi de partea ta, da? Ai încercat să-mi găseşti punctul slab şi ţi-ai înfipt cangea acolo... Da?

— Bineînţeles că nu! Este vorba de un eveniment absolut real.

— Mai termină cu asta!

— Oh, făcu şi Armendk, cel cu nasul încârligat, trăgân- du-şi satisfăcut mucii. Visătorii se contrazic care visare-i mai visătoare.

Nervos pe sine însuşi şi pe mincinosul acela bătrân şi prost, Artiom îşi lăsă capul pe sacul de nisip ciuruit de gloanţe şi strânse pleoapele. Mitoman blestemat. Imediat ce sufletul prinde o crustă şi se vindecă, apare cineva care ţi-o smulge.

Bătrânul se încruntă şi nu încercă să-l facă să se răzgândească.

Dă-1 naibii oricum!

Nu-şi mai spuseră niciun cuvânt până la terminarea plantonului. Când intrară în staţie, Artiom nici măcar nu schimbă vreo privire cu el, în semn de rămas-bun.

— Există o informaţie credibilă. Un semnal a fost recepţionat dinspre peninsula Kola. Există supravieţuitori acolo, spuse Artiom, privind cu subînţeles la Kiril.

— Pe bune?

— Pe bune!

Kiril sări în sus, atât era de încântat. îşi calculă greşit respiraţia şi începu să tuşească violent. Ştiind ce urmează, Artiom îi dădu o batistă. Când îşi reveni, Kiril îşi smulse batista de la gură şi o examină cu o privire înspăimântată şi vinovată, care-i strânse inima lui Artiom.

— Va trece totul. Vei începe iar să vânezi şobolani. Nu-i mare lucru, doar puţin sânge.

— Mama mă ceartă, să nu-i arăţi. Să nu-i arăţi, da?

— Haide, ce naiba! Noi doi suntem pe felie! O echipă. Nu mă torni, nu te tom!

— Jură pe Ordin.

— Jur pe Ordin.

— Jură solemn.

— Jur solemn pe Ordin.

Kiril i se căţără pe genunchi.

— Haide. Spune-mi.

— Păi, zise Artiom, există o informaţie foarte sigură. Un semnal a fost recepţionat din nord. Dinspre peninsula Kola. O centrală atomică a supravieţuit acolo, complet neatinsă. Şi lângă ea se află im oraş. Se numeşte Zorii Polari. Frumos, aşa-i? Aşa că nu suntem singuri aid. înţelegi, Kiriuk? Nu suntem singuri. Mai sunt şi alţi supravieţuitori. Şi i-am găsit. Ce zid de asta?

— Uau! Foarte tare! zise Kiril, holbându-se la Artiom cu ochii lui mari şi spălădţi. Dar chiar e adevărat?

— Chiar e adevărat. Iar centrala aia atomică produce sufident curent electric să alimenteze cu căldură tot oraşul, tot anul. Şi au construit un dom

uriaş de sticlă deasupra oraşului. îţi poţi închipui una ca asta?

— Neeee...

— Ca un capac din sticlă, dar mai mare.

— Dar pentru ce?

— Ca să păstreze căldura în interior. Afară e furtună de zăpadă, însă înăuntru vremea-i minunată. Copacii-s în floare. Exact ca-n cărţile tale. Şi livezi cu pomi fructiferi, cu meri... Şi roşii, apropo. Oamenii merg pe străzi în tricouri. Sunt mormane şi mormane de mâncare. Tot felul de dulciuri. Iar jucăriile nu-s ca alea ale tale, din cartuşe folosite. Tot felul de jucării.

Kiriuka închise ochii strâns, încercând cu disperare să-şi imagineze toate astea. Tuşi de două ori, ţinându-şi gura închisă. Infrânându-se. Expiră lung şi lent. Probabil nu-şi putea imagina. Nici chiar Artiom nu-şi putea imagina.

— Iar vara domul se deschide şi atunci trăiesc în aer curat. Nu sub pământ, ci afară, în case cu ferestre, prin care pot vedea alte case, sau pădurea, de exemplu. Ăsta-i stilul lor de viaţă. Totul e curat, uscat şi proaspăt. Chiar afară, sub soare. Iar aerul e aşa fel încât niciun microb nu poate supravieţui; mor toţi. Şi oamenii se plimbă pe străzi fără măşti de gaze.

— Toţi microbii? Şi cei din metrou? întrebă Kiril, trezin- du-se la realitate instantaneu.

— Toţi. Mai ales ăştia din metrou.

— Aşa c-aş putea merge acolo şi să respir fără mască de *gaze, ca să* fiu vindecat?

— Cred că da, zise Artiom. Da. Aid, tunelurile sunt umede, aerul stătut uşurează mult sarcina

microbilor. Dar aerul proaspăt înseamnă moartea instantanee pentru el.

— Uau! Trebuie să-i spun mamei! Să vezi ce bucuroasă o să fie. Şi ai de gând să mergi acolo?

— Păi, locul ăsta, Zorii Polari, se află foarte departe. Nu-i uşor să ajungi acolo. Trebuie să prinzi puteri.

— O să prind şi eu puteri! Câtă forţă-mi trebuie? întrebă Kiril, legănându-se pe genunchiul lui Artiom.

— îţi trebuie o grămadă. Ştii cât timp îţi ia ca s-ajungi acolo? Cu vehicule de teren pentru transport de trupe, probabil. .. şase luni! La suprafaţă. Prin păduri şi mlaştini. De-a lungul drumurilor distruse.

— Păi, şi ce-i cu asta? Ajung eu.

— Neee, probabil că n-am să te iau cu mine. N-am să merg decât cu ceilalţi soldaţi ai Ordinului.

— Ah... de ce?

— Mama ta spune că nu mănânci nimic. N-avem nevoie de o mămăligă ca tine într-o echipă de transport de trupe. N-ai fi decât o povară. Şi-i o călătorie grea. Plină de obstacole de depăşit. Monştri la fiecare pas. Va trebui să supravieţuim multor provocări. Şi cum ai să rezişti, dacă nu mănânci nimic? O să dai colţul la prima confruntare. Nu, Ordinul nostru are nevoie de soldaţi, nu slăbănogi.

— Nu mai suport ciupercile alea. Pfui!

— Dar cu legumele ce ai? Mama ta ţi-a adus legume. Ai văzut roşia? Roşia aia a fost adusă prin metrou de la Sevastopol, ca s-ajungă la tine.

— Bleah!

— Apropo, exact acelaşi fel de roşie ca şi cele care cresc pe străzi şi-n grădinile oraşului Zorii Polari. Haide, acum, încearc-o. Are o tonă de vitamine.

— Bine, atunci am să mănânc mâine roşia. Dacă-i la fel ca cele de acolo.

— Mănâncă acum. In faţa mea.

— Atunci, în timp ce mănânc, tu să-mi spui mai multe despre oraş şi cupola de sticlă.

Mama lui Kiriuka, Natalia, stătea afară, ascultând prin prelată totul, fiecare cuvânt, în timp ce umbrele îi străbă- teau chipul, iar ea îşi trosnea şi-şi frământa degetele.

— L-am făcut să mănânce roşia, îi spuse Artiom cu un zâmbet.

— De ce i-ai spus toate prostiile alea? Acum o să mă tot bată la cap cu ele, zise Natalia, fără să-i răspundă la zâmbet

— De ce te grăbeşti să spui că-s prostii? Poate că oraşul Zorii Polari chiar există. Lasă-1 să şi-1 imagineze.

— Doctorul a fost aid, ieri. A venit din Hansa.

Artiom uită ce voia să spună în continuare. îi era teamă să se gândească la ce avea să-i zică Natalia, aşa că, pur şi simplu, nu se mai gândi la nimic. Dacă nu se gândea, n-avea cum să cobească.

— Mai are doar trei luni de trăit. Atât. Tu şi cu Zorii tăi Polari.

Gura Nataliei se strâmbă şi Artiom îşi dădu seama ce însemnase pentru ea conversaţia lor.

— Vrei să spui că nu există nido şansă?

O peliculă de lacrimi uscate.

— Mămico! Artiom vrea să mă ducă-n Nordul îndepărtat cu un transportor de trupe! Mă laşi să merg?

* * *

Crezuse că Ania dormea deja; sau se prefăcea că doarme, ca de obicei, făcând orice ca să-l evite. însă stătea pe pat, cu pidoarele goale încrudşate sub ea şi strângând la piept, cu ambele mâini, o sticlă de jumătate de litru care conţinea ceva tulbure, de parcă-i era frică să nu i-o ia cineva. Simţi un iz de alcool.

— Uite, spuse ea, întinzându-i sticla. Ia o gură.

Artiom făcu întocmai, arzându-şi gâtlejul cu trăscăul artizanal, apoi îşi ţinu respiraţia şi clipi. îl ameţi puţin şi-1 încălzi oarecum. Şi acum?

— Stai jos, zise Ania, bătând în pătura de lângă ea. Stai jos, te rog.

Se lăsă pe locul indicat, apoi îşi întoarse puţin capul, aruncându-i o ocheadă.

O vestă simplă, cu curele pentru umeri.

Perişorii pufoşi de pe braţul ei erau zbârliţi. Din cauza frigului?

Era la fel ca acum doi ani. Părul negru, tuns scurt, în stil băieţesc. Buzele subţiri, decolorate. Nasul uşor prea mare pentru faţa delicată, uşor coroiat, fără de care ar fi fost insipidă şi plictisitoare. Braţele îi erau împletite numai din funii, precum cele ale modelelor anatomice, fără nicio urmă de moliciune feminină, iar muşchii de pe umeri arătau ca nişte epoleţi. Gâtul lung, cu o arteră care pulsa rapid, iar vertebrele ei... Claviculele erau ieşite în afară; claviculele alea îl făcuseră să vrea s-o iubească şi să-i fie milă de ea, şi s-o chinuiască, până se istovise cu totul. Prin materialul alb i se vedeau sfârcurile ascuţite. De ce un bec mai întâi luminează tare, iar apoi se arde?

— Ia-mă de gât.

Artiom întinse mâna şi-o puse, cu stângăcie, pe umărul Aniei, ca între fraţi, sau ca şi cum îmbrăţişa un copil. Ea se aplecă uşor spre el, de parcă voia să se cuibărească la pieptul lui, însă toate funiile din ea rămaseră rigide şi răsucite. Iar Artiom n-o putea slăbi nid el: mai luă un gât, sperând.

Nu putea face nidunul dintre lucrurile cuvenite: îi ieşise din obicei.

Ania îl atinse. Apoi îşi plimbă buzele pe obrazul lui.

— Irasdbilule.

Artiom scutură lichidul tulbure din sticla de

plastic şi dădu peste cap o înghiţitură zdravănă. Capul îi era plin de Nordul îndepărtat şi de un vehicul pentru teren.

— Hai... hai să-ncercăm, Artiom. Hai să-ncercăm din nou. Trebuie să-ncercăm. Din nou. De la-nceput.

îşi coborî degetele - red şi aspre - până la centura lui şi-i deschise catarama cu dexteritate.

— Sărută-mă. Haide. Sărută-mă.

— Da. Eu...

— Vino la mine.

— Aşteaptă... Doar o clipă.

— Ce s-a întâmplat? Ia... ia asta de pe mine... E prea strâmtă. Vreau să mă dezbraci. Tu.

— Ania.

— Ce-i? E bine... Şşşşşş... Mi-e frig.

— Da. Sunt...

— Hai aici. Asta-i... Şi tu... Haide... haide... Dă jos cămaşa asta scârboasă.

— Bine. O clipă.

— Uite. Doamne. Lasă-mă să iau o înghiţitură.

— Ia-o.

— Ah. Aha. Haide. Aici. Chiar aid. Aşa cum făceai tu.

Îţi aminteşti? Iţi mai aminteşti?

— An... Anecika...

— Hei, ce fad acolo? Păi?

— Tu... Eşti aşa de...

— Hei, ce fad? Haide.

— Nu mai simt obişnuit cu asta... îmi pare rău.

— Lasă-mă pe mine... De ce trebuie s-o fad tu? Lasă-mă pe mine.

— Ania...

— Ei? Bine! Haide... Chiar aid... O simţi?

— Da... Da.

— Pentru mine a trecut atâta vreme. Eşti complet... De ce eşti aşa? Nu-nţelegi? Am nevoie de tine. De tine. Da?

— Bine. Doar o clipă. Doar că... A fost o zi proastă...

— Tad din gură. Gura. Lasă-mă să-ncerc... Tu

doar stai întins.

— Astăzi am...

— Taci. închide ochii şi taci. Asta-i. Aşa. Bine... Şi acum... Acum doar... Ce nu-i în ordine cu tine? Ce?

— Nu ştiu. Nu merge.

- Păi, ce?

— Numai Dumnezeu ştie. Nu. Capul meu e plin cu...

— Cu ce? Cu ce-i plin capul tău?

— îmi pare rău.

— Dă-te jos de pe mine. Dispari.

— Ania...

— Unde-i vesta mea?

— Aşteaptă.

— Unde mi-e vesta? Mi-e frig.

— Oh, haide... Nu te purta aşa. Nu tu eşti problema. Nu-i din cauza ta...

— Ajunge, asta-i. Şi-ncetează să te mai prefaci.

— Dar nu-i adevărat...

— Cară-te de pe mine, ai înţeles? Cară-te!

— Bine. Eu...

— Unde-mi sunt chiloţii ăia nenorociţi! Asta-i. Dacă nu vrei, nu vrei şi cu asta basta. Sau ţi s-a uscat tot acolo, jos? Din cauza radiaţiilor?

— Nu, bineînţeles că nu, ce tot...

— Doar că nu vrei cu mine... Să-ţi fac copii...

— Ţi-am spus... Am avut o zi proastă.

— N-avem copii, pentru că se ştie: nu-i vrei, nu-i aştepţi!

— Nu-i adevărat!

— Eu... Artiom! Am plecat pentru tine. Am rupt-o complet cu taică-meu. Pentru tine. După război, după bătălie... Cu Roşiii... E într-un scaun cu

rotile! El! Nu poate să meargă... Şi i-au tăiat braţul... Cel puţin, pricepi ce-n- seamnă asta pentru el? Să fie invalid! Şi l-am părăsit, propriul meu tată... ca să fiu cu tine. L-am înfruntat! împotriva voinţei lui!

— Şi ce vrei să fac eu? Nid măcar nu mă consideră un bărbat... Am încercat să-i spun adevărul... însă el... Nu ne vrea împreună. Ce-are asta cu mine?

— Să ai propriii tăi copii. Pricepi? Ai tăi... Am încetat să mai urc la suprafaţă, pentru ca organele mele femeieşti să fie sănătoase... Simt ca un burete... Radiaţia... Ştii bine! Blestematele alea de ciuperci! Să-mi găsesc locul aici, în staţia asta a ta! Crezi că mă văd... Că-mi văd viitorul aşa? Mi-am abandonat îndatoririle. Ca să le cânt cântece de leagăn porcilor. Şi pentru ce? Dar tu continuă! Nu te-ai oprit nici măcar o singură zi. Te-ai consumat cu totul acolo. Pricepi? Poate că de-asta nici n-am făcut copii? Şi nid acum nu merge. Şi m-am rugat de tine de atâtea ori. Tatăl tău te-a implorat de atâtea ori!

— Suhoi nu-i chiar...

— De ce-o faci? Nu vrei copii, aşa-i? Pur şi simplu, nu-ţi plac copiii, aşa-i? Nu vrei niciunul de la mine! Nu vrei deloc! Nu dai nicio ceapă degerată pe aşa ceva. Singurul lucru care te interesează e salvarea lumii. Dar cum rămâne cu mine? Iată-mă! Mă scapi printre degete! Mă pierzi! Şi vrei să mă pierzi, nu-i aşa?

— Ania, ce tot...?

— Nu pot să mai continui aşa. Nu vreau să continui. Nu vreau s-aştept. Nu vreau să mă

milogesc pentru sex. Nu vreau să visez cum rămân borţoasă. Şi nu vreau să-mi fie teamă că dacă mă laşi gravidă, o să nasc un monstru.

— Ajunge! Tad din gură!

— Şi o să ai un monstru, Artiom! Şi tu eşti ca un burete! Vei plăti pentru fiecare dintre ieşirile tale la suprafaţă. Pricepi?

— Tacă-ţi gura, scorpie!

— Du-te. Du-te, Artiom. Du-te şi nu te mai întoarce.

— Mă duc.

— Da, du-te.

Şi toate acestea în şoaptă. Ţipetele sunt în şoaptă, gemetele sunt în şoaptă, plânsul este în şoaptă.

Totul fără nidun sunet, la fel ca la furnici.

Şi toţi vecinii se prefac că dorm.

Şi toţi ştiu totul.

* * *

Costumul de protecţie încăpea perfect în bagaj. îşi puse Kalaşnikovul de serviciu, pe care nu avea permisiunea să-l scoată din staţie, deasupra, cu şase încărcătoare legate câte două, cu bandă izolatoare albastră, şi o pungă de plastic cu ciuperci uscate. Masca de gaze se holba la el cu ochii orbi, până când Artiom o închise înăuntru trăgând fermoarul, trăgându-1 cu violenţă, ca şi când avea un cadavru în bagaj. Apoi ridică rucsacul pe umeri, blestemul lui, bolovanul lui sisific.

— Tataie! Adună-ţi lucrurile! Dar vezi să nu faci niciun zgomot.

Bătrânul, care părea că dormise cu ochii deschişi, se trezi imediat.

— Unde mergem?

— Mi-ai spus adevărul despre Teatralnaia? Despre operatorul ăla de radio? Există cu adevărat?

— Da... Da.

— Bine atunci... îmi arăţi drumul într-acolo?

— Spre Teatralnaia? întrebă Homer ezitant.

— Chiar ţi-ai închipuit c-o să dau bir cu fugiţii, aşa-i? Las-o baltă, tataie. Poate că pentru unii-i iadul curat, dar pentru noi înseamnă terenul gloriei noastre militare. Ded? Sau totul a fost doar o minciună?

— Nu, nu-i mindună.

— Vino în Teatralnaia cu mine. Trebuie să-l văd cu ochii mei pe omul ăla. Şi să-l întreb despre toate. Să-mi dea radioul lui... Numai aşa o să-l cred pe cuvânt.

— Ştii, asta a fost acum doi ani...

— Hai să facem o înţelegere, noi doi. Tu mă dud la operatorul radio şi eu îţi spun tot ce voiai să mă întrebi. Fără s-ascund nimic. Intunecaţii, Strălucitorii, Obscurii. Orice doreşti. Istoria faptelor mele eroice. Am să-ţi spun ce n-am mai spus nimănui. Toată nenorodta asta de tragedie greacă, de la alfa la omega. Facem târgul? Pe cuvânt de onoare. Batem palma.

Homer întinse mâna, încet şi neîncrezător, ca şi cum se gândea că Artiom ar putea scuipa pe ea,

dar i-o strânse cu putere.

In vreme ce bătrânul îşi punea aşternutul în geanta de voiaj, Artiom se ocupă de lanterna sa cu autoîncărcare, strângând şi eliberând mânerul şi ascultând bâzâitul mecanismului care alimenta bateria. Asta era tot ce-1 interesa. Apoi se opri.

— Explică-mi şi mie chestia asta. Cartea aia a ta. Pentru ce-i?

— Cartea? Păi, după cum stau lucrurile, trăim aid şi timpul s-a oprit, pricepi? Nu există istoria. Nu mai e nimeni care să consemneze că şi noi am trăit în zonă, şi cum am trăit, de parcă vieţile noastre-s inutile. Dar nu-i adevărat, nu-i aşa?

Homer încremeni, ţinând în mână o faţă de pernă cenuşie şi boţită.

— O să sape după noi peste zece mii de ani, iar noi nu vom fi scris nidun rând. Vor încerca să ne descifreze după oseminte şi după castroanele de supă, care să le dezvăluie în ce-am crezut şi la ce-am visat. Şi vor înţelege totul pe dos.

— Cine o să ne descopere, unchiaşule?

— Arheologii, descendenţii noştri.

Artiom dădu vehement din cap. îşi umezi buzele şi încercă să-şi înăbuşe furia care-1 năpădea, dar îl ardea, de parcă vomita fiere.

— Dar poate că nu vreau să ne descopere pe mine şi pe tine aici. Nu vreau s-ajung oale şi ulcele într-un mormânt comun. Mai degrabă mi-aş săpa singur mormântul, nu să fiu dezgropat. Aici există destui oameni care ar vrea acelaşi lucru, în vreme ce-şi duc viaţa într-un monument funerar ca ăsta. Mai degrabă o mierlesc dintr-o supradoză, la suprafaţă, decât să fiu blocat aici, în metrou, până

la bătrâneţe. Ăsta nu-i destin de om, unchiaşule. Nu-i pentru o fiinţă umană. Metroul. Descendenţii, băga-mi-aş. Descendenţii! Nu vreau ca descendenţii mei să fie îngropaţi sub pământ toată viaţa lor. Nu vreau ca descendenţii mei să fie mâncare pentru microbii tuberculozei! Nu vreau aşa ceva. Sau să-şi taie beregata pentru ultima cutie de conservă? Nu vreau asta. Sau să grohăie şi să se bălăcească împreună cu porcii? Nu vreau asta. Scrii o carte despre ei, tataie, însă nici măcar nu vor fi în stare s-o citească. Ochii lor se vor usca, pentru că nu le vor mai trebui, pricepi? Insă simţul mirosului le va fi la fel de ascuţit ca al unui şobolan. Nu vor fi oameni. Să prăsim creaturi ca astea? Dacă există măcar o şansă la un milion ca undeva, dne ştie unde, să trăim la suprafaţă, sub cerul plin de stele, sub soare, cel puţin undeva pe lumea asta blestemată, unde-i posibil să respiri pe gură, şi nu prin- tr-un furtun de cauciuc, atunci am de gând să găsesc locul ăla, pricepi? Dacă există un astfel de loc, da! Acolo vom fi capabili să construim o viaţă nouă! Şi s-avem copii. Astfel încât ei să nu crească precum şobolanii sau Morlocii[1], ci să fie fiinţe umane. Iar pentru asta trebuie să luptăm. Dar nu trebuie să ne îngropăm singuri de vii în pământ, să ne încovrigăm colăcel şi să ne resemnăm împăciuitori. Nu trebuie să facem asta!

Lămurit şi uluit de forţa lui Artiom, Homer nu

---

1 Morlod: personaje din viitorul îndepărtat al omenirii, descrise de H.G. Wells în romanul său *Maşina timpului* (1895), care-i controlează pe Eloi, urmaşii oamenilor (n. tr.).

spuse nimic. Artiom chiar ar fi vrut ca bătrânul să-l contrazică; mai voia să tragă cel puţin încă o argumentaţie dură. în loc de asta, bătrânul doar zâmbi. Cu sinceritate şi căldură, fără jumătate dintre dinţi.

— N-a fost o pierdere de vreme să vin aici. Am simţit eu că n-o să fie.

Artiom doar scuipă. Insă ceea ce scuipă era otravă, fiere. Dintr-un motiv necunoscut, zâmbetul ştirb al bătrânului îl făcea să se simtă mai bine, îi uşura încordarea. Bătrânul era grotesc şi stângaci, însă Artiom avu dintr-odată sentimentul că amândoi erau în aceeaşi tabără. Homer simţea ceva similar şi-i făcu semn ca un tinerel gălăgios.

— Sunt gata.

Mergeau hotărâţi prin staţie. Atârnat deasupra deschizăturilor oarbe ale tunelului, ceasul staţiei, o relicvă locală sacră, arăta că era noapte. Era noapte pentru toată lumea. Artiom rămânea singurul care ar fi putut să nu fie de acord cu asta, însă el părăsea staţia. Sala era aproape pustie, cu excepţia cuiva care bea o ceaşcă târzie de ceai, în bucătărie. Iluminatul public roşiatic era diminuat; toţi oamenii se băgaseră în corturile lor, luminate de lămpiţe cu diode, şi-şi transformaseră prelata într-un teatru al umbrelor. Fiecare scenă oferea propriul ei spectacol. Pe când treceau de cortul lui Suhoi, văzură o siluetă aplecată peste masă; apoi trecură de unul în care Ania şedea cu faţa îngropată în palme.

Bătrânul întrebă prudent:

— Nu vrei să-ţi iei rămas-bun?

— N-am de la cine să-mi iau, tataie.

Homer nu-1 contrazise.

— Spre Alekseevskaia! anunţă Artiom santinelele de la intrarea dinspre tunelul de sud. Suhoi ştie deja.

Santinelele salutară. Dacă ştia, atunci ştia. Slavă Domnului că nu se ducea din nou la suprafaţă.

Coborâră pe scara de fier sudat, până jos, la şine.

— Tunelul, glăsui Artiom ca pentru sine, păşind în beznă, atingând cu grijă învelişul dur din fier al tunelului, acoperit cu mucegai, măsurându-i din priviri înălţimea de cinci metri şi adâncimea fără fund. Ne cheamă tunelul.

Capitolul 4

Plata

Alekseevskaia era asemănătoare Expoziţiei, dar o variantă mai jalnică. Localnicii încercaseră să cultive ciuperci şi făcuseră nişte eforturi de mântuială să crească pord, dar cum norocul le era potrivnic, atât duperdle, cât şi pordi sfârşiseră mereu pe jumătate morţi. Aşa că abia le ajungea pe o măsea şi nu rămânea nimic pentru comerţ. însă se potriveau foarte bine cu pordi lor; deveniseră bolnă- vidoşi şi se resemnaseră cu faptul că în povestea lor atât începutul, cât şi sfârşitul erau plicticoase şi toată lumea le cunoştea dinainte. Pereţii de aid fuseseră cândva albi şi din marmură, însă acum era imposibil să-ţi dai seama asta. Tot ce se putuse desface cu ranga fusese vândut. Mai rămăsese doar un înveliş din beton şi câteva vieţi omeneşti. Demolarea pereţilor din beton nu era simplă şi nimănui din metrou nu-i trebuia materialul ăsta; aşa că mare parte a negoţului consta în a stabili pentru cine aveau să moară alekseevii în luptă. Dacă ar fi putut alege, preţul ar fi fost mai mare. Dar în afară de cei din Expoziţiei, nu erau de găsit alţi cumpărători. Aşa că acum, prindpalul scop al staţiei Alekseevskaia era să protejeze Expoziţiei.

De aceea tunelul Expoziţiei, care ducea spre Alekseevskaia, era considerat liniştit. Parcurgerea

unor porţiuni din el putea dura şi o săptămână, dar chiar şi aşa, cu toate precauţiile obligatorii, avură nevoie de vreo treized de minute

s-o străbată pe aceasta. Deşi minutele rămăseseră în urmă, în ceasul din Expoziţiei. Trecuseră zece ani de când ceasul din Alekseevskaia fusese furat, iar de atunci toată lumea de aici trăia potrivit intuiţiei. Dacă cineva voia să fie noapte, atunci pentru el era noapte. în definitiv, în metrou noaptea nu se sfârşea niciodată; ziua era cea pe care trebuia să ţi-o închipui.

Santinelele îi priveau apatice pe cei doi drumeţi; pupilele le erau mid ca nişte punctuleţe. Deasupra postului de gardă plutea un norişor alb, sumbru, iar aerul de acolo mirosea a obiele. Fumaseră iarbă. Ofiţerul de gardă oftă şi făcu un efort:

— încotro?

— Prospekt Mira. La piaţă, zise Artiom, făcând orice efort posibil să treacă prin urechea acului.

— N-o să te lase să tred. Acolo.

Artiom îi oferi un zâmbet cald.

— Asta nu-i problema ta, unchiaşule.

— în vremurile tangenţiale, tangenta dă cotangenta, răspunse bătrânul, contaminat de veselia lui Artiom şi dorin- du-şi şi el ceva agreabil.

Şi cu asta se despărţiră.

— Pe ce drum o luăm? îl întrebă Homer pe Artiom.

— De la Prospekt? Dacă ne lasă, mergem în Hansa, pe Circulară. Orice-i mai bine decât să mergem pe linie. Amintiri neplăcute, ştii. Hansa e mai sigură. Am o viză ştampilată în paşaport. Miller a avut grijă de asta. Te vor lăsa şi pe tine?

— Acolo-i carantină, nu?

— Ei au întotdeauna un soi de carantină. O să intrăm noi cumva. Toate problemele vor începe după aceea. Teatral- naia, indiferent din ce parte vii... Ai ales un loc mişto de trai pentru operatorul tău radio, tataie. în mijlocul unui câmp minat...

— Ce vrei să...

— Glumesc.

Bătrânul miji ochii într-un fel aparte, privind pe sub frunte, înăuntrul său, unde, evident, avea desfăşurată o hartă a metroului. Artiom avea întotdeauna propria sa hartă înaintea ochilor; învăţase să privească direct prin ea. învăţase asta în anul cât servise cu Miller.

— Aş zice... că cel mai bine este s-o luăm spre Paveleţ- kaia. E un drum mai lung, dar mai rapid. Iar de acolo, de-a lungul Liniei Verzi. Dacă avem noroc, am putea ajunge acolo într-o zi.

Continuau să înainteze prin tunel.

Fâşâind slab, lanterna lucra cât putea de intens, însă spotul de lumină nu ajungea decât la zece paşi înainte, iar după aceea era înghiţit de beznă. Apa şiroia din plafon, pereţii luceau de umezeală, ceva gâlgâia sec, iar picăturile ajunse pe capul lor le iritau pielea, de parcă nu erau apă, ci acid gastric.

Pe pereţi, apărea uneori câte o uşă, iar alteori deschizătura întunecată a vreunui tunel adiacent, majoritatea fiind barate cu scânduri sau cu grilaje sudate, din oţel ranforsat.

De fapt toată lumea ştia că hărţile viu colorate, pentru pasageri, nu înfăţişau nici măcar un sfert

din întregul metrou, cel adevărat. De ce să induci oamenii în eroare cu asta? Ei doar circulau cu viteză de la o staţie la alta, cu nasurile lipite de telefoanele mobile, săreau o oră înainte şi asta era, ajunseseră. Nu aveau timp să se gândească la ce adâncime ajunseseră. Şi de ce să se întrebe despre ceea se găsea în spatele zidurilor staţiilor şi unde duceau ramificaţiile barate ale tunelurilor? Nu conta decât că ajungeai la timp acolo unde doreai. Uită-te la telefonul tău; gândeş- te-te la ceva important pentru tine; nu-ţi băga nasul unde nu-ţi fierbe oala.

Mergeau cu pasul special de tunel, măsurat la trei sferturi, care să coincidă perfect cu traversele. Trebuia să mergi mult ca să-ţi înveţi picioarele să facă asta. Cei care rămâneau tot timpul în staţie nu puteau merge astfel; pierdeau ritmul şi păşeau între traverse.

— Cum e cu tine, tataie? Eşti singur?

- Da.

întreaga lumină se proiecta înainte şi Artiom nu putea descifra expresia de pe faţa bătrânului. Probabil nu avea niduna: doar barba şi ridurile.

Merseră încă vreo cincizeci de paşi. Rucsacul cu radioul se îngreuna, nu mai putea să facă abstracţie de el. Tâmplele lui Artiom erau ude leoarcă şi transpiraţia începea să i se scurgă pe spate în jos.

— Aveam o soţie. La Sevastopol.

— La Sevastopol locuiai?

— Da, cândva.

— Te-a părăsit?

Cumva, asta i se părea cel mai probabil lui Artiom.

— Nevastă-ta?

— Eu am plecat. Să scriu cartea. Credeam că e mai importantă cartea. Iar nevastă-mea n-avea de gând să plece oricum nicăieri. Pricepi?

— Ţi-ai părăsit soţia ca să scrii o carte? întrebă Artiom. Cum e posibil aşa ceva? Şi ea... ea te-a lăsat să pleci?

— Am fugit. Când m-am întors, nu mai era acolo.

— Plecase?

— Murise.

Artiom schimbă pachetul cu costumul de protecţie din mâna dreaptă în stânga.

— Nu ştiu.

— Poftim?

— Nu ştiu dacă-nţeleg sau nu.

— Ba da, înţelegi, spuse bătrânul istovit, dar încrezător. Dintr-odată, Artiom simţi teamă. Teama că făcea ceva irevocabil.

După asta păşiră în tăcere pe traverse. Ascultau ecoul duduitor şi gemetele îndepărtate: metroul digera pe cineva.

* * *

Nu se aşteptau la nidun pericol din spate: scrutau intens drumul înainte, încercând să vadă clipocitul stins de pe suprafaţa tunelului, urmând ceva uluitor şi fără nume care va ieşi la iveală, împrăştiind puţul de cerneală neagră. Insă nu priveau şi ce era în spatele lor.

Ar fi trebuit s-o facă.

Un scârţâit. Scârţţţ. Scârţţţ.

Sunetul le pătrunse în urechi, treptat.

Şi deveniră conştienţi de el numai când era deja prea târziu ca să se întoarcă şi să-şi aţintească ţevile armelor.

— Ahoi!

Dacă necunoscutul nu voia decât să-i împroaşte din spate cu plumb şi să-i lase să se prăbuşească cu faţa-n jos pe traversele putrede, ar fi avut tot timpul s-o facă. O lecţie: niciodată să nu cazi pe gânduri în metrou; ar putea începe să devină gelos. începi să uiţi chestii, Artiom.

— Staţi! Cine sunteţi?

Rucsacul şi pachetul îi trăgeau braţele în jos, împiedicân- du-1 să ţintească. O drezină se rostogoli din beznă.

— Ahoi! Ahoi! Prieteni.

Era santinela aceea, cotangenta. Singur pe drezină, un om neînfricat. îşi abandonase postul şi o luase la plimbare pe nicăieri. Iarba-1 făcuse să ia decizia asta.

Ce naiba voia?

— Băieţi. Tocmai mă gândeam. Poate vă fac o cursă până la staţia următoare.

Şi le oferi cel mai bun zâmbet al său. Ştirb şi aspru. Bineînţeles că spatele lui Artiom cerşea o cursă, în loc să se mo- căie pe jos.

II studie pe binefăcătorul lor: veston vătuit, păr rar, pungi sub ochi, însă prin punctele pupilelor sale venea lumina, de parcă strălucea prin gaura cheii.

— Cât vrei?

— Nu mă insulta. Eşti fiul lui Suhoi, da? Şeful staţiei. O fac pe gratis. Pentru pace în lume.

Artiom se scutură; rucsacul alunecă şi se aşeză mai confortabil pe umerii săi.

— Mulţumesc, spuse, după ce se hotărî.

— Bine atunci, zise santinela încântată şi-şi flutură braţele, ca şi cum ar fi împrăştiat tot fumul aspirat în ultimii ani. Eşti băiat mare; trebuie să-nţelegi subtilităţile. N-ai nicio şansă să te descurci fără un compas cu bară de extensie!

Tot drumul până la Riga, nu-i mai tăcu gura.

* * *

— Ne-aţi adus şi nouă ceva căcat?

Primul care-i întâmpină - înaintea santinelelor - fu un flăcău tânăr, cu părul tuns scurt şi urechile pleoştite. Avea ochii uşor oblici, însă erau de culoarea betonului, precum cerul. Haina din piele nu i se închidea la piept şi, uitându-se calm şi plin de încredere la Artiom, printre buclele de păr de sub cămaşa deschisă, se vedea un Isus destul de voinic.

Flăcăul avea o găleată de tablă, pusă bine între picioare şi o geantă ce-i atârna pe umăr, pe care o lovea în repetate rânduri, făcând-o să scoată un zăngănit promiţător.

— îţi ofer un preţ ca lumea! oferi el, după care se auzi un zornăit metalic.

Pe vremuri, piaţa Riga, faimoasă în toată Moscova pentru trandafirii ieftini, se găsea deasupra acestei staţii de metrou. Când sirenele începuseră să urle, oamenii avuseseră la dispoziţie doar şapte minute să-şi dea seama ce se petrece,

să creadă că situaţia e reală, să-şi caute febrili buletinele şi să fugă spre cea mai apropiată intrare la metrou. Iar dibacii vânzători de flori, cărora le trebuia să facă doar câţiva paşi, se înghesuiseră primii înăuntru, făcându-şi loc cu coatele printre ceilalţi oameni, pe cale să fie omorâţi.

Când au apărut întrebările despre cum să-ţi câştigi traiul sub pământ, au deschis uşile etanşe, au înlăturat cadavrele adunate mormane afară şi s-au întors la piaţă după trandafirii şi lalelele lor; erau deja vestejite, însă perfect potrivite pentru un ierbar. Şi, vreme îndelungată, locuitorii din Riga au făcut negoţ cu flori uscate. Acestea erau afectate de mucegaiuri şi deveniseră radioactive, însă oamenii le luau oricum. Altceva mai bun nu puteai găsi în metrou. Trebuiau să continue să iubească şi să jelească, nu? Şi cum să fad asta fără flori?

Trandafirii aceia uscaţi şi amintirea fericirii, care părea că se terminase ca ieri, dispărute însă acum pentru totdeauna, îngăduiseră staţiei Riga să-şi întindă aripile. Dar alte flori nu puteau fi crescute sub pământ: florile nu sunt duperd sau oameni; ele au nevoie de lumina soarelui. Şi cu toate că piaţa de deasupra staţiei păruse inepuizabilă, rămăsese fără provizii.

A apărut o criză.

Toată lumea se aştepta ca riganii, obişnuiţi cu viaţa bună, să recurgă la raţii mid şi să mănânce, de nevoie, şobolani, la fel ca nenorodţii din staţiile ordinare, lipsite de binecuvântări spedale. Insă agerimea lor în afaceri i-a salvat.

Au examinat posibilităţile, au luat în calcul toate avantajele localizării lor şi le-au sugerat vecinilor din nord o înţelegere: să cumpere surplusul de excremente de pord, pe care să-l vândă ca gunoi de grajd staţiilor care cultivau

71 ciuperci. Expoziţiei a acceptat oferta. Aveau excremente de porci mai mult decât suficiente.

Iar Riga, deja în declin, deja în cenuşiul unei sărăcii iminente, a dobândit o gură de oxigen. Desigur, noul articol de comerţ nu mai mirosea ca florile, dar era mult mai de încredere. Iar în această eră dificilă, nu prea mai aveau de ales.

— Băieţi, chiar n-aveţi nimic? întrebă tânărul, pufnind scurt, ascuţit, dezamăgit de vizitatori.

Şi în acel moment, alţi oameni cu găleţi, la fel ca el, veniră în zbor, doar puţin prea târziu... o gloată întreagă strigând unul peste celălalt:

— Căcat!

— Aveţi ceva căcat? Bani buni!

— Vă dau un glonţ pentru un kil.

La fel ca oriunde în metrou şi aici se plătea cu gloanţe de Kalaşnikov, care erau acum singura valută. Rublele deveniseră fără valoare de la bun început. Cu ce ar fi fost susţinute într-o lume unde cuvântul de onoare nu mai avea sens şi nu mai exista statul? Gloanţele erau mult mai potrivite.

Bancnotele fuseseră transformate în foiţă de ţigară şi fumate cu mult timp în urmă: cele cu valoare mare erau mai preţuite decât cele mici, pentru că erau mai curate, ardeau mai bine şi produceau mai puţin gudron. Copiii săraci, care nu aveau cartuşe goale, se jucau cu monede. Insă preţul adevărat pentru orice se calcula acum în „gloanţe", aşa cum erau numite, cu afecţiune, cartuşele pline.

Un glonţ pentru un kilogram în Riga, iar oriunde altundeva pe Linia Sevastopol, un kilogram costa trei. Şi, desigur, nu oricine accepta afaceri cu aşa ceva. Lucru bun, de altfel: era mai

puţină concurenţă.

— Hei, tu, Liok, cară-te! Eu sunt primul la rând aici, spuse un bărbat oacheş şi nervos, cu mustaţă, împingându-1 pe tânărul tatuat cu figura lui Cristos, care mârâi, dar se retrase.

— Unde vă duceaţi, fir-ar a dracului de treabă? Credeaţi că dacă-i întâmpinaţi în tunel, tot căcatu-i al vostru? spuse un bărbat cenuşiu la faţă, chel, năvălind spre primii doi.

— Ia uitaţi-vă ce-ncerca să tragă puţoiul ăsta!

— Lăsaţi-o baltă, băieţi, n-are niciun rost... Oricum, n-au adus!

— Lasă-mă să verific eu!

Simţul ascuţit al mirosului lui Lioka, cel cu părul scurt şi cruce, nu-1 păcălise. Cotangenta nu avea niciun fel de marfă.

Acesta îşi depărtă amabil braţele şi-i lăsă pe Artiom şi Homer să coboare.

— Aici e limita domeniului meu.

Apoi se întoarse în beznă, fluierând ceva dramatic.

Paza luă superficial contact cu nou-sosiţii şi-i lăsă să treacă; negustorii care tăbărâseră pe ei se dispersară. Doar primul venit, Lioka, rămase şi era în mod clar şi cel mai flămând.

— Ce-aţi zice de im tur cu ghid, băieţi? Avem o mulţime de chestii pentru turişti, au la ce să se uite. Când a fost ultima oară când aţi văzut o ramă de metrou? Hotelul nostru se află într-una. Camerele sunt cu adevărat şic. Au curent electric. Pe coridor. Vă obţin o reducere.

— Ştiu tot ce-i pe-aid pe dinafară, îi explică Artiom prieteneşte şi o luă din loc.

Homer îşi târşâia paşii după el.

Riga era vopsită în două culori vesele, roşu şi galben, însă ca să descoperi asta, trebuia să înlături stratul de grăsime de pe plădle de

ceramică de pe pereţii staţiei. Unul dintre tuneluri era blocat de o garnitură defectă, acum transformată în hotel. Şi întreaga viaţă a acestui loc se desfăşura prin intermediul celuilalt tunel.

— Aţi auzit de barul nostru? Tocmai s-a deschis. Bere locală de prima mână. Şi au şi bere distilată, bineînţeles, din...

— Nu, mulţumesc.

— Dar trebuie să vă distraţi cumva, băieţi. Prospekt este închis. Carantină. Au pus barieră chiar peste şine şi mitrali- ori cu câini. Nu ştiaţi?

Artiom ridică dintr-un umăr.

— Şi chiar n-avem cum să trecem? Trebuie s-aranjăm noi lucrurile cumva.

Lioka chicoti.

— Mergeţi voi şi-ncercaţi să le aranjaţi. Au o campanie în Hansa, chiar acum. Combat corupţia. Ajungeţi acolo în cel mai prost moment. Cei care o încasează vor scăpa de belea mai târziu. Sunt de-ai lor, nu? Dar trebuie s-agaţe pe cineva.

— Şi de ce-au închis frontiera?

— Ceva boală de ciuperci. Ca un putregai. Fie se transmite prin aer, fie e răspândit de oameni. Aşa că, deocamdată, totul este oprit.

— Mă persecută pe mine, mormăi Artiom ca pentru sine. N-au să mă lase să trec.

— Cum? făcu Lioka, încreţindu-şi fruntea.

— Urăsc blestematele alea de ciuperci, spuse Artiom tare şi răspicat.

— înţeleg, se învoi Lioka. O afacere mizerabilă.

Mai mulţi bărbaţi se grăbiră pe lângă ei zăngănind din găleţile lor de tablă. Lioka zvâcni şi aproape că o luă după ei, însă se opri. Probabil

calculase că ar fi mai interesant să stea cu turiştii aceştia încăpăţânaţi.

— Afacerea ta-i mult mai veselă, remarcă Homer.

— Nu vorbi aşa, tataie, zise Lioka încruntându-se. Nu oricine poate fi broker. Ai nevoie de talent.

— Broker?

— Păi, da. Aşa, ca mine. Ca băieţii ăia de colo. Broker. Păi, cum îţi închipui că-i spune?

Homer nu-şi putea da nid măcar cu presupusul. Era prea ocupat încercând să nu zâmbească, dar colţurile buzelor i se ridicau în sus oricum, indiferent cât de tare se străduia să le controleze. Şi apoi, Artiom observă o schimbare bruscă a expresiei sale. Trăsăturile-i deveniră reci şi înspăimântate, ca ale unui om mort. Privea dincolo de broker, într-o parte.

— Nu vorbi aşa, îi spuse Lioka bătrânului, care, din- tr-odată, parcă surzise. După cum se-ntâmplă lucrurile, căcatul e sângele vital al economiei. Pe ce cresc ciupercile? Cu ce se fertilizează roşiile la Sevastopol? Aşa că vezi ce vorbeşti.

însă Homer dădu din cap spre Lioka în timpul unui cuvânt oarecare din mijlocul unei fraze şi începu să se îndepărteze de el şi de Artiom. Artiom îi urmări privirea: văzu, dar fără să înţeleagă.

O fată slăbuţă, cu părul alb, stătea la câţiva paşi depărtare de ei, sărutând un broker foarte vânjos şi puternic. Pe când o săruta, brokerul îşi împingea discret găleata cu piciorul, ca să nu spulbere magia. Fata era ţinta înaintării nesigure a lui Homer.

— Şi cam cât crezi c-o să facem din biznisul ăsta? întrebă Lioka, întorcându-se către Artiom, acum că pierduse interesul bătrânului.

Homer se furişă spre cei doi care se sărutau şi încercă să găsească un unghi favorabil din care le putea vedea feţele. Poate că recunoscuse pe cineva? Insă nu îndrăznea să se amestece şi să-i întrerupă din sărutat.

— Ce-ţi veni? întrebă vânjosul, simţindu-1 pe Homer în ceafa lui. Ce vrei, moşule?

Faţa fetei, desprinsă din sărutul ei, era transpirată şi scofâlcită, ca ventuza unei lipitori abia desprinsă de pe braţ. Era altă faţă, nu cea pe care o căuta Homer, îşi dădu seama Artiom.

— Scuze.

— Şterge-o, zise lipitoarea.

Iar Homer, morocănos acum, dar tot neliniştit, se întoarse la Artiom şi Lioka.

— Am făcut o greşeală, explică el.

Artiom se hotărâse să nu pună întrebări, deşi... dacă ar fi deschis robinetul cu revelaţiile bătrânului, împreună puteau despica firul în patru.

— Bineînţeles că n-ar fi putut... Nicio şansă, nu unul ca el... Smintit bătrân..., vorbi Homer pentru sine.

— Cum adică, lucrezi în pagubă?

— Ai putea să-i spui pagubă... Hansa ia jumătate din toate livrările ca vamă. Iar acum, oricum, cu carantina asta...

Hansa era denumirea aleasă de Uniunea Staţiilor Liniei Circulare. Tot felul de bunuri, din toate capetele metroului, trebuiau să treacă prin pieţele Hansei şi posturile ei de vamă. Mulţi negustori navetişti, decât să-şi rişte pielea deplasându-se prin metrou, preferau să-şi ducă mărfurile până la cea mai apropiată piaţă, la o intersecţie a Liniei Circulare cu una radială, transferându-le comercianţilor locali. Şi era mai puţin complicat să-ţi laşi profitul aici, în dintre băncile Hansei, ca să eviţi să-ţi vezi capul retezat prin tunelurile întunecate de tot felul de personaje malefice, care adulmecaseră o vânzare de succes. Indivizii încăpăţânaţi, care insistau să-şi ducă ei înşişi bunurile mai departe, trebuiau să plătească oricum vamă. Şi indiferent cât de bine le mergea celorlalte staţii, Hansa devenea tot mai bogată. Nimeni de pe cuprinsul întregului metrou nu putea face legea în privinţa Hansei. Asta îi făcea pe cetăţenii ei mândri şi fericiţi, iar toată lumea

visa să obţină cetăţenia Hansei.

De pe mijlocul peronului, Artiom putea vedea intrând în tunel un şir de cărucioare de marfă cărora nu li se permisese intrarea în Riga. Asta făceau brokerii, goneau cât puteau să-şi cumpere marfa în tunelul nordic şi-o vindeau în cel sudic. în fond, din asta trăiau şi alţii.

— Negoţul s-a oprit complet, se plânse Lioka. Ticăloşii îi sugrumă pe întreprinzători. Ticăloşi de monopolişti rataţi. Vrei să-ţi vezi cinstit de afacerea ta, dar nu se poate! Cine le-a dat dreptul să se-mbogăţească pe spinările noastre? Eu trebuie să muncesc din greu, iar burdihanele lor se fac tot mai mari. Asta-i opresiune, băga-mi-aş picioarele! Dacă ne-ar lăsa liberi să facem comerţ, întregul metrou ar prospera.

Artiom simţi o simpatie subită pentru Lioka, în pofida mirosului. Voia să continue discuţia aceasta grotescă.

— Nu-i criză de marfă în Hansa, spuse el, amintindu-şi. Odată, a trebuit să lucrez în Paveleţkaia. Pe Linia Circulară. Greblam în depozitul de căcat. M-au condamnat la un an de muncă. Am scăpat după o săptămână.

— Consideră că ăla a fost botezul tău, zise Lioka dând din cap.

— Au aruncat tot în haznale şi puţuri. Nu s-au deranjat să-l vândă.

Lioka chicoti sumbru.

— Trăiesc pe picior mare.

Scoase o tabacheră unde se găseau foiţe gata tăiate şi o pungă de tutun şi le oferi şi lor. Homer refuză, însă Artiom luă. Se aşeză sub un bec care atârna de tavan şi privirile-i rămaseră lipite de cuvintele de pe hârtie, înainte de a rula „tutunul" de casă. O pagină galbenă dintr-o carte tipărită cu caractere delicate, ruptă cu mâna şi smulsă chiar pe linia necesară pentru răsucirea ţigării, dar nu atât de mult, încât să nu poată citi cuvintele.

Numai Dumnezeu ştie ce puteau însemna!

Iar nou-născuta propensitate a gravitaţiei...
Acestea erau originile legii celor puţini.
Şi-aşa, pregăteşte-te să trăieşti în Hegemonia
timpului; aici, nu există nici tapirul, nici lupul,
Iar cerul este însărcinat cu viitorul, Acele
boabe săţioase ale sursei bine hrănite.
Doar astăzi cei care au fost victorioşi Au
izbutit să evite cimitirul zborului
Retezând aripile libelulei

Iar aripile fuseseră smulse cu precizie. Artiom îndesă între versurile inutile tutunul de casă, rulă foiţa cu grijă, împături marginile în aşa fel încât să se unească între ele şi ceru un foc. Lioka îşi scăpară bricheta, alimentată cu alcool, confecţionată din tubul unui cartuş de mitralieră. Hârtia ardea cu iz dulceag, delicios. Tutunul era jalnic.

— Aşadar, vreţi musai s-ajungeţi în Prospekt, nu? şopti Lioka, mijindu-şi ochii prin fum.

— In Hansa. Da, asta vrem.

— Aveţi deja vize?

- Da.

Traseră amândoi câte-un fum. Homer începu să tuşească. Lui Artiom nid că-i păsa.

— Cât sunteţi dispuşi să plătiţi?

— Spune un preţ.

— Nu eu am să stabilesc preţul, frate. Alţii

decid asta acolo. Eu nu pot decât să vă fac prezentările.

— Atunci fă prezentările.

Lioka sugeră să ia un păhărel pentru drum, într-unul dintre birturile locale zgomotoase, cu o firmă pe care scria „Ultima dată", însă Artiom îşi aminti de unde distilau ei tăriile acolo.

Se învoiră ca Lioka să-i ducă şi să-i prezinte pentru zece gloanţe. Un târg cinstit, făcut într-un spirit frăţesc.

Cordonul sanitar era instalat deasupra şinelor, chiar înainte de intrarea în Prospekt Mira. Formal vorbind, numai staţia Linia Circulară aparţinea Hansei, iar staţia liniei radi- ale se presupunea că există în propriii săi termeni, însă asta era doar formal şi doar presupus. Dacă voiau să taie celelalte linii din circuit, o puteau face cât ai zice peşte.

în ţinute de camuflaj cenuşii, grănicerii Hansei băgau razele puternice ale lanternelor în feţele oamenilor şi le lătrau comenzi să se întoarcă şi s-o pornească înapoi de unde veniseră. Pe o pancartă cocoţată pe un stâlp, ca o sperietoare, scria CARANTINĂ! Plus o imagine cu o ciupercă buboasă. Santinelele refuzau să discute cu neguţătorii navetişti şi era imposibil să schimbi măcar priviri cu ei: îşi ascundeau ochii sub cozoroacele lungi ale şepcilor de camuflaj. Nu exista nicio şansă să ocupi bastionul acesta decât printr-un atac total.

Brokerul Lioka trăgea de timp, căutând chipuri cunoscute dincolo de cozoroace. în cele din urmă,

se aplecă şi şopti ceva sub unul dintre ele, îi făcu cu ochiul lui Artiom, cu faţa întoarsă pe jumătate spre el, şi smuci din bărbie ca să-i facă semn să vină.

— Sunt arestaţi! explică nasul de sub cozoroc spre mulţimea cuprinsă de furie mocnită la vederea celor trei, lăsaţi dintr-odată să treacă. Haideţi, căraţi-vă acum, o s-aduceţi molima la noi!

Fură conduşi sub pază armată prin ciudat de tăcuta staţie Prospekt Mira: tarabe de negoţ închise cu paravane, cumpărători asediind cordonul, vânzătoare cu părul în neorânduială, răcindu-şi dosurile pe granit, pălăvrăgind despre viaţă, moarte şi destin; în plus, era aproape întuneric. Piaţa nu funcţiona; lumina trebuia drămuită. în orice alt context, acest loc ar fi trepidat de activitate. Prospekt Mira era un soi de punct central, unde oamenii cumpărau tot felul de mărfuri aduse de peste tot. Haine pentru toate gusturile, standuri de cărţi (pe lângă care Artiom nu putea fi indiferent), smartphone-uri terminate, aruncate la grămadă - şi ce se întâmpla dacă dădeai peste vreunul care încă funcţiona şi avea fotografii înăuntru, în culori, desprinse din memoria cuiva? îl cumpărai? Doar ca să-ţi aminteşti de copiii altuia? Pentru că nu puteai să suni nicăieri. Şi găseai arme, bineînţeles. De tot felul. Totul cu preţuri în gloanţe. Vindeai ce nu-ţi trebuia, cumpărai ce voiai şi-ţi luai tălpăşiţa.

Escorta armată era strictă: aveau grijă ca Artiom şi Homer să nu dispară niciunde, împungându-i în spate tot drumul de la staţia liniei radiale până la Linia Circulară. Apoi îi opriră şi

lăsară să aştepte lângă o uşă metalică mică, decupată într-un perete de piatră albă.

După zece minute, fură chemaţi.

Trebuiră să se aplece, iar şi iar: sediul serviciului părea că fusese conceput pentru Morloci. Insă generaţia născută deja în subteran era pipernicită şi-ar fi încăput aici perfect.

Doi bărbaţi erau instalaţi confortabil într-o încăpere mică. Primul avea faţa rotundă, impresionantă, ochelari rotunzi, dar era mai degrabă pleşuv; restul trupului îi era ascuns în străfundurile unui pupitru masiv şi lustruit. Părea că acolo nu se găsea nimic, în afară de capul pe deplin autonom.

Al doilea omuleţ nu avea nimic interesant de arătat.

— Adjunctul conducătorului staţiei Prospekt Mira, Linia Circulară, Serghei Sergheevici Rojin, al doilea spuse bărbatul, făcând un gest respectuos spre cel cu faţa rotundă.

— Ascult, zise faţa-rotundă cu glas sobru şi adânc.

— Lucrurile stau aşa, Serghei Sergheevici. Oamenii ăştia vor s-ajungă în Hansa. Au vize, spuse Lioka.

Capul cu ochelari se încruntă posac, îndreptându-şi nasul grăsuţ spre el, şi inspiră zgomotos. Simţind un iz, se strâmbă într-un spasm brusc. Se părea că brokerii nu erau primiţi prea des în biroul acesta.

— Până la alte instrucţiuni, intrarea pe teritoriul Hansei nu se aprobă şi punct! proclamă Rojin.

Asta era de rău.

— Aşadar, nu există opţiuni? întrebă Artiom morocănos, însă Lioka îl ţistui.

— Nu există opţiune mai directă, decât mituirea unui oficial, şi să nu mai îndrăzniţi asta încă o dată, e clar sau nu? declară ameninţător capul lui Rojin. într-un moment când toţi oamenii din metrou sunt afectaţi, pur şi simplu n-aveţi niciun drept! De asta am instituit carantina, altfel întreaga situaţie ne-ar putea scăpa din mână. Pricepeţi asta, sau nu? Şi dacă am fost puşi aici ca să menţinem ordinea, atunci o să menţinem ordinea şi-o s-o ţinem cum se cuvine, până la sfârşit, pentru că ştiţi care-i miza! Măsuri de control fito- sanitar. Mucegai, ca să vezi! Discuţia aceasta s-a terminat.

Se opri din vorbit şi liniştea se instală în încăpere, de parcă refuzul fusese înregistrat din timp, pe o casetă: se derulase până la capăt şi se oprise cu un clic; nu mai urma niciun fel de muzică.

Rojin îi ardea cu privirea pe Artiom şi Lioka prin lentilele groase ale ochelarilor săi, iar tăcerea se tot aduna, ca şi cum aştepta ceva de la ei.

O muscă de bălegar bâzâi pe lângă ei, ca un bombardier greu. O adusese Lioka în buzunar?

— Atunci am să mă duc pe la suprafaţă, spuse Artiom dând din umeri. Eşti un nătărău, Lioka.

— Tot îmi datorezi cele zece gloanţe.

— De ce să mergeţi pe la suprafaţă? vorbi, în cele din urmă, bărbatul insipid. Nu-i sigur.

Spre deosebire de Rojin, nu-şi încreţise faţa, nici nu pufnise nici măcar o singură dată în

decursul întâlnirii. Şi, în general, era limpede că nici nu se strâmba prea des. Faţa-i era netedă; trăsăturile îi erau senine, vocea-i era calmă.

— Serghei Sergheevici şi-a exprimat poziţia sa oficială, în definitiv, este în exerciţiul funcţiunii. îi putem înţelege poziţia. Iar Serghei Sergheevici a identificat corect problema: sarcina noastră este să împiedicăm răspândirea mucegaiului, o infecţie fungidă periculoasă, care afectează ciupercile. Dacă în mintea voastră s-a conturat vreun compromis, discutaţi-1 cu mine. Situaţia este serioasă. O sută de gloanţe pentru trei.

— Eu nu simt cu ei, spuse Lioka.

— O sută de gloanţe pentru doi.

Artiom se uită să vadă ce făcea Rojin: o asemenea perfidie ar fi trebuit să-1 facă să înceapă să guiţe. Dar nu, adjunctul conducătorul staţiei nu suferise deloc, ca şi cum insipidul scosese ultrasunete, pur şi simplu inaudibile pentru urechile sale.

O sută de gloanţe.

Trei încărcătoare şi ceva, din şase, câte adusese Artiom, doar pentru şansa de a intra în Hansa. Iar acesta era abia începutul călătoriei, de fapt… însă chiar şi aşa, toate rutele lor, inclusiv cea de la suprafaţă, l-ar fi putut costa mai mult. Capul, de exemplu.

Harta se afla acolo, în faţa ochilor săi: jos, prin Hansa; o călătorie cu vagoanele de pasageri, rapide şi confortabile, până la Paveleţkaia; iar de acolo, un salt scurt, fără probleme sau obstacole, direct în Teatralnaia. Şi nu era necesară trecerea

peste frontiera Liniei Roşii, iar Reichul putea fi ocolit...

— Facem târgul, zise Artiom. Să le scot aici?

— Păi, normal, răspunse insipidul pe un ton binevoitor. Artiom îşi dădu jos rucsacul, desfăcu curelele pachetului, pipăi încărcătoarele ascunse printre nimicuri, şi începu să scoată cu un clic gloanţele netede, ascuţite la vârf, punân- du-le pe pupitru.

— Zece, spuse, împingând prima serie spre Serghei Sergheevici.

— Câtă lipsă de tact!

Individul insipid era profund jignit. Se ridică de pe scaun şi trase gloanţele spre el.

— Omul e-n exerciţiul funcţiunii, iar tu ce faci? Pentru ce crezi că sunt eu aici?

Din fericire, Serghei Sergheevici nu văzuse gloanţele.

încruntându-se îngrozitor, îşi drese glasul şi începu să sorteze documentele lăsate pe birou, mutându-le de pe un teanc pe altul. Acum, părea să fi fost lăsat singur în cameră. Era aproape incapabil să înregistreze prezenţa altora cu organele lui de simţ.

— Opt, nouă, zece: o sută.

— Foarte corect, încheie individul insipid. Mulţumesc. Veţi fi escortaţi.

Lioka se bătu aprobator pe Cristosul său.

— Şi terminaţi cu drăcoveniile! zise Rojin şi-şi înălţă capul. Pentru că trebuie să existe anumite principii. Şi în momente dificile, ca acesta, când solidaritatea este necesară! Mucegai! Probleme

urgente. Cele mai bune urări!

Homer, care rămăsese trăsnit de uimire pe tot parcursul întâlnirii, se plecă înaintea capului vorbitor făcând o reverenţă autentică.

— Minunat! exclamă el.

— Cele mai bune urări, spuse capul.

Artiom săltă pachetul pe umeri; îl înşfăcase prea brusc, şi o latură metalică verde ieşi din colţul de sus.

Serghei Sergheevici reveni la viaţă şi începu să-şi ridice trunchiul scurt, gras, pe care se pare că-1 poseda, din spatele biroului.

— Nu cumva ai acolo vreo drăcie de radio? Ce cari tu pe teritoriul Hansei seamănă bine, într-un anumit sens, cu un aparat militar!

Artiom se uită pieziş la individul insipid; dar acum, că Rojin se trezise, insipidul, după ce abia izbutise să-şi pitească cele o sută de gloanţe undeva pe sub birou, îşi pierduse orice interes faţă de realitate şi-şi curăţa absent mizeria de sub unghii.

— Mulţumesc, răspunse Artiom, ridicându-şi pachetul şi împingându-1 pe Homer spre ieşire.

— înc-aştept după alea zece ale mele, le aminti brokerul, venind din spate.

Artiom auzi mormăieli prin uşa trântită.

Iar pe peron erau deja aşteptaţi.

Nu de santinelele în uniforme de camuflaj, care-i escortaseră până aid, d de bărbaţi în haine dvile, care-şi ţineau la vedere legitimaţiile servidului de securitate. Dar, fiind atât de întuneric, era imposibil de descifrat ce scria pe ele.

— Servidul de Securitate, declară politicos un bărbat înalt. Maior Svinolup, Boris Ivanovid. Predaţi armele, vă rog, şi echipamentul de comunicaţii. Sunteţi arestaţi sub bănuiala de spionaj în favoarea Liniei Roşii.

Capitolul 5

Duşmanii

Biroul maiorului era foarte confortabil şi, de fapt, arăta mai mult ca apartamentul unui burlac. îţi dădeai seama imediat că ocupantul lui dormea aid: un colţ era închis cu o draperie, iar marginea unui pat, acoperit neglijent cu o pătură sintetică, se iţea de după draperie într-o manieră foarte familială. Un covor mâncat de molii, cu un model oriental complicat, ale cărui detalii începuseră să dispară. In alt colţ era aşezată o icoană somptuoasă: două personaje zvelte, masculine, cu feţe triste, ţineau nişte săbii fragile în degetele lor lungi şi delicate.

După ce descuie uşa, maiorul aruncă o privire critică prin cameră, mormăi când dădu cu ochii de papucii de casă pluşaţi, abandonaţi în capătul celălalt al podelei, şi-i împinse sub birou cu un aer stânjenit.

— Scuze pentru dezordine. Am plecat în grabă.

între timp, Artiom şi ceilalţi se înghionteau pe coridor. După făcu ordine, Boris Ivanovid îi invită înăuntru. Insă nu pe toţi.

— Eşti broker? îl întrebă pe Lioka de la o lungime de braţ.

— Aşa-i, încuviinţă Lioka.

— Tu aştepţi afară, prietene. O să discutăm

separat. Ştii, mănânc în biroul ăsta. Strnt băgat până peste cap în muncă. Duşmanul e mereu vigilent.

Şi opri duhoarea închizând uşa, capitonată şi moale, care scoase însă un zgomot metalic la închidere.

— Vă rog, luaţi loc pe scaunele de acolo.

Mătură firimiturile de pe masă, privi într-o cană „Gjel", pictată de mână, şi plescăi. Artiom deja se întreba dacă îi va servi şi cu ceai, însă Boris Ivanovici n-o făcu. împinse la o parte veioza de bronz, cu abajur din sticlă verde, în aşa fel încât să nu le bată lumina direct în ochi. Şi din acel crepuscul liniştitor întrebă:

— De unde aţi venit?

— Expoziţiei.

— Oho.

Boris Ivanovici rostogoli cuvântul „Expoziţiei" pe limbă, ca pe o capsulă cu vitamine, şi se frecă la nas, încercând să-şi amintească.

— Şi cum îl cheamă pe şeful vostru? Kaliapin, cred, Ale- xandr Nikolaievici? Se descurcă bine?

— Kaliapin s-a retras acum şase luni. Suhoi e şeful acum.

— Suhoi... Suhoi? Bătrânul de la securitate, da? Un coleg! spuse maiorul cu încântare. Mă bucur pentru el.

— Afirmativ.

— Iar tu eşti de acolo, după cum înţeleg?

Svinolup răsfoi paşaportul lui Artiom.

— Cu ce te ocupi?

— Sunt stalker, zise Artiom.

— Mă gândeam eu. Şi tu? întrebă Boris Nikolaievici, întorcându-se spre Homer.

— Din Sevastopol.

— Interesant. Nu-i chiar locul cel mai apropiat. Acolo-i Denis... Denis... Doamne, care-i patronimul lui?

— Mihailovid.

— Da, aşa-i, Denis Mihailovici. Ce mai face?

— In formă.

— în formă! Ha!

Boris Ivanovici făcu cu ochiul lui Homer, într-o manieră conspirativă.

— Nici n-ai fi putut s-o spui mai bine. Ne-am întâlnit. Am un adevărat respect pentru el. Un profesionist. Hmm, da.

Svinolup privi din nou în cană, ca şi cum spera că se va umple singură. Apoi îşi atinse prudent obrajii. Era ceva în neregulă cu obrajii lui, însă, în semiîntuneric, Artiom nu-şi putea da seama exact ce anume. Faţa maiorului părea să... aibă ceva desenat pe ea. Oare asta să fi fost?

Altfel, din toate punctele de vedere, era o prezenţă agreabilă: înalt, cu fruntea lată, înălţată prin rărirea părului, o tinereţe atletică, cocoşată de munca la birou. Ochii-i sclipeau cu căldură şi iscoditori din penumbră. Numele lui de familie, care însemna în mod bizar „bătăuş de porci", era incredibil de nepotrivit, prea insultător pentru el. Nu era deloc un individ oarecare.

— Apropo, nu eşti evreu, nu? îl întrebă Boris Ivanovid pe Homer.

— Nu. De ce întrebi?

— Nu. De ce întrebi? râse ocupantul biroului. Chiar îmi place de tine. întâmplător, îi preţuiesc mult pe cei ca tine, spre deosebire de mulţi dintre

colegii mei...

— Nu sunt evreu. Mi-ai văzut paşaportul. Şi în definitiv, are vreo importanţă?

— Paşaportul tău. Oamenii falsifică paşapoarte. însă nu vorbesc despre paşaport, vorbesc despre condiţia sufletului tău. Iar pentru a-ţi răspunde la întrebare - n-are absolut nicio importanţă! Aici nu suntem în Reich, pe cuvânt şi pe bune.

O pendulă îşi plimba acele pe perete: un ceas simplu, o bucată de sticlă încastrată în plastic albastru. Pe cadranul său era desenat ceva despre care Artiom credea că e un scut şi un rând de litere cu linioare între ele. Artiom citi pentru sine, în lumina verzuie a lămpii: „VChK-NKVD-MGB-KGB-FSB-SB CLC."

— CLC este Comunitatea Liniei Circulare, descifră el titlul corect al Hansei.

— Un obiect rar, îi explică Boris Ivanovici. Nu mai există decât vreo două din astea în tot metroul. Un cunoscător ar înţelege.

— Mai ai şi alte întrebări pentru noi? întrebă Artiom.

— Bineînţeles. Destul de multe, de fapt. Poţi să întinzi mâinile aici, la lumină, cu palmele în sus? întrebă maiorul, fără a ieşi din umbră. Aha, mulţumesc. Degetele. îmi dai voie să le ating? Păi, cam aşa cum aş face dacă ne-am da mâna. Ups! Bătături. Iar aici e de la praful de puşcă, da? Vrei să-mi arăţi umărul? Haide, arată-mi-1. Cel drept. Nu, nu trebuie să te dezbraci. Iată, o vânătaie. Să înţeleg că uneori foloseşti puşca automată, da?

Şi mai era ceva ciudat: degetele îi erau umede

şi puţin lipicioase. Atât doar că nu transpiraţia le năclăise, ci... Artiom abia reuşea să-şi înfrâneze dorinţa de a-şi adulmeca propriile degete, imediat ce fură eliberate din strân- soarea maiorului.

— Sunt stalker, am explicat asta deja.

— Da, aşa-i. Insă stalkerii sunt întotdeauna în costume de protecţie şi poartă mănuşi, da. N-ai tras toate focurile la suprafaţă. Şi tu, Nikolai Ivanovici? zise el adresându-i-se lui Homer după numele din paşaport, netezindu-şi tâmplele. Mâinile, dacă nu te superi. Mulţumesc. Da, aici avem un intelectual.

Chibzuia, frământându-şi degetele groase şi puternice. Ca şi cum făcuse ceva cu ele şi-i amorţiseră, devenind dureroase. Poate că încărcase mult timp o lanternă de buzunar.

Ceasul piesă-de-muzeu ticăia clar: tic, tic, tic, tic, Nu vorbea nimeni, permiţând ca zgomotul său să se audă limpede. Uşa metalică împiedica vocile de afară să pătrundă până la ei. Dacă n-ar fi fost ticăitul discret şi clar, între ei ar fi fost linişte ca atunci când surzeşti din cauza unei explozii.

Apoi Boris Ivanovici îşi aminti:

— Vă pot întreba care-i scopul vizitei voastre prin Hansa?

— în tranzit, răspunse Artiom.

— Destinaţia?

— Teatralnaia.

— Eşti conştient că importul de echipament de comunicaţii necertificat pe teritoriul Hansei este strict interzis?

— înainte nu era interzis.

— Haide, probabil că, pur şi simplu, nid n-ai mai încercat asta înainte, Artiom Alexandrovid.

Sunetul patronimului său era ca un scrâşnet: Suhoi îi dăduse lui Artiom primul său paşaport, dar n-ar fi avut de unde să ştie numele tatălui adevărat al lui Artiom. Nu ştia nid măcar numele mamei lui. Şi deşi Artiom ar fi avut de unde să-l ştie, nu şi-l mai amintea. Aşa că unchiul Saşa îl înregistrase cu numele lui, iar pe atund Artiom n-avea curaj să se certe cu el. De aceea luase lucrurile ca atare. însă apoi îşi schimbase numele de familie, când Miller îi făcuse documente noi, care să le înlocuiască pe cele deteriorate.

— Şi încă o întrebare: trăieşti şi lucrezi în Expoziţiei, aşa cum arată ştampila, însă paşaportul a fost emis în Polis. Călătoreşti mult? Mergi des pe acolo?

— Am locuit acolo timp de un an. Am lucrat.

— Nu cumva în staţia Biblioteka Imeni Lenina?

— La Biblioteca Lenin.

— Destul de aproape de Linia Roşie?

— Mai aproape de Biblioteca cea reală.

Svinolup deveni interesat; începu să zâmbească.

— Şi mergeţi în Teatralnaia pentru că, desigur, e mai aproape de teatru, nu? Şi nu pentru că ambele staţii de tranzit sunt pe Linia Roşie? Să nu mă-nţelegeţi greşit, sunt doar curios. E de datoria mea.

— Pe aproape. Am o deplasare la suprafaţă plănuită la Teatralnaia.

— Desigur, ca să foloseşti o staţie de radio

militară? Cui vrei să-i trimiţi mesaje codificate în direcţia aia? Corpului de balet? Cadavrului de balet, mai degrabă, ha-ha.

— Ascultă, îl întrerupse Artiom. N-am avut nimic de-a face cu Roşiii. Am explicat deja: sunt stalker. Lucru destul de evident, nu? După faţa mea, după părul meu. Nid măcar nu trebuie s-aprind lumina noaptea, la budă, fiindcă blestematul meu de pişat străluceşte. Da, i-adevărat, am un radio cu mine. Şi ce-i cu asta? Şi ce se-ntâmplă dacă rămân blocat, acolo, la suprafaţă? Dacă ceva încearcă să mă mănânce? Nu mi se permite să chem pe nimeni în ajutor?

— Şi există cineva pe care l-ai putea chema acolo? întrebă Boris Ivanovid.

Se aplecă înainte, ieşind din umbră. Şi deveni limpede de ce-şi tot atingea faţa. Era sfârtecată peste tot cu dcatrice umflate, care musteau de limfă sângerândă. Una dintre ele se adâncea oblic peste sprânceană şi, după o pauză, peste obraz, ca şi cum cineva încercase să-i smulgă globul ocular, însă maiorul închisese strâns ochii şi-1 salvase.

Asta-i năclăia degetele: puroiul care-i ieşea din dcatrid, destul de proaspete, fără crustă încă; ceva i se întâmplase maiorului cu câteva minute înainte să-i aresteze. „A trebuit să plec în grabă."

— Poate că sa, răspunse Artiom încet.

Oare n-ar trebui să-l întrebe: „Ce s-a-ntâmplat cu faţa ta, Boris Ivanovid?" însă ce-ar avea de câştigat din asta? Nimic, poate ar reuşi să-l distragă pe maior doar pentru o clipă.

— Atunci poate că ar trebui să-l chemi? zâmbi

Boris Ivanovici.

Cu cicatricele lui, zâmbetul nu-i ieşea prea grozav.

— Pentru că asta ţi-ar fi foarte la îndemână. înregistrat la o staţie, cu documentele emise în alta. Deţinător de armă. Cu trei încărcătoare. Cu echipament radio interzis. înţelegi despre ce vorbesc? Radioul ăsta al tău... Avem un motiv bun să te reţinem, Artiom Alexandrovici. Până se clarifică lucrurile, ca să zic aşa.

Să ofere motive? Să-i explice pentru ce-i trebuia radioul? Chiar el, Artiom, îl putea face pe Svinolup să-i răspundă pe de-a-ntregul: în douăzeci de ani, nu apăruse niciun semnal, nido dovadă că altcineva mai supravieţuise undeva. Pe cine încerci tu să prosteşti, Artiom Alexandrovici?

Maiorul se încruntă din spatele pavezei sale de umbră şi se duse în mijlocul încăperii, să mânjească cu bocancii lui murdari modelul de pe covor, şters şi întunecat odată cu trecerea vremii.

— Iar tu, Nikolai Ivanovici, de dragul companiei... poate că măcar tu ai ceva să-mi spui? Nu neapărat aici, în faţa tânărului. în bagajul tău n-a fost găsit nimic, cu excepţia unui jurnal. Adevărul este că scrierile tale isteţe pot fi interpretate în diferite feluri. Poate că este o Cronică a Epocii Apuse, sau poate că scrii un raport pentru serviciile de securitate ale Liniei Roşii? Ei?

Homer îşi băgă capul între umeri şi-şi ţinu gura, însă nu se lepădă de Artiom. Svinolup continuă:

— Cum doreşti. Sunt vremuri grele. Vremuri pline de nelinişte. Vremurile grele necesită decizii

grele. înţelegi ce vreau să spun?

Artiom căută un răspuns acolo, pe covorul chelit.

Papucii pluşaţi, nostalgici, se iţeau din spatele biroului. Cumva... nu aparţineau acestei încăperi.

Prea mici pentru Boris Ivanovici, cu bocancii lui imenşi. Ai unei femei?

— Şi-ar putea fi posibil să ai vreo explicaţie pentru toate acestea. Dar încă n-am cum să ştiu dacă-i adevărat, aşa-i? Pune-te în poziţia mea: trebuie să născocesc propria mea ipoteză. Iar până acum, ipoteza mea arată cam aşa...

Trebuise să plece în grabă. Nu avusese timp să ascundă papucii. Faţa îi era sfâşiată şi însângerată. Cine-i făcuse asta? se întrebă Artiom, în loc să se gândească cum să se disculpe. O femeie. Cu unghiile ei. Toată faţa lui. încercase să-i scoată ochii. Nu era un joc. Oare ce-i făcuse el?

— Voi, tovarăşi, încercaţi să obţineţi intrarea pe teritoriul unui stat ostil Hansei, trecând de controlul de frontieră prin încercarea de mituire a unui funcţionar public. Cu scopul, fireşte, de a spiona. Sau poate pentru a pregăti un atac terorist?

Oare ce-i făcuse el?

Afurisita de veioză era prea zgârcită cu lumina ei, iar în întuneric Artiom n-ar fi putut spune dacă modelul covorului se amesteca sau nu cu pete stacojii. Micul apartament de burlac arăta curat; nu se luptase nimeni aici, nici nu se rostogolise pe podea, nici nu dărâmase mobila. Insă papucii aceia... Papucii aceia stătuseră aici, împrăştiaţi. Aşadar, ea venise aici. O aduseseră... trântiseră uşa care pocnea metalic, răsuciseră cheia. La fel cum făcuseră şi în urma lor, acum.

— Hansa are destui duşmani. Cei care ne invidiază. Insă acum staţia de radio... O staţie de radio, adusă pe furiş, nedeclarată şi

neomologată... Ce să însemne asta? înseamnă că nu acţionezi de unul singur. Intruziunea ta face parte din- tr-un plan. Cineva intenţiona să-ţi coordoneze acţiunile. Te infiltrezi în teritoriul Cercului, poate stabileşti o ascunzătoare pentru armament, găseşti contacte, obţii documente

false de la ei, te dai la fund, aştepţi ordinul... Şi ieşi la iveală la momentul potrivit, împreună cu celelalte cârtiţe.

Homer îl cercetă neajutorat pe Artiom cu och limpezi şi cinstiţi. Insă Artiom nu voia să-i răspundă; continua să-şi întoarcă privirea lipsită de expresie în direcţia lui, evitân- du-1.

Cine-o fi ea? se întrebă el. Ce i s-a întâmplat?

— Şi de vreme ce nu spui nimic, înseamnă că n-ai nicio obiecţie de făcut. Asta-i, am ghicit totul corect, aşa-i?

Nu exista nicio altă ieşire din birou. O uşă - capitonată - înăbuşea orice zgomot. Un birou. Un ceas. Un telefon. O icoană. Un pat ascuns de o cortină, într-un colţ. Un pat. Acoperit cu o pătură sintetică. Ce-ar fi dacă, în pat... Draperia-i groasă, nu poţi vedea prin ea, însă în spatele ei... Pe pat...

— Ei bine?

Artiom deschise gura, pregătindu-se să facă o mărturisire. Svinolup se mobiliză, aşteptând la pândă, încetând să mai vorbească monoton. Ceasul de cekist[2] mai trase puţin de timp. Tic. Tic. Tic. Homer îşi umplu plămânii cu aer, neîndrăznind nid să respire. Şi nimeni nu mai răsufla.

Motivul pentru care femeia încercase să-l orbească pe maior, folosindu-se de ultimele puteri, era că voia s-o ucidă. Se aruncase peste ea, poate... pentru a o sugruma.

Draperia aceea. In spatele ei. Patul acoperit. Şi chiar acolo, pe pat. Unde doarme el.

2CEKA: prima poliţie politică înfiinţată de Lenin după 1918, precursoarea KGB-ului (n. tr.).

Moartă. Dar dacă încă-i în viaţă?

Să sară? Să smulgă draperia? Să strige? Să se întindă şi să lupte?

Nu respira nimeni. Şi dacă nu-i nimic acolo?

— Cui intenţionai să-i trimiţi semnale? Despre ce? De unde?

Maiorul începea să-şi piardă răbdarea. Artiom se holbă la el, încremenit de groază. Capul îi era plin de apă murdară, din pământ; n-o putea reţine şi ameninţa să plesnească. Durea.

Cine-i ea? Cine-i femeia asta? Ce i-au făcut?

Trebuia să facă ceva. Nu putea rămâne aici. Iar draperia... dar chiar era treaba lui Artiom?

— Chiar mă acuzi de spionaj, maiorule? Pentru Roşii?

Artiom se ridică pe jumătate în scaun.

Svinolup scoase pe neaşteptate un pistol Makarov mic, mat, şi-l puse lângă el pe birou, o pupilă lată, neagră, hol- bându-se în pupilele lui Artiom. însă era prea târziu ca să se mai retragă. Trebuia să deschidă uşa capitonată; era absolut obligatoriu să iasă din apartamentul ăsta mic şi drăgălaş. Să iasă şi să-l ia şi pe bătrân cu el.

— Aşadar, mi-ai găsit bătături în palme, da? Praf de puşcă? In ordine. Foarte bine, atunci dă-mi voie să-ţi povestesc de unde provin bătăturile. îţi aminteşti de povestea cu buncărul, de anul trecut? Trebuie să-ţi aminteşti. Ţi-1 aduci aminte pe Korbut, din Linia Roşie? Cu siguranţă l-ai cunos- cut. Era colegul tău. îţi aminteşti când Ordinul a pierdut jumătate din soldaţii săi? Rezistând în faţa Roşiilor. Luptând cu duşmanii voştri, ai voştri! Pentru că dacă buncărul ăla ar fi fost cucerit... Şi

v-am cerut ajutorul, vouă, Hansei, îţi aminteşti? Când am crezut că totul s-a terminat! Insă, după cât se pare, voi, ticăloşilor, aveaţi toate forţele ocupate pe frontul invizibil! Şi de-acolo m-am ales eu cu bătături. Din acelaşi loc unde Miller şi-a primit scaunul cu rotile.

— Suflecă-ţi mâneca, îi spuse maiorul cu glas schimbat.

Strâmbându-se la faţă, Artiom îşi suflecă mâneca. „Dacă nu noi, atunci cine?" Tatuajul se făcuse deja cenuşiu.

— Ei bine, cel puţin chestiunea paşaportului a fost clarificată.

Boris Ivanovici îşi drese glasul.

— Mai ai întrebări pentru noi?

— N-ar trebui să fii atât de nervos pe mine. Se întâmplă c-am avut motive bine întemeiate să te ţin aid până se lămuresc lucrurile. Poate că nu ştii, dar în acest moment suntem pe cale să declarăm starea de urgenţă. Numai săptămâna trecută, au fost descoperiţi şi neutralizaţi cincisprezece agenţi ai Liniei Roşii. Spioni, sabotori şi terorişti. Ordinul, desigur, e ocupat cu alte lucruri, din câte înţeleg. Insă Ordinul vostru, oricât de mult îl respect eu, n-are nido idee despre contraspionaj. Ţi se pare poate că viitorul întregii planete stă doar în mâinile tale. Probabil te gândeşti că pacea şi stabilitatea Hansei pot fi luate ca atare, nu? Dar dacă ţi-aş spune că numai ieri am prins un omuleţ care obţinuse acces la resursele noastre de apă? Şi că au confiscat de la el douăzed de kilograme de otravă pentru şobolani? Tu ştii în ce chinuri groaznice mor oamenii din cauza otrăvii pentru

şobolani? Sau că un negustor cumsecade de căcat, care arăta cam ca micul tău prieten, ducea o mină antitanc în Bielorusia, în butoiul lui? Ştii toate astea? Dacă ar fi fost plasată la locul potrivit, îţi imaginezi ce s-ar fi întâmplat? Iar ăştia sunt numai sabotorii. Capturăm agenţi cu toptanul. Propagandişti. încep prin a se văicări că n-avem nidun fel de justiţie, că bogăţii devin tot mai bogaţi şi săradi tot mai sărad, că Hansa, după cum spun ei, îngreunează comerţul, ori că viaţa mundtorului este de nesuportat în întregul metrou, pentru că Hansa suge sângele tuturor. Şi mai sunt şi manifeste - ia uite!

Aşeză în faţa lui Artiom o bucată de hârtie cenuşie pe care era înfăţişată o hartă a metroului, ca o plasă de păianjen; în centru, şedea un păianjen gras. Pe păianjen scria HANSA.

— întoarce-o şi pe cealaltă parte, întoarce-o: „Dă-i-1 unui tovarăş!" sau „Vino la întrunire!" Aşa stau lucrurile. Pregătesc celule. Acum ai înţeles? Pregătesc o revoluţie chiar sub nasul nostru, te-ai prins? Zi şi noapte. Ai fost pe acolo, teamă mi-e să te şi întreb? îţi dai seama ce ne aşteaptă, dacă se întâmplă ce-i mai rău? Nici măcar nu-şi vor bate capul să strice gloanţele pe noi. Ne vor omorî în bătaie cu răngi de fier. Şi cei pe care-i vor obliga la fericire o vor sfârşi mâncându-se între ei, apoi vor trece la cupoane de raţii. Şi iată! Aşa ai puterea sovietică. Şi ce mai poţi face să opreşti o rebeliune populară? Câţi oameni i-au rămas Ordinului? Treizeci! Patruzeci! Oh, da, sunteţi o trupă de elită, desigur, sunteţi nişte eroi, cum să nu, dacă nu voi, atunci cine? Insă împotriva unei gloate incitate de agenţi provocatori şi adunată de

ei, ce veţi face atunci? Veţi trage în femei? In copii? Ia zi? Nu, prietene. Poate că înţelegi tacticile de luptă corp la corp, sau cum să iei cu asalt ţinte armate, însă există mult mai multe. Ştii câte situaţii diferite simt posibile în viaţă?

Tic. Tic. Tic. Tic.

Boris Ivanovici îşi împreună mâinile; asta părea să-i amintească de ceva şi se holbă gânditor la degete - groase şi puternice. Apoi îşi atinse din nou obrazul.

— De ce te duci în Teatralnaia? întrebă din nou, calm. Şi cine-i ăsta care merge cu tine?

Dădu din cap spre Homer.

— îndeplinesc o misiune pentru Miller, răspunse Artiom. Dacă vrei, contactează-1 şi întreabă-1. Nu-s autorizat. Bătrânul este călăuza mea. Suntem în drum spre Paveleţkaia.

Homer începu să clipească. Auzise că fusese pomenit Miller. îşi amintea unde-1 trimisese de fapt Miller pe Artiom. Nebunie. Dar nu ştia totul. Tatuajul era încă acolo, însă dacă cineva-i spunea lui Miller că Artiom încă mai servea în Ordin... Dacă cineva chiar lua receptorul acela pătrăţos şi cerea să-i fie făcută legătura cu Miller...

— Bătrânul te călăuzeşte, rosti maiorul tărăgănat şi apoi râse. Foarte bine pentru moş. Şi ce-i cu brokerul?

— Brokerul e cu noi.

— Era cu voi. Acum va fi cu noi. El v-a trecut prin cordon şi-a făcut târgul, nu? încălcând carantina fitosanitară? In definitiv, cineva a oferit mită unui oficial al Comunităţii Liniei Circulare, nu? Ca să folosesc o expresie, dacă nu voi, atunci cine?

— Nu, zise Artiom şi scutură din cap. Brokerul este cu noi.

Svinolup nu auzi nimic.

— Aşa că brokerul va trebui să... petreacă ceva timp... aici, cu noi. Şi-am să vă trimit la Novoslobodskaia cu transportul public. Ruta cea mai scurtă. Şi cu asta rezolv o problemă.

Homer îi aruncă lui Artiom o privire cu coada ochiului. Insă Artiom nu-1 putea lăsa aici pe băiatul ăla idiot. Nu în mâinile lui Boris Ivanovid. Nu în aceste momente dificile şi îngrijorătoare.

— Ne laşi pe toţi să plecăm. Altfel, hai să-l sunăm pe Miller.

Svinolup bătu darabana cu degetele pe birou, răsuci Makarovul mic şi greu ca pe o jucărie şi-şi închise şi deschise pumnul.

— De ce încerd să mă intimidezi cu Miller? zise el în cele din urmă. Mă va înţelege. Miller e ofiţer şi eu sunt tot ofiţer. Asta ar fi o prostie. Avem duşmani comuni. Trebuie să luptăm împreună, umăr la umăr. Tu în felul tău, eu în cil meu. Apărăm metroul de haos. II ferim de o baie de sânge. Fiecare cum se pricepe mai bine.

Era cald. Sufocant. Apa tulbure ropotea la urechile lui Artiom. Sufocant, gândul se învârtea în capul său. Draperia de lângă patul din colţ. Papudi de sub birou. Doar înşfacă draperia aia blestemată... Dă-o la o parte.

— Laşi pe toată lumea să plece, repetă Artiom. Pe noi, toţi trei.

— La Novoslobodskaia. O pacoste. Iar după aceea deve- niţi pacostea altcuiva. Şi nu vreau să le explic tuturor, iar şi iar, despre tine şi brokerul

tău şi despre Miller. Cineva o să mă toarne şefilor mei. Mă vor tortura până la moarte cu memorandumurile.

— Chiar acum, insistă Artiom.

— Chiar acum, pentru el...

Tic. Tic. Tic. Sfinţii din colţ şopteau, sfătuindu-se. Săbiile lor erau trase din teacă şi pregătite. Homer încercă să-şi şteargă transpiraţia de pe fruntea chealä cu dosul mâinii, însă era mult prea mult de şters.

în cele din urmă, Boris Ivanovici ridică receptorul telefonului plat, cu tastatură.

— Agapov! Adu-1 pe broker la uşă. Da. Asta-i tot ce am de spus. Poftim? Ce-i cu Leonov? Păi, dă-i. Munca trebuie plătită. Da. Mai ales el! Un talent providenţial pentru fantezii. Şi e mai ales bun la observatorii invizibili... Fascinant! râse el. Da. Şi adu-mi-1 pe broker.

Artiom îl înghionti pe Homer în umăr: plecăm. Homer începu să se ridice, însă încet, ca şi cum rămăsese încurcat în ceva.

— Dă-ne lucrurile înapoi, zise Artiom.

— La frontieră, promise Boris Ivanovid, devenind serios. Altfel aţi putea să dispăreţi, să vă ascundeţi. N-am clarificat deloc detaliile misiunii voastre. Nu vă temeţi. Vă dăm totul înapoi la frontieră.

înainte de a încuia biroul, aruncă o privire posesivă în jur. Totul era în ordine. Boris Ivanovid mai lansă o ocheadă spre colţ, îşi târşâi bocandi masivi înaintea purtătorilor de săbii cu nimb, în stilul de marş de paradă, de parcă se afla înaintea

comandantului său, şi stinse lumina. Iar Artiom privi peste umăr pentru ultima oară, spre draperie. Nu-i treaba mea, îşi zise el.

— Pe graaaaniţă noooriii mohooorâţi alunecă înceeeet.. începu Svinolup să îngâne încet, pentru sine.

* * *

Prospekt Mira de pe Linia Circulară avea o faţadă destul de diferită de cea a staţiei sale siameze. Staţia de pe linia radială se holba oarbă în beznă, avea ochii strâns închişi din cauza luminii orbitoare. Cea de pe linia circulară era plină cu tarabe, chioşcuri, mormane cu tot felul de prostii de consum, şi practic arăta ca un vagabond care se înţolise cu flenduri noi la o groapă de gunoi. Deşi era unită de geamăna sa printr-un pasaj pietonal, staţia Liniei Circulare izbutise să evite să fie năpădită de păduchii ei. Podeaua alb-negru fusese răzuită şi curăţată impecabil, ornamentele poleite auriu din tavan fuseseră retuşate; iar tavanul însuşi, străbătut de liniile unui model complicat, oblic, dar mai degrabă uşor afumat - dezvăluind că fusese cândva alb ca zăpada. Candelabre grele, din bronz, cu numeroase becuri, atârnau suspendate de plafon. Pe fiecare candelabru era aprins doar un singur bec, însă chiar şi aşa era suficient să nu rămână niciun colţ neluminat în staţie.

O parte din peron era alocată unui terminal de marfă: în afară de macaraua coborâtă spre un

vagon, încărcători în salopete albastre fumau ceva bun şi probabil scump; nişte lăzi erau aşezate în şiruri ordonate şi aliniate; un vagon nou cu baloturi de marfă ieşea din tunel; înjurăturile se înălţau viguroase. Lucrul continua şi viaţa era în plină desfăşurare.

Casele localnicilor erau ridicate sub bolţile care duceau spre peroane, cu scopul de a nu ocupa sala centrală ştirbindu-i astfel frumuseţea: golurile fuseseră zidite şi chiar tencuite în alb, iar pe lateralul sălii existau uşiţe de intrare. Fuseseră făcute şi nişte ferestruici pe lângă ele, orientate spre candelabre. Privind printre draperii, îţi puteai închipui că afară se lăsa seara. Iar dacă se auzea o bătaie în uşă, puteai trage draperia să vezi cine era, înainte de a trage zăvorul. Oamenii de aici făcuseră baie şi erau îmbrăcaţi bine, şi, indiferent cât de mult ai fi căutat, nu găseai prin mulţime o singură persoană slabă sau pipernicită. Dacă paradisul era încă posibil în această lume, Prospekt Mira era în mod clar una dintre staţiile sale.

Boris Ivanovici îşi luă rămas-bun de la ei înainte de a ieşi la lumină: îşi ceru scuze, spunând că trebuia să treacă pe la centrul medical pentru răniţi. Un omuleţ cu mustaţă, arătând decent şi la locul lui, ieşi din biroul de cazare pentru a-1 înlocui şi-l aduse pe brokerul Lioka. Avea o buză crăpată, însă asta nu-1 împiedică să zâmbească.

— Vii la Novoslobodskaia cu noi, îi spuse Artiom. Şi apoi la Mendeleev.

— Oriunde zici tu! rosti Lioka.

Omuleţul îşi scoase puloverul decolorat - nu era un articol de uniformă, desigur, dar simpatic, cu fulgi de zăpadă tricotaţi - şi, după ce-1 bătu pe Lioka pe umăr, le făcu semn să-l urmeze toţi trei. Din exterior arătau ca nişte prieteni care mergeau de-a lungul peronului. Patru prieteni schimbând glume şi fumând la capătul liniei.

Faimosul vagon de pasageri al Hansei sosi exact la timp: o locomotivă motorizată, care scotea fum şi trăgea un vagon de pasageri. Era adevărat, vagonul era de fapt o platformă, însă echipată convenţional cu scaune moi, scoase din cine ştie ce vagon de metrou. Conductorul adună câte două gloanţe de la fiecare. Puloverul plăti pentru tot grupul. Se aşezară faţă-n faţă, legănându-se dintr-o parte într-alta.

Aproape că nu mai erau locuri libere. în stânga lor se afla o femeie cu părul decolorat şi guşă. La dreapta lor, un individ năsos, mohorât, îmbrăcat cu haine luate la nimereală. In spatele lui, un tânăr tată adormit, cu pungi sub ochi, şi o mogâldeaţă care smârcâia din nas, apoi un bărbat cu un burdihan pur şi simplu indecent, şi o fată cu părul negru, de vreo şaisprezece ani, cu rochie lungă până la pământ, vrând să fie în siguranţă. Apoi alţi oameni, iar în spate, la fel, ca în faţa vagonului, mitraliori în veste din kevlar, cu genunchiere din titan. însă ei nu erau gărzi înarmate pentru Artiom: chiar şi aid, în Hansa, cu traficul său continuu şi iluminatul neîntrerupt, tunelurile rămâneau tuneluri şi în ele se petreceau tot felul de lucruri.

— Şi avea douăzeci de kilograme de otravă pentru şobolani la el! îşi continuă conversaţia femeia cu părul decolorat, reluată de la ultimul tronson al liniei. L-au prins în ultimul moment.

— Au înnebunit. Otravă de şobolani! Ar trebui să-l omoare pe şarpele ăla ticălos cu otravă de şobolani, să i-o îndese pe toată pe gât, bombăni burtosul. Cu câţi ca el am avut de-a face! Mai e ăla care a venit aid de la Roşii, ştii de unde... De la Sokolniki. Spune că deja îşi înfulecă propriii copii! Că omul care-i comandă e Anticristul, Moskvin ăla al lor. Şi că ne vrea pe toţi, Satana!

— Haideţi, chiar copiii..., rosti tărăgănat tatăl rupt de somn, cu mogâldeaţa în braţe. Nimeni nu şi-ar mânca copiii.

— Nu ştii prea multe despre viaţă! mârâi burtosul.

— Nu propriii lor copii, nimeni n-ar face asta, repetă celălalt cu încăpăţânare.

— Păi, când vor ajunge aid, vom vedea cum stă treaba, se alătură puloverul discuţiei.

— E din ce în ce mai rău, nu-i aşa? Ce ziceţi de anul trecut? Cu buncărul! Ordinul abia a putut face faţă. Ce-i motivează să continue? gâfâi femeia cu guşă.

— Mor de foame, asta-i motivează, zise burtosul, frecân- du-şi pântecul imens. Şi-aşa pot veni să dea năvala peste

 noi, pentru ştiţi voi ce. Să exproprieze şi să facă totul la comun.

— Ferească Dumnezeu! se văicări muiereşte, în spatele lor, un bătrân.

— Dar am fost pe Linia Roşie cândva, acolo unde se intersectează liniile. Şi n-am dat peste nimic îngrozitor. Simt destul de civilizaţi. Toată lumea-i îmbrăcată la fel. Le folosesc ca să ne sperie!

— Şi-ai făcut măcar un pas în afara zonei-tampon? Ei bine, eu am făcut! M-au înşfăcat imediat, mi-au răsucit mâinile, aproape că m-au pus la zid! Faţada arată destul de bine, da.

— Şi nu vor să muncească, gărzile negre, zise năsosul. Noi facem totul aici cu propria noastră forţă de muncă. Douăzeci de ani la galere. însă ăştia... Sunt ca nişte lăcuste. Bineînţeles, acum stau cu ochii pe staţiile noi; din staţiile lor au curăţat ce era de curăţat. Vor hali totul în două reprize.

— Dar de ce noi? Pentru ce?

— Tocmai începuserăm să ducem şi noi o viaţă decentă!

— Dacă n-ar fi izbucnit războiul... Dacă doar...

— Dacă vor, n-au decât să-şi devoreze copii, dar să nu se amestece în treburile noastre. Ce ne pasă nouă de ei?

— Oh, Doamne fereşte! Să nu se ajungă la aşa ceva!

în tot acest timp, vagonul rula mai departe calm, fără grabă, scoţând un fum uşor şi plăcut - mirosind a petrol, ca în copilăria lui Artiom - pe o linie exemplară, uscată, fără zgomote şi iluminată la fiecare o sută de metri de becuri cu consum

redus de energie.

Şi, dintr-odată - bang! - totul rămase în întuneric.

Becurile se stinseră în tunel şi era ca şi cum Dumnezeu adormise.

— Frână! Frână!

Frânele scrâşniră, iar femeia guşată, năsosul şi toţi ceilalţi se rostogoliră de-a dura, unul peste altul, inseparabili

în beznă. Copilul începu să urle, tot mai tare şi mai tare. Tatăl nu ştia cum să-l meii liniştească.

— Toată lumea rămâne la locul său! Nu coborâţi din vagon!

Cu un clic, se aprinse o lanternă, apoi alta. în razele tremurătoare, putură vedea cum războinicii în kevlar se buluceau nesiguri să-şi pună căştile pe cap şi-i văzură coborând, fără tragere de inimă, pe şine, înconjurând vagonul de pasageri, interpunându-se între oameni şi tunel.

— Poftim?

— Ce s-a întâmplat?

Ceva pârâi în walkie-talkie-ul unui soldat. Se întoarse cu spatele la civili şi mormăi un răspuns. Aştepta un ordin. Nu venea niciunul, iar fără un ordin nu ştia ce să facă şi încremeni nedumerit.

— Ce se-ntâmplă? întrebă şi Artiom.

— Las-o baltă, suntem bine aici, răspunse puloverul încrezător. Nu ne grăbim s-ajungem nicăieri, nu?

— De fapt, aş vrea să..., hârâi Lioka, bâlbâindu-se, sugându-şi buza.

Homer păstra o tăcere încordată.

— Eu mă grăbesc să ajung undeva! spuse tatăl mogâldeţei, ridicându-se. Trebuie să duc copilul la mama lui. Nu pot să-l alăptez singur, nu?

— Băieţi, cel puţin spuneţi-ne ce tot zic acolo?

Femeia oxigenată îşi legănă guşa în direcţia soldaţilor.

— Stai jos, doamnă, spuse apăsat unul dintre cei cu veste din kevlar. Aşteptăm clarificări.

Un minut se întinse ca o coardă. Apoi altul.

Mogâldeaţa, neconsolată de tatăl incapabil, de acum începuse să ţipe de-a binelea. Din faţa vagonului un milion de lanterne fură aţintite în ochii lor, căutându-se sursa vaietelor.

— Băgaţi-vă lumina aia-n cur! strigă tatăl. N-au ce face. Lăsaţi-i pe Roşii să vină să ia tot de-aici. Poate că, cel puţin, vor pune lucrurile în ordine. In fiecare zi taie curentul.

— Şi ce-aşteptăm? îl susţinu cineva din spate.

— Ai mult de mers, aşa-i?

In glasul puloverului se citea o notă de simpatie.

— Parcul Culturii! încă jumătate de metrou de mers. Aaaah! Acum, pa!

— Haideţi să mergem pe jos, măcar atât.

— N-avem nevoie de electricitate! Să-i dăm drumul! Dacă ajungem măcar în staţie, atunci...

— Şi dacă-i un sabotaj?

— Şi ce se-ntâmplă cu serviciul nostru de securitate? Unde-i când e nevoie de el? Din cauza lor, s-a ales praful de tot şi de toate!

— N-a început încă, nu, oh, Doamne!

— Mergem pe jos, zic eu, haideţi! Puţin câte puţin...

— Pentru asta plătim noi impozite!

— Aşteptăm instrucţiuni, mormăi războinicul în walkie-talkie, însă aparatul doar tuşi ca răspuns.

— Cu siguranţă e sabotaj!

— Şi ce-i acolo? Acum, luminează acolo...

Puloverul se frecă la ochi şi împunse bezna cu degetul.

Un soldat în kevlar îşi îndreptă lanterna în

direcţia în care arăta el: o gaură neagră. Ieşind din tunel, în vâscozi- tatea solului, se întindea un pasaj, un coridor mic şi îngust.

— Deci ce-i aia? întrebă puloverul uluit.

Unul dintre oamenii în kevlar îi trimise raza lanternei în ochi.

— Nu te-amesteca, tu, de colo! se răsti el. Nu ştii niciodată...

Puloverul nu se supără. îşi făcu palma streaşină şi deveni imun la lumină.

— îţi aduce imediat aminte de Observatorii Invizibili... Ai auzit povestea?

- Hă?

— Ştii... despre Metroul-2. Cum că guvernul... Conducătorii Rusiei de dinainte, Marea Rusie... Cum că nu s-au dus nicăieri. N-au fugit niciunde. N-au fost ucişi. N-au fost evacuaţi în Urali sau în altă parte.

— Dar am auzit de Urali. De un loc numit Iamandau, sau cum i se spune. Oraşul de sub munte. Şi toţi s-au dus direct acolo, imediat ce-au început tulburările. Noi n-avem decât să putrezim aici, însă toţi demnitarii de vârf... Acolo trăiesc ei.

— Prostii! N-au plecat niciodată şi nu ne-au abandonat. Nu ne-ar fi trădat ei pe noi, poporul. Simt aid. In bun- căre, la un pas de noi. în jurul nostru. Noi suntem cei care i-am trădat. Am uitat de ei. Iar ei... s-au îndepărtat de noi. Insă undeva, pe aid... Aşteaptă, fără să ne scape din ochi. Ne supraveghează. Fiindcă pentru ei, noi suntem ca nişte copii. Poate că buncărele lor se află în spatele pereţilor staţiilor noastre. Iar tunelurile lor, cele secrete, sunt în spatele pereţilor

tunelurilor noastre. Merg în jurul nostru. Şi ne supraveghează. Şi dacă merităm să... fim salvaţi. Atund... îşi vor aminti de noi. Ne vor salva. Vor ieşi din Metroul-2 şi ne vor salva.

Oamenii din vagon tăcură, zgâindu-se la pasajul întunecat, în hăul negru ca smoala, şi începură să şuşotească între ei.

— Insă numai dracu' ştie...

— Asta-i o tâmpenie absolută, izbucni Artiom furios. Prostii! Am fost în acel Metrou-2.

-Şi?

— Şi nimic. Tuneluri goale. Tuneluri goale şi o grămadă de sălbatid, care se hrăneau cu came de om. Aia sunt observatorii tăi. Aşa că staţi aid şi aşteptaţi. Ne vor salva.

— Nu ştiu, chicoti puloverul amabil. Nu prea am eu talent de povestitor. Ar trebui să-l asculţi pe tipul care mi-a explicat totul. Chiar am înţeles.

— Atunci, ăştia chiar sunt canibali? îl întrebă pe Artiom tatăl cu mogâldeaţa.

Dar tocmai atunci lumina reveni.

Cineva mormăi în walkie-talkie o binecuvântare pentru soldaţi. Vagonul zvâcni. Roţile scrâşniră. Se puseră în mişcare.

Oamenii răsuflară uşuraţi, şi chiar copilul tăcu.

începură să treacă pe lângă pasajul întunecat şi-l priviră temători.

Pasajul se dovedi a fi o încăpere utilitară. O mică fundătură.

* * *

Novoslobodskaia era un şantier nesfârşit. Pe

şinele goale staţiona un şir de vagoane încărcate cu saci, probabil nisip sau ciment. Muncitorii trăgeau cărămizi, amestecau betonul, picurau mortarul fixator pe podea, acopereau crăpăturile, pompau apa de pe şine. Radiatoare obţinute de undeva, de la suprafaţă, duduiau, împrăştiind aer fierbinte pe faţadele umede cu elicele lor. Câte un paznic îmbrăcat în cenuşiu fusese desemnat să stea lângă fiecare.

— Infiltraţii, explică puloverul.

Novoslobodskaia se schimbase. Cândva, acolo erau panouri de sticlă cu vitralii, iar staţia era menţinută într-o lumină blândă, pentru ca picturile pe sticlă să strălucească mai bine. Şi o linie dublă aurită pe bordura înălţată era deasupra panourilor din sticlă, urmând conturul bolţilor rotunjite. Iar podeaua era acoperită cu pietre din granit pătrate, albe şi negre, ca şi cum călătorii păşeau pe o preţioasă tablă de şah, un dar pentru ţarul Rusiei din partea şahului Per- siei... Acum însă era ciment peste tot.

— Chestii fragile, zise Homer.

- Ha?

Artiom se întoarse spre el: bătrânul stătuse tăcut atâta vreme, încât era ciudat să-1 auzi vorbind.

— Cunoşteam pe cineva pe-aid. Mi-a zis odată că vitraliile din Novoslobodskaia au plesnit cu multă vreme în urmă, sticla e material fragil. Insă uitasem. Dar cum tocmai am trecut pe aid, mă gândisem c-o să le văd.

— Nido problemă. Ne descurcăm noi, spuse încrezător puloverul. Vom salva staţia. Taţii noştri

au putut, aşa c-o să putem şi noi. Cât timp cât nu-i război, ne descurcăm cu toate.

— Probabil, căzu de acord Homer. Este pur şi simplu un simţământ ciudat. Nu mi-au plăcut niciodată vitraliile şi nu mi-a plăcut nid Novoslobodskaia din cauza lor. Le-am considerat de prost gust. Insă abia acum, în vreme ce călătorim, tot aşteptam să le văd.

— Poate că vom restaura şi vitraliile.

— Nu-i prea sigur, clătină Artiom din cap.

— Păi, dacă nu, să se ducă naibii! zise Lioka şi zâmbi strâmb.

— Viaţa merge încânte şi fără ei. Care-i ieşirea de-aici?

— Vom reface totul! Atâta vreme cât nu-i război, repetă puloverul, bătându-1 pe Lioka pe umăr.

îi conduse spre o scară peste şine, ca un istm îngust, spre Mendeleev. Trecură de un cordon în uniforme de camuflaj, apoi de altul, şi numai atunci li se arătă privirii şi frontiera, având cercul maro al Hansei pe flamuri şi pe un cuib de mitralieră.

Lioka continua să se răsucească şi să se fâstâcească, tot uitându-se înapoi; bucuria lui era isterică, Artiom o ştia, nu era reală. Homer strângea din buze şi se uita pe sub sprâncene spre un ecran invizibil de cinema. Puloverul continua să debiteze pălăvrăgeli optimiste.

Zăbovind la ultimul punct de control, pe lângă grănicerii în uniforme cenuşii, erau alţi doi inşi îmbrăcaţi ca muncitori - în salopete pătate şi murdare şi cu ochelari de sudură pe frunte.

Lucrurile lui Artiom erau la picioarele lor: bocceaua cu costumul de protecţie şi rucsacul cu staţia radio.

Îl salutară, deschiseră fermoarul, îl invitară să verifice automatul şi gloanţele - erau şi ele acolo - toate erau la locul lor, numără-le dacă vrei. Artiom nu se mai obosi să le numere. Nu voia decât să plece de-acolo, să plece viu şi nevătămat, nimic mai mult.

Era imposibil să lupţi de unul singur cu tot serviciul lor de securitate. Din toată Hansa. însă acolo, în cameră, în spatele cortinei... Nu fusese nimic acolo. Paranoia.

— Corect!

Puloverul scutură viguros omoplatul murdar al lui Lioka, şi întinse mâna spre Artiom.

— Noroc!

Priviţi din afară, nu erau decât patru prieteni care-şi luau rămas-bun, neştiind când se vor mai revedea.

* * *

Doar după ce intrară în Mendeleev, când cei în haine civile nu-i mai puteau auzi, Homer îl luă pe Artiom de mânecă şi şopti:

— Ai vorbit cu ei exact aşa cum trebuia. Ştii, era posibil să nu mai fi ieşit niciodată de acolo.

Artiom dădu din umeri.

— Mă tot gândesc la ceva, continuă Homer. Când am intrat în biroul lui, a ascuns papucii împrăştiaţi prin încăpere, îţi aminteşti?

-Şi?

— Păi, nu erau papucii lui, nu? Ai observat. Erau de damă. Papucii ăia erau ai unei femei. Iar zgârieturile...

— Prostii! lătră Artiom spre el. Baliverne!

— Ceva de mâncare ar fi grozav, declară Lioka. Cine ştie când mai ajungem acasă?

Capitolul 6

Opt metri

— Ăsta-i un drum numai dus, le spuse ca rămas-bun comandantul postului de frontieră, scobindu-şi cu unghia un coş zemos şi pârguit de pe gât.

Iar apoi începură să se întrebe unde ajunseseră.

Se dovedi că Mendeleev era slab luminată, ceţoasă de la aburi şi plină de umezeală. Treptele pasajului dinspre staţia de lângă ea, Novoslobodskaia, coborau nu spre o întindere de granit, d într-un lac: oamenii de acolo trăiau într-o apă maronie şi îngheţată care le ajungea până la glezne. Artiom îşi deschise bocceaua - cizmele lui de cauduc erau acolo. Luă în acelaşi timp automatul; Homer era şi el îmbrăcat în impermeabil - uşor de dedus că era un explorator versat.

— Nu ştiam c-a apărut o spărtură, mormăi Lioka.

Id-colo, zăcând în apă, erau cadre din lemn putrezit, care-ţi permiteau să te ridid numai puţin deasupra fundului apei. Erau împrăştiate la întâmplare şi nimeni nu făcea vreun efort de a le aduna laolaltă pe o suprafaţă anumită, ori o cărăruie.

— Paleţi.

Homer îi recunoscu pe când se cufundă în zoaiele maronii, red, pentru a ajunge la platforma de lemn.

— înainte le foloseau la camioane. Toată zona din jurul Moscovei era plină de panouri publidtare: Cumpărăm paleţi! Paleţi de vânzare! Era o adevărată piaţă neagră pentru

paleţii ăştia. Iar acum gândiţi-vă: ce bine au făcut paleţii ăştia pentru cineva? A ieşit la iveală că se pregăteau pentru Potop.

Insă chiar şi paleţii erau de mult îmbibaţi cu apă şi se scufundaseră cu câţiva centimetri. Nu era posibil să-i vezi prin noroi decât de foarte aproape, şi asta numai dacă îţi priveai direct picioarele; dintr-o parte, totul părea ca o singură, neîntreruptă şi tulbure mare biblică.

— Se păşeşte în mod miraculos pe aici, direct pe apă, chicoti Homer, privindu-i pe localnici pleoscăind.

Şi brokerului îi plăcu imaginea:

— De parcă totu-i inundat cu căcat!

Pupilele ochilor lor uitară curând strălucirea proiectată de Hansa, iar lumina locală slabă deveni mai mult decât suficientă. Uleiul ardea în vase mici - împrăştiate de cine se nimerea să posede vreunul, uneori din spatele paravanului de pungi de plastic din prăvălii - având culori spălăcite, însă nu complet şterse.

— Un soi de lămpi chinezeşti din hârtie, zise Homer. Frumoase, este?

Pentru Artiom păreau altfel.

Pe sub arcade, care păreau negru compact, descoperiră şinele. Insă nu erau şine obişnuite, ca în alte staţii. în Mendeleev nu existau borduri între peron şi şine. Apa murdară acoperise totul. Trebuia să ghiceşti unde puteai păşi şi unde-ţi pierdeai echilibrul şi luai o gură de zoaie.

însă problema principală era: cum înaintai din punctul ăla?

Ieşirea spre suprafaţă era prăbuşită, izolată. Pasajul pie- tonal era închis. Tunelul era inundat

până la gât cu apă rece şi murdară. Şi probabil radioactivă; să încerci numai să te îmbăiezi în aşa ceva! Vreun cârcel nenorocit, o lanternă stinsă brusc şi ajungeai cu faţa-n jos, ca un buştean, umplându-ţi plămânii cu apă.

Localnicii stăteau de-a lungul şinelor invizibile, scărpi- nându-se, pescuind de prin adânc creaturi la care era mai bine nici să nu te gândeşti, folosind un soi de năvoade şi devorându-le imediat, crude.

— Mi-ai momit viermele! Dă-mi viermele înapoi, tică- losule!

Un pescar îl înşfăcă pe celălalt de părul vâlvoi.

Nu aveau bărci sau plute. Nu puteau pleca din Mendeleev şi nici nu plănuiau aşa ceva. Dar ce-ar fi putut face Artiom şi Homer?

— De ce-i totul inundat? înseamnă că e mai jos decât Novoslobodskaia? întrebă Artiom cu glas tare.

— Cu opt metri mai jos, extrase Homer informaţia din memorie. Aşa că apa de acolo curge toată aici.

In momentul în care se îndepărtară de treptele pasajului, de picioarele lor se agăţară o puzderie de copii slăbănogi. Nu îndrăzneau să se confrunte cu cordonul Hansei; cumva, fuseseră izgoniţi de lângă el.

— Domnule, un glonţ. Domnule, un glonţ. Domnule, un glonţ.

Slăbănogi, însă vânoşi. Uah! Să prinzi mânuţa cuiva în buzunarul tău. Alunecoasă, iute şi agilă. Ţi se pare că tocmai ai prins-o şi când colo, nimic. Şi n-ai putea spune care dintre spiriduşii ăştia

micuţi a fost.

Râurile subterane curgeau peste tot în jurul metroului, scrijeleau betonul, cerând să fie lăsate să pătrundă până în staţii. Cei care puteau ţineau apa la distanţă: consolidau pereţii, pompau noroiul afară, uscau umezeala. Cei care nu puteau se înecau în tăcere.

In Mendeleev, oamenii erau prea leneşi, fie ca să excaveze, fie să se înece. Trăiau de pe azi pe mâine, chiar dacă după modă veche, nu mai conta: furaseră ţevi de schelărie de pe undeva, împărţiseră sala cu ele, construiseră adevărate jungle din ele, se înălţaseră mai sus, spre tavan, şi se atârnaseră acolo, de lianele acelea de metal. Cei mai puţin sfioşi aşezau pungi de plastic în jurul cuiburilor, pentru ca nimeni dinafară să nu se poată zgâi la viaţa lor. Cei mai rudimentari îşi făceau treburile tare şi clar, în ochii tuturor, direct de la etajele lor de sus în apă... şi nu era nicio problemă.

înainte, sala staţiei Mendeleev - solemnă şi sobră, în marmură albă, cu arcade spaţioase şi rotunjite - era potrivită, spre exemplu, ca un palat pentru nunţi. însă avalanşa de noroi smulsese plăcile de marmură de pe pereţi, scurtcircuitase reţeaua electrică, măturase toate candelabrele meşteşugit modelate şi-i transformase pe oameni în amfi- bii. Era puţin probabil ca oamenii de aici să se mai căsătorească; urcau pur şi simplu doar ceva mai sus, ca să nu-şi ude dosurile, şi se împreunau cu o grabă relaxată.

Cei care nu încercau să prindă viermi stăteau apatici şi abătuţi în paturile lor suprapuse: se

holbau în beznă, bolboroseau aiurea şi chicoteau fără noimă. Se părea că altceva nici nu era de făcut pe aici.

— Aşadar, ce-avem de haleală? repetă Lioka uluit, sărind de la umed la uscat, înlăturând micii cerşetori şi uitându-se cu jale la bocancii săi.

Lioka tot insista şi de la atâta insistenţă începură şi maţele lui Artiom să chiorăie. Ar fi trebuit să mănânce la Prospekt: frigeau chebap de porc acolo, şi-ar fi putut pescui în castron şi nişte ciuperci înăbuşite. Insă aici...

— Un glonţ, domnule!

Artiom strânse bocceaua mai tare în mână şi alungă tânăra plevuşcă. Mânuţa cuiva se strecură din nou cu îndemânare în buzunarul lui. Găsi ceva şi zvâcni, însă de data asta, Artiom fu pe fază. Hoţul prins de el era o fetiţă, cam de şase ani. Avea părul încâlcit, iar fiecare al doilea dinte-i lipsea.

— Te-am prins, păduche mic. Pune-1 înapoi. Ce-ai luat de acolo?

îi deschise un deget după altul, încercând să se arate furios. Fetiţei părea că i se făcuse frică, dar încerca să fie şmecheră. Se oferi să-l sărute pe Artiom dacă o lăsa să plece. Avea în palmă o ciupercă. Cum de ajunsese o ciupercă în buzunarul lui Artiom? O ciupercă crudă, de pe vreun lot cultivat. Ce prostie mai era şi asta?

— Haide, las-ne ciuperca! Ce ticălos zgârcit eşti! sche-ună fetiţa.

El îşi dădu cu presupusul: Ania o pusese acolo.

îi strecurase o ciupercă în semn de rămas-bun: ăsta eşti tu, Artiom. Ăsta eşti tu, esenţa naturii

tale, şi aminteşte-ţi de hoinărelile tale eroice. Aminteşte-ţi de tine şi de mine.

— N-am să ţi-o dau, spuse Artiom apăsat, strângând palma fetiţei mai tare decât intenţionase.

— Doare! Doare! Monstrule! ţipă ea.

Artiom dădu drumul degetelor şi eliberă mica sălbăticiune.

— Stai. Aşteaptă.

Era pe cale să încerce să-l lovească, de la distanţă, cu o ţea- vă de fier, dar încremeni, învoindu-se să se oprească o clipă. Asta însemna că mai avea puţină încredere în oameni.

— Uite! şi-i întinse două gloanţe.

— Aruncă-le, îi porunci fetiţa lui Artiom. în niciun caz nu m-apropii de tine. Monstrule!

Dar se apropie puţin.

— Care-i ieşirea de aid? Spre Ţvetnoi Bulevard.

— Nu-ţi zic! Dacă vor, vin ei să vă ia.

— Cine?

— Cine-o să vrea!

Artiom aruncă un glonţ în palma ei, apoi încă unul. Ea-1 prinse pe primul, însă al doilea căzu în mocirlă şi trei nevăstuici mici se repeziră imediat în scârnă după el. Fetiţa-şi plasă călcâiul în nasul uneia şi apoi în urechea celeilalte.

— Valea, valea, i-al meu!

Insă altcineva avusese noroc. Fetiţa începu să plângă de nervi. îi spuse afurisitului norocos:

— Bine, ticălosule, te găbjesc io!

— Ia ascultă, fetiţo! strigă Lioka. Are careva pe aici ceva de haleală? Ceva care să nu m-

otrăvească? Du-mă acolo, şi-ţi arunc eu alt glonţ.

Ea îl privi neîncrezătoare, apoi pufni.

— Vrei un ou?

— Un ou de găină?

— Nu fi tălâmb! Bineînţeles că de găină! La celălalt capăt al satului e un tip care are una.

Lioka se arătă încântat, iar Artiom crezu şi el deodată în acel ou, fiert, cu albuşul ca un ochi de om şi gălbenuşul ca un soare dintr-un desen de copil, proaspăt şi moale. Şi, brusc, îşi dori cu disperare un asemenea ou, sau chiar mai mult, trei ouă, cu gălbenuşuri rotunde, toate odată, prăjite în untură de porc. Ei nu creşteau găini în Expoziţiei şi ultima dată când mâncase trei ochiuri fusese în Polis, cu mai bine de un an în urmă, când pârjolul izbucnit între el şi Ania abia începuse să se aprindă.

Artiom puse ciuperca înapoi în buzunar.

— Mă bag şi eu, îi zise lui Lioka.

— Au dă gând să mănânce oul! anunţă fetiţa.

Vestea provocă fervoare în rândul micilor pungaşi. Toţi care încercaseră să cerşească un glonţ de la Artiom tăcură şi nu mai încercară să stoarcă vreo pomană; cu ochii mari şi amuţiţi, se adunară în jurul nou-veniţilor.

Săriră toţi din paiet în paiet, ca un stol de pui, până la capătul celălalt al peronului, spre ţarcul pentru găini ascuns acolo. Copiii urcară după ei pe schele şi o luară la goană, depăşindu-i, de-a lungul etajelor superioare, căzând, uneori, în zoaie cu câte-un ţipăt.

Siluetele pe jumătate adormite din paturile

suprapuse îi priveau apatici cum goneau, încercând vag să-şi deznoade gândurile noroite.

— Ce-ai zice să coborâm la Clubul Solianka astăzi? Am citit pe un afiş c-a venit un suedez, tip tare de tot. Ceva muzici electronice.

— Pentru sufletul tău a venit. Toţi simt poponari acolo, în Suedia. Aşa au zis ieri la televizor.

— Sunt terminaţi de viermi, explică fetiţa pe când mergeau.

Lăsat în voia sorţii, un cadavru zăcea umflat pe un paiet. Artiom se uită la un şobolan care, ţinându-şi botul sus, înotă să se hrănească, şi atunci gândi cu glas tare:

— Diferenţa e de numai opt metri, da-i de parc-am coborî în infern.

— Nu te căca pe tine! îl încurajă Lioka. Asta-nseamnă că şi-n iad băieţii noştri sunt acolo. Şi n-au uitat de Rusia. Măreţe chestii!

Săltară şi săriră tot drumul până la capătul celălalt al blestematului de sătuc. Chiar la capăt.

— Acolo! spuse fetiţa, scuipând. Acolo-i. Dă-mi glonţul.

— Hei, domnişorică! strigă brokerul în sus. I-adevărat că vinzi ouă?

— Adevărat.

O barbă încâlcită atârna de sus.

— Dă-mi glonţul! Dă-mi glonţul! Monstrule!

Fetiţa începea să se ambaleze. Lioka oftă amar şi, fără tragere de inimă, rezolvă problema. Din paturile suprapuse din jur, scena era privită cu pizmă.

- Cât?

— Două! ceru barba. Două gloanţe!

— Mi-ar trebui vreo două şi încă... încă trei pentru tovarăşii mei de-aid. Ai parte de târgul secolului aid, frate!

Sus se auzi foială şi mormăituri. Un minut mai târziu, un omuleţ apăru înaintea lor, purtând o vestă peste corpul gol. Părţile intime îi erau acoperite cu o fustă confecţionată dintr-o pungă de plastic, tăiată de jos, având o inscripţie pe jumătate ştearsă Aucha... Avea barba încâldtă, plină de mizerii, iar ochii îi scăpărau ca untura pe foc.

într-o mână, ducea plin de încredere, ca bijuteriile coroanei ţarului, un simbol al puterii: un ou de găină, mânjit cu bălegar. în cealaltă mână ducea cu grijă, dar ferm, o găină sfrijită şi năpăstuită.

— Oleg, se prezentă bărbosul cu demnitate.

— Şi ne dai vreo reducere, Olejek?

Brokerul îşi zomăi geanta.

— Totul are un preţ, zise Oleg apăsat. Un ou costă două gloanţe.

— Bine... Oricum, lua-te-ar naiba. Dă-mi-1. E fiert? Şi încă patru. Uite... unu, doi... Cind. Zece.

— Nu face asta! zise Oleg şi clătină din cap.

— Să fac ce?

— N-am decât un ou. Dă-mi două gloanţe. Nu vreau nimic în plus.

— Cum adică, unu? întrebă Artiom cu aerul unui om zăpădt.

— Există numai un ou pentru toată staţia.

Astăzi. Ia-1, înainte să-l cumpere altcineva. Şi e crud. N-ai cum să-1 fierbi aid.

— Şi cum îl mănânc? se încruntă Lioka.

— îl bei, aşa. îl baţi aid şi bei.

Oleg îi arătă cum să facă.

— Dar mai întâi banii.

— Bine, uite-ţi gloanţele. Mi-e frică de ouăle crude. Odată, am zăcut o lună la pat din asta. Aproape să dau colţul. Am să-l fierb eu cumva.

— Neee!

Oleg nu lăsă oul din mână şi nici nu luă gloanţele.

— Bea-1 aici, în faţa mea. Altfel nu-1 vând.

— Şi de ce, mă rog? întrebă brokerul de-a dreptul uimit.

— Am să-ţi spun şi de ce. Riaba are nevoie de calciu. De unde crezi c-o să producă un ou nou?

Micuţa sălbăticiune se ţinea aproape, observând, ciugulind fărâme de înţelepciune. Alţii ieşeau din semiîntuneric, pregătindu-se pentru ceva. Nu doar copiii, d şi adulţii care locuiau prin apropiere se urniră spre ei.

— Poftim? întrebă Lioka.

— Coaja oului e din caldu. Ai dat pe la şcoală? Ca să facă un ou nou, are nevoie de caldu. De unde să fac rost aid de aşa ceva? Ded dă-1 pe gât. Şi dă-mi coaja înapoi. O s-o du- gulească ea, iar mâine poţi veni pentru alt ou.

— Şi pentru asta ceri două gloanţe?

— Totul are un preţ!

Oleg era de neclintit.

— Nu jecmănesc pe nimeni. Cu un glonţ am să cumpăr duperd pentru Riaba, şi cu celălalt câteva

pentru mine. Pentru o zi. Iar mâine, alt ou. Aşa-mi fac socotelile. Totul merge ca un ceas elveţian. Dacă nu-1 vrei, am să-1 vând celor din Sonderkommando. Ei apredază laptele de pasăre. Zi? îl iei?

— Să-l vinzi cui? întrebă Homer.

— Dă-mi laptele ăla de pasăre, mormăi Lioka.

— Tu doar să spargi cu grijă coaja oului, în aşa fel încât să intre înăuntru.

— Nu mă-nvăţa tu pe mine!

Trosc!

— Grozav l-a mai spart! şopti cu respect adânc cineva din mulţimea adunată în jur.

— Are gust bun, este? întrebă cu pizmă un băieţel cu pântecul umflat.

— Acum nu-1 bea atât de repede. Trage de el, să-l simţi cu-adevărat! îl sfătui pe Lioka o femeie care abia dacă se deosebea de un bărbat.

— Gălbenuşul, gălbenuşul începe să se vadă, dne poate vedea?

— O face de parcă dă ouă pe gât în fiecare zi!

Lui Lioka nu-i păsa de spectatori. Nid nu-i vedea.

— Şi mai ziceai să-1 fierbi! Un ou e bun crud. Albuşul e ca sticla lichidă. Sufletul omului arată, probabil, la fel, zise Oleg, scărpinându-şi barba.

— Ascultă, prietene, îi spuse Artiom. Cum ieşim de aid?

— Unde? De ce?

— Ce urmează după staţia asta? In direcţia Ţvetnoi Bulevard.

— Ce-i de găsit pe acolo? Nimic! dedară categoric Olejek.

— Uite ce-i, să zicem aşa, începu brokerul să

vorbească tare, desfătându-se cu gustul oului pe care-1 bea. Ce-ar fi dacă te-ai duce s-aduni viermi şi-n fiecare zi pui de-o parte câte-un ou, apoi vinzi vreo douăzed de ouă Hansei, toate odată, iar cu câştigul îţi cumperi o a doua găină. Apoi nu mai câştigi doar cât să-ţi acoperi costurile, nu? Intr-o lună, ai să-ncepi să ai profit, nu?

— Şi s-o hrănesc cu viermi? O găină i-un animal delicat, o va mierli din cauza viermilor. N-o mai face pe deşteptul cu mine!

— Păi, ce-ar fi să aştepţi pui? Ce-ar fi dacă-ţi împrumut gloanţe pentru un cocoş?

Lioka se jucă cu gloanţele rămase, zomăindu-le.

— Sau ţi-aduc un cocoş pentru cindzed la sută din viitoarea noastră afacere comună, ce zid?

In momentul acela, fetiţa sălbatică, care privise totul cu multă atenţie, nu mai putu îndura plictiseala vieţii oneste; ţâşni înainte, se lăsă în jos, şi lovi mâna brokerului pe dedesubt: tuburile ascuţite din alamă zburară în aer şi căzură între scândurile paietului, prin mizeria puturoasă, şi ajunseră pe fund. Fanii mâncatului de ouă începură să se agite.

— Căcat mic ce eşti! urlă brokerul. O să-ţi rup afurisitul de gât! Haideţi, căraţi-vă, toţi!

— Iată împrumutul tău! făcu Olejek încântat. Să mă vând ca sclav. Pentru ce?

— Du-te dracu'!

Lioka se lăsă în genunchi şi începu să răscolească prin mocirlă şi apă murdară, încercând să pescuiască gloanţele scufundate; în mâna liberă ţinea oul pe care nu-1 terminase de băut. Fetiţa se căţără până într-un loc de neatins, ghemuită printre pungi de plastic ferfeniţite şi

probabil că se rugă acolo la zeul ei să nu-1 lase pe broker să-şi recupereze toate gloanţele. Ceilalţi, având în minte automatul lui Artiom, se temeau să nu dea de bucluc.

— Banii nu aduc fericirea, proclamă Oleg. Unui om nu-i trebuie multe. Ce-nseamnă pentru mine un ou ori zece? Unul e exact ce-mi trebuie. Iar zece îţi dau maţele peste cap. întotdeauna am trăit aşa, şi-am să fac tot aşa în continuare.

însă în acel moment, zeul mişel al sărăntocilor luă în seamă şoaptele fetiţei, smulse un fir de păr din barba lui încâlcită, mormăi nişte boscorodeli şi în loc de un glonţ, brokerul Lioka dădu cu degetele lui scotocitoare peste un ciob de sticlă. îşi trase mâna afară şi văzu o tăietură ca o gură de bebeluş care vomită sânge negru.

— Ticăloşilor! Toţi sunteţi nişte ticăloşi!

De fapt, lui Lioka îi dăduseră lacrimile de furie, strivi blestematul de ou şi-l azvârli în beznă.

Oamenii rămaseră într-o tăcere nedumerită.

— Şobolanule. Şarpe puturos. Ce-ai... Ce-ai făcut?

Olejek era total stupefiat de viteza şi brutalitatea cu care se spărsese coaja şi de rapiditatea cu care se scufundase.

— Şobolanule! Putreziciune de şarpe prăpădit! Porcule! împreună cu Riaba, intră în apa murdară cu picioarele goale ca să caute locul unde dispăruse coaja oului - iat-o, i se păru că-i vede albul strălucitor - însă un şobolan flămând ajunse primul la ea, o înşfăcă, apoi se făcu nevăzut, chiţcăind, în vreme ce o trăgea după el în propriul lui cerc al iadului.

Olejek era distrus.

Aşeză găina pe un stâlp şi se îndreptă spre broker, dând ridicol din mâini. îşi petrecuse toţi anii în metrou şi nu învăţase să se bată. Brokerul îi dădu un pumn scurt în bărbie, cu stânga, şi-1 răsturnă imediat. De pe paiet, udându-şi barba prin găurile din scânduri, Oleg mormăi cu o dispe-rare abjectă.

— întreaga mea viaţă... Porc nenorocit... întreaga mea viaţă... Făcută bucăţi... Blestemat de strângător de bani... Mare ştie-tot... Şi pentru ce? De ce mi-ai făcut una ca asta?

Oamenii se aplecau în faţă, agitaţi. Artiom trase piedica automatului, strângându-1 mai bine în mână. Insă nimeni nu se grăbea să intervină pentru nefericit.

— Na, acum şi Olejek a păţit-o, se şuşotea prin toate părţile.

— Să se-nveţe naibii minte.

— Asta-i sfârşitul vieţii pe picior mare.

— Acum să fie şi el ca toată lumea.

Olejek izbucni în lacrimi.

— Acolo, în Hansa, e nisip peste tot! Repară Novoslo- bodskaia. Las-o să ciugulească prin nisip..., încercă Homer să-l liniştească. In felul acesta s-ar putea să mai facă imul, din rezervele ei interne...

— Deştept nemernic! Multe ştii tu despre rezervele interne ale găinilor! Şi du-te tu-n Hansa! O să scoată ei nisip pentru tine.

Nedumerit, Lioka, strânse tăietura cu mâna sa teafără, dar gura înspăimântătoare din palmă nu se închise şi era limpede pentru toţi că brokerul trebuia să-şi scalde urgent palma în alcool, chiar atunci, pentru că, din cauza mizeriilor îngrozitoare

din apa stătută, avea să se aleagă cu cangrenă în mai puţin de o zi.

— Are cineva alcool de contrabandă? strigă Artiom peste jungla zdrenţuită. Să spălăm o tăietură!

Drept răspuns, chicotiră toţi dispreţuitori, ca maimuţele. Alcool de contrabandă, da-da. Să speli o tăietură.

— Uite ce-i aici! Jumătate din staţie e mangă! Trebuie să distilaţi ceva din ceva, nu?

— Chiar dacă nu-i decât din căcat! se milogi Lioka.

— Ăştia sug viermi! explică cineva binevoitor. Viermii au efecte halucinogene. Dar n-au alcool!

— Nu pot să facă nimic, fir-ar al dracului! se înfurie brokerul la culme. Nu-s buni de nimic!

— Du-te şi întreabă-i pe soldăţeii ăia, îl sfătui cineva.

— Da, da, soldăţeii, râse altcineva.

— Chiar aşa! zise Artiom şi-l apucă pe Lioka de umăr. A Hai să mergem la grăniceri. Te-ntorci in Hansa. încă avem vize. Iar puloverul a dispărut de-acolo de mult. O să te coasă şi-o să plecăm împreună.

— Unde? ţipă Olejek. Unde aveţi de gând să plecaţi? Şi cum rămâne cum mine? Ce-am să fac eu?

— Nu mă mai întorc acolo! se îndârji brusc brokerul.

— Unde plecaţi? întrebă Olejek pentru că nu auzise ce vorbiseră. Mi-aţi distrus toate socotelile!

— Da, amice...

Artiom luă un încărcător să-i ofere o consolare, însă Oleg înţelese greşit.

— Măcelarule! Călăule! Vrei să mă ucizi? Atunci trage!

Se ridică din genunchi, apucă ţeava armei şi şi-o înfipse în burtă.

Se auzi un bubuit.

Găina zbură cât încolo, fluturându-şi aripile cu penele smulse, şi începu să se învârtă prosteşte în jurul paietului. Oamenii erau buimăciţi şi asurziţi. Un ecou nesfârşit se rostogolea de-a lungul râului subteran.

— Ce-ai făcut? îl întrebă Artiom pe Olejek.

Olejek se aşeză.

— Deci asta-i, răspunse el.

Haina de pe burta lui se uda tot mai tare cu ceva ce începu să curgă pe fusta din polietilenă şi devenea tot mai vizibil ca sânge portocaliu.

Era absurd.

— Ce-ai făcut, amice? îl întrebă Artiom. De ce-ai făcut asta?

Oleg se uită în jur, căutându-şi găina.

— Cui pot să i-o las pe Riaba? spuse el cu glas slab şi trist. Cui să i-o las? O s-o mănânce.

— De ce-ai făcut asta, idiotule? De ce? Imbecil mare şi prost! mugi Artiom, înfuriat de propria sa inutilitate jalnică şi a lui Olejek, şi a tuturor celorlalţi.

— Nu urla aşa, îi spuse Oleg. E oribil să mori. Haide, Riabuşka... Vino la mine.

— De ce, ticălosule? De ce, idiotule? Puneţi mâna pe el! Luaţi-1 de picioare, repede! Haideţi în Hansa! îi strigă Artiom brokerului, apucându-1 pe Oleg de la subsuori.

Insă, cu palma tăiată, Lioka nu putea ţine

nimic. Apoi Artiom îşi puse bocceaua în mâinile lui Homer, îl încărcă pe broker cu staţia de radio, îl apucă pe Oleg - uşor şi moale - şi-l duse în spate spre pasajul pietonal.

— S-a zis cu Olejek, spuse cineva din mulţime.

— Acum îl vezi, dup-aia nu-1 mai vezi.

— Iar oul nu l-a salvat.

Homer se luă după ei, ca şi Lioka zgâindu-se prosteşte la palma sa. Ehipă ce-şi reveni din spaimă, găina începu să doncăne şi ţâşni după ei, săltând de pe un paiet pe altul după

 stăpânul ei. Şi toţi spectatorii o luară cu mare alai după ea, frecându-şi palmele şi chicotind.

Cu excepţia unuia.

In clipa în care porniră, o umbră discretă alunecă în jos, lipindu-şi faţa de scândurile din lemn, îşi strecură mânuţa prin mizerie şi printre cioburi, fără a-i fi teamă de nimic, plecând de la convingerea nătângă că totul se vindecă de la sine. Că sângele lor bezmetic ar pulveriza orice cangrenă, iar moartea-i lua numai pe copiii cocoloşiţi în casă; n-ar fi vrut să-şi înfigă colţii ascuţiţi în grumazul orfanilor.

Când ajunseră înapoi în centrul sălii, la treptele ce urcau dinspre marea subterană care străbătea cei opt metri până la paradisul atât de îndepărtat, schelele de pe toate părţile erau pline de mendeleeviţi. Balamucul încetă brusc; toată lumea aştepta ceva.

Artiom urcă pe mal, îşi puse cizmele de cauciuc pe granit şi păşi înainte, lăsând în urmă băltoace murdare.

— Hei, băieţi! strigă el spre grănicerii de sus. Avem o urgenţ! Trebuie să ducem pe cineva la infirmerie! M-auziţi?

Mendeleeviţii, şuşotind între ei, se strânseră laolaltă şi priveau cu aviditate.

Din partea cealaltă nu veni niciun răspuns. Doar o linişte mormântală, netulburată.

— Băieţi! M-auziţi?

Un pârâiaş clipoci jos, pe trepte, transferând sângele rău dinspre Novoslobodskaia spre febrila Mendeleev: iar murmurul acela era perfect distinct. Artiom mai urcă o treaptă şi şuieră peste

umăr, chemându-i pe ceilalţi, care se opriseră chiar la începutul scării spre paradis: Lioka şi Homer.

— Nu merg! îşi scutură brokerul capul cu încăpăţânare.

— Atunci, du-te dracu'!

Cum se putea întâmpla aşa ceva? se gândi Artiom. Chiar aici, lângă Hansa - bine hrănită, spălată şi curată, cu părul pieptănat cu cărare - chiar lângă ea, la adâncimea de opt

metri, o peşteră cu troglodiţi? Vase de comunicaţii, nu? Cum de se poate ca...?

Erau toţi acolo. Comandantul avea un aer uluit: îşi tot atingea gâtul, apoi se uita la mână. Alţi doi fumau şi, cumva, faptul că fumau îl îmbărbăta pe Artiom. Fumau, asta însemna că erau oameni.

— Rănit pentru infirmerie... rană de glonţ... S-a-ntâm- plat în urma unui accident..., gâfâi el, târându-1 pe Oleg până la sacii de nisip ai fortificaţiei.

„I-adevărat, ia uite cât nisip este", gândi Artiom. „De ce trebuie să moară Olejek?"

— Novoslobodskaia este închisă, nimeni n-are acces, i se spuse. Carantină. Aţi fost avertizaţi.

Artiom se apropie mai mult, cât putea de mult, dar fără a-şi scoate ţigările dintre buze, soldaţii smuciră ţevile armelor.

— Staaai! zise comandantul.

De ce-i atât de şucărit? Artiom se uită mai cu atenţie.

De acolo era destul de clar. Până la urmă, comandantul izbutise să-şi stoarcă coşul. Iar acum acesta mustea de sânge, câte-o picătură o dată; imediat ce comandantul se ştergea, sângele se aduna din nou şi curgea. Trebuia să-1 mai stoarcă o dată.

— Avem vize! Vize! Abia ce-am trecut pe la voi.

— Unde-i Riaba mea?

— Dă-te înapoi!

Nici măcar nu privea la Artiom sau la Olejek, cu rana sa de glonţ, ci numai la degetele lui, la micile picături roşii. Şi se uita grotesc într-o parte, de parcă spera să-şi vadă propriul gât scărpinat până la sânge.

— Poate ajungem la o înţelegere? Doar atât, până la infirmerie. Plătim. Plătim.

Soldaţilor puţin le păsa: tutunul îi calma. Aşteptau răbdători ordinul comandantului: să tragă sau nu. Olejek nu le stârnea mila.

— Aduci un sălbatic aid, cu tine? îşi întrebă furunculul comandantul iritat.

— Riabuşka.

— Hei, uite, ăsta-i ăla cu oul! L-am recunoscut după fustanelă! exclamă, încântat, un soldat.

Găina, prinsă de Homer, bătea prosteşte din aripile slabe, încerca să-şi urmeze stăpânul, chiar şi până-n paradis.

— Un sălbatic? Vrei să spui un sălbatic?

— Dă-te înapoi!

— O s-o mierlească aid, pe loc, acum!

— Are viză?

Comandantul îşi aminti de ceva; scoase din buzunar o bucată dintr-un şerveţel şi-şi acoperi rana cu ea.

— N-are viză. Nu ştiu!

— Fă un pas înapoi. Unu. Număr până la trei.

— Măcar temporar! Numai să-i coasă rana.

— Doi.

Comandantul ridică şerveţelul, uitându-se să vadă dacă se îmbibase cu mult sânge, şi rămase nemulţumit.

— Foarte deranjantă. Treaba cu oul. Refuz!

— Lăsaţi-ne să intrăm, ticăloşilor!

— Ia ascultă, băi, Don Quijote! Ăştia-s ca muştele acolo, îi zise lui Artiom un soldat.

— Ai de gând să-i salvezi pe toţi? Capadtatea ta de salvare nu-i la înălţimea misiunii! chicoti altul, scuipând restul consumat al ţigării sale răsudte.

— Vă rog! Haideţi! Vă rog!

— Trei. încălcarea frontierei de stat.

Comandantul se încruntă: puroiul refuza să iasă din coş. Pentru prima dată se uită la Olejek, ca să-l ţintească.

Un zgomot scrâşnit, precum cremenea, un clic - automatele aveau amortizoare, în Hansa aveau grijă de urechile soldaţilor - şi un glonţ muşcă din perete şi lovi plafonul. Praful coborî ca o cortină.

Numai faptul că servise sub Miller îl salvă: trupul lui învăţase să se descurce fără efortul minţii. Să simtă cu pielea unde va ţinti ţeava armei, aducând moartea, şi să se lase jos, la pământ, ferindu-se de moartea aceea, dar tot fără ca mintea să priceapă ce se întâmpla.

Se lăsă la pământ, azvârli povara vie de pe spatele său, şi începu să se târască, trăgându-1 pe Olejek după el. Sol- daţii mai traseră un foc, încercând să lovească ţinta, însă nu ochiră cum trebuie din cauza prafului.

— Ticăloşilor!

Imediat, se auzi altă plesnitură, reacţie la vocea sa. Un norişor de fărâme de ciment.

Maimuţele din spatele lui începură să strige de bucurie, cu frenezie.

— Ia, încercaţi o porţie din ce primim noi acolo.

— Au împrăştiat ceva nisip pentru voi?

— Credeai că eşti omul alb, da?

— Haideţi, mai încercaţi o dată!

Artiom nu putea decât să moară aiurea aici. Nu mai putea face nimic.

Coborî încă o treaptă, apoi încă una. îl trase pe Oleg după el. Acesta respira greu şi încerca să nu sângereze prea tare, însă devenea tot mai palid.

— Uite ce-i, amice, nici măcar să nu te gândeşti la asta, da? Cum ieşim de aici, din locul ăsta al vostru? Trebuie să fie ceva acolo, pe Ţvetnoi Bulevard... Trebuie să fie ceva pe acolo, aşa-i, moşule?

— Era un bordel în zonă, îşi aminti Homer.

— Da. Acolo unde-i un bordel, e şi un doctor. Păi, nu-i aşa? O luăm în direcţia aia. Haideţi. Să n-adormi aici, tică- losule! Am să-ţi dau eu somn... Stai treaz!

Insă nu puteau merge spre bordel. Nici Olejek, nici altcineva. Nu aveau barcă. Malurile canalului întins în lungul marginilor peronului erau goale.

— N-are rost. E pe ducă, îi dădu brokerul, letargic, sentinţa lui Olejek.

— Aşteaptă o clipă, zise Artiom. Aşteaptă o clipă.

— Vreau să mor, confirmă Oleg. Iar oul meu e spart. M-am săturat şi-am obosit să trăiesc.

— Tacă-ţi gura aia ca o moară stricată! Să găsim o cale de a vâsli şi să ieşim de aici!

Artiom îl înghionti cu ţeava armei pe brokerul nemişcat.

— Iar tu arată-ţi burta!

Chiar acolo: pielea murdară, o gaură în piele, un fluid apos ieşind dinăuntru, totul acoperit de murdărie. Homer aruncă şi el o privire şi strânse din umeri. Dacă avea să moară ori ba, numai Dumnezeu ştia. Probabil va muri.

Lioka strânse Cristosul atârnat de gâtul lui ca pe un mâner de largare a paraşutei, se ridică şi o luă din loc, alunecând şi şerpuind, gheboşat, căutând salvarea. Să caute o cale de ieşire din haznaua aia.

A cui era greşeală? încerca Artiom să-şi dea seama. „Era greşeala celui cu oul. Nu eu am tras în el. Dacă moare, va fi din propria lui vină."

— Apropo, a promis că-mi dă mie găina, dacă dă colţul, spuse direct în urechea lui o femeie solidă, cu sânii căzuţi şi-un ochi umflat. Noi doi avem multe în comun.

— Dispari, zise Oleg cu glas stins. Vrăjitoareo.

— Nu-ţi încărca sufletul cu păcate. N-o s-ai nevoie de găină pe cealaltă lume. Spune-le să mi-o dea mie. Cât mai poţi.

— Pleacă. Lasă-mă să mă gândesc la Dumnezeu.

— Lasă-mi mie găina şi apoi gândeşte-te. Sau mai bine, dă-mi-o chiar acum...

Găina închise ochii sub mâna lui Homer. Nu-i mai păsa deloc.

— Cum ies de aid, mătuşică? o întrebă Artiom pe femeia cu ochiul învineţit.

— De ce, unde vrei să pleci, dulceaţă? Şi de ce? în fond, oamenii trăiesc şi aici. Putem ţine găina împreună. Olejek aici de faţă va da ortul popii... iar tu şi cu mine vom găsi noi ceva de făcut!

Clipi cu subînţeles din ochiul sănătos.

„Nu eu l-am omorât", hotărî Artiom.

- Hei! Hei!

Artiom auzi un soi de cântec. Venea de foarte departe.

Un marş.

— Hei! Pe-acolo!

— Poftim?

— E cineva care trece prin canal! Iese din tunel!

Lioka se zgâia uluit la Cristosul care chiar îi ajutase.

Artiom îl ridică pe Olejek care, pe măsură ce se epuiza, devenea tot mai uşor, şi alergă spre şinele din canal.

Iar acolo-şi făcu apariţia ceva. O plută? O plută!

Un far strălucea, vâslele plescăiau, iar un cor afon făcea gălăgie cu entuziasm. Vâsleau dinspre staţia Saviolovo şi se deplasau direct spre Ţvetnoi Bulevard. Artiom pomi şontâcăind să le iasă în întâmpinare, aproape căzând în canal, împreună cu rănitul, gata să se înece prosteşte în ultimul moment.

— Stop! Hei! Stop!

Vâslele se opriră, dar Artiom tot nu-şi dădea seama ce era acolo. Cine era acolo.

— Nu trageţi! Nu trageţi! Luaţi-ne! La Ţvetnoi! Avem bani!

Pluta se apropie puţin. înţesată cu ţevi de arme. Erau cam cinci oameni pe ea, înarmaţi. Şi - abia acum putea să vadă - mai era loc pentru câţiva.

Se adunară toţi la margine: Artiom cu muribundul, Homer cu găina şi Lioka cu mâna lui. Fură cercetaţi unul câte unul de raza unei lanterne.

— Nu arătaţi ca nişte mutanţi!

— O să vă luăm pentru un încărcător de gloanţe! Urcaţi la bord...

— Slăvit fie...

Artiom nid măcar nu termină de spus ce voia să spună; simţi că-i vine să cânte. Cu inima uşurată, de parcă propriul său frate fusese iertat, îl aşeză pe Olejek pe pluta - nescu- fundabilă - alcătuită din

mii de sticle din plastic goale. Şi se lăsă jos lângă el.

— Ai grijă acum. Nici măcar să nu-ncerci s-o mierleşti înainte de Ţvetnoi! se răsti la Olejek.

— Nu vreau să plec, protestă Oleg. De ce să mă leg la cap cu asta? N-are nidun rost.

— Nu-1 luaţi de-aid! Nu zdrobiţi inima unei femei! se jelui cea cu ochiul înnegrit.

— N-o să-l duceţi nicăieri, îi sări în sprijin o voce de undeva din junglă. Nu torturaţi omul. Lăsaţi-1 aid. O să-şi dea duhul aid.

— De ce? O să-1 înfulecaţi înainte să dea colţul.

— Ne jigneşti!

Nu mai era timp pentru certuri: venise vremea de plecare.

— Găina! Lăsaţi găina! S-orbiţi de ambii ochi!

* * *

Staţia Mendeleev alunecă înapoi în trecut. înaintea lor se contura o călătorie de-a lungul unei conducte de evacuare până la capătul lumii, de unde licărea spre ei lumina vieţii.

— Şi unde vă duceţi, băieţi? îi întrebă brokerul pe vâslaşii plutei din stide.

— Spre cel de-al Patrulea Reich, îi răspunseră. Ca voluntari.

Capitolul 7

Ţvetnoi Bulevard[9]

Marginea plutei se lovi de cadavrul unui înecat. Se legăna cu spatele curbat în sus, atingând fundul canalului cu mâinile. Pierduse ceva acolo, probabil. Lui Artiom îi păru rău de el, aproape că izbutise să înoate până la Ţvetnoi. Sau poate că nu ajunsese prea departe când murise?

— Cum stau lucrurile cu mutanţii acolo de unde sunteţi?

Artiom se prefăcu că nu-şi dă seama că-1 încolţiseră cu întrebările. Rămase tăcut. Insă ei nu-1 slăbeau.

— Hei, amice! Cu tine vorbesc! Am zis cum stau lucrurile cu mutanţii ăia din Alekseevskaia?

— Bine.

— Bine. Asta-nseamnă c-aveţi câţiva, sau că i-aţi omorât pe toţi?

— N-avem niciun mutant.

— Ba aveţi. Sunt peste tot, prietene. Sunt ca şobolanii. Trebuie s-aveţi câţiva. Pândesc, ticăloşii.

— Am să ţin minte.

— Insă nu vor fi în stare să se ascundă mereu. O să descoperim noi cine sunt. Până la ultimul dintre ei, sunt toţi nişte animale, o să găsim noi o soluţie. Foloseşte rigla şi compasul asupra tuturor. Nu-i aşa, Beliaş?

— întocmai. Pentru mutanţi nu-i loc în metrou. N-avem aer de respirat nici pentru noi.

— Ei nu mănâncă doar ciuperci, mănâncă ciupercile noastre. Ale noastre, pricepi? Ale mele şi ale tale. N-o să

mai existe loc în metrou pentru copiii noştri, pentru că-1 vor lua ai lor. Trebuie să fim noi sau ei...

— Noi, oamenii normali, trebuie să menţinem poziţiile, pentru că animalele astea umblă împreună...

Cineva puse mâna pe umărul lui Artiom. într-o manieră tovărăşească.

Primul: umflat, pungi sub ochi, bărbuţă, mâini umflate de excesul de apă. Al doilea: acoperit de tatuaje lucrate fin cu praf de puşcă, cu faţa ciupită de vărsat, cu fruntea înaltă de două degete. Al treilea: un nătărău cu capul ras, cu o singură sprânceană neagră, unită; în mod clar nu era arian. Ceilalţi doi se topeau în beznă.

— Oamenii simt ca porcii, te-ai prins? Şi-au prins râturile în troacă şi grohăie mereu. Câtă vreme cineva le toarnă lăturile, toată lumea-i fericită. Nimeni nu vrea să gândească. Ştiţi cu ce m-a prins pe mine Fiihrerul? El zice: „Gândiţi cu propriul vostru cap". Dacă-s răspunsuri gata fabricate pentru tot, asta-nseamnă că cineva le-a pregătit deja pentru tine! Trebuie să pui întrebări, pricepi?

— Şi aţi fost deja în Reich? întrebă Artiom.

— Eu am fost, zise cel cu faţa ciupită de vărsat. în trecere. Chiar m-a dat pe spate. Pentru că acolo totu-i cum trebuie. Totu-i la locul lui. îţi spui: „Dă-o dracu'! Unde-am fost eu până acum?"

— Exact, confirmă cel cu ţeasta rasă.

— Fiecare trebuie să-nceapă cu el însuşi. Cu propria lui staţie. Cu ceva mărunt; începeţi cu ceva mărunt. Cum ar fi să te infiltrezi printre vecini, măcar. Eroii nu se nasc de-a gata.

— Sunt acolo. Sunt peste tot. Au ei un fel de mafie a lor. Se ajută unii pe alţii. Nu-i lasă pe oamenii obişnuiţi în clubul lor.

— Iar în Riga nici nu ţi-ar veni să crezi. Indiferent cât de mult te zbaţi, e ca şi cum te-ai tot izbi cu capul de un perete!

sublinie Lioka. Asta-i din cauza lor, nu? Zi-ne măcar cum arată oamenii ăştia.

— Uneori, dacă te gândeşti, se ascund atât de bine, încât nici nu-i deosebeşti de o fiinţă umană. Trebuie să mai cercetezi puţin.

— E păcat că nu toată lumea se prinde! zise faţă-umflată, iar ţeastă-rasă îl aprobă. Am început să-mi cam dau seama care ar fi mutanţii aciuaţi prin staţia noastră... Practic, nu toată lumea e pregătită pentru asta.

îşi frecă bărbia.

— Unii chiar s-au împerecheat cu ei. Ce zid de mizeria asta?

— Esenţial este să ţi-i aminteşti pe toţi. Pe toţi cei care au ridicat mâna împotriva alor noştri. Care i-au sugrumat pe ai noştri. Vine ea vremea.

— Eu zic să vii cu noi!

Cel ciupit de vărsat nu-şi mai lua mâna de pe umărul lui Artiom.

— Vino ca voluntar! Alătură-te Legiunii de Fier! Eşti unul dintre noi! Eşti unul dintre noi, nu-i aşa?

— Nu, oameni buni. Suntem nişte idioţi în materie de politică. Noi mergem la un bordel.

Artiom chiar se simţea de parcă se sufoca. Iar mâna aceea parcă-1 ardea prin gulerul puloverului; dintr-o clipă în alta putea să simtă miros de lână arsă. Voia să scape de sub mâna aceea ca o viperă, dar unde?

— Nu-i păcat? E invitat să salveze metroul, dar el îşi bagă râtul înapoi în troacă. Te-ai gândit vreodată la motivul pentru care am ajuns toţi în situaţia asta? Te-ai gândit vreodată cum vor izbuti

oamenii să supravieţuiască până la urmă? Cu mintea ta? Bineînţeles că nu te-ai gândit. Tu doar te dud să fad o vizită la curve. Eşti interesat de pizde, dar viitorul naţiunii nu te preocupă.

— Pricepe, Blindatule, la dracu' cu tot! Poate c-o să i-o tragă vreunei mutante pe acolo? Pfui! Ce zici?

— Hei, moşulică, poate ni te alături tu, ce zici? La vârsta ta, e vremea să te gândeşti la sufleţelul tău. Ar trebui să fii normal! Ori te-ai trezit cu o mică pată canceroasă? Se zice că Fiihrerul a egalizat...

— Nu contează. Vor aduna Legiunea de Fier şi apoi... Deocamdată vom face ceva antrenament... Apoi, ne vom întoarce şi le vom reaminti tuturor acestor... animale. Vom parcurge din nou metroul. Mărşăluind.

— Ce-i Legiunea asta de Fier? nu se putu abţine Lioka să întrebe.

— O forţă formată din voluntari. Care ţine partea oamenilor. Pentru că suntem căleaţi de mutanţi.

— Eu sunt pentru.

— Oh! Iată... Linişte... Am ajuns, uitaţi-vă la asta.

în Ţvetnoi Bulevard fură luaţi în primire de un proiector, aşa că trebuiră să se apropie de staţie cu ochii strâns închişi, mişcându-se aproape orbeşte. In locul santinelelor, erau nişte matahale zdravene. Nu le interesau vizele sau paşapoartele, ci numai gloanţele: Aţi venit aici să cheltuiţi bani sau să frecaţi menta?

— Avem nevoie de un doctor. E vreun doctor aici?

Abia trăseseră la peron şi Artiom sări de pe plută şi-l smuci pe broker de ceafă. Olejek cedase deja şi nu mai protesta. Din gură îi ieşeau dăbud roşiatid. Găina credindoasă dormita pe burta lui găurită, ca să nu-i scape sufletul lui Olejek prin gaură.

— Un doctor sau o soră medicală? chicoti unul dintre paznicii podţi: nas borcănat şi două urechi precum conopida.

— Haideţi, omul e pe moarte.

— Aid vă putem găsi chiar şi îngeri.

Insă îi arătă lui Artiom pe unde s-o ia, în cele din urmă: Bine, spre doctoriţă pe acolo.

— Bineînţeles că aici se ocupă de bolile sociale. Nu promitem nimic în legătură cu glonţul, dar va pune diagnosticul cât ai trage un foc de armă.

— Apucă-1, îi ordonă Artiom brokerului.

— Pentru ultima dată, îl avertiză Lioka. La urma urmei nu eu am tras în el.

— Nimeni n-are nevoie de tine, îi spuse Homer lui Olejek, căzut în nesimţire, apucându-1 de un picior. Numai găina.

— Da, apropo, găina! zise Lioka.

O luară prin staţie. Potrivit calculelor lui Homer, aceasta trebuia să fie la o adâncime şi mai mare decât Mendeleev; oricum, aici era suficientă apă cât să transforme liniile în canale şi peronul propriu-zis să rămână uscat. Ca răspuns la uimirea lui Homer faţă de modul în care stăteau lucrurile, Lioka explică:

— Păi, căcatul nu se scufundă, nu?

Nu mai puteai spune cum fusese Ţvetnoi Bulevard înainte. Aici fusese amenajat un singur măreţ cuib de vicii, împărţită în mici separeuri, camere şi săli, înconjurate de placaje, plăci aglomerate, straturi de carton, paravane pliante, jaluzele, draperii, Ţvetnoi Bulevard fusese transformată într-un labirint de netrecut, în care erau încălcate toate dimensiunile. In staţie nu exista nici podea, nici tavan. In unele locuri, reuşiseră să înghesuie două etaje sub acoperiş, iar în alte locuri chiar trei. Uşiţe ciudate duceau dinspre coridoare înguste şi şerpuitoare în camere de dimensiunea unui pat, iar alte uşi, exact ca primele, duceau în spaţii de sub peron care erau la fel de mari ca întreaga staţie; unele dintre ele duceau spre locuri doar presupuse.

Vacarmul era înspăimântător: fiecare încăpere producea propriul ei zgomot, şi erau mii de încăperi. în unele se plângea, în altele se râdea, în unele oamenii încercau să mascheze ţipetele cu muzică zgomotoasă, în altele răcneau cântece de beţie, pe când în alte părţi urlau de groază. Aşa suna glasul colectiv din Ţvetnoi Bulevard: ca un cor al diavolului.

Ei bine, şi femeile, desigur.

îngeri curvari şi din aceia serioşi, cu epoleţi, femei fatale în ciorapi plini de găuri, asistente medicale în curul gol; şi târfe pur şi simplu vulgare, care dezvăluiau totul - o întreagă divizie. Pe cât de multe încăpeau aici, exact atâta fuseseră aduse. Strigau toate, te chemau, îşi exagerau far-mecele, încercau să-ţi atragă privirile; toate în criză de timp: aveau doar atâta vreme cât pentru

un atac fulgerător, pe distanţă de vreo jumătate de metru, înainte ca posibilul client să treacă de ele. Dacă n-a spart gheaţa, poţiunea dragostei n-a pătruns în spărtură, asta e, s-a dus.

Cel care nu lucrează nu va mânca.

Durerea lui Lioka se opri instantaneu, ca şi cum rana începuse să se vindece. însă Homer nu se simţea prea bine aici; chiar la început, când se avântară pe un coridor întortocheat şi nesfârşit, îşi răsuci foarte mult gâtul osos, continuând să tot privească în jur, peste umăr.

— Ce s-a-ntâmplat, moşule? îl întrebă Artiom.

— Mă tot gândesc... Mă gândesc tot timpul... Peste tot... Tot timpul..., răspunse Homer. Fata asta... Una pe care am... Care...

Piciorul dezgolit al lui Olejek începu să-i alunece din mână.

— Bună pentru un moş, este? gâfâi Lioka.

— Apucă-1 mai bine. Acolo. Uşa de-acolo!

îl duseră pe muribund înăuntru, unde era o coadă de suflete zdrobite şi trupuri suferinde. Toate femei. Doctoriţa ieşi, o femeie cu ochelari cu lentile groase, ţigară răsucită şi glas aspru, masculin.

— E pe ducă, o informă brokerul, doar ca să fie sigur.

Pentru ca Olejek să nu murdărească zona de primiri cu ultimul lui firişor de sânge, se învoiră să-1 preia imediat. îl aşezară pe un scaun ginecologic extins, luară un încărcător de gloanţe ca avans, în caz că dădea ortul popii, şi le spuseră celorlalţi să nu aştepte.

îi dădură lui Lioka alcool să-şi spele tăietura,

dar fu lăsat să stea la coadă.

— Aid îi aşază pe oameni, nu ca profesioniştii, îi explică el lui Artiom, dând din cap spre femeile triste. Poate mi-oi întâlni şi eu sufletul pereche?

— Poate. Ei, să ne luăm rămas-bun.

„Orice a fost posibil, am făcut", îşi spuse Artiom. „De data asta am făcut tot ce-am putut."

Treaba terminată: liber ca pasărea cerului şi nelegat de nimeni.

— Bine, atund: fie aşa, fie altfel.

Stăteau în micul separeu dintr-o încăpere. Aproape de ei o fată simplă şi subnutrită, de vreo paisprezece ani, se contorsiona şi se răsucea în jurul unui stâlp: nu avea deloc sâni, iar coastele-i ieşeau jalnic prin piele, întinzându-i haina decolorată, mulată pe corp. Continua să-şi bage oasele în castronul cu supă al lui Artiom şi el se temu să n-o ofenseze împingând-o cu totul la o parte, pentru că fata nu avea alţi clienţi, iar el se prefăcea, pur şi simplu, că nid stâlpul, nid ea nu se aflau acolo. Sau o jignea şi mai tare faptul că n-o băga în seamă? In ce consta mândria unei prostituate? Nu ştia. Supa era însă ieftină şi el trebuia să aibă grijă de banii lui. Gloanţele dispăruseră rapid şi pe nimic.

Pe perete atârna o hartă a Metroului. Despre asta vorbiseră ei.

Din Ţvetnoi Bulevard erau numai două rute care continuau drumul. Una, linia directă spre Cehovskaia. Cealaltă, printr-un pasaj de legătură spre staţia Piaţa Trubnaia, iar de acolo spre Sretenski Bulevard. Dacă te luai după hartă,

A

puteai ajunge în Teatralnaia pe prima rută sau a doua. Insă Artiom nu putea ajunge acolo nicicum. Harta fusese desenată cu multă vreme în urmă.

Nodul de transfer, care consta din trei staţii - Cehovska- ia-Puşkinskaia-Tverskaia - era cunoscut acum sub alt nume, al Patrulea Reich, despre care se presupunea că e urmaşul celui de-al Treilea. Poate că testamentul fusese falsificat, ori poate că Reichul chiar se reîncarnase.

Un regim putea fi lichidat, imperiile deveneau decrepite şi mureau, însă ideile erau ca bacilii ciumei. Ele dispăreau şi zăceau inactive în cadavre şi aşteptau - şi cinci secole. Dacă săpai un tunel şi treceai printr-un cimitir al ciumaţi- lor... Atingeai oasele bătrâne... Şi nu conta ce limbă stăpâneai, în ce credeai. Pentru bătrâna moară a barilului asta însemna grăunţe bune.

Iar fosta Linie Sokolniki, cea care tăia metroul în două, devenise cu multă vreme în urmă Linia Roşie. Nu era numită aşa pentru culoarea ei, ci pentru principiile ei. Un experiment unic: construirea comunismului pe o linie de metrou. Formula era aceeaşi: puterea sovietică, plus electrificarea întregii linii. Plus, desigur, celelalte variabile ale acestei ecuaţii, care nu sunt de fapt variabile, indiferent cât timp trecuse.

Unele cadavre pot fi mai vioaie decât cei vii.

— Nu pot să merg în Reich, zise Artiom clătinând din cap. Nicio şansă. Scoateţi Cehovskaia din traseu.

Homer îi adresă o privire întrebătoare.

— E cea mai scurtă rută, în definitiv. Din

Cehovskaia la Tverskaia, iar următoarea staţie-i Teatralnaia.

— Tai-o şi pe asta! Am avut probleme acolo.

— Eşti rus, da? Alb.

— Nu despre asta-i vorba. Pe când eram acolo...

Artiom îi făcu semn fetei, care ţopăia în disperare.

— Du-te şi mănâncă nişte supă, pe socoteala mea. Nu mai sta aici.

Cumva nu mai reuşea să vorbească deschis după discuţiile din Hansa. îşi tot închipuia că vede pulovere peste tot.

— Nu-i important ce şi cum. N-am să trec prin Reich. Ştii, şobolanii ăia împuţiţi, aş... Pe plută, pe drumul încoace... Abia puteam sta locului. Dacă ei n-ar fi fost cinci... Cinci fac diferenţa... Puţin cam complicat. Şi cazul nostru disperat... Cu oul...

— O situaţie cam idioată. Homer mângâie găina care dormita pe genunchii lui. îmi pare rău pentru tip.

— Azi a fost o zi lungă şi obositoare, zise Artiom şi se şterse la gură. Hei! Hei! Chelner!

-Da.

Chelnerul era bătrân, dezgustător şi indiferent.

— Ce aveţi? Ceva trăscău?

— De ciuperci. Patruzeci şi opt de grade.

— Da. Vrei şi tu, moşule?

— Numai cincizeci de mililitri, nu mai mult. Şi ceva câr- naţi. Altminteri mă fac mangă.

— Şi o sută pentru mine.

Trăscăul sosi.

— O zi nesfârşită. Ce-ar fi să bem pentru idiotul

ăla? Pentru Olejek. Să trăiască. Fie să nu-mi bântuie visele cu oul lui.

— Bine. O poveste absolut idioată. Grotescă.

— Şi am fost cât pe ce s-o mierlesc. Ştii, nu simţi nimic. Hârşt! Dar acum mă gândesc: s-ar fi terminat deja. Şi sunt moduri mult mai rele s-o sfârşeşti. Ţie ţi-ar fi convenit, pentru cartea ta, nu? Bang! Şi ce sfârşit curăţel, aşa-i? Un glonţ rătăcit.

— Chiar crezi că puteai fi ucis?

— Poate că-aşa ar fi fost mai bine, nu?

— La trei staţii de Teatralnaia?

— Trei staţii...

Artiom mai trase un gât; se uită la dansatoare, pe deplin absorbită de supa ei, la chelnerul neprietenos.

— Chiar există operatorul radio, moşule? Oricum, încotro merg? Pentru ce?

— E acolo. Piotr. Umbach, cred că aşa-1 cheamă. Piotr Sergheevici. Am ajuns să ne cunoaştem unul pe celălalt. De vârsta mea.

— Umbach? Ăsta-i un soi de pseudonim? Sună de parc-a fugit din Reich. De şobolanii ăia împuţiţi. Mai vrei unul?

— Nu. Nu... nu. Bine, atunci. Mulţumesc. Nu cred că e din Reich. E doar...

— Odată, aproape că m-au spânzurat acolo, moşule.

— Ha? Dar nu eşti... Sau eşti?

— Am împuşcat un ofiţer de-ai lor. S-a întâmplat, pur şi simplu. Şi apoi, după asta... Ca s-o scurtez. Am fost săltat chiar de la spânzurătoare.

— Aş putea să...? Numai atât. Ajunge, ajunge.

Şi-aşa, te-au săltat de pe eşafod, da? Ştii, mă gândeam... la felul cum mor oamenii. Cine ajunge şi unde în viaţă. Vreau să zic, sigur că da, sunt un smintit bătrân şi romantic, însă... în definitiv, n-ai murit astăzi, nici atunci. Poate că n-a fost destinul tău? Vremea ta n-a sosit încă.

— Ce-i cu asta? Ce-i cu tipii ăia, cei pe care noi... Cei cu care am ţinut buncărul împotriva Roşiilor… Tipii din Ordin. Din unitatea mea, numai Letiaga mai rămăsese. Şi el abia a reuşit să scape. Dar câţi dintre ei şi-au pierdut viaţa? Ullman, Şliapa, Numărul Zece... Cum rămâne cu ei, de exemplu? De ce li s-a spus să moară atunci? Nu s-au purtat cum trebuie?

— Oh, Doamne sfinte, nu!

— Da. Da, bunicule. Hei, amice! Mai adu-ne din trăscăul ăsta al vostru! Haide, munceşte, munceşte!

— Asta... Asta-i afacerea de care-ai pomenit în biroul lui Svinolup? întrebă Homer prudent, după ce aşteptă să le fie turnate băuturile şi să plece chelnerul. E vorba de Korbut, da? Şeful contraspionajului Roşiilor? Şi-a aruncat împotriva lui Miller toţi oamenii apţi de luptă... Da. Fără autorizaţie din partea conducerii partidului?

Cineva lovea regulat de partea cealaltă a peretelui de placaj - cu tăblia unui pat sau cu propriul său cap - devenind din ce în ce mai pătimaş, gemând tot mai tare.

O vreme nu mai spuseră nimic, ascultară, se holbară şi-şi făcură cu ochiul. Aplecându-se deasupra mesei pitice, Artiom răbufni:

— Contraspionaj... era preşedintele KGB-ului.

Al Liniei Roşii. Şi cu aprobare sau fără... Ia gândeşte-te: preşedintele! Oricum, eram în acelaşi buncăr cu băieţii. Tot Ordinul. Câţi dintre noi se aflau acolo? Cincizeci? împotriva unui batalion. Şi nu un batalion oarecare. Iar dacă Roşiii ar fi pus mâna pe buncăr... Acolo era un depozit.

— Am auzit ceva. Că erau conserve sau medicamente.

— Conserve, da-da. Dar din-alea pe care, dacă le deschizi... Crezi că Roşiii vor haleală? Ei au trăit mereu fără mâncare şi-ar fi continuat tot aşa. Arme chimice. Mâncare conservată! I-am respins. Am dus conservele alea ale tale la suprafaţă. Am îngropat jumătate din oamenii noştri. Asta-i toată povestea. Din nou, fără pahare ciocnite.

— Fără pahare ciocnite.

— Iar Miller... Deja l-ai văzut într-un scaun cu rotile. Dar l-ai întâlnit vreodată înainte de asta?

— Da. însă chiar şi într-un scaun cu rotile... I-atât de bătăios...

— El a pus Ordinul pe picioare. Singur! I-a adunat pe oameni, unul câte imul. Cei mai buni. Douăzeci de ani. Şi apoi, într-o zi... Eu n-am servit decât un an sub comanda lui... Şi mi-a fost ca o familie. Dar pentru el? Şi e invalid, îi lipseşte un braţ - braţul drept! Nu-şi poate mişca picioarele. închipuie-ţi. E într-un scaun cu rotile.

— Din câte înţeleg, serveşti în Ordin încă de-atund, de când întunecaţii au fost loviţi de rachete... Tu şi Miller aţi găsit rachetele, nu-i aşa? Iar dacă nu le-aţi fi găsit, întunecaţii ar fi devorat întregul metrou. Iar după aceea te-a luat în Ordin. Ca erou. Corect?

— Hai să mai luăm unul, chiar acum, tataie.

De cealaltă parte a peretelui, cineva striga atât de tare, încât până şi găina se trezi. Pelicula de somn dispăru de pe mărgeluţele ochilor lui Riaba şi încercă să-şi ia zborul.

— Suuufletul tău a zburat spre ceruri, zise Artiom, încercând s-o apuce cu o mână nesigură, de beţiv. Şi acum vine partea interesantă. Ruta i-aceeaşi. Uită-te. Unde putem să plecăm de aid? Numai în Trubnaia. Iar de acolo, spre Sretenski Bulevard. îmi pare rău, dar nu vreau să merg nid pe Linia Roşie. Ăsta-i tovarăşul de călătorie cu care te-ai ales. Aşadar, se dovedeşte că, de fapt, există o singură cale. Spre Turgheniev. Şi apoi de-a lungul ramificaţiei noastre, spre Kitai-Gorod. Acolo era cândva un tunel letal... Malefic. Şi spre Tretiakov. Acum doi ani, am mers pe aceeaşi rută... Fir-ar să fie. Atâtea s-au adunat în numai doi ani. Iar din Tretiakov, spre Teatralnaia. De data asta, desigur, eram în drum spre Polis...

— Aceasta-i expediţia de care-am auzit eu? Atund, cu întunecaţii?

— Atund, cu întunecaţii. Ia ascultă, camarade, de ce nu te dud să mânând nişte supă? Chiar aşa. Simt căsătorit. Cred.

— Nu...nu... Nu-mi trebuie nimic, nici mie, mulţumesc. .. însă ce... De ce? Fiica lui Miller... E soţia ta, nu-i aşa?

— Este. Soţia mea a fost cândva lunetistă. Tăticul ei a antrenat-o. Dar acum, cu ciupercile alea... Unde-am pus-o... Ciuperca...

— Şi Miller? De ce a ajuns să nu-i mai placă de

tine?

— Pentru că-i plăcea ei de mine... Tataie, de ce nu-mi spui tu mie ceva mai întâi?... Despre ce-i vorba în chestia asta? Cu tine şi cu blondele?

— Nu... Nu-nţeleg.

— Vorbeai de nu ştiu ce fată. Se petrecea ceva. Mă tot întrebi, mă interoghezi. Lasă-mă să te întreb şi eu ceva.

— Nu se petrecea nimic. Nimic... Ea-i... ca o fiică pentru mine. Anul trecut. Eu n-am avut copii. Şi... această fată. M-am ataşat de ea. Ca un tată sau un bunic, chiar aşa... Nu ca... Şi a fost omorâtă.

— Cum o chema?

— Saşa. O chema Saşa. Alexandra. Staţia... a fost inundată. Şi toată lumea odată cu ea. Bine. De ce nu am... Tot fără să ciocnim.

— Amice! Hei! încă imul şi ceva câmaţi!

— Câmaţii s-au terminat. Avem viermi marinaţi. însă ăştia îţi dau... Trebuie să ştiţi ce să faceţi cu ei.

— Putem rămâne aici peste noapte?

— Camera-i de închiriat numai cu femeia.

— Cu femeia... Cu aia, nu? De-acord. Hei! Ia-ţi o zi liberă. Dă-i drumul. Pleacă.

— Deci... îmi tot repet c-a fost omorâtă. Că nu mai e. Dar tot o mai văd peste tot, oricum. O întâlnesc. Am confundat-o cu stricata aia îngrozitoare... Cum aş putea? Ea... Saşa... Era atât de blândă... O fată atât de veselă. Şi doar ce plecase din staţia ei... întreaga ei viaţă, poţi să-ţi închipui? în aceeaşi staţie. Stând acolo, pe aceeaşi

bicicletă, fără roţi... Pentru electricitate. Imaginându-şi ceva pentru ea. Şi avea un pacheţel în care se găsea cândva ceai. Cu o imagine. Nişte munţi... Verzi. China, presupun. Ca o xilogravură veche, simplă. Şi aceea era întreaga ei lume, închipuie-ţi - pacheţelul acela era pentru ea întreaga lume. Dar spune-mi... Spune-mi, cine-i acest Jenia?

— Cine-i Jenia?

— Da, cine-i? Acest Jenia, care apare când o iei pe arătură, tot vorbeşti de el.

— Un prieten al meu. Un prieten din copilărie.

— Şi ce-i cu el? Unde-i? E întotdeauna cu tine? Te aude?

— Unde? In acelaşi loc ca Saşa ta. Nu există altă cale de a vorbi cu el.

— îmi... îmi pare rău. N-am vrut să...

— Eu sunt cel care n-am vrut să. S-audă toţi şi toate. N-am să mai repet. înţeleg totul: Je... Jenia-i dus, Artiom. Capătul drumului.

— Mă ierţi?

— S-a terminat, dă-1 în mă-sa pe Jenia. Am terminat-o cu el. Chelneer! M-ai convins. Hai să-ncercăm viermele ăla al tău. Doar taie-1 în bucăţi... Cât poţi de bine. Să nu-mi dau seama. îmi pare rău de Saşka ta.

— Saşenka.

— Poate c-ar fi trebuit să rămână-n staţia ei? Poate că noi toţi ar trebui să rămânem în staţiile noastre? Te-ai gândit vreodată la asta? Uneori, cred că... Să stai acasă şi să nu pleci niciunde. Cultivi ciuperci. Deşi... Jenka a rămas, şi cu ce s-a

ales?

— Eu. Vreau să zic următorul lucru... Cândva eram mecanic de locomotivă. La metrou. Un adevărat mecanic de locomotivă la metrou, da, da. Şi... am această teorie... Un fel de zâmbet, dacă vrei. Viaţa-i o răspântie... la fel ca şinele. Există macazuri care le schimbă direcţia. Şi un capăt de linie... nu doar unul, mai multe. Unii oameni se duc de colo până colo şi asta-i tot. Alţii se duc la depou, pentru ultimul lor loc de odihnă. Unii trec printr-un tunel secret de legătură şi ajung la o altă ramificare. Asta-i... Pot fi multe capete de linie. Insă! Fiecare dintre noi are o singură destinaţie. Şi-i aparţine! Şi trebuie s-aşezi corect toate macazurile pe şine pentru a ajunge precis la destinaţia ta. Pentru a face ceea ce-ai fost predestinat să faci în lumea asta, încă de la naştere. Mă exprim destul de clar? Şi-aşa, după cum am început să spun, poate că-s un smintit bătrân, iar astea toate sunt nişte prostii romantice... Dar să mori din cauza unui glonţ rătăcit... Sau să n-ajungi nicăieri... Toate astea nu-s de tine, Artiom. Asta cred. Nu asta-i destinaţia ta. Ci o alta. Undeva...

— Sună bine, să ştii, zise Artiom şi expiră. Şi pe ce linie lucrai? Unde era punctul tău?

- Eu?

Homer dădu pe gât încă un pahar.

— Eram pe Linia Circulară.

Artiom îşi compuse o mutră ironică. îi făcu bătrânului cu ochiul.

— Ce chestie! Dar viermele nu-i rău deloc. Dacă

nu ştii ce e... Ei?

— Nu gust.

— Dar eu am să gust. Să-ţi spun eu ce şi cum, moşule: am întâlnit oameni care mi-au vorbit despre viaţă şi soartă... Despre destin. Prostii. Gunoi. Ai priceput? Nu există nimic. Doar tuneluri pustii. Şi vântul care bate prin ele. Asta-i tot!

Hăpăi resturile viermelui şi se ridică pe pidoarele-i nesigure.

— Mă ddd...duc să mă p...piş.

Căzu din cămăruţa ca o cutie în alta - dincolo de placaj - şi totul se schimbă. înainte, acolo era un bar cu o bară de striptease şi o biată epavă cu costum mulat, un tavan aflat la doi metri înălţime, iar acum era un spaţiu de tranzit, un coridor, cu saltele împrăştiate peste tot şi oameni goi, bâjbâind de zor pe saltele, unii încet, alţii în plină frenezie, lovindu-se unii de alţii, încercând să găsească un loc de pus piciorul, întinzându-şi călcâiele goale, pipăind după un teren sigur; pereţii, acoperiţi cu pagini din reviste porno, decolorate şi mucezite. Un plafon prea jos ca să te îndrepţi de spate. Se împleticea...

Un burdihan uriaş, acoperit cu păr cârlionţat, dar fără nidun firişor de păr rămas pe cap, bretele în dungi, stând pe o canapea desfundată, cu câte o nimfă pe fiecare picior, şi pereţi acoperiţi cu tapet intim şi plăcut, aşa cum se găseşte la suprafaţă, în apartamentele abandonate... Mângâie spatele gol al fetelor; ele se cabrează ca nişte pisici... Una o sărută pe cealaltă. Grăsanul se cutremură şi tremură... O apucă de ceafă pe una dintre ele, într-

un mod diferit, brutal. Lumina se stinge… începe să bâjbâie.

— Unde-i buda pe aid?

— Mai încolo!

Un grand piano zdrăngănind, un adevărat grand! Şi chiar pe capacul lui se întinsese o femeie corpolentă, cu un pidor în dreapta, celălalt în stânga. Femeia guiţă ascuţit, un bărbat în jachetă de blugi munceşte temeinic, cu grabă; un dos sfrijit, cu încreţituri, scufundat într-o opulenţă a cărnii… Tavanul se leagănă… Ce-i aia atârnată de tavan? Nu… Trebuie să tred mai departe.

Trei bărbaţi în uniforme negre, despre care se spune că erau ale feroviarilor în lumea veche, însă care-şi găsiseră proprietari şi în cea nouă; păianjeni cu trei pidoare pe mâned, negri, în cercuri albe: triumviratul din Cehovskaia, Tverskaia şi… Puşkinskaia. Exact. Locul ăsta e doar la o aruncătură de băţ de ele. Vin aid zilnic, probabil… în fiecare noapte. Chiar acolo, în pidoare, i-a ridicat fusta, iar el şi-a dat jos pantalonii… Ea-şi muşcă buzele, îndurând… Alţi doi la coadă, pregătindu-se. Disciplină. Pianul încă poate fi auzit aici, iar acest bărbat în negru pare să urmeze ritmul… Două căi de ieşire dintr-odată: spre dreapta şi stânga.

— Unde…

Şi apoi revine la lucrurile de bază, fără fandoseli: decor zero, trupuri aliniate, unul lângă altul, ca un şanţ plin de oameni care au fost împuşcaţi, mişcându-se vag, precum cei nelichidaţi încă. Fum de droguri învârtejindu-se prin aer,

strecurându-se prin crăpături pentru a pişcă nările celor din camera de alături. Fumul îi pătrundea în ochi, în plămâni, în cap, în inimă. Mai departe şi mai departe... De unde a venit acest Artiom? Cum se va întoarce acolo?

Drept înainte sau la stânga?

Acolo-i un diavol cu dosul biciuit la sânge, uitaţi-vă la fătuca cu umerii lăţi care-1 munceşte. De unde au făcut rost de chiloţii ăia, Doamne? I-au luat de pe cadavrele de la suprafaţă, nu? Lenjeria de bună calitate, importată...

Un băiat îmbrăcat ca o fată, mişcându-se în direcţia lui Artiom, ştergându-şi buzele cu marginea rochiei, însă are mustaţă, ca un personaj din circul cu pocitanii... femeia cu barbă. Aici era un circ, nu-i aşa, chiar deasupra staţiei? Celebrul circ de pe bulevardul Ţvetnoi...

Şi încă o uşă. Poate că acolo-i. Trebuie să aibă pe undeva un asemenea loc, la urma urmelor.

Un fel de banchet. Un carnaval al măştilor. Asta-i, voiau să fie un carnaval al măştilor...

Atunci, le-au desenat chiar ei? Acela să fie locul din care a scăpat băiatul-fată?

O fată se ridică să-i iasă în întâmpinare, fragilă şi elegantă şi total... Doar că ascunde ceva cu mâna... Ceva în mână... îşi atinge gâtul... îl pipăie...

— Stai jos. Stai jos. Nu pleca. Mai stai o vreme.

— Am avut... O ciupercă. Ania...

Se căută după ciupercă prin buzunare şi-o strânse ca pe o amuletă.

— Eşti simpatic.

— Unde-i... Trebuie să plec... Trebuie!

— Acolo. Pe acolo. Şi apoi întoarce-te, te rog.

Dar nu, nu se duse acolo: se pierdu.

Apoi se simţi obosit şi dădu peste un fel de masă, în jurul căreia stăteau bărbaţii şi sub care stătea fetele. Şi nu-i e bine şi nu mai are forţa de a merge mai departe. Se aşază. Tavanul se roteşte şi se roteşte, o dovadă că întregul univers se învârteşte în jurul Pământului. Ei scot o fată. E goală şi o biduiesc peste mâinile legate. Ceilalţi schimbă priviri între ei şi bat din palme.

— Să nu îndrăzniţi!

Artiom se ridicase pe jumătate, cât putea de mult.

— Cine mai eşti şi tu?

— Să nu-ndrăzniţi! S-o umiliţi!

Ţâşni ca să-şi facă loc, însă îl prinseră şi-1 priponiră.

— Ea vrea asta! Cine-o obligă? Noi o hrănim!

— Idiotule! strigă fata. Cară-te! Lucrez.

— Trageţi-i-o ca lumea!

— Haideţi, fără milă! se milogeşte ea; fata se milogeşte de ei.

— Şi tu... Să nu-ndrăzneşti! Tu! Nu!

— Nu vrei asta! Nu vrea aşa ceva! Doar că n-are de ales! Unde altundeva s-ar putea duce?

— Deşteptu' lui peşte! Şi noi toţi... unde-am putea pleca noi? Biduiţi-o! Daţi-i drumul! Şi-acum peste ţâţe!

— Ahhhh!

— Lasă! Mă! Pe mine! Lovesc mai tare.

— Stai jos! Stai jos, bea ceva! Bea cu noi, da? Un stalker? Eşti stalker?

— N-am să... Nu cu voi! N-am să! N-o atingeţi! Mai răi ca animalele! Toţi! Unde să vă duceţi? Ştiu

eu unde!

— Ia zi - unde?

— Să căutaţi! Căutaţi acolo unde-au supravieţuit alţii! Căutaţi! Părăsiţi locul ăsta blestemat! Aid noi... In ce ne transformăm? De ce mă faceţi să...

— Un stalker! Un visător! Aţi auzit? Du-te în vârf! Ţi-ai văzut ceafa? Cheleşti, frăţioare! Şi mai vrei să te urmăm! Uh!

— Aghhh!

— O, asta-i bine! O, e atât de bine! Hei, tu, curvuliţo!

— Ce-am putea face aid, în metrou? Ne vom degenera. Se vor naşte oameni cu două capete! Oameni fără degete! Cocoşaţi! Se vor naşte oameni fără ochi! Cu mâzgă în loc de ochi. Unu din trei cu cancer! Guşă de la tiroidă! Ieşi afară şi numără câţi au guşă! Cât mai ştii să numeri. Copiii tăi n-au să ştie să facă nimic. Biduiţi fetele ca să vă distraţi. Dar la următoarea... La Mendel... Mendeleev... Totul s-a terminat! Gata! Au devenit oamenii peşterii! In douăzed de ani! Oamenii! Peşterii!

— Stai puţin... Stai puţin, stalkere! Aid spui lucruri de înţeles. Vorbeşti lucruri deştepte. Ăsta-i de-al nostru!

— Iar Mendeleev i-o staţie veche şi mare! în comparaţie cu bordelul ăsta... pfui!

— Dar i-adevărat ce se spune! Degenerăm! Genele noastre... Genele noastre sunt poluate. Hai să bem ceva, stalkere. Cum te cheamă? Nu-i aşa că le zice bine, băieţi?

— Genele noastre sunt poluate! Nu există

puritate. Tur- naţi-i de băut... Avem ceva pe aid, cu un secret, stalkere. în sănătatea ta. Pentru puritatea genelor noastre.

— Poftim?

— Nu există altă cale prin care să ne salvăm. E muncă grea. Murdară. Dar cineva tot trebuie s-o facă. In sănătatea noastră!

— In sănătatea noastră!

— Pentru Reich!

— Pentru Reich!

— Duceţi-vă dracu'! Eu nu beau pentru fascişti... Au luptat... Bunicii noştri...

— Ia uită-te la stalkerul ăsta. îi sare ţandăra! Fasciştii! N-ai urmărit discursurile Fuhrerului! N-au mai fost fascişti pe-aid de decenii. Este o schimbare în linia generală! Chiar şi negro... Da! Toţi bărbaţii simt fraţii noştri, accepţi asta? Dacă genele lor nu sunt defecte! Oamenii trebuie să stea împreună. împotriva mutanţilor. Fiindcă pentru a supravieţui la metrou, există o singură cale de urmat... Şiiiii...

— Puritate! A genelor! Salvare! A oamenilor! ţipară ei în cor.

— Cu siguranţă, Darwin a fost un băiat fain.

N-avea să meii plece nidunde pe pidoarele astea.

— Asta trebuie făcut! Epurări, stalkere! Urci acolo. O ţii tot aşa. Caută un loc unde să putem trăi. Dă-i înainte. Hahahaha! Şi între timp, noi facem epurări. Toată lumea. Fiecare cu a lui. O treabă de făcut. Eşti bine! Da! Nu dispera! Bagă-te în ea.

îşi adună sufidentă energie cât să poată aluneca şi să cadă sub masă, unde văzu fete goale, prinse între pidoarele oratorilor. Vomită.

Ieşi de acolo în patru labe. Urmat de aplauze.

— Brute nemernice... Aţi degenerat în nişte brute... Şi eu împreună cu voi... Sunt o brută nemernică...

Iar apoi încăperile şi cămăruţele şi separeurile micuţe începură să se învârtească de zor într-un mod dudat. Erau reale sau nu? Colorate, alcătuite din carton lipit laolaltă cu fete goale, goale, goale.... Şi oameni dezgoliţi urcându-se spre faţa lui, şi cineva despuiat încearcă să meargă lângă el şi tot timpul cineva-1 urmăreşte, pândindu-1, ajungându-1 din urmă. E vreun diavol sau altcineva, ori petrecăreţii ăia au trimis vreun asasin pe urmele lui? „N-aş vrea să aflu singur, zvârcolindu-mă în laţ. Sunt cu ei şi cei care m-au condamnat la moarte acum doi ani? Poate că da, iar treptele alea sunt încă în urma mea, iar eu trebuie să mă mişc mai repede. Insă simt în patru labe, şi ce-ar fi dacă nu-i vorba de un asasin, ci de un diavol, Satana, venit după mine? Vrea să mă tragă înapoi la opt metri mai jos, în cercul următor, şi ce-i acolo? Du-te, du-te. Nu te vreau. Unde-i ciuperca mea... ciuperca pe care mi-a pus-o în buzunar? Unde-i talismanul meu împotriva acestor spirite rele? Doamne salvează-mă şi apără-mă."

— Aid. Pe aid. Asta e. Avem şi o canapeluţă confortabilă. Ce sală dudată, ce mai sală dudată, iar candelabrul ăla şi tavanul sunt atât de sus.

Patru metri. Cum e posibil aşa ceva? Şi de unde vine toată lumina asta? Ce-mi oferă mie? Ce fel de om e ăsta? Nu mi-a rămas nici urmă de vlagă, nici urmă. De ce sunt santinele pe hol, dne sunt? Vă cer iertare, n-am putut să n-aud. Mă interesează. Stalker, da? Visezi să găseşti supravieţuitori. Nu crezi că am rămas singuri. E groaznic, înţeleg. Greţos, chiar şi să-ţi imaginezi că în afară de metroul nostru n-a mai supravieţuit nimeni, absolut nidunde.

— Cine? Cine eşti?

Dar ce crezi, dacă, dintr-odată, se dovedeşte că lumea n-a fost de fapt distrusă deloc? Crezi că oamenii ar pleca atund din metrou? Abandonând totul aid? începând să-şi croiască o viaţă nouă în altă parte? Nu vorbi prostii!

— într-o clipită! Dezastrul nostru... Tragedia... N-avem unde merge... Noi toţi... Suntem blocaţi, ca nişte sclavi, aid... aid, sub arcade...

Haide acum, cum adică, n-aveţi unde merge? Ia uite ce alternative sunt pe-aid. Acolo ai fasdştii; dincolo, pe comunişti; colo, orice sectă religioasă îţi doreşti, doar să-ţi alegi un zeu, sau inventezi tu unul, care să se potrivească gusturilor. Dacă vrei, poţi săpa chiar şi trepte direct spre iad şi, practic, te poţi aşeza oriunde doreşti. Sunt o mulţime de staţii, cărţi despre salvare, dacă vrei, te poţi deprinde cu gustul cărnii de om, dacă vrei, să lupţi într-un război, prin orice mijloace! Ce altceva ţi-ar mai trebui? Crezi că oamenilor de aici le lipseşte ceva? Şi cam ce-ar fi asta, mă întreb? Să te luăm pe tine, de exemplu. Da, şi tu poţi face tot ce vrei

cu femeile, nu pleacă niciunde. Corect, apropo, avem ceva pregătit pentru astăzi. Saşa Saşenka, haide. Avem un vizitator. Da, e nespălat şi mânios, dar ştii, nu-i aşa, ştii că ăsta-i exact genul pe care-mi place să-1 fac fericit. Haide, micuţo, fii blândă cu el, uite ce crustă are pe el, omul ăsta, are un sloi de gheaţă în inimă, ca micuţul Kai, trebuie să sufli în inima lui, să-l ţii în palmele tale, altfel nu se va decongela. Da, vreau să privesc cum îl mângâi şi cum te mângâie şi el, însă nu trebuie să te grăbeşti, avem timp. Sărută-1. Asta-i. Şi să nu uiţi de mine, micuţo.

Nu, opreşte, nu. Am o ciupercă aici, iar ea mă va apăra. Bineînţeles că eşti diavolul, diavolul, dar sigur te temi de ciuperci. în ele-i toată sfinţenia. Eşti Saşa. Unde-am mai auzit eu de numele ăsta? Numele tău Saşa Saşa Saşa Saşa Saşa.

— Hei, mă auzi? Heeei! Mai respiră măcar?

— Părea că respiră. încearcă să-i astupi nasul. Dacă-i viu, îşi deschide gura.

— Hei! Frate! Cum te simţi? Sigur e el?

Ceva alb. Alb şi fisurat. O crăpătură neagră. Ca râul Moscova, expus între maluri încă acoperite cu zăpadă. Şi doare; râul suferă crâncen când gheaţa crapă. Apa care se adună când se topesc zăpezile. Primăvara, probabil.

— întoarce-1. De ce şi-a afundat faţa între dale?

Imaginea se schimbă: nu se mai vedeau zăpada şi râul, însă durerea mai curgea de-a lungul ei, ce

ciudat. Obrazul îl ardea. Braţul îl ustura. Ochiul cuiva se manifestă în hăul gol. Priveşte înăuntrul lui Artiom, furişându-se de-a buşilea, acolo unde nu fusese invitat.

— El este! Ridică-te, Artiom! Ce i-aţi făcut?

— N-are nimic de-a face cu noi. Era deja aşa.

— Şi unde-i sunt hainele? Unde-i jacheta lui? Şi vesta? Şi ce-are aici, pe mână? Fir-ar al dracului...

— In mod sigur, nu eu am făcut asta. Jur pe mama mea.

— Mama ta... Bine, ridică-1. Ridică-1, îţi spun! Asta-i. Sprijină-1 cu spatele de perete. Şi adu nişte apă.

Distanţa se deschise. Un coridor, uşi, uşi şi lumină la capăt. Poate că pe acolo ar trebui să se ducă el? Ar putea fi acela locul unde-1 aştepta mama?

— Mama..., strigă Artiom.

— Aude totul. Fără probleme. Se întoarce din spaţiul cosmic. Ai amestecat viermi şi trăscău... aşa-i? Le-ai amestecat, mutant sinucigaş. Şi a mai luat el ceva pe deasupra. Cât timp a trecut de când l-ai pierdut?

— Ne-am despărţit alaltăieri.

— Te-ai descurcat bine. Un colţ ca ăsta... Ar fi putut să zacă pe-aici o săptămână întreagă. Poate chiar şase luni.

— Noi nu-i abandonăm pe prietenii noştri la necaz. Poftim cele trei gloanţe ale tale. Hei, Artiomid! Asta e. Gata. Trezirea. Sună goarna.

Ceva ţăcăni şi durerea se mai ostoi puţin. Ei schimbară lentilele. Prima dată, focalizară una pe

lume, apoi cealaltă, alegând-o pe cea corespunzătoare. în cele din urmă, se potriviră şi contururile deveniră distincte. Ajustară focalizarea.

— Cine eşti?

— Un cărător de căcat în haină de piele! Lioka, cine altcineva!

— De ce? De ce tu?

Ce ciudat! Ciudat! se gândi Artiom îndurerat. Şi era ceva chiar şi mai ciudat: acesta nu era Lioka al lor. Ceva lipsea. Lipsea.

Putoarea.

* * *

Pentru că atunci când Artiom dispăruse în Ţvetnoi Bulevard, Homer nu-1 putuse găsi. Apoi, dăduse peste Lioka în labirint, iar Lioka îl recunoscuse şi-1 ajutase, slavă Domnului. L-au găsit în a treia zi, într-o toaletă defectă, năclăit cu scârnă, fără haine, cu excepţia pantalonilor.

— Ce s-a întâmplat?

Nu ştia.

Bâjbâie cu mâinile prin memoria lui şi ele nu se agaţă de nimic. întuneric, ca într-un tunel. E ceva acolo, ori nu-i nimic, n-ai putea spune. Poate că-i goală. Sau poate că e cineva care stă chiar în spatele tău, răsuflându-ţi în ceafă şi zâmbind. Sau poate că nu-i un zâmbet, ci sunt doar nişte fălci ştirbe. Poţi vedea naibii tot.

— Braţul meu. Ce-i cu braţul meu?

Artiom şi-l atinse şi se strâmbă.

— Nu-ţi aminteşti nici de asta? întrebă Homer neliniştit.

— De nimic.

— Tatuajul tău.

— Ce-i cu el?

Pe antebraţul lui stătuse scris: „Dacă nu noi, atunci cine?" Insă nu mai rămăsese nici măcar o singură literă. Mesajul fusese carbonizat, iar braţul i se umflase, şi ceva roşu şi alb supura dedesubt. Deasupra fiecărei litere era un mic marcaj circular.

— L-au ars cu ţigara, anunţă Lioka. Ce-a fost acolo? „Lusia, sunt al tău pe vecie"? Ai dat peste vreun tip gelos?

Tatuajul spartan. Toată lumea din Ordin avea imul. Când erai acceptat, te marcau cu el. Ca un fel de memento: asta-i pentru totdeauna; nu existau foşti membri ai Ordinului. Iar Artiom, trecuse un an de când fusese demobilizat, dar mai bine şi-ar fi înghiţit limba decât să şteargă cuvintele acelea.

— Cine-ar fi putut face asta? întrebă Homer.

Artiom atinse umflăturile cauterizate fără să spună un cuvânt. Usturau, însă nu atât de rău pe cât i-ar fi plăcut. Trecuse mai bine de o zi. Crusta începuse deja să se formeze. O crustă?

O masă plutind pe trăscău, ca o plută de salvare micuţă şi în spatele mesei nişte feţe, iar el, Artiom, agăţat o vreme de plută, însă nu-1 torturaseră acolo, nu-1 arseseră, ci îl aplaudaseră pentru ceva... Iar după aceea totul era neclar. Sau poate că era un vis al delirului? Nu exista nicio cale prin care să-şi despartă visele de realitate.

— Nu ştiu. Nu-mi amintesc.

— Cui pe cui se scoate, sugeră Lioka. Asta te-ar pune pe picioare. Şi uite, ţi-am adus o jachetă, s-o-nlocuiască pe a ta.

Artiom se înfofoli în jachetă. Era cu două numere mai metre.

Nu-şi putea da seama dacă era zi sau noapte în Ţvetnoi Bulevard. Se servea acelaşi castron cu supă, vecinii incontro- labili încă gemeau şi cutremurau pereţii hardughiei, muzica cleioasă bolborosea în aerul tulbure, o altă fată se învârtea în jurul stâlpului în exact acelaşi fel. Artiom luă o gură din supa lui fierbinte - la fel ca aceeaşi din Expoziţiei, exact la fel ca peste tot în metrou - şi se gândi pe îndelete: De ce mesajul ăsta? Cine-ar fi putut s-o facă? Cine-ar fi îndrăznit?

Ordinul nu se amestecase niciodată în certurile dintre linii. Totdeauna se poziţionase deasupra acelor conflicte. Miller dispreţuia politica. Nu putea tolera nicio structură de comandă deasupra sa, nu asculta ordinele nimănui şi nici nu era în solda cuiva. Cu douăzeci de ani în urmă fusese primul care jurase să nu ia partea nimănui în mod special. Să apere, fără niciun fel de excepţie, pe toţi oamenii din metrou. împotriva unor ameninţări în faţa cărora n-ar fi rezistat nimeni altcineva, sau împotriva unor ameninţări pe care încă nu le înţelegea nimeni. Jurământul Ordinului era administrat numai câtorva şi asta numai după lungi încercări şi teste. Miller nu voia o armată. Foşti soldaţi din serviciile speciale, stalkeri şi agenţi ai Ordinului rătăceau prin metrou, invizibili, în recunoaştere, ţinând minte, rapor-

tând. Miller îi asculta. Şi dacă apărea vreo ameninţare - o ameninţare reală, inevitabilă, la adresa întregului metrou -, atunci Ordinul administra o lovitură calculată şi mortală. Datorită numărului său mic de oameni, nu putea purta războaie deschise şi de aceea Miller încerca să-l distrugă pe duşman în secret, brusc, în embrion, în leagăn. Aşa se dovedi că nu mulţi ştiau despre Ordin, şi toţi cei care ştiau se temeau de el.

Doar că acum cineva nu se temuse.

Insă de ce nu-şi terminaseră treaba?

— Pe când te căutam, am intrat într-o fundătură, unde am văzut imagini pe un vitraliu. La Novoslobodskaia simt terminaţi, însă aici au supravieţuit.

Homer se opri şi apoi adăugă:

— Ce staţie jegoasă şi putredă!

— Trebuie să mergem mai departe.

Artiom lăsă jos castronul gol.

— Plec într-o oră, anunţă Lioka.

— Te-ntorci? Crezi că te mai lasă înapoi în Hansa?

— Neee. M-am gândit şi mi-am dat seama ce şi cum. Am depăşit faza cu căcatul. Mă alătur Legiunii de Fier.

- Da?

Artiom îşi întoarse ochii spre broker: ochi injectaţi, încordaţi.

De-asta se spălase Lioka.

— I-am ascultat pe băieţi: e chestie de bun-simţ. Până când noi, oamenii normali, nu-i azvârlim pe mutanţi afară, la suprafaţă, viaţa nu merită să fie trăită aid. Oricum plec spre Reich împreună cu un

pluton de voluntari. Să vă amintiţi cu drag de mine.

Homer abia dacă clipea: se părea că ştiuse deja de asta.

— Eşti cretin? îl întrebă Artiom pe Lioka. Eşti un cretin, nu-i aşa?

— Du-te dracului! Ce ştii tu despre mutanţi? Măcar înţelegi ce mafie sălbatică au în tot metroul? Şi toţi ticăloşii ăia din Riga... Sunt morţi mai mult ca sigur! Mă întorc la ei cu bocanci întăriţi cu metal. Acolo îţi dau bocand minunaţi de-ăştia.

— Ştiu câte ceva despre mutanţi, răspunse Artiom.

— Păi, asta-i! zise Lioka, de parcă era sfârşitul discuţiei.

— Bine, atund, spuse Artiom. Atund, o să ne mai întâlnim cândva.

— în mod sigur, răspunse Lioka vesel. în mod clar ne vom revedea.

Se ridică şi-şi trosni feridt încheieturile degetelor. Venise vremea să-şi ia viaţa în mâini. In acel moment, privirea-i căzu asupra găinii care dugulea pe podea.

— Poate c-ar trebui s-o împărţim, nu? sugeră el.

— Ce-i cu Olejek, apropo? întrebă Artiom, amintindu-şi brusc.

— A mierlit-o, declară brokerul cu încântare. Exad cum m-am gândit că va face.

Era încă nesigur pe picioare, totuşi nu voia să stea în Ţvetnoi nici măcar o secundă mai mult decât era necesar, însă a-ţi croi drum cu forţa prin Gomora, cu un rucsac şi-o geantă mare, era chiar

mai greu decât dacă ai fost despuiat.

Labirintul reveni la viaţă; caleidoscopul de sărituri jalnice se scutură singur, aranjat într-un nou tipar, iar drumul de ieşire de acolo nu mai funcţiona.

Şi aşa, în locul unui pasaj pietonal spre Trubnaia, fură împinşi spre liniile de canal.

— Hopa! Ia uite dne-i aid. Fratele nostru de arme, stal- kerul!

Auzise cuvintele acelea undeva în spatele lui.

Artiom nid nu se gândi că-i fuseseră adresate lui. Insă o bătaie pe umeri îl făcu să se întoarcă.

Patru bărbaţi în uniforme negre, cu păianjeni cu trei pidoare pe mâned: prima dată, nid nu-i recunoscu. Dar mai apoi fu ca şi cum privea în borcanul de trei litri cu duperd sărate, iar acolo, în saramura tulbure, feţele lor se întoarseră spre el. De alaltăieri. Ăsta... Ăsta nu şezuse şi el la masă? îl salutase pe Artiom şi-i turnase otravă. O aluniţă pe şaua nasului. Artiom se tot uitase la aluniţa lui, pe când ceilalţi... Dar despre ce vorbiseră? Iar după conversaţie aceea, de ce erau aşa bucuroşi să-l vadă? Ar trebui să-l muşte de beregată.

— Vă amintiţi, camarazi? Stalkerul, da? Cel care-i imul dintre noi! Şi s-a îndepărtat de-a buşilea de noi, ca un rover lunar.

— Ho-ho! Păi, ne bucurăm să te vedem din nou!

Artiom nu mai văzuse de multă vreme asemenea zâmbete sincere.

— De ce nu ni te alături? Avem nevoie de oameni cu prindpii! sugeră cel cu aluniţa.

Pe gulere aveau însemne de *Unteroffizier,* iar în spatele lor era o coloană de lepădături, aliniaţi

câte trei. Undeva la capătul coloanei, Artiom îl zări şi pe fostul broker. Presupuse că erau voluntari. Legiunea de Fier. Pentru puritatea genelor noastre. în definitiv, nu băuse şi el pentru asta? Deşi ar fi trebuit să borască în loc să bea.

— Duceţi-vă dracu'!

Şi tropăi îndepărtându-se de ei, la distanţă de pericol.

Ceea ce-i plăcea acum era că toţi locuitorii gloriosului oraş Gomora îl priveau cu ochi mijiţi, îl recunoşteau şi-i făceau cu ochiul: Care-i treaba, ne-am întâlnit cu tine recent, când erai în patru labe, fără pantaloni, de ce nu saluţi?

îşi aminti: borâse.

Şi-şi mai aminti ceva: cineva-1 urmărise, se luase după el, mergând în acelaşi pas - sobru, dispreţuitor, adult - în vreme ce Artiom fugea de ruşine cu mâinile depărtate şi în genunchi, ca un copil de un an. Iar omul acela voia ceva de la Artiom.

Lipicios ca un coşmar, dar era un coşmar?

Apoi se gândi: în Gomora nu erau mulţi localnici, nu? Toţi erau vizitatori. Fasciştii erau vizibili: erau în uniforme, prostănacii. Cine altcineva mai era pe aici, în haine civile? De la Trubnaia puteai merge şi în Hansa, şi pe Linia Roşie, şi spre aşezările nelegiuiţilor din Kitai-Gorod, iar de acolo, oriunde. Şi oricine putea naviga aid: orice şobolan înfometat.

Poate că plecase uşor. Numai dacă şi-ar aminti cum o făcuse.

Prin încercări succesive se extraseră dintre trupurile înlănţuite şi ajunseră la pasajul spre

Trubnaia. Artiom cu poverile lui, Homer cu găina: bătrânul devenise încăpăţânat şi refuzase s-o uddă şi s-o dea brokerului voluntar. Aşa cum profeţise Olejek, găina nu mai oua.

Iar aici îi aştepta o surpriză: controlul paşapoartelor. Artiom nu-şi putea aminti cum îşi ducea traiul Trubnaia, dar evident că nu la fel ca Ţvetnoi Bulevard, din moment ce era atât de mofturoasă. Nu se cereau vize, însă nimeni nu putea intra fără documente. Homer scoase o cărticică verde cu un vultur şi o coroană: Nikolai Ivanovici Nikolaev, născut în 1973, regiunea Arhanghelsk, staţia Sevastopol, căsătorit (tăiat). în fotografia laminată nu avea barbă, nu era cărunt şi nici n-avea patruzeci de ani. Insă era recog-noscibil, recognoscibil. Artiom îşi puse jos povara şi începu să se scotocească prin buzunare.

Nu era în pantaloni. îngheţă.

Nu era nici în jachetă, da? Nu în jacheta care dispăruse, odată cu ciuperca, cea care se presupunea că-1 va păzi pe Artiom şi-l va ţine cu picioarele pe pământ. Deschise rucsacul, acoperit dintr-odată de mizerii lipicioase - frica făcu să-i iasă prin toţi porii otrava pe care o băuse cu o zi înainte - şi scotoci, şi iar scotoci, băgându-şi mâna încoace şi-ncolo. Apoi se sperie, îşi scoase costumul, netezi al doilea strat al lui în faţa tuturor, scotoci buzunarele desagii, îşi puse automatul sub el, răsturnă totul, în cele din urmă, şi privi în toate colţurile.

Nu era acolo! Nu era acolo!

— Nu l-am lăsat în urmă, aşa-i? îl întrebă pe

Homer cu un glas apatic. O fi căzut în spatele mesei?

Homer dădu din umeri.

N-avea paşaport.

In metrou nu putea trăi fără paşaport. Nu putea intra în Hansa, ori Polis, sau Linia Roşie. Nici în Alekseevskaia şi în nicio altă staţie unde oameni încercau măcar să se gândească la ziua de mâine. Tot ce putea face era să moară de foame în vreuna dintre staţiile de tranzit decăzute în barbarie, sau să fie mâncat în vreun tunel.

Oamenii se adunaseră. Se holbau cu un amestec egal de suspiciune şi simpatie. Idioţii de gură-cască. Nu era vreme să ascundă; trebuia să afle adevărul. Băgă mâna în rucsac în faţa tuturor. Scoase la iveală carcasa verde a staţiei de radio. Grănicerii observară şi se încruntară. Le scoase afară, radioul şi dinamul. Oamenii începură să râdă.

Nu era acolo. Nu-i aici, fir-ar al dracului!

Homer se îndepărtase deja. îi făcu semn cu mâna, se strecură printre grăniceri şi începu să încerce să-i mituiască. însă cu ce i-ar fi putut mitui? Nu mai rămăsese decât cu un încărcător şi jumătate de gloanţe, în cel mai bun caz. Doamne fereşte să fie nevoiţi să tragă!

— Respins, mormăi comandantul butie-cu-untură al postului de frontieră. Dacă te lăsăm să treci, Roşiii ne vor jupui de vii. Oricum, n-ajungi mai departe de Sretenski Bulevard.

— Cum aşa?

— Linia Roşie ne-a izolat ieri. Au intrat în

Sretenski şi acum cer să vadă documentele tuturor. De asemenea, nu-i nicio şansă de ieşire. Fac mare tărăboi, însă nimeni nu ştie despre ce-i vorba. Aşa că... Au intrat în Sretenski. Iar din Sretenski până aid, la noi... Mai bine să nu-i provocăm.

— Se vorbeşte că Roşiii au de gând să ia Teatralnaia.

— Cine zice?

— Oamenii zic. Ca să n-o ia Reichul. Se tem că fasciştii vor pune primii laba pe ea. Se pregătesc. Au izolat toate staţiile din vecinătatea Reichului.

— Şi când?

Artiom îngheţă deasupra rucsacului său devastat.

— Oricând. Du-te şi întreabă-i. O pot face în orice moment, dacă povestea a răsuflat deja.

— Trebuie să..., începu Artiom furios şi nervos, băgând înapoi în rucsac dinamul, staţia de radio şi toate celelalte prostii ale lui. Trebuie să... Vino-ncoace, moşule. Te dud singur prin Sretenski. Ai paşaport; ai ochi blânzi şi o barbă ca Moş Crăciun, ai o găină idioată; n-au să se atingă de tine. Eu o iau pe sus, pe la suprafaţă. Ne întâlnim acolo.

 în Teatralnaia. Dacă nu pun Roşiii laba pe ea înainte. Dar dacă pun...

Homer îl ascultă uluit. Dădu din cap. Ce altceva mai era de făcut?

— Numai dacă... Dacă nu m-aş fi hotărât atunci... Pentru Olejek... Spre binele lui..., mormăi Artiom, privind cu ură spre găină, pe când îşi înghesuia ultimele lucruri în raniţă. Şi-a fost o afurisită de pierdere de timp, oricum! Era pe ducă, futu-i!

îşi puse rucsacul pe umeri şi se duse înapoi la grăniceri, cu faţa roşie şi înfierbântat, cu starea părând să i se îmbunătăţească din cauza mâniei.

— Pe unde se ajunge sus de eiici? Pe unde să urc la suprafaţă? Ce-i acolo? O scară, un lift?

Comandantul postului de frontieră clătină din cap aproape cu părere de rău.

— Eşti stalker, da? Nu există nicio cale să urci. A fost demolată cu ani în urmă. Cui îi trebuie să se plimbe pe acolo? Cu toate curvele lor.

— Dar pe la voi? în Trubnaia. Acolo-i vreo cale?

— E barată.

— Ce fel de oameni sunteţi?! răcni Artiom furios. N-aţi găsit niciun folos la suprafaţă?

Comandantul postului de frontieră nici nu se învrednici să-i răspundă. îşi întoarse spre el dosul lui de om bine hrănit; pantalonii-i stăteau să plesnească. Adică, să te ia dracu', nu vii tu să fad pe deşteptul cu mine.

Artiom îşi umflă pieptul, încercând să se calmeze.

Alergă de zor prin labirint, iar drumul spre ieşire părea să fie doar ceva mai în faţă, când,

deodată, toate coridoarele se terminară în fundături. Iar în urma lui, midie podeţe pe care le traversase se prăbuşiseră în abis: unde-ar mai fi putut merge acum? îl încolţiseră.

— Artiom, zise bătrânul şi puse mâna pe el. Şi ce-ar fi dacă am trece totuşi prin Reich? Ce zid? Spre Cehovskaia... După aceea nu mai trebuie decât să ajungem în Tverskaia... Şi Teatralnaia e numai la doi paşi. Am putea ajunge acolo chiar azi, dacă totul merge bine... N-ai unde să mai te dud.

Artiom nu spuse nimic; tăcea mâlc, ca peştele. Şi continua să-şi scarpine gâtul. îşi simţea gâtlejul aspru şi-l mânca.

* * *

— E prea târziu, aşa-i?

Utiteroffizierul cu aluniţa zâmbi binevoitor.

— Vă aşteptam!

Artiom ezită, privind coloana: ar trebui să se aşeze la capătul cozii acum?

— Eu... ăăă..., coborî el glasul. N-am documente. Primiţi oameni fără documente în legiunea voastră? Şi trebuie să vă spun dired, ăsta-i echipament de stalker. Plus radioul. Ca să nu mai fie şi alte întrebări.

— Acceptăm fără probleme oameni fără documente, îl asigură *Unterul.* Trebuie să-ţi rescrii oricum biografia de la zero. Cui îi pasă cine erau înainte eroii Reichului?

Capitolul 8

Heil

Părăsiră Ţvetnoi Bulevard cu ultima plută din sticle goale: Homer şi Artiom; Lioka, încântat că se revăzuseră atât de curând; şi *Unteroffizierul* cu aluniţă, care-i spusese lui Artiom că se numeşte Dietmar. Alţi doi oameni fără nume, în uniforme negre, se puseseră la vâsle, şi curând, tot ce mai rămăsese din Ţvetnoi Bulevard arăta ca o monedă de aramă la capătul tunelului. Monedă care mai apoi dispăru şi ea.

Se simţea miros de mucegai. Vâslele clipoceau în apă, dispersând stratul de petrol, în culorile curcubeului, împrăştiind resturile plutitoare. Jos, sub mizerie şi pelicula multicoloră, se mişcau umbre vagi şi şerpuitoare, iar lui Artiom i se păru că vede nişte creaturi dezgustătoare, agitate, groase cât braţul unui om. Aici nu existase aşa ceva înainte; nici n-ar fi avut cum să existe. Radiaţiile alcătuiseră şi combinaseră împreună creaturi după voia lor, groteşti şi hidoase.

— Ştii ce au Roşiii în avangardă? zise *Unterul*. Mutanţi. Pun mutanţi în unităţile de sacrificiu. îi înarmează. îi antrenează. Mutanţi cu trei braţe. Cu două capete. Cu cancer, care n-au nimic de pierdut. Şi-i aduc la înaintare, spre frontierele noastre. Tot mai aproape... şi mai aproape. Ştiu cât de mult ne urăsc animalele astea. Le

recrutează peste tot în metrou. Cercetaşii noştri spun c-au instalat un punct de control la Sretenski şi au tăiat linia de la Trubnaia. Iar comandantul punctului de control e cu totul acoperit de

solzi. Nici nu mai poţi spune dacă Roşiii îi controlează pe mutanţi sau dacă mutanţii îi controlează pe Roşii. Cred că a doua variantă e mai probabilă. De-asta vor să ne termine. Au ceva în desfăşurare... în desfăşurare...

Artiom asculta fără să audă. Se gândea la altceva. Cel mai important era ca nimeni din Reich să nu-1 recunoască. Nimeni nu trebuia să-l recunoască pe tânărul pe care îi promiseseră mulţimii extaziate din Puşkinskaia că-1 vor spânzura pe eşafod. Gardienii celulelor din Tverskaia nu trebuiau să-1 recunoască. Un deţinut scăpat de la spânzurătoare era un eveniment rar. Vor fi uitat ei aşa ceva?

— Stalkere?

Dietmar îl atinse pe braţ şi-l prinse direct de mânecă, chiar pe arsură.

— Ce-i?

— Te-am întrebat ce zonă acoperi. Unde lucrezi? La suprafaţă?

— Eu... La Bibliotecă. în Arbat. Obişnuiam s-aduc cărţi jos pentru brahmani.

Homer privi dincolo de ei, scărpinând absent spinarea găinii: nu avuseseră vreme s-o dea nimănui în cuibul de vicii şi nu avuseseră nici timp s-o mănânce, aşa că orăta- nia era încă în viaţă.

— Un cartier bun.

Unterul privi spre Artiom: raze fracturate de lumină, provenite de la lanterne, se agăţau de faţa lui.

— Ştii tot ce se întâmplă pe acolo? Ohotni Riad şi mai departe, spre Bolşoi Teatr?

— Am fost în zonă, zise Artiom prudent.

— De ce lucrai pentru brahmani?

— îmi place să citesc.

— Foarte bine! exclamă Dietmar aprobator. Bravo ţie. Reichul are nevoie de oameni ca tine.

— Iar cei ca mine? întrebă Lioka.

— Reichul are nevoie de tot felul de oameni, îi răspunse *Unterul* şi-i făcu cu ochiul. Mai ales acum.

* * *

Ajunseră.

Râul subteran se oprea la baraj. Malurile erau consolidate cu sad plini cu pământ, iar plutele din stide se loveau de ele. în spatele sacilor se afla un zid adevărat, la jumătatea tunelului. O pompă electrică duduia, evacuând apa adunată de cealaltă parte a barajului. Stindardele se vedeau peste tot: fondul roşu, cercul alb, svastica în trei braţe. Triumviratul Cehovskaia, Tverskaia şi Puşkinskaia. Desigur fuseseră redenumite toate, cu multă vreme în urmă. Cehovskaia era acum Wagner, Puşkinskaia era Schiller; iar Tverskaia avea şi ea alt nume. Reichul avea propriii săi idoli.

Săriră pe mal şi *Unterul* schimbă un „Sieg Heil" cu garda. Erau toţi aranjaţi şi dichisiţi. Descoperiseră biroul central al căilor ferate de la suprafaţă; nu mărturiseau asta, însă uniformele le erau la fel - negre cu argintiu.

Examinară bagajele şi, desigur, găsiră totul: radioul, automatul. *Unterul* salvă situaţia: şopti ceva, îi zâmbi lui Artiom din spatele unui umăr negru, iar grănicerul se destinse.

Insă nu li se permise intrarea în staţia propriu-

zisă.

Găsiră un pasaj lateral în tunel, blocat cu un grilaj şi cu santinele la datorie.

— Mai întâi inspecţia medicală, anunţă Dietmar cu voioşie. Nu primesc molâi în Legiunea de Fier. Va trebui să vă predaţi echipamentul şi găina, temporar.

Lăsară totul la santinele.

O încăpere. Faianţă albă peste tot. Miros de carbolic. O canapea, un medic cu mască antimicrobiană, cu bonetă, şi cu sprâncenele coborâte. Nişte uşi ceva mai departe. *Unte- rul* intră împreună cu ei, aşezându-se pe un scaun în colţ. Doctorul zâmbi cu sprâncenele lui cărunte şi le oferi o privire unsuroasă cu ochii măslinii. Vorbea cu glas cântat şi accent imbatabil:

— Bine, cine-i primul?

— Păi, de ce n-aş fi eu ăla? se foi brokerul.

— Dezbracă-te până la chiloţi. Ai mai fost în faţa unei comisii medicale militare?

Doctorul se uită, ciocăni, pipăi cu mănuşile lui de cauciuc, îi consultă gâtul, îi ceru să-şi dezvelească dinţii. îi puse stetoscopul şi-i zise să respire.

— Iar acum dăm jos chiloţii. Dă-i jos, jos. Bun. Dacă nu te superi. Aha. Iar aici ce ai?

— Poftim?

Lioka se încordă.

— Aici, testiculul stâng, cred... Nu simţi?

— Ca şi cum... Ca şi cum, desigur... îl simt.

— Mai degrabă avansată. Ne-gli-jat.

— Păi, dar.... domnule doctor... sunt un bun dansator! rânji brokerul. Ded sunt în regulă. Nu mă deranjează.

— Dacă nu te deranjează, atund e bine. îmbracă-te, dragă băiete. Eşti liber să pled. Pe acolo, pe uşa din dreapta.

Lioka îşi trase hainele şi încheie nasturii, iar între timp doctorul scrise ceva pe o bucată de hârtie. *Unterul* o dti şi dădu din cap.

— Bine-ai venit.

Brokerul le făcu cu ochiul lui Homer şi Artiom - multă sănătate şi vouă - şi se strecură pe uşa indicată, de unde coborau nişte trepte.

— Acum e rândul tău, dragul meu băiat.

Acela era Homer.

Bătrânul păşi înainte. Se uită înapoi, spre Artiom: cine ştie cum erau comisiile medicale pe aid? Artiom nu-şi luă ochii de pe el, nu-1 abandonă pe bătrân. Dintr-odată, fu copleşit de un sentiment de *deja vu* şi se nelinişti, ca şi cum abia atunci se trezise. Tuşi din cauza unui gâdilat neaşteptat în gât. Doctorul se uita cu atenţie la el.

Homer îşi împături în patru veşmântul unsuros şi-l puse pe canapea, la margine, la picioare. îşi trase puloverul peste cap; dedesubt avea o vestă murdară, cu pete la subsuori. Se ridică gol, cu pieptul scobit, cu burta albicioasă, smocuri rare de păr cârlionţat pe umeri.

— Bine...? Să aruncăm o privire la gât... Glanda tiroidă.. . şi sub bărbie...

Medicul coborî mâinile în barba argintie şi murdară a lui Homer.

— Păi, e bine... n-ai guşă. Acum vom simţi şi restul.

Palpă burta încordată şi respingătoare a lui Homer, şi-i spuse apoi să-şi dea jos şi lenjeria şi-1

verifică şi acolo.

— Nu văd niciun fel de tumori. Ai grijă de tine, da? Nu te dud la suprafaţă, cumperi apă filtrată, da? zise doctorul cu respect, ba chiar cu surprindere. Felidtări! Chiar şi eu aş fi încântat să am forma asta la vârsta ta... îmbracă-te.

Mâzgăli ceva pe o bucată de hârtie şi-o băgă în palma bătrânului.

— Uşa din stânga.

Homer deveni brusc bănuitor. Nu se grăbi când îşi îmbrăcă haina uşoară, d trase de timp. Se uită în jur, căutân- du-1 pe *Unter*, omul cu autoritate.

— De ce trebuie să iasă pe uşa din stânga? întrebă Artiom în locul lui.

— Pentru că, dragul meu prieten, bătrânul se află într-o stare perfectă, răspunse doctorul. Uită-te la bilet.

— Normal. Apt pentru servidu şi imigraţie, dti Homer, ţinând cu grijă biletul ceva mai departe. Apt pentru imigraţie. Se caută tumorile. Şi ce se întâmplă dacă le găsesc?

— Şi unde duce uşa din dreapta?

Dietmar, cel căruia îi fusese adresată întrebarea, doar zâmbi.

— Ah! Tânărul a fost trimis pentru examinări suplimentare. Lucrurile nu stau foarte limpede în ceea ce-1 priveşte. Specialiştii trebuie să arunce şi ei o privire. Du-te pe acolo, bătrâne; nu mai zăbovi. E vremea să mă ocup de nepotul tău, explică doctorul, mai degrabă nerăbdător, dar nu nepoliticos.

Homer întinse mâna cu sfioşenie, încă

nereuşind să se despartă de Artiom. Iar Artiom bătu în retragere, gândin- du-se: acum ce-o să mai urmeze? Voi fi în stare s-o fac? Pot să-mi pun pielea la bătaie pentru bătrân, aşa cum am făcut-o atunci?

Putea auzi un fel de bâzâit prin uşa deschisă.

Dincolo de uşa din stânga se afla un pasaj din piatră, vopsit în verde; era ticsit de voluntari, goi până la brâu. Un bărbat în uniformă, cu mustaţă, trecea cu un dispozitiv bâzâitor peste capul fiecăruia, tunzându-i.

— Nu există niciun motiv de îngrijorare, declară *Unterul.* Homer răsuflă uşurat. Intră acolo, spre oamenii normali. Trase singur uşa după el. Iar încordarea lui Artiom păru că slăbeşte puţin.

— Acum ne vom ocupa de tine, tinere. Un stalker, din câte înţeleg?

-Da.

Artiom îşi trecu palma peste partea din spate a capului, unde chelea prematur: trădătorul!

— Tu-ţi asumi un risc, îţi asumi un risc, dragă prietene. Perfect. Tuşea este îngrijorătoare. Am auzit-o. Lasă-mă să mă uit la spatele tău. Nu simţi răceală? Nu ai tuberculoză? Respiră. Mai adânc.

— Crezi că inspir suficient aer?

Artiom îşi strâmbă buzele într-un zâmbet.

— Hai, hai. Nu-i nimic îngrozitor. Un uşor gâfâit. Acum să vedem dacă nu sunt neoplasme.

Scoase capul pe coridor.

— Veniţi puţin?

Amândouă matahalele intrară.

— Pentru ce-i asta?

— Păi... eşti stalker. Radiaţia de fond nu scade, ştii bine. Destul de des, colegii tăi, chiar înainte să împlinească patruzeci de ani... Acum să nu-ţi faci probleme; nu mai fi neliniştit. Băieţi, ţineţi-1. Aşa-i bine. întinde-te pe spate. Un stalker. Gâtul. Bine. Gâtul. A-a-a-ah... Gâtul: unii fac cancer la tiroidă, de cele mai multe ori de la radiaţii; uneori, le apare o guşă. Insă alteori, un om poate s-o sfârşească într-o lună chiar şi fără guşă, iar alţii o duc, cumva, până la adânci bătrâneţi cu tot cu guşă.

Şi ce-ar fi dacă simte el ceva chiar acum? Dacă zice: mai ai şase luni? Doctorul are dreptate. Astfel de lucruri li se întâmplă mult prea des stalkerilor.

— Ce alte examinări mai sunt? Raze X?

— Asta ar însemna să ducem lucrurile puţin cam prea departe, o radiografie! Da... Aşteaptă... Nu, mi-am închipuit doar. întoarce-te pe o parte. Aha. Până acum, totul este în regulă cu tine. Lasă-mă să văd la burtă... Nu te încorda, nu-i nevoie.

Degetele înmănuşate - moi şi reci - trecură cumva dincolo de pielea şi de muşchii lui, ca să-i atingă chiar ficatul şi să gâdile maţele înspăimântate.

— Păi, nu simt nimic direct. Hai să inspectăm organele sexuale. Cum eşti? încă le foloseşti?

— Mai des decât le foloseşti tu pe ale tale.

— Păi, eşti stalker, de-asta te întreb. Ţi-ai ales o activitate pe măsură, desigur. Bine. Nu văd niciun fel de anomalii pe aid. Ridică-te. Ar trebui să rămâi în metrou, dragă prietene, la fel ca toţi ceilalţi. Insă trebuie să ieşi şi să-ţi fad meseria. Iar

data viitoare, poate va trebui să te trimitem şi la examinări suplimentare.

— Şi cât timp... le va lua să-1 examineze... pe el... Pe insul ăla?

Artiom nu se putea opri să nu tragă cu urechea: ce se întâmpla acolo, dincolo de uşa închisă din dreapta? Nu se auzea nimic.

Şi ce se petrecea înăuntrul său, Artiom? Conta pentru el, acum, dacă brokerul era la raze X sau nu? Nid de acolo nu venea vreun sunet.

Lucrul cel mai important acum era să-l înşface pe Homer de ceafă şi să-l scoată viu afară din locul ăsta. Şi să meargă în Teatralnaia, înainte să ajungă Roşiii acolo. Doar încă un segment al liniei. încă un pas spre obiectiv. Şi Lioka. El voia să lupte împotriva mutanţilor. în primul rând, să-1 lase să-şi dovedească lui însuşi cine era. Idiotul.

— Cât de mult, cât de mult... Păi cât de mult este necesar, zise medicul gânditor, scriind o autorizaţie pentru Artiom. Când vine vorba de asta, dragă prietene, nimic nu se poate şti de dinainte.

Dietmar privi mândru în jur.

— Bun venit, bun venit! Staţia Darwin. Fostă Tverskaia. Ai mai fost pe aid înainte?

— Nu, nidodată.

Artiom simţea din nou o mâncărime iritantă în gât.

— Păcat. Staţia s-a schimbat de n-o mai recunoşti.

Era adevărat, Artiom nu mai recunoştea Tverskaia. Cu doi ani înainte, bolţile joase erau acoperite cu grilaje metalice, fiind transformate în celule. In celulele acelea zăceau în propriul lor rahat ne-ruşii care fuseseră prinşi în staţiile învecinate. Cu doi ani în urmă, Artiom petrecuse noaptea într-o asemenea celulă, numărând minutele până la execuţia sa de dimineaţă, încercând să respire şi să se gândească pentru ultima oară la viaţa lui.

— S-a reconstruit total!

Celulele dispăruseră. Pe tavan nu meii era funingine de la torţele fumegânde, nici pete ruginii de la fluidele omeneşti, scurse pe podea. Totul fusese curăţat, spălat, dezinfectat şi uitat.

Şi acolo, în locul temniţei lor, se aflau chioşcuri pentru comerţ, curate şi proaspăt vopsite, cu numere. Un bazar de vacanţă. Mulţimea se vânzolea de jur împrejur: fericită, paşnică, indolentă. Plimbându-se în familie. Copiii mici, aşezaţi pe umerii taţilor, dădeau din picioare. Alegeau fleacuri de pe tarabe. Se auzea muzica.

Simţi nevoia urgentă de a se freca la ochi.

Se uită după locul unde încercaseră să-1 spânzure... Nu izbuti să-l găsească.

— N-ai recunoaşte întregul Reich! zise *Unterul.* După ce linia generală a partidului a fost schimbată... Au început reformele. Devenim un stat modem. Fără niciun fel de excese.

Uniformele negre erau doar o cantitate minusculă în mulţime; nu deranjau privirea. Afişele scrise de mână despre superioritatea rasei albe dispăruseră, bannerele lungi cu: METROUL

PENTRU RUŞI! pieriseră şi ele, iar dintre toate vechile lozinci mai rămăsese doar una: MINTE SĂNĂTOASĂ ÎN CORP SĂNĂTOS! Şi aşa şi era: pretutindeni vedeai tot felul de feţe, nu doar cu nasuri câme, piele albă ca laptele şi pistrui. Cel mai important dintre toate, oamenii erau zvelţi şi cu spatele drept, spălaţi şi curaţi; ca şi în staţia Cehovskaia-Wagner, unde fuseseră prima dată. Nu auzea tuşea violentă care era un zgomot de fond permanent în Expoziţiei; nimeni nu avea guşă din cauza expunerii la radiaţii şi toţi copiii arătau ca aleşi pe sprânceană: două braţe, două picioare, obrajii ca roşiile din Sevastopol.

— Exact ca-n Zorii tăi Polari, zise Artiom, întorcându-se spre Homer.

Bătrânul îşi târşâia paşii în urma lui, întorcându-şi barba în toate părţile şi absorbind tot ce vedea în jur: pentru cartea sa, pentru ce altceva? Găina îi atârna la subsuoară, carnetul de notiţe, jerpelit, i se iţea din buzunarul de la spate. *Unterul* refuzase deocamdată să le restituie orice altceva, inclusiv echipamentul lui Artiom.

— Acolo, după colţ, în vechile birouri, avem un spital. Gratuit, desigur. Toată lumea vine la control de două ori pe an. Copiii fac controale la fiecare trei luni. Vreţi să mergem şi să aruncaţi o privire?

— Nu, mulţumim, zise Artiom. Tocmai am ieşit de la doctor.

— înţeleg! Bine, atunci haideţi să... Ştiţi ce? Haideţi pe acolo.

Macarale pentru încărcat se înălţau de-a lungul şinelor, unde vagoanele se adunaseră grămadă. Se

duseră să le admire.

— Darwin este acum principala noastră ieşire pentru negoţ, declară Dietmar cu mândrie. Volumul comerţului cu Hansa este foarte mare şi în creştere constantă. Cred că în aceste vremuri dificile şi violente toate forţele civilizate trebuie să strângă rândurile.

Artiom dădu din cap.

Ce voia Dietmar de la el? De ce-1 scutise de raderea în cap şi instruirea în formaţie, unde fuseseră mânaţi ceilalţi voluntari? De ce cedase când Artiom ceruse ca Homer să rămână cu el? De ce un voluntar banal era onorat, oferin- du-i-se un tur prin staţii: prima dată în Cehovskaia şi acum la fel?

în aceste vremuri dificile. Violente.

— Pe acolo este tunelul spre Teatralnaia.

Aruncă totul jos şi ia-o la goană într-acolo.

— Este sectorul cel mai problematic al frontierei. Ne întărim lucrările de apărare, pregătindu-ne astfel încât nici măcar un şoarece să nu se poată strecura pe aid. Aşa că-mi pare rău, dar nu vom merge pe acolo acum.

Ce făceau atund? Cum puteau ajunge în Teatralnaia? Riaba cloncăni şi începu să dea din aripi: evident, Homer o strânsese prea tare, aproape că o sugrumase. Totuşi ea nu pleca nicăieri. Bătrânul o ţinea bine. Artiom se simţea ca o găină. Ce meii putea face acum?

— în capătul celălalt - ia uitaţi-vă: un atelier de lumânări din seu, unul dintre puţinele din metrou, destul de dudat, acolo e echipa noastră de ţesători, o adevărată brigadă de şoc! Fac dorapi

absolut fabuloşi, oricine are reumatism plăteşte oricât pentru ei. Cored... Ce altceva? Să coborâm în pasaj. Acolo se află sedorul nostru pentru cazare.

în pasajul spre Puşkinskaia-Schiller coborau două scări rulante, care plonjau dired spre platforma de marmură a sălii. Porniră pe treptele cauducate, negre, şi ieşiră într-un adevărat bulevard: pasajul fusese ocupat pe ambele părţi de căsuţe-cabane, între care ardeau torţe în aplice de bronz, mângâind marmura. Intr-o căsuţă ca de turtă-dulce se afla chiar o şcoală; iar în pauză, la sunetul clopoţelului, copiii spălaţi, voinid şi sănătoşi ieşiră de-a valma afară, spre Artiom, alergând dired în el.

— Să intrăm?

îl ridicară pe profesor, Ilia Stepanovici, de la ziarul pe care-1 dtea, şi el le arătă clasa: un portret în peniţă al Fiihrerului, un bărbat cu aer sever, dar cu un aspect tineresc şi obraji îndesaţi, o hartă a Reichului, caricaturi ale Roşiilor, apeluri la efectuarea de exerciţii de dimineaţă.

— Artiom împărtăşeşte aceleaşi păreri ca noi, s-a alăturat Legiunii de Fier ca voluntar, îl prezentă Dietmar. Iar acesta este...

— Homer.

— Ce nume ciudat!

Costelivul Ilia Stepanovici îşi scoase ochelarii şi se frecă pe şaua nasului.

— Eşti rus?

— I-li-a Ste-pa-no-vici! vorbi Dietmar tărăgănat, reprobator. Chiar are importanţă asta acum?

— E un pseudonim, zise Homer. Dietmar este şi

el, probabil, Dmitri, nu?

— Era, chicoti *Unterul.* Aşadar, cum ai devenit tu Homer?

— E doar bătaia de joc a oamenilor. încercam să scriu cărţi. O istorie a timpului nostru.

— Nu mai spune! exclamă Ilia Stepanovici şi se trase de barbă. îmi faceţi favoarea de a veni într-o vizită la un ceai? Asta ar fi chiar interesant. Iar nevastă-mea poate pregăti cina, dacă v-o fi foame.

— Venim, venim! răspunse Dietmar încântat.

— Şi cam cât de tare o să fie ceaiul?

— Pe cât de tare-i dragostea noastră pentru Patrie! zâmbi Ilia Stepanovici cu dinţii lui galbeni, cabalini. Locuim chiar la capătul pasajului, vizavi de familia de ţigani.

— Locuinţe sociale! spuse Dietmar şi ridică un deget spre tavanul mucegăit. Mulţumită preocupării Fiihrerului.

* * *

Sectorul de locuinţe chiar era ca de vitrină: podeaua era acoperită cu covoraşe confortabile, întinse la nesfârşit, pe toată lungimea coridorului; pe pereţi atârnau reproduceri de lucrări vechi şi solemne şi calendare cu pisici şi flori. Pe drum întâlniră femei în şorţuri şi bărbaţi cu bretele pe trupurile dezgolite; un curent de aer împrăştia rotocoale de aburi de la tocana de ciuperci din bucătăria cuiva. Şi dintr-odată, frecându-se la ochi şi râzând, un băieţel pe o tricicletă se rostogoli de după un colţ şi o luă în viteză de-a lungul coridorului.

— Se pare că există viaţă pe Marte, remarcă

Artiom.

— Vezi? Şi ne demonizează. *Unterul* îi zâmbi peste umăr.

Pasajul spre Schiller se oprea într-o fundătură din cărămizi; Dietmar le povesti că staţia era în şantier, aşa că nu aveau cum s-o viziteze azi. Mai rătăciră puţin prin zonă, pe unde era posibil, numărând fiecare clipă de stat pe tânjală pe când se plimbau. Iar *Unterul* nu rămase în urmă niciun moment; nu-i lăsă niciodată singuri. Trebuiau să estimeze în tăcere.

La ora stabilită, bătură la uşa gazdei lor.

în prag, fură întâmpinaţi de o femeie tânără, cu păr negru şi pântec enorm şi rotund.

— Narine, se prezentă ea.

Dietmar scoase din mânecă o sticlă de şampanie, reum- plută cu ceva misterios, cumpărată într-un moment necunoscut, şi o oferi galant gazdei lor.

— Păcat că nu vei putea s-o guşti, zise el şi-i făcu cu ochiul. Sunt gata să pun pariu că-i băiat. Mama mea avea ea o vorbă: dacă pântecu-i rotund, e băiat. Dar dacă-i fată, are formă de pară.

— Ar fi bine să fie băiat, îi oferi fata un zâmbet şters. Un cap de familie.

— Un apărător, râse Dietmar.

— Haideţi, intraţi. Ilia vine şi el într-o clipă. Iată, dacă vreţi să vă spălaţi pe mâini... Toaleta.

Şi chiar aveau o mică toaletă. Separată, ca în clădirile abandonate de la suprafaţă. Un closet, în locul găurii în pământ, chiar şi o chiuvetă de porţelan cu picior şi un zăvor pe uşa de lemn; pe un perete era o rogojină groasă.

— Splendid! rosti Dietmar.

— Vine un curent foarte rece de acolo..., le explică gazda cu un glas scăzut, întinzându-i un prosop subţire. Ne izolăm cât putem de bine.

Se decise ca găina lui Homer să fie închisă în toaletă. Ba chiar presărară şi nişte firimituri pentru ea.

Ilia Stepanovici se întoarse de la muncă, aruncându-i lui Homer priviri avide şi curioase. îi invită apoi într-o cămăruţă frumoasă, îi rugă să ia loc pe o canapea extensibilă, frecându-şi mâinile, şi le umplu păhărele curate cu ceaiul lui special, secret.

— Cum vă place aici, prin Reich?

— Este remarcabil, admise Homer.

— Iar oamenii din tot metroul încă se tem pentru copiii lor, din cauza noastră, ce ziceţi de-asta?

Ilia Stepanovici îşi încreţi caraghios faţa şi dădu peste cap un păhărel.

— Am văzut atâtea schimbări măreţe aici! Mai ales după discursul de anul nou al Fuhrerului.

Se întoarse spre portretul în peniţă, identic cu cel din sala de clasă.

— Este în regulă. N-au decât să vină, să vadă şi singuri. Nici măcar Hansa n-are un sistem de securitate socială pentru cetăţenii ei, aşa cum are Reichul. Şi apropo, programul de acceptare a imigranţilor a fost extins. Acum se reconstruieşte Schiller.

— E pentru Legiunea de Fier?

— Şi pentru ea. Apropo, nici măcar nu vă puteţi imagina câţi voluntari sosesc de peste tot din

metrou. Mulţi vin cu familiile. Numai în luna asta au apărut doi copii noi în clasă. Trebuie să recunosc: respingerea naţionalismului a fost o idee absolut genială. Şi cât curaj! Vă puteţi închipui cât curaj este necesar ca să admiţi - în public, la un congres al partidului - că evoluţia politică a turist anilor precedenţi, nu doar a anilor, d a întregului secol, a fost eronată? Cât curaj! Să declari aşa ceva în faţa tuturor delegaţilor. Credeţi că partidul este alcătuit din marionete fără şira spinării? Nu! Daţi-mi voie să vă asigur că are o opoziţie, şi încă una foarte serioasă. Unii sunt în partid chiar de mai mult timp decât Fuhrerul însuşi! Şi apoi să lansezi o provocare ca asta înaintea unor personaje cu greutate. Nu ştiu ce credeţi voi, dar eu aş vrea să beau pentru el.

— Pentru Fiihrer! sări prompt Dietmar în pidoare. Chiar şi Narine îşi umezi buzele cu un păhărel.

Ar fi fost dudat să nu bei. Iar Artiom şi Homer băură şi ei.

— De ce să ne prefacem? Narine şi cu mine... Fuhrerul a fost cel care ne-a dat o şansă. Ilia Stepanovid atinse cu delicateţe mâna soţiei sale. Prin acceptarea căsătoriilor mixte. Şi n-a fost numai o şansă. Acest apartament... Narine locuia în staţia liniei drculare, Paveleţkaia. Este o cu totul altă lume! O cu totul altă lume!

— Am fost acolo, mormăi Artiom, răspunzând cu stân- găde privirii lui sfredelitoare. Uşile lor etanşe simt sparte, aşa-i? De la suprafaţă, pătrundeau tot felul de gunoaie, îmi amintesc bine. Şi... erau o mulţime de oameni bolnavi... Din

cauza radiaţiilor...

— Noi. Nidodată. N-am. Avut. Niciun. Bolnav, zise micuţa Narine pe un ton aspru, cu o duşmănie surprinzătoare. Vorbeşti prostii.

Artiom fu luat prin surprindere. Tăcu.

— Istoria se schimbă sub ochii noştri! exclamă Ilia Stepanovid cu o voce care vibra de bucurie, mângâind împăciuitor mâna soţiei sale. Şi ai foarte multă dreptate să scrii chiar în aceste vremuri! Ştii, chiar eu... Păi, de fapt, le spun elevilor mei istoria Reichului. De la Germania lui Hitler, până-n zilele noastre. Şi mă tot încearcă ideea să încep să scriu un manual. De ce să nu scrii despre tot metroul nostru? Iar acum ai concurenţă, râse el. Bem, colega? Pentru toţi smintiţii care întreabă de ce trebuie să scriem manuale de istorie! Pentru toţi smintiţii care ne iau în râs! Şi ai căror copii vor descoperi că totul era din cărţile noastre!

Homer clipi, dar se învoi să bea.

Artiom continua să se uite suspicios la Narine. Ea nu mânca; nu asculta conversaţia. Mâinile ei îmbrăţişau şi protejau pântecul mare şi rotund, în care se afla un băieţel plămădit din sângele a doi oameni.

— Chiar aşa, de ce nu l-ai scrie, Dia Stepanovid? exclamă Dietmar, contaminat de entuziasmul profesorului. Vrei să pun o vorbuliţă pe lângă superiorii mei? în definitiv, avem tipografia, nu? Publicăm Pumnul de Fier al armatei, aşa că de ce nu şi o carte?

— Vorbeşti serios?

Profesorul se înroşi de plăcere.

— Bineînţeles! Educarea copiilor este o sarcină extrem de importantă.

— Cea mai importantă!

— Şi este foarte important ce li se prezintă şi cum, nu?

— în mod fundamental. Da, da, fundamental!

— De exemplu, luaţi în considerare confruntarea noastră cu Roşiii. Ştiţi, propaganda lor ne acuză pe toţi de tot felul de păcate de moarte... Aţi avut posibilitatea să vedeţi asta cu ochii voştri. Dietmar se întoarse spre Homer. Să ştii însă că o mulţime de oameni cred asta. O cred şi le este teamă să-şi bage nasul pe aid.

— Ia închipuie-ţi, continuă Dia Stepanovid, doar închi- puie-ţi cum ar fi să te apud să scrii despre Reich fără să fi fost niciodată aid! Ce-ai fi putut spune posterităţii despre noi? Nişte prostii îngrozitoare. Nimic altceva decât prostii îngrozitoare.

— Şi ce le-ai spune tu? nu rezistă Homer să întrebe.

— Adevărul. Normal că adevărul.

— Desigur, fiecare are propriul său adevăr, nu? întrebă bătrânul. Chiar şi Roşiii, probabil. Dacă atât de mulţi oameni îl cred...

— Pentru Roşii, adevărul este răspândit convenabil prin propagandă, interveni Dietmar. Această nivelare egalitaristă... Vă spun, mutanţii au cucerit acolo puterea în mod secret şi-i spală pe creieri pe oamenii normali. îi indtă şi-i stârnesc împotriva noastră. Se pregătesc pentru război. Unde-i adevărul în asta?

— Bieţii oameni flămânzi! Cât de greu crezi că este să-i fad să creadă orice? Crezi c-ar încerca măcar să deosebească adevărul de mindună, să

separe grâul de neghină? întrebă apăsat Ilia Stepanovid. Ei nu pot admite că aid, în Reich, a fost creat im model sodal fără egal în tot metroul. Nu! Vor încerca să vă sperie cu lagăre de concentrare şi cuptoare, şi prostii din astea.

Narine îşi duse mâna la gură, de parcă se temuse că vreun cuvânt interzis i-ar putea scăpa de pe buze, apoi se ridică şi se îndepărtă grăbită. Hia Stepanovid nid măcar nu băgă de seamă, spre deosebire de Artiom.

— Şi ce vei scrie despre mutanţi în manualul tău? întrebă Homer.

— Ce s-ar putea scrie despre ei?

— Păi... dacă înţeleg eu bine, nu sunt ei cei care...? Cei împotriva cărora luptă acum Reichul? în loc de...

— Da, ei sunt, confirmă Ilia Stepanovid.

— Dar cum? Cum luptă împotriva lor?

— Fără pic de milă! se băgă Dietmar.

— Dar ce faceţi cu ei? Cu cei pe care-i găsiţi.

— Ce importanţă are? Ei bine, sunt trimişi să efectueze muncă de corecţie, spuse profesorul şi se încruntă.

— Vrei să spui că diformităţile pot fi corectate printr-o astfel de muncă? Cum rămâne cu cancerul?

— Poftim?

— Cancerul. Din câte-am auzit, Fuhrerul a echivalat cancerul cu o dereglare genetică. Mă întreb ce fel de muncă îl poate corecta?

— Păi, dacă eşti atât de interesat, zâmbi Dietmar, aş putea să-ţi arăt. Dar ce-ar fi dacă mâinile ţi se obişnuiesc cu munca brută? Atunci

degetele tale n-ar mai putea ţine stiloul.

— Atunci ai putea scrie un manual micuţ şi drăguţ!

— Mi s-a năzărit mie sau chiar ai simpatii faţă de mu- tanţi? întrebă Ilia Stepanovici. Ai de gând să-i prezinţi în cartea ta ca pe nişte îngeraşi blonzi? Fuhrerul a explicat totul destul de amănunţit în ceea ce-i priveşte: dacă lăsăm aceste animale să se înmulţească, următoarea generaţie de fiinţe umane va fi necorespunzătoare pentru viaţă. Chiar vrei să ne dilueze sângele cu sângele lor? Vrei ca odraslele tale să se nască cu două capete? Asta vrei?

— Copii cu două capete poate naşte oricine în acest metrou blestemat al vostru! Oricine! strigă Homer, sărind în picioare. Bieţi copii bolnavi. Iar copiii voştri de aid, cu două capete, ce faceţi cu ei?

Ilia Stepanovid nu răspunse.

Nid Homer nu mai spuse altceva; doar răsufla din greu. Artiom, care nu se implicase în discuţie, îşi dădu brusc seama că bătrânul se dovedise mai curajos decât el. Şi, din- tr-odată, voia să uddă pe cineva pentru acest bătrân, astfel încât să fie la fel de curajos ca el.

— Ei bine, ce-ar fi să vedem ce scrie în cartea lui onorabilul istoric aid de faţă?

Dietmar se întinse peste masă, băgându-şi vestonul de uniformă în salată, şi înşfăcă cu abilitate caietul de notiţe din mâinile lui Homer.

Artiom sări în picioare, însă Dietmar îşi coborî mâna spre tocul armei.

— Stai jos!

— Opreşte-te! zise bătrânul.

Narine veni în fugă în cameră. Faţa-i era încruntată şi ochii-i scăpărau. Era înspăimântător să te lupţi cu Dietmar în cămăruţa aceasta: un glonţ rătăcit putea lovi pe oricine.

Narine se ghemui înspăimântată lângă soţul ei.

— Totul este în ordine, scumpa mea.

— Ilia Stepanovici, spune-ţi părerea.

Ţinând mâna pe tocul pistolului, Dietmar îi întinse profesorului carnetul de însemnări.

— Cu plăcere, răspunse profesorul cu un rânjet. Bine. Să începem cu începutul atunci. Aha. Nu s-au întors marţi, nid miercuri, sau joi, aşa cum hotărâseră ca termen final... Hmmm... Scris de mână, desigur... Prima santinelă stătea de planton. Ce-i asta? Aha, non-stop. Ascultă, tu nu pui niciodată virgule nicăieri? Bine, până acum e un fel de eseu literar. Să încercăm pe la mijloc... Plictisitor... Plictisitor... Oh! Homer - creatorul de mituri şi ilustrator al vieţii - tocmai a fost adus pe lume, ca un fluturaş viu colorat! Şi, cre- deţi-mă sau nu, noţiunea de creator de mituri este scrisă cu cratimă! Creator-de-mituri. Şi iarăşi punctuaţia. Ah, deja-mi dă dureri de cap. Aşadar, aşa scrii tu despre tine, colega? Sau aid... Singur împotriva unei legiuni de ucigaşi... Ea spuse cu încăpăţânare: vreau un miracol. Oho-ho. Iată adevăratul patos. Dar ce-i asta? Izvoare începură să bolborosească... Aha, să bolborosească. Zidul s-a fisurat, cineva urla. E ploaie, strigă ea. Ah! Deci ea confundă fisurarea unui perete cu ploaia. Romantic.

Homer părea că-şi înghiţise limba. Artiom îşi

ţinea ochii pe tocul armei.

— Păi, să încercăm şi pe la sfârşit, deşi cred că-i totul limpede cu povestea asta a ta. Blândă, ca un cântec de leagăn. .. Ce mai harababură... Aha... Homer n-a găsit trupul Saşei, în Tulskaia. Şi ce altceva? Sfârşitul. Şi, din nou, lucruri despre tine la persoana a treia. Minimat, minunat! Poftim, ia-1! Profesorul trânti carnetul de notiţe pe muşama. Nimic care să semene a răzvrătire. Nimic altceva decât preţiozităţi fără sens.

— Du-te-n mă-ta, zise Homer, ştergându-şi carneţelul de pantaloni şi băgându-1 în buzunar.

— Păstrează-1! în primul rând, învaţă să scrii fără greşeli. Şi-apoi poţi să-ţi sculptezi *Hiada.* Probabil că ţi-ai zis Homer tu singur. Nimeni altcineva n-ar fi făcut-o.

— Du-te-n mă-ta! repetă Homer cu încăpăţânare, încruntându-se mohorât.

— De ce jumătate din carte este despre tine? Ce fel de istorie mai este şi asta? N-a mai rămas loc pentru istorie!

— Este o variantă veche. Cea nouă va fi altfel.

— Bun, poate că cea nouă va ieşi mai bine! Dietmar lăsă tocul armei şi ridică păhărelul. Am avut o ceartă şi ne-am sfădit puţin, dar acum ajunge. Bem pentru noua ta carte. Da, Bia Stepanovici? Am fost puţin cam răi cu oaspeţii noştri... Te rugăm să ne ierţi. Frumoasa ta soţie s-a supărat. La drept vorbind, mie mi-au plăcut pasajele acelea mid pe care ni le-ai dtit. Eu nu sunt spedalist în virgule şi-n rest textul e destul de curat. Iartă-ne, Homer Ivanovid. Ne-am

înfierbântat atât pentru că-i un subiect foarte delicat. Pentru toată lumea.

— Pentru toată lumea, confirmă profesorul, punându-şi palma pe pântecul soţiei. Afirmaţiile despre copiii cu două capete... este pur şi simplu lipsă de tact.

— Cred că ai înţeles şi tu asta, Homer Ivanovici. înţelegi, nu-i aşa? întrebă Dietmar pe un ton serios. Şi noi am fost lipsiţi de tact, dar şi tu. Haideţi să considerăm acest incident închis, da?

— Da. Bine.

Homer înşfăcă un păhărel de pe masă şi-l dădu peste cap.

Artiom îi urmă exemplul.

— Ai ceva tutun? îl întrebă Dietmar.

— Lasă-mă să-ţi fac cinste.

— Fumaţi în toaletă, vă rog, zise Narine.

Artiom puse găina jos, se închise în toaletă, se aşeză pe closet - un closet adevărat - îşi răsuci o ţigară cu tutunul duşmanului, scăpără un chibrit, atinse flacăra de ţigară şi trase un fum, eliberând încet demonii răi dinăuntrul său. Voia să se calmeze.

îşi aminti de zidul încălzit de frumuseţea covorului de pe perete.

îi atinse perii cu palma: era măcar rece? Atunci pentru ce era? îşi strecură degetele sub el. Doar un perete ca oricare altul, deloc rece. Atunci de ce minţeau despre covor?

Artiom îşi termină în grabă ţigara, aruncă chiştocul în apă şi trase cu urechea să audă dacă cineva era ucis în cameră. Nu încă. Dietmar râdea - vesel băiat, ce să mai!

Se urcă pe scaunul de toaletă, pipăi ca să vadă cum era agăţat covorul pe perete şi-l ridică nu fără efort, dându-1 jos.

Ce credea că va găsi acolo?

O uşiţă cu un lăcăţel în care s-ar potrivi o cheiţă din aur? Pentru Pinocchio locali, ţara vrăjită începea de această parte a covorului, însă ce se găsea dincolo de el?

Nu se găsea nimic. Era doar un perete orb. Cărămizi acoperite de tencuială. Covorul nu făcea decât să mai înveselească puţin atmosfera. Iar acum trebuia să agaţe la loc covorul incredibil de greu, să pună inelele acelea mid pe cuie. îşi dorea cu disperare să nu trebuiască să facă asta.

Artiom îşi lipi fruntea şi obrazul de peretele gol. Nu-1 ajută să se calmeze. Ţigara ajutase mai mult.

Dar...

Era ceva acolo... îşi imagina chestii, aşa-i?

întoarse capul şi lipi urechea de tencuiala aspră.

In spatele peretelui, de cealaltă parte, cineva urla în surdină.

Urla şi striga, dar atât de încet, încât abia auzeai, pentru că zidul era gros, însă urletele tot erau animalice şi te treceau fiori pe şira spinării. Glasul tăcu o dipă, trăgând aer în piept, apoi îşi reluă urletele. Plângea, implora nedesluşit şi se milogea iar şi iar. Se opri, înecându-se, apoi reîncepu urletele. Parcă era fiert în ulei: aşa zbierete se auzeau.

Artiom se dezlipi de perete.

Ce era dincolo?

Staţia Schiller. Pasajul spre Schiller, nu? Şi era

o fundătură, pentru că Schiller se găsea în reconstrucţie. Goliseră temniţele din Tverskaia şi le transferaseră în Puşkinskaia. Aşadar, acestea erau reformele.

— Hei, stalkere? se auzi vocea lui Dietmar dincolo de uşă.

— Aveam neapărată nevoie la baie. Vin acum.

Artiom se încordă şi ridică de pe podea covorul incredibil de greu, sperând doar că n-o să rupă vasul closetului din ancorarea sa. Abia reuşi să-şi dea cu presupusul cam pe unde trebuia să-1 agaţe, înainte ca forţa braţelor să-1 părăsească.

Coborî prudent şi fără zgomot.

Toaleta era din nou scufundată într-o linişte impenetrabilă.

Acum puteai să te cad din nou în pace.

Vă place apartamentul? întrebă Dietmar care-l aştepta la uşă.

Pesemne şi el era disperat să meargă la baie.

— E cu-adevărat fantastic!

— Pot să-ţi spun confidenţial că imul absolut la fel se află chiar alături. Şi este încă liber.

Artiom se holbă la el.

— Locuinţe sociale. Acum termină renovările. Ne dau o cotă parte pentru soldaţi. Ţi-ar plăcea să locuieşti într-unul? Ce zid?

— E visul meu.

— Păi, am putea răsplăti un erou al Legiunii. Drept exemplu pentru ceilalţi. Ca un triumf al valorii.

— Ce triumf al valorii?

Dietmar suflă fumul şi rânji.

— Eşti încă supărat că l-am tras puţin de nas pe

bătrânul tău? Să nu fii. A fost doar o mică verificare. Pentru un răspuns adecvat. Te-ai descurcat foarte bine.

— Ce triumf al valorii?

— Un mic apartament cu toaletă separată, da? Sună bine. Şi o pensie militară. Poţi să renunţi la toate excursiile tale. Medicul ţi-a spus asta, dar tu...

— Ce trebuie să fac?

Unteroffizierul scutură scrumul pe jos. îi aruncă din nou o privire lui Artiom. Rece. Zâmbetul i se ştersese, iar aluniţa neagră arăta ca o gaură de glonţ pe faţa lui imperturbabilă.

— Roşiii vor încerca să ocupe Teatralnaia. Este o staţie neutră, aşa a fost din totdeauna. Iar pentru ei e un punct nevralgic. Au Ohotni Riad şi Ploşcead Revoluţii, însă n-au un pasaj direct între ele. Nu pot decât să meargă înainte şi înapoi prin Teatralnaia. Serviciul nostru de spionaj spune că s-au deds să le conecteze. Nu putem permite aşa ceva. Teatralnaia e la o aruncătură de băţ de aid. Următoarea lor lovitură va viza direct Reichul. Mă asculţi?

— Da, te ascult.

— Avem o operaţiune gata pregătită să salveze Teatralnaia de ei. Trebuie să tăiem pasajele din Teatralnaia spre Ohotni Riad, spre Linia Roşie. Astfel, nu-şi vor putea deplasa trupele prin ele. Există trei pasaje de legătură. Tu ajungi la cel de mai sus prin vestibul. Mergi la suprafaţă, de-a lungul străzii Tverskaia. Intri în vestibul şi laşi o mină acolo. îţi instalezi staţia de radio şi raportezi. Şi aştepţi semnalul nostru.

Artiom trase în piept fumul celuilalt.

— Dar de ce nu-i trimiteţi pe oamenii voştri? N-aveţi niciun stalker?

— Nu ne-a mai rămas nidunul. Acum două zile, un grup de patru soldaţi au suit cu aceeaşi misiune şi au dispărut. Nu mai avem timp să antrenăm alţii. Trebuie să luăm măsuri urgente. Ceilalţi ar putea fi văzuţi în Teatralnaia. Roşiii ar putea ataca în orice clipă.

— Iar coridorul din Teatralnaia... e deschis? Nu s-a prăbuşit?

— Nu ştii? Este în districtul tău, nu-i aşa?

-Da.

— O s-o faci?

— Dacă vine şi bătrânul cu mine. Am nevoie de el.

— Ah, nu! *Unteroffizierul* zâmbi, iar gaura de glonţ deveni iarăşi o aluniţă. Eu am mai multă nevoie de el. Pentru că dacă nu iei din nou legătura cu noi, sau dacă nu arunci în aer pasajul ăla blestemat, ori dacă nu te întorci la timp, atunci va trebui să... finalizez examinarea cuiva.

Artiom făcu un pas spre el.

Dietmar fluieră şi uşa se dădu imediat în lături cu o pocnitură. In cameră îşi făcură apariţia trei bărbaţi în uniforme negre, cu automatele pregătite. Şi deja ştiau locurile unde aveau să-l găurească pe Artiom.

— De acord, zise *Unteroffizierul.* Vei face ceva măreţ. Ceva cu adevărat bun şi necesar.

Capitolul 9

Teatrul

Scuipă în lentilele măştii de gaze şi frecă saliva cu degetul, ca să nu se aburească. Apoi apăsă comutatorul staţiei de radio şi o reglă pe frecvenţa corectă.

— Recepţie.

— Contact într-o oră. Totul trebuie deja instalat.

— Sunt la suprafaţă. Nu pot promite că-i gata într-o oră.

— Dacă nu ne contactezi într-o oră, înseamnă că fie ai şters-o de la noi, fie ai dat colţul. In ambele cazuri, moşul moare.

— Voi n-aţi fost în stare să vă contactaţi oamenii de trei zile. Insă mie-mi daţi...

- Baftă!

Din nou zgomot de fond.

Rămase locului un minut, ascultându-1, şi întoarse maneta. Ca să asculte - ce? Apoi închise rucsacul, îl ridică cu grijă de curele, se sculă şi-1 transportă cu multă atenţie, ca pe un copil rănit. înăuntru erau zece kilograme de explozivi.

împinse uşa transparentă, zgâriată rău, deschizând-o, şi ieşi în pasajul pietonal. Un şir de chioşcuri comerciale, care părea că nu se mai sfârşeşte, cât vedeai cu ochii, cu toate vitrinele sparte, murdărie peste tot, totul acoperit în graffiti. Nu-şi aprinse lanterna: putea fi văzută de

departe. Se întrebă unde fuseseră anihilaţi cei patru soldaţi. Toţi patru. Toţi înarmaţi. Cu un radio la ei. Şi nidunul măcar nu izbutise să spună un cuvinţel în radioul ăla.

Mergea de-a lungul zidului, trecând de chioşcuri. Cine mai ştia oare ce se vindea pe aid? Cărţi. Şi smartphone-uri, probabil. Erau foarte multe telefoane de-astea la metrou... Toate taldocurile erau pline de ele. Le vindeau la kilogram şi toate erau aproape moarte. Oamenii le cumpărau de undeva. Le cumpărau să-i sune pe cei dragi şi scumpi. Puneai cutiuţa plată la ureche... şi auzeai vocea mamei tale. Artiom îl convinsese odată pe Suhoi să-i cumpere şi lui unul la Prospekt Mira, pe când era mic. Se jucase cu el vreo şase luni, sunând-o pe maică-sa noaptea, de sub pătură, până când bateria se addificase.

Apoi a mai sunat de pe telefonul defed timp de alţi trei ani.

Insă acum, dacă voiai să vorbeşti, erai nevoit să tragi după tine cutia asta plină de trucuri. Dac-ai reuşi măcar să ajungi în următoarea lume... Dac-ai putea măcar să apelezi următoarea lume, nu?

Urcă pe trepte mijind ochii. Lumină crepusculară.

Salut, Moscova!

Lumea se deplie în cruce. O piaţă uriaşă, cu clădiri cu zece etaje, ca pereţii unui canion, arse şi calcinate, strada Tverskaia, plină de maşini ruginite, care se izbiseră una de alta, cu uşile deschise, de parcă încercaseră să dea din cele patru portiere ale lor ca din aripi de libelulă, să se elibereze din ambuteiaj şi să scape. Totul fusese ars: scaunele smulse din interior, portbagajele deschise cu forţa. Iar inelul bulevardului trecea peste strada Tverskaia ca un desiş întunecat.

Rădăcini înnodate, dezgolite, ieşind pe sol, una spre cealaltă, din ambele părţi, încercând să închidă cercul, împingând la o parte, cu nerăbdare, scheletele maşinilor.

Panouri publicitare uriaşe pe clădiri. Fără ajutorul bătrânilor, era imposibil de descifrat ce încercau să vândă. Ceasuri? Răcoritoare? Haine? Blestematele alea de litere latine, fiecare de statul unui om, nu însemnau nimic; Artiom nici măcar nu şi-ar fi dat seama că erau reclame dacă nu i-ar fi explicat bătrânii. Prostii. Amintirile demenţilor. Acum rădăcinile expuse şi crengile înnegrite, câinii vagabonzi, ghemele de iarbă uscată şi oasele lăsate curate-curate de către jefuitori erau singurii care puteau să cumpere prostiile alea.

Aruncă o privire mai atentă spre desişuri: să fie careva pe acolo? Mai bine să nu se apropie. Oraşul părea mort, însă cineva halise aici patru soldaţi complet echipaţi. Nu era departe de staţia Teatralnaia: doar vreo cincisprezece minute de mers pe jos. Asta crezuseră şi ei. Dacă tărăşenia nu li se întâmplase aici, pe marginea bulevardului, atunci fusese ceva mai în susul străzii.

Să meargă pe lângă clădiri, ori chiar pe mijloc? Deplasân- du-se fix pe mijlocul drumului, pe lângă maşini, ar fi fost mult prea evident. Mergând pe trotuar, trebuia să asculte şi să se uite în jur tot timpul. Clădirile puteau doar să pară pustii. Poate că toată lumea din Expoziţiei îl cunoştea pe Artiom, însă aici...

îşi ajustă cureaua automatului, puse mâna pe patul armei şi păşi de-a lungul trotuarului, dincolo

de vitrinele uriaşe, înalte cât două etaje. Totul, până la stradă, era plin de resturi fine, cioburi de sticlă spartă şi tot felul de manechine, care zăceau, udse - unele arătau ca oamenii, altele ca întunecaţii -, făcute din plastic negru, lucios, dar fără feţe, fără nasuri sau guri. Toate zăceau laolaltă. Nimeni nu scăpase.

O bijuterie devastată, un magazin de îmbrăcăminte jefuit, un alt magazin - cine ştie de care - jefuit şi incendiat. Şi acelaşi lucru pe cealaltă parte a drumului. Strada Tverskaia era grozavă. Oferte bune. Oamenii care locuiau în staţiile învecinate aveau noroc. Din nefericire, nu exista nido alimentară.

Clădirile erau băgate una-ntr-alta, ca un zid, iar cerul înserat acoperea lumea, lăsându-şi suprafaţa matlasată a burdihanului direct peste ele, făcând ca Tverskaia să arate ca un tunel imens, iar torentul de metal încremenit de pe drum semăna în ochii lui Artiom cu nişte şine de cale ferată.

Intre fălcile capătului opus al tunelului înflorise Muzeul Revoluţiei; turnurile sale erau ca nişte colţi albi, cu cele ale Kremlinului într-o parte. Stelele de pe ele fuseseră stinse; întreaga lor putere vrăjită se evaporase şi li mai se vedeau doar siluetele vagi, de indigo, profilându-se pe norii murdari. Ofereau o privelişte tristă: în definitiv, un cadavru ambulant e mai vesel decât unul obişnuit.

Şi încă ceva: era linişte.

O linişte absolută, aşa cum nu era niciodată posibil la metrou.

— Ce crezi, Jen? Cândva, oraşul a fost probabil zgomotos; sigur a fost zgomotos. Toate maşinile astea huruiau şi se claxonau una pe alta. Şi toţi oamenii trăncăneau simultan, pentru că fiecare îşi dorea mai tare decât ceilalţi să spună ce avea de spus; iar ecourile reverberau din clădirile astea ca pe dealuri... însă acum toţi tac. S-a dovedit că nimic nu mai contează. E doar păcat că nu toată lumea a avut şansa să-şi ia rămas-bun. Şi nici n-mai trebuit să zică şi restul.

Apoi Artiom zări ceva în faţă, puţin mai departe.

Pe trotuar.

Nu era un manechin de vitrină. Manechinele nu zac în felul ăla. întotdeauna au chipul crispat de convulsii, precum cele provocate de tetanos. Nu-şi pot îndoi braţele, au picioarele ţepene; spatele lor e rigid ca o scândură. Insă silueta de pe trotuar se ghemuise ca un copil mic. Şi murise.

Artiom se uită repede de jur împrejur. Nu văzu pe nimeni.

O uniformă neagră de protecţie. Strângea în mâini o puşcă automată. Casca îi căzuse de pe cap şi zăcea lângă el. Se holba la asfalt, în sângele închegat. O gaură în ceafă. La o privire mai atentă, sângerase şi din burtă destul de mult, o dâră de sânge rămăsese pe sol. Aşadar îl răniseră, apoi se duseseră la el şi-i dăduseră lovitura de graţie pe când se ţâra. Şi, evident, fusese într-o formă proastă de tot, prea ocupat încercând să nu moară, încercând să se târască mai mult, concentrat în totalitate asupra acţiunii sale. Nid măcar nu aruncase o ocheadă în urmă, să se uite

la faţa celor care-1 împuşcaseră. Şi nid ei nu fuseseră interesaţi să-i vadă faţa.

Acesta fusese primul.

Ded nu-i mâncase nimeni.

Şi nid nu-i luaseră puşca automată; o ignoraseră. Ciudat! Artiom se lăsă jos şi încercă să ia puşca. însă mâinile mortului deveniseră rigide; ar fi trebuit să-i rupă degetele. Bine, atund ţine-ţi fierul.

Doar scoase încărcătorul armei şi-1 găsi şi pe cel de rezervă. Asta-i dădu chiar şi avânt. De parcă Dietmar îl plătise în avans pentru operaţiune. Stalkerii nu credeau în jafuri. Ei credeau că dacă luai echipamentul unui mort, era ca şi cum îţi aminteai de el în rugădunile tale. Oricum era deprimant şi inutil pentru el să zacă acolo, cu echipament cu tot. Se simte mai bine ştiind că ele vor servi unui om bun.

Artiom simţi că trebuie să se pună rapid în mişcare.

De unde fusese împuşcat acest martir? De ce nu se opriseră ceilalţi trei camarazi, să-1 ia pe rănit şi să-1 ducă la adăpost?

Doar nu-1 terminaseră chiar ei, nu? Atund de ce-i abandonaseră puşca? Erau grăbiţi? Va trebui să-i întrebe.

însă nu avu şansa aceea.

Următorul zăcea la vreo trei sute de metri mai departe. Pe spate. Cu membrele răşchirate, aşa că semăna cu o stea. Voise să mai arunce o ultimă privire spre cer, numai că probabil nu văzuse nimic: fusese împuşcat printr-una dintre lentilele

măştii de gaze, iar cealaltă fusese inundată de ceva maroniu. Şi sub spatele lui se întindea o baltă de sânge. Aceeaşi metodă: îl doborâseră, apoi se duseseră să-i dea lovitura de graţie.

Nici aid nu zăboviseră prietenii lui.

Lui Artiom i se păru că aude ceva în depărtare.

O pală de vânt aduse cu ea un huruit. Ca un zgomot de motor. N-ar fi putut spune sigur: aerul vuia prea tare în filtre; masca de gaze îi acoperea urechile. Luă repede încărcătorul mortului, se trase mai aproape de zid şi o luă la goană, uitându-se în jur. Se afla la numai jumătate de kilometru de Ohotni Riad. Acum nu mai trebuia decât să evite să dea chiar el colţul pe undeva.

Nu-1 văzu imediat pe al treilea; şi-l zări doar cu vederea periferică. Acesta fusese mai videan: ieşise de pe stradă şi încercase să se ascundă într-un restaurant. însă cum s-ar fi putut ascunde când toţi pereţii erau din stidă? L-au găsit şi l-au umplut de gloanţe. L-au transformat într-un morman inform. Probabil l-au târât de sub vreo masă şi l-au terminat.

Acum se auzea un zgomot. în mod dar.

Un motor ambalat.

Artiom îşi ţinu răsuflarea. Nu, asta nu ajuta. Apoi îşi scoase masca de gaze. Cui îi păsa ce s-ar putea întâmpla peste un an? îşi întoarse urechea în direcţia vântului, ca să nu-1 împiedice să audă. Şi din nou: un sunet dogit. Undeva, departe, în spatele dădirilor, cineva călca acceleraţia.

Un vehicul. Operaţional. Cine?

Artiom o rupse la goană ca un nebun.

De asta.

De asta fugiseră şi nu putuseră scăpa.

Fuseseră ajunşi şi lichidaţi, imul câte unul, ceea ce le permisese celorlalţi un avans de două-trei sute de metri, însă apoi fuseseră ajunşi şi ei. Dar de ce nu ripostaseră? De ce

Metro 2035/193 nu ocupaseră poziţie într-o vitrină, de unde să încerce să-i respingă?

Mai speraseră să ajungă în Teatralnaia?

In primul şi-n primul rând, n-ar fi vrut să zdruncine rucsacul, însă răgetul motorului se auzi, dintr-odată, destul de limpede în spatele său, direct din tunelul străzii. Iar Artiom o luă la goană, fără să se uite în jurul său sau să se oprească... Mişcă-te, mişcă-te! Dacă scuturăturile declanşau explozia, ea n-ar fi fost atât de înspăimântătoare pe cât ar fi fost să-1 rănească, apoi să vină să-1 termine. Aşa că putea să bubuie.

Apoi zgomotul se despărţi în două: erau două motoare, nu unul singur. Unul direct în spatele lui, iar celălalt, din câte se părea, în lateral. Se părea... Unul pe o parte a străzii, iar altul pe cealaltă. îl încercuiau din mers?

Cine-ar putea fi? Cine?

Să se ascundă? Să se pitească într-o clădire? Să fugă şi să se ascundă într-un apartament? Nu... Pe partea asta a străzii nu erau niciun fel de scări de bloc. Nimic altceva decât vitrine de magazine, incendiate şi goale, fără ieşiri.

Doar puţin mai departe, la colţ.

Şi-apoi urmează Ohotni Riad... Apoi ocolirea Dumei... Şi-ar ajunge unde-şi propusese.

Cel de-al patrulea stalker nu era nicăieri pe strada Tverskaia, aşa că s-ar putea să fi reuşit să ajungă la curbă; asta însemna că Artiom putea şi el; şi trebuia s-o facă.

îşi văzu umbra înaintea sa, lungă şi străvezie. Şi o fâşie de lumină.

Aprinseseră farurile în spatele lui. Sau era un

proiector?

Cineva parcă îi îndesase pe gât o bucată de sârmă ghimpată, direct în plămâni. I-o împinsese pe gât şi o trăgea în sus şi-n jos, folosind-o ca pe o perie de curăţat sticlele prin tuburile bronhiale.

Nu-şi putu controla impulsul şi se uită în spate pe când alerga.

Era un vehicul de teren. O brută lată şi puternică. Năpus- tindu-se de-a lungul trotuarului. Strada era ticsită de metal ruginit; n-avea pe unde trece. Se auzi un scrâşnet de frâne şi vehiculul se opri: ceva-i bloca drumul.

Artiom luă o gură de aer rece şi ocoli colţul.

Şi imediat auzi motorul celuilalt vehicul de teren, venind dintr-o parte: un bâzâit răguşit, ca de ţânţar.

O motocicletă.

Anostă şi impunătoare, clădirea Dumei de Stat era ca o piatră de mormânt imensă, cu parterul din granit mohorât şi secţiunile superioare din piatră cenuşie. Cine era îngropat sub ea?

Motocicleta se năpusti înainte şi ţâşni pe lângă el. Fără a-şi lua privirile de la drum, motodclistul întinse mâna stângă şi trase la întâmplare, o rafală scăpărătoare care clănţăni, ricoşând peste pereţii pietrei de mormânt. Artiom scăpă nevătămat.

Apoi, fără a se opri sau reduce viteza, ridică el însuşi automatul şi scăpă o rafală în direcţia motociclistului. Ratare totală. însă motodclistul acceleră puternic pentru a scăpa de gloanţe rătăcite şi se năpusti înainte, ca să se întoarcă pe undeva prin faţă.

Mugetul de motor reîncepu în spatele lui. Vehiculul de teren găsise o cale de a trece.

Artiom mai avea doar puţin de străbătut până la Teatralnaia şi la intrare. Numai vreo sută de metri. Era deschisă intrarea, Doamne? Doamne

Isuse, este deschisă intrarea?

Dacă exişti, trebuie să fie deschisă! Exişti?

Ultimul soldat, al patrulea, zăcea chiar în faţa uşilor; nid măcar nu zăcea, d era în poziţia şezut, cu spatele sprijinit de bariera din panouri de lemn. Şedea acolo într-o mâhnire profundă, uitându-se la burta lui sfârtecată de gloanţe, la mâinile lui, la viaţa care i se scurgea printre degete.

Artiom se repezi spre uşi şi trase de un panou, apoi de altul şi de altul.

Motocicleta isterică reveni din curbă, devenind tot mai zgomotoasă. Apoi vehiculul de teren, pătrăţos, derapă de după colţ; era blindat, aşa-i? Artiom nu meii văzuse nimic asemănător. Nimeni din metrou n-ar fi putut avea aşa ceva. Niciunul dintre imperiile subterane în mizerie n-avea aşa ceva.

Se lipi cu spatele de uşi şi ridică automatul, încercând să fixeze parbrizul îngust în cătarea tremurătoare a armei. Nici măcar nu avea rost să tragă în el. O siluetă minusculă apăru pe acoperişul vehiculului de teren, ca o ţintă într-un poligon de tir sau o jucărie cu arc ce sare dintr-o cutie. Un lunetist. Un glonţ şuieră pe lângă Artiom, făcând o gaură perfectă în geam. Asta era sfârşitul, era pregătit. Trase o rafală lungă.

O baterie de faruri se aprinse pe acoperişul vehiculului de teren, biciuindu-i ochii şi orbindu-1. Acum nu mai putea nici măcar să ochească. Numai dacă trăgea aiurea.

Acesta era finalul. Totul se va termina într-o clipă.

De îndată ce lunetistul avea să-l încadreze în reticul. Artiom strânse pleoapele.

Unu.

Doi.

Trei.

Patru.

Motocicleta se depărtă la o distanţă convenabilă şi hârâi, după care nu mai scoase niciun sunet. Artiom încercă să arunce o ocheadă, protejându-şi ochii cu mâna streaşină. Nu, ambele vehicule erau intacte, atât doar că rămăseseră nemişcate, iar el stătea în încrucişarea razelor lor de lumină.

— Hei! Nu trageţi! strigă cu o voce piţigăiată,

îşi ridică mâinile. Luaţi-mă prizonier, vă rog.

Nici nu le păsa ce croncănea el acolo. Se consultară în tăcere. Şi refuzară să-l ia prizonier.

— Cine? Cine sunteţi?

Şaizeci şi şapte. Şaizeci şi opt. Şaizeci şi nouă.

Dintr-odată, motocicleta se îndepărtă în viteză, lăsând în urmă un norişor de fum albastru şi dispăru din vedere. Apoi maşina blindată făcu la fel; stinse proiectoarele, dădu în spate, luă un viraj şi dispăru în lumina crepusculară.

Aşadar, exişti, până la urmă? Nu-i aşa? Dacă nu, atunci ce dracu' a fost asta?

In bucuria şi neîncrederea sa, îl înghionti pe ultimul sărman cu vârful bocancului: n-ai avut şi tu norocul ăsta, aşa-i? Omul se prăvăli şi se prelinse în jos, pe uşă. Avea lângă el o geantă cu sârme ieşite în afară. O mină. Ar trebui să te pedepsesc numai pentru asta, chiar acum, îi spuse

lui Artiom. Nu mă enerva.

Artiom îşi ceru scuze, dar nu se căi.

îşi aminti de ceva şi-l căută pe mort prin buzunare.

Apoi alergă în vestibul; haide, haide, înainte ca tipii din maşina blindată să se răzgândească. Trase din nou de toate uşile: cel puţin una dintre ele trebuia să se deschidă! Şi-o găsi, pe cealaltă parte. Se strecură înăuntru şi alergă în jos, pe scările alunecoase înainte de a se ghemui la pământ pentru a-şi trage răsuflarea. Abia atunci începu să creadă Că nu avea să moară. Că nu avea să moară chiar atunci.

Treptele îl duseră spre o sală cu tumichete şi o casă de bilete.

Existau două căi de ieşire. în jos, pe scările rulante pustii, încremenite, spre staţia Ohotni Riad şi de-a lungul unei galerii spre altundeva: spre Teatralnaia. Teama cea mai mare a lui Artiom era ca nu cumva Roşiii să aibă o patrulă pe-aici, care să termine ceea ce începuseră cei din vehiculul de teren. Totuşi pasajul de legătură nu era păzit; se părea că se mulţumiseră doar cu zăvorârea uşilor etanşe de jos, de la staţie, şi nici măcar nu urcaseră la suprafaţă, pentru a evita să se contamineze: era exact ca acasă, în Expoziţiei.

Artiom scoase mina şi o privi. Cum putea fi activată?

Pe cât era de prostească şi urâtă, pe atât de puternică era mina. Ea însemna putere, oferită lui Artiom de un număr încă necunoscut de oameni.

Ce-ar fi trebuit să facă cu ea?

* * *

începu să alerge prin coridor, spre intrarea în staţia Teatralnaia. Totul acolo era încuiat, blocat şi, de asemenea, zidit. Dar fusese lăsată o uşă, pentru ca stalkerii să poată urca la suprafaţă. Artiom îşi trase masca de gaze pe faţă şi izbi în uşa aceea cu toată forţa lui nebunească. Cuiva îi tre- buiră cinci minute să urce până sus, din subteran. După care nu voi să deschidă şi începu să-l interogheze pe Artiom din spatele oblonului; nu credea că e singur. în cele din urmă, întredeschise puţin uşa - pentru documentul lui de identitatea - şi Artiom îi împinse în fantă paşaportul confiscat de la mort.

— Deschideţi, şi repede! Deschideţi sau o să mă plâng ambasadorului. Deschideţi, vă zic, m-auziţi? Aproape c-am fost mătrăşit aid. Un ofiţer activ al Reichului, în exerdţiul funcţiunii. O să-ţi rămân pe conştiinţă! Deschide, ticălosule!

Deschise şi nici măcar nu-1 puse să-şi scoată masca de gaze, pentru a verifica asemănarea cu poza din paşaport. Era bine să ai în spatele tău un stat-sperietoare. E bine când te deplasezi şi întreaga Legiune de Fier mărşăluieşte la pas cu tine. Poţi trăi cu toată încrederea.

Artiom nu lăsă santinelele să-şi vină în fire, nu le lăsă să-i inspecteze rucsacul; înşfăcă paşaportul, recuperându-1, şi o luă la goană pe scări în jos. Le strigă doar peste umăr că avea o misiune importantă, iar slugile ca ei nu trebuiau

să ştie mai mult de-atât.

Imediat ce ajunse jos, trecu de colţ şi se ascunse, pentru a năpârli de piele, ca un şarpe, schimbându-şi costumul de protecţie verde cu cel obişnuit. Ascunse costumul de cauciuc, temporar, însă nu abandonă şi staţia radio.

în patruzeci de minute, trebuia să-1 contacteze pe Dietmar. Asta însemna că dispunea de patruzeci de minute ca să-1 găsească pe Piotr Sergheevici Umbach, cel care auzise la radio că oamenii supravieţuiseră şi în alte locuri. Şi să-1 scoată din staţie înainte ca Roşiii - sau Maroniii - să dea năvală înăuntru.

Artiom trase cu ochiul, să vadă dacă nu era urmărit. Nu. Deja uitaseră de el şi-şi vedeau din nou de-ale lor. Probabil aveau afaceri mult mai importante decât arestarea sabotorilor. Oare care puteau fi ele?

Şi atunci îşi aminti despre ce era vorba în Teatralnaia.

Mica şi drăguţa staţie centrală joasă, cu tavanul acoperit de figuri romboidale, ca o plapumă, era sala unui teatru, aproape plină cu şiruri de scaune, dar şi mese, în faţă, aproape de scena ascunsă de cortina din catifea. Bolţile erau acoperite cu draperii, dar nu numai cu catifea, ci cu tot ce se nimerise. Dreptunghiurile indicatorilor de rută, atârnate de tavan, luceau cu o strălucire ineficientă, însă lista staţiilor fusese înlocuită cu un salut bombastic: BUN VENIT LA TEATRUL BOLŞOI!

Oamenii locuiau în vagoane de metrou aşezate

pe ambele şine; unul se afla chiar în staţie atunci când electricitatea din lume fusese tăiată, iar un altul tocmai îşi băgase botul în tunel, în drum spre Novokuzneţkaia. Totul se rezolvase destul de confortabil. Era mai bine decât pe schelele ridicate deasupra apei. Şi mai bine decât locuinţele sociale de iad, care se aflau de cealaltă parte a peretelui.

Cu toate că trenurile nu plecau nicăieri, iar priveliştea de la ferestrele lor era întotdeauna aceeaşi - fie piatră cenuşie, fie de-a dreptul pământ - localnicii duceau o viaţă veselă: râdeau, glumeau şi se pişcau de fund unii pe alţii, fără să se supere. Parcă aşteptau, pur şi simplu, în vagoanele lor ca, dintr-un moment în altul, să vină conductorul şi să-şi ceară scuze prin staţia de amplificare pentru întârzierea de douăzeci de ani, iar apoi garnitura de metrou să se pună în mişcare şi, fără să se piardă, să sosească în staţia următoare, şi, desigur, în chiar aceeaşi zi în care plecaseră: ultima zi înainte de sfârşitul lumii. Iar între timp, se obişnuiseră să trăiască aici.

în jurul lor alergau copii murdari, toţi inventivi şi isteţi: se luptau folosind ţevi de plastic de la izolaţie ca spade, îşi aruncau fraze complicate, luate din piese pe jumătate uitate, se luptau până la moarte, chicotind şi ţipând, pentru vreun decor de scenă din carton, furat şi pictat cu guaşe.

Toţi oamenii de aici, indiferent câţi erau, trăiau de pe urma teatrului. Unii jucau, alţii pictau decorurile, unii-i hrăneau pe clienţi, alţii-i goneau afară pe beţivi. Femei cu ochelari hoinăreau pe

peroane, făcându-şi vânt cu evantaie din teancuri de bilete şi anunţând cu voci sparte şi tremurătoare:

— Spectacolul de azi! Spectacolul de azi! Ultimele locuri! Mergeau până la marginea peronului şi priveau în tunelul spre Novokuzneţkaia: câţi alţi nebuni le vor mai aduce?

Insă Artiom simţi nevoia de a se duce în capătul celălalt pentru a se uita în direcţia opusă.

în celălalt capăt, ambele tuneluri duceau spre staţia Tverskaia. Spre Reich. Undeva pe acolo, în beznă, coloane de uniforme negre fuseseră aliniate, gata de marş, şi aşteptau. Le trebuiau cincisprezece minute în pas de defilare. Iar dacă zburau pe vagoanele cu motorină, numai două minute. După ce Artiom îi spunea lui Dietmar, prin radio, că totul era pregătit, în două minute unităţile de asalt din avangardă aveau să fie aici.

In centrul sălii, două scări se îndreptau în direcţii diferite, deasupra şinelor. Ambele duceau în pasaje spre staţii ale Liniei Roşii. Una către Ohotni Riad, căreia comuniştii îi dăduseră vechiul nume: Prospekt Marx. Iar cealaltă ducea către Ploşcead Revoluţii, care, cândva, făcuse parte din linia Arbatsko-Pokrovskaia, însă după primul război cu Hansa, Roşiii o dăduseră la schimb pentru Biblioteka Imeni Lenina.

Ambele pasaje erau blocate cu bariere metalice mobile. In spatele fiecăreia se aflau mai mulţi oameni din Armata Roşie, în uniforme verzi, decolorate, şi un ofiţer cu chipiu ţuguiat; insignele de pe şepdle lor erau stele lăcuite, al cărei roşu

căpătase nuanţa zmeurei. Stăteau faţă în faţă, la câte zece paşi distanţă, schimbând glume, însă acei zece paşi erau teritoriul unei naţiuni neutre, asupra căruia nu aveau absolut nicio autoritate. Şi în plus, chiar şi cei în galerie, făceau parte din publicul de la Bolşoi Teatr.

Aşa se trăia în Teatralnaia: striviţi între cele două avanposturi învecinate ale Liniei Roşii şi Reich. Intre ciocan şi nicovală. Dar cumva, staţia izbutise întotdeauna să-şi revină de pe urma loviturilor sorţii, învârtindu-se şi fentând fierul rece, evitând războiul şi păstrându-şi neutralitatea. Reuşise să facă asta vreme îndelungată: până azi.

Şi se părea că numai Artiom putea simţi încărcătura electrică furtunoasă din aerul de astăzi: ceilalţi nu pricepeau nimic, nu puteau vedea iminenta şi inexorabila baie de sânge. Plimbându-se de-a lungul vagoanelor blocate, împreună cu tinerele lor soţii, ofiţerii cu uniformele de feroviari, aflaţi în permisie, cu svastici pe mâneci, reuşeau să treacă destul de prieteneşte pe lângă ofiţerii în uniforme verde-spălădt, cu stele roşii-zmeurii, care tocmai toastaseră pentru sănătatea tovarăşului Moskvin, Secretarul-general al Partidului Comunist al Metropolitanului Lenin, în bufetul teatrului, la numai un pas distanţă. Toţi aveau bilete ieşite din buzunarul de la piept în acelaşi stil. Toţi erau gata să se ducă la spectacol.

Ba nu, nu chiar toţi. Unii se pregăteau pentru altceva: când se va da semnalul, vor bloca pasajele spre Ohotni Riad şi vor tăia gâtul oamenilor. In

afară de pasajul central, mai existau două: unul în spatele staţiei, chiar la capătul peronului, şi altul deasupra, prin vestibul. Era dificil să le blochezi pe toate trei simultan. Ideea lui Dietmar era îndrăzneaţă.

Insă obiectivul lui Artiom era de două ori mai greu de atins.

De la discuţia aceea de lângă toaletă, Dietmar nu-1 mai lăsase niciodată pe Artiom singur cu Homer, nici măcar o secundă. Bătrânul n-apucase să-i spună cum arăta operatorul radio, sau ce muncă făcea, sau unde locuia. Aşa că ia şi găseşte-1, Artiom: oricine-ar fi şi oriunde s-ar afla. Şi încă într-o jumătate de oră.

— Scuzaţi-mă.

îşi băgă capul în compartimentul unor necunoscuţi.

— Piotr Sergheevici locuieşte aici? Umbach?

— Cine? N-am auzit în viaţa mea de...

— Pardon!

îşi băgă nasul în compartimentul următor.

— Piotr Sergheevici? Umbach? Sunt nepotul lui...

— Chem garda. Nu intri aşa-n casele oamenilor! Tania, lingurile sunt în siguranţă?

— Ştii unde să-ţi bagi lingurile alea, imbecilule.

Trecu de alte două uşi, uitându-se în urmă doar ca măsură de siguranţă.

— Piotr Sergheevici, ştiţi unde să-l găsesc?

— Ăăă... Poftim?

— Umbach, Piotr Sergheevici. Tehnicianul. Unchiul meu.

— Tehnician? Unchi? Ăăă?

— Un operator radio, cred. Locuieşte aici?

— Nu cunosc niciun operator radio. Ah, hm! Este un Piotr Sergheevici, care lucrează ca inginer la teatru. Se ocupă de scenă, el, ăăă... Păi, ştii la ce mă refer.

— îmi poţi spune unde-1 găsesc?

— Caută-1 acolo. Ăla-i locul unde să întrebi de el. Da? în biroul directorului, Doamne păzeşte! Eşti chiar aşa greu de cap?

— Mult noroc.

— Dispari! Nu pot să facă nimic singuri. Fir-ar să fie, tineretul ăsta.

In sală muzicienii începuseră să-şi acordeze instrumentele, încălzindu-se. Artiom se avântă spre intrare, iar plasatoarea aproape că-1 muşcă de mână.

— Nu pot lăsa pe toţi să intre pe gratis! Nu mai există respect pentru nimic! Ticălosule! Ăsta-i Teatrul Bolşoi!

Fu nevoit s-alerge înapoi şi să cumpere un bilet, plătind cu gloanţele pe care i se împrumutase mortul. Pe când îl cumpăra, se tot uita în jur: pe undeva, pe aici, printre oamenii ieşiţi la plimbare, printre cei care veniseră la spectacol din Novokuzneţkaia sau din alte locuri, de prin tot metroul, erau două grupuri risipite de sabotori. Ţipi înarmaţi cu bombe care se prefăceau că sunt iubitori de teatru. Poate că undeva existau chiar şi kamikaze, deghizaţi în capi de familie, de exemplu, dar purtând deja veste explozive. Când aveau să primească semnalul că-i momentul să moară pentru Reich, se vor duce transpirând către

posturile de frontieră ale Liniei Roşii, se vor năpusti prin pasaje ca nişte creaturi ieşite din iad. Şi peste cincisprezece minute,

 echipele de asalt ale Legiunii de Fier ar ieşi năvălind din cele două tuneluri.

Se uită la ceas.

Şi-şi dădu seama că, dacă făcea totul la timp, asta s-ar întâmpla chiar în mijlocul piesei. Dar astea nu erau calculele lui Artiom, ci ale lui Dietmar. Aşa că, după ce Artiom izbutise să nu moară la suprafaţă, totul funcţiona exact cum plănuise Dietmar.

Dar dacă Artiom nu făcea nimic, Homer avea să-şi piardă viaţa. Şi în locul fasciştilor, Roşiii vor intra în staţia Teatralnaia, doar că o vor face mâine, în loc de azi. Se părea că un singur om putea schimba lumea, însă doar puţin. Lumea era la fel de grea ca o garnitură de metrou; nu puteai s-o cârmeşti prea mult.

Se întoarse în fugă la cerberul femeiesc de la intrare şi-i băgă biletul în dinţi; şi-i băgă şi un bacşiş de gloanţe în buzunar. Gloanţele aburiră ochelarii femeii şi, prin ceaţă, nu-1 văzu strecurându-se primul în sală, înaintea celorlalţi spectatori. Trecu rapid de două posturi de pază ale Armatei Roşii fără să se uite în ochii soldaţilor, astfel încât să nu-şi amintească de el. Apoi urcă pe scenă şi-şi băgă capul printre draperiile din catifea.

In spatele cortinei era întuneric: în spaţiul mic al scenei reuşi doar să distingă un soi de marchiză, sau poate un templu străvechi, vag pictat. Artiom îl atinse: placaj. Auzi glasuri din spatele placajului, ca şi cum era posibil să intri şi să locuieşti acolo.

— Crede-mă, aş vrea să-ncerc ceva diferit! Să nu crezi că-s fericit cu actualul nostru repertoriu,

da? Dar trebuie să-nţelegi că în situaţia noastră...

— Nu vreau să-nţeleg nimic, Arkadi. M-am săturat de balamucul ăsta. Dacă pe aici, prin metrou, prin lume, ar exista un alt teatru, aş pleca fără ezitare. Şi numai Dumnezeu ştie, n-am absolut niciun chef să plec astăzi.

— Nu spune asta! Ce pot să fac? Am vrut să pun în scenă *Rinocerii,* de Ionesco. O piesă minunată, din toate punctele de vedere. în plus - un lucru important - aici nu simt costume, în afară de capul rinocerului, care poate fi confecţionat din hârtie. Dar apoi mi-am dat seama că nu se poate. De fapt, despre ce-i vorba în piesă? Este vorba despre oameni normali, care se transformă în animale sub influenţa ideologiei. Cum să jucăm aşa ceva? Reichul va crede că-i vorba despre ei şi la fel şi Roşiii. Şi-atunci s-ar alege praful. Ar urma cel puţin un boicot. Sau ceva mult mai rău... Şi apoi, toţi oamenii aceia cu capete de rinocer... în Reich vor considera, mai mult ca sigur, că-i vorba de mutanţi. S-ar gândi că ne batem joc de teama lor de mutaţii.

— Doamne Dumnezeule, Arkadi. Asta-i paranoia.

Artiom înaintă prudent un pas. Văzu mai multe cămăruţe: un vestiar, un separeu cu decoruri şi încă unul, încuiat.

— Tu crezi că nu caut materiale? Caut constant. Tot timpul! Dar ia-i pe clasici, *Hamlet,* de exemplu. Deschide-1 şi ce vezi?

— Eu? întrebarea este ce vezi *tu?*

— întrebarea este ce văd acolo spectatorii noştri din Linia Roşie? Un complot: Hamlet află că tatăl lui a fost ucis de propriul lui frate! De către unchiul lui Hamlet, poftim. Asta nu-ţi aminteşte de nimic?

Se dondăneau într-o încăpere închisă: dar în separeul de alături, un bătrân cu părul cărunt şi o

mustaţă pleoştită stătea gheboşat la o masă, lipind ceva, cu ochii înlăcrimaţi din cauza fumului. Era mai mult sau mai puţin cum îşi închipuise Artiom că arăta cineva pe nume Umbach.

— N-am nido idee.

— Ce zici de moartea fostului secretar-general al Liniei? în floarea vieţii! Şi cum se înrudea el cu Moskvin? îi era verişor primar! Numai un imbecil orb n-ar reuşi să vadă asemănarea. Asta vrem? Ascultă, Olga, n-avem, pur şi simplu, nidun drept să-i provocăm. Ei fix asta aşteaptă. Ei şi ceilalţi.

Artiom rămase la intrarea în separeu, unde stătea bărbatul cu mustaţa pleoştită. Acesta îi simţi prezenţa şi-i adresă o privire întrebătoare.

— Piotr Sergheevici?

Dintr-odată, auzi paşi răpăind cu repeziciune undeva în sală şi scrâşnetele blacheurilor de oţel ale cizmelor care zgâ- riau podeaua. Mulţi bărbaţi. Fără să spună nimic, Artiom se aplecă şi întoarse o ureche aşa încât să audă prin draperia de catifea.

— Eşti pur şi simplu laş, Arkaşa.

— Laş?

— Pentru tine, orice piesă este prea riscantă, indiferent despre ce-i vorba. Aminteşte-mi, rogu-te, de ce nu putem pune în scenă nici măcar bietul *Pescăruş.* O piesă patetică, absolut nevinovată - *Pescăruşul.* Măcar un rol decent ar putea fi găsit şi pentru mine.

— Pentru că a fost scrisă de Cehov! Cehovskaia! La fel ca *Livada cu vişinii*

— Şi ce-i cu asta?

— Pentru că-i Cehov! Cehovskaia, nu Wagner!

Sunt absolut convins că vecinii noştri din Wagner ar crede că este un atac la adresa lor. Că l-am ales pe Cehov în mod deliberat, pentru a-i jigni.

Zgomotul de paşi se împrăştie cu repeziciune prin toată sala.

- Doi dintre voi supravegheaţi sala, iar patru urcaţi pe scenă, şopti cineva în urechea lui Artiom. Operatorul radio trebuie să fie aici.

Artiom îşi lipi un deget de buze, rugător, se lăsă la podea şi se îndepărtă pe jumătate târându-se şi pe jumătate rostogolindu-se la întâmplare; şi, printr-un noroc, găsi un spaţiu gol sub scenă.

II căutau pe operatorul radio. Şi pe el. Santinelele nu încercaseră să-l prindă imediat, ci-1 raportaseră cuiva. Securităţii. Numai dacă nu-1 dădea de gol bătrânul cu mustaţă.

Certăreţii din spatele uşii închise nu auziră zgomotul de paşi.

— Şi *Un tramvai numit dorinţă?* Aş fi putut juca rolul Ste- llei.

— întreaga poveste se bazează pe simţămintele lui Blanche, care este ruşinată de aspectul ei şi se ascunde într-o cameră întunecoasă.

— Nu-nţeleg.

— N-ai auzit de nevasta Fuhrerului?

— Numai bârfe, atât.

— Scumpa mea Olenka. Ascultă-mă bine. Oamenii vor veni să te vadă, nu-i aşa? Au venit. Biletele simt vândute... Pot să te îmbrăţişez?

— Laşule. Mitocanule.

— O să montăm un spectacol neutru. înţelegi? Neutru. Un spectacol care nu poate răni

sentimentele nimănui. Arta n-ar trebui să jignească pe nimeni. E menită să ofere alinare. E menită să stârnească tot ce-i mai bun în oameni.

Braţele lui Artiom amorţiseră; începea să-l doară spatele, încet, cu prudenţă, îşi mişcă mâna la încheietura căreia avea ceasul spre raza subţire de lumină. Privi cadranul: în zece minute trebuia să emită, să-i spună lui Dietmar că mina fusese instalată şi să execute următorul ordin.

Glasul femeii răsună metalic:

— Şi ce crezi c-am să stârnesc eu în ei? Ia zi!

— înţeleg ce vrei să spui, dar în definitiv, în *Lacul lebedelor* balerinele apăreau pe scenă cu picioarele dezgolite. Ah, dacă am putea monta *Lacul lebedelor*... Insă ni s-a spus, şi încă destul de limpede, că oamenii consideră *Lacul lebedelor* o aluzie la puciuri şi lovituri de stat. Situaţia este destul de încordată aşa cum e, nu trebuie să mai enervăm pe nimeni! Şi apoi, picioarele tale frumoase... Picioarele tale frumoase...

— Animalule. Rinocerule.

— Doar spune-mi că urd pe scenă astăzi. Spune-mi că vei juca. Fetele din corpul de balet ajung aid în orice clipă.

— Ţi-o tragi cu vreuna dintre ele? Ţi-o pui cu Zinka?

— Doamne Dumnezeule, ce mai prostii! Discut cu ea despre artă, iar ea... De ce să-mi pierd vremea cu curvuliţe din astea, când simt îndrăgostit de prima balerină?

— Şi de ce-mi tot îndrugi verzi şi uscate despre artă, rinocer nenorodt? Spune-mi adevărul!

— Ştii bine cât de sătul sunt de toată această...

această neutralitate, de faptul că arta... Bla-bla-bla... Pe această scenă aş vrea să i-o tragem şefului... Mă-nţelegi? Ori unuia, ori altuia.

— Nu începe acum. N-a mai rămas destul timp.

— Ar putea fi Roşiii, ar putea fi Maroniii, dar măcar să fie unii dintre ei.

— Te înţeleg. Nu-i nevoie de aşa ceva.

— Ba da, e.

— Nu avem destul timp.

Deasupra urechii drepte a lui Artiom se auzi un fâsâit, iar dneva-şi târşâi neîndemânatic pidoarele şi mormăi. Oricine ar fi fost, şi indiferent de ce venise aici, stătea chiar lângă uşa închisă şi trăgea atent cu urechea. Mai erau şase minute până la contactul radio.

— Da, este... să fie unii sau alţii. Doamne, a cui a fost ideea că arta ar trebui să rămână independentă?

— îmi gâdili urechile, Arkaşa.

— A cui a fost ideea că un artist trebuie să flămânzească? A vreunui idiot.

— De acord. Şi ştii, aş dori şi eu ca lucrurile să fie mai limpezi. Fără ambiguităţi. Un teren ferm. Asta mi-ar plăcea.

— Atunci mă-nţelegi? Să-i lăsăm să ne sprijine, să ne dea un set clar de reguli. Să-i lăsăm să numească un cenzor, dar să-i lăsăm doar pe unii să facă asta, nu şi pe ceilalţi. Apoi, de exemplu, am putea monta *Tramvaiul* sau *Pescăruşul*... Sau, din contră, *Hamlet* şi...

— Oh, da! Da...

— O consolare, pricepi? Arta-i pentru noi...

Pentru mine şi pentru tine...

— Şşş... Uite aşa...

O bătaie în uşă.

— Bună seara! Arkadi Pavlovici?

Vocea era răguşită şi joasă... şi ciudat de familiară lui Artiom.

— Cine-i? Cine-i acolo?

— Dumnezeule...

— Ah, şi Olga Konstantinovna este şi ea aici. Deschideţi, vă rog?

— Ah... Ah! Tovarăşe maior! Gleb Ivanîci! Ce vă aduce aici? Un moment... Un moment. Cărui fapt îi datorăm această onoare? Tocmai o machiam pe Olga Konstantinovna. înainte de spectacol. Deschid imediat.

Artiom putea vedea prin crăpătură: patru perechi de cizme cu blacheuri din oţel şi o pereche de bocanci cu şireturi. Uşa se deschise.

— Oh... Ce se întâmplă? Sigur nu aveţi dreptul de a veni aici cu oameni înarmaţi... Gleb Ivanîd! Asta-i o staţie neutră. Fireşte, suntem întotdeauna bucuroşi să te avem ca oaspete... Dar ce se întâmplă?

— In cazuri excepţionale. Iar acesta este în mod clar un caz excepţional. Am primit un mesaj de avertizare. Un spion se ascunde prin staţie. Acesta-i documentul. Este oficial, de la Comitetul pentru Securitatea Statului. Ştim că se află în contact radio ilegal cu duşmanul şi plănuieşte un act de sabotaj.

Artiom nu mai respira. Din cine ştie ce motiv, se gândi că nidunul dintre stalkerii împuşcaţi la

suprafaţă nu avea un radio. Găsise mina, însă staţia radio dispăruse.

— Aveţi pe cineva aici cu echipament radio?

— Unde te dud? Halt! Documentele tale! bubui o voce în camera alăturată. Ţineţi-1!

— Cine-i acolo?

— Unul dintre colegii noştri. Un tehnidan. Piotr Ser- gheevid.

— Unde mergi, Piotr Sergheevid?

Se auzi o izbitură şi un geamăt. Crăpătura-1 dezvălui pe Umbach căzând în genunchi: o parte a mustăţii sale lungi era prinsă sub un bocanc înalt cu şireturi. Artiom se rugă ca Umbach să nu se uite în jos, în bezna de sub scenă. Se rugă ca, în spaima lui, Umbach să uite să-l vândă pe Artiom tipului cu bocand, cumpărându-şi astfel viaţa.

— Bine atund, băieţi, uitaţi-vă la ce gunoaie a mai strâns ăsta pe aid.

— Acesta... Acesta-i echipament profesional. Sunt inginer.

— Ştim cine eşti. Am primit un pont despre tine. Ai plănuit atacuri teroriste?

— Doamne fereşte! Sunt inginer! Tehnidan! Al teatrului.

— Ia-1 şi pe idiotul ăsta gângav cu tine. O să meargă la Lubianka.

— Protestez.

Hotărârea din glasul lui Arkadi îi conferea un ton piţigăiat.

— Luaţi-1, luaţi-1. Vino aici, Arkadi Pavlovici. Doar o clipă.

Vocile se îndepărtară mai mult pe scenă, însă

vorbele şuierate în tăcere erau foarte limpezi:

— Ascultă-mă, gunoiule. Pe cine adăposteai tu aici? Crezi că-i vreo problemă pentru noi să te ridicăm şi pe tine-n acelaşi timp? Ai putea face o călătorie până la capătul celălalt al Liniei Roşii şi nimeni de aid nid nu ţi-ar simţi lipsa. Iar Olenka... Olenka ta... Mai atinge-o o dată şi-am să-ţi tai scula. Şi boaşele. Eu personal. Ştiu cum. Afurisit de amator de prospături. Du-te şi trageţi-o cu corpul de balet şi nid măcar să nu mai îndrăzneşti să te uiţi la Olga. Ai priceput? Mă-nţelegi, rahatule?

— A... a... am pricep...

— Zi „da, tovarăşe maior!"

— Da, tovarăşe. G... Gleb Ivanîd.

— Bine. Du-te. Fă paşi.

— Unde?

— Oriunde vrei tu. Mişcă-te!

Scena pârâi deasupra capului lui Artiom: paşi trişti, pier- duţi. Arkadi Pavlovid nu ştia unde să se ducă. Apoi sări pe podea, înjură şi-şi târşâi pidoarele îndepărtându-se jalnic. Se lăsă liniştea: deja-1 ridicaseră pe Umbach în pidoare şi-l duseseră de acolo, iar dzmele cu blacheuri de oţel galopaseră dincolo de câmpul vizual al lui Artiom.

Şi ceea ce era mai important, ratase momentul contactului cu Dietmar.

încă o bătaie în uşă. De data asta, o bătaie diferită: brutală şi autoritară, fără nido prefăcătorie.

- Olga.

— Ah... Gleb. Gleb, mă bucur atât de mult...

— Am stat lângă uşă. Şi-i bucuroasă - târfa.

— Of, Gleb. Mă şantajează. Nu-mi dă nidun rol decent. Mai întâi ceva, apoi altceva... Mă tot ţine din scurt şi mă abureşte cu promisiuni.

— Taci din gură. Vino aici.

Se sărutară zgomotos şi lasciv, apoi se desprinseră unul de celălalt cu un efort audibil.

— Bine, atunci. Am să vin la noapte. Am execuţii în seara asta. O să lichidăm câţiva trădători. Iar dup-aia... Intotdeau- na-mi place ceva dulce. Aşa de mult, că mă face să-mi muşc buzele. Asigură-te că eşti aici pentru mine. Da? Şi purtând o jupă de balerină.

— înţeleg. Voi fi aid.

— Şi asigură-te că nu mai e nimeni aid. Nid Arkaşa ăla al tău, nid vreun...

— Desigur, Gleb, desigur... Dar ce... Despre ce fel de trădători vorbeşti?

— Am prins un preot. Predica. Iar ceilalţi simt dezertori. Toate duperdle de pe Linie sunt terminate. Ceva molimă. Aşa că fricoşii au început să se împrăştie. îşi amintesc cum erau umflaţi de foame, anul trecut. Nu contează. Nu vor ajunge prea departe. Vom executa câţiva dintre ei ca exemplu şi restul se vor potoli. Bine, ca femeie, asta nu-i treaba ta. Fă-ţi duş şi nu pune nidun fel de întrebări. Şi să nu uiţi de jupă.

— Da, domnule.

Maiorul îi dădu o palmă obraznică pe fund, străbătu scena zgomotos, cu blacheurile lui, sări greoi pe granit şi dispăru undeva: în acelaşi abis care-1 vomitase.

Artiom continuă să zacă locului, aşteptând.

Oare fata va plânge? Va face istericale sau va trece printr-un acces de convulsii? Sau îl va chema înapoi pe Arkadi al ei?

In schimb, ea începu să cânte:

— To-re-a-dor... en garde... allons, allons...

» * *

— Doamnelor şi domnilor! Şi acum! Permiteţi-mi! Să v-o prezint! Pe supervedeta Teatrului Bolşoiiii... Olga Aizenberg!

Un instrument de suflat lansă o notă tristă, frumoasă, şi Olga Aizenberg, cu picioarele ei lungi, absolut nepotrivite vieţii în catacombe, păşi pe scenă şi spre o bară. Nu-i putea vedea chipul din culise, doar un contur umbrit în tuş, însă chiar şi umbra aceea era incredibilă.

îşi făcuse apariţia înveşmântată într-o rochie lungă şi primul lucru pe care-1 făcu, înainte de a-şi aşeza picioarele glorioase în jurul barei, fu să-şi scoată rochia.

Artiom întinse segmentele antenei pe podea şi-o aranjă spre punctul unde-şi imagina că se afla Tverskaia. îşi puse căştile pe urechi şi apăsă comutatorul. Nu avea timp sau curajul de a-şi face loc prin sala ticsită, cu o staţie radio pe umeri, certându-se cu santinelele şi urcând pe scara rulantă. Doar spera că semnalul va ajunge la Tverskaia prin tunel. Să ajungă acolo.

— M-auzi... m-auzi...?

Auzi un sunet ca un fâsâit, un bolborosit, şi-apoi i se făcu pe voie.

— Oh! Stalkerule? Noi deja îi luam măsuri

bătrânului pentru o cravată. Ai întârziat.

— Anulaţi operaţiunea! Recepţie! Ei n-au de gând să ia Teatralnaia! Recepţie! Au foamete... pe linia lor. Au instalat punctele de control... ca să-i prindă pe dezertori...

Dietmar scoase un zgomot neclar: fie plănuia ceva, fie mormăise.

— Crezi că m-ai făcut mai isteţ?

— Poftim?

— Unde-i mina, cretinule? Ai instalat mina?

— Nu m-ai auzit? In Teatralnaia nu va fi nido invazie!

— Cum adică? întrebă Dietmar şi acum era clar că râdea. Bineînţeles că va fi. Mai mult ca sigur că va fi.

Capitolul 10

Roşiii

— Hei, amice! Ce cauţi aici?

Artiom se uită la cel care-1 interpelase: o stea roşie-zmeu- rie plutind într-o ceaţă neclară. Dădu din umeri.

Portdrapele cu flamuri roşii, decolorate, stăteau înclinate într-o parte pe lângă arcade. Bolţile erau acoperite până la înălţimea unui stat de om cu însemne suspendate: LINIA ROŞIE. FRONTIERA DE STAT.

— Haide, ia-o din loc. Destul cu zgâitul pe-aici.

Ofiţerul îşi ţinea privirile aţintite asupra mâinilor lui Artiom. Soldaţii Armatei Roşii, aflaţi în spatele lui, aşteptau un ordin.

„Ce vreau?" se întrebă Artiom la rându-i.

Indiferent de situaţie, nu trebuia să facă asta: să-şi ridice mâinile şi să facă un pas înainte. Nu trebuia să-1 urmeze pe nenorocitul de Umbach spre locul unde Piotr Sergheevici era pe cale să-şi vadă maţele scoase pe băţ. Nu trebuia să mărturisească faptul că el, şi nu Umbach, era operatorul radio clandestin pe care-1 căutau. Pentru că, oricum, nu l-ar fi lăsat să-l vadă pe Umbach, iar măruntaiele lui Artiom ar fi urmat pentru a fi sucite pe băţ.

Şi-apoi ce?

Atunci să uite de Umbach şi ce auzise el pe undele tuber- culiforme ale Moscovei, să uite de Homer, care-1 aştepta pe Artiom undeva prin staţia Puşkinskaia, cu un laţ în jurul

gâtului, să-1 uite pe Dietmar şi mica sa misiune, să uite de oamenii care stăteau în spatele lui chiar acum, înghiţind gunoiul ăsta, care, în curând, vor fi măcelăriţi cu baionetele, să-şi ia rămas-bun de la steluţa zmeurie şi s-o ia spre staţia Novokuzneţkaia. Şi să lase, pur şi simplu, în urmă-i să se întâmple ce s-o întâmpla. Nu avea ochi la spate.

Şi ce era acolo, în Novokuzneţkaia?

Nimic.

Acelaşi lucru ca şi în Expoziţiei.

Un hău umplut cu aer stătut. Ciuperci. Viaţa mizerabilă pe care se presupunea că Artiom o va îndura fără să se plângă, până crăpa. Să facă stânga-mprejur, să se întoarcă la Ania. Cândva, oricând, folosind documentele unui mort.

Documentele altcuiva, însă viaţa ar fi a lui, a lui Artiom, aceeaşi din totdeauna... la fel de întunecată şi diformă, la fel de insipidă ca un chibrit ars. Voia o astfel de viaţă? Putea s-o îndure?

Olga Aizenberg îşi scoase sutienul. Fără mâinile lui Piotr Sergheevici să le ghideze, spoturile orfane o urmăreau cu totul aiurea, cu o lumină orbitoare şi puternică, proiectân- du-i pe pereţi silueta intensă, întunecată.

Trompeta cânta prea repede şi cu o insinuare greţoasă, masacrându-i lui Artiom măruntaiele, iar femeia de la bară, cu silueta conturată de proiectoare, nu se încadra în ritmul ei, răsucindu-se furioasă, de parcă era trasă în ţeapă.

— Eşti surd? Dă-i drumul, dispari!

Şi în vreme ce Artiom îl căuta pe Umbach, pe când venea încoace, împreună cu Homer, o vreme uitase, nu-i aşa, cum era când nu aveai unde să te duci. Bătrânul îi dăduse ceva. Cel puţin o direcţie. Iartă-mă, moşule.

Cum aş putea să te salvez? Să urmez ordinele monstrului ăla? Să-1 ajut să organizeze un masacru sângeros? Şi apoi ce? Te vor lăsa să pleci atunci? Nu te vor lăsa, bunicule.

Aşa că asta-i oferta: orice aleg, e lipsit de speranţă.

— Bine, percheziţionează-1!

Picioarele lui Artiom făcură un pas înapoi. Nu se deci- seseră încă.

Spectatorii începură să se întoarcă, ţintuindu-1 cu privirea.

Cineva în uniformă ferovíară îl înşfăcă pe Artiom. Oare asta aşteptase el de fapt în vreme ce-o privea cu un aer plictisit pe actriţa care se zvârcolea la bară?

Dacă se duceau în cealaltă parte, înainte, nu mai era cale de-ntors; picioarele lui o ştiau. Era prea devreme pentru ca trupul lui să moară. Insă sufletul pur şi simplu nu putea înghiţi ideea de reveni la vechea viaţă.

Nu, nu vreau copii de la ea, îşi dădu seama Artiom, înţelesese asta destul de uşor şi pentru totdeauna.

Ce exista acolo, în Expoziţiei? Nimic. Sau, mai exact, tot ce nu reuşise Artiom să devină. Şi tot ce nu i-ar fi plăcut să devină, preferând mai bine să crape.

Folosindu-şi mintea, se forţă să-şi ridice mâinile: una se înălţă mai repede decât cealaltă. Transpiraţia-i curgea pe la tâmple, în ochi, într-un firişor înţepător, cu o stea zmeurie înotând în ea.

Poate că nu te-au omorât încă, Piotr Sergheevici? Am călătorit jumătate de metrou ca să te găsesc, nu? Şi-am ajuns aici. Acum nu mai am unde să merg. Haide, nu te-au omorât, este?

— Am anumite informaţii.

— Ce tot mormăi acolo?

Artiom simţi o privire de păianjen dinspre public şi toată pielea i se zbârli. Aşa că repetă, cu aceeaşi voce liniştită:

— Am informaţii importante. Despre plănuirea unei lovituri militare. De către Reich. Vreau să vorbesc. Cu un ofiţer. De la serviciul securităţii de stat.

— Nu te aud.

Artiom îşi şterse transpiraţia şi făcu un pas înainte.

* * *

Pasajul pietonal spre Ohotni Riad era lung, interminabil, de parcă fusese construit special pentru a-i da lui Artiom timp să se răzgândească.

Din exterior, frontiera Liniei Roşii arăta fragil: o barieră mobilă şi câţiva soldaţi adormiţi. Insă în interior, acolo unde din afară nu se vedea nimic, erau trei rânduri de fortificaţii, cu sad de nisip, sârmă ghimpată şi mitraliere. Ţevile armelor erau aţintite spre ziduri - nid spre interior, nid spre exterior. Nu ştiau încă din ce direcţie ar putea

veni duşmanul.

Pe pereţi erau pictate siluete gemene: doi bărbaţi îngrozitor de asemănători, cheli, încruntaţi, cu obrajii umflaţi, ca o imagine ştearsă gravată pe o medalie, unul dintre ei protejând sau acoperindu-1 pe celălalt. Verişorii Moskvin, Artiom ştia asta. Cel din faţă era Maxim. Actualul secretar-general. Cel peste care se suprapunea Maxim era fostul secretar-general, care murise.

Cu fiecare pas făcut mai departe de staţia Teatralnaia, auzea tot mai nedesluşit trompetele perverse din Teatrul Bolşoi, pentru că trecând prin pasaj din direcţia opusă, dinspre Prospekt Marx, lovindu-1 direct în frunte, tot mai puternică, sosea polifonia îndârjită a unui marş îndrăzneţ, generat de o fanfară militară. La punctul de unde începea a doua treime a barajului, marşul orchestral se ciocni cu trompeta languroasă şi-o împinse înapoi în teatru.

Locul era jalnic iluminat, nu exista decât un şanţ de lumină de-a lungul sârmei ghimpate, iar dincolo era un întuneric de gros ca melasa, până la următorul rând de sârmă ghimpată. Nu întâlniră alţi oameni pe drum, numai soldaţi mohorâţi. Artiom trăgea de lesă, nerăbdător să-şi rezolve soarta, dar soldaţii din escorta sa înarmată nu aveau nicio intenţie de a se grăbi - propria lor soartă era prea neclară.

Abia reuşi să se controleze până la Prospekt Marx-Ohotni Riad. Până la ultimul post de frontieră, care arăta ca primul: atât de fragil, încât dacă suflai mai tare, îl puteai demola. Dincolo de el nu se vedea nimic. Treptele ascundeau totul, iar

asta făcea să pară că nimănui de pe Linia Roşie nu-i păsa deloc de Teatralnaia.

însă fanfara era absolut autentică şi era poziţionată la intrare, lângă graniţă, făcând zarvă, zgomot şi bătând din tobe. In pofida voii sale Artiom se îndreptă de spate şi ridică umerii. Şi, desigur, nicio trompetă sau orice alt sunet de scenă nu-şi mai putea croi drum prin vacarm.

Staţia - la fel de confortabilă, primitoare şi mică precum celelalte dinainte din metrou - era plină de oameni care aveau toţi aceeaşi culoare. Aici nu era mizerie şi nici nu curgea apă din tavan, iar lămpile erau aprinse: totul era decent şi frumos decorat, cu alte cuvinte.

însă când fanfara amuţi preţ de o clipă, ca să treacă de la un marş la altul, se auzi cealaltă voce a staţiei. Una neobişnuită: în locul gălăgiei pe care o făceau oamenii de obicei, Ohotni Riad era plină cu un foşnet constant. Oamenii foşneau pe când priveau în jur, din cozile şerpuitoare unde fiecare avea câte un număr scris pe mână; la intrările sub arcade, oamenii foşneau hârtii pe mese, efectuând un soi de activitate birocratică de neînţeles pentru Artiom; femeile foşneau, copiii foşneau. Şi, dintr-odată, în vreme ce tobele şi timpanele îşi trăgeau răsuflarea, staţia nu mai fu strălucitoare sau curată. Dar apoi banda transportoare a fanfarei se puse din nou în mişcare şi veselia îi redă staţiei vechiul suflu. Lămpiţele ardeau mai strălucitor, gurile trecătorilor încetară să se mai posomorească şi marmura începu să lucească.

Existai lozind pentru ridicarea moralului, scrise

cu majuscule: Cu Linia Roşie Vom Eradica Sărăcia, Analfabetismul Şi Capitalismul! Nu Jefuirii Săracilor! Da Egalităţii Universale! Oligarhii Lor Mănâncă Ciupercile Copiilor Noştri! O Raţie Completă Pentru Toată Lumea! Şi Lenin, Stalin, Moskvin, Moskvin. Portretele unui Lenin chel şi al unui Stalin mustăcios atârnau în rame aurii pe peretele de la capătul staţiei. Lângă ele stătea o gardă de băieţaşi palizi, cu zdrenţe mid şi roşii în jurul gâturilor, şi se vedeau depuse flori: din plastic.

Localnidi nu păreau să ia în seamă că Artiom se afla sub escortă armată: toţi pe lângă care trecea găseau cumva treburi mai importante de făcut; nu putu să întâlnească privirile nimănui. Dar de îndată ce trecea de ei, simţea cum îi ardea ceafa de ocheadele aruncate, focalizate imediat într-o rază intensă, proiectată de lentilele curiozităţii lor.

Continua să meargă, încercând să cadă de acord cu Piotr Sergheevid, că va rămâne în viaţă încă puţin, ori că nu va pleca pe undeva, că va aştepta până ce Artiom va ajunge la el. Nu trecuse mai mult de o oră, aşa că mai existau şanse.

Comitetul Securităţii Statului era localizat dedesubtul staţiei: sub podeaua peste care păşeau cetăţenii monocromi, mai exista un nivel cu plafoane joase, despre care nu ştia nimeni, iar intrarea era făcută să semene cu o debara, un loc unde se ţin mopuri şi găleţi.

înăuntru însă totul era familiar, la fel ca oriunde altundeva în lume: un coridor zugrăvit cu vopsea de ulei din seminţe de in, verde, până la

nivelul taliei şi albă deasupra, tencuială, care se făcea maronie din cauza umezelii, eternele becuri legănate şi un şir de încăperi.

Un soldat descuie o uşă şi-l împinse pe Artiom înăuntru.

— Am treburi urgente! Ceva urgent de raportat!

— în armată se raportează tot felul de chestii, i se spuse făcându-i-se cu ochiul. Aid raportezi oameni.

Zăvorul de fier de afară clănţăni în auzul său, zgâriindu-i nervii întinşi.

Artiom se uită la colegii lui de celulă: o femeie cu ochii rimelaţi şi părul blond vopsit, strâns la ceafă într-un coc mic, şi un bărbat nătâng, pirpiriu, cu sprâncene şi gene lungi şi o tunsoare neregulată. Avea pielea aspră, tăbăcită, ca de alcoolic.

Umbach nu era în celulă.

— Stai jos, zise femeia. N-are niciun rost să stai în picioare.

Bărbatul îşi suflă nasul.

Artiom privi banca, dar rămase în picioare, de parcă lăsa de înţeles că nu avea mult de aşteptat înainte să-l cheme la interogatoriu, să-i asculte povestea şi să fie de acord să-l lase pe operatorul radio să plece liber ca pasărea cerului.

— Crezi că se vor apuca să deznoade toate iţele imediat, chiar acum, totul, da? oftă femeia. Noi suntem închişi aici de mai mult de două zile. Şi poate că-i de bine. Felul cum rezolvă ăştia lucrurile pe aici... ar fi mai bine dacă nici nu le-ar păsa de noi.

— Tacă-ţi gura, mormăi bărbatul. Măcar acum să-ţi ţii gura, da?

— Au adus înaintea mea un tip în vârstă? o întrebă Artiom. Cu o mustaţă cam aşa?

Descrise cu mâinile modul jalnic în care atârna mustaţa lui Umbach.

— Nu, n-au adus. Şi, oricum, n-au adus pe nimeni cu mustaţă. Doar noi doi suntem închişi aici. Şi nu facem decât să ne răstim unul la altul.

Bărbatul se întoarse cu faţa la perete şi, plictisit, începu să-l cureţe cu unghia.

— Tu ce-ai făcut?

— Eu n-am făcut nimic. Trebuie să-1 scot pe moş.

— Şi moşul ce-a făcut?

Artiom se uită la ciorapii ei de culoarea pielii, plini de cârpeli ca nişte cicatrici, şi la mâinile ei... sângele albastru care curgea chiar sub piele, făcând-o să explodeze. Conturul negru al ochilor îi făcuse să pară mari şi pasionali, ca şi cum femeia se oferea pentru ultima dată, dar de fapt erau banali. Un zâmbet zbârcit. Cu zbârdturi obosite.

— Nici moşul n-a făcut nimic. De fapt, noi suntem din Teatralnaia. Doar ne vedeam de treburile noastre.

— Şi cum e viaţa în Teatralnaia? Dezgustătoare, presupun? întrebă ea cu simpatie.

— E bine.

— Aici ne-au spus că aproape v-aţi mâncat între voi. înseamnă că mint?

— Iulka! Eşti proastă, sau ce? o întrebă bărbatul.

— Aveam o viaţă bună aid, îşi aminti Iulka. Practic, nu ne păsa deloc cum stătea treaba la voi. Se opri şi întrebă neîncrezătoare: Trebuie să staţi mult la coadă pentru duperd?

— Cum adică, să stai la coadă?

— Păi, să spunem că te aşezi la capătul şirului. Tu al câtelea ai fi?

— Ce coadă? Dacă ai bani, cumperi pur şi simplu.

— Bani, spui? Vrei să zid cupoane?

— Noi n-avem nevoie de bani aici, se băgă bărbatul. Dacă cineva munceşte, atund mănâncă. Nu-i ca în Teatralnaia voastră. Oamenii muncii simt protejaţi la noi.

— Bine, zise Artiom.

— Mâncă-ţi banii, adăugă bărbatul.

— Haide, Andriuşa, de ce-1 atad aşa? se amestecă Iulka.

— Bagă ăştia aid un ticălos cu faţa grasă, şi tu gata, îi şi arăţi ţâţele.

Andriuşa se ridică şi scuipă la pidoarele lui, de parcă ar fi scuipat spre Artiom.

— De parcă tu ai fi avut nevoie de ţâţele mele, zise ea şi-i zâmbi bărbatului.

— Nu sunt o marionetă, zise Artiom, adresându-se mai degrabă lui însuşi.

— Nu vreau să ştiu nimic, spuse Andriuşa. Nu-i treaba mea.

O bucată de vreme, nu mai spuse nimeni nimic.

Artiom îşi lipi urechea de uşă. Era linişte.

Se uită la ceas. Ce punea la cale Dietmar? Avea încredere în Artiom? Şi cât de mult timp era de acord să mai aibă încredere în el?

— Vrei să spui că nu-s deloc cozi pentru ciuperci? întrebă Iulka. Şi câte dau fiecărei persoane?

— Câte poate să cumpere. Gloanţele sunt banii, explică Artiom, ca să fie sigur.

— Mamă, ce bine! exclamă Iulka încântată. Şi ce se-n- tâmplă dacă vii împreună cu cineva?

— Poftim?

— Primiţi amândoi câte puteţi lua de banii voştri?

— Păi, da.

— Ticăloşi lacomi, zise Andriuşa. Ale cui ciuperci crezi că-nfulecă ăştia? Ale tale şi-ale mele! Copiii noştri au burţile umflate de foame, iar ăştia se-mbuibă.

— Nu sunt umflate! exclamă Iulka înspăimântată. Şi noi n-avem copii.

— Doar îmi închipuiam. La figurat, desigur.

Se zgâi la Artiom cu un aer mânios şi cu sentimentul comiterii unei greşeli ireparabile. Se înroşise puternic la faţă.

— N-a spus aşa ceva, îl imploră Iulka pe

Artiom. Bine? Artiom ridică din umeri şi dădu din cap.

— Ai grijă ce spui! lătră Andriuşa la nevastă-sa. Pizdă! Dacă n-ai fi îndrugat verzi şi uscate, acum am fi acasă. De parcă n-ai fi învăţat nimic de la Efimovi.

— Efimovii n-au spus nimic, nu-i aşa, Andriuşa? şopti ea. Oricum, i-au luat. N-au zis niciun cuvinţel împotriva... A împotriva...

— Atunci, înseamnă că i-au luat pentru altceva! Trebuie să fi avut un motiv! se răsti el. Cum altfel să-i fi luat aşa, pur şi simplu, fără niciun motiv sau raţiune şi...

Horcăi şi scuipă.

— Şi-ntreaga familie.

— Cum aşa, întreaga familie? întrebă Artiom.

— Nu-i nimic. Nu-i treaba ta!

— Şi, oricum, ce-am spus? Că nu vor fi destule ciuperci anul ăsta. Că recolta a fost compromisă la ferma de stat, din cauza molimei. Din cauza mucegaiului alb. Vom flămânzi. Asta a fost tot. N-am născocit eu totul. însă au zis că-i ponegrire... Propaganda...

— Cui i-ai spus asta? Proastă şi gură spartă ce eşti! Lui Svetka Dementieva i-ai zis-o! Vrei să-mi spui că nu-i ştii pe Dementievi?

— Daşa Dementieva lucrează la atelierul de conserve şi se poartă ca şi cum nu pricepe nimic.

— Stă acolo şi-şi ţine gura! Oamenii sunt ridicaţi pentru mai puţin de-atât! Ce-i cu Vasilieva? Cea care a zis „Doamne, ai milă!" şi şi-a făcut cruce. Şi pentru ce l-au scos pe Igor din secţia 105? în timpul unei pauze s-a apucat să pălăvrăgească despre cei din afară, care veneau în staţia Cerkizovskaia.

— De unde din afară? Şi ce s-a întâmplat?

— Din afara Moscovei. De undeva de la suprafaţă. Un alt oraş, pare-se. Şi se crede c-au apărut fără costume de protecţie. Şi ce-i rău în

asta? Ce-i cu asta? Evident, numai prostii. Cum că toţi cei din afară au fost ridicaţi dintr-o singură razie, şi în aceeaşi zi...

îşi trecu degetul de-a curmezişul gâtului.

— Nu face aşa asupra ta! exclamă Iulka înfricoşată.

— Prostii, da? Gunoi, nu-i aşa? Ticăloşii de yankei ne-au distrus totul. Chiar şi un ţânc ştie că numai Moscova a mai rămas. Ce alte oraşe! Şi-n ziua următoare, l-au înşfăcat pe Igor Zuev. Iudin asculta, iar Iudin este un alt... Trebuie să fii un labagiu nenorocit să vorbeşti înaintea lui Iudin...

— Ce oraş? întrebă Artiom, încordat. Din ce oraş au venit străinii ăia în Cerkizovskaia?

— Hă, spuse Andriuşa. Păi tocmai ţi-am zis.

Artiom se retrase de lângă uşă, făcu un pas spre bărbat, şi se aplecă spre el.

— Dar a povestit, aşa-i? A spus-o? Acest Igor?

— Şi uite unde l-a dus asta.

— Spune-mi! Spune-mi, e important.

— încă nu l-ai turnat pe moş! Nu poţi aduna totul! chicoti Andriuşa ameninţător.

— Imbecil fără creier! Spune-mi doar atât! De unde erau?

Artiom îl înşfăcă de guler, strânse pânza în pumni şi-l lipi de perete.

— Lasă-1 în pace! Lasă-1! chirăi Iulka. Nu ştie nimic, absolut nimic! Gărzi! Ajutor!

— Totu-i un gunoi.

— Şi dacă nu-i?

— Şi ce dacă? Şi ce dacă nu-i?

— Atunci, asta-i! Atunci putem să ne lansăm

cârligul, uşcheala! Afară din metroul ăsta!

Pe jumătate ridicat de la podea, Andriuşa clătină din cap şi făcu o grimasă.

— Dacă-i atât de bine acolo, sus, de ce-au venit peste noi?

Artiom îşi umplu plămânii ca să-i răspundă, însă nu se putu gândi la nimic.

— Hai, pune-mă la pământ. Pune-mă jos, acolo unde stăteam, jegosule, zise Andriuşa.

Artiom îl puse jos. Apoi se întoarse şi se duse iar la uşă. Era pe cale să-şi lipească fruntea de ea, când se deschise. — Cel din Teatralnaia. Afară!

— A fost o greşeală. Ar fi trebuit să-mi spui, îi zise Artiom lui Andriuşa.

— Acum n-ai decât să-i întrebi chiar tu, îşi drese glasul Andriuşa.

* * *

— Iată-1, tovarăşe maior. Ăsta-i conspiratorul.

— Unde-i sunt brăţările? Puneţi-i brăţările.

Cătuşele ţăcăniră.

— Asta-i doar atunci când mărturisesc chiar ei... întotdeauna trebuie să fie încătuşaţi, îi explică lui Artiom tovarăşul maior, întâmpinându-1 în hol. Spune-mi Gleb Ivanîci. Iar tu cine eşti?

Insă Artiom deja ştia că acesta era Gleb Ivanîci. îi cunoştea glasul aspru, jos. Şi bocancii lui cu şireturi.

— Fiodor Kolesnikov.

Era numele din paşaportul mortului.

— Să te auzim, Fiodor.

Gleb Ivanîd era solid şi vânjos: ca un taur. Chelea de la începutul frunţii sale late, buzele groase păreau rujate. Avea aceeaşi înălţime ca Artiom, deci nu era foarte înalt, însă era de două ori mai lat în umeri şi de patru ori mai puternic. Vestonul nu i se închidea, gulerul îi era prea strâmt pentru gâtul de taur, iar pantalonii-i erau mototoliţi.

Gleb Ivanîci se aşeză la birou şi-l lăsă pe Artiom să stea în picioare.

— L-aţi ridicat pe cel care nu trebuia.

— Adică pe cine? întrebă prudent maiorul.

— Pe Umbach. In Teatralnaia. Nu-i vinovat cu nimic. L-aţi confundat cu altcineva.

— Şi pe cine-ar fi trebuit să înşfăcăm?

— Pe altcineva.

— Ah. Aha. Şi ai venit să-l salvezi?

Maiorul se plictisi imediat.

— Nu-i sabotor. E tehnician în teatru, spuse Artiom.

— Păi, a recunoscut că-i sabotor.

— Atunci... nu-i adevărat. S-a ponegrit singur.

— Asta-i problema lui. Ne-a semnat toate declaraţiile.

Ce putea să mai facă acum?

încăperea era spaţioasă, atât de simplă, încât devenise spartană. Linoleumul de pe podea se scorojea; seiful din colţ era un cub cenuşiu; doar biroul era de lux, un obiect-trofeu; iar pe perete se afla silueta dublă. Şi atât.

Ah, dar nu. Nu doar atât.

în cameră ticăia ceva. Artiom privi în jur: în

spatele lui era im ceas, atârnat deasupra uşii. Unul pe care-1 mai văzuse, nu cu mult timp în urmă, într-un loc complet diferit. Un ceas simplu, o bucată de sticlă fixată în plastic albastru. Cadranul avea imaginea unui scut cu o sabie înfiptă în el şi nişte litere într-un singur rând, toate majuscule, cu cratime între ele: VChK-NKVD-MGB-KGB. Ceasul arăta zece fără zece.

— Te grăbeşti undeva, Fiodor? îl întrebă maiorul şi A zâmbi. întârzii?

— E un ceas interesant.

— Un ceas de primă mână. Şi ceasul ăsta îmi spune că am treburi care mă aşteaptă. Asta-i tot ce ai de spus, Fiodor? Aş vrea să mai continuăm discuţia mai târziu.

— Trebuie să vorbesc cu el.

— Da, te cred, dar nu-i nicio cale prin care să aranjăm asta. Ce-i el pentru tine? Rudă? Vreun coleg?

— Ce a mărturisit? Nu-i sabotor. Nici n-a fost vreodată în Reich. Nu pe el îl căutaţi. E vorba de altcineva.

— Nu, Fiodor. Pe el îl căutam. Piotr Sergheevici. Iar Reichul n-are nici în clin, nici în mânecă cu asta. Uite. Maiorul flutură o hârtie groasă. Materialul de informare. De la Biroul Central. Biroul Central nu poate greşi.

Aşadar, nu pentru Artiom veniseră? Chiar Umbach însuşi să fie de vină?

— Asta-i tot? întrebă Gleb Ivanîci şi se ridică în picioare. Am o întâlnire la zece.

Se aplecă spre seif, răsuci ceva şi uşa scârţâi. Scoase un revolver greu, zgâriat, negru spre gri.

Apoi Artiom îşi aminti exact ce fel de întâlnire avea Gleb Ivanîci.

— Şi ce... ce se va întâmpla acum cu el, cu Piotr Sergheevici? întrebă Artiom cu gâtlejul uscat.

— Pentru el, pedeapsa capitală, anunţă maiorul. E-n ordine, Fiodor. Aşteaptă până mâine. O să discutăm mâine. Am sentimentul că va fi o discuţie destul de lungă. Vrei să-mi spui ceva, însă dai din colţ în colţ. Cumva, trebuie să te mobilizez, dar, norocul tău, azi nu mai e timp. Am alte treburi de rezolvat.

Căută prin seif, luă o mână de cartuşe din alamă şi le aranjă pe birou. Deschise butoiaşul revolverului şi începu să-1 încarce cu grăunţele teşite ale morţii. Una, două, trei, patru, cinci, şase, şapte. Şi mai erau câteva pe birou.

— Nu trebuie împuşcat! strigă Artiom. Umbach!

— De ce?

— Are informaţii... Este operator radio. Şi ştie ceva...

— Tot ce ştie el, ştim şi noi, îl asigură maiorul. Nu poate avea niciun secret faţă de noi. Asta e. Du-te şi dormi puţin. Sunt oameni... care mă aşteaptă.

Gleb Ivanîci se întinse, se mângâie pe şliţul întins şi se întinse iar voluptuos.

— Dar habar n-aveţi! Are informaţii! De valoare... El...

Artiom îşi muşcă buza şi cântări lucrurile pentru ultima dată.

— A găsit supravieţuitori! I-a contactat! Alţi oameni, înţelegi? Alţi supravieţuitori! Nu în Moscova!

Se uită spre faţa lată, netedă a maiorului.

Nimic nu se schimbase acolo, nimic nu mişca.

— Asta-i o prostie.

Apoi umbra unui zâmbet i se plimbă pe buze. Gleb Ivanîci îşi aranjă părul cu mâna, cu un aer visător. Aştepta, aştepta seara, aştepta ora zece şi aştepta ce va veni după aceea: întâlnirea cu mica lui curviştină în rochie de balerină. La asta voia să se gândească.

Artiom îşi ridică mâinile încătuşate.

— Dar dacă există locuri unde-i posibil să trăieşti? Dacă nu trebuie, nu suntem obligaţi să stăm aici, în metrou... Până la sfârşit... Ei? Iar el... S-ar putea să ştie ceva despre astea!

Maiorul cântări revolverul în mână, închise un ochi şi se uită spre masă, prin cătare.

— Asta înseamnă calitatea, zise el gânditor. Cu pistolul ăsta executau oamenii acum o sută de ani. Dar chiar şi aşa... Nu există maşinărie mai de încredere decât Naganul[3] ăsta. Mai ales pentru o trebuşoară ca asta. Nici nu se blochează, nici nu se supraîncălzeşte.

— Deci nu m-asculţi deloc? se înfurie Artiom. Sau ştii tu ceva?

— Bine. Ajunge! Escortă!

---

3 Celebru revolver rusesc, cu 7 focuri, produs în Tulskaia, în Rusia imperială, începând cu anul 1885 (n. tr.).

— Nu, nu ajunge. Dacă-1 împuşti, n-o să aflăm niciodată nimic... Niciodată!

— Escortă, dă-o-n pizda mă-sii! lătră maiorul.

— Niciodată! E singurul, înţelegi? Nimeni altul n-a mai reuşit s-o facă! Să-i găsească şi să-i contacteze... Nu trebuie să-l omori!

— Deci, nu trebuie?

- Nu!

— Informaţii de valoare?

- Da!

— Supravieţuitori?

— Da, supravieţuitori!

— Bine, să mergem.

Maiorul apucă umărul lui Artiom în presa hidraulică a mâinii sale masive, deschise uşa cu o lovitură de picior şi-l duse pe coridor. Un soldat de gardă veni repede, vinovat şi speriat, trăgând ultimul fum dintr-o ţigară răsucită, însă maiorul doar îi înfipse în faţă ţeava pistolului lustruit şi-1 împinse cât colo.

Scoase din buzunar o legătură de chei şi le zomăi înaintea unei uşi. Apoi o deschise şi-l îmbrânci pe Artiom într-o celulă.

— Umbach!

— Aici.

Piotr Sergheevici, cu mustaţa lui pleoştită, se ridică în picioare cu o expresie neliniştită în ochi. Era mânjit peste tot cu ceva roşu-maroniu, care începuse să se usuce: şaua nasului îi era spartă, iar gura era ştirbă. Ţinea capul uşor pe spate, să nu înceapă să-i curgă sânge din nas.

Pete de umbră şi lumină treceau, pe rând, pe faţa lui. La ce-ar trebui să se aştepte?

Maiorul ridică revolverul spre fruntea lui şi bubuitura se abătu imediat asupra urechilor lui

Artiom, izbindu-le ca un baros, iar o ceaţă fină, roşie, se împrăştie în toate direcţiile, aşezându-se pe mâna, faţa şi uniforma maiorului. Umbach se înmuie şi se aşeză pe podea, transformându-se într-un sac de nisip. Palizi la faţă, ceilalţi deţinuţi îşi acoperiră urechile, iar o femeie începu să ţipe. Peretele era acoperit cu fragmente de ceva umed şi lucios. Un gardian băgă capul în celulă şi înjură inaudibil, apoi ceru ceva, tot fără ca Artiom să-1 audă. Urechile lui ţiuiau dureros.

Maiorul îl înşfăcă de umăr şi-1 trase afară, pe coridor, trântind uşa. Grohăi printre ţiuituri:

— Cine nu trebuie? Eu nu trebuie? Eu? Ticălosule bicisnic! Eu nu trebuie ce?

O senzaţie de greaţă şi ameţeală.

Artiom înghiţi totul, ţinând greaţa înăuntru. Dacă vomita, ar fi fost un semn de slăbiciune.

— Scoateţi afară deţinuţii condamnaţi! Cât mai mulţi posibil! strigă maiorul spre gardieni, cu glas abia audibil prin ţiuitul acela. Câţi sunt?

— Şapte, inclusiv Umbach.

— Numai bine atunci. Un butoiaş va rezolva totul. Şi să spălaţi celula.

Maiorul făcu un pas înainte şi se puse direct înaintea lui Artiom.

— Aduceţi-1 cu mine, le spuse oamenilor veniţi în goana mare din camera de gardă.

Se întoarseră în birou.

— Spui că n-ar trebui. Dar ar trebui! Ar trebui să te-mpuşc. Şi încă în public. O execuţie este ceva folositor. Orice ticălos nenorocit îşi închipuie că el deţine rolul principal, că-i un film despre el. Dar

uită-te cum se transformă oamenii în nişte sad cu căcat. Clic! Fuse şi se duse. Acum n-o să te mai dai mare.

Luă un glonţ de pe masă, încă nealocat nimănui, şi-1 băgă sub nasul lui Artiom.

— Uite, ăsta-i pentru tine. Voiam să mă ocup de tine mâine, fără grabă. De tine şi de prostiile tale cu care mă tot baţi la cap. Insă cauţi necazurile cu lumânarea.

Smuci pistolul, scoţând butoiaşul, şi băgă glonţul lui Artiom.

— Puneţi-1 lângă ceilalţi!

— Nu! Artiom scutură din cap, care-i ţiuia. Nu!

— Treci acolo!

— Astăzi... Chiar acum... Reichul... Invadează... Teatralnaia...

— Treci acolo, ticălosule!

— Umbach... Este agentul lor. Era. Eu trebuia să-1 scot de aici. Şi eu... Şi eu sunt spion.

— Eşti un palavragiu...

— Aşteaptă. Aşteaptă. Tot ce-am spus despre operatorul radio a fost o minciună... Nu m-omorâţi... Pe bune... Jur... Acolo sunt două grupuri chiar acum. Minează pasajele.

Gleb Ivanîci se întoarse, în cele din urmă, spre el.

— Pentru ce?

— Au de gând să ocupe Teatralnaia.

— Acum sunt acolo?

— Au adus brigăzi de asalt în tuneluri. Pregătite. Şi două grupuri de sabotaj în Teatralnaia... în cind minute... Vor fi acolo.

— Ce-a făcut Umbach? De ce el?

— E operator radio. Trebuia să primească semnalul de start.

— Şi tu?

— Sunt ataşat lui. Omul de legătură.

— Cine a stabilit misiunea? Cine ţi-a făcut instructajul?

— Dietmar.

— Ne cunoaştem.

Maiorul era transfigurat. Ceasul de deasupra capului lui Artiom continua să ticăie: tic-tac, tic-tac, tic-tac. Era exact acelaşi tip de ceas pe care-1 avea şi maiorul din Hansa. Doar sfârşitul istoriei prescurtate a Cekăi era altcumva, prematură.

— Dar eşti aid, nu? Te-am prins. Şi-l avem şi pe Umbach. Aşa că ei încă aşteaptă. Cât vor aştepta?

— Trebuiau să atace înainte de sfârşitul spectacolului. Dacă o mai lungim, vor trimite pe cineva să verifice. Şi apoi vor arunca oricum locul în aer.

Tic-tac, tic-tac. Sprâncenele maiorului se uniră.

— Ştii cum arată ceilalţi? Din cele două grupuri?

— Ii ştiu pe conducători.

— Ne ajuţi?

Artiom dădu din cap cu o mişcare ţeapănă şi ruginită.

— Nu vom putea s-adunăm oamenii atât de repede, spuse maiorul cu glas tare. Trebuie să mai tragem de timp. Trebuie să tragem de timp.

Artiom voia să sugereze ceva, însă-i era teamă: maiorul va face exact invers, nu? Trebuia să se

gândească chiar el la ceva. Gândeşte, maiorule, gândeşte. Ei bine?

— Ce-ai zice de dezinformare? Să le spui că grupurile au fost deja neutralizate?

— Dar cum? Nu e timp.

Artiom ar fi vrut să strângă din ochi, să se ascundă, să-şi mascheze gândurile, pentru ca maiorul să nid nu ghicească ce-i sugera, rugădunea sa, dar se forţă să-şi ţină ochii larg deschişi, de parcă l-ar fi invitat pe Gleb Ivanîd înăuntrul său. Iar maiorul se căţăra în Artiom prin pupilele lui, târân- du-se prin comee, mânjind totul cu împroşcături fine din Piotr Sergheevid.

— Ai primit o parolă sau un răspuns la o comunicaţie radio? se hotărî el, în cele din urmă, să întrebe.

Artiom lăsă capul jos, fără a spune nimic. Apoi, prudent, îl ridică din nou. îi era teamă că maiorul s-ar putea răzgândi -, iar dedzia lui era singura care-1 putea salva pe Artiom.

— Să mergem.

Merseră de-a lungul coridorului, dincolo de celula care fusese deja descuiată, pe lângă deţinuţii condamnaţi, care se zgâiau la podea şi la pereţi, ca şi cum încercau în graba mare să-şi salveze sufletele, ascunzându-le în rosturile dintre plăcile de faianţă, sub marginile ridicate ale linoleumului, şi ajunseră în altă încăpere, pe uşa căreia stătea scris: COMUNICAŢII.

Un ofiţer de transmisiuni, istovit, cu buză de iepure, sări în poziţie de drepţi. Un birou cu un telefon pe el, cutii verzi cu comutatoare şi

cadrane, căşti.

Escorta se opri în pragul uşii, iar Artiom fu înghiontit spre aparatură. Insă înainte de asta, Gleb Ivanîd ridică receptorul telefonului şi apăsă tastele.

— Alo. Sunt Svinolup. Da. Svinolup. Dă-mi-1 pe Anţi- ferov.

Artiom rămase surprins. Acum ceasurile identice erau legate de numele acela idiot şi neobişnuit. O astfel de coincidenţă era imposibilă. Nu putea fi o coincidenţă.

Celălalt era Boris Ivanovici. Acesta era Gleb. Cu acelaşi nume de familie. Nu arătau ei prea asemănători. Insă chiar şi aşa, o crezu fără să stea pe gânduri, oricât ar fi fost de fantastic.

— Da, tovarăşe colonel. Am aici un agent secret care a mărturisit. Spune că Reichul e pe cale să ocupe Teatralnaia. Chiar acum.

Vocea. Zăcând sub scenă, Artiom recunoscuse glasul, pentru că fraţii aveau aceeaşi voce. Rosteau vorbe diferite şi alcătuiau propoziţii diferite; şi aveau uniforme diferite, iar ceasurile lor se opriseră la ore diferite. însă vocea era aceeaşi.

Gleb era probabil mai vârstnic. Arăta mai vârstnic. Asta însemna că Boris avansase destul de repede în grad. Cum de reuşise asta? se întreba Artiom din dne ştie ce motiv, în loc să se întrebe dacă nu cumva firul subţire pe care avea de gând să păşească deasupra abisului se va rupe. Cum se făcea că doi fraţi ajunseseră cu acelaşi grad în tabere diferite? Ştiau imul de celălalt? Trebuie să

fi ştiut. Era imposibil să nu ştie. Erau în război? Se urau între ei? încercau să se ucidă reciproc? Jucau vreun joc? Ce fel de joc?

— Daţi undă verde? Da, tovarăşe colonel. Şi atunci veţi avea timp să ne trimiteţi întăriri... Da. Sunt de acord. Nu noi am început. Şi, de asemenea, nu pot vedea nicio altă... Da, tovarăşe colonel. Acceptat.

Artiom aştepta tăcut, fără să-şi mai ia în seamă nici măcar zumzetul gândurilor, care ar fi putut speria pasărea magică de foc a norocului ce-i aterizase pe umăr. Era o şansă dintr-o mie.

— Care-i frecvenţa?

Ofiţerul de transmisiuni cu faţa schimonosită se aşeză la staţia de radio; Artiom îi spuse frecvenţa. începură să baleieze undele radio. Aşezară căştile, strâmb, pe capul lui Artiom; îi acoperiseră o ureche, lăsând-o pe cealaltă liberă, spre ceilalţi din încăpere.

— Aţi întins antena la suprafaţă? întrebă el. Cum recepţionaţi semnalul aici?

— Tu să te gândeşti la treaba ta, îl sfătui Svinolup. Treaba noastră.

— Dar aţi... Aţi auzit vreodată... Aţi auzit alte oraşe?

Ca şi cum l-ar fi întrebat, ofiţerul de transmisiuni clătină din cap.

— Nu mai există niciun alt oraş, băiete, zise maiorul. Uită de asta.

— Dar au venit oameni... Au venit oameni din alte oraşe, nu? Au venit la metrou?

— Prostii.

— Şi au fost eliminaţi. De oamenii voştri.

— Şi mai multe prostii.

— Şi oricine care a trăncănit despre asta...

Gleb Ivanîd miji ochii. Lovi cu pistolul de cutia de metal.

— N-are niciun rost să spui minciuni! Suntem închişi aici şi asta-i tot! De ce să le dai speranţe oamenilor? Lasă-i să viseze la ce li s-a spus să viseze. Despre noi, cum vom înfrânge Hansa şi să-i punem la zid pe toţi burghezii, iar apoi va fi comunism în metrou. Şi o raţie completă de ciuperci pentru toată lumea. Totul va fi bine aici. Aici. Unde ne aflăm. Trebuie să-ţi iubeşti patria, ai priceput? în definitiv, nicăieri nu-i ca acasă.

— Eu m-am născut la suprafaţă.

— Insă vei muri aici, jos.

Svinolup îl lovi peste umăr şi chicoti. Era prima lui glumă.

O voce răzbătu din noianul de frecvenţe radio. Maiorul îi făcu lui Artiom semn din bărbie şi-i lipi ţeava pistolului de cap, încurajându-1, admonestându-1.

— Dietmar.

— Sunt stalkerul tău.

— Ah! Stalkerul. Ei bine?

— Liliecii din vale au înflorit.

— Atunci înseamnă că-i primăvară.

Ţeava pistolului se înfipse în urechea liberă a lui Artiom, rece şi metalică. Drept în canalul auricular. Era neliniştită, încercând să afle dacă nu fusese înşelată.

— Dar mie-mi place mai mult iama.

— Atunci du-te şi ascunde-te.

Artiom încercă să-i facă cu ochiul lui Svinolup, însă revolverul nu-1 lăsa. Ar fi trebuit să numere, dar nu putea. Ţeava îl zgârie când îi intră în ureche, astupându-i timpanul.

— Ce-nseamnă porcăria asta? se răsti maiorul prin ţeava înfiptă în creier.

— Contramandăm operaţiunea, zise Artiom. Dietmar, anulăm...

Şi apoi, o clipă mai târziu:

Bu-uuuum!

Totul sări; tavanul se surpă; mase de praf se rostogoliră şi rămaseră în aer; lumina clipi şi dispăru; toată lumea era oarbă şi asurzită.

Artiom era singurul care se aşteptase la asta. Şi era chiar ceea ce aşteptase să se întâmple.

Se aruncă într-o parte, smuci de ţeava armei cu mâinile încătuşate, o trase din strânsoarea slăbită a degetelor grăsane şi-o dădu într-o parte.

Sclipi o lumină.

Escorta zăcea la podea, ţintuit de beton. Svinolup, tăiat de aşchii de piatră ce zburaseră în toate părţile, sângera şi bâjbâia în jurul său. Operatorul radio stătea încă deasupra aparaturii, năucit complet.

Strigăte răzbătură prin vată... Paşi tropăitori.

Svinolup îl văzu în sfârşit pe Artiom.

— Mâinile! Mâinile!

Maiorul le ridică alene. Ochii-i scotoceau peste tot, căutând deja calea cea mai bună de a ajunge la Artiom.

— Ridică-te! Du-te la uşă! Dă-i drumul! Haide!

Naganul stătea ciudat în mâinile lui, ca şi cum era arma altcuiva.

— Ce dracu' a fost asta? întrebă Svinolup, abia mişcân- du-se.

Făcea totul deliberat, ticălosul.

Artiom strânse trăgaciul: se urnea greu. Cocoşul revolverului se dădu în spate, ameninţător.

— Ridică-te! Mergi!

— Unde a fost explozia asta?

Artiom trase. încă o bubuitură, dar nu atât de rea precum cea din celulă, când fusese omorât Umbach. Urechile lui Artiom erau deja înfundate. Svinolup puse mâna stângă pe o pată de pe umărul său drept. Se supuse, în cele din urmă, şi se ridică. Păşi peste escortă şi aruncă o privire pe coridor.

Acolo era alt gardian, şocat de explozie. încercă să-şi ridice automatul, însă Artiom îl împuşcă la întâmplare, undeva în burtă, apoi îi lovi arma cu piciorul.

— Cine are cheile? Cine are cheile de la celule?

— Eu le am.

— Deschide-le! Deschide-le pe toate! Unde-i cel care a minţit în privinţa supravieţuitorilor? Zuev! Unde-i?

— Nu-i aid. L-am trimis la Lubianka. Am primit o cerere pentru el. Nu-i aid!

— Veniţi pe aid. Pe aid. Unde-i celula mea? Asta-i? Des- chide-o!

Maiorul bâjbâi cu cheile lui, fără să scoată nidim sunet, şi descuie uşa. Fardată din greu, Iulka, şi nătângul de băr- batu-său erau în viaţă şi nevătămaţi.

— Haideţi! Plecăm de aid!

Svinolup făcu o mutră acră.

— Unde? întrebă Andriuşa.

— Unde? Afară de aid. Spre libertate.

— Nu vor fugi nicăieri cu tine, zise Svinolup.

— Ieşim de pe Linie! Am să vă scot de aid!

Iulka nu spunea nimic. Bărbatul clipi din pleoapele acoperite de praf, gândindu-se la ceva şi trăgând aer în plămâni. Şi atund nu doar strigă, d mugi în adevăratul sens al cuvântului:

— Cară-te, derbedeu afurisit şi podt! Turnător nenorodt! Dispari! Nu plecăm nidunde! Noi aid trăim! Aid!

— Ai priceput? întrebă Svinolup cu un rânjet. Asta-i dragostea de patrie.

— Vă vor pune la zid aid! O s-o facă chiar el! Svinolup!

— Cară-te! Stai jos, Iulka. De ce tot ţopăi ca o proastă?

— Aşa-i, zise Svinolup. Este exact aşa. Iar tu, puţoiule...

Artiom explodă.

— Intră-n celulă! Intră! Ei se tem de tine! Dă-mi cheile alea! Aruncă-le! Nu mai iese de-aid, aţi înţeles? Asta-i, uite-1! Acum, să mergem! Cum te cheamă? Andrei. Te scot eu de aid! Te scot de aid, bine? Mişcă-te! N-avem timp de pierdut!

— Nu mergem nicăieri, zise Iulka, susţinându-şi soţul.

— Eşti un prost, Fiodor, un imbecil naiv, perfect... Aştia-s iepuri! Iepuraşi dodii! N-au să fugă nidunde!

— Ce vrei să spui prin iepuraşi?

— Sunt docili. Uite, priveşte!

Svinolup ridică rochia Iulkăi şi-i trase jos dorapii petidţi şi chiloţii, expunându-i părul roşcat şi cârlionţat. Ea doar îşi duse palma la gură.

— Ei? strigă Svinolup la Adriuşa. Ai de gând să zaci acolo?

Strânse în palma lui masivă bucile moi ale Iulkăi. Apoi îşi băgă degetele între pidoarele ei şi începu să le mişte.

— Ei? Tot nu fad nimic?

Andriuşa se holba la podea.

— Căcatule! zise Svinolup şi-l plesni cu palma stângă, doborându-1 la podea cu o singură lovitură. Du-te, căcatule, fugi! Ia-ţi nevasta mozolită de mine şi fugi!

Andriuşa se târî spre bancă, se aşeză pe ea, şi începu să-şi mângâie obrazul.

Iulka hohotea încetişor. Fardul i se întindea pe faţă.

— N-o să te urmeze nimeni!

— Minţi, ticălosule! Minţi!

Cineva alerga de-a lungul coridorului, bocănind. în mod sigur, întăririle nu veniseră încă, nu? Artiom trase în direcţia aceea, prin praf. Cineva de acolo se lăsă în jos şi se ascunse, ori muri.

Unde fuseseră ţinuţi deţinuţii condamnaţi?

O luă la fugă de-a lungul coridorului şi găsi celula. Uşa era larg deschisă. Nu era niciun gardian înarmat. Toţi prizonierii erau înăuntru. Şase: două femei şi patru bărbaţi.

— Fugiţi! Haideţi! Urmaţi-mă! Vă scot eu de aid!

Nu-1 credea nimeni. Nu se urni nimeni.

— Vă vor împuşca pe toţi... Vă pun pe toţi la zid! Haideţi! Hai! De ce vă e frică? Ce-aveţi de pierdut?

Nid măcar nu-i răspunseră.

Svinolup se îndrepta spre el, de-a lungul coridorului, clătinându-se pe pidoare. Mirosindu-şi palma. Zâmbind.

— Iepuraşi. Ie-pu-raşi. Ăştia au încercat deja o dată. Ştiu cum se va termina.

— Ticălos nemernic.

— Dă-i drumul, deschide toate celulele. Dă-i drumul, băiete. Eliberează-i. Ai cheile şi revolverul. Tu eşti şeful. Ce mai stai?

— Gura!

Svinolup veni mai aproape - jegos, hidos, îndesat - şi Artiom făcu un pas, îndepărtându-se de el, apoi încă unul.

— N-o să vină nimeni cu tine. Libertatea, dă-o în mă-sa. Un nenorodt de erou, un eliberator.

— Vă ducea să vă-mpuşte! strigă Artiom spre deţinuţii condamnaţi. Acum! Chiar acum!

— Dar acum poate ne vor ierta? bombăni cineva. Suntem aid, nu? N-am plecat nidunde.

— Poate! se învoi Svinolup. Orice-i posibil! Acum înţelegi, căcatule? Pricepi? înţelegi totul?

Artiom îl împuşcă în piept, trase chiar în mijlocul lui, iar glonţul îl lovi şi Svinolup se clătină şi râse din nou. Apoi Artiom mai băgă un glonţ în el, din revolverul acela necunoscut, nesigur,

trăgându-i în burtă. Nu-1 putea împuşca în faţă; nu-1 putea privi pe Svinolup în ochi. în ochii lui încrezători, insolenţi, dominatori.

Chiar şi aşa, Svinolup căzu fără pic de convingere.

— Ei bine? se adresă Artiom din nou deţinuţilor condamnaţi. Asta-i! E terminat! Haideţi să plecăm!

— Ăsta-i terminat. Mai sunt alţii, mormăi cineva. Unde să fugim? N-ai unde să pled.

Deasupra lor se auzeau strigăte şi se lătrau ordine. Dintr-o dipă în alta aveau să înceapă să coboare.

— Păi, atund rămâneţi aid! Toţi! strigă Artiom la ei. Şi crăpaţi aid! Dacă vreţi să crăpaţi, atund crăpaţi! Ca nişte căcaţi!

Băgă ţeava Naganului în pantaloni, ridică automatul gardianului uds şi găsi cheile pentru cătuşe, însă nu avu timp să le scoată, pentru că gardienii alergau deja spre el. Trase rafale cu automatul, trecu prin coridor nevătămat, fugi pe scări şi o şterse din sala staţiei.

Fum, murdărie şi zarvă.

Fanfara continua să cânte vesel, ca pe puntea *Titanicului.*

Mina explodase acolo unde o instalase Artiom, în capătul de jos al scării rulante, în spatele paravanului, chiar deasupra celulelor. însă nu distrusese totul - în loc de aşa ceva, zburase porţile, aşa cum sperase că se va întâmpla.

Era bine că staţia nu se afla prea adânc în subteran şi semnalul ajunsese la ei.

Era bine că Dietmar nu avusese încredere în omul lui, şi-i dăduse o mină activată prin radio, şi

nu una cu ceas.

Ajunse la spărtură, îi împinse la o parte pe salvatorii buludţi, acoperiţi de praf alb, şi-o zbughi urcând pe trepte. Ideea nu-i mai trecuse prin cap nimănui, în afară de el.

Capitolul 11

Resturi

Strigară ceva spre el, pe când gonea în sus pe scările rulante, însă Artiom nu se uită în urmă nici măcar o dată. Dar dacă se temeau să-1 împuşte în spate, însă aveau să-l împuşte în faţă?

Ajunse sus, la tumichete şi la casele de bilete, în locul unde-şi alesese ruta spre teatru.

Sub el se auzea un duduit surd. Ca şi cum undeva, mai jos decât fusese săpat metroul, pământul în care-şi scobiseră găurile începuse să fiarbă, de parcă lava mânca scoarţa subţire ca să acopere staţiile şi tunelurile. De parcă. De fapt, era un război purtat în Teatralnaia. Un război care începuse la ordinul lui Artiom. Poate că imbecilul de regizor şi vedeta lui curvă fuseseră ucişi: poate că mureau chiar acum. însă Artiom scăpase din nou cu viaţă.

Se aşeză şi rămase aplecat pe treptele reci, cu toate că trebuia să plece, să iasă de acolo înainte ca războiul să urce, înainte să iasă, să acapareze totul de prin craterele scărilor rulante şi să-l ardă.

Pur şi simplu, încă nu putea pleca. Trebuia să... Doar trebuia să mai aştepte puţin. Pentru Umbach. După toate ororile din subteran. Pentru Svinolup. Pentru deţinuţii condamnaţi din celule. Din nou pentru Umbach. Trebuia să mai rămână aici încă puţin, pe suprafaţa rece. Şi să asculte

ecoul a ceea ce se întâmpla acolo jos, fără el.

îşi aminti de cătuşe, băgă cheiţa şi le smulse de pe mâini. Tremura. Dar apoi se opri din tremurat.

Se îndepărtă de tumichete, spre ieşire. împinse uşa.

Şi abia când pieptul, picioarele şi obrajii îi fură mângâiate de vânt îşi dădu seama că ieşise fără costumul de protecţie. La suprafaţă, fără costum de protecţie!

Nu trebuia să facă asta. Nu trebuia. Deja inspirase prea mult din mizeria asta periculoasă.

Ocoli clădirea, aşteptându-se să dea peste adevăratul Fiodor Kolesnikov. Ultima dată, Fiodor mai avea asupra sa multe obiecte folositoare, de exemplu un costum de protecţie.

însă acum Fiodor dispăruse. Cineva îl dusese de acolo cu tot cu arme şi bagaje. Iar Artiom stătea la suprafaţă, în pantaloni şi haină, fără nicio protecţie, gol.

Şi o luă din loc aşa, gol. Avea un sentiment ciudat.

Când fusese ultima dată la suprafaţă fără costum de protecţie? Pe când avea doar patru ani. Când mama lui se lupta să-şi croiască drum în metrou, ţinându-1 în braţe. însă nu-şi amintea ziua aceea. îşi amintea alta: cu îngheţată, cu raţe pe iaz, cu asfalt desenat de crete colorate. Adierea de mai bătuse jucăuşă pe faţa lui şi-1 gâdilase în spatele genunchilor mid exact la fel... sau fusese altfel?

Acum vântul se înăspri, repezindu-se din cer asupra lui Artiom, şi goni cântând, de-a lungul străzilor laterale, ascuns în spatele faţadelor

dichisite, zburând spre el, spălându-i faţa. Ce aducea pe aripile lui?

Ceva greu alunecă în interiorul pantalonilor săi, zgâri- indu-i pidorul, agăţându-se de ţesătură, de Artiom, la fel ca paraziţii ce se agaţă de gazda lor. In cele din urmă, căzu afară şi zăngăni pe suprafaţa drumului.

Un revolver negru.

Artiom se aplecă şi-l ridică. îl examină şi-1 încercă cu degetul. O armă dudată. Părea să fie făcut din magnetit.

Era greu să-i dai drumul din mână. In acelaşi timp însă era dureros de ţinut. Smuci din mână şi-1 azvârli în direcţia Kremlinului. Apoi se simţi ceva mai uşor. Sau începu să se simtă mai uşor.

Fiorii începură să-i alerge în sus şi-n jos pe spinare.

Ar trebui să fugă cât de repede putea, ţinându-se aproape de clădiri. La restaurantul unde se pitise sub o masă imul dintre cei patru stalkeri, cel care-şi dăduse seama că trebuia să dispară de pe stradă şi să se ascundă de urmăritorii săi. Trebuia să-1 dezbrace rapid, să-i probeze costumul, să respire aerul pe care el nu mai apucase să-1 respire şi să se uite de-a lungul străzii Tverskaia prin lentilele măştii de gaze. Pentru a supravieţui din nou, pentru a trăi.

însă Artiom nu putea, pur şi simplu, s-o facă. Nu avea dreptul să privească oraşul prin lentilele acelea murdare de salivă. Sau să respire praf prin filtrele cositorite.

Pentru ceva vreme - nu multă, poate doar pentru o jumătate de oră sau vreo zece minute - „a

trăi" însemnă să meargă pe stradă la miez de noapte aşa, în haine obişnuite, fără niciun fel de cauciuc strâns pe trup, aşa cum obişnuia să meargă ţinând-o de mână pe mama sa, cu douăzeci de ani în urmă: aşa cum toţi oamenii obişnuiau să meargă cu douăzeci de ani în urmă.

Sau aşa cum, cu douăzeci şi şapte de ani în urmă, se plimbase mama lui, poate chiar într-o noapte ca asta, poate chiar pe strada asta, tânără şi cu siguranţă frumoasă, braţ la braţ cu încă necunoscutul şi fără de nume tată al lui Artiom. Cine era el? Ce i-a spus mamei Ce-ar fi devenit Artiom, dacă tatăl lui ar fi rămas cu ei doi?

Artiom se obişnuise să-1 urască, pentru că-şi adora, fără discuţii, mama. Insă Suhoi nu reuşise să se altoiască pe locul unde dispăruse tatăl lui. Şi-apoi nu mai apăruse nimeni altcineva, nici măcar să încerce să-i ia locul.

însă acum...

Acum Artiom şi-1 putea imagina pe bărbatul acela mergând alături de mama lui într-o manieră banală: luând-o de braţul cald şi plin de viaţă şi pornind împreună, sporovă- ind de una, de alta. Iar el respira aşa cum respira şi Artiom acum: nu printr-un tub gofrat, nici măcar pe nas, ci cu întregul trup, prin toţi porii. Şi o asculta, pe această tânără femeie, cu întregul său trup, complet, aşa cum ascultă oamenii la început, când îşi croiesc cu grijă calea imul către altul.

Tatăl lui fusese o fiinţă umană în came şi oase, mama lui fusese o fiinţă umană în came şi oase. Artiom îşi dădea seama de asta acum. Acelaşi fel de fiinţă umană cum era şi el.

Iar în acel moment, se simţea plin de viaţă.

Doar cu o clipă înainte ar fi putut muri. Văzuse chiar şi glonţul destinat să-i curme viaţa şi fusese împroşcat cu viaţa altcuiva, ca dovadă a faptului că oamenii chiar mor şi mor brusc, stupid, fără rost. Dar trăia. Şi nu mai fusese niciodată atât de plin de viaţă şi real ca acum. Ceva se deplia înăuntrul lui, ca şi cum inima-i fusese cuprinsă într-o strân- soare puternică, la fel ca într-un pumn, însă acum pumnul se desfăcea lent.

îi dădea drumul treptat.

La urma urmelor şi-1 putea imagina pe tatăl său mergând alături de mama sa; nu simţea nicio nevoie să se amestece, să se strecoare între ei şi să-1 înlăture de lângă ea.

Să-i lase să se plimbe împreună, cu douăzeci şi şapte de ani în urmă; să-i lase să respire aşa cum respira el acum. Să-i lase să se bucure imul de altul cât de mult puteau. Şi să-1 lase pe Artiom să iasă pe lume, în cele din urmă. Aici sus, la suprafaţă.

Parcă totul de dedesubt, de sub pământ, nu fusese decât o febră delirantă, un delir îndelungat, tifoid, vâscos şi lipicios, iar viaţa reală începea abia acum. Credea ceea ce-i spunea vântul, că, înainte, în faţă, exista ceva uluitor. Tot ceea ce-ţi tăia respiraţia abia acum urma.

Artiom ajunse la capătul străzii Tverskaia şi continuă.

Chiar pe mijlocul străzii, între Scila şi Caribda diverselor Kremlinuri, pedate, şi Dume de Stat. Zburdând de-a lungul străzii, fără să-i pese câtuşi de puţin că ceva ar putea să-şi scoată capul, pe

undeva, să se aplece asupra lui şi să-l înfulece pur şi simplu; se plimba, se plimba şi atât.

îi înlătură din gândurile sale şi pe cei care-1 urmăriseră pe Tverskaia: prima dată fusese un miracol şi-l cruţaseră, iar acum se miracolul avea să se repete.

Probabil capătul liniei pentru Artiom nu era aici, nici în Teatralnaia; nu aici era destinaţia sa.

Clădirile guvernamentale, atât de bombastice, construite să dureze secole întregi, nu mai păreau a fi pietre funerare din granit; vântul împrăştiase mirosul de mormânt. Nu-1 umpleau de groază, ci de milă. Stăteau în noapte, pustii, regretând probabil că le supravieţuiseră oamenilor pentru care fuseseră construite. Asemenea bătrânilor chinuiţi de durerea şi oroarea de a le supravieţui propriilor copii.

Ceva îi linse palma.

Apoi din nou. Şi acum îi lingea nasul.

Ploaie.

începea să plouă.

Era la fel de insidioasă şi toxică precum aerul de aid, de la suprafaţă: avea gust de apă, însă şi aerul avea gust de viaţă, şi uite pe câţi îi terminase! Desigur Artiom nu trebuia să păşească gol prin ploaie. Continuă totuşi să meargă şi, dintr-un motiv necunoscut, se simţea bucuros. Chiar încetini mersul: voia să fie ud leoarcă.

Ploaie...

Artiom se opri, dădu capul pe spate şi-şi oferi faţa ploii.

Şi, dintr-odată, avu o viziune.

Străzi pe care se plimbau nişte giganţi

incredibili, îmbră- caţi în haine viu colorate. Avioane albe, burduhănoase, zburând jos, chiar deasupra acoperişurilor - nu avioane reale, ci aparate imaginate de cineva: în locul lonjeroanelor plate, din aluminiu, folosite de avioanele reale pentru a sui la cer, acestea aveau aripi transparente, fâlfâitoare - ca libelulele poate? Şi nu se repezeau niciunde, ci pluteau. Maşinile nu erau conserve ruginite, pline cu cadavre ticsite ca sardelele şi nici cum arătaseră înainte, ci nişte vagoane simpatice, drăguţe, precum cele din metrou, dar numai cu patru locuri.

Şi acolo, şi în lumea aceea stranie, ploua. Cald, ca o mângâiere.

De unde-i apăruse lui viziunea asta? Era o amintire? Nu, o asemenea lume n-ar fi existat niciodată. Atunci ce? Artiom simţi o împunsătură de durere în piept, pe când îşi ştergea picăturile de ploaie de pe faţă.

Parcă visase totul. Ca şi cum un fragment de vis ieşise la suprafaţă, la iveală, inflamându-i ţesutul în punctul de ieşire. Cine era? Cui îi aparţinea visul? Artiom împietri de teamă să nu-1 sperie.

Astea nu erau visele lui. Ce să facă el cu asemenea vise? Şi cine ar putea visa aşa ceva? Mama lui? Nu. Nu. Asta era altceva. îşi atârnă puşca pe umăr şi-şi ţinu palmele în sus, ca pe nişte căuşe mici, iar norii mai plânseră puţin pentru el. îşi spălă ochii cu otrava, astfel încât să orbească la suprafaţă, dar să dobândească vederea lăuntrică.

Nu. Amintirea nu mai venea. Ciudat.

Artiom continuă să meargă dincolo de Hotel Naţional; dincolo de facultăţile îndobitocite,

tăcute, ale universităţii, dincolo de monumente de care abia dacă-şi vor mai aminti peste nici măcar o generaţie mai târziu; dincolo de turnurile inutile, care nu mai aveau nicio semnificaţie, dincolo de ziduri pe care nu le va mai lua nimeni cu asalt, înainte spre Marea Bibliotecă. Spre ceea ce se afla sub ea.

Spre Polis.

Cuvântul acela i-ar fi adus înapoi trecutul ca pe un puhoi. Insă el tot mai vedea iluzia aceea imposibilă, absurditatea aceea frumoasă; avioanele-libelulă şi uriaşi în vagonetele simpatice de cale ferată.

Pur şi simplu, nu putea scăpa de viziunea care nu-i aparţinea, nu se putea debarasa de ea.

Dar ce era?

* * *

Artiom folosi un semnal special, secret, pentru a suna la poartă. Aşa sunau stalkerii angajaţi să jefuiască Marea Bibliotecă, când se întorceau din raidurile lor. Uneori, stăteau la porţi şi sunau cu mâna stângă, deoarece cu dreapta îşi ţineau intestinele ce curgeau din ei. Alteori, numai unul din grup putea suna, după ce-i târâse pe ceilalţi până aici, pe răniţi şi pe cei care muriseră deja pe drum. Uneori le rămâneau putere şi sânge în viscere pentru a suna doar o singură dată. Aşa că cei din staţia Boroviţkaia, care cunoşteau situaţia, deschideau imediat.

Şi deschiseră şi pentru Artiom.

Chiar şi cei care dădură la o parte uşa culisantă

din poarta etanşă, adică cei care nu intenţionau să se expună în coridorul din Boroviţkaia mai mult de un minut, chiar şi ei erau înveliţi în prelate şi cauciuc. Ştiau ce riscuri îşi asumă.

Şi prin lentilele măştilor de gaze priviră spre Artiom - ud leoarcă din cauza ploii, îmbrăcat doar în pantaloni la fel de uzi şi o haină care-i atârna pe trup - de parcă era cine ştie ce copil-minune, un sălbatic, un sinucigaş. îşi aţintiră armele spre el, îl percheziţionară. îi luară automatul. Aduseră un

 contor de radiaţii şi-l puseră să-i adulmece pe Artiom. Contorul izbucni isteric.

Artiom stătea cu braţele ridicate şi zâmbea.

— Poţi vorbi? îl întrebară.

Ii aruncă o privire celui care întrebase: un elefănţel verde, cu lentile rotunde, înceţoşate de uimire.

— Poţi. Vorbi? repetă încet elefănţelul.

— Anunţaţi-1 pe Miller. In Arbatskaia. Spuneţi-i că sunt Artiom.

— Ai vreun document?

— Spuneţi-i lui Miller. Spuneţi-i că sunt Artiom.

Ştie el. Şi-l cunoşteau pe Miller, ca oricine altcineva de aici.

îl conduseră pe Artiom înăuntru, ţinându-se la o distanţă respectabilă de el, de parcă era infestat cu ciumă. îl spălară cu apa de la un furtun de pompieri şi-l curăţară de mizerie. îşi scoaseră costumele de protecţie, apoi îl conduseră gol-puşcă în camera de gardă şi-i dădură uniforma alt-cuiva. începură să apeleze Arbatskaia, fără să-şi ia privirile de la Artiom.

— Ce miros stătut e aici, spuse el.

— Du-te dracului, mormăi unul dintre cei care-1 interceptaseră. Miroase bine. Nu-i niciun miros.

— Poţi să mai spui asta o dată.

Artiom îi zâmbi.

— Eşti beat, sau ce?

Cel care aştepta cu telefonul la ureche îi aruncă o privire dubioasă: merita să ai încredere în el, să-l deranjeze pe Miller, sau ar fi oare mai bine să-l bage la mititica, pentru o vreme, pe individul ăsta suspect? Insă cineva de la capătul liniei răspunsese deja la apel.

— Da, cu colonelul Miller. Postul de frontieră de la suprafaţă, Boroviţkaia. Ştiu că-i târziu, Nu, e urgent.

La fel ca data trecută, îşi zise Artiom. Când venise în Polis să-i avertizeze despre întunecaţi. Despre ameninţarea

înspăimântătoare la adresa Expoziţiei, la adresa întregului metrou şi a întregii specii omeneşti. Smintitul. Miller şi Boroviţkaia. Părea că se întâmplase mai ieri şi acum un veac. In mai puţin de trei ani de atunci, trecuse prin mai multe decât în ultimii douăzeci şi patru de ani.

— Miller, se răsti o voce în receptor.

Starea de spirit frivolă a lui Artiom se risipi instantaneu. Tensiunea-1 învălui cu totul, iar burta-1 durea din nou. Şi ce se întâmpla dacă Miller nu-1 recunoştea?

— Avem un ciudat aid. A venit de la suprafaţă, cu nimic pe el. Adică nidun fel de costum de protecţie. Da! Spune că-i Artiom. Doar Artiom. Da, Artiom al dumneavoastră, tovarăşe colonel. Aşa a spus.

Glasul încetă să mai hârâie în receptor şi urmă o pauză. Şi ce se întâmpla dacă Miller chiar îl respingea pe Artiom? In definitiv, nu-i ceruse să vină. Nu trimisese după el nid măcar o dată în ultimii doi ani, nid măcar nu se interesase cum se descurca Ania. Pur şi simplu întrerupsese orice contact. Artiom îşi pierduse vremea aşteptând.

— Simt ocupat, se răsti un angrenaj tăios de la capătul firului.

— Poţi să-mi dai mie telefonul? întrebă Artiom disperat. Fără multă tragere de inimă, santinela îl lăsă să se apropie.

— Sviatoslav Konstantinovid, sunt Artiom. Soţul Aniei.

— Artiom, repetă după el glasul spart şi hârâit. De ce-ai venit aid?

— Spune-le să mă lase să intru, Sviatoslav Konstantinovid. N-am nido ştampilă, nidun document.

— Am o urgenţă aid. Nu pot vorbi. Trebuie să închid.

— Atund mă-ntorc înapoi la suprafaţă?

Dintr-odată receptorul rămase mut. Santinelele şi Artiom ascultară împreună tăcerea şuierătoare. Aceeaşi tăcere din ultimii doi ani. Miller nu voia să-i răspundă. Comandantul postului de frontieră strânse şi eliberă mânerele unei micuţe lanterne invizibile cu dinam, cerând ca Artiom să-i înapoieze receptorul. Camera de gardă se întunecă puţin.

— Urgenţa-i în Teatralnaia, da? întrebă Artiom.

Vocea din receptor se trezi fără entuziasm:

— Ce-are a face Teatralnaia? Este o explozie la Ohotni Riad. La numai o staţie de Polis. Trebuie să mă ocup de ea...

— Ohotni Riad e floare la ureche. Tocmai m-am întors de acolo.

— Ce naiba...?

— Nu ştii... Nu ştii nimic încă despre Teatralnaia? Despre invazie? Nu ţi-au spus?

— Ce invazie? Ce tot boscorodeşti acolo?

— Spune-le să mă lase să intru. Nu vorbesc la telefon despre asta. Dar ţie am să-ţi spun.

Se auzi o bufnitură. Miller pusese telefonul pe birou. Artiom auzi ce-i spunea altcuiva:

— Anzor! Ce se-ntâmplă la Smolenskaia? Au ieşit? Da, mergem! Luaţi-1 pe Letiaga! Urmaţi-mă într-un minut.

Artiom strânse tare în mână plasticul încălzit.

— Sviato...

— Bine. Dă-i telefonul ofiţerului de gardă. La Biblioteka în zece minute.

* * *

Polis.

în metroul din Moscova existau staţii bine hrănite, chiar prospere. Nu multe, dar erau câteva. In comparaţie cu cele sărace, sălbăticite sau abandonate, ele păreau un paradis, însă în comparaţie cu Polis, erau nişte cocini, chiar dacă erau bine hrănite.

Dacă metroul avea o inimă, aceasta era acolo, în aceste patru staţii - Boroviţkaia, Alexandrovski Sad, Biblioteka Imeni Lenina şi Arbatskaia - legate între ele de pasajele lor pietonale ca nişte vase sanguine.

Acesta era singurul loc unde oamenii nu voiau să renunţe la ceea ce fuseseră. Profesorii universitari plini de morgă, erudiţii unor ştiinţelor esoterice, tocilarii proşti şi artiştii de toate felurile, în afară de cei ai străzii - în celelalte staţii pe toţi aceştia îi aştepta aceeaşi soartă: să mănânce căcat. Nimeni nu avea nevoie de trântorii ăştia răsfăţaţi. In lumea nouă, ştiinţele lor nu explicau nimic şi nimeni n-avea răbdare pentru arta lor. Duceţi-vă şi curăţaţi ciuperci sau păziţi tunelele. Sau puteţi să daţi la pedale, pentru că în metrou, lumina e, pur şi simplu, lumină şi fiecare

de-aici are deja destulă ştiinţă şi fără ajutorul vostru. Şi nu vorbiţi prea elaborat; nu vă daţi aere dacă nu vreţi s-o luaţi în bot.

Aşa se petreceau lucrurile peste tot, cu excepţia Polisului, însă în Polis erau, de fapt, bine-veniţi. Şi hrăniţi. Li se permitea să se simtă ca nişte fiinţe umane: să facă baie, să li se trateze rănile şi vânătăile. în metrou, multe dintre cuvintele vechi îşi pierduseră înţelesul şi deveniseră doar nişte coji, care aveau în interior nuci putrezite: spre exemplu, cuvântul „cultură". Cuvântul exista, însă dacă-1 gustai, pe limbă nu-ţi mai rămânea altceva decât mucegai putregăit, amar. Era ca şi în Expoziţiei şi pe Linia Roşie şi în Hansa.

Dar nu şi în Polis. Aici acest cuvânt încă avea o aromă dulce. Aici îl savurau şi-1 înfulecau şi-1 depozitau în hambare. Intr-adevăr, nu numai ciupercile...

Staţia de metrou Biblioteka Imeni Lenina avea ieşiri la suprafaţă care duceau direct în clădirea propriu-zisă a Marii Biblioteci, care fusese odată Biblioteca de Stat Rusă, aşa că nimeni nu putea năvăli de acolo în metrou; ieşirile fuseseră securizate şi izolate cu ani în urmă. Singura cale de intrare aici era prin vestibulul de la Boroviţkaia. Iar asta era la o aruncătură de băţ, aşa că Artiom şi escorta sa ajunseră la Biblioteka Imeni Lenina înainte să se fi epuizat cele zece minute acordate de Miller.

Staţia era cu adevărat veche, ca şi cum constructorii metroului n-ar fi ridicat-o ei, ci ar fi dat, din întâmplare, peste mormântul străvechi al

cuiva în vreme ce-şi săpau tunelurile prin lutul Moscovei, şi apoi îl excavaseră, adaptân- du-1 propriilor necesităţi. Sala de aici era nepotrivită pentru metrou, având plafonul incredibil de înalt şi bolţi extinse; era mult prea mult aer pentru pasagerii metroului. Când fusese construită, nimeni nu-şi făcuse probleme cu stratul gros de argilă care apăsa asupra pereţilor acestor bolţi, sfărâmându-i. Aproape toate staţiile noi erau ascunse în tuneluri joase, înguste, înăuntrul unei reţele de linii, astfel încât atunci când solul s-ar fi lăsat pe ele, să nu le rupă şira spinării. Astfel, bombele nu-i putuseră ajunge de la suprafaţă. însă când construiseră aici, se gândiseră şi la frumu-seţe; de parcă ea ar fi putut salva lumea.

Iluminatul era strălucitor; fiecare lampă, ca o sferă albă, atârnată de tavan, la o înălţime de două niveluri, era aprinsă. Era o risipă, un adevărat banchet pe timp de ciumă: oamenilor nu le trebuia atâta lumină. Insă aici le lăsau aprinse fără nicio cruţare; magia Polisului era, pur şi simplu, abilitatea de a le oferi nou-veniţilor sentimentul, chiar dacă numai pentru o oră, că se aflau în vechea lume, care dispăruse.

Şi, la fel ca oricare altul, Artiom închise ochii strâns pentru o clipă şi, cât ţinu clipa aceea scurtă, crezu iluzia.

Imaginea din visul altcuiva îi izbucni atunci înaintea ochilor săi, oraşul care nu existase niciodată la suprafaţă. Ceva, cumva, îi reaminti de el. înlătură imaginea şi alungă avioanele cu aripi ca de libelulă. Ajungea cu astea.

Staţia era agitată.

Bătrânei şi bătrânele, neîngrijiţi şi cu ochelari cu lentile groase ca nişte lupe, studenţi de patruzeci de ani ai unor instituţii de învăţământ de mult pierite, artişti efeminaţi, de toate felurile, brahmani în robe, cu cărţi sub braţ, întreaga masă înduioşătoare şi muribundă de argumente tainice care induceau în eroare, se înghesuia alarmată de-a lungul limitei şinelor, întinzând gâtul pentru a vedea mai bine pătratul negru al tunelului ce ducea spre Ohotni Riad. Insă ar fi trebuit să doarmă, nu? Ceasul arăta miezul nopţii.

Pătratul negru fumega.

La graniţă stăteau santinelele Liniei Roşii: toate tunelurile ce duceau spre Biblioteka şi proximitatea imediată erau parte din teritoriul Liniei Roşii. După războiul cu Hansa, Roşiii schimbaseră Biblioteka Imeni Lenina cu Ploşcead Revoluţii.

— Ce-i asta? Ce s-a întâmplat acolo? le întrebau gură-cas- că pe santinele. A explodat ceva? Un atac terorist?

— N-a explodat nimic. O situaţie de rutină. Doar vi se pare, minţeau santinelele, deşi fumul dinspre pătratul negru le irita plămânii atât de rău, încât îşi spuneau minciunile tuşind.

— Aşadar, a început. Cel puţin, poporul lor va fi liber, îl asigura un ochelarist pe un altul, lăsând în pace soldaţii de plumb ai Armatei Roşii.

— Trebuie să-i sprijinim, este datoria noastră! exclamă o femeie agitată, îmbrăcată într-o rochie ţigănească, drapată neglijent peste dosul ei lat. Am să mă duc şi-am să pictez un poster de solidaritate. Vrei să mi te alături, Zahar?

— Ştiam eu; ştiam că aşa se va întâmpla. Dar atât de repede! Răbdarea rusului s-a isprăvit! zise un bătrân cu barba lungă, agitându-şi arătătorul.

— Acolo-i egalitate pentru toţi. Acolo-i frăţie.

— Vedeţi? Şi nu-i întâmplător că Ohotni Riad e primul loc unde se întâmplă aşa ceva! Asta pentru că noi suntem următorii pe linie! Polis! Puterea subtilă în acţiune, ca să spunem aşa. Este, pur simplu, prezenţa noastră aici, influenţa noastră culturală! Exemplul nostru concret! Nu poţi ridica valorile democratice cu o baionetă. Iar spiritul nostru... de libertate, scuzaţi-mi grandilocvenţa...

— Cred că trebuie să ajungem la ei. Deschideţi frontiera pentru refugiaţi. Organizaţi distribuţia alimentelor! proclamă o femeie cu o coafură înaltă şi un decolteu spectaculos. Ei mor de foame acolo, aşa am auzit. Ce îngrozitor! Am să aduc nişte biscuiţi de acasă, doar să fie, în caz de ceva. Ştiam eu ce ştiam când i-am pregătit ieri.

— N-o să vină niciun fel de refugiaţi, le spuse Artiom tuturor. Şi nici nu va fi vreo răzmeriţă. Nu se va-ntâmpla nimic. O să fumege o vreme, apoi se va opri.

— Cum poţi să fii aşa sigur? îl întrebară plini de obidă.

Artiom dădu din umeri. Cum putea să le explice?

Insă deja uitaseră de el; se întorseseră toţi, mutându-şi atenţia de la pătratul fumegând, spre o pasarelă care se înălţa până aproape de plafon, traversând una dintre linii.

Oameni îmbrăcaţi în negru coborau de pe pasarelă într-o avalanşă tăcută. Cu măşti pe faţă,

pieptare din kevlar şi

căşti lustruite, cu vizoarele ridicate pe cap. In mâini ţineau automate AK-47 cu amortizoare.

— Ordinul!

Cuvintele zumzăiau în aer, deasupra capetelor oamenilor. Şi în capetele lor.

— Ordinul, repetă Artiom în şoaptă.

Inima începu să-i duduie. Iar rănile de ţigară, care şter- seseră fiecare literă din „Dacă nu noi, atunci cine?", începură să-l usture.

Ca întotdeauna, nu era nimeni altcineva.

Coloana de bărbaţi se scurse spre intrarea în tunel şi se regrupă. Artiom îşi făcu drum mai aproape de ei, trăgându-şi escortele după el. îi numără: cincizeci. Erau mulţi. Aşadar, Miller izbutise să înlocuiască ceea ce se pierduse.

Artiom se zgâi prin deschizăturile măştilor, în ochii şi vârful nasurilor mărginite cu negru. Erau şi unii dintre camarazii lui printre ei? Auzise numele lui Letiaga. Dar Sam? Stiopa? Timur? Prinţul? Insă niciunul nu-1 observă; se holbau toţi fix, nemişcaţi, spre un punct din tunel.

Miller nu-i putea înlocui pe toţi! Nu exista nimeni care să ia locul unor oameni ca ei.

Miller însuşi nu era cu ei. Probabil că tocmai sosise brigada din Smolenskaia - baza Ordinului. Acum îşi aşteptau comandantul. El se afla separat, în Arbatskaia.

Cele zece minute stabilite chiar de Miller trecuseră. Apoi cincisprezece minute. Apoi douăzeci. Un val lent străbătu coloana: oamenii se legănau de pe un picior pe altul şi-şi îndreptau spatele. în definitiv, erau oameni, nu idoli din

piatră.

In cele din urmă, îşi făcu apariţia.

Un bărbat coborî scaunul cu rotile pe trepte. Alţi doi inşi muşchiuloşi îl aduseră jos pe Miller însuşi. îl aşezară în scaun, îl reglară şi începură să-l împingă.

Avea pe umeri o haină de camuflaj, cu pete kaki, aşa cum era de aşteptat, ai fi crezut, de parcă-i era frig. Insă avea o singură mână, cea stângă, aşezată pe genunchii săi osoşi. Dreapta-i lipsea din umăr; de aceea purta haina de nuanţa bobului de mazăre. Trecuseră doi ani, dar încă-şi acoperea ciotul. îl ascundea. Nu voia să se obişnuiască cu vederea lui. Ca şi cum braţul său putea creşte la loc, numai dacă avea răbdare o vreme.

întreaga formaţiune se răsuci pe călcâie, la unison, pentru a se întoarce cu faţa spre comandant. Un spasm universal îi făcu pe toţi să ia poziţia de drepţi. Artiom îşi dădu seama că şi el se încordase, însă înţelese asta doar când un efort neobişnuit îi contractă muşchii din spate.

— Pe loc repaus, croncăni Miller spre ei.

Pielea i se zbârcise şi se vestejise. Nu mai era rumenă şi strălucitoare. Culoarea îi dispăruse şi din părul cândva negru, străbătut de şuviţe albe; acum era complet cărunt, însă când fu mutat mai aproape, fu limpede că nu-şi pierduse nimic din duritate; zbârciturile şi cutele nu făceau decât să-i contureze şi mai clar trăsăturile, iar ochii nu-şi pierduseră forţa. Din contră, ardeau mai tare ca oricând.

Artiom înainta prin mulţime spre el.

— Lăsaţi-mă să trec! Trebuie să-1 văd pe colonel!

îl izolară imediat, blocându-i drumul cu braţele lor negre. Una dintre matahalele din calea lui exclamă surprins:

— Artiom? Tu eşti?

— Letiaga!

Erau prea stânjeniţi ca să se îmbrăţişeze, însă-şi făcură şmechereşte cu ochiul. Artiom îi bătu cu degetul într-un ecuson de pe umăr.

— A minus...

Grupa sanguină A, RH negativ. La fel ca Artiom.

Miller se întoarse pe jumătate să se uite peste umăr, şi-1 recunoscu şi el pe Artiom.

— Aduceţi-1 aici.

— Tovarăşe colonel.

în public, Artiom i se adresa oficial socrului său. Mâna-i ajunse la tâmplă din propria ei voinţă.

— Nu saluta fără chipiu, îi spuse Miller.

— Da, tovarăşe colonel.

Artiom îi zâmbi, însă Miller nu-i întoarse zâmbetul.

— Raportează. Ce se-ntâmplă acolo? Atac terorist? Sabotaj?

— Nu asta-i cel mai important. Cel mai important e în Teatralnaia.

— Eu te întreb despre Ohotni Riad.

— In Teatralnaia, Sviatoslav Konstantinovici. Au atacat fasciştii. Ocupă Teatralnaia. Iar explozia... Şi n-a fost doar una. Au fost trei. Retează Linia Roşie, să împiedice orice întăriri.

— De unde ştii toate astea? Toate datele astea despre fascişti?

— Am fost în… Teatralnaia. Am fugit.

— Anzor!

Miller făcu un gest spre adjutantul său; jacheta bob de mazăre îi alunecă într-o parte şi căzu pe podeaua de granit. Oamenii din mulţime icniră şi începură să arate spre ciot şi să discute cu avânt despre el.

— Daţi-i mai încolo…

Miller dădu furios din cap spre mulţime.

Formaţiunea se dezintegră instantaneu, transformân- du-se într-un lanţ uman, iar lanţul deveni un cerc, forţân- du-i pe gură-cască nemulţumiţi să se îndepărteze de Miller şi de tunel.

— Afurisita de armată! mormăi mulţimea plină de obidă.

— Eşti sigur că vor să ocupe staţia? întrebă Miller neîncrezător. Ar însemna să încalce tratatul.

— Ei susţin că dacă n-o ocupă, va ajunge în mâna Roşiilor.

— Şi ce făceai tu acolo?

Miller se uită spre Artiom, dar parcă privea în jos.

— Pot să-ţi vorbesc personal? Să-ţi spun între patru ochi?

— Intre patru ochi… Miller îşi atinse genunchiul ascuţit; picioarele-i erau scheletice, lipsite de nervi şi nefolositoare. Să-mi vorbeşti între patru ochi, da? Anzor! spuse el cu un glas jos şi

ameninţător. Ne-am fi putut da seama de asta şi noi, nu? Despre fascişti. Nu-i aşa?

Alţi câţiva din cordon îl recunoscură, în sfârşit, pe Artiom şi se întoarseră spre el, iar asta-1 însufleţi puţin.

Poate că şi zâmbeau sub măştile lor. In definitiv nu se mai văzuseră de vreo doi ani. Insă ar fi putut trece şi o sută, şi două sute de ani: dacă ai luptat alături de un om, nu-1 mai uiţi niciodată. Nu trebuia să aibă niciun dubiu.

— Ba da, tovarăşe colonel.

— Aşteaptă. Dacă cuceresc Ohotni Riad... Ploşcead Revoluţii va rămâne şi ea fără niciun sprijin. Şi singura trecere dintre Teatralnaia şi Linia Roşie este pe aici, aşa-i?

— Da, tovarăşe colonel, confirmă roşcatul Anzor.

— Dacă toate astea sunt adevărate...

Miller îşi răsuci roata din stânga şi descrise un semicerc, chibzuind.

— Dacă aş fi în locul lor, aş lua şi Ploşcead Revoluţii. Acum simt cu o staţie mai câştigaţi, dar în acest fel ar fi cu două.

Avea dreptate, îşi dădu seama Artiom. Ar fi fost stupid să n-o facă. Sângele va fi vărsat oricum. Bineînţeles că Dietmar va încerca.

— Problema este, nu cumva se întind mai mult decât le este plapuma? Au reuşit să intercepteze pasajele?

— Există unul pe care sigur nu l-au interceptat, răspunse Artiom, înţelegând brusc.

— Păi, asta înseamnă că Roşiii îşi vor arunca

forţele în luptă şi vor încerca să-l recupereze. Şi ce înseamnă asta? Un mare război, la numai un pas de noi. De Polis. Şi din trei părţi deodată.

îşi ridică mâna stângă şi începu să-şi îndoaie degetele, unul câte unul.

— Ploşcead Revoluţii este următoarea pe linie, de la Ar- batskaia noastră. Ohotni Riad este la doar o azvârlitură de băţ de aid, Biblioteca. Iar Boroviţkaia este la o azvârlitură de băţ din Reich, în Cehovskaia. Va ajunge şi la noi. Singura problemă este când. Mâine, poimâine sau într-o săptămână.

Miller îşi examina soldaţii; erau suficienţi pentru a curăţa jumătate de peron.

— Lasă jumătate din ei aici, îi ordonă el lui Anzor. Du cealaltă jumătate în Ploşcead Revoluţii.

Şi se rostogoli îndepărtându-se într-o parte, spre trepte.

— Sviatoslav Konstan tino viei... trebuie să discut cu tine...

— Vino.

Miller continuă să se deplaseze fără a se opri.

îl duseră în Arbatskaia, unde colonelul avea propriul său comandament. Pe drum nu-şi vorbiră deloc. Artiom nu voia să vorbească de faţă cu martori, iar Miller, pur şi simplu nu avea chef de taclale. îl lăsă pe Artiom pe coridor, cu Letiaga, şi se încuie în biroul său. Anzor, un necunoscut pentru amândoi, ieşi cu nişte comisioane, şi numai atunci blondul Letiaga îl îmbrăţişă pe Artiom atât de tare, încât aproape că-i frânse oasele şi-i făcu cu ochiul lui saşiu.

— Cum îţi merge? şopti el.

— Mi-e dor de toate, mărturisi Artiom.

— Nu vrea să te ia înapoi? întrebă Letiaga şi arătă cu capul spre uşă. Ce naibii poate fi atât de nasol între voi?

— E vorba de Ania.

— Păi, în definitiv... i-ai luat-o pe micuţa lui gingaşă, chicoti Letiaga şi-1 lovi pe Artiom în piept, făcându-1 să se clatine. Tu crezi că a crescut-o pentru un parazit ca tine?

— Şi tu cum te mai descurci?

— Au recrutat o grămadă de ţipi noi. După ce buncărul... Privirile lor se întâlniră o clipă şi se opriră din vorbit.

— Da. Nu răspunde. S-a izolat. S-a retras. Nu vorbeşte cu nimeni. O să-1 găsim, Alexei Felixovici. Şi-1 vom preda. Am înţeles. Da, domnule!

Cuvintele abia dacă răzbiră pe sub uşa biroului lui Miller.

Un gând scurt: cui îi raporta Miller? Care Felixovici? Miller! Pentru a-şi ascunde propria stângăcie şi pentru a evita să dea impresia că trage cu urechea, Artiom întrebă, dând din cap spre uşa închisă:

— El cum se simte?

— Păi, acum...

Letiaga ezită şi trecu la o şoaptă:

— înainte de a pleca la Biblioteka, a zis să se ducă să se pişe... Iar la budă a căzut din scaunul ăla cu rotile direct pe podea. Bineînţeles noi stăteam chiar acolo... Afară. Am încercat să intrăm

şi să-l ajutăm... Picioarele nu-i sunt de niciun folos şi n-are decât un braţ. Ţipa ca un apucat... afară! încăpăţânat ca un catâr, a stat zece minute pe podea, înainte să poată să urce singur... Şi numai dracu' ştie cum s-a ridicat doar cu un braţ. Şi totul ca nu cumva să-l vedem zăcând pe jos, cu pantalonii în vine. Aşa-i el.

— Aha...

— Da... Aha. Bine. Dar tu... Ce te-aduce pe-aici?

— Pe mine? Eu...

Artiom îl măsură pe Letiaga de sus până jos, cercetân- du-1; în buncăr, Letiaga încasase câteva gloanţe pentru el, pe când Artiom zăcea la podea, cu închizătorul armei blocat; ţâşnise din adăpost, atrăgând focul asupra lui. Şi Artiom îl cărase în spate până la infirmerie, ca pe un cadavru ciuruit de gloanţe. Infirmierul spusese că va muri din cauza pierderii de sânge, însă Artiom era geamănul lui Letiaga ca grupă sangvină şi-i donase un litru şi jumătate de sânge, ceea ce fusese îndeajuns. Scoseseră plumbul din el în cocoloaşe mici: toate gloanţele se turtiseră în carnea tare a lui Letiaga. Aşa că de atunci căra în el un litru şi jumătate de sânge împrumutat de la Artiom. Continua să se gândească la plata datoriei.

— Căutam un operator radio. In Teatralnaia.

— Ce operator radio? întrebă prudent Letiaga.

— Era un tip acolo... Zicea c-a găsit supravieţuitori. Alţi oameni în afară de noi. Undeva prin nord. E o poveste ciudată. Ştii de câte ori am încercat să fac asta? Să recepţionez

un semnal? Nimic... Pierdere de vreme. Insă tipu-

ăla... Aşa c-am încercat...

Letiaga dădu din cap spre el. Dintr-un soi de compasiune.

— Mai du-te naibii! râse Artiom şi-l împunse în burta lui tare ca piatra.

— Artiom! se auzi o voce strigând de dincolo de uşă.

— Poartă-te ca şi cum eşti întreg la minte, zise Letiaga. Poate că te ia înapoi. Şi noi îţi ducem dorul pe aid.

**»

Era o încăpere mare; i se potrivea perfect ocupantului ei. Miller se aşezase în dosul unui birou mare, din stejar, plin de hârţoage. După ce intrase, îşi aranjase haina de culoarea bobului de mazăre, iar scaunul cu rotile era invizibil. Ca şi cum la birou stătea un bărbat căruia doar îi era frig. Biroul nu era încălzit, atâta tot.

— Letiaga! lătră Miller spre hol. Am nevoie de trei voluntari. Să ducă un plic Fuhrerului. Unul dintre ei eşti tu. Du-te şi găseşte-i pe ceilalţi!

Toţi pereţii erau acoperiţi de hărţi, în care fuseseră înfipte steguleţe şi săgeţi. Liste de nume cu marcaje după fiecare: ofiţeri în misiune.

Iar pe alt perete, altă listă, una spedală. Lungă. Cu un mic raft dedesubt, şi un păhărel multifaţetat, umplut până la jumătate cu un lichid albidos şi tulbure. Ca şi cum cineva luase deja un gât din trăscăul contrafăcut. Cineva de pe lista aceea spedală.

Dar nu. Era doar Miller, care-i comemora. La început, obişnuia să-i comemoreze zilnic, bătrânul maniac. însă mâneca hainei de culoarea mazării rămânea tot goală.

Artiom simţi cum i se ridică un nod în gât.

— Mulţumesc c-ai fost de acord să mă vezi, Sviatoslav Konstantinovich

„E şi Hunter pe lista aia?" se întrebă el. La urma urmelor, nu pierise în buncăr...

— închide uşa. De ce ai venit aid, Artiom?

Acum, că erau între patru ochi, devenise aspru şi nerăbdător.

— Ce fad aid, şi făceai acolo, în Teatralnaia?

— Am venit aid ca să te văd. Probabil că nu există nimeni altcineva la care să merg c-o asemenea informaţie. Iar acolo am...

Miller nu-1 privi. Cu o singură mână, îşi răsucea cu stân- găde o ţigară. Lui Artiom îi era teamă să se ofere să-1 ajute.

— Asta... E o poveste foarte dudată. Practic, sunt aproape sigur că... Trase aer adânc în plămâni. Simt aproape convins că nu suntem singurii supravieţuitori.

— Adică?

— în Teatralnaia am găsit pe cineva care a reuşit să recepţioneze un semnal radio din alt oraş. După câte se pare, Zorii Polari. Asta-i pe undeva pe lângă Murmansk, cred. A discutat cu ei. Se pare că acolo... E posibil să trăieşti. Şi există informaţii potrivit cărora în Moscova au venit oameni din... afară. Probabil de acolo. De la Zorii Polari. Au venit până la Cerkizovskaia, pe Linia Roşie. Le-au zis celor de acolo de unde veneau... Dar mai apoi interesant este c-au fost ridicaţi toţii,

imediat. Conform informaţiilor adică, limpezi Artiom lucrurile.

— Cine i-a arestat?

— KGB-ul. După care au început să-i aresteze pe cei care-i văzuseră. Şi chiar şi pe cei care doar le povestiseră altora despre tărăşenia aia. Aparent i-au trimis la Lubianka. Cu alte cuvinte, totu-i chiar foarte serios. înţelegi?

- Nu.

Artiom îşi netezi ţepii de păr de pe cap.

— Nu, repetă Miller.

— Dar n-ai... N-ai primit nido informaţie? Despre oamenii de la Zorii Polari? De la oamenii din propria ta reţea? Poate că grupul care-a ajuns la Cerkizovskaia n-a fost singurul?

— Unde-i operatorul ăla radio de care ziceai? îl întrerupse Miller. Unde se află acum?

— Este... mort. A fost împuşcat. Roşiii l-au ucis. Au apărut în Teatralnaia şi l-au luat cu ei. KGB-ul. Şi... Artiom se opri, adunând toate piesele la un loc. Dar după el veniseră... După el, nu după mine. El spunea că există material informativ de la Biroul Central... Despre el. Aşa că pân-atunci nu avuseseră nici cea mai mică idee de existenţa mea.

— Cine? Ce?

Miller aprinse ţigara şi începu să pufăie; fumul îi intră în ochi, însă nu-i lăcrimau. Fumul era prea greu ca să se ridice spre tavan şi rămase într-un vălătuc deasupra capului colonelului.

— Şi dacă ei ştiu despre Zorii Polari? Dacă Linia Roşie ştie deja despre asta? Şi încearcă să ţină totul secret? Ei... Elimină pe toată lumea care află... Cine-a vorbit cu ei... Pe toţi cei care au

vorbit cu ei... Pe toţi ceilalţi... îi găsesc şi...

— Bine atunci.

Miller îndepărtă fumul cu palma şi începu imediat să producă şi mai mult.

— Bine. în clipa de faţă sunt foarte interesat de Linia Roşie. Pentru că în orice moment ar putea izbucni războiul, sau poate că deja au intrat în război, cu Reichul. Poţi măcar să-ţi imaginezi ce-nseamnă asta? Teatralnaia este pe cale să se transforme într-o maşină de tocat came şi întregul metrou va fi absorbit în ea. Iar asta, Artiom... Asta necesită o chibzuinţă serioasă. Din partea mea. Fiind comandant al Ordinului, trebuie să mă gândesc cum să-i opresc pe ticăloşii ăia nenorociţi să-şi smulgă beregata unii altora. Cum să protejez Polisul de ei. Toată intelighenţia noastră, cu ochelarii lor de vedere şi halatele elegante. Şi în acelaşi timp - zvâcni bărbia în sus, spre locul unde monolitul alb al Cartierului General trona deasupra staţiei Arbatskaia - în acelaşi timp să-i protejez pe toţi pensionarii care sunt convinşi c-au câştigat Războiul Final şi că sunt singurii apărători ai Patriei noastre. Toată rezerva noastră magică. Tot metroul nostru. Eu sunt împotriva Reichului şi împotriva Liniei Roşii. Ştii câţi oameni de aici sunt în Legiunea de Fier? Şi în Armata Roşie? Şi ştii câţi am eu? O sută opt soldaţi. Inclusiv ordonanţele.

— Sunt dispus... Permite-mi să mă alătur din nou trupelor.

— Ah, dar nu sunt eu dispus, Artiom. De ce-aş avea nevoie de un om care hălăduieşte prin ploaie

îmbrăcat doar în cămaşă? De ce-aş vrea pe cineva care vede peste tot conspiraţii incredibile? I-a contactat careva pe marţieni?

— Sviatoslav Konstantinovici...

— Sau pe Intunecaţii ăia ai tăi, poate?

— Chiar nu-ţi pasă câtuşi de puţin? explodă Artiom. Toată agitaţia şi zarva din subteran. Lasă-i s-o facă! Nu va fi altceva decât altă grămadă de gunoaie care se mănâncă între ei. Aici nu-i destul spaţiu pentru ei! Nici apă! Nici aer! Nici ciuperci! N-ai să-i poţi opri. Şi-ai să-ţi pierzi iarăşi jumătate din băieţi. Ai să-i pierzi pe toţi. Şi la ce va ajuta asta? La ce hotărâre se va ajunge?

Artiom dădu din mână spre paharul de votcă pe care morţii nu-1 terminaseră de băut.

— însă băieţii au depus un jurământ. Şi eu la fel. Şi tu la fel, Artiom. Dacă trebuie să ne dăm viaţa pentru a salva locul ăsta nenorocit, atunci ne dăm viaţa. Şi nu mi le arunca mie în faţă, tinere neisprăvit. Am ieşit din buncărul ăla ca un vierme, cu un singur braţ. Tu ai ieşit întreg, şi pentru ce? Ca să te poţi autodistruge cu expediţiile tale? Te-ai gândit la copiii tăi? La ce fel de copil vei avea după acest mic duş de ploaie? La ce fel de copil va avea fiica mea?

— M-am gândit, da.

— Te-ai gândit pe dracu'!

— Şi tu, tu te-ai gândit? Dacă-i oare posibil să pleci şi să mergi în altă parte? Să te-ntorci la suprafaţă? Să iei toate astea... afară? Dacă ar exista măcar un singur loc acolo potrivit pentru a fi locuit! Un loc pentru noi, la suprafaţă! Mergând azi prin ploaia aia... m-am simţit din nou ca o fiinţă

umană! In fond, nu-mi pasă dacă o mierlesc după asta. Apoi am coborât... în putoarea noastră. Vreau să merg înapoi. Nu numai Roşiii şi fasciştii s-au transformat în animale! Noi toţi ne-am transformat! Astea-s peşteri pentru oamenii peşterii. Ne transformăm în troglodiţi! Tu ţi-ai pierdut braţul şi picioarele în buncăr. Poate că-n războiul următor îţi vei pierde capul! Şi dne o să-ţi ia locul? Cine-i capabil s-o facă? Nu-i nimeni. Dacă e să pleci undeva, oriunde, trebuie să plecăm de aici! Şi acum, îţi spun, se pare că există un loc! Şi poate că Roşiii ştiu de el.

— Ştii ceva, Artiom. Glasul lui Miller cedă şi începu să hârâie. Te-am ascultat. Acum ascultă-mă tu pe mine. Nu te face de râs. Şi nu mă face pe mine de râs. Oamenii ştiu cu a cui fiică te-ai căsătorit. Şi toate tâmpeniile astea absurde se întorc direct în mine, pricepi? Nid măcar să nu-ţi treacă prin cap să spui...

— Tâmpenii? Atund de ce s-ar mai osteni să lichideze pe toată lumea care i-a văzut pe oamenii ăia şi a vorbit cu ei... Cu...?

— Artiom, Artiom! Doamne fereşte! Ce dracu' o fi văzut în tine? Oare chiar nu-şi dă seama?

— Ce să nu-şi dea seama? întrebă Artiom încet, fiindcă nu avea suficient aer ca să întrebe cu glas tare.

— Că eşti schizofrenic! Ai început cu întunecaţii, iar acum continui cu conspiraţia asta. întunecaţii tăi ţi-au mâncat creierii. Presupun că i-ai mărturisit deja despre ei? Că n-ar fi trebuit să-i lovim cu rachetele? Că ei erau, de fapt, nişte băieţi buni-buni. îngeri, aid, pe Pământ. Ambasadorii Domnului. Ultima şansă de supravieţuire a omenirii. Şi că n-ar fi trebuit decât să vorbim cu ei. Să lăsăm bestiile alea să ne pătrundă în minte. Relaxaţi şi încântaţi. Ca tine. Ca tine!

— Eu..., zise Artiom. Dă-mi voie să-ţi spun ceva. Da, ţi-am zis toate alea, şi-o să ţi le spun din nou. Când i-am şters de pe faţa pământului pe întunecaţi, am făcut cea mai mare greşeală cu putinţă. Eu am făcut-o. Nu ştiu nimic despre îngeri, însă, în mod clar, ei nu erau demoni. Indiferent cum arătau. Şi da, încercau să ne contacteze. Şi da, pe mine m-au ales... Pentru că eu am fost cel care i-a găsit. Când eram copil. Am fost primul. Ţi-am spus deja asta... Şi da, într-un fel... m-au adoptat, cred. Insă m-am împotrivit. Mi-era teamă că-şi vor băga mâna înăuntrul meu, ca să mă facă un fel de marionetă şi să mă transforme în ceva... în ceva ca ei. Pentru că eram un cretin şi un laş. Şi eram un asemenea laş, încât m-am asigurat, pur şi simplu, că i-am distrus pe toţi, până la ultimul, cu rachetele tale... Totul, doar ca să nu văd ce s-ar întâmpla dac-ar începe să vorbească cu mine. Şi-

am fost un asemenea laş, încât mi-am dat seama că tocmai exterminasem o nouă spede de fiinţe raţionale... şi ultima noastră şansă! De supravieţuire! Insă toată lumea mă aplauda pentru c-o făcusem... femeile, copiii şi bărbaţii. Credeau că-i salvasem de bau-bau, de monştri! Sărmanii idioţi! Insă eu... eu i-am condamnat! Să

rămână prinşi sub pământ pe vede! Până când au să crape toţi! Femeile! Şi copilaşii lor! Şi copiii pe care-i vor avea... dacă vor mai avea!

Miller îl privea rece şi neimpresionat. Artiom nu-i putea stârni sentimentele cu nimic: nid cu învinuiri, nid cu disperare, nid cu speranţă.

— N-ar fi trebuit să facem asta! Aid, sub pământ, am devenit nişte brute atât de perverse, încât atacăm pe toată lumea, înşfăcăm de gât pe oricine se apropie prea mult... Intunecaţii... încercau să ne contacteze. Pentru o simbioză cu noi. Ne-am fi putut întoarce la suprafaţă dacă ne-am fi unit eforturile. Erau făcuţi să fie... salvarea noastră. Trimişi să ne testeze. Să vadă dacă merităm iertarea... Pentru ce i-am făcut... Pământului. Nouă înşine.

— Mi-ai servit deja predica asta.

— Da, şi Aniei i-am servit-o. V-am spus-o însă numai vouă. Nimănui altcuiva. Toţi ceilalţi... Chiar şi acum mi-e ruşine s-o recunosc. Am fost un laş şi am rămas un laş.

— Iar ăsta-i un lucru bun! Că eşti laş! Cel puţin încă mergi peste tot liber şi nu eşti într-o cămaşă de forţă, la balamuc, dându-te cu capul de pereţi. Am avertizat-o. Proasta. I-am zis că eşti un smintit bun de legat! Doar uită-te în oglindă la cum arăţi. Dacă era după mine...

Artiom clătină din cap.

— S-au dus. S-a terminat cu ei. Insă... Insă dacă... Dacă mai e vreun loc unde am putea trăi... Unde trăiesc oameni... atund... nu-i totul pierdut.

— Şi apoi, ceea ce le-ai făcut acestor prieteni raţionali ai tăi nu-i chiar atât de îngrozitor, nu? De-aia te tot dud să vagabondezi la suprafaţă? De-

aia tragi cu urechea tot timpul pe undele radio? Pentru iertare?

Strângându-şi ţigara între dinţi, întoarse roţile scaunului cu mâna stângă, răsudndu-se cu dexteritate din spatele biroului, şi veni lângă Artiom.

— îmi permiţi să fumez? ceru Artiom.

— Ţi-ai pierdut minţile, Artiom! înţelegi asta? Acolo, în turn! Iar ce fad acum... E doar în imaginaţia ta. Sunt chestii de schizofrenic. Nu, nu poţi să fumezi. Asta-i tot, Artiom. Am un război care izbucneşte la două staţii, iar tu... Du-te, Artiom. Ieşi! Ai lăsat-o singură pe fiică-mea?

— Eu... Da.

— Cum se simte?

— Bine. în ordine. Totul e-n ordine în ceea ce-o priveşte.

— Artiom, eu chiar sper să te lase. Şi să-şi găsească pe cineva normal. Merită pe altcineva mai bun, mai bun decât un psihopat obsedat, care hălăduieşte la suprafaţă fără costum de protecţie. Ded, care-i rostul atund? Pără- seşte-o, Artiom. Las-o să plece. Am s-o iert. Spune-i asta şi las-o să vină înapoi.

— Am să-i spun. Cu o condiţie.

Miller suflă fumul şi trase de ţigara lui răsudtă.

— Ce condiţie? Ce-o să ceri în schimbul soţiei tale?

— Cei trei oameni care se duc în Reich cu plicul. Vreau ca eu cel să fiu al patrulea.

Capitolul 12

Ordinul

Plecară din Borovițkaia.

Un spaţiu confortabil, din cărămidă roşie, arătând ca sala de lectură a unei universităţi medievale. Ticsit cu rafturi de cărţi furate de la suprafaţă, din Marea Bibliotecă, şi pupitre din scânduri, unde cărţile erau studiate şi discutate: populat cu maniaci ai cărţilor, care-şi ziceau brahmani şi păstrători ai cunoaşterii.

Lămpi cu abajururi din pânză atârnau la mică înălţime deasupra pupitrelor, oferind o lumină blândă şi prietenoasă, iar Evul Mediu, aşa cum văzuse Artiom în cărţile de istorie, cu poze, pentru copii, era infiltrat de spiritul apartamentelor din Moscova, aşa cum şi le amintea din fotografiile desprinse din anii scurtei lui copilării.

Arcadele erau blocate pentru a forma încăperi. Pe când Artiom mergea pe lângă una, o amintire din trecut, de la vizita în Polis, năvăli asupra sa: o noapte petrecută în casa unui om bun, o conversaţie prelungită mult în noapte, o carte ciudată, care pretindea că în stelele rubinii ale Kremlinului fuseseră închişi demoni şi că fiecare steluţă a fiecărui Copil al lui Octombrie se găsea câte un drăcuşor... O carte absurdă. Adevărul era întotdeauna mai simplu şi mult mai uluitor decât îşi puteau imagina oamenii.

Omul cel bun nu mai exista, iar stelele Kremlinului fuseseră stinse.

Iar Miller, cel pe care-1 întâlnise Artiom acolo, înarmat cu o mitralieră Pecheng atârnată de umăr, cu trupul brăzdat de benzi de mitralieră, comandantul aflat mereu în fruntea trupelor, primul în toiul oricărei bătălii, nu mai exista nid el.

Şi nici Artiom nu mai exista. Amândoi deveniseră cărbune.

Insă Letiaga era acelaşi ca întotdeauna: un ochi saşiu, spinare destul de lată ca să blocheze un tunel şi un zâmbet de parcă-ţi legase şireturile bocancilor şi acum aştepta să te împiedici; avea douăzeci şi şapte de ani, însă zâmbetul lui aparţinea unui copil de zece ani. Letiaga era ignifug.

— Hei! zise şi zâmbi în modu-i caracteristic.

— Deci, te pot felicita, nu? Bătrânul te-a luat înapoi?

Artiom clătină din cap.

— Atunci ce-i? O misiune de testare?

— Un cântec de lebădă. Doar merg în Reich împreună cu voi.

Letiaga încetă să mai zâmbească.

— Care-i treaba ta cu locul ăla?

— Trebuie să scot pe cineva de acolo. E un om bun, pe care chiar trebuie să-l salvez. Dacă nu mă întorc acolo, va fi spânzurat.

— Eşti un ticălos nechibzuit. Măcar e vorba de o femeie?

Letiaga îi făcu cu ochiul.

— E un bătrân. Cu barbă.

— Ah… croncăni Letiaga. Asta-i treaba ta, însă… ăăă…

— Tont malac. Ţine-ţi gura, zise Artiom încercând să nu zâmbească; se simţea stânjenit de gândul la Homer.

Dar sfârşi, oricum, prin a râde. Râsul se ridică din el: ros, cleios şi sarcastic. Râsul îi provocă convulsii, îl istovea, îl devasta, iar Artiom se prăbuşi pe o bancă, pentru a evita să ajungă pe jos, în patru labe. Tot ceea ce-1 obligase metroul să înghită în ultimele zile îi ieşi pe gură, nedigerat, ca râsul. Râse până i se umeziră ochii, până când începu să sughiţă. îşi umplu plămânii cu aer şi râse din nou. Letiaga râdea odată cu el, poate din motive diferite de-ale lui. Sau poate fără nidun fel de motiv.

Apoi trecu şi asta.

— O misiune secretă, fără doar şi poate, conchise încrezător şi cu totul serios Letiaga. Nu renunţă ei la tipii ca tine, frate.

Nu, nu renunţau.

— Am vrut de mult să te rog asta, îi spuse Artiom. Cum ocheşti?

îşi orientă ochii spre nas, imitându-1 pe Letiaga.

— Ar trebui să vezi totul dublu.

— Chiar văd totul dublu, admise Letiaga. De asta folosesc atâta muniţie. Fiecare tip normal are o ţintă, însă eu am două. Şi trag în amândouă. Nu-i o întâmplare că bătrânul mă trimite în Reich. Scârţarul vrea să scape de mine.

— Crezi că-i o misiune doar cu bilet dus? chicoti

Artiom. — Eu călătoresc cu fise.

Letiaga îi făcu cu ochiul, ridicându-şi degetul pentru a zomăi plăcuţele de identificare ce-i

atârnau de gât, în loc de o cruce după care să fie recunoscut.

— La ce-ţi trebuie? Oricum nu-i nido şansă să fii confundat cu altul.

— Ah, n-ai să vezi niciodată ziua aia, chicoti Letiaga. Asta-i pentru altceva. Ştii cum e când te trezeşti, uneori, şi te întrebi: „Cine-s eu? Şi ce-am băut? Şi apoi, bun, bine, măcar cine sunt?"

— Ştiu, oftă Artiom.

Ceilalţi doi bărbaţi se apropiară. Unul avea pomeţi înalţi, tunsoare perie ţepoasă şi ochi înguşti; celălalt avea nas bor- cănat, de boxer, era agil şi umbla cu un aer nonşalant.

— Ia te uită, da' mult vă mai ia să vă pregătiţi! Ca nişte paraşute care se gătesc pentru o întâlnire! Dar pare-mi-se

271 c-aţi fost pe fugă, n-aţi avut vreme să vă şi rujaţi, le zise Letiaga. O s-o facem pe drum, bine?

— Cine-i ăsta? arătă spre Artiom cel cu mersul relaxat.

— Nu aşa se dă bineţe.

Letiaga clătină din cap.

— Treaba nu-i „cine-i ăsta", ci „cine eşti tu", Iureţ. Artiom a fost cu noi în buncăr. E o legendă vie. Tu încă vânai şobolani prin Hansa, cu sunătoarele pentru copii, când Artiom şi colonelul i-au terminat pe întunecaţi cu rachetele.

— Atunci, unde-a dispărut? întrebă celălalt.

— Şi-a refăcut puterile, Nigmatulin, pentru noi isprăvi de eroism. Nu-i aşa, Artiom?

— Nu prea s-a refăcut dne ştie cât, remarcă Nigmatulin, măsurându-1 pe Artiom cu o privire sceptică.

— Pentru mine, orice zi este o ispravă pe cinste, răspunse Artiom. N-a mai rămas nimic pentru mine însumi.

— Ne luptăm din nou, băieţi, iar fetele sunt doar un vis, cită Letiaga, sprijinindu-1. Bine, băieţi, să mergem. Fuhrerul aşteaptă. Iar pe Fuhrer nu-1 laşi s-aştepte.

îi salută milităros pe grănicerii piperniciţi din Boro- viţkaia, şi toţi patru coborâră pe scara care ducea la şine. Tunelul îi înghiţi, la început iluminat, apoi întunecat, şi mai apoi cu o beznă totală. Ceilalţi doi rămăseseră mai în spate, lăsându-i pe Artiom şi Letiaga s-o ia înainte.

— Tipul e din Hansa, da? întrebă Artiom.

— Amândoi sunt din Hansa. Nigmatulin e din Komso- molskaia, iar Iureţ e din Park Kulturi, mi

se pare. Ţipi normali, dacă veni vorba. Amândoi. De încredere.

Letiaga se gândi o clipă.

— Aproape toţi sunt din Hansa.

— Aproape toţi care?

— Toate întăririle noastre.

— Cum aşa?

— Păi, de unde altundeva poţi primi tipi cu antrenament? N-are niciun rost să scotoceşti prin staţiile întunecate. Sau s-aduni, cum fac fasciştii, cu legiunea aia a lor, tot felul de ciurucuri. Nu-s pentru noi. Miller a făcut un fel de înţelegere cu Hansa. Iar ei au fost de acord să... ne ajute să ne punem din nou pe picioare.

Artiom îl măsură cu o privire întrebătoare.

— Şi-a fost de acord cu asta? îi blestema. îţi aminteşti? Atunci când noi... în buncăr. Promiseseră c-o să ne ajute. Şi ne-au fentat. Dacă ar fi venit atunci... dacă ne-ar fi dat oameni, poate că n-ar fi trebuit să ne punem din nou... Dintre toţi băieţii ăia ai noştri... Ca s-o spun pe faţă.

— Ca s-o spui pe faţă, zise Letiaga. Nu ne-au dat niciun om atunci. Dar au făcut-o după aia. Ni i-au dat când au putut. Şi au adăugat tot felul de echipamente şi muniţie. Ştii şi tu câţi bani au cei din Hansa. Chiar ei au făcut oferta. Ei bine... şi bătrânul era în jale adâncă, bând pentru morţii noştri... Insă nu era nimic de făcut. N-avea de unde să mai scoată alţi cincizeci de oameni. Apoi s-a consultat cu oamenii. Au înţeles toţi. Aşa că au început, pe tăcute, recrutările. Cu teste - asta-i de la sine înţeles - şi interviuri. Au separat imediat grâul de neghină. Iar rezultatul a fost mulţumitor. Majoritatea din Forţele Speciale ale Hansei. Aşa că între noi şi ei lucrurile simt liniştite şi paşnice. Nu că noi am avea un război al nostru, iar ei pe al lor. Suntem toţi împreună.

— Hm..., făcu Artiom, dregându-şi vocea şi făcând semn din cap spre cei doi care se ţineau în

spatele lor.

— Toţi în aceeaşi barcă, insistă Letiaga.

— Nu cred, zise Artiom după o pauză.

— Poftim?

— Nu cred că, pur şi simplu, pentru a se exonera de tot, Hansa ne va aloca cincizeci de combatanţi şi va mai aduce şi echipament. Ei nu fac nimic pe gratis.

— Dar nu-i pe gratis. Bătrânul s-a angajat să le antreneze forţele speciale. Pentru că... Letiaga plescăi din limbă. Nu sunt chiar atât de speciale. Mai ales când e vorba de suprafaţă. Sunt neajutoraţi ca nişte pisoi, acolo, sus. Copiii catacombelor, fir-ar să fie.

Ultimul bec fu lăsat bălăngănindu-se în urmă, iar Letiaga scoase din rucsacul său o lanternă care părea un ciomag. Cei doi din urma lor se apropiară şi-şi zăngăniră automatele: era un tunel scurt, bine cunoscut tuturor, totuşi nu era prea distractiv să mergi prin el. Era mai bine să stea toţi laolaltă.

Lanterna se lansă imediat în bezna tunelului, umplând-o cu lapte şi apoi agitându-1.

— Catacombele... Dar eşti de-o seamă cu mine, îşi aminti Artiom. Aşa că şi tu aveai tot patru ani, da? Când Războiul Final...

— Oh, nu, puştiulică, zise Letiaga. Eu sunt cu un an mai mare decât tine. Deja am discutat despre asta. Aşa că aveam cind ani.

Artiom încercă să se imagineze prin Moscova, însă avioanele alea pântecoase, ca nişte libelule, îi năvăliră din nou în minte, iar vagonetele rulau

hurducăindu-se, şi peste toate începu să cadă o ploaie fină şi caldă. Scutură din cap, să-şi alunge din minte aberaţiile otrăvitoare, viziunea aceea fantastică.

— Şi ce mai ţii minte? Pe părinţii tăi? Apartamentul?

— îmi amintesc televiziunea. îmi amintesc cum l-au arătat pe preşedinte la televizor... aveam un televizor mare de tot. Şi preşedintele zicea: „Nu avem nido altă opţiune. Ne-au forţat s-alegem aşa. Ne-au băgat în colţ. N-ar fi trebuit să ne bage-n colţ. Aşa c-am deds..." Apoi a venit mama din bucătărie cu un castron de supă pentru mine. Era supă de pui cu tăiţei. Mi-a zis: „De ce te uiţi la lucrurile astea îngrozitoare? Haide, îţi dau la desene animate." I-am zis: „Nu vreau tăiţei." îmi amintesc foarte bine momentul ăla. Chiar începutul. Sau sfârşitul. După aia, n-au mai fost nici desene animate, nici tăiţei.

— Pe părinţii tăi ţi-i aminteşti?

— Da. Dar ar fi fost mai bine să nu mi-i amintesc.

— Ascultă, Letiaga, îl întrerupse Iureţ, cel cu mers nepăsător. Ei ne-au lovit primii. Noi nu i-am lovit; ei ne-au lovit pe noi. Fără niciun avertisment. Şi-am interceptat prima salvă înainte de a trage. îţi spun eu. Aveam şapte ani.

— Iar eu îţi spun: tăiţei! Tăiţei, pus la colţ şi forţat să mănânc. Şi-atund am gândit: uite că l-au pus la colţ şi pe preşedinte.

— Ce importanţă mai are acum? întrebă Artiom. Dacă am fost noi primii, sau ei?

— Are importanţă, obiectă Nigmatulin. Noi n-

am fi început aşa ceva. Oamenii noştri sunt sănătoşi la cap, şi responsabili. Noi am fost întotdeauna pentru pace. Ticăloşii ăia ne-au forţat; ne-au atras în cursa înarmărilor nucleare, ca să ne doboare. Voiau să ne spulbere ţara. S-o facă bucăţele. Pentru petrol şi gaze. Pentru că ţara noastră le stătea ca un ghimpe în coastă. Nu voiau nidun fel de ţări independente. Toţi să se-ntindă pe jos şi să-şi desfacă crăcii pentru ei. Noi am fost singurii care am mârâit. Iar ticăloşii ăia nevrednid, nemernicii ăia ne-au presat... Nid nu se aşteptau să mergem până la capăt. Credeau c-o să ne pişăm pe noi. Insă noi... Voiau să ne spulbere, asta era. Noi nu ne predăm duşmanului! Să-i ia dracu' şi pe ei, şi pofta lor de petrol. Voiau să ne colonizeze. însă au terminat-o căcaţi pe ei, ticăloşii, când televiziunea lor le-a arătat ce venea pe cer spre ei. Aşa se-ntâmplă când vrei s-o fad pe durul cu noi. Şi n-am mierlit-o încă, deşi suntem sub pământ.

— Câţi ani aveai pe atund? întrebă Artiom.

— Ce treabă ai tu cu asta? Aveam un an. Alţii mai bătrâni ca mine mi-au povestit. De ce?

— Nimic, răspunse Artiom. Deci nimic pe malul ăsta al oceanului, nimic nici pe malul celălalt.

Letiaga îşi drese glasul pentru a destinde atmosfera. După asta nu-şi mai vorbiră.

* * *

— Stop! Stinge lanterna!

Nigmatulin şi Iureţ se despărţiră şi se lipiră de pereţi, având automatele pe jumătate ridicate; Artiom rămase în centrul tunelului împreună cu Letiaga. Un buton păcăni îndatoritor şi lumina se stinse. Se lăsă noaptea.

— Frontiera-i închisă. Intoarceţi-vă şi plecaţi înapoi!

— Suntem din Ordin! strigă Letiaga înspre ecouri. Avem un mesaj pentru conducere.

— întoarceţi-vă şi plecaţi înapoi! repetă o voce din hăul metroului.

— V-am spus c-avem o scrisoare pentru Fuhrer! Personal! Din partea colonelului Miller!

Spoturile roşii ale laserelor de ochire ţâşniră din beznă, bâjbâiră, apoi săriră pe fruntea lui Letiaga şi pe pieptul lui Artiom.

— Intoarceţi-vă! Avem ordin să tragem în plin!

— Deci asta-i toată blestemata lor de diplomaţie, conchise Letiaga.

— N-o să ne lase, şopti Iureţ.

— N-avem ordin să forţăm intrarea, răspunse Nigmatulin.

— Dar ni s-a spus să predăm plicul, se împotrivi Letiaga. Altfel bătrânul îmi va smulge capul de pe umeri. Nu ştiu ce-i în plic, dar a zis că dacă nu-l

livrăm, totul se duce pe apa sâmbetei.

Se simţea un miros dulceag, stătut, de urină veche: din câte se părea, pentru postul de gardă nu se amenajase o

toaletă, iar când santinelele trebuiau să se uşureze, se duceau pur şi simplu în tunelul întunecos, în teritoriul nimănui.

Artiom se uită la spotul roşiatic, care marca poziţia inimii sale. Se gândi la Miller şi la ultima lui misiune, care era încă nefinalizată: să se întoarcă la Ania şi să-i spună că o părăsea. Să i-o spună direct, în faţă, şi nu să dispară în secret, cu coada între picioare, ca să sprijine marile cauze.

Deja stârnise mai mult decât suficiente probleme de dragul marilor cauze. îl lăsase pe Olejek la doctor, după ce făcuse tot ce putuse. Abandonase cadavrul cu găurile purulente, se spălase pe mâini şi se dusese să bea votcă. îl lăsase pe Lioka să coboare treptele înspre nicăieri, fluierând, şi se decisese să nu se amestece sau să încerce să-l aducă înapoi. Unii plecaseră în stânga, alţii în dreapta, fiecare cu soarta lui. Nu-i dusese pe deţinuţii condamnaţi spre libertate, folosind Naganul lui Svinolup. Nu întrebase nici de papucii de damă din biroul maiorului. Şi nu trăsese draperia la o parte. Nu făcuse nimic; nu încercase să vadă dacă era cineva acolo sau nu. Şi din moment ce nu văzuse pe nimeni, însemna că nici nu fusese nimeni acolo. Asta-şi putea spune ca să trăiască foarte liniştit. Şi-ar fi fost în stare să fabrice o explicaţie şi în legătură cu Homer, bătrânul scribălău analfabet şi neînsemnat. Toată lumea minţea, pur şi simplu, în legătură cu accesele de conştiinţă: un bărbat era puternic şi putea trece peste orice situaţie. Iar marile fapte scuzau orice.

încercă să acopere cu palma punctul tremurător, dar acesta îi sări pe mână.

— Ultimul avertisment! strigă cineva din adâncul beznei.

— Atunci ne retragem? se întrebă Letiaga.

Lasă-1 pe bătrân. Lasă toate cadavrele tale, dispari din puţul ăsta întunecat şi coboară capacul. Ai o misiune mult mai importantă, Artiom. Să salvezi lumea. Nu trebuie să-ţi pierzi vremea cu ciupercile.

— Găsiţi-1 pe Dietmar! strigă Artiom înspre adâncul întunecat, iar glasul i se piţigăie.

— Pe dne?

— Dietmar! Spuneţi-i că s-a întors stalkerul!

— Care-i treaba? se întoarse Letiaga spre Artiom. Ce poveste mai e şi asta?

— Mereu aceeaşi poveste. Despre bătrânul cu barbă, încercă Artiom să zâmbească. Şi despre un idiot. Misiunea mea secretă.

Şi în momentul acela, în micul lor univers de teatru ieftin şi jegos se aprinse o supernovă.

Dietmar se îndreptă spre cel dintâi cuib de mitralieră al primului post de control. Probabil se uita la războinicii duri şi medaliaţi, care se ascundeau în spatele propriilor palme, şi râdea în sinea lui.

Insă nu stinse reflectorul.

— Cine m-a chemat?

— Eu. Artiom.

— Artiom?

Dietmar părea că-1 uitase.

— Care Artiom?

— Ştiam eu! pufni Nigmatulin.

— Stalkerul. Cu un mesaj pentru Fiihrer. Predare personală. De la Miller! De la comandantul Ordinului! Privind situaţia!

— Care situaţie?

Dietmar nu voia să-1 înţeleagă.

— In Teatralnaia! Privind invazia voastră!

— Invazia noastră? De la Miller?

Dietmar părea surprins.

— Nu există niciun fel de invazie. In Teatralnaia sunt tulburări. Avem refugiaţi care vin puhoi aici. Fuhrerul a ordonat stabilirea unei misiuni de menţinere a păcii în staţie, pentru a nu exista victime. însă acum e ora trei dimineaţa. Doarme. Şi nu aşteaptă niciun fel de scrisori din partea domnului Miller. Dar, dacă vrei, lasă-mi-o mie. Dimineaţa, am să i-o înmânez eu, la secretariat.

— Nici nu poate fi vorba, sugeră Letiaga în şoaptă. Avem instrucţiuni să-i înmânăm documentul chiar lui, în persoană, sau să-1 distrugem.

— Nici nu poate fi vorba! repetă Artiom strigând. Trebuie predat doar Fiihrerului, personal!

— Mare păcat, oftă Dietmar. Fuhrerul nu primeşte pe nimeni. Mai ales asasini profesionişti. înainte de a-i putea fi predat, plicul trebuie deschis şi examinat, pentru evitarea unei tentative

de otrăvire.

— Deţin informaţii, zise Artiom, pregătindu-se, potrivit cărora evenimentele din Teatralnaia nu sunt rezultatul unor tulburări publice, ci o subversiune deliberată. Menită să ducă la preluarea staţiei.

— Dar noi deţinem informaţii total diferite privind Teatralnaia, răspunse Dietmar indiferent. Şi nu tuturor le plac aceste informaţii, domnule Stalker. Inclusiv camarazilor tăi, spre exemplu. Adio!

îi salută, apoi se răsuci pe călcâie şi începu să meargă spre staţie.

— Aşteaptă! strigă Letiaga. Stop! Plicul ăsta nu-i de la Miller!

Lui Dietmar nici că-i păsa. Mitraliorul agită ţeava lungă a armei, aţintind-o pe direcţie pentru plumbii săi. Lunetiştii îşi aprinseră spoturile lor, iar acestea străpungeau chiar şi lumina albă a reflectorului, care era la fel de strălucitoare ca şi prima clipă a morţii.

— M-auzi? mugi Letiaga. Plicul nu-i de la Miller! E de la Besolov!

Silueta întunecată, care aproape se dizolvase în beznă, încremeni.

— Repetă.

— E de la Besolov! Pentru Fuhrer! Personal! Urgent!

Artiom se întoarse spre Letiaga. Aici Se petrecea ceva ce nu putea înţelege. Nigmatulin şi Iureţ erau nervoşi, chibzuind asupra numelui necunoscut. Dietmar nu spuse nimic, însă înţepenise locului.

— Foarte bine. Va fi admis un singur om. Ceilalţi pot aştepta.

Letiaga smuci din umerii săi masivi, acceptând condiţia. Păşi înainte.

— Nu tu! îl opri Dietmar. Dă-i plicul băiatului de acolo, Artiom.

— Am ordinele mele.

— Şi eu le am pe ale mele. El e singurul pe care am să-l las să treacă. Şi numai după ce va fi fost percheziţionat.

— De ce el? Artiom, ce dracu'...

— Dă-mi plicul, îi spuse Artiom. Haide, Letiaga, m-ai citit. O misiune secretă. Pentru asta m-a trimis Miller. In caz că nu te vor lăsa pe tine... Am povestea mea în toată treaba asta. Tu nu trebuie să ştii. De unde crezi c-am aflat de Teatralnaia?

— Fiecare de-aici are propria lui poveste, fir-ar să fie, mârâi Letiaga. Şi se ascund unii de alţii. Bătrânul paranoic...

— Nu i-1 da. Eşti nebun? şuieră Nigmatulin. Oricum, cine-i el? Colonelul a zis că tu trebuie s-o faci... Altfel...

— Tacă-ţi fleanca, Ruslancik, spuse Letiaga. Ăsta-i Artiom, da? E unul dintre noi. Omul nostru! Ai priceput?

— Cum vreţi voi! zise Dietmar cu răceală. Nu mai am vreme pentru aşa ceva. Ar trebui să fiu deja în Teatralnaia, dând ajutor umanitar populaţiei.

Letiaga îl blestemă, scuipând de necaz, şi scoase un pliculeţ maro, gros şi opac, din buzunarul de deasupra inimii sale. 1-1 dădu lui Artiom.

— Asta-i omul nostru, e clar? strigă el către mitralior, puştile cu lunetă, punctul laserului, şabloanele negre, universul năclăit în pişat şi steaua orbitoare. îl vom aştepta aid.

— Chiar vă rog s-o faceţi, răspunse Dietmar. Căd Fiihre- rul poate dormi până la amiază. Să aşteptaţi.

— Aşteptăm, vom fi aid, Artiom, şopti Letiaga cu înfocare. Să te-ntord. Dacă-ţi ating fie şi numai un fir de păr din cap... Poate că bătrânul mârâie la tine, dar pentru propriii lui oameni e-n stare să mute şi munţii... Suntem de-un sânge, tu şi cu mine?

— Bine, zise Artiom. Deja nu prea mai auzea prea multe. Da, Letiaga. Mulţumesc. Nu ştiu.

Şi lipi de piele blestematul de plic, se duse poticnit peste traverse şi zbură spre supernovă, direct în ea. într-un miliard de grade Celsius.

* * *

— Duşmani ai Reichului! Duşmani ai Omenirii! O hoardă de mutanţi! Stă la porţi!

Era un singur vorbitor, însă vocea i se auzea prin zedle de difuzoare înşirate unul în spatele celuilalt, astfel că-şi repeta cuvintele ca pe propriul său ecou; iar corul acela al vodi unui singur om sima ca glasul unei hidre, dudat şi hipnotic. Glasul acela supura venin.

— Dacă Nu Luptăm Până La Ultimul! Suntem Ameninţaţi Cu Anihilarea Totală!

Vocea ajunse la Artiom înaintea luminii din staţia Ceho- vskaia-Wagner; lumina nu putea

ricoşa din pereţii curbaţi, întortocheaţi ai tunelului, însă vocea putea.

— După Ce Am Aflat Planurile Ticăloase Ale Liniei Roşii De încălcare A Acordului De Pace! Capturarea Staţiei Teatralnaia! Am Decis Să Lansez O Lovitură Preventivă!

— Fiihrerul? Păi nu spuneai că doarme..îi zise Artiom lui Dietmar.

— în clipa asta, nimeni din Reich nu doarme, răspunse Dietmar.

In Cehovskaia-Wagner, Artiom fu întâmpinat de un banner lung: „Bun venit, dragi oaspeţi din Polis!" Un şir de bărbaţi de diferite vârste, îmbrăcaţi după moda veche, se alinia la mijlocul sălii, zgâindu-se cu ochi înroşiţi, nedormiţi, şi şuşotind nesiguri între ei. Tineri ofiţeri, care semănau cu nişte lupi alsacieni, treceau printre rânduri, strigând, bătând bărbaţii pe umăr şi plesnindu-i peste faţă.

Se pregăteau placarde, iar pe mese erau îngrămădite mormane de echipament de camuflaj. Cărucioare cu arme erau împinse înăuntru, păcănind şi zăngănind. La capătul peronului se pregătea un cort cu crucea roşie, spre care aruncau priviri cei din şiruri, ca atraşi de un magnet.

— Insă Linia Roşie Nu Se Va Da în Lături De La Nimic! Pentru A-i Priva Pe Cetăţenii Din Teatralnaia De Dreptul Lor Legal! De A Trăi O Viaţă Paşnică Şi Fericită!

Era o staţie ciudată: boltită rotund, ca un tunel, şi cu arcade ca nişte ambrazuri, săpate în pereţi;

blindajul ei alb lucea strălucitor, iar lămpile - cele vechi, originale - fuseseră de asemenea lustruite. Păreau stranii, nefiind separate între ele, ca în alte staţii, nu doar dublate sau sudate împreună în ciorchini, ci câte douăzeci laolaltă, aşezate pe suporturi din bronz, în câte două şiruri. Ca şi cum fuseseră trezite în miezul nopţii şi forţate să se aşeze în rând. Arătau ca nişte suflete de sclavi, vâslind în galerele flotei lor printr-un tunel incredibil de alb, spre un paradis câştigat cinstit.

— Unde-ai amplasat mina?

Dietmar mergea repede, iar Artiom abia dacă putea ţine pasul cu el. Feţele din rânduri dispăreau într-o clipită, şi niciuna dintre ele n-avea timp să prindă vreo formă. în urma lui, blacheurile de oţel clănţăneau pe granit pe când gărzile mergeau împreună cu ei.

— Acolo, jos, am coborât pe scările rulante, zise Artiom. Prin uşile etanşe.

— A distrus ceva?

— Totul.

— Uite ce-i. In acest moment, în Teatralnaia totul este sub controlul nostru, deci aş vrea să te cred. Dar, desigur, am să verific. Dacă ai făcut tot ce trebuie, aşa cum trebuie, o decoraţie... un ordin! chicoti Dietmar. Meriţi un ordin pentru o asemenea treabă.

Dintr-odată cineva o zbughi din rând, ieşindu-le în cale: gărzile ţâşniră înainte şi-şi ridicară Kalaşnikoavele. Insă era o persoană măruntă, smintită, inofensivă. O bărbuţă, ochelari aburiţi...

— Iertaţi-mă! Iertaţi-mă! Domnule ofiţer!

Domnule Dietmar... în numele a tot ce-i sfânt! Aceasta-i o greşeală. Am fost mobilizat din greşeală. Am o soţie... Narina... Aţi fost şi la noi acasă... De acolo veniţi.

Dietmar îşi aminti, se opri şi le făcu semn gărzilor să plece.

— Ilia Stepanovich Mă aflu aici împreună cu o cunoştinţă a ta. Care-i greşeala?

— Să Inunde Staţia Noastră Cu Mutanţi! Asta Vor Ei! Sunt Furioşi! Pe Opoziţia Noastră! Iar Această Hoardă! Se Află Deja La Porţile Noastre!

— Narina mea... Au început contracţiile. După exploziile din Teatralnaia. Au dus-o la maternitate. Ziceau că i se poate rupe apa în orice moment... Dar încă nu i-a sosit sorocul... încă, înţelegeţi? Poate, cu odihna la pat cuvenită, ar putea... Avem o maternitate atât de frumoasă! Dar dacă sunt recrutat în armată... Sau se întâmplă ceva pe aici... Ce va face? Acum? Cine va fi cu ea? Şi dacă naşte? Trebuie să fiu acolo... Trebuie să ştiu... Ce-i copilul... Băiat sau...

— Şi Din Acest Motiv! Declar Mobilizarea Generală!

Unteroffizierul îi zâmbi profesorului, şi-şi puse mâna pe umărul său.

— Şi cum se spune, „a puiat măria sa, nici fecior nu e" - corect, Ilia Stepanovid? - „nid fată[4]".

— De ce... De ce spuneţi asta?

— Doamne Dumnezeule! E o glumă. îmi amintesc de discuţia noastră. Bineînţeles că-mi amintesc. Hai să facem câţiva paşi.

---

4 Citat din *Povestea ţarului Saltan* de A. S. Puşkin (n. red.).

Le făcu un semn tinerilor alsacieni şi-1 duse pe Bia Stepanovid mai departe, cu braţul petrecut pe după umerii lui. Artiom mergea alături, netezind plicul în buzunar. Ce era în el? Plicul era tare; avea ceva în interior... De ce anume îi reamintea?

Nu scrisoare, nid carton... Mintea-i crăpa de efort. Nu-1 mai ţineau nervii.

— Aveai de gând să scrii o carte de istorie pentru noi, da? îl întrebă Dietmar pe profesor.

— Domnule ofiţer... Dar dacă... Dacă se întâmplă ceva în timpul naşterii...

— Atund, aşază-te şi apucă-te de scris! începe imediat, chiar acum. Istoria se face chiar înaintea ochilor tăi!

Se opri, îi scoase lui Ilia Stepanovid ochelarii de pe nas, suflă asupra lor, le şterse lentilele, şi-i aşeză la loc.

— Am să amenajez un colţ pentru tine în comandamentul meu. Altfel ai putea fi uds, este adevărat...

— Pentru Apărarea Unei Staţii Neutre împotriva Hoardelor Roşii! Aceasta-i Datoria Noastră! Ne-au Implorat Să-i Ajutăm! Şi Venim în Ajutor!

— Mulţumesc. Vă sunt foarte recunoscător, domnule Dietmar... Dar... îngăduiţi-mi să-mi văd soţia... Acum... S-o sprijin... Arăta îngrozitor... Vreau să ştie că totul este în ordine... Că aţi intervenit... Iar dacă naşterea...

— Dar de ce? îl întrebă Dietmar. Nu există nimic ce-ai putea schimba tu sau eu în legătură cu asta. Dacă se naşte un copil sănătos, atunci bine. In maternitate există oameni care să felicite o mamă în numele partidului.

— Dar... Dar dacă... Oh, fir-ar... Dacă, Doamne fereşte...

— Şi dacă iese un mutant... Linişteşte-te acum, linişte... Avem o maternitate grozavă, aşa cum ai spus şi tu. Anestezie generală. Şi când se trezeşte, totul se va fi terminat. Iar copilaşul nu va simţi nimic, crede-mă. Toţi sunt profesionişti acolo. Acelaşi anestezic, doar că în altă doză. Totul uman. O împunsătură şi s-a terminat.

— Bineînţeles... Da, înţeleg...

Faţa lui Ilia Stepanovid devenise pământie.

— Doar că s-a întâmplat atât de repede. Contracţiile ei. Narina mea era atât de neliniştită. Credeam că mai este vreme.

— Şi va mai fi vreme, Dia Stepanovid!

Unterul îl strânse ceva mai tare pe profesor.

— Şi ce timp bun va fi! Ded nu poţi face absolut nimic în maternitate. Asta-i tot. îţi vor da hârtie şi creion. Şi-am să-ţi ţin pumnii!

îl împinse pe profesorul perplex spre una din gărzi.

— Pregătiţi-i acestui domn un loc în biroul meu.

— Nimeni Nu Ne Va Opri! Atund Când Ne Vom îndeplini! Datoria Sacră!

— Unde mergem? întrebă Artiom alarmat, după ce străbătuseră aproape toată staţia; se termina la treptele unui pasaj pietonal, cu santinele de pază.

— Păi, trebuie să predai plicul acela, nu? zise Dietmar şi se uită spre el. Ce-i înăuntru, apropo? Un ultimatum? O rugăminte? O propunere de împărţire a Teatralnaiei între părţile interesate?

— Nu ştiu, zise Artiom.

— Ordinul, aşa-i? Prost mai sunt, ar fi trebuit să-mi dau seama precis ce făceai tu prin Polis,

stalkere.

— Vom Apăra întotdeauna Drepturile Civililor Necom- batanţi! Vom Lua Teatralnaia Sub Protecţia Noastră! O Vom
Proteja De Hoardele De Mutanţi! — Cine-i Besolov?

— Tu chiar vrei să spui că habar n-ai ce vrei să-i predai Fuhrerului?

— Nu-i treaba mea. Eu nu fac decât să îndeplinesc un ordin.

— Te plac din ce în ce mai mult. Aş putea spune că reprezinţi un ideal pentru mine, râse Dietmar. Spune-i cuiva să arunce în aer un pasaj, şi el ţi-1 va arunca în aer. îi spui să predea un plic, conţinând numai Dumnezeu ştie ce, de la numai Dumnezeu ştie dne, şi el o face. Spune-i să-şi bage boaşele într-o presă hidraulică şi nu va refuza nici asta. Aş vrea să am mai mulţi ca tine!

— Şi Suntem Pregătiţi Să Plătim Orice Preţ Pentru Dreptul De A Fi Numiţi Oameni!

— Homer trăieşte? îl întrebă Artiom. Ce s-a întâmplat cu bătrânul? Unde-i?

— Trăieşte. Şi te aşteaptă, îl asigură Dietmar.

— Prima dată, aş vrea să dau de el.

— Era previzibil. De-asta şi mergem înspre el acum. încă un lucru bun despre tine, stalkere, este predictibilitatea ta. Este o adevărată plăcere să lucrezi cu astfel de oameni.

Santinelele îşi lipiră călcâiele şi comandantul plantonului îşi ridică braţul, temându-se chiar şi să-1 privească în ochi pe Dietmar. începură să urce treptele teşite.

— Tu... De ce porţi tresele alea pe umeri? Nu eşti *Un- teroffizier,* nu? Ce eşti?

— Eu? Inginer de suflete omeneşti, zise Dietmar şi-i făcu cu ochiul. Şi puţin magician.

Pasajul era folosit pe post de cazarmă. Ultima dată, lui Artiom şi lui Homer nu li se permisese accesul acolo. Erau şiruri de paturi suprapuse. Ordonanţele salutară. Fiihrerul se încrunta din afişe. Flamurile Legiunii de Fier atârnau de tavan: un pumn cenuşiu şi o svastică neagră, cu trei braţe. Difuzoarele ieşeau din pereţi, ca nişte ciuperci, încercând să se acopere reciproc.

— Nu Există Cale de întoarcere! Şi Nu Ne Vom Retrage! Pentru Binele Viitorului Nostru, Pentru Binele Viitorului Nostru! Pentru Binele Viitorului Copiilor Noştri! Pentru Binele Viitorului Omenirii!

— Ce speri de la pliculeţul ăsta? chicoti Dietmar. Trenul a plecat deja. Nu-1 mai poţi opri, chiar dacă te arunci pe şine. Teatralnaia va fi a noastră. Şi la fel şi Ploşcead Revoluţii. Roşiii nu vor putea face nimic. Au propriile lor revolte din cauza foametei, pe care trebuie să le înăbuşe. Jumătate din ciupercile lor au putrezit din cauza mucegaiului uscat. Se răspândeşte ca focul pe câmpie.

— Cine-i Besolov? repetă Artiom, întrebându-se de la cine ar fi putut accepta Miller ordine.

— N-am nicio idee.

— Atunci, de ce o scrisoare de la un anume Besolov este mai importantă decât una de la Miller?

— Nu-i vorba că o scrisoare de la vreun Besolov e mai importantă pentru mine, stalkere. Tu eşti cel mai important.

Cazarma se termină şi apărură lucrări de fortificaţii: obstacole, sârmă ghimpată, mitraliere negre, cu ţevile aţintite în direcţia spre care-1 conducea acum Dietmar pe Artiom. Câini de pază începură să latre, imitându-1 pe Fuhrer, şi apoi, amestecat cu lătrăturile lor sparte, se auzi geamă-tul unui bărbat, un geamăt prin care viaţa cuiva tocmai îi părăsea trupul. Puşkinskaia, îşi dădu seama Artiom: Dietmar îl ducea în staţia Puşkinskaia.

— E acolo? In Puşkinskaia? Ai promis că nu te atingi de el.

Se opriră lângă un perete de cărămidă înălţat până la tavan, cu o uşă de metal. Dietmar expedie santinela cu un gest cu degetul arătător. Scoase o pungă de tutun; extrase o bucăţică de ziar din buzunar; presără ceva uscat peste literele negre, ciudate, linse hârtia şi o răsuci.

— Ia şi tu o ţigară.

Artiom nu respinse oferta. Sufletul său cerşise otrava încă din biroul lui Miller, însă Miller îi refuzase o ultimă ţigară înainte de a-1 izgoni pentru totdeauna, iar acum Dietmar i-o oferise chiar el.

Unterul se rezemă de perete, îşi sprijini capul de el şi privi spre tavan.

— Dacă nevasta armeană a profesorului nostru naşte un mutant, ce crezi, o să ne scrie cartea?

— Dacă-1 omorâţi? Copilul?

— Dacă-1 adormim pe veci. Nu crezi că ne-ar lăuda în cărticica lui?

— Nu, n-o va face, răspunse Artiom. N-are cum să fie atât de ticălos.

— Ei bine... Dietmar miji ochii şi expiră fumul de ţigară. Eu cred că va scrie. Cred că armeanca va avea mustrări de conştiinţă şi se va pomi împotriva lui Hia Stepanovici al nostru, dar el o va convinge ce-i corect şi bine. Că vor trebui să încerce din nou. Iar el se va aşeza şi va scrie această carte despre Reich, iar noi o vom publica într-un tiraj de zece mii de exemplare, astfel ca toţi cei din metrou care ştiu s-o citească s-o poată citi. Iar alţii vor învăţa să citească după ea. Şi toată lumea-i va cunoaşte numele lui Dia Stepanovici. Iar pentru asta, Dia Stepanovici ne va ierta că l-am trimis la nani pe copilaşul lui.

— Pentru zece mii de exemplare? Vă va surprinde, îi zâmbi Artiom parşiv lui Dietmar. Va fugi din staţie, poate chiar va încerca un asasinat. Astfel de lucruri nu se iartă niciodată.

— Nu pot fi iertate, însă pot fi uitate. Toată lumea ajunge la un compromis cu sine. Oamenii mă surprind foarte rar, stalkere. Omul este alcătuit destul de simplu. Toată lumea are cam aceleaşi rotiţe în cap. Iată dorinţa de a trăi niţel mai bine, iată frica şi iată şi sentimentul de vinovăţie. Iar acestea sunt toate mecanismele şi rotiţele găsite la toţi oamenii. Ispiteşte-i pe lacomi, istoveşte-i pe neînfricaţi cu sentimentul vinovăţiei, intimidează-i pe cei lipsiţi de conştiinţă. De exemplu pe tine. De ce dracu' te-ai întors aid? Ştiai că-ţi rişti pielea. Ah, dar ai dobândit o conştiinţă. Eşti îngrijorat pentru bătrânul tău. Ai aruncat pasajul în aer pentru că ai conştiinţă! Iar acum, iată cârligul. II văd! Dietmar îi atinse obrazul cu un deget mirosind a fum de ţigară, iar

Artiom îl îndepărtă printr-o smudtură. L-ai muşcat. Iar acum ai rămas pe mâna mea, aşa-i? In definitiv, ţi-ai trădat Ordinul. Ai fraternizat cu inamicul. Prietenii tăi se află acolo, afară, aşteptându-te. Ei cred că eşti omul lor. Dar nu-i aşa. Eşti omul meu.

Artiom uitase chiar să şi fumeze. Ţigara răsudtă se stinse.

— Ce tutun de căcat ai, îi zise lui Dietmar.

— Ah, dar când Reichul va fi victorios în tot metroul, toată lumea va avea tutun excelent! îi promise Dietmar. Bine. Hai să mergem să-l vedem pe Homer Ivanîd.

îi făcu cu ochiul santinelei. Un zăvor de un metru lungime, cu lacăt masiv şi greu, se deplasă într-o parte, şi intrară în staţia Schiller.

Artiom îşi amintea de staţie sub numele de Puşkins- kaia: albă şi placată cu marmură, la fel ca Cehovskaia din

apropiere, chiar dacă era mânjită cu ura pentru cei care nu erau ruşi. în Puşkinskaia îl arătaseră mulţimii şi explicaseră de ce fusese condamnat la spânzurătoare: pentru uciderea unui ofiţer fascist. Artiom îl omorâse destul de uşor: aţintise automatul asupra lui şi apăsase pe trăgaci; fusese un spasm cil degetului. Spasmul îi strânsese degetul când ofiţerul îi trăsese un glonţ în cap unui băieţel bolnav de sindromul Down. Artiom

era tânăr şi impresionabil. Acum, probabil că ar tolera un asemenea gest şi s-ar întoarce cu spatele. S-ar întoarce? Ar încerca s-o facă. Gâdilătura aceea din gâtlej, cauzată de ştreang, fusese mult prea puternică.

Insă acum nu erau în Puşkinskaia, ci în Schiller.

Nu erau nicăieri.

Toată staţia fusese demontată şi complet golită. Nu mai rămăsese nid măcar o singură lespede de marmură; toate fuseseră desprinse şi duse de acolo. Rămăsese doar betonul gol, curăţat. Mormane de pământ şi râuri de noroi, proptele străvechi din lemn; în loc de aer, erau nori fini de ceaţă, amestecată cu praf de ciment, ceea ce transforma şi aerul în ciment. Prin vapori răzbăteau reflectoarele, iar razele lor erau vizibile de la început până la sfârşit, ca nişte bâte imense.

Ciomegele acelea altoiau spinările şi feţele unor oameni hidoşi, goi - unii-şi ascundeau părţile intime cu câte o zdreanţă, altora nu le păsa; toţi erau marcaţi cu, toţi erau însângeraţi. Bărbaţilor le crescuseră bărbile până sub ochi. Femeile păreau să nu aibă ochi în spatele părului încâldt. Insă toţi erau normali, cu două mâini şi două pidoare. Şi numai copiii erau distorsionaţi şi deformaţi. Spinări răsu- dte, degete lipite, capete aplatizate; unii erau dclopi şi alţii aveau câte două capete, pe când alţii erau îmblăniţi, ca animalele. Mutanţi.

Nimeni nu purta nidun fel de haine. Erau fie goi, fie în uniformă.

Puşcaşii înarmaţi cu automate aveau măşti

respiratorii. Altfel îşi riscau sănătatea. Măştile de gaz păreau nişte botniţe, ca şi cum fără ele, gărzile se puteau arunca asupra prizonierilor să-i sfârtece cu dinţii. Insă botniţele însemnau că trebuiau să-i trateze altfel: cu lanţuri şi bice cu sârmă ghimpată. Iar ei umpleau văzduhul cu mugetele pe care Artiom le auzise din spatele peretelui toaletei profesorului.

însă cel mai înspăimântător la staţia asta era că nu se sfârşea. în toate direcţiile, aceste animale-oameni împrăştiau pământul din ea - cu târnăcoape, cu hârleţe, cu ciocane şi cu unghiile -, săpând cu disperare pământul şi piatra, muşcând din golul din stânga şi din dreapta, în sus şi-n jos. Staţia Schiller era deja cea mai cavernoasă pe care o văzuse Artiom vreodată, şi se extindea cu fiecare minut.

— îi folosiţi ca sclavi? întrebă el.

— De ce nu? E mai uman decât să-i lichidăm, pur şi simplu, nu? Să facă şi ei ceva folositor! Ne extindem cu spaţiul de locuit. Din tot metroul soseşte un puhoi uriaş de refu- giaţi şi nu mai avem unde să-i cazăm, îi explică Dietmar, încordându-se ca să strige peste mugetul mutanţilor. Când munca de reconstrucţie se va termina, aici va fi un oraş-gră- dină! Cea mai mare staţie din întregul metrou. Capitala Reichului! Un cinematograf, o sală de sport, o bibliotecă şi un spital!

— Deci de aici i-a venit Fiihrerului vostru ideea cu mutanţii? Ca să reînfiinţeze sclavia? Nici măcar un sfert din ăştia nu-s mutanţi!

— însă nu depinde de tine, stalkere, să decizi cine-i mutant şi cine nu. Fuhrerul e un geniu. Este o prostie să persecuţi oamenii pentru că-s armeni! Sau evrei! Asta are efecte zero. Dacă cineva s-a născut evreu, nu se poate face nimic în legătură cu asta. Unora le stă scris pe faţă că-s evrei. Ceceni. Kazahi. Şi cu asta basta! El e ţinta ta, duşmanul tău şi nu-ţi va fi niciodată loial. Dar dacă cineva-i rus, asta înseamnă că are imunitate? Este el unul dintre aleşi numai prin simplul fapt că s-a născut aşa? E liber să facă ce-i trece prin cap? Să nu mai aibă acum nimic de care să se teamă? Asta n-ar avea nidun sens. Şi cum stăm cu diformităţile genetice? Na, asta-i altă mâncare de peşte. Şi mutaţiile! Diformităţile-s o chestiune foarte alunecoasă. Te-ai născut sănătos, şi-apoi începe să se dezvolte o tumoare! Sau guşă! Sau alte anomalii! Şi poate nid nu pot fi văzute cu ochiul liber. Numai un doctor poate spune cu certitudine! Aşa că orice ticălos trebuie să tremure de frică şi să se cace pe el când se duce la medic pentru un control. Şi doctorul trebuie şi el să tremure de frică. Şi să deddă, consultându-se cu noi, consiliul, cine-i mutant şi cine nu-i. Şi nimeni nu poate fi sigur de nimic. Nidodată. Şi toată viaţa lui - pricepi? - trebuie să-şi justifice existenţa. Şi s-o apere pe a noastră. Asta-i chiar frumos! Ce zid? Incredibil de frumos!

Îşi lăsă palma pe umărul lui Artiom. Aluniţa de pe şaua nasului deveni un al treilea ochi, alocat lui, ca unui demon, pentru a-i permite să vadă mai clar în măruntaiele moi şi putrezi ale fiinţelor

umane.

— Unde-i? Unde-i Homer? îi strigă Artiom.

— Dă-mi plicul!

— Aveam o înţelegere!

Un gheizer brusc de scântei şi dinţii lui Artiom clănţăniră, iar peştera se răsturnă într-o rână: Dietmar abătuse patul pistolului şi-l izbise în faţă, chiar în obraz. Apoi îşi ajustă strânsoarea armei şi apăsă ţeava pe fruntea lui: era un pistol letal, un Stedkin.

— Vrei s-o iau singur după ce te omor?

Artiom făcu un pas înapoi, întrebându-se cum ar putea să distrugă depeşa, însă în spatele lui aşteptau gărzile. îi răsuciră braţele şi-1 culcară la pământ, băgându-i faţa în mocirlă, smulgându-i plicul din mâini. II predară cu grijă lui Dietmar, care-1 răsuci în mâini, încercă să-l împăturească şi-l examină în lumina puternică a reflectorului.

— Fotografii, cred, zise el, ghemuindu-se jos, lângă Artiom. Asta-i ciudat. Fotografii care au oprit un război. Frumos, nu crezi?

Puse plicul în buzunar.

— Cred că sunt nişte fotografii ale naibii de bune. Iar Fuhrerului sigur o să-i placă, dacă nimeni altcineva nu trebuie să le vadă. Corect? Cine-ar putea rezista tentaţiei să tragă niţel cu ochiul la aşa ceva? Tu, de exemplu, nu eşti interesat?

— Unde-i Homer?

— E pe-aid pe undeva. Caută-1. Nu mai am timp pentru asta. Trebuie să merg în Teatralnaia. Ajutor umanitar, identificarea agenţilor... Stai aid o vreme. Obişnuieşte-te cu locul... Lucrează şi tu

ceva.

— Nu mă vor abandona! Letiaga! Şi Ordinul! Mă aşteaptă. Sunteţi toţi terminaţi aid! M-auzi, ticălosule? Ticălos nenorodt! M-auzi, sac de gunoi?

Artiom încercă să se ridice, însă gărzile erau bine hrănite şi experimentate, şi-1 ţineau strâns, aşa că rămase în patru labe, cu faţa în noroi.

înainte de a se ridica din poziţia lui ghemuită, Dietmar îl mângâie pe cap.

— Da, aşteaptă. Da, în mod sigur aşteaptă, nu? Iar acum mă duc şi-am să le spun al cui omuleţ eşti tu.

Şi-l bătu afectuos pe spate pe Artiom.

Capitolul 13

Spaţiu de locuit

Credea că ziua va veni după ce lucrase toată noaptea; însă aici nu exista nid zi, nid noapte, şi era un singur schimb: de la început până la sfârşit. Le dădeau apă de la un furtun, numărându-le înghiţiturile; n-aveai voie să păstrezi apa asupra ta. Nu existau latrine. Toate tunelurile, în afară de imul, erau barate cu garduri de sârmă ghimpată, împletite ca nişte urzeli. Era imposibil să fugi; nu aveai nid măcar unde să te târăşti. Oamenii-animale se uşurau acolo unde se aflau, fără să-şi întrerupă munca: bărbaţii în faţa femeilor şi femeile în faţa bărbaţilor. Nou-sosiţii învăţau să facă asta încă din prima zi. Erau ajutaţi cu bidul de sârmă ghimpată. Erau udşi fără milă, ca un fapt de la sine înţeles: cei care nu voiau să muncească, cei care erau oricum pe moarte şi nu puteau lucra, şi cei care încercau s-o facă pe şmecherii şi se prefăceau a fi deja morţi. Lucrătorii nu erau cruţaţi - de două ori pe zi se aduceau oameni noi, care trebuiau şi ei să mănânce, iar cantitatea de hrană rămânea aceeaşi.

De fiecare dată când se deschidea uşa de fier şi nou-so- siţii, stupefiaţi, erau traşi înăuntru şi îmbrândţi în peştera imensă a staţiei Schiller, lui Artiom i se întorcea stomacul pe dos: se temea să nu intre Dietmar. înşelătoria lui Artiom avea să fie

descoperită în orice moment. Roşiii vor trimite soldaţi de la Ohotni Riad la Teatralnaia prin porţile cândva închise

etanş, acum demolate şi prin tunelul superior. Războiul-ful- ger se va transforma într-un război poziţional, iar Dietmar se va întoarce să-l spânzure pe Artiom pentru trădare.

Când va veni? Curând?

îi examinară trupul lui Artiom, stabiliră că încă era în puteri, şi-i dădură o roabă s-o împingă. Trebuia să adune de la truditorii bărboşi tot ce risipiseră şi fărâmiţaseră, să umple roaba şi s-o ducă în tunelul deschis, care ducea spre Kuzneţki Most. O podea din scânduri fusese aşternută deasupra traverselor. Putea alerga în jur de trei sute de metri de-a lungul ei şi apoi să descarce pământul pe un morman care ajunsese deja până-n tavan.

Artiom avea condiţii bune de lucru, îşi dăduse seama de asta imediat. Nu-i împiedicaseră picioarele şi nu era nevoit să stea neclintit într-un singur loc, ci trebuia să meargă în jurul celorlalţi, căutând să vadă cine acumulase mai mult pământ şi piatră. Din nefericire, nu aveai unde să fugi. Pe de altă parte, izbutise să-l găsească pe Homer.

Bătrânul nu petrecuse decât o jumătate de zi aici, era încă îmbrăcat; însă deja înţelesese ce i se îngăduia să facă şi ce nu. Nu putea să se fofileze sau să se sustragă. Nu se putea uita în ochii nimănui, indiferent cine-i vorbea. însă puteai vorbi cu cineva fără să te uiţi la el: în această uzină a trupurilor şi a pământului era imposibil să auzi la o distanţă mai mare de un pas.

Poate că Homer era el bătrân, dar făcea faţă. Nu gemea şi nici nu bocea. Lovea hotărât

pământul, nici repede, nici încet, dar nici grăbit să-şi epuizeze vigoarea. Era ud leoarcă şi mânjit de pământ, umerii-i erau sfâşiaţi şi murdăriţi în roşu-maroniu, şi buzele muşcate.

— Venisem să te iau, Nikolai Ivanovici, zise Artiom, privind dincolo de Homer. Şi acum, probabil, vom sfârşi amândoi aici.

— Mulţumesc. N-ar fi trebuit. Să-ţi pese, icni Homer în ritmul loviturilor sale. Gunoiul. Acela. Ticălos. Şi. Făţarnic. Nu va lăsa. Pe nimeni. Afară.

— O să scăpăm noi cumva, îi promise Artiom.

Conversaţia lor continuă cu întreruperi: Artiom nu se putea întoarce prea des în acelaşi colţ; supraveghetorii îşi dădeau seama de asemenea obiceiuri şi-i biciuiau cu gâr- bacele pe cei care nu se supuneau. Bicele erau din sârmă de oţel, cu ghimpi în toate direcţiile. Unele muşcau din came când loveau, altele când erau trase înapoi.

— Tu. Ce. Mai faci. Ai fost. In Teatralnaia.

— Am fost.

— L-ai. Văzut. Pe Umbach.

— Roşiii l-au arestat. Cineva a turnat. Pentru că. Asculta radioul. L-au luat şi l-au împuşcat. în faţa mea. N-am avut. Posibilitatea. Să-i vorbesc.

— Ce păcat. Cu adevărat. Un om. Bun.

Adună bulgării de piatră de la Homer. Apoi luă o încărcătură de pământ de la un cocoşat din capătul celălalt al staţiei. După care ajută o femeie cu sânii căzuţi să se ridice în picioare înainte ca supraveghetorul s-o vadă prin praful de piatră. Apoi se întoarse la Homer.

— Umbach nu era singur. Au fost contactaţi şi

alţii. Au venit oameni la Moscova din alt oraş, din Zorii Polari, probabil.

— Oameni. Da. Oameni. Spui. Unde simt? Eu n-am întâlnit niciunul.

— Roşiii i-au găsit pe toţi. I-au împuşcat, i-au trimis la Lubianka, la KGB. Pe cei veniţi, pe cei care i-au văzut şi pe cei care-au auzit de ei.

— Poate. Se tem. Că vor ajuta Hansa. împotriva. Lor.

Artiom luă o nouă încărcătură de piatră de la Homer. Apoi se duse repede spre un băiat lent, disproporţionat şi cu degetele scurte, ca să ia ce împrăştiase. După aceea merse la un slăbănog, alb, care mărunţise un munte întreg în hotărârea lui de a nu muri. Prin ceaţă, lui Artiom i se păru că vede ceva familiar, însă nu avea nidun motiv să se apropie.

— Mă crezi? I-am spus lui Miller, dar Miller nu crede. Zice că-s scorneli prosteşti.

— L-am auzit. Pe Umbach chiar eu. îl cred. Nu-nţeleg. Dar îl cred.

— Mulţumesc, bunicule, mulţumesc.

— Sau. Sunt spionii. Agenţii. Cuiva.

— Nu ştiu.

Curăţă totul şi alergă. Cineva-i făcu semn: vino şi ia-mi încărcătura. O bucurie neaşteptată: era brokerul Lioka. Istovit şi biduit, dar zâmbăreţ.

— Aşadar, ni te-ai alăturat!

— Mai trăieşti?

Iar Artiom îi zâmbi sincer, simţindu-se puţin mai bine.

— Sunt un angajat prea valoros pentru a fi

concediat, croncăni brokerul.

— Aşadar, n-a mers cu Legiunea?

— Nu, n-a mers! Privind pe furiş în jur, Lioka îl ajută pe Artiom să toarne pământ în roabă. Probabil nu mi se potrivea. Nu te-ndepărtezi de adevărata ta chemare.

Dădu din bărbie spre mormanele uscate. Un supraveghetor ţâşni şi-i bidui pe Artiom şi Lioka pentru că vorbeau.

Artiom trase capul între umeri, spre a-1 proteja. Alergă în tunel, răsturnă roaba, se întoarse iar şi privi în jur: un paznic îl chemă la femeia pe care Artiom o ridicase de la podea, ca să mai trăiască puţin. Insă ea rezistase doar scurtă vreme înainte de a cădea din nou. îi băgară în ochi lumina unei lanterne, dar ea tot nu vedea altceva decât beznă. Un paznic îl dădu pe Artiom la o parte cu automatul său; un altul apucă zdravăn o ţeavă de oţel pentru ranforsare, ţinti şi crăpă capul femeii, zdrobindu-1 ca pe un ou. Artiom uită de automat şi se aruncă înainte; când căzu, primi ţeava de ranforsare peste umăr, patul armei în obraz şi lovituri de bocanci. Ţeava udă, de oţel, a armei îi fu băgată în gură şi cătarea ei îi zgârie cerul gurii.

— Mai vrei să-ncerci asta, ticălosule? Mai vrei? Scoală-te! îl ridicară în picioare şi-o azvârliră pe femeie în roaba sa. — Du-o.

- Unde?

îl loviră în ceafă şi trimiseră femeia pe ultimul ei drum. Morţii erau aruncaţi în acelaşi loc ca pietrele şi pământul. Femeia nu stătea bine în

roabă: picioarele-i atârnau afară, iar capul spart i se legăna pe margine. Mai rezistă puţin.

Prima oară îi arătaseră cum să procedeze în astfel de cazuri: morţii trebuiau duşi pe podeaua din scânduri spre muntele de pământ ce bloca tunelul spre Kuzneţki Most. Acolo erau aruncaţi pe o movilă, împreună cu bolovanii şi pietrele. Uneori dealul mai aluneca, acoperind trupurile dezgolite, umplându-le gurile şi urechile cu lut şi nisip. Asta era înmormântarea lor.

După aceea Artiom nu mai încercă să se apropie de Homer sau Lioka: supraveghetorii îl văzuseră. In locul lui Homer, alţii încă puternici şi unii deja istoviţi: kirghizi şi ruşi, ruşi şi azeri, azeri şi tadjid. Toţi îi dădeau lui Artiom bolovanii lor şi toţi îi secătuiau forţa. în curând intervalul în care prelua încărcătura în roabă nu mai era suficient ca să-şi odihnească picioarele, iar intervalul în care gonea cu roaba nu mai era suficient să-şi odihnească braţele. Continua să privească în jur când se deschidea uşa: să fie oare Dietmar? Venise pentru Artiom?

Scoase cadavrul din roabă până începu să cadă singur. Apoi se întoarse la bătrânul său. Homer îl aştepta, şi el complet istovit.

— De ce. Roşiii. De ce. Nu ştie. Nimeni. In afara lor.

— Poate că ei nu vor să afle nimeni? Crezi că sunt în contact cu Zorii? Şi ţin totul secret?

— Mint. Zorii. Discuţiile.

— Discuţii despre ce?

— Numai Dumnezeu. Ştie ce. Vor. Roşiii.

— S-au ales cu foamete... Ciupercile putrezesc. Poate că vor rezerve de hrană. Nu? Dacă-i aşa, pământul de aici e... fertil.

— Sigur. încarcă mai departe.

Un supraveghetor trecu şi fluieră:

— Tu şi tu şi tu, mâncaţi repede, e rândul vostru.

Aduseră o troacă cu lături şi le spuseră să ia cu căuşul palmelor. Artiom nu putea nici măcar să suporte mirosul lăturilor, dar alţii înfulecară şi sorbiră cât de mult puteau.

Măcar Homer se hrăni în schimbul acela, aşa că avură la dispoziţie zece minute fără târnăcop şi roabă.

— Am fost la suprafaţă. Până acum am mers de-a lungul străzii Tverskaia spre Teatralnaia. Iar acolo... cineva-i vânează pe toţi care intră pe Tverskaia. Cu o maşină blindată adevărată şi o motocicletă. Au ucis patru stalkeri de-ai lor. Şi erau cât pe-aici să mă termine şi pe mine... Dar nu ştiu de ce, nici nu m-au atins. Insă m-au găsit repede.

Homer dădu din umeri. Apoi îşi împreună degetele în căuş, îl umplu cu fiertura aceea, o adulmecă şi chibzui.

— Şi apoi m-am întors... Şi nu era nimeni acolo. M-am dus în Polis. Fără costum de protecţie. Şi ştii ce? M-a prins ploaia.

— Ploaia? întrebă bătrânul privindu-1.

— Ploaia, chicoti Artiom.

în toate părţile, oamenii se înghionteau şi-şi făceau loc spre troacă, ca porcii. Artiom nu vedea

nimic din jurul lui. Vedea doar oameni înalţi şi zvelţi, cu pălării cu boruri largi;

299 vedea ploaia căzând dintr-un cer lipsit de nori şi din nou avioanele acelea lente.

— Ce idiot, îşi spuse. închipuie-ţi! Să mergi prin ploaie şi să-ţi imaginezi ceva ca asta... Un avion, ceva. însă cu aripi transparente. Cum au muştele, doar că mari. Ca la libelule. Şi totul în culori strălucitoare... Festive. Şi ploaia la fel. Am visat-o.

îşi coborî glasul cu stânjeneală: oamenii-animale mâncau; nu trebuia să-i distragă cu prostii din astea.

Insă oamenii-animale nu dădeau doi bani pe visurile lui Artiom; gândurile lor deveneau tot mai sărace, şi tot mai trebuiau să trăiască aici o vreme, iar fără lături, nu exista absolut nicio cale de a supravieţui.

Dar Homer asculta. Asculta şi nu mânca.

— Insă vagoanele alea... cele mici... Tuşi ca să-şi dreagă glasul. Erau pe străzi în loc de maşini...

— Da, confirmă Artiom uluit. Cu patru locuri.

— Le-ai văzut? Ai văzut aşa ceva? Acolo, sus? La suprafaţă?

— Am văzut. De parcă mi-aminteam un vis. Dar tu... Cum de ştii?

— Sunt scene din cartea mea. Din carnetul meu de notiţe. Apar acolo!

Homer se frecă la ochi, examinându-1 pe Artiom şi clipind, încercând să înţeleagă dacă nu era vreun soi de zeflemea.

— L-ai luat? Carnetul meu de notiţe? Şi l-ai citit? Când?

— Nu l-am luat. Şi, oricum, unde-i?

— L-au confiscat. Imediat. Dietmar. Documentele mele, carnetul. Totul. Cum adică nu

l-ai citit? Cum altfel ai şti?

— Ţi-am spus, a fost un vis.

— Nu-i visul tău, Artiom. Nici măcar nu-i un vis.

— Poftim?

— Ţi-am povestit despre fata aceea. Despre Saşa. Cea din Tulskaia... A fost înecată. Intr-o staţie inundată.

— Ceva... Da, îmi amintesc ceva. Atunci când am ajuns în Ţvetnoi Bulevard.

— Da... Acea Saşa... E visul ei. Aşa vedea ea lumea de la suprafaţă. S-a născut în metrou, n-a fost niciodată deasupra. Asta era... viziunea ei prostească... Naivă.

— Saşa? Cea cu părul alb, zici?

Capul lui Artiom începu să se învârtească şi lumea se clătina, ca prinsă într-un jet de aer fierbinte. îşi frecă tâmplele. îi crăpa capul.

— Mănâncă. De ce nu mănânci? îi spuse istovit un bărbat cu burta umflată, pe când se retrăgea de lângă troacă.

Avea barba încâlcită şi pe sub ea se scurgea o zeamă întunecată.

— Ia mai isprăviţi cu vorbăria asta fără noimă. Nu ne dau de mâncare decât o dată pe zi!

Se încordă şi slobozi un vânt puturos şi prelung. Apoi se întinse pe spate şi începu să se holbeze la tavan. Făcuse tot ce putea ca să-l salveze pe Artiom. Insă Artiom nid măcar nu putea să se uite spre troacă. I se făcea rău imediat.

— Cu părul alb. Avea cam optsprezece ani... Cum ştii asta? Cum de ştii?

Homer se ridică şi el, cu mâinile în şolduri.

— Nu-nţeleg. Nu-mi amintesc cum, de unde. Insă am văzut totul chiar eu. Pot să mi-o zugrăvesc în minte... Cu ochii mei.

Artiom ridică mâna, de parcă voia să prindă un avion de jucărie care zbura dincolo de el.

— Tu l-ai luat. Carneţelul meu! zise bătrânul

furios, absolut convins de asta. N-ar putea fi altceva. De ce mă minţi?

— Nu ţi-am luat blestematul de carnet! strigă Artiom furios. Ce treabă am eu cu tine şi cu nenorodtele tale de cronid?

— îţi baţi joc de mine, da? Ticălosule!

Artiom înşfăca roaba fără măcar să aştepte fluierul. Lucru pe care îl regretă mai târziu. Cât mai era timp să regrete.

Apoi rutina se instaură şi acţiunile se contopiră: încărcare, alergătură, descărcare. Piatră, pământ, un cadavru. Un lucru deasupra celuilalt, unul dedesubtul celuilalt. Braţele şi picioarele sale fură primele care luară foc, apoi se liniştiră, apoi îşi pierduseră forţa şi se opriră. Apoi şi mai multă viaţă izvorî în ele, de undeva, din adâncuri, şi acum printr-o durere surdă şi persistentă, zvâcniră, se ridicară, coborâră, merseră şi traseră de timp.

îl luase somnul pe când se mişca - nu mai dormise de douăzeci şi patru de ore - şi-l înviorară imediat cu ghimpii de oţel. încerca să-i ajute pe cei care cădeau, dar ei îl izgoneau cu lanţurile. Se opri, răsucindu-se şi reacţionând când uşa zăngăni; uitase deja de Dietmar. Nici nu voia să ştie de el; nu voia să-i audă pe mizerabilii oameni-animale tânguindu-se, să le asculte poveştile despre cum nimeriseră aici, cine a fost pedepsit pentru care diformitate anume. Unii dintre ei doar bombăneau îndepărtându-se, nu spre Artiom, d spre toată lumea, pentru ca toţi să ştie câte puţin despre ei şi să şi-i amintească atund când mureau aici şi erau acoperiţi de valul de pământ în

mişcare. Şi nu mai avea resurse ca să construiască fire şi lanţuri de la operatorul radio împuşcat, până la omul KGB-ului, Svinolup, de la palavragiul Zuev spre Lubianka, de la Miller spre un necunoscut Besolov, de la Besolov spre Fiihrer, de la Fiihrer la Dietmar. Toate se băteau cap în cap, nimic nu mai avea nidun sens.

în locul conexiunilor trasate de un creion invizibil, în locul unui abator prăfuit, în locul troacelor umplute cu lături, Artiom invocă avioanele lente în aerul de dment şi construi case ce atingeau cerul peşterii. Avioanele acelea îi permiteau să aştepte semnalul „stingerii"; îl evacuau într-o lume pe care şi-o imaginase fata înecată. Dar nu, el văzuse totul, era clar. Cu propriii săi ochi. Dar când? Cum?

Semnalul pentru „stingere" veni în cele din urmă.

Fură împinşi într-un colţ şi se aşezară unul peste altul. Artiom adormi, aşteptându-se să vadă oraşul acela. Oraşul Saşei. Văzu însă celule, pe Svinolup ridicat din cenuşă, în timp ce el fugea. Numai că în vis nu alerga de-a lungul unui coridor drept spre libertate, ci printr-un labirint vrăjit, fără sfârşit.

După ce visul se termină, răsună fluierul care anunţa un nou schimb.

Era încă zi, sau poate noapte, douăzeci şi patru de ore în timpul cărora Artiom învăţase să soarbă lăturile laolaltă cu toată lumea, fără a-i veni rău; zi în care nu se dusese imediat la bătrân când acesta se rănise, zi în care încetase să mai numere roabele cu pământ şi cele cu cadavre.

Hainele-i erau sfâşiate şi zdrenţuite de sârma ghimpată; zgârieturile provocate de ghimpi supurau constant un lichid roşiatic, care devenea tot mai transparent, tot mai zadarnic şi inutil. Grupa A, RH negativ, şiroia precum compotul diluat. Nu era nimeni care să-i înlocuiască pierderea, să-1 umple pe Artiom cu sângele său. Letiaga rămăsese acolo, uitându-se la punctele de lumină de pe palmele lui, până când se întorsese şi pornise mărşăluind înapoi. Nu putea face nimic fără ordine. Şi de la Miller nu putea veni decât un singur ordin în privinţa lui Artiom: tăiaţi-1 de pe listă! Iar Dietmar nu venise după el. Nu-1 luase să fie spânzurat. Era ocupat cu altele.

Pe Artiom nu-1 aştepta nici execuţia, nici salvarea.

Şi-aşa mai trecu printr-o zi şi o noapte.

Lua pietrele de la Homer fără să spună nimic, iar Homer îl lăsa să le ia fără nicio vorbă. Nikolai Ivanovid arăta rău: se îngălbenise şi se clătina pe picioare. Lui Artiom i-ar fi părut rău pentru el, însă bătrânul nu-i îngăduia. Era jignit de discuţia despre carnet şi pentru că Artiom îi oferise speranţe.

Se forţă să vorbească cu Lioka cel istovit: cum construiau sal asta imensă, cine-i dirija pe lucrători, cine le spusese să spargă învelişul tunelului? Lioka arătă spre un individ cu ochii oblici: acela era Faruk. El construise Oraşul Moscova. Avea propriii săi oameni, Abdurahim şi Aii, care răspundeau de misiunea asta. Nu putuseră găsi alţi specialişti. Faruk se ducea peste tot împreună cu asistenţii săi şi fără lanţuri, plin

de sine. Dar şi el lipăia lăturile din troaca comună, scoţându-le cu propriile mâini. Dirija plin de încredere munca de construcţie, decizând cine trebuie să sape, cine să amestece cimentul, cine să aşeze proptelele.

— Trebuie să evadăm, îi spuse Artiom brokerului. Altfel o să dăm colţul.

— Să dai colţul este modul cel mai sigur de a scăpa de aici, spuse brokerul cu un zâmbet firav.

— Păi, mergi tu primul, râse Artiom cu jumătate de gură. Să deschizi drumul.

In a patra zi, Dietmar tot nu se arătă, şi nici Letiaga. Iar lui Artiom nu-i mai rămăsese forţă nici cât să se gândească la evadare. însă, evident că voia să trăiască, iar dorinţa aceea devenea tot mai disperată cu fiecare oră. Nu ca să-şi rezolve toate problemele, să se răzbune, să afle adevărul şi să-i vadă pe cei mai apropiaţi şi dragi lui, ci, pur şi simplu, ca să mai trăiască o vreme.

Pentru asta, Artiom învăţă să se ferească de răni noi provocate de sârma ghimpată. Gustul oribil al lăturilor îi făcea rău la stomac, dar se forţa să revină la troacă pentru a mai căpăta măcar puţină vigoare. învăţă cum să lucreze în aşa fel încât să nu vadă nimic în jur, în afară de avioanele cu aripi de libelulă.

Insă orbirea sa veni cu un preţ. Când cei care-ţi sunt alături au capetele sparte, cu răni deschise, iar tu nu zici nimic, atunci ceea ce nu s-a spus se acumulează, se acreşte şi putrezeşte. Când era biciuit cu ghimpi metalici, purulenţa din sufletul lui se scurgea împreună cu durerea şi sângele. Când rănile începură să se usuce şi să prindă

crustă, Artiom începu să fermenteze pe dinăuntru.

„Stingerea!" sună, însă nu putea să pună geană peste geană: se zvârcoli şi răsuci, scărpinându-şi crustele, deschi- zându-le.

Cruste.

Şi insomnia, căldura înăbuşitoare şi apropierea excesivă de alţi oameni, ca şi când zăcea într-un şanţ alături de nişte cadavre, îl făcură să plutească în derivă. Cine-i vorbise despre cruste? Cine voise să-l scape de ele?

Capul îi zăcea pe genunchii unei femei. Vezi cât e de acoperit cu fel de fel de cruste individul ăla? Mai bine să fii blând cu el... Totul era înceţoşat, ca şi cum vedea lumea printr-o pungă murdară din plastic. Dar nu, nu era un vis. Era aievea. Capul lui chiar se odihnea pe genunchii ei... Genunchii fetei. O privi direct în ochi, iar ea privi în jos spre el, aplecându-se. De jos, sânii ei arătau ca nişte semiluni. Era goală. Şi Artiom era gol. îşi întoarse capul şi-o sărută pe burta moale şi adâncită, unde avea cicatrice stacojii. Ca nişte puncte. Arsuri de ţigară. Vechi. Urmele unei torturi lente. O sărută pe arsură. Locul era mult mai moale, mai vulnerabil. Mulţumesc, Saşa. Ea-i atinse părul cu degetele şi-şi mişcă mâna, mângâindu-1, iar părul era moale, însă imediat ce degetele i se mişcau, perii se aspreau cu încăpăţânare. Zâmbetul ei era vag. Totul plutea. închide ochii. Ştii cum obişnuiam eu să-mi imaginez lumea de la suprafaţă?

In schimbul următor, Artiom continuă să privească în jur ca să vadă când va aduna Homer suficientă piatră: abia aştepta să-i povestească, să-

i împărtăşească ce i se întâmplase, să-i aducă bucurie şi să se justifice.

însă bătrânul lucra foarte încet, ca şi cum nu era nicio grabă. Slăbise şi pielea-i atârna pe el; privirile-i erau rătăcite. Lovea peretele cu moderaţie. Bucăţile care săreau din el erau mid, de cele mai multe ori lăsa doar zgârieturi după ce lovea.

Şi apoi, înainte să adune sufidentă piatră, se lăsă brusc jos, pe pământ.

Se sprijini cu spatele de perete, întinse picioarele şi închise ochii.

Artiom observă primul, înaintea supraveghetorilor, şi azvârli o piatră spre Lioka: distrage-le atenţia. îl încărcă în roabă pe bătrânul sfârşit şi-1 împinse spre tunel, ca şi cum intenţiona să-1 îngroape, însă îl răsturnă printre traverse. Apoi se alese cu o porţie de bice pe spinare pentru că împingea o roabă goală, însă nu pentru bătrân.

Artiom îl rugă pe Dumnezeu să nu-1 şteargă încă pe bătrân de pe faţa pământului. Ceruse multe în ultima săptămână - oare cum va plăti pentru toate? Insă de data asta, i se permisese să-şi extindă creditul. Homer nu muri; se trezi la fluieratul unui nou schimb.

Artiom izbuti să se întâlnească cu el la troacă. Era nerăbdător să-i vorbească.

— Ascultă, tataie! Mi-am amintit. Mi-am amintit cum mi-au intrat în minte avioanele alea.

- Hă?

Bătrânul era încă uluit.

— Atund, în Ţvetnoi Bulevard. Atund când m-ai îmbătat. Cred că am văzut-o. Chiar acolo, înaintea ochilor mei, ştii. E cumva neclar. Doar că... Nu te

superi pe mine, da?

— Ai văzut-o?

— Am văzut-o. Acolo, în Ţvetnoi. Ea mi-a spus totul. Carnetul tău de notiţe n-a avut nimic de-a face cu asta. Pe bune.

— Era în Ţvetnoi? Cum...? Era...?

— O fată. Cu părul alb. Firavă. Saşa. Saşenka.

— Doar nu minţi acum, nu?

Glasul bătrânului slăbise. Ar fi vrut să-l creadă pe Artiom; încerca.

— Nu mint. Nu-mi bat joc de tine, răspunse Artiom ferm.

— In viaţă? Dar tu... tu ai mâncat gunoiul ăla acolo... Asta-ţi dă tot felul de...

— Am văzut-o. Am vorbit cu ea. îmi amintesc. Tocmai mi-am amintit.

— Stai puţin. Saşa? Saşa mea. în cocina aia? într-un bordel? Ce... Ce făcea? Ai văzut cum... Ce făcea acolo?

— Nimic, tataie. Era... Era bine. Acum o săptămână trăia.

— Dar cum putea ea... Cum a ieşit de acolo? Cum e?

— De la ea le am. Imaginile alea. Avioanele şi ploaia. Zicea: „Inchide-ţi ochii şi imaginează-ţi..."

— Dar într-un bordel? De ce era într-un bordel?

— Linişteşte-te... Linişteşte-te, tataie. Nu trebuie să fii... atât de supărat. E într-un bordel, dar ia uită-te unde suntem noi doi... Vezi? Poate că bordelul nu-i cel mai rău loc în care ai putea fi.

— Trebuie s-o scoatem. Trebuie s-o luăm din locul ăla.

— O s-o facem, tataie. Clar o vom scoate. Dacă

ne-ar scoate şi pe noi cineva de aici. Stai jos, stai jos. Ce-ai sărit aşa?

Saşa-i dăduse lui Homer vigoare, iar speranţa-i înşelase trupul. Dar înşelarea nu dură mult. Bătrânul agită slab târnăcopul, iar acum nu mai controla unealta, ci ea îl controla pe Homer, făcându-1 să se legene pe picioare. El şi Artiom oricum nu avuseseră niciodată o cale de scăpare, dar acum era pur şi simplu imposibil.

Să roage gărzile să-l cruţe pe Homer ar fi însemnat să-1 condamne imediat la moarte. Singurul lucru care întârzia execuţia: sosirea de noi lucrători fusese întreruptă, iar supraveghetorii deveniseră mai binevoitori faţă de cei vechi. Şi-aşa rămase Homer în viaţă încă o zi.

Apoi veniră după el.

» * *

— Nikolaev! strigă cineva printr-un megafon, de la uşă. Nikolai Nikolaev!

Homer lăsă capul jos, între umeri, şi începu să dea mai repede cu târnăcopul, ca să-şi facă norma înainte să fie împuşcat.

Artiom se apropie tiptil de uşă cu roaba lui, să iscodească puţin; stând acolo, în pragul uşii, protejat de oameni cu automate şi privind jur împrejur cu un aer de spaimă şi repulsie, era profesorul Ilia Stepanovici, arătând puţin buhăit, însă nevătămat şi în uniformă. Ridică megafonul în dreptul bărbii sale şi strigă din nou:

— Nikolaev! Homer!

Apoi paznicul îşi aminti, aruncă o privire mai

atentă şi-1 trase pe bătrân până la Ilia Stepanovici. Profesorul coborî o treaptă, apoi a doua. Mormăi ceva la urechea murdară a bătrânului, strâmbându-se din cauza duhorii. Homer nu se uita la el, d ţinea privirea în podea. Artiom primi o lovitură de bid, pentru pauza lui meditativă şi pentru curiozitate, aşa că trebui să se mişte. Dia Stepanovid rămase acolo o vreme, apoi făcu im gest disperat spre Nikolai Nikolaev cu mâna sa curată şi plecă.

— Ce voia? îl întrebă Artiom pe bătrân, când prinse momentul.

— Voia să mă scoată de aici. S-a pus să-şi scrie cartea, însă nu-i vine nimic. I-au dat tot ce avea nevoie... Un birou separat. Raţii spedale. Dar nimic. Zice că mi-a citit carnetul de notiţe. Şi vrea să-l ajut. Să-i dau sfaturi. M-ar scoate afară de aici, pe bune.

— Dă-i drumul! Acceptă!

— Să accept ce? Să-i scriu eu cartea?

— Ce mai contează pentru tine? Ai să crăpi aici!

— Să-i scriu o carte despre gloria Reichului, cu propriile mele cuvinte?

— Dacă n-o faci, nu va exista niciun fel de carte. Tu vei da colţul şi nu va mai rămâne nimic în urma ta.

Homer îşi sorbi terciul şi înghiţi; gustul era în regulă, mai mult sau mai puţin ca viaţa.

— I-am spus că nu plec fără tine.

— Ba da, poţi, tataie! Du-te!

— Nu poate face asta. A primit permisiunea să ajute doar un singur om; a zis că nu-1 vor lăsa să scoată doi.

— Dar ce… Ce-i cu Dietmar?

— Dietmar a fost uds. în Teatralnaia. Roşiii au pătruns acolo cumva şi l-au ucis. Şi pe mulţi alţii. Chiar în ziua aceea. Acum profesorul lucrează direct pentru Fiihrer. I-a plăcut ideea cu cartea.

Dietmar fusese omorât.

Artiom fu suspendat brusc în hăul unui tunel.

Acum aici nu mai exista nimeni care să-l cunoască sau să-şi amintească de el: nu mai era ostatic, prizonier sau agent dublu. Era un mutant fără nume, un sclav lesne de înlocuit. Nu mai avea niciun rost să aştepte nimic, nimic de care să-i fie teamă, niciun pai de care să se agaţe. Era pierdut aid, în acest spaţiu de locuit nelimitat, şi nu era nimeni care să aibă grijă de el. îşi folosise toată vigoarea, şi-o băgase în tunel, care se umpluse până la refuz de forţa lui Artiom, ca un intestin, însă energia lui se tot diminua, devenea slăbit. Nu putea să mănânce nimic; avea gust de rugină în gură şi un ţiuit în urechi. Omul, ticălosul blestemat, era o sursă

 epuizabilă de energie. Iar acum se părea că se zărea capătul tunelului lui Artiom.

— Du-te, tataie. Pleacă.

— Cum aş putea să te părăsesc? Tu ai venit aici să mă găseşti pe mine.

— în felul ăsta există măcar o oarecare speranţă. Nu mai au nevoie de mine. Dar acum au nevoie de cel puţin imul dintre noi. Dacă mori, atunci mor şi eu, asta-i sigur. Spu- ne-le să-1 aducă înapoi pe profesor. Şi du-te cu el.

— Nu pot.

— Atunci cum ai de gând să ajungi la fata ta, dacă dai colţul? îmi pare rău, dar nu prea ţi-a rămas mult timp. Abia dacă te mai ţii pe picioare. Ia zi?

— Nu pot.

însă în noaptea aceea, înainte de „stingere", după ce-1 târâseră mai încolo pe bărbatul cu guşa umflată, care lucra lângă Homer, ca să adune pietre peste el, bătrânul reuşi, în cele din urmă, să adune destule bucăţi pentru ca Artiom să vină cu roabă până la el.

— Dacă sunt de acord, atunci... Aş putea să aranjez acolo lucrurile cumva şi apoi să încerc să te salvez şi pe tine, nu?

— Bineînţeles! zise Artiom. Despre asta am tot vorbit până acum!

— Crezi că ar trebui să cer...

— Cere!

— Dar o să rezişti? Cât timp mai poţi rezista?

— Atât cât trebuie, tataie! promise Artiom pe cât de convingător putea. Aşteaptă aid. Mă duc să chem un paznic.

După aceea, în timp ce-1 aşteptau pe profesor -

supraveghetorii erau preocupaţi să nu-1 ologească tocmai acum pe Homer, iar puţin din imunitatea lui i se transmisese şi lui Artiom -, avură timp să-şi mai spună câte ceva.

— E bine că ieşi, tataie. E bine că vei scrie. Probabil nu vei scrie doar cartea lui, o vei scrie şi pe a ta, nu?

— Nu ştiu.

— Vei scrie. Mai mult ca sigur. E bine ca oamenii să lase ceva în urma lor pe lumea asta. Ideea ta e bună.

— Las-o baltă.

— Nu, ascultă... Nu-ţi pot spune totul, acum... Voiam doar să-ţi spun despre întunecaţi, cele mai importante chestii. Aveai de gând să scrii despre ei în cartea ta, nu?

— Ce-i cu ei?

— întunecaţii, tataie... Nu erau ceea ce credeam noi... Nu erau demoni, nu erau o ameninţare. Erau salvarea noastră. Şi încă ceva... Eu am fost cel care le-a deschis porţile metroului. Pe atunci eram mic. Aia a fost ziua din copilăria mea pe care n-am putut s-o uit… Şi astfel…

Şi astfel, atunci când îi îmboldise pe Vitalik şi Jenka, alţi doi copii, să se joace de-a stalkerii şi să viziteze Grădina Botanică abandonată, chiar dacă copiilor le era strict interzis să pună piciorul în tuneluri, şi când răsucise mânerul zăvorului de pe uşa etanşă, deschizând calea spre suprafaţă, şi când ieşise primul, ţâşnind pe treptele prăbuşite ale scării rulante - cum ar fi putut explica asta? - pentru că voise să-şi vadă mama, mama din ziua aceea când văzuse raţele şi mâncase îngheţată; era pe cale s-o întâlnească, pentru că-i fusese atât de dor de ea. Ceilalţi înaintau cu greu, urmân- du-1 pe Artiom, pur şi simplu fiindcă era înspăimântător să fii singur.

Iar întunecaţii… întunecaţii nu-1 văzuseră din exterior; îl văzuseră imediat din interior: un orfan

singuratic, pierdut în lumea lor. îl văzuseră şi... şi-l făcuseră animalul lor de companie? Nu, nu se atinseseră de el, ci îl adoptaseră, însă credea că-1 dresaseră. Se temuse că-1 vor pune în lanţ, îl vor obişnui să se supună comenzilor, că-1 vor folosi împotriva oamenilor. îi fusese teamă că voiau să-i fie stăpâni. Insă nu doriseră aşa ceva. Pur şi simplu, le păruse rău de el, şi în mila lor se apucaseră să-l îngrijească. Şi, cu aceeaşi compasiune, fuseseră dispuşi să-i salveze pe toţi oamenii din subteran, însă oamenii deveniseră deja prea abrutizaţi, întunecaţii avuseseră nevoie de un intermediar, de un interpret. Iar Artiom fusese cel ales şi adoptat de ei. Le putea simţi limbajul - i-ar fi putut învăţa să-l traducă în ruseşte. Aceasta era misiunea vieţii sale: să fie un pod între omul cel nou şi omul cel vechi.

însă Artiom se înspăimântase. îi fusese teamă să aibă încredere; îi fusese teamă de glasul din mintea sa, de vise şi imagini. N-avusese încredere în ele, n-avusese încredere nid în el însuşi şi se orientase spre altă misiune: să găsească un mod de a-i distruge pe întunecaţi, doar pentru că se temea să-i lase să pătrundă înăuntrul său, să-i asculte şi să facă ce-i spuneau. Fusese mult mai uşor să găsească nişte rachete rămase nefolosite în război şi să-i extermine pe întunecaţi până la ultimul. Şi să cauterizeze locul unde apăruse o fiinţă omenească nouă şi raţională, înconjurat de o flamă portocalie străludtoare. Grădina Botanică. Chiar locul unde Artiom mersese ţinut de mână de mama sa, la patru ani.

înainte ca Artiom să permită lansarea rachetelor, înainte de a-i da lui Miller coordonatele, mai avusese o secundă. Şi în secunda aceea, îi lăsase pe întunecaţi înăuntrul său, în cele din urmă: şi atund - nu ca să-şi salveze ei pielea, d din milă pentru el, ştiind că Artiom nu le va anula în nidun caz execuţia - ultimul lucru pe care i-1 arătaseră fusese mama lui. Faţa ei zâmbitoare. Ii spuseseră, cu vocea ei, că-1 iubeau şi-1 iertau.

Ar fi putut opri totul atund. Să-l oprească pe Miller. Să taie legătura radio... Insă el se simţise din nou înspăimântat.

Şi când rachetele începuseră să cadă... Nu mai rămăsese nimeni care să-l iubească pe Artiom. Şi nid nu mai rămăsese nimeni căruia să-i poată cere iertare. Chipul mamei sale dispăruse pe vecie. Iar Grădina Botanică se transformase în asfalt topit şi cărbuni negri: kilometri pătraţi de cărbune întunecat şi funingine. Pentru Artiom, nu mai exista niciun loc în care să se întoarcă.

Se dusese la Tumul Ostankino, apoi acasă, în Expoziţiei, unde fusese întâmpinat ca un erou şi salvator. Ca un sfânt, care răpusese un balaur monstruos. Dar continua să-i fie frică: dacă nu înnebunise, ajunsese cunoscut ca un smintit. Şi nu spusese nimănui, în afară de Ania şi Miller, ce se petrecuse cu adevărat acolo. Nu mai spusese nimănui că s-ar putea să fi distrus ultima şansă a omenirii de a recuceri Pământul. Mărturisise înaintea a doi oameni şi nidu- nul dintre ei nu-1 crezuse.

Şi doar mai târziu, un an mai târziu, începuse

să-şi amintească: în timp ce el şi Ullman desfăceau antena pe turnul Ostankino, ceva diferit păruse să se audă din staţia de radio înainte ca Miller să intre pe frecvenţă. Fusese un fel de indicativ... Insă Artiom nu avusese căştile. Poate doar i se păruse.

însă dacă numai i se păruse, atunci...

Atunci nu mai era nicio speranţă. Totul devenise ireparabil. Irecuperabil. Cu degetele sale nepricepute, alunecoase din cauza ciupercilor, sugrumase tocmai ultima speranţă rămasă pentru el şi pentru toată lumea. O făcuse. Artiom condamnase oamenii din staţie şi din întregul metrou la închisoare pe viaţă. Pe ei şi pe copiii lor, şi pe copiii copiilor lor.

Dar dacă mai exista un singur loc în lume unde supra- vieţuiseră oameni...

Doar unul...

— Doar unul.

— Nikolaev. Nikolai Nikolaev.

— Du-te! Haide. Ne vedem la uşă. Poate că n-o să mă trimită să-mi fac bagajele.

— Este adevărat?

Homer ţinea braţul lui Artiom, ca şi cum Artiom îl ajuta să meargă; dar, de fapt, bătrânul îl ajuta pe Artiom..

— Da. Ţi-am spus imediat ce... am putut. Să-ţi spun totul la timp.

— Când am să te scot de aici, o să-mi zici întreaga poveste, da? Cu toate detaliile?

Homer îl privi în ochi.

— Astfel încât să fie totul în carte, ca să nu existe nicio confuzie...

— Desigur. Când mă scoţi afară. însă asta-i

partea cea mai importantă. Doar... voiam să-ţi spun. Mă crezi?

-Da.

— Şi-o să scrii totul aşa?

— Da, aşa am să scriu.

— Bine, zise Artiom. E bine.

Ilia Stepanovici stătea acolo nerăbdător, privindu-i pe oamenii-animale, poate chiar se întreba cum era mai bine să evite prezenţa lor în cartea sa. Se bucură să-1 vadă pe Homer şi zâmbi, punându-i o haină vătuită pe umeri. Bătrânul ridică mâna în semn de rămas-bun către Artiom.

— Atunci, pe data viitoare, da?

Faţa profesorului se strâmbă: ştia că nu va mai fi nicio data viitoare, însă nu voia să se certe cu Homer.

Şi Artiom ştia, dar nici el nu voia să se certe.

— Dia Stepanovici! strigă el spre profesor, pe când aces- ta-1 conducea pe bătrân la viaţă.

Profesorul privi în silă înapoi, peste umăr. Gărzile reveniră la viaţă şi ridicară asupra lui Artiom bicele lor din sârmă ghimpată.

— Ce mai face soţia-ta? A născut? întrebă Artiom. E băiat sau fată?

Faţa lui Dia Stepanovici se făcu pământie şi el îmbătrâni dintr-odată.

— O fetiţă născută moartă, zise fără grai, însă Artiom pricepu oricum, citindu-i pe buze.

Uşa se trânti cu zgomot, iar biciul îl împunse cu gingăşie pe Artiom peste umeri. Sângele începu să curgă. Bine. Lasă-1 să curgă. Să iasă tot ce-i înăuntru.

Când serviră lăturile, Artiom nu mâncă pur şi

simplu. Mâncă în amintirea lui Dietmar.

* * *

Era bine că-1 văzuse pe bătrân plecând.

Era bine că-1 convinsese pe bătrân că l-ar putea scoate pe el de aici.

Era bine că nu-şi îngăduise să se lase convins. Cel puţin nu mai tresărea când se trântea uşa. Nu mai spera nimic, nu număra zilele. Era mai uşor aşa, în afara timpului.

Şi mai era bine că-i putuse spune lui Homer ce era cel mai important - despre el şi despre întunecaţi. Că avusese suficiente minute şi suflul s-o facă. Acum nu mai era atât de înspăimântător că fusese abandonat aici, uitat.

Ceva se întâmpla dincolo, în celelalte staţii: poate un război. Insă Schiller nu era deloc afectată. Aid totul decurgea normal: spaţiul de locuit rodea pământul, tunelul spre Kuzneţki Most era umplut cu pământ şi fiinţe umane, şi se apropia insidios de staţie. Artiom era tot mai slăbit, însă mai lupta să trăiască.

Lioka, brokerul, ajunsese un schelet ambulant, dar încă mai încerca, încăpăţânat, să-i supravieţuiască lui Artiom.

Nu-şi mai vorbeau. Nu mai rămăsese nimic de spus. Mai încercaseră unii să evadeze, atacaseră sârma ghimpată şi pe paznid cu tâmăcoapele. Fuseseră împuşcaţi, împreună cu alţii aleşi la întâmplare, pentru a băga groaza în toţi. Pe urmă le-a fost tuturor teamă să mai încerce să evadeze;

se

315 temeau până şi să vorbească despre asta, le era teamă până şi să se gândească la aşa ceva.

Artiom îşi vedea de ale lui: după „stingere", când se aranja după forma trupului altuia, în şanţul lor de dormit, închidea strâns ochii şi-şi imagina că stătea cu capul pe genunchii acelei fete minunate, Saşa; şi-şi mângâia singur părul, fără a simţi greutatea propriei mâini. Şi-o imagina arătându-i oraşul la suprafaţă. Fără Saşa, n-avea altă şansă decât să crape.

După ce dormea cele patru ore regulamentare, se trezea şi alerga, şi ridica, şi arunca, şi rostogolea, şi azvârlea la gunoi. Şi mergea, şi se ţâra, şi cădea. Se ridica din nou. Câte zile? Câte nopţi? Nu ştia. Roaba era acum doar pe jumătate plină. Nu putea căra mai mult de atât. Era bine că mutanţii slăbiseră mult, pierzând jumătate din greutate din cauza hranei îngrozitoare, altfel nu i-ar mai fi putut ridica şi îngropa.

După-amiezile avea o distracţie secretă: Artiom ştia că nimeni nu dădea cu târnăcopul în imul dintre pereţi, fiindcă pasajul cu locuinţele sociale se întindea chiar dincolo de el. Calculase unde se afla micuţul şi confortabilul apartament al lui Ilia Stepanovid şi al Narinei. O dată pe zi, Artiom arunca o privire furişă de jur împrejur, fugea spre peretele acela şi docănea în el: doc-cioc-doc. Gărzile nu-1 auzeau. Ilia Stepanovid nu-1 auzea. Nid chiar Artiom însuşi nu auzea docănitul, dar chiar şi aşa, de fiecare dată, se strica de un râs nestăvilit, fără sunete.

Insă chiar atund, în mijlocul eternităţii, când deja încetaseră s-o mai aştepte, veni izbăvirea. O

izbăvire îngrozitoare.

Războiul îşi croi drum în mica lor lume.

Uşa se trânti iar şi iar, şi staţia Schiller se umplu de bărbaţi în uniformă, bine hrăniţi, din Legiunea de Fier. Mutanţii şi oamenii-animale încetară mai lucreze şi încremeniră,

căscând prostiţi gura la vizitatori. Gândind lent cu creierii lor amorţiţi, începură să aranjeze într-un soi de mozaic cuvintele aruncate de nou-sosiţi.

— Roşiii au cucerit Kuzneţki Most!

— Au adus trupe din Lubianka! Vor năvăli pe aid!

— în orice dipă! Ordinele sunt să blocăm tunelul.

— Unde sunt geniştii? Ce-i ţine pe loc pe genişti?

— Tunelul spre Kuzneţki Most trebuie minat! Cât mai departe de staţie!

— Unde-s explozivii? Unde-s geniştii?

— Vin! Sunt aproape aid! Avangarda, mitraliorii lor. Haideţi! Mişcaţi-vă!

— Tăiaţi-1! Tăiaţi cablul! Puneţi minele cât mai departe de staţie!

— Şi mai departe! Acum!

Genişti transpiraţi intrară în fugă, trăgând după ei lăzi grele cu explozivi; oamenii-animale tot nu pricepeau nimic. Artiom privi agitaţia prin obişnuita sa polietilenă zgâriată şi transpirată. Nimic din toate astea nu părea să-l preocupe.

— Nu mai avem timp! Prea aproape! Cumva, trebuie să mai câştigăm timp! Timp!

— Ce putem face? Cum? Vor fi aid curând! Forţe superioare! Vom pierde staţia! Asta nu trebuie să se-ntâmple!

Apoi, cuiva îi veni inspiraţia.

— Duceţi-i pe mutanţi în tunel!

— Poftim?

— Mutanţii. Puneţi-i în tunel! Vor încasă ei grosul. Cu tâmăcoapele! Şi cu sapele! îi vor întârzia pe Roşii. în timp ce sunt măcelăriţi, vom

avea timp s-aşezăm minele!

— Nu vor lupta! Uită-te la ei...

— Un detaşament de blocare, atund. îi împingem în... Soloviov! Bormann! Fang! Impingeţi-i înăuntru! Haideţi! Fiecare secundă contează, mâncători de căcat! Daţi-i drumul!

Gărzile începură să-şi şuiere bicele şi lanţurile prin aer, lovindu-i pe săpătorii agăţaţi de pereţi, care împietriseră, adunându-i laolaltă şi dirijându-i prin gura tunelului. Cu numai o clipă înainte, acolo era o barieră de netrecut: trei rânduri de sârmă ghimpată. însă acum, păienjenişul atârna în grămezi neancorate şi se dovedi că în spatele lor se întindea un tunel. Cu un set de şine ce duceau spre Kuzneţki Most. Şi undeva, în adâncul tunelului, se cocea ceva rău.

Oamenii-animale, stupefiaţi, înaintau greu prin tunel, privind în jur, într-o nedumerire neajutorată, spre supraveghetori: ce voiau de la ei? Fiecare-şi ţinea unealta cu care lucrase dintotdeauna. Săpătorii aveau târnăcoape; cei cu do- cănitul aveau docane. Artiom ar fi intrat cu roaba, însă stătea în drumul altora, lovindu-i sub genunchi, şi nu ştia cum să treacă peste traverse, aşa că i se ordonă s-o abandoneze. O lăsă în urmă şi pomi cu mâinile goale. îşi simţea mâinile inutile; voiau să ţină o unealtă. Avea degetele rigide, înco-voiate şi acoperite de bătături, aşa că mânerele roabei sau coada unei sape se potriveau foarte bine în ele.

Cei care-şi târşâiau pidoarele în spatele grupului fură biduiţi şi împinşi de oamenii cu automate. Cei cu automate erau urmaţi de genişti care trăgeau lăzi şi desfăşurau cabluri.

— Unde mergem? Pentru ce? behăiau prizonierii goi-puş- că, holbându-se în beznă, sau privind în jur spre lanternele şi ţevile armelor escortelor lor.

însă toţi erau pe cale să fie traşi în gaura neagră, căscată drept înainte, iar din ea ieşeau ecourile unor urale îndepărtate, împreună cu firişoare subţiri de apă de-a lungul şinelor.

— Poftim? Ce se-ntâmplă acolo?

— Unde mergem? Ne eliberează?

— Ăştia spun că ne eliberează! Cineva de acolo a zis ceva!

— Tăceţi! Tăceţi, toţi! Mişcaţi-vă! Mişcaţi-vă, brute idi- oate!

— Ooooooah...

— Aţi auzit asta? Aţi auzit aia? Nid măcar n-o să facem o sută de metri cu păduchii ăştia blestemaţi... Abia dacă-şi mişcă ţurloaiele! Ăsta-i sabotaj!

— Aid! Aid! începeţi să plasaţi minele aid!

— împingeţi-i pe mutanţi mai departe în interior! Tri- miteţi-i dired în baionete!

— ...urrrrrrraaaaaaa....

— Nu mai avem timp. Aid! în faţa ăstora!

Geniştii se opriră şi se ocupară de echipamentele lor. Deschiseră lăzile şi începură să scoată brichetele, ataşân- du-le de pereţii tunelului şi plasându-le în crăpături.

Cineva îl împinse pe Artiom cu ţeava armei. începu să-şi mişte pidoarele mai repede, iar geniştii temători fură lăsaţi în urmă. Bicele şuierau prin aer, lanternele de un milion de waţi luceau între siluetele care se târau în beznă -

conturând de la mare distanţă umbrele cocoşate de pe traverse - şi un megafon bubui, stâmindu-i şi mai tare.

— Hei, voi! Voi, toţi! O mare misiune v-aşteaptă! Sunteţi destinaţi să salvaţi Reichul! O hoardă de mutanţi avansează împotriva noastră! Canibalii roşii, care nu se vor da în lături de la nimic! Astăzi, chiar în acest moment, puteţi obţine iertarea! Veţi putea plăti cu sânge pentru dreptul de a vă putea numi fiinţe umane! Vor distruge Reichul, şi apoi întregul metrou. Acum nimeni nu-i mai poate opri, în afară de voi! Voiau să ne înjunghie pe la spate, dar nu ştiau că voi ne păziţi spatele! Sunt mai bine înarmaţi, dar şi voi aveţi arme! N-aveţi nimic de pierdut, şi astfel n-aveţi nid de ce vă teme!

— Eu... Unde? N-am să merg! N-am să merg! Nu merg! Nu ştiu să lupt!

Se auzi o pocnitură sonoră. Ecourile împuşcăturii înghi- ţiră ecoul ţipătului. Şi imediat, fără ca măcar să aştepte să înţeleagă toată turma ce se întâmplase, automatele începură să izbească în ceafa mototolilor. Unii-şi dădură ultima suflare, pierind. Cineva, pe care lovitura nu izbutise să-l omoare, urlă. O femeie începu să schelălăie. Bărbatul de lângă Artiom privi în jur, un glonţ fluieră, iar el căzu la pământ, cu gâlgâit în gât.

— înainte, gunoaielor! Să nu-ndrăzniţi! Să nu-ndrăzniţi să vă opriţi!

— Ne-omoară! Nu vă opriţi! Ne-mpuşcă! Fugiţi!

Artiom se împinse în spinarea încovoiată a cuiva, îna- intă prin blocaj, se aplecă, trase un

băieţel dintre picioarele celorlalţi, uită imediat de el şi apoi, privind mereu în jur după urmăritorii săi, începu să se înghesuie spre centru şi spre siguranţă.

— înainte! înainte!

Oamenii cădeau cu faţa în jos peste şine, moartea lor împingându-i pe cei dinainte, ca piesele de domino. Unii se împiedicau şi alţii ţâşneau înainte, înspre nesigurul şi îngrozitorul „URRRRAAAA" scurs şi azvârlit spre ei de-a lungul tunelului, ca apa freatică revărsată într-o mină.

— Nu suntem oi! mugi dintr-odată cineva din faţă; un mutant. Nu vom renunţa aşa, de tot!

— Haideţi! Nu ne predăm!

— Moarte lor!

— Ucideţi-i! urlă cineva din mulţime. înainte! Inain-te!

Şi încet, ca volantul unei locomotive sau ca un bolnav care-şi recapătă cunoştinţa, gloata dezbrăcată şi înşirată - oamenii-animale zdrenţăroşi şi ciomăgiţi, cu tâmăcoapele şi ciocanele lor - începu să ia viteză, forţându-şi ultimele fărâme de vlagă pentru a-şi ridica uneltele deasupra capetelor, pentru a putea ucide înainte de a fi ucişi ei înşişi.

— Moarte lor! Nu ne vom preda! înainte!

— ÎNAIN-TE!

Peste un minut, toată lumea fugea înainte, urlând, ţipând sau plângând. Iar ciobăneştii cu automate ar fi trebuit să alerge şi ei, pentru a putea ţine pasul cu gloata dezlănţuită, însă erau prea leneşi şi prea năzuroşi. Lumina de lanternă

din spate scădea uşor: îngrijitorii de animale rămăseseră în urmă, nedorind să se amestece cu carnea de tun. întunecimea din faţa lor era rece şi umedă, tulbure acolo unde umbrele celor care alergau se amestecau cu întunericul ce năvălea spre ei.

Artiom tot nu avea nimic în mâini, însă nu se mai putea opri: oricine s-ar fi gândit măcar că se putea opri în mijlocul acestei avalanşe ar fi fost imediat măturat şi apoi călcat în picioare. Ajunse la acelaşi nivel cu Lioka. Brokerul îi întoarse o privire crâncenă, demenţială; nu-1 mai recunoş-tea. Apoi Artiom îl depăşi.

- URRRRRRRAAAAA!

Roşiii năvăliră brusc asupra lor.

Ţâşniră prin linţoliul de praf şi apărură dintr-odată, faţă-n faţă cu ei, ochi în ochi cu oamenii-animale. Ieşiseră direct din tunel într-o luptă corp la corp, frunte la frunte.

- AAAAAAH!

La fel ca turma din Schiller, nu aveau lanterne: năvăleau prin beznă în frenezie, la întâmplare. Oamenii-ani- male din fruntea turmei nu avură timp decât să-şi ridice tâmăcoapele...

Şi din spate se ridică un muget asurzitor: BUUU-UUM! întregul pământ păru că se cutremură.

Suflul puternic al exploziei mătură rândurile din spate, zburându-i din picioare, iar tunelul răsună ca una dintre trâmbiţele Ierihonului; toate lanternele fură stinse într-o clipită, toate automatele tăcură şi, dintr-odată, acolo nu mai era

nimic, nimic, în afară de beznă, o beznă impenetrabilă întinsă peste tot, ca şi cum lumea dispăruse complet.

/321 întunericul total, absolut şi fără speranţe explodase şi îngropase totul.

Artiom orbi şi surzi, iar cei care fugeau în urma lui surziseră, şi cei care fugeau în faţa lui tot aşa. Unii căzură, azvârliţi, rostogoliţi şi loviţi, însă începură imediat să se ridice în picioare, bâjbâind în beznă după tâmăcoapele lor sau după ciocane.

Pentru că, deşi nu puteau auzi nimic cu urechile, puteau simţi cu pielea şi pe piele, felul în care moartea oarbă lucra în faţa turmei, strecurându-se printre ei, învârtind-şi coasa, secerând. Şi trebuiau să se ridice; trebuiau s-o pareze cu târ- năcoapele lor sau, mai bine, să-i dea o lovitură şi să-i spargă tigva goală, să înfigă vârful ascuţit în orbitele goale, să le spargă, să ridice târnăcopul din umăr şi să lovească din nou.

Nimeni nu-i mai împingea înainte, însă toţi se străduiau să meargă într-acolo din proprie iniţiativă, pentru că moar- tea-i chema, pentru că exista ceva mai îngrozitor de ascuns şi de aşteptat, până te găsea moartea, pentru că voiau să dea ei prima lovitură, înainte de a fi loviţi.

Nu se trase niciun foc de armă: Roşiii nu aveau nici ei puşti sau automate; toţi atacau corp la corp orice le ieşea în cale, cu orice reuşiseră să găsească, iar în întunericul beznă era imposibil să-ţi dai seama ce era.

Artiom desfăcu larg braţele, înşfăcă un mâner, luă târnăcopul altcuiva şi se năpusti şi el, îmbătat de frică şi de pasiune, printre trupurile dezgolite, ca să intre cu capul înainte în vârtej, să se asigure că în bătălia aceea el nu va fi o jivină oarbă, ci măcar un măcelar orbit, din moment ce nu existau alte opţiuni.

Se apropiase acum de locul unde se înjunghiau, se hăcu- iau şi se tocau brutal, inuman, fără să ştie pe dne ucideau şi de ce, fără să mai strige „Moarte!" sau „Urrrraaaa!" pentru că uitaseră rusa sau orice alt grai, şi strigau şi hohoteau sau mârâiau, ori răcneau incoerent şi fără sens.

Aerul şuiera şi zumzăia, săgetat de atâtea ori.

Tâmăcoapele zăngăneau când îşi ratau ţinta de came şi se înfigeau în beton. Sau bufneau surd când ghiceau corect şi se afundau în trupuri.

O adiere de iz ruginit se abătu asupra feţei lui Artiom, când un fier ascuţit trecu la numai o palmă de el. Se cabră şi lovi înapoi - dar pe cineva al lui sau de-ai lor? Şi, oricum, erau dintre ai lui pe acolo? Sângele mirosea a rugină, iar oamenii miroseau a căcat.

Animalele-oameni şi oamenii-animale din ambele tabere se aruncau unii asupra altora, grăbindu-se să folosească orice fărâmă de energie rămasă pentru a se ucide între ei şi măcar să pună capăt la toate în felul acesta, să înceteze să le mai fie frică.

Artiom lovi o dată, de două ori, din nou şi din nou şi, de câteva ori chiar nimeri pe cineva. Un sunet plescăit şi ţâşnirea unui lichid fierbinte; târnăcopul se agăţă în ceva şi-1 trase în jos, salvându-i viaţa: ceva şuieră instantaneu dincolo de el, ceva suficient de greu să-i crape capul, însă rată.

Apoi ceva-i explodă în genunchi şi fu aruncat pe şine; nu mai putea sta în picioare, se târî şi încercă să se ascundă în ceva moale, însă moliciunea aceea ripostă şi-1 îmbrânci cât de departe putea, mârâind neinteligibil, murdărindu-1 cu ceva lipicios şi fierbinte.

Trecu o veşnicie, dar situaţia nu se domoli, iar oamenii încă se ciocăneau unii pe alţii - oriunde auzeau ţipete sau gemete, loveau cu sălbăticie,

dând alarma pe şine când ratau. Artiom ascultă dangătele, îşi făcu cruce în tăcere şi nu mai lăsă să-i scape niciun sunet din gâtlej. Se aşeză, sprijinindu-şi ceafa de un mort, şi-şi închipui că Saşa îi pusese capul pe genunchii ei. Trase alt cadavru peste el şi se ascunse.

Mai trecu mult înainte să se liniştească totul.

încetară să mai ucidă doar atunci când nu mai rămase nimeni în picioare.

Pe urmă, aceia care nu muriseră încă începură să se mişte şi să înveţe să vorbească din nou. Ţinându-şi genunchiul mutilat, Artiom îşi înălţă capul de pe genunchii Saşei şi se ridică. Şoptea:

— Nu mai... Nu mai. Nu mai. Nu mai vreau. Nu mai vreau să omor pe nimeni. Cine eşti?

Căută prin jur cu degetele.

— Cine-i aici? Eşti din Schiller?

— Eu sunt din Schiller, răspunse cineva undeva.

— Suntem din Lubianka, zise cineva din apropiere.

— Lubianka?

— Sunteţi fascişti? Legiunea de Fier? Canibali?

— Suntem din Schiller, zise Artiom. Suntem mutanţi, prizonieri. Ne-au împins înaintea lor. Cu un detaşament de blocare.

— Noi suntem din Lubianka, repetă glasul. Suntem deţinuţi. Politici. Ne-au mânat înainte. în Puşkinskaia. Came de tun... înaintea adevăratelor unităţi... în faţa amplasamentelor de arme... Pentru ca noi să...

— Ne-au aruncat în faţă - came de tun... ca să

putem să..., repetă Artiom. Suntem mutanţi...

— Toţi de aici sunt din Lubianka, din celule, toţi sunt deţinuţi, îi spuse cineva. Detaşamentul de blocare a tras în urma noastră... Cekiştii ne-au împuşcat pe la spate... Să ne facă să...

— Şi pe noi... Au tras în noi... Gărzile.

— N-au venit după noi... Detaşamentul de blocare a rămas în urmă...

— Au aruncat în aer tunelul în urma noastră. Nu mai e drum înapoi... Nu mai avem unde să mergem... N-au venit după noi. Ne-au abandonat...

— De ce-aţi făcut-o? De ce ne-aţi făcut aşa ceva?

— De ce ne-aţi făcut asta? Pentru ce?

Cineva se chinuia dureros să înainteze spre Artiom, tâ- rându-se ca un vierme pe picioarele rupte. Auzi, dar nu mai putea da încă o lovitură. Pentru bărbat era dificil să se mişte spre Artiom, iar Artiom se urni în direcţia lui. întinse mâna, îndeştă degetele de ale bărbatului şi-1 trase spre el.

— Oh, Doamne, de ce ne-aţi făcut asta?

— Iertaţi-ne... Iertaţi-ne... Oh, Doamne, iartă-ne.

Şi se înghesuiră unul în altul. Artiom îl îmbrăţişa - credea că era un bărbat matur - şi frunţile li se atinseră; bărbatul plângea şi se cutremura, iar Artiom fu şi el cuprins de un spasm brusc, iar când se cutremură, lacrimile porniră în voie. După ce bărbatul rămase fără lacrimi de atâta plâns, oftă şi muri. Apoi Artiom îi dădu drumul din braţe.

Rămase locului o vreme.

în mintea lui un resort făcu clic şi-şi aminti ceva.

— Din Lubianka... Cine meii e din Lubianka?

Id-colo, hoiturile reveniră la viaţă, încercând să se mişte cu braţele lor rupte şi să gândească cu mintea lor redusă, în timp ce mârâiau şi urlau.

— Nataşenka... Pune ibricul pe foc, dragostea mea... Am adus o prăjitură.

— Când mă-ntorc din Turda, o să te sun imediat!

— Am construit Oraşul Moscova! Eu l-am construit!

— De ce-i aşa întuneric? Mi-e frică de întuneric! Aprindeţi lumina! Seriojka!

— Doamne sfinte, bunicuţo, dar ce fad aid? La ce-ai venit aid?

— Vom extinde spaţiul de locuit! Aşa că aid va fi destul loc pentru toată lumea!

— Daţi-mi nişte apă... Daţi-mi nişte apă...

— ALioka, ALioka, fată rea ce eşti!

— Eu sunt din Lubianka. Eu sunt.

Artiom se târî într-un genunchi şi pe coate spre locul de unde auzise cuvintele acelea.

— Cine? Cine? Spune-mi, nu-ţi fie teamă! Tu! Unde eşti?

— Tu dne eşti?

Era o femeie.

— Zuev. Zuev era cu voi?

— Care Zuev? Nu era niciun...

— Zuev! mugi Artiom. Igor Zuev! Zuev, eşti în viaţă? Zuev!

Se ridică într-un picior, sprijinit de perete, şi începu să alunece de-a lungul lui orbeşte, ţinându-se de peretele tunelului.

— Zuev! Igor Zuev! Cine de aid e Igor Zuev din Ohotni Riad? Din Prospekt Marx ? Cine?

— încetează! Nu mai striga! Altfel au să vină! Vor veni!

— De ce nu mergem la cinema în seara asta? Mm? E o vreme minunată, e păcat să stai acasă.

Igor nu răspunse.

Poate că era chiar el cel care zăcea acolo, însă, cu jumătate din cap lipsă, îi era cam greu să vorbească. Ori poate că şmecherul doar îşi ţinea capul la cutie şi nu spunea nimic, nu voia să fie găsit.

— Igor! Zuev! Cine-a fost în celulă cu Zuev? E cel care ştie despre supravieţuitorii din alte oraşe... în Zorii Polari... Cei care-au venit la Moscova... Cine a fost cu el? Zuev!

— Poftim?

— Spunea moşi pe groşi! Despre oameni care au supravieţuit în alt oraş! Zicea c-au venit la Moscova.

— N-aveţi nido idee cât de mult căcat se deversează în Schiller, oameni buni! Dac-aţi şti!

— Nu-i aid. Ahhh-ah. Zuev nu-i aid.

— Poftim? Unde eşti? Cine-a zis asta?

— Zuev nu-i aici. L-au dat pe mâna Hansei.

— Stai! Aşteaptă. Ce-ai zis? Unde eşti? Unde dracu' eşti? Hai spune, nu te-ascunde!

— De ce-1 cauţi? Sunteţi prieteni?

— Trebuie să ştiu. Trebuie să ştiu ce-a zis. Cine erau? De unde-au venit? De unde? De ce Hansa?

— Oamenii ăia, ahhhhh. Nu sunt de la Zorii Polari. Să-i ia dracu' de Zori Polari. Neghiobii sunt cei care au răspândit minciunile despre Zorii Polari. Neghiobii... Au răspândit zvonuri... Ei erau oamenii noştri... Se întorceau din Rokosso- vskogo. Ahhh. Lucrătorii noştri de şoc... Ahhh-ah. Care fuseseră trimişi pentru proiectul de construcţii al secolului... în Balaşika... De-acolo s-au întors. Din Balaşika.

— Stai. Haide, unde eşti?

Alunecă înainte şi mâna-i dispăru în perete... era o intrare? Căzu, se ridică şi începu să se mişte spre vocea aceea şi tuşea gâtuită.

— Kazanul e un oraş minunat. Are o moschee remarcabilă.

— Aş putea să mă-mbogăţesc din căcatul ăsta, numai dacă aş căpăta un contract.

— Eu sunt din Kazan. Iar bunică-mea e de la ţară. Pe bunicul îl cheamă Kairulin. Bunică-mea nici nu vorbeşte ruseşte.

— Unde eşti? Tu, cel care vorbea despre străini, tu. Balaşika a supravieţuit? Ce-i cu Zorii Polari? Au fost toţi ucişi? Nu-nţeleg.

— Ţi-ar place puţin lapte-n ceai?

— Cine ştie ce-a supravieţuit pe acolo? E vorba de neghiobii care tot vorbesc despre Zorii Polari. Ahhhhh. O poveste minunată, asta. Idioţii muşcă. Ahhhhh-ah. în Balaşika... Acolo se află un avanpost. La suprafaţă. Cu un radio... Un centru radio... Ei pot contacta alte oraşe... în caz de ceva... Zuev zicea...

— Poftim? Ce spunea Zuev?

— Cine o ia pe Taniuşa de la grădiniţă azi, eu

sau tu?

— Pleacă de lângă mine, satano; nu m-atinge. Pleacă, te rog să pleci. Nu simt al tău. Sunt aşteptat în cer.

— Un avanpost? La suprafaţă? Cine-1 construieşte, nu-n- ţeleg! Ce radio?

— Ahh-ahhhh.

— Unde eşti? Spune-mi. De ce un centru radio?

— Sunt nişte ticăloşi toţi fasciştii ăştia. Torturează oameni pentru nimic. Şi nici măcar nu iau căcatul în considerare.

— Roşiii... Linia Roşie construieşte... Ahh-ahhh-ahh... la suprafaţă... în Balaşika... O bază secretă... O staţie... Şi un avanpost... Aşa că... în loc de metrou... Staţie... Radio... Au scos oameni de-acolo.

— Există o staţie în Balaşika? Ce fel de staţie?

— Au trimis oameni... din Rokossovskogo... Şi s-au... întors... singuri. Ahhh-ah... ah-aaaah.

— Interceptează vreun semnal? Interceptează, nu-i aşa?

— Ahhaa... Ahhaaa...

Dar bărbatul mai gemu o dată, apoi dispăru, ca şi cum nici nu existase. Din beznă ieşise şi în beznă se întorsese. Artiom dădu ocol, scuturând oamenii în viaţă şi încercă să-i convingă pe morţi să vorbească, însă totul era zadarnic.

— în Balaşika, continua el să-şi tot repete, ca să nu uite şi să nu ajungă să creadă că întreaga discuţie fusese doar o închipuire. în Balaşika. în Balaşika. în Balaşika. în Balaşika.

Sub nicio formă Artiom nu mai putea să moară

acum. Trebuia să se târască de sub trupuri, să găsească o cale de ieşire din acest pântece de beton şi să renască, să peticească el însuşi toate găurile şi să meargă sau să se târască spre blestemata de ţară promisă, spre Balaşika aceea, indiferent ce sau cine putea fi acolo.

Se ridică din nou, şi se prinse iar de perete, de parcă fusese mâna mamei lui. Schiller fusese izolată. Roşiii se aflau în Kuzneţki Most. Probabil nu erau încă pe cale să vină aid, pentru că auziseră că tunelul fusese aruncat în aer, dar el nu putea ajunge la ei.

îşi aminti deschizătura din perete. Poate că era vreun soi de pasaj pietonal între linii. Şontâcăi pe drum, pipăind în direcţia de mers... Se strecură înăuntru... Şobolanii se împrăştiară, chiţăind... Dacă ar fi fost şi el un şobolan. Un şobolan nu se rătăcea, nid dacă-i scoteai ochii.

O pală de aer. Părul lăţos i se ridică pe creştet.

Ca şi cum l-ar fi pieptănat degetele Saşei.

Privi în sus, cu ochii săi orbi.

încă o adiere de aer, blândă şi jucăuşă, ca suflul mamei pe faţa bebeluşului.

Apucă bezna cu degetele, rupându-şi unghiile în beton... şi simţi metal.

O treaptă. încă una. O scară într-un puţ. Un puţ de ventilaţie, care ducea sus. Curentul de aer provenea de acolo. De la suprafaţă.

— Hei! strigă el. Heeeei! Hei! Tu, de colo! Voi, toţi! Pe-aid! Este o cale de ieşire de-aid! Un drum spre suprafaţă! Un puţ de ventilaţie! Putem să ne căţărăm! M-auziţi, mutanţilor? Putem ieşi la

suprafaţă pe-aid!

— Suprafaţă! Ţi-ai pierdut minţile blestemate? mârâiau oamenii-animale, invizibili.

— Sus! ţipă Artiom la ei. Urmaţi-mă! Urmaţi-mă, mutanţilor!

Le era teamă; nu-1 credeau. Nu ştiau că acolo, la suprafaţă, existau vânt şi ploaie, şi că nu mureai de prima dată când urcai. Trebuia să le dea un exemplu.

Apucă o treaptă metalică, ruginită, cu degetele lui încovoiate. Se potrivi perfect între degete. Săltă şi-şi trase

 piciorul zdrelit. îşi mută strânsoarea şi se trase în sus. Iar. Iar. Iar.

Capul i se învârtea.

Continua să alunece, îşi pierdea vlaga strânsorii, însă imediat înşfăca din nou treapta. Nu-şi simţea piciorul zdrelit, spinarea biciuită şi măcinată, mâinile jupuite. încerca cu disperare să se agaţe. Sălta. Urca.

Privi în jos - cineva îl urma.

Aşa că nu-şi răcise gura de pomană.

Din când în când, se oprea un moment, apoi continua. Dacă nu ieşea acum, nu va mai ieşi niciodată.

Nu mai conta cât timp îi luase să urce, când se rostogoli într-o cămăruţă, o incintă acoperită cu zăbrele. O uşă încuiată pe dinăuntru. Un zăvor ruginit. îşi jupui complet palmele, le transformă într-o masă sângerândă, rugină amestecată cu rugină, însă o dovedi. Deschise uşa, se târî în patru labe şi se întoarse apoi pe spate. In lume era dimineaţa devreme; răsărea un soare roşiatic, arămiu.

Rămase, pur şi simplu, întins pe pământ. Pe pământ, nu sub pământ. Şi nu capul i se învârtea, ci tot blestematul de Pământ: Artiom îl făcuse să se învârtească precum un titirez.

Cineva căzu lângă el şi rămase nemişcat. Doar o persoană; nimeni altcineva nu mai urcase.

— Cine eşti? întrebă Artiom, fără a-şi întoarce capul, nid măcar pentru singurul său urmăritor, d doar zâmbind bucuros spre cerul rozaliu al zorilor, privindu-1 printre pleoapele întredeschise. Cine

mă-ta eşti, tu, monstrule?

— Lioka, dne altul? fu răspunsul. Brokerul. Ce alt... idiot cretin ar putea fi?

— Cândva erai broker, zise Artiom bucuros că reuşise să supravieţuiască. Dar de acum vei fi primul apostol.

Apoi îşi pierdu cunoştinţa.

Capitolul 14

Străinii

— Crezusem că era la Zorii Polari; crezusem că se afla la mii de kilometri distanţă, însă era chiar aid, lângă noi, în Balaşika! îţi poţi imagina una ca asta, Jen? Aid, în Balaşika,

chiar lângă noi. Aproape că-i in Moscova. II construiesc aid. Un avanpost! Asta înseamnă că-i teren curat... Dacă construiesc. Ce ticăloşi, nu-i aşa? Roşiii? Fără să spună nimănui! Nu ştie nimeni. Construiesc o bază la suprafaţă. Noi putem sta jos, în metrou, nu, Jen? însă ei respiră aer curat.

— Ticăloşi, Tiomid, ticăloşi. Acum stai liniştit.

— Şi-ai auzit cel mai important lucru? Radioul! Individul ăla zicea că-1 construiesc în jurul unui centru radio. Dar pentru ce? E evident. Pentru c-au... au reuşit să stabilească contact cu cineva, cumva. Cu cineva. Poate peste Urali? Poate cu bazele din Urali! Nu-i aşa, Jen? Dacă nu-s Zorii

Polari.

— Eşti ditamai bolovanul, lua-te-ar naiba.

— Sau poate că-s Zorii Polari? Cum de ştie asta? Hm?

— Nu mai smud atâta din pidoare! Să ştii te las jos chiar acum, şi n-ai decât să te târăşti de unul singur.

— Am să merg acolo, Jen. Am să merg. în definitiv, nimeni.. . Nidun dudat n-are să recunoască nimic. Trebuie să mă duc singur în Balaşika asta. Să caut avanpostul. Altfel, n-ai cum să ştii ce se petrece. O să vii cu mine, Jen?

— Ştii ce? Vrei adevărul? Acum chiar ţi-o cauţi cu lumânarea. Prima dată, te car până-n Ţvetnoi Bulevard, la Sa- şenka asta a ta. Iar acum abia dac-am ajuns în Trubnaia şi

tu deja vrei în Balaşika! E cam mult, nu crezi? Nu eşti vreo găleată de căcat, pe care s-o pot căra de colo până colo. Cântăreşti şaizeci de kilograme! Şi, apropo, mi-am executat condamnarea în hazna, la fel ca tine! Iar eu ridicam târnăcopul în vreme ce tu dănţuiai cu roaba ta! N-ai niciun pic de ruşine? Până aici, dă-te jos.

— Calmează-te, Jen... Undem-ai adus?

— Unde? La Saşenka ta, aici. Stai jos. Mă duc şi bat la uşă. Dacă nu deschid... Atunci înseamnă că ne-am pierdut vremea urcând pân-aici.

— Jen. Crezi că nu pricep nimic? Eşti mort. Ştiu asta. Cum de m-ai adus până aid?

— Eu? Tu eşti ăla mort.

* * *

— Bine, te-avertizez de la bun început. L-ai cărat pe terminatul nostru în lumea învecinată, dar trebuie să te asiguri că Tiomid se pune pe pidoare.

— Ce-i cu umerii lui? Şi cu pidorul?

— O afecţiune. Boală profesională, ca să fiu mai scurt. Aşa că unge-1 c-o alifie, cu ceva.

— Cum ar fi? Ia uită-te în jur.

— In staţia mea se unge cu căcat absolut totul, dar sper că aid aveţi ceva mai bun. Sau mi-am pierdut vremea tră- gându-1 pân-aid, de la suprafaţă?

— Ia n-o mai face pe grozavul acum. Sau o să te târăşti înapoi sus.

— Şi eu sunt un padent, apropo. Ia aruncă o privire la spatele meu, doamnă. Nici pe mine nu m-a zgâriat vreo femeie.

— Atund ar fi fost mai bine. Iar ăsta arată de parcă a fost călcat de tren. Ia fă lumină… Nu prea e spedalitatea mea. Eu simt venerolog. Am o coadă care aşteaptă.

— Doamnă, ştiu cine eşti. Doar oblojeşte-1 să fie cum era. După aia, poţi să pipăi şi boaşele mele. Simt cam îngrijorat. Cineva mi-a spus ceva foarte neplăcut.

— De ce şi-a pierdut cunoştinţa? Sigur nu din cauza genunchiului! Şi roşeaţa asta. Poate c-a făcut şi plajă, aşa-i?

— Eu am făcut plajă şi sunt conştient. Trebuie să mă culc. Unde-i Saşa?

— Cine-i Saşa? Ah, şi fii atent aid…

* * »

— Hei! Asta-i?

— Poftim?

— Asta-i puicuţa?

— Aşteaptă. Nu mai bate câmpii… Stai nemişcat.

— Asta-i? Ea e Saşa ta?

— Cum de m-ai găsit?

— Ea te-a găsit pe tine? Ha! Am scotodt tot bordelul ăla nenorodt! Chiar aşa! Eşti o brută nerecunoscătoare, nu?

— Mi-1 amintesc. îmi amintesc. De tine… Ce fad aid?

— Şi-mi amintesc… De când îmi amintesc de tine… N-am fost în stare să mi te scot din minte.

— Tu eşti Artiom, da? Stalkerul din Expoziţiei.

Am dreptate? Ce-i în neregulă cu el?

— Ce-i în neregulă cu el? Poţi vedea şi tu în ce stare este.

— Nu poate sta aid.

— De ce să nu pot sta aid? Nu vreau să merg altundeva. Am mers pe jos ca s-ajung aid.

— Hmmm... ce-ai mai mers. A mers, mda.

— Nu poate, pentru că... Pentru că lucrez. Asta-i camera mea de lucru.

— Păi, atund lucrează cu el. Ori mi-am zdrelit spatele pentru nimic?

— Ce vrei să... Ce-ţi aminteşti, Artiom? Din noaptea aia?

— De tine. îmi amintesc că stăteam pe genunchii tăi. Şi m-am simţit... m-am simţit atât de... Pot să-mi las capul pe genunchii tăi din nou? Am nevoie de asta.

— Nu poate rămâne clici. Trebuie să-l iei cu tine.

— Te rog. Altfel cum am să dobândesc putere să plec? Numai cinci minute.

— Cind minute. Bine.

— Şi mângâie-mi părul, te rog. Aşa. Din nou. Doamne, ce bine e!

— Lasă-mă să-ţi plătesc pentru o oră cu el. Oricum sunt dator vândut... Aproape că nid nu merită tot chinul târâşului pentru dnd minute.

— Poftim? Artiom... Vezi? Uite...

— Păi, da, despre asta vorbesc, de fapt.

— Poftim? Nu te opri, te rog.

— îţi cade părul, Artiom. Cade.

— Părul meu? Ce dudat... E chiar dudat...

♦ * *

— Ai spus doar dnd minute...

— Tad. Uite, înghite asta. Ia o gură de apă. înghite, înghite-o, haide, ai nevoie de ea. Este iod.

— Nu-mi pasă ce-i. Bine că cele dnd minute nu s-au terminat încă. E prea târziu să iau iod. Mulţumesc.

— Vorbeai... în somn. Despre Homer. N-am prea înţeles. îl ştii pe Homer?

— Da. Da. Homer. Un bătrân cumsecade. Te caută. Crede că te-ai înecat. Tu te-ai înecat, nu? In Tulskaia?

-Da.

— Dar, de fapt, nu te-ai înecat, nu? Chiar nu vreau deloc să te fi înecat!

— Bineînţeles că nu s-a înecat. I-aid, uite: n-are faţa aşa rumenă ca a ta, bineînţeles...

— Ştii ce-am făcut? Mi-am amintit ce mi-ai spus. Despre oraşul de la suprafaţă. Povestea aia stupidă. Obişnuiam să urc în fiecare zi. Apoi... Toată treaba aia despre avioanele cu aripi ca de libelule. Şi vagonetele de cale ferată. Şi ploaie. M-a prins ploaia acolo, sus. Fără costum de protecţie.

— Probabil atunci te-ai ales cu asta! Şi m-ai târât şi pe mine acolo fără costum de protecţie. Hai să mergem, să mergem, ziceai. Ha, mie, un stalker! Ar fi trebuit să rămân în tunel cu gloata aia de păcălid... Oricum aveam deja probleme...

— Poţi ieşi? Cum te cheamă?

-Ăăă, plătesc pentru o oră, e-n regulă, dar dacă face ceva, orice, atund aţi întins-o, clar?

— Lioka... Ia-o din loc, ai înţeles?

— Voi, dudaţilor! Deşi tu arăţi destul de bine. în regulă, fă-ţi socotelile şi gânguritul. Dacă mădularul tău nu-i ars cu totul, atund asta-i.

— Ce-ţi mai aminteşti, Artiom? Ce altceva?

— Nu ştiu. îmi amintesc că un tip m-a luat de jos, de pe un coridor. M-a dus... Aid era?

— Nu, nu aid.

— Şi te-a chemat. Iar după aia... Nu ştiu. îmi amintesc că zăceam pe genunchii tăi. Ca acum. Şi... Poţi să-ţi tragi puţin bluza în sus? Da, acolo, aşa. De pe abdomen. Aid... Stai. De unde-i astea? De la ţigări, aşa-i?

— N-are importanţă.

— Şi eu am exad la fel. Uite, aid pe braţ... Doar ce-au apărut. Ce-i asta?

— Nu ştiu, Artiom. Pot s-o las jos? Mi-e frig. Şi unde-i acum? Homer?

— E în Reich. Scrie o carte. Un manual de istorie. Mai are o carte. Despre tine.

— Despre mine? A terminat-o de scris?

— Da. Cred că s-a terminat aşa: „Homer n-a găsit niciodată trupul Saşei în Tulskaia."

— Am scăpat printr-un puţ de ventilare.

— Şi eu. La fel. Nu-i ciudat?

— Şi ce scrie acolo despre Hunter?

— Despre dne? Stai... Despre cine?

— întinde-te... întinde-te... Eşti bolnav. Nu trebuie să te ridici.

— Hei! Ieşi de acolo! Unde eşti? Sunt trimis de

Dra- cul-de-mare!

— Asta-i, mi-a sosit clientul. Stai aici. Vorbim mai târziu.

* * *

— Haide, ce se-ntâmplă? Nu te retrage aşa. Vino aici. Pe genunchii mei.

— Mai întâi, banii.

— Vrea bani! Şi poate vreau şi eu o mostră mai întâi. Să mă asigur. Să văd dacă-i marfă de calitate. Haide!

— Au!

— Deschide mai tare! Deschide mai mult! Bine. Asta-i. Astaaaa-i...

— Doar un moment. O clipă. E incomod aşa.

— Nu trebuie să fie comod pentru tine, iepuraşule. Nu pentru tine, curvuliţo. Nu pentru tine, nu pentru tine.

* * *

— De ce te holbezi la mine?

— Nu, nimic.

— Bine atunci. Ştiai cu ce mă ocup, da? în ce loc ai venit? Şi, oricum, ora ta s-a terminat deja.

— Eu... N-are legătură cu tine. îmi pare rău. Trebuie să plec?

— Unde-ai să mergi... în starea asta. Stai întins. N-ai de gând să spui nimic?

— Despre Hunter. Ce spune Homer despre Hunter în cartea aia a lui?

— Credeam c-o să-mi spui tu. îl cunoşti?

— Pe Hunter? Dacă-1 cunosc? Este... Este în viaţă, ded? L-ai văzut?

— L-am văzut. Cartea trebuia să fie despre el, nu despre mine. Homer călătorea cu el. Erau împreună. Şi apoi, am ajuns toţi împreună.

— Când? In ce an a fost asta?

— Anul trecut. Toată povestea asta a lui, cea pe care o scria... din întâmplare, m-am nimerit şi eu pe acolo. Mereu căuta un erou. Unul ca eroii din legende. E simpatic Homer. Mai aruncam câte o privire peste umărul lui când scria în carnetul de notiţe. îl descria pe Hunter ca fiind foarte... misterios... Ca şi cum înăuntrul lui sălăşluia un monstru. Ca şi cum monstrul ăla încerca să scape. Homer... Vrea să fie poet.

— Vrea să fie Homer. Dar ştii, eu...

-Ce?

— Eu simt din Expoziţiei, ştii, Realizările Economice... Ţi-am spus deja, nu? Şi-am trăit acolo aproape toată viaţa. Tatăl meu vitreg nu mă lăsa să plec nicăieri. Apoi a apărut Hunter. în armură. Cu o mitralieră. Şi în haina lui de piele neagră. Cu capul ras. Şi s-a certat cu Suhoi... Tatăl meu vitreg. Hunter zicea că nu există nido ameninţare căreia noi, oamenii, să nu-i facem faţă. Că trebuie să luptăm până la sfârşit. Ca broasca aia care a picat într-un borcan cu lapte, dar a dat din pidoare şi a bătut laptele, transformându-1 în unt, apoi a ieşit. Parcă-1 aud. Insă tatăl meu vitreg... s-a cam muiat. Era gata să se predea.

— Cui să se predea?

— Intunecaţilor. Nu mai contează. Oricui, de fapt. Important este că l-am văzut pe Hunter, şi-

asta a fost. Mi-am dat seama c-aşa trebuia să fiu. El nu era eroul lui Homer... Ha! Era eroul meu. Şi el m-a trimis... Mi-a dat misiunea asta. A urcat la suprafaţă să-i distrugă pe întunecaţi. „Dacă nu mă întorc," mi-a spus, „trebuie să mergi în Polis. Ia glonţul ăsta... Şi caută-1 pe Miller. Pricepi?" Totul i se datorează lui. Am devenit cine strnt datorită lui. Mulţumită lui.

— Şi eu m-am îndrăgostit de el. Iar acum, uită-te, ne-am întâlnit. Doi nebuni.

— Saşulka! Unde eşti, lighioană?

— îmi pare rău. Poate reuşeşti să dormi o vreme?

* * *

— N-ai mai fost pe aici de mult.

— Să ştii că nici n-am fost cu nimeni în afară de tine! Abia aşteptam să te văd.

— Eşti obosit? întinde-te. Mă ocup eu de toate.

— Şi tu? Cumva nu mi se pare decent. Aş vrea ca şi tu să... înţelegi... la fel.

— Nu-ţi face probleme. îmi place, oricum. Chiar aşa. E-ntotdeauna bine cu tine. Ai grijă şi eşti blând.

— Şi tu... Ştii cum mă simt alături de tine? Nu cum mă simt cu nevastă-mea.

— Nu meii vorbi aiurea. Opreşte-te. N-am nevoie de bani în plus. Uite. Dă asta jos.

— Oooh. Ooh... Ce... Ooh. Te iubesc... Eşti...

* * *

— Dormi?

— Aici?

— Stai, să mă clătesc puţin. Miros toată... Miros ca el. Mă aştepţi?

- Da.

* * *

— Oricum, am crezut c-a fost ucis. Am crezut asta tot A timpul. Insă tu-mi spui că trăieşte.

— Trăia. Nu ştiu care-i situaţia acum. N-am încercat să-l caut. După ce am scăpat din Tulskaia... M-aş fi dus oriunde, dar nu tot acolo. Nu într-un loc unde l-aş fi putut întâlni.

— De ce?

— Homer n-a scris despre ce s-a întâmplat în Tulskaia? De ce-a fost inundată? N-a scris?

— N-am citit nimic despre asta. A zis doar c-a fost inundată.

— Aha, bine. Homer a încercat mereu să-1 justifice. Monstrul s-a trezit... Iar potrivit carnetului de notiţe, eu încercam să potolesc monstrul. Cine-ar crede aşa ceva?

— De fapt ce s-a-ntâmplat?

— S-a apucat de băut. Hunter. Şi bea zdravăn, nu aşa. Era pulbere în fiecare zi. Se clătina pe picioare, nici măcar nu putea merge ca lumea. Era înfricoşător să te afli în preajma lui. înspăimântător. E un ucigaş. Are tot timpul pistolul la el. Cu amortizor. La cea mai mică mişcare, pune mâna pe pistol. Cu arma-n dreapta şi stida-n stânga. Nu se oprea niciodată. întotdeauna trăgea la măsea. Abia dacă era-n stare să scoată două vorbe. I-am cerut să-nceteze.

Nu putea. Aşa au stat lucrurile. Salutări lui Homer.

— Te-a... te-a atins?

— Nu. Niciodată. Mă alunga ca pe naiba. Poate că nu voia să strice o fată tânără. Sau poate că n-avea nevoie de femeie. Dar eu, când ni se întâlneau privirile... Mi se înmu- iau genunchii. Imaginează-ţi că într-o zi... ar fi... ei bine,

/339 m-ar fi îmbrăţişat şi aşa mai departe. Ce mi-aş fi putut închipui atunci?

— Şi ce s-a întâmplat în Tulskaia?

— El a inundat-o. A minat-o cât mai aproape de apa freatică şi-a inundat-o. Cu toţi oamenii, bolnavi şi sănătoşi laolaltă. Pentru a împiedica răspândirea unei epidemii în metrou. Şi ca să fie sigur că ei n-o să scape de-acolo, a folosit aruncătoare de flăcări. Eu eram în Tulskaia. Am strigat la el, i-am spus că exista vindecare. M-a auzit. M-a văzut acolo. Şi totuşi a aruncat totu-n aer. Trei oameni am scăpat din staţie. Toţi ceilalţi s-au înecat.

— Pentru ce? De ce-a făcut asta?

— Zicea că trebuie să salveze metroul. Să-l salveze pur şi simplu. Dar cred că-1 mânca undeva. înţelegi? Pileala nu-i ajungea.

— In cartea lui Homer nu scrie aşa.

— Dar ce scrie?

— în carte, tu implori o minune, cred. Şi după aceea, când izbucnesc puhoaiele de apă... Crezi c-a început să plouă. Ceva de felul ăsta.

— Cer un miracol.

** * **

— Mă... Mă simt rău. îmi vine să vomit. Ajută-mă... s-ajung la toaletă.

— Poţi să vomiţi aici. Nu mă deranjează nimic. Să-ţi dau o oală de noapte?

— Nu vreau s-o fac aici. Nu-n faţa ta.

* * *

— Haide! Haide! Mai mult! Mai mult! Te rog, mai mult! Da? Da?

— Eşti o dulce. Aşa o fată dulce. Doamne, cât de dulce eşti.

— Nu te opri. Mai mult. Vreau mai mult.

— Nu pot... Nu pot... Eu...

— Nu. Nu, nu.

— Sunt terminat. Terminat. Doamne. Doamne. Te iubesc.

— Nu vorbi tâmpenii.

— Nu, pe bune. Am să te scot de-aici. Am să economisesc şi te iau eu de-aid. Nu vreau să stai aid. Ăsta nu-i locul potrivit pentru tine. Am să te iau de-aid.

— Bine, m-ai convins.

— Dulcea mea fetiţă! Cât trebuie să-ţi dau?

— La fel ca data trecută.

— Ce-ar fi să-mi fad o mică reducere? Ceva acolo! Că-s client al casei!

* * *

— Pentru ce-o fad?

— Poftim?

— De ce lucrezi aşa ceva? Nu-ţi ţin predici despre morală, e doar...

— Acum începi, da?

— Nu chiar. Homer zicea... că nu erai aşa.

— Aşa cum? Nu pricepi, este? Ce contează ce spune Homer? El trăieşte în lumea lui vrăjită. Iar eu trăiesc în lumea mea adevărată. Iar în lumea mea, e mai bine să fad asta decât să-mpuşti oameni în cap. Şi ce altceva aş mai putea face? Să visez cum, într-o bună zi, m-aş întoarce la suprafaţă şi cât de minimat şi uluitor va fi? Alea rămân pe mai târziu, acum am nevoie de bani.

— Numai pentru bani? Şi cum ar fi dacă ai avea banii?

— Păi, ai vreun ban?

- Nu.

— Atunci, despre ce tot vorbim?

— Cum ai ajuns aici?

— Un om bun m-a adus. M-a luat şi mi-a dat slujba ăsta. N-am pe nimeni altcineva. Şi nici unde să locuiesc. Tu ai locuinţă?

-Da.

— Şi nevastă?

— Da. Am avut una. Am.

— Păi, asta-i bine. Ce fad aid?

— Nu vreau să merg acolo. Mă simt mai liniştit aid.

— Va trebui să pled în curând. Mai poţi sta ceva timp, şi apoi pled. Poţi reveni mai târziu.

— De ce?

— Va veni stăpânul meu. Nu trebuie să dea cu ochii de tine.

— Ce stăpân? Peştele tău?

— întinde-te. Şi calmează-te. Ia puţină supă, bea-o. Bea.

— Nu beau lăturile alea... Mi se face rău. Care stăpân?

— N-are importanţă.

— Ce eşti tu, sclavă? Ce stăpân?

— Prostule!

— îţi face plăcere? Cu toţi jegoşii ăştia?

— Plăcere... Apropo, ar fi o idee bună să te speli şi tu. Ridică-te. Am să-ţi arăt eu unde.

* * *

— îl poţi găsi pe Lioka? Brokerul? Cel care m-a adus aid? Spune-i să mă ia. Trebuie să petrec noaptea undeva.

— Poţi să... Poţi să stai astăzi. Stăpânul meu probabil nu va veni. Din cauza războiului... Acum nu mai vine în fiecare zi. Vrei să rămâi?

— Unde? Chiar aid? Sau pe patul unde...

— Aici. Mănânci cu mine? Ciuperci.

— Mulţumesc. Nu ştiu cum... Am să-ţi plătesc dup-aia.

— Lasă-mă să mă uit la genunchiul tău. Cineva mi-a dat un balsam. Stai cuminte.

— E rece. Şi usturā. Au!

— Şi când ţi-au biciuit spinarea aşa, n-a usturat?

— Acolo... Acolo n-aveai cui să te plângi. Dar aici eşti tu. -Da.

— Ce da?

— Mă întrebai de ce sunt aşa? O curvă. Cum am devenit aşa?

— Nu-ntreb.

— Poţi să-ntrebi. Nu mi-e ruşine. Crezi că eşti singurul aşa? Ştii câţi sunt aici? Bărbaţi care o iau razna. Bărbaţi singuri. Care n-au cui să se plângă. Toţi se simt atraşi de mine. A A

Ii atrag ca un magnet. înţelegi? Iar dacă nu-i accept, dacă nu-i las... să împrăştie peste tot mizeria şi oroarea lor... Mânia. Şi blândeţea. S-ar transforma în nişte animale absolute. Aşa sunteţi făcuţi voi, bărbaţii. Vin la mine aşa... viaţa i-a făcut nervoşi. Iar eu îi calmez. Le ofer pace. înţelegi? Pace. îi consolez. Ei împing, iar şi iar... Şi

strigă... Se înfurie... Mai şi plâng... Apoi se liniştesc. îşi închid fermoarele. După care se pot duce să trăiască încă puţin fără război.

— Spui asta... O fată tânără nu poate spune aşa ceva. Eşti tânără. Firavă. Şi elegantă. Mâinile astea ale tale. Mânuţele astea...

— In bordel, un an face cât zece.

— Ded, suntem de aceeaşi vârstă?

— încetează!

— Trebuie să beau ceva. Ajută împotriva radiaţiilor. Ai ceva de băut?

— Şi mie-mi trebuie.

— Dă-te mai încolo.

— N-aveai de gând să te întinzi aici? Nu-n patul tău?

— Haide, dă-te mai încolo.

— Nu pot să stau întins aşa, pur şi simplu, lângă tine, doar ştii şi tu. Te-ai văzut în oglindă? Eşti foarte frumoasă.

— Tacă-ţi gura.

— Nu pot să tac.

— Ce poţi face, bătrân soldat? Tu ar trebui să te vezi în oglindă. Acum nici n-ar trebui să fii în stare de nimic. In curând, n-o să mai ai nidun fir de păr. Arăţi ca Hunter, ăla al tău, aşa cum ai visat.

— Atunci o să te-ndrăgosteşti de mine? Vreau să te-n- drăgosteşti de mine.

— De ce?

— Păi, mi-ar fi mai uşor să trăiesc şi să mor.

— Taci. Intoarce-te. Intoarce-te spre mine.

— Tu... Nu, aşteaptă. Nu vreau s-o fac aşa.

— Poftim?

— Nu vreau s-o fad cu mine din milă. Din compasiune. Ca şi cu toţi ceilalţi. Nu te culca cu mine fiindcă-mi cade părul. Da?

— Bine, n-am s-o fac. Ca să fiu cinstită, n-arăţi prea grozav. O să te bărbierim mâine. Noapte bună.

— Stai. Poate că există şi alte motive.

— Cum ar fi?

— Păi... Pentru că prima dată, atund, era bine pentru tine. Pentru că-s arătos şi ce altceva... Nu ştiu... Şi curajos.

— Nu-mi amintesc prea bine cum a fost prima dată.

— Mai dă-mi un gât. Şi da, pentru că nu-i nimeni altd- neva ca mine. îmi place să cred că nu mai e nimeni ca mine. Pot să gândesc astfel? Măcar pentru o oră?

— Bea.

— Asta-i... Asta-i... Am terminat...

— Tu eşti doar nebun... Din nou... Pot s-o fac încă o dată?

— Ai boala radiaţiilor... Ce altceva ai mai putea face?

— Nu ştiu... Mai am nevoie de tine. Poate că trupul meu crede că-i pentru ultima dată...

— Nebunule. Eşti greu.

— Nu poate fi explicat din punct de vedere medical. E un miracol. Dar pot s-o mai fac o dată...

— Bine. Dacă-i un miracol.

— Eşti foarte frumoasă, apropo. Ţi-am spus asta?

— Ai spus-o.

— Mai ales sprâncenele tale. Şi genele. Şi ochii. Şi buzele tale... colţişoarele de acolo. Şi aici, nodul. Şi gâtul tău. Gâti- şorul tău. Şi picioarele astea... Ca nişte chibrituri...

— Un compliment ales.

— Şi coafura... Ei bine... Părul.

— Mi l-am tuns singură, în faţa oglinzii.

— Ştii, în timp ce te-aşteptam aid, în după-amiaza asta... In timp ce erai înăuntru... In timp ce ei...

— Ajunge.

— Am auzit atâtea, tot felul de lucruri.

— Mai bine te ridid şi pled.

— Nu, stai. Am multe să-ţi spun acum... Că eşti incredibilă şi că-mi este atât de bine cu tine, şi că n-am mai fost cu soţia mea de multă vreme şi că

vreau să te scot de-aid, o voi face şi pot... Dar altcineva ţi-a zis deja asta astăzi.

— Şi ieri la fel.

— Şi ieri la fel.

— Şi ce-i cu asta? N-ai de gând să spui şi tu la fel acum?

— S-o spun?

— Mai bine mi-ai da nişte apă. E acolo.

* * *

— O cruce... Eşti credincioasă?

— Nu ştiu. Tu eşti?

— N-am fost prea credincios. Odată am ajuns la Martorii lui Iehova. Totul era atât de stupid şi de caraghios. Multă vreme mai târziu... Când mă gândeam la asta... Da. Iar acum... Da, probabil. Mă rog, uneori. Destul de des. Eh, nu mă rog eu chiar aşa, cum ar trebui... Cer ceva. Uite cum facem, Doamne: tu dă-mi asta, iar eu am să-ţi dau asta.

— Vrei să faci un târg cu Dumnezeu. La fel ca toţi bărbaţii.

- Iar?

-Au!

— Femeile n-o fac?

— Nu la fel.

— Atunci cum?

— Cam aşa: Dacă nu există Dumnezeu, atunci înseamnă că nu există nimic de care să te agăţi în lumea asta, în metrou. Iar atunci totul s-a dus pe apa sâmbetei. Şi El... iartă. El zice, rezistă. Trebuie să ai răbdare, însă-i pentru o cauză bună.

Da, oamenii suferă şi oamenii mor. Dar nu-i totul în zadar. Este o încercare. Trebuie s-o treci. Nu te murdăreşti; eşti purificată. Aminteşte-ţi de mine... întotdeauna poţi să-ţi deschizi sufletul în faţa mea. Nu pot vorbi, dar te aud foarte bine. Dacă vrei să-ţi ceri iertare... cere-mi mie iertare. Poţi să te şi superi pe mine. Haide. Loveşte-mă. Nu te abţine. Dacă vrei să iubeşti pe cineva, iubeşte-mă pe mine. Sunt tatăl tău şi mirele tău. Vino-n braţele mele. Pot îndura orice. Am îndurat mai mult de-atât. înţelegi? O lume fără Dumnezeu nu-i rotundă, e ca pietrişul. Numai unghiuri şi margini ascuţite. Dumnezeu e cel care o face rotundă şi plăcută.

— Da. Fără El, pur şi simplu nu mai contează nimic. Asta-i.

— Trebuie doar să-L ierţi pentru ce le-a făcut oamenilor, pentru război, pentru planeta distrusă, pentru toţi cei care-au fost ucişi.

— Nu din cauza Lui. Noi am fost. El ne-a întins mâna din nou după aceea, să ne scoată din hău. Insă noi am muşcat mâna aia. El trebuie să ne ierte. Nu ştiu dacă o va face. Eu n-aş mai ierta dacă aş fi El. Dumnezeu Tatăl nu iartă pe oricine; Vechiul Testament nu conţine decât războaie şi operaţiuni sub acoperire. Insă Isus, dimpotrivă, a iertat pe toată lumea.

— Nu l-am citit. Biblia e pentru necredincioşi. Ca să fie convinşi. Insă dacă tu crezi şi gata, atunci istorisirile alea nu-s pentru tine. Bine. E târziu.

— Şi ce se-ntâmplă dacă n-a fost distrus totul? Planeta?

— Noapte bună.

* * *

— Dormi?

— N-am prea multe şanse cu vecini ca tine.

— Ce-ai zice dacă ţi-aş spune că până la urmă n-a fost distrusă toată planeta? Că nu-i totul poluat?

— Ai visat asta, sau ce?

— Pe bune. Ştiu. Mi-a zis cineva. Şi nu-i departe, ci chiar aici, lângă Moscova. Ei revendică suprafaţa. Fără a spune nimănui despre asta. E-n Balaşika. Asta-i la mai puţin de o oră de mers de aici, pe hartă. Construiesc ceva. Un avanpost la suprafaţă. Asta-nseamnă că terenul de acolo le permite...

— Cât timp ai petrecut la suprafaţă fără costum? Şi ce s-a întâmplat cu tine? Gândeşte-te.

— Cel mai important este că se construieşte un avanpost lângă o staţie de radio. Ce ne spune asta? Că au intrat în contact cu cineva. Poate că se pregătesc să spele putina? Imaginează-ţi: să ne întoarcem la suprafaţă! Trebuie s-ajung în Balaşika.

— Cine ţi-a zis toate astea?

— Un bărbat. Ce importanţă are?

— Sunt o mulţime de bărbaţi pe aici, care spun poveşti despre tot felul de lucruri. Oameni obişnuiţi şi nu chiar aşa obişnuiţi. Nu poţi să crezi chiar totul. Nu poţi crede orice.

— Vino cu mine, ce zici? în Balaşika?

-Nu.

— Crezi că nu-i nimic acolo? Şi tu crezi că am rămas doar noi? Că procedez greşit, străduindu-mă să ies? Că-s un imbecil nefolositor? C-o să am mutanţi în loc de copii? Şi că totul va fi degeaba?

— Nu vreau să mori. Dintr-un motiv care-mi scapă, în chiar momentul ăsta, nu vreau să mori.

— Şi nid n-am de gând. Insă o să mă duc acolo oricum. Să mă întremez şi-o să plec.

— Strânge-mă în braţe.

— Mai adânc! Mai adânc! Nu te mai purta ca şi cum nu te-ar fi cordit nimeni până acu'!

— Au!... Doare!

— Tacă-ţi fleanca, pizdă! Vrei să te leg?

— Nu, n-o face! Te rog să n-o faci!

— Toate vă lăsaţi greu! Curvelor! Crezi c-am să-mi închipui că eşti vreo fetişcană pură? Eşti o curviştină jegoasă,

jegoasă. Şi-ţi place asta, nu-i aşa, când dneva-ţi face asta... Când ţi-o fac... Când ţi-o trag bine şi tare?

— Doare!

— Dar ce zici de asta? Şi asta doare? Ia-o! Şi asta!

— Ticălosule... Dacă...

— Cine eşti? Cine dracu' eşti? Ce mă-ta mai eşti şi tu?

— Gunoiule! Gunoiule! Ticălos nenorocit! Te tai.

— Ajutor! Crimă! Gărzi! Ajutor! Crimăăăăăăă...

* * *

— Nu poţi rămâne peste noapte. El vine-n seara asta.

— Cine-i „el"? Cine-i stăpânul ăsta?

— Nu contează.

— Cicatricea aia de pe burta ta. Arsura de ţigară. El a făcut-o?

— Nu, nu el.

— Minţi, da? Uite, şi eu am arsuri, uite. Sunt din noaptea aia. Noaptea aia când noi doi... Când ne-am cunoscut. Bărbatul ăla care m-a găsit pe coridor. Mă târâm pe acolo, beat. M-a luat şi m-a dus la tine. El mi te-a dat. El e stăpânul tău?

— Nu-i treaba ta.

— El te-a ars cu ţigara? De ce treci cu vederea astfel de lucruri? Şi de ce m-a ars? Acolo, pe braţ, acolo-i tatuajul Ordinului. Era.

— Ştiu ce era acolo, Artiom. L-am citit. îmi amintesc de noaptea aia.

— De ce l-a ars stăpânul tău? De ce te-a

torturat?

— N-a fost el, Artiom. Nu el m-a ars. N-are nimic de-a face cu asta.

— Atunci cine?

— Eu am făcut-o. M-am ars singură.

— Tu ai făcut-o? De ce? Asta-i o tâmpenie. Şi pe mine cine m-a ars? Cine mi-a ars tatuajul? Tu?

— Tu ai făcut-o, Artiom.

— Poftim? De ce? De ce dracu'?

— Chiar trebuie să te pregăteşti şi să pleci. Dacă nu-ţi mai aminteşti nimic, atunci e mai bine aşa. Pe bune.

— Nu te cred. II protejezi. Ce fel de om este?

— Poţi dormi la prietena mea, Kristina, azi. Am aranjat deja. Şi nu veni aid. Nu vreau să vii aid. Nid mâine.

— De ce?

— Mă faci doar să mă simt şi mai rău. îmi vine să mă ard din nou.

* * *

— Cum eşti? Cum te simţi?

— Nu ştiu. Viu.

— M-am gândit... la ce mi-ai zis despre Balaşika. Am un... admirator. Şi el e tot stalker. Independent.

— A fost acolo?

— Nu. Are o maşină. Ascunsă undeva la suprafaţă. Aş putea să-l rog să... te ducă. Să meargă acolo cu tine. Face o ieşire astăzi.

— E unul dintre clienţii tăi?

— Da, e imul dintre dienţii mei.

— Nu vreau. Mai degrabă mă duc pe jos până-acolo.

— Artiom. N-ai să ajungi nidunde pe jos. Uită-te la pido- rul tău. Şi... am întrebat doctoriţa despre asta. Dacă boala radiaţiilor nu-i tratată... S-ar putea să mai ai doar trei săptămâni de trăit. Dar cum să te tratezi aid? Unde?

— Tu nu vrei decât să mă scoţi afară, da? Pentru ca stăpânul ăsta al tău şi cu mine să nu ne trosnim?

— Nu mă crezi, aşa-i?

— Pur şi simplu, nu mai ştii ce să fad cu mine. Pot să fiu oriunde, numai aid nu, când vine stăpânul tău diseară.

— Ieşirea e astăzi, Artiom. Te dud?

— Da, am să mă duc.

— Nu vreau să ţi se-ntâmple nimic.

— Nu te cred.

— Bine atunci... Apleacă-te.

— De ce?

— Poţi să-1 porţi deocamdată. Să ai ceva pe care să contezi. Când te-ntorci, am să-1 iau înapoi..

— Salut. Saşun, azi simt puţin cam obosit, aşa c-o să bem doar un ceai şi să dormim puţin, ce zici? Hai la mine în birou.

— Bine.

— Cretinii ăştia, dacă poţi crede, au aruncat în aer pasajul spre Kuzneţki Most şi toată Puşkinskaia s-a prăbuşit. Acum nu mai au unde să

plece, iar Roşiii nu vor să audă nidun fel de explicaţii. Un haos total. Sunt istovit. Fac praf totul, iar eu trebuie să pun lucrurile la punct.

— înţeleg.

— Ce fad aid? Tragi cu urechea? Cine eşti?

- Eu...

— E cu mine. A venit pentru o consultaţie. Ca să spunem aşa. A încurcat orele de consultaţie. Am să-1 duc de aid... Am să-1 duc de aid!

— M-am zăpădt. îmi pare rău. Momentul nepotrivit, locul nepotrivit.

— E beat, sau ce-i cu el?

— Bineînţeles că-i beat. E dus cu totul, nu vezi? Haide, să plecăm, mare erou.

— Cine-i acolo? Ce-i asta?

— Nu-i nimic, Alexei Felixovid. O alarmă falsă.

— Falsssăăă. Alaaarmă.

Capitolul 15

Autostrada Entuziaştilor

Ieşiră din Trubnaia. Se dovedi că acolo exista atât o ieşire la suprafaţă, cât şi o intrare. Şi puteai intra fără niciun fel de documente de identitate. Nu trebuia decât să ştii cu cine să vorbeşti, în faţa cui şi ce cuvinte să foloseşti.

— Nu ştii să tratezi cu oamenii, nebunule, îi spuse Lioka lui Artiom.

Insă Lioka ştia. Şi era un prim apostol impecabil.

— Am să merg cu tine, spuse el, mai degrabă ca o promisiune nedefinită. în primul rând, n-am văzut nimic îngrozitor la suprafaţa aia a ta. In al doilea rând, banii unui stalker sunt la fel de buni ca ai oricui altcuiva şi chiar s-ar plăti mai bine. Şi în al treilea rând, boaşele mi se umflă oricum. Un roentgen mai mult sau mai puţin n-o să-nsemne nimic. Să mergem. Indiferent ce găsim, o treime i-al meu.

— Eşti un boboc, obiectă stalkerul care fusese de acord să-l ducă pe Artiom în Balaşika. îmi eşti dator pentru lecţie şi pentru costum. Aşa că orice găseşti, jumătate i-al meu şi nu te bagi în ce găsesc eu. Ai înţeles?

Lioka se gândi o clipă.

— Păi, tot e ceva, oftă el. Doar ai grijă ca lecţia

să fie bună!

Stalkerului i se zicea Savelii. Ridurile lui nu arătau ca la un om obişnuit, ci fiecare avea drumul său: vertical, de-a curmezişul frunţii şi de la gură în jos, întretăindu-se în jurul

ochilor şi acolo unde ar fi trebuit să fie sprâncenele. Pliurile de la nasul lui până la colţurile gurii fuseseră săpate cu un briceag şi, chiar sub frunte, o crestătură adâncă fusese săpată cu un fierăstrău cu pânză, astfel încât nasul părea să-i atârne de unul singur. Părul părea să-i fie la locul potrivit, dar i se rărise, astfel încât craniul, care era tot ridat, se putea vedea fără probleme. Iar dinţii lui Savelii erau din oţel: nu toţi, iar unii îi lipseau pur şi simplu. Făcea mizeria asta de cincizeci de ani, aşa că era sigur un stalker bun.

Din cauza durerii acute, săgetătoare, din genunchi, lui Artiom îi venea greu să meargă. Şi la fiecare pas îl durea îngrozitor spatele sfâşiat, ca şi cum pielea-i era pe cale să erupă şi să se ruleze în sus, expunând carnea maronie, coaptă parcă.

Traversară bulevardele, ţinându-se departe de rădăcinile insidioase, şi trecură pe lângă un centru comercial ruinat, aflat lângă circ. Circul era închis. Centrul comercial fusese devorat de un fel de mucegai agresiv. îi dădură ocol şi intrară într-o parcare, unde îi aştepta maşina lui Savelii.

— Ca şi cum am intrat aici ca să fac o plimbare prin magazine, mărturisi stalkerul cu vocea sa nazală. Un sentiment benefic.

Lui Artiom nu-i plăcea asta. Nu-i plăceau nici ridurile aleatorii, nici dinţii din oţel, sau ochii crucişi. Nid că insul ăsta venea s-o vadă pe Saşa oricând voia el şi-şi folosea ochii şi dinţii pe ea. N-ar fi vrut să-şi imagineze asta, dar nu se putea abţine.

Cel mai rău era că Savelii îi ajungea lui Artiom doar până la umăr. Cum era posibil ca ea s-o facă cu imul ca el?

— Şi tu i-o tragi lui Saşa? îl întrebă fără ocolişuri. Mă bucur că te cunosc. O fată bună. Deşi mi-ar putea fi fiică. Insă n-am nido fiică, ded conştiinţa mea nu-i deranjată de asta.

— Du-te dracului, îi zise Artiom pentru că spusese asta; oricum, avusese chef s-o facă.

— înţeleg, spuse stalkerul făcând cu ochiul şi fără să se supere. Şi eu m-aş îndrăgosti de ea, dacă aş fi ceva mai tânăr. însă, când eram ceva mai tânăr, aveam alte Saşe.

Lui Artiom nu-i plăcu nici asta.

Savelii avea un break. Sub husa ei, maşina era argintie, îngrijită şi bine unsă; geamurile îi luceau ca nişte oglinzi, iar antena radio avea jumătate de metru înălţime. In mod neobişnuit, volanul se afla pe dreapta. Artiom îşi aruncă o privire în sticla neagră: casca pe cap, cea pe care i-o dăduse Savelii, era caraghioasă, însă pistolul era bun, cu amortizor. Arma era mai importantă.

In jurul parcării totul era putrezit sau jefuit. Nu putea fi prea amuzant pentru maşina lui de-aici, gândi Artiom, singura încă funcţională. Parcă mergeai la cimitir, să-ţi vizitezi rudele.

Motorul pomi imediat.

— Micuţa mea japoneză, explică stalkerul cu o undă de mândrie. O vizitez de fiecare dată când urc la suprafaţă... Desigur nu-s prea mulţi ciudaţi care să rătăcească pe-aici, dar tot mă meii îngrijorez.

Ieşiră tiptil din cripta aceea şi porniră pe Inelul Grădinilor.

— în Balaşika ziceai?

— Da, Balaşika.

— Unde mai exact? Balaşika e destul de mare. Aproape ca un oraş.

— O să-1 găsim când ajungem acolo.

— Eşti un tip simpatic, zise Savelii.

O luară spre dreapta, pe Inelul Grădinilor. Nu se puteau grăbi; coridorul prin grămada de fiare ruginite nu era foarte lat şi era şerpuitor. Uneori drumul li se termina într-o

fundătură. Atunci trebuiau să dea înapoi ca să iasă. Trotuarele erau pline, de asemenea, de maşini tamponate. Când încercaseră să scape din Moscova, oamenii fugiseră şi pe trotuare. Şi de-a dreptul peste alţi oameni. însă chiar existase vreun loc unde să fugi?

— Şi ce-i acolo?

Plecaseră dimineaţa devreme, ca să profite de lumina slabă a zilei. Cerul era acoperit complet de nori, care nu lăsau să se vadă soarele cât o monedă de zece ruble. Noaptea fusese neagră, zorii cenuşii şi dimineaţa complet lipsită de culoare.

Băuse toată noaptea, doar ca să nu se gândească la faptul că altcineva era stăpânul Saşei; mai rămăseseră două ore din noapte şi nici măcar nu se trezise cu vreo mahmureală, dar tot băuse. Se simţea rău, poate că trăscăul fusese făcut artizanal, însă era clar că boala lui era de vină.

în oraş, nu mai erau nici ciori, nici câini, nici şobolani. Clădirile se scorojiseră. Doar vântul se mişca; orice altceva înţepenise şi încremenise cu multă vreme în urmă. Dozi- metrul păcănea de parcă număra particulele special pentru Artiom. Lioka tăcea ca şi cum îşi înghiţise limba. Moartea îi înconjura din toate părţile.

— Acolo e un avanpost. Linia Roşie construieşte o colonie la suprafaţă.

— Linia Roşie? O colonie? Pentru ce?

— Au de gând să se stabilească la suprafaţă, zise Artiom cu disperare.

— In Balaşika? Balaşika nu-i prea departe.

Imediat lângă al treilea inel ocolitor. Uită-te la dozimetru. Cine poate trăi acolo?

— Oamenii.

— De unde-ai mai scos asta, băiete?

— Mi-a spus cineva... Cineva de-ncredere. Zicea că oamenii au fost trimişi acolo din Rokossovskogo Bulevard

pentru a construi avanpostul. Condamnaţi. Aveau un lagăr de detenţie în Rokossovskogo. Iar bulevardul e chiar lângă Balaşika, la câţiva paşi. Totul se potriveşte dacă te gândeşti puţin.

— Dar de ce-n Balaşika? Ce are locul ăla? insistă Savelii. Ceva buncăre? Vreo bază militară?

— Un centru de radiocomunicaţii. Poate. După cât se pare. Aşa că, dacă te gândeşti logic... Trebuie să comunice cu cineva dacă-i un centru radio. Artiom întoarse capul şi se uită la Savelii: „Cum va reacţiona?" Aşa că, eu cred că există supravieţuitori şi în altă parte, adăugă el.

Un avanpost.

în timp ce zăcea pe canapeaua din cămăruţa Saşei, între- mându-se, avusese timp berechet să viseze. Probabil era o fortăreaţă cu ziduri de câţiva metri înălţime şi foişoare cu mitraliere pentru a-i ţine departe pe duşmani; dar în interior era ca globuleţele din sticlă cu fulgi de zăpadă. Un mic paradis confortabil. însă ce anume era acolo? Oameni, desigur, fără măşti de gaze, care respirau aer. Copii care se jucau... Toţi bine hrăniţi. Animale domestice. Raţe, poate? Raţe portocalii. Şi, desigur, nişte ciuperci uriaşe. Şi toată curtea interioară era acoperită cu vegetaţie luxuriantă: legănată de vânt şi strălucind. In principiu trăiau, nu doar existau.

In loc de piele, faţa lui Savelii era acoperită cu un cauciuc verde-deschis, care nu se încreţea şi nici nu se întindea la spusele lui Artiom. In loc de ochi, Savelii avea lentile rotunde, din sticlă, care nu puteau decât să iasă în afară; nu se puteau îngusta. Credea că asta-i distractiv? Sau era

nervos că se băgase în idioţenia asta? Se întreba de ce-şi asuma riscul? Dacă ar fi ştiut cine-i spusese lui Artiom despre Balaşika şi ce mai ziseseră şi alţii tot atunci...

Savelii aşteptă o clipă, apoi întinse mâna, găsi un buton şi pomi radioul. Trecu prin toate frecvenţele FM şi comută pe

AM. Apoi pe ultrascurte. Peste tot, lungimile de undă fâsâ- iau slab, ca vântul prin crengile dezgolite. Pământul sterp îşi ridica vârtejul de praf de insecte, complet pustiu, într-un spaţiu lipsit de aer, pe care omul stătea, ca un păduche singuratic care încă nu fusese omorât. Ghemuit, nemişcat şi adormit, sub clopotul de sticlă al cerurilor: n-avea nid unde să plece şi nid moartea nu venea.

— Ar fi bine dac-ar exista şi alţi supravieţuitori, răspunse Savelii, şi se uită la Artiom. Poate chiar există?

Lui Artiom nu-i venea să creadă că vorbea sincer.

— Eu nu sunt din Moscova, continuă stalkerul, d de pe lângă Ekaterinburg. Am venit aid la studii, după armată. Să devin cameraman. Voiam să fac un film despre război, ce mai cretin! Credeam că pot să fac un film despre tancuri şi despre stagiul meu militar. Şi să cuceresc capitala. I-am lăsat pe toţi în urmă. Mama şi tata. Sora mea mai mică. Iar bunicul şi bunica încă trăiau. Mama sugera c-aş putea să mă stabilesc la Moscova şi apoi să vină şi Varka aid. Şi poate, spunea ea, când om fi bătrâni, ne-am putea muta undeva pe lângă Moscova, să fim aproape de voi. Sau aţi putea să veniţi voi şi să ne lăsaţi nepoţii peste vară, să meargă la cules de duperd şi de mure. Mi-am terminat studiile. însă cu munca nu ajungeam niciunde. Şi în fiecare an le spuneam, da, da, în curând, dintr-o clipă în alta. N-am putut să prind rădăcini în Moscova şi pace! Am locuit tot timpul în apartamente închiriate.

Garsoniere, mereu la periferie, îmi era ruşine s-aduc femei acolo, pentru şedinţe foto, darămite s-o aduc pe soră-mea. Iar dacă surioara mea ar fi fost acolo, cum rămânea cu femeile? M-am gândit că m-aş putea îndrăgosti, dar n-aveam bani să mă căsătoresc. Ca să merg la lucru, mergeam cu microbuze, metroul şi taxiuri, fiindcă n-am avut nidodată destui bani să-mi cumpăr o maşină. Am tot pus bani de-o parte, după care rubla s-a dus direct

357 în şanţ. Viaţa era mizerabilă. Aşa gândeam pe-atunci. Dar acum gândesc altfel.

— Ai încercat vreodată să cauţi semnale radio? întrebă Artiom.

— Am încercat, da, răspunse Savelii. Nimic. Dar, de fapt, nu-mi pasă mie de radio. Am o maşină echipată şi alimentată cu motorină, fiindcă uite ce cred eu: de ce să nu las baltă poligonul ăsta de trageri? De ce să nu plec din metrou într-o bună dimineaţă şi să urc în maşină, să pun un CD cu Prodigy şi să dispar din afurisita asta de Moscovă a voastră, să plec spre est, cât mai departe? Deja am făcut nişte schimburi pentru motorină cu nişte chimişti şi-am pus o grămadă de ciuperci la murat. Sunt în portbagaj, apropo. Şi-am ambalat borcanele în cauciuc, ca să nu se lovească de mitralieră. Totu-i pregătit. De mai bine de doi ani.

— Şi-atunci de ce nu pleci?

— De-aia. Pentru că-s om - fricos şi laş. E uşor să te decizi, dar să-ţi pui planul în practică e mai greu.

— îmi dau seama.

— Insă la fiecare două nopţi, văd casa noastră de la ţară: grădina de legume, fântâna, rugii de zmeură, pe tata împrăştiind bălegarul pe pământul arat şi strigând: „vino şi ajută-mă!", şi pe mine tot fofilându-mă. Şi pe mama che- mându-mă să beau lapte de capră. De-asta. Vezi cum stă treaba?

— Eu văd, susură adormitul Lioka, de pe bancheta din spate. Nu văd totul, dar văd o parte.

— Bine atunci, spuse Savelii. Nu m-ar deranja dac-ar fi în viaţă. Măcar unul dintre ei. Măcar

bătrânul care locuia vizavi de noi şi mă tot urechea fiindcă trăgeam cu praştia în găinile lui.

Trecură de gara Leningrad şi de gara Kazan, şi de gara Kursk. Dinspre toate trei ieşeau linii de tren ruginite, care

se îndreptau spre o pustietate întunecoasă. Artiom fusese acolo pe când servea sub ordinele lui Miller: se dusese pe linii, privise cum două dintre ele se uneau într-un singur punct şi se întrebase ce putea fi acolo, la celălalt capăt al lumii. Calea ferată era ceva straniu: la fel ca metroul, însă fără pereţi.

— Insă am auzit, zise el, că există un tunel pe undeva, de la Metroul Doi, până-n Urali. La buncărele guvernamentale. Şi că acolo-s toţii şefii din guvern. Halind mâncare conservată şi aşteptând să scadă nivelul radiaţiilor.

— Se halesc unii pe alţii, răspunse Savelii. Nu-i cunoşti pe ăştia; nu te-ai uitat niciodată la televizor.

Artiom nu-i cunoştea pe oamenii aceia, însă-i ştia pe alţii. îşi aminti de plicul rămas nedeschis, care probabil că zăcea printr-un buzunar al lui Dietmar, ciuruit de gloanţe. Miller şi Felixovici, cu care vorbise la telefon, nu izbutiseră să oprească războiul.

— Felixovici, zise Artiom trezindu-se. Alexei Felixovici. Besolov?

— Bagă comu-n pernă, îl povăţui Savelii. Prietenul tău de pe bancheta din spate a adormit. De ce nu faci şi tu la fel? O să ne ia ceva timp s-ajungem în Balaşika în ritmul ăsta.

însă Artiom nu putea. Tensiunea-1 făcea să se simtă ameţit.

— Opreşte, îi spuse lui Savelii. Nu mi-e bine.

Savelii opri şi Artiom coborî să-şi vomite şi maţele. Se simţea mai bine fără masca de gaze,

însă radiaţia îi lăsa un gust amar pe limbă; ăsta era semn rău. Şi pustietatea din jurul lui era atât de rea, încât nici nu se mai putea întreba cine era stăpânul Saşei şi cine stăpânul lui Miller.

în loc de asta, un alt gând prinse a-i zumzăi prin minte: cât de imbecil poţi să fii, cum de te-ai lăsat păcălit de cadavrul ăla viu din tunel, cum ai putut crede în elucubraţiile lui de muribund? Nu-i nimic acolo. Nici în Balaşika, nici în Mitşici, sau Koroliov, ori Odinţovo, nicăieri, nici n-a fost vreodată ceva.

— Ai înghiţit o doză mare, aşa-i? întrebă Savelii. Sau te pomeneşti că ai vreo mahmureală?

— Hai să mergem, trânti Artiom portiera.

De la Inelul Grădinilor înaintară încet spre malul unui râuleţ mlăştinos, din care se înălţau lent vapori gălbui. Apoi din nou printre o mie de clădiri goale, trecură de o bisericuţă roşie, ciudată, cu cruci mici şi monotone răsărite din ea, strivită între două căsuţe pătrăţoase. Mâna i se ridică spre gât din propria-i voinţă, pipăi talismanul prin cauciucul costumului de protecţie şi-l mângâie. Fără niciun ajutor din partea capului sau a minţii conştiente.

Ajunseră pe un drum drept, lat, foarte lat şi foarte drept, ca Linia Roşie însăşi: fără curbe şi nici viraje strânse, trei benzi într-o direcţie, trei în cealaltă şi, de asemenea, linii de tramvai. Era ticsit, însă numai pe o direcţie: spre est, afară din oraşul otrăvitor. Plin de maşini care opriseră sau se ciocniseră.

Venele Moscovei se astupaseră.

— Autostrada Entuziaştilor, citi Artiom pe un indicator albastru.

Maşinile se transformaseră în containere metalice, în cutii. Benzina se evaporase demult din toate, însă nimeni nu-i scosese pe oameni din cutiile lor: oricum, unde i-ai fi putut pune? Maşinile opriseră atât de aproape unele de altele, încât portierele lor nu mai putuseră fi deschise. Aşa că proprietarii lor erau tot înăuntru, tot îndreptându-se spre est, până în ziua de azi. Negri şi mumificaţi, erodaţi de mult până la os; unii îşi odihneau capul pe volan; unii zăceau pe bancheta din spate; unii legănau un copil în somnul său. Era bine că nu muriseră de foame, ci din cauza radiaţiilor, sau poate din cauza gazelor otrăvitoare: nu trebuiseră să aştepte prea mult şi nu prea înţeleseseră cu adevărat nimic.

Acolo unde ar fi încăput opt şiruri de maşini, se înghesuiseră douăsprezece. O maşină la fiecare patru metri. In medie, să zicem că erau trei oameni într-o maşină, cu toate că multe erau pline ochi. Aşadar, care era numărul oamenilor? Cât de lungă era autostrada? se întrebă Artiom? Unde ducea? Unde se termina?

Dozimetrul începu să pârâie zgomotos. Savelii se foi nervos în scaunul său, peste care avea un soi de blană, ca să-i fie mai comod. Trebuiră să se strecoare pe marginea drumului şi abia dacă aveau destul loc.

— Aşa deci, entuziaştii? îl întrebă el pe Artiom. Balaşika, da?

— Fricoşi şi laşi, răspunse Artiom.

încetă să se mai uite la pasagerii care se grăbeau în jeepurile şi în berlinele lor încremenite. Se plictisise de ei. închise ochii. în gură-i zăbovea jalnic un gust de rugină. Savelii şi el nu mergeau niciunde. Toţi ceilalţi aveau dreptate; Artiom greşea. îşi pierduse minţile.

Cât timp zicea Saşa că-i mai rămăsese? Trei săptămâni?

Şi doctoriţa spunea la fel; întărise sentinţa cu parafa ei medicală. Iar parafa era cam tot ce avea ea; n-avea niciun fel de medicamente.

Ce putea el face în cele trei săptămâni? Ce altceva ar putea face în acel timp?

Să se întoarcă la toată lumea şi să le ceară iertare?

La Ania - pentru că Artiom nu voise să ducă un trai obişnuit alături de ea şi nu-i putuse face copii. La Miller - pentru că Artiom îi sucise capul singurei lui fiice. La Suhoi - pentru că Artiom nu putuse niciodată să-i spună tată, nici măcar când avea şase ani şi nici când ajunsese la douăzeci şi şase, iar în loc de „adio" i-ar spune, „Tată, dă-mi nişte bani".

Iar dacă picioarele l-ar purta puţin mai departe, s-ar putea duce să-l găsească şi pe Hunter. Să bea un ultim pahar cu el. Să-i spună: „N-a mers nici pentru tine şi nici pentru mine. Mi-a căzut părul, dar în rest nu sunt deloc ca tine. Aşa că, după ce nu voi mai fi, oamenii vor rămâne în metrou pentru totdeauna, mâncând viermi, orbecăind în beznă, înşirând moşi pe groşi, vânzând căcat de porc şi luptând până la ultima suflare. N-am să le

deschid uşa celulei: n-am să-i eliberez, n-am să le arăt cum să nu orbească la lumina soarelui."

Apoi să ia gloanţele pe care i le strecurase Suhoi în buzunar, să se ducă în Ţvetnoi Bulevard, să i le dea pe toate Saşei şi, pentru banii ăia, s-o îmbrăţişeze cu blândeţe, cuibărin- du-se lipit de ea, în timp ce frunţile şi nasurile li se atingeau, fără să facă nimic, doar să stea acolo, pur şi simplu, şi să privească de-aproape în ochii ei. Oh, şi să-l roage pe Homer s-o scoată din haznaua aia, când Artiom va da colţul.

Ei bine, ăsta era planul.

Nu părea cumva că japoneza începuse să se mişte ceva mai repede?

- Uite.

Artiom deschise ochii mijiţi.

în faţa lor se deschidea drum liber. Maşinile fuseseră împinse într-o parte, boţite şi băgate în alte rânduri. Ca şi cum un buldozer imens se deplasase pe drum şi le înlăturase cu lama lui de metal. Un canal de asfalt fusese creat prin suprafaţa solidă de rugină, până departe, spre orizont.

— Acolo, zise Artiom. Acolo! Cine crezi c-a făcut asta?

Inima începuse să-i bată cu putere şi să se legene pe curele subţiri din cauciuc în pieptul lui scobit. Trupul i se acoperi de transpiraţie sub costumul impermeabil de protecţie. Agitaţia îi readuse în gură saliva cu gust neplăcut, însă Artiom prelua controlul şi o ţinu în frâu. Nu voia să oprească şi să piardă nici măcar o clipă.

Aşadar găsiseră ceva echipamente, le aduseseră aici, şi le folosiseră în secret la suprafaţă, înlăturând nesfârşitul ambuteiaj şi curăţând şoseaua pentru traficul spre est, spre Balaşika. Probabil că nimeni în afară de Roşii n-ar fi putut face asta fără să fie descoperiţi. Omul din tunel nu-1 înşelase. Artiom trebuia, pur şi simplu, să se grăbească spre orizont, să rupă panglica de finiş la linia de sosire şi acolo avea să fie - avanpostul. Locul unde oamenii locuiau la suprafaţă în mod miraculos.

Nu, totul nu fusese în van.

Nu era smintit, nici idiot, nici vreun visător jalnic.

— Calc-o, îi spuse lui Savelii.

Lioka moţăia. Radioul fâsâia. Vântul se turtea de parbriz. Savelii atinse o sută de kilometri pe oră şi canalul se îngustă din cauza vitezei, dar nici măcar nu-i trecea prin cap să încetinească. Artiom avea senzaţia că pe sub cauciucul lipit de corp, stalkerul zâmbea şi el cu gura lui căptuşită cu oţel.

Clădirile se sfârşiră şi începură nişte desişuri foarte ciudate: trunchiurile arborilor se ridicau de ambele părţi ale şoselei înguste, aplecaţi unul spre celălalt, întinzându-şi crengile şi împreunându-le într-o boltă, încercând fie să se îmbrăţişeze, fie să se sugrume imul pe celălalt. Insă pe crengi nu erau frunze, ca şi cum se luptaseră pentru lumina soarelui şi apă, însă-şi epuizaseră ultimele rezerve de supravieţuire. Şi oricine făcuse pârtia pe şosea, printre maşini, intrase şi prin desişuri, fără ezitare.

Apoi desişurile se retraseră şi se deschise un spaţiu vast, presărat, la întâmplare, de cutii cu etaj: Autostrada Entuziaştilor se întindea pe încă două benzi în fiecare sens, şi toate, în afară de pârtie, erau pline ochi de cadavre, pentru

 ca, încolăcită într-un cerc de beton înainte, în faţă, să devină o imensă şosea suspendată.

— Traversăm al treilea inel ocolitor, anunţă Savelii. Balaşika urmează imediat dup-aia.

Artiom se ridică pe jumătate în scaun.

Unde eşti tu, minune? Chiar după şoseaua de centură? Ar putea fi adevărat, oare nu trebuia decât s-o traversezi şi nivelul radiaţiilor va scădea imediat? Nu, dozimetrul începu să pârâie şi mai tare; pârtia se îngustă - stârvurile fuseseră înlăturate cu mai puţină grijă aici - şi deveni mai greu să gonească la fel de repede.

Al treilea inel ocolitor era enorm de lat, ca o autostradă în împărăţia morţilor şi la fel de nesfârşită. Stând împreună, la coadă, pentru judecata finală, se vedeau berline şi camioane grele, cutiuţe ruseşti pătrăţoase şi limuzine străine măreţe. Unele dintre camioanele cu remorci aveau cabinele basculate înainte, ca şi cum capetele le-ar fi fost retezate pe jumătate în urma unei execuţii; toate măruntaiele lor fuseseră incendiate. Turma de metal se întindea de la o zare la alta; cercul inelului ocolitor se închidea într-un loc necunoscut, ca însuşi cercul Pământului.

însă Pământul nu se termina acolo. Continua; era încă acelaşi Pământ.

Trecură de un indicator pe care scria „Balaşika".

In exteriorul centurii nu era nimic deosebit de ceea ce se găsea în interior.

Clădirile erau mai rare; în locul blocurilor Hruşciov cu cinci niveluri, de-a lungul drumului se

iţeau ruine de fabrici. Ce altceva mai era? Chioşcuri distruse în staţiile de autobuz; autobuze ca nişte camere de gazare cu privelişte panoramică; vântul, azvârlindu-ţi roentgeni direct în faţă, zburând de la est la vest. începea ziua şi nu era nimeni să vadă asta. Artiom ar fi putut să-şi piardă cu totul credinţa

şi să renunţe la biserică, însă îl oprea ceva: culoarul continua. Unde ducea?

— Ei? Unde-i? întrebă Savelii. Pe unde, Susanin?

„Pe unde?" îl întrebase Artiom pe cel care tuşea în tunel. De ce-1 crezuse? Saşa îi spusese: Să nu crezi pe oricine. „Dar cum să nu cred? Atunci ce să mă mai ţină pe picioare, Saşenka?"

— Acolo! Ce-i acolo? începu Lioka să se vânzolească în spatele lui.

- Unde?

— Acolo! Ce-i acolo, la stânga? Se mişcă. Şi nu-i doar unu!

Se mişcau.

Se roteau.

La marginea şoselei, într-un punct deschis, se înălţa un turn care nu era turn, o moară de vânt care nu era moară de vânt... Făcută din ţevi de metal, probabil, o structură sudată, de vreo patru etaje înălţime, mai lată la nivelul solului, mai îngustă spre vârf, cu o elice uriaşă din trei pale, instalată în vârf. In goana lui spre est, vântul îşi pierdea direcţia şi cădea în capcană, după care învârtea palele pentru a se elibera.

— Şi acolo! Uitaţi! Şi acolo!

Turnurile eoliene ieşeau la iveală unul după altul, de-a lungul drumului. Altele erau ascunse în spatele primelor, unu, două, trei, patru, erau multe. Toate palele erau lungi de câte trei metri, neregulate şi învelite în tablă subţire, care era cenuşie de la cerul cenuşiu; dintr-o singură privire îţi puteai da seama că erau artizanale, nu ieşite din fabrică, ci asamblate cândva după sfârşitul războiului, poate că nu cu mult timp în urmă.

Astea fuseseră construite recent.

Recent, de fapt, acum!

Cineva construise recent aceste turnuri eoliene! - la suprafaţă! - cu un scop precis.

Elicele se roteau necoordonat. Părea o escadrilă de avioane ce rula pe aerodrom pentru a decola, poate o escadrilă de avioane burduhănoase, lente, cu aripi transparente. Sau ca şi cum elicele ar fi vrut să învârtească întreaga planetă, s-o mute altundeva, poate lângă o planetă locuită, pentru ca oamenii să poată sări dincolo şi să scape în felul acela?

— Pentru ce-s astea? întrebă Lioka nazal, de pe bancheta din spate.

Artiom ştia.

— Simt ca bicicletele din staţia noastră, răspunse el după o pauză, cu voce monotonă şi vrăjită. Sunt generatoare. Produc electricitate. De la vânt.

— Şi care-i scopul lor?

— Eşti chiar prost de-a binelea, sau ce? înseamnă că aici locuiesc oameni! Aici! La ce altceva le-ar trebui asemenea cantităţi enorme de electricitate? Câţi o fi? Uită-te şi tu! Numără-le: şase, şapte, opt, nouă! Zece, unsprezece, doisprezece, treisprezece! La fel şi dincolo! Ar putea s-ali- menteze cu electricitate un zgârie-nori! Sau două! Sau trei! Paisprezece! Cincisprezece! Şaisprezece! îţi poţi imagina aşa ceva? Şi cineva le-a construit pe toate! La suprafaţă! Care-i nivelul radiaţiilor?

— Acelaşi, zise Savelii.

— Păi, dă-o-n mă-sa atunci. înseamnă c-au

reuşit cumva să se ferească de ele. Sau au construit ceva care să le ţină la distanţă. Dar cel puţin, sunt la suprafaţă. De ce-ar fi Roşii la suprafaţă? Ei ştiu ceva de care noi n-avem habar! Aici au energie. N-avem în tot metroul atâta curent cât produc turbinele astea eoliene. Un cartier întreg din oraş ar putea trăi non-stop cu atâta curent. Opreşte maşina, amice! îi strigă Artiom lui Savelii. Opreşte! Vreau s-arunc o privire mai îndeaproape.

Savelii opri la marginea drumului.

Artiom sări afară, şontâcăi spre un turn eolian, miji ochii şi dădu capul pe spate ca să se uite spre cer, la palele ce scâr- ţâiau încet. Totul funcţiona cum trebuie: vântul şi scârţâitul făceau maşinăriile să producă electricitate. Toate funcţionau.

Savelii ieşi cu puşca lui cu lunetă sofisticată, calibrul 9 mm, pentru forţele speciale, pregătită la-ndemână, şi studie morişca. Privi de jur împrejur şi ascultă.

— Dar unde-s oamenii tăi? îl întrebă pe Artiom. Unde-i cartierul tău cu oameni care trăiesc acolo, care folosesc electricitatea să facă de mâncare şi să-şi ilumineze closetul? Aud?

— Nu ştiu, amice. Se-ascund. Aici suntem la drumul mare. De ce şi-ar scoate nasul pe aici? explică Artiom.

— Vrei să spui că ne privesc chiar acum?

— S-ar putea.

Savelii înălţă puşca, îşi lipi luneta de ochi şi roti arma într-un cerc.

— Nu prea se pare. E la fel ca-n Moscova,

Artiom. Pustiu.

— Există un drum şi au construit generatoare eoliene. Cineva a construit toate astea. Muncitori, ingineri, electricieni!

— Nu-i nimeni aici. N-ai orbit, nu? Au construit astea şi s-au întors în metrou. Dozimetrul a trecut de valoarea maximă! Experimentul n-a funcţionat!

Suiră în maşină şi merseră mai departe, foarte încet, cu geamurile coborâte, astfel încât să nu piardă nici măcar un singur om, nici pe cel mai mic. Nu se vedea însă niciunul. Copaci dezgoliţi îşi întindeau spre cer degetele încovoiate, cerând ceva. în spatele copacilor se înălţau pilonii liniilor de înaltă tensiune, cu firele rupte; erau invizibili de la distanţă, ascunşi după clădiri. Vântul se rătăci printre palele elicelor. Rotoarele greoaie scârţâiau în dezacord gălăgios, iar scârţâitul colectiv nu înceta nici măcar o secundă. Atunci văzură că turnurile eoliene se sfârşeau mai în faţă. Insă avanpostul tot nu apăruse.

— Du-ne înapoi. Probabil c-am trecut de el.

Savelii făcu întocmai. în vreme ce întorceau, Artiom începu să se simtă nerăbdător şi coborî iarăşi. Pomi pe jos, ascultând şi privind.

Unde sunteţi, oameni buni?

Chiar existaţi! Sunteţi aici! Ieşiţi! Nu vă temeţi! Vă sunt prieten!

N-are nicio importanţă dacă sunteţi Roşii. Oricine. Oare culorile din metrou simt la fel şi la suprafaţă? Sunteţi siguri că nu se vor decolora la lumina soarelui?

La marginea drumului apăru un câine.

Adulmecă aerul şi chefni lenos.

Artiom şontâcăi spre el. Nu era câine de pază. Nu avea zgardă, nid pedigri, nimic. Blana îi era albidoasă, cu pete mai întunecate, şi era murdar.

— Poftim? întrebă Savelii depăşindu-1.

- Vezi?

— Un câine.

— Nu se teme de noi. Nu-i e teamă de oameni. Şi uite cât e de gras! Are blana ludoasă! E domestidt, pricepi? Pe-aid e o aşezare. Undeva prin în spatele copacilor. E-mblânzit şi tră- ieşte-n aşezare, ca maidanezii pe care-i avem în staţie. Uite cât s-a îngrăşat!

Alţi câini ieşiră încet la iveală şi se alăturară primului. Dacă Artiom întâlnea câini în Moscova, îl depista pe conducătorul haitei şi-1 împuşca, ca să scape teafăr. Dar aid erau altfel. Nu mârâiau, nu se împrăştiau în semicerc, ca să te încolţească; mijeau ochii paşnic şi doar chefneau uşor. Radi-aţiile îi marcaseră şi pe ei: unul avea cind pidoare, iar altul, cu capul mare, avea şi un cap mic, fără ochi. Radiaţiile îi afedaseră, însă nu-i înrăiseră. Erau bine hrăniţi, asta era.

— De unde au venit? Uite, acolo! în spatele copacilor e o cărare! Acolo-s oamenii! rosti Artiom spre Savelii.

Acesta parcă maşina şi scoase cheile. Lioka trânti portiera după ce coborî. Avea ochelari cu lentile întunecate şi rame roz, în formă de inimioare, peste masca de gaze, pentru a se proteja de soare. Savelii îi împrumutase ochelarii.

Câinii îi adulmecară; Savelii îi alungă cu arma şi

ei fugiră câţiva paşi, lenoşi, nevenindu-le să creadă. Burdihanele îi împiedicau să fugă mai repede, atât erau de graşi.

Artiom ridică mâinile goale şi o luă pe cărare, înaintea celorlalţi.

— E cineva acolo? Hei! Nu trageţi! Suntem doar în trecere!

îl puteau auzi oare? Artiom n-ar fi putut spune; turnurile eoliene scârţâiau cu atâta disperare, încât glasul îi putea fi acoperit cu uşurinţă de zgomotele lor.

— E cineva acolo? Hei, hei! Nu vă fie teamă. N-avem de gând să...

îi venea greu să respire. Filtrele nu lăsau să pătrundă atât de mult aer pe cât i-ar fi trebuit în momentul acela. Iar lentilele începură să i se aburească, înceţoşându-se. Insă nu voia să mai primească o doză de radiaţii: se adunaseră multe şi acum fiecare răsuflare îi scurta durata de viaţă şi mai avea destule la care să se gândească. Mai trebuia să găsească o alinare şi speranţă pentru el şi pentru întregul metrou.

Savelii şi Lioka mergeau în urma lui.

Câinii veneau după ei fără grabă, apoi o luară înainte, arătându-le drumul. Printre copacii desfrunziţi nu puteau vedea clădiri sau şoproane, nici măcar garduri, totuşi ceva roşiatic se înălţa la cincizeci de metri de drum.

Intrară într-o poieniţă plină de vegetaţie.

Dând din coadă cu un aer vinovat, câinii se uitară în ochii vizitatorilor şi fugiră în centrul poienii. Când ajunseră acolo, dispărură. Artiom se

apropie. Poate că avea să dea peste cazemate?

Era o gaură.

O gaură imensă, săpată cu excavatorul. Nu doar o gaură, pur şi simplu, ci groapa unei fundaţii. Culoarea maronie văzută printre copaci era de la argila şi nisipul excavate din pământ, un munte, iar acolo nu era nicio cazemată.

Groapa era plină de trupuri, aruncate grămadă.

Toate îmbrăcate în stil vechi.

Toate erau de bărbaţi. Artiom nu putea vedea mai mult de atât. Câinii mâncaseră din ei.

Câţi să fi fost? Mulţi. Poate douăzeci, asta doar în stratul de sus. Dar exista, desigur, un alt strat sub ei, apoi altul şi altul, tot mai adânc şi mai adânc.

Şi o mulţime de câini, însă mâncarea era suficientă pentru toţi; de asta erau atât de blânzi şi ascultători. Săriră în groapă şi se apucară tacticos să mai roadă pe cineva. Asta era activitatea de la care-i perturbase Artiom cu urletele lui.

— Uite-ţi constructorii, zise Savelii din urmă. Constructorii şi inginerii, şi electricienii. Zac toţi aici. Muncă din greu, distracţie pe măsură.

Artiom se întoarse şi se uită la el.

— De ce? întrebă. De ce s-a-ntâmplat asta?

— Cum adică de ce? rosti Lioka cu ochelarii săi roz. Rei- chul de ce-o face? De parcă n-ai mai văzut niciodată aşa ceva. Credeai c-aici ar fi altfel?

Artiom îşi apucă trompa de cauciuc şi-o smulse din mască. Avea nevoie de aer, ca să nu-şi piardă minţile; uitase de mirosul hoiturilor. Dulceag şi

respingător, îl izbea direct în creier, şi icni după aer, apoi vomită fiere.

O luă la fugă, îndepărtându-se de locul acela, îndepăr- tându-se de mormântul răscolit, iar palele scârţâitoare ale turnurilor eoliene îi biduiau şi-i tot biduiau urechile. Alergă spre ele, spre şirul lor ordonat şi clar; fuseseră greu de construit aid şi munca fusese de mântuială. Insă fuseseră construite. Probabil că ridicarea lor durase foarte mult. Oameni muriseră, unul după altul, şi alţii veniseră în locul lor. Ba nu, nu veniseră, d fuseseră aduşi aid, deţinuţi politia, sau de alt fel, pentru construirea avanpostului, şi aproape nidunul nu se mai întorsese. Pesemne oamenii lui Zuev fuseseră singurii care scăpaseră, însă fuseseră prinşi în metrou şi lichidaţi rapid, ca să nu vorbească.

Aşa stăteau lucrurile.

Aripile învelite în tablă ale turnurilor eoliene se învârteau inexorabil, ludnd mat în lumina cenuşie a soarelui, însă nu erau o escadrilă de avioane de avangardă, d erau lamele unei maşini de tocat came, în care fuseseră băgaţi oamenii aduşi din metrou ca să fie transformaţi în hrană pentru câini şi ca electridtatea să fie stoarsă din vieţile lor.

— Pentru ce? întrebă Artiom. La ce vă trebuie atâta curent electric?

Scuipă saliva amară şi acră şi-şi puse masca de gaze.

Şi atunci, din spatele copacilor, se auzi un muget. Un motor!

Artiom se trânti la pământ şi le făcu semn

celorlalţi, care se întorceau. Se lăsară şi ei jos, ca să nu poată fi văzuţi printre copadi desfrunziţi.

Apăru un camion cu şase roţi imense, geamuri zăbrelite, un berbec zimţat în loc de bară de protecţie, o cutie de fier nituită, cu ambrazuri înguste, şi o uşiţă în spate, totul vopsit în gri. Ieşi dintr-o parte a drumului intrând pe nesfârşita Autostradă a Entuziaştilor şi apoi pe culoarul curăţat, într-un loc pe unde trecuseră ca vântul în maşina lor japoneză. Se opri şi rămase acolo. Ce aştepta?

Artiom nid nu respira. Auziseră? Căutau? Puteau vedea maşina japoneză parcată în spatele lor?

Nu. Se auzi alt muget şi un alt camion, identic cu primul, înaintă greoi pe şosea. Proaspăt vopsit. Se aliniară, scuipară fum negru, claxonară şi porniră spre Moscova. Se năpustiră prin culoarul deschis, încadrate perfect şi precis între conservele îngrămădite, şi curând nu se mai zăriră deloc pe asfaltul cenuşiu.

— De acolo, zise Artiom. Din apropiere. Ce-i acolo?

Acela era locul de unde se înălţau pilonii liniilor de înaltă tensiune, deasupra copacilor.

Pomi în lungul drumului şi degetele îi strânseră spontan patul automatului. Nu conta dacă Savelii şi Lioka îl urmau sau se mai gândeau ce să facă. Trebuia să găsească locul acela. Trebuia să ştie ce era acolo. Pentru ce fuseseră ucişi toţi oamenii ăia.

Ieşi de pe Autostrada Entuziaştilor pe un drum

secundar; indicatorul îl desemna drept Autostradă de Ocolire.

Şi începu să înţeleagă chiar înainte de a ajunge acolo. Nu erau piloni pentru linii de înaltă tensiune. Erau antene radio. Una, două, trei, zece... Câte să fi fost? Era centrul radio!

Şchiopătă şi ţopăi spre ei, iar pilonii se apropiară încetişor din ascunzătoarea lor din spatele copacilor, mişcân- du-se spre cer, înălţându-se deasupra formelor dantelate, ţesute din metal. Adio sârma caraghioasă pe care Artiom obişnuia s-o desfăşoare pe acoperişul blocurilor-tum. Antenele astea puteau să bată până la capătul pământului! Dacă ele nu puteau recepţiona un semnal dinspre Zorii Polari, atunci ce ar fi putut?

— Stai! Savelii îl apucă de braţ. Unde te repezi acum? Pe intrarea principală? Prin punctul de control?

— Ah, fir-ar a dracului de treabă, zise Artiom. Intrarea principală ar fi o variantă. Astea-s antene radio, te-ai prins? Sunt antene! O staţie radio. Toate turbinele alea, pentru asta sunt. Au fost construite lângă asta. Nu-i o aşezare! Sunt aici ca să alimenteze instalaţia radio! Acum înţelegi? Şi ştii ce-n- seamnă asta? înseamnă că-s în contact cu cineva. Poate cu Uralii tăi. Buncărul de la muntele Iamantau! Comuniştii discută cu cineva. Ai priceput? Altfel, de ce-ar păzi toate astea? Tu fă ce vrei, amice. Oricum eu am doar trei săptămâni de trăit. Trebuie s-aflu.

îşi smulse braţul din strânsoare şi o luă din loc.

— Stai, tâmpitule! şopti furios Savelii. Nu ne putem repezi aşa! Ce putem face noi trei împotriva lor? Cel puţin, hai să stăm o vreme să punem la cale un plan.

— Tu stai, eu merg în recunoaştere.

Se îndepărtă şchiopătând pe sub copaci; deja putea să vadă zidul de beton în spatele căruia se înălţau pilonii. Dacă ar putea trece cumva de zid… Prin porţi, poate? Nu, mai bine să nu se ducă pe lângă porţi.

La un moment dat, copacii se separau, aproape de barieră. Artiom se repezi prin tufişuri: pe coama zidului din beton era întinsă sârma ghimpată. Nu conta. Nu-i mai era teamă de asta. O împunse cu automatul. Va face scurtcircuit şi scântei? Nu. Puse mâna pe ea, îşi sfâşie mănuşile cu un deget, pantalonii, şi-şi însângeră din nou piciorul, însă nu băgă de seamă imediat. Se săltă peste zid de partea cealaltă şi ateriză mai întâi cu piciorul bun. Cam pripit.

Dacă l-ar fi văzut, l-ar fi doborât pe loc.

Sărise într-un loc bun. Nu-1 văzuseră imediat. Terenul era acoperit cu desişuri şi presărat cu clădiri din cărămidă şi deşeuri; exista până şi-un excavator încovrigat într-un colţ, dormind. Probabil dintre cele folosite la săparea gropii pentru constructori.

Un ciobănesc german luat prin surprindere începu să latre şi ţâşni spre el dintr-un colţ, însă Artiom îi înfipse în cap un glonţ tras cu amortizor. Câinele scoase un gâlgâit şi se dădu de-a berbeleacul.

Se strecură de-a lungul unei clădiri - corpul de gardă de la poartă. Aruncă o ocheadă înăuntru, prin fereastra din spate. Bărbaţi. îmbrăcaţi în cauciuc. Din cauza costumelor nu putea spune dacă erau Roşii sau de altă culoare.

Dădu roată şi bătu la uşă. Deschiseră şi le dădu o doză de plumb. „După cum ne faceţi voi, vă facem şi noi vouă. Ne putem gândi mai târziu dacă am făcut bine sau nu; o să ne dăm seama în vreo trei săptămâni."

Pe birou era un monitor mic pe care se vedeau porţile şi zidul. Imaginile se derulau spre înapoi: nu-i observaseră săritura, erau întorşi cu spatele, deciseseră să rederuleze imaginile sau poate că fuseseră prea înceţi... Deci, Dumnezeu îl protejase, apoi... Cel care era Tatăl. Aprecia acţiunile astea... Vechiul Testament nu era altceva decât războaie şi operaţiuni secrete.

Găsi butonul marcat POARTĂ. îl apăsă şi ieşi.

Şi atunci încasă glonţul pe care-1 aştepta de la bun început. In umăr. Reuşi să fugă lângă perete - cel puţin, era peretele corect, care-1 ascundea de trăgător - şi se lipi de el. Ridică cu braţul sănătos automatul greu şi trase la întâmplare. Peretele greşit, cel greşit! Alt glonţ ricoşă din el, chiar lângă capul lui, iar o cărămidă zbură în una dintre lentilele de sticlă şi geamul crăpă. Fugi spre peretele opus; durerea năucitoare din genunchi îl seceră şi căzu. O rafală de automat începu să sfârtece pământul spre el în gheizere mici de praf; tocmai i se apropia de abdomen când cineva începu să tragă de la porţi. Privi cu un ochi. „Lioka! Ai atras focul asupra ta. Mulţumesc."

Artiom se ridică, alunecând pe pământ şi alţi trei ieşiră din clădire, toţi în costume de protecţie; întârziaseră, ca să le îmbrace. Lioka se ascunse după colţ. Cineva trăgea cartuşiere întregi de pe acoperiş, spre colţ, aşa că nu putea ieşi de acolo, iar cei trei îl zăriseră pe Artiom, stând din nou pe sol în patru labe, căruia îi trebuiau doar doi paşi să plece de-acolo. însă nu putea face paşii aceia şi l-ar fi ciuruit, împroşcând praful cu roşu, dacă maşina japoneză n-ar fi venit zburând prin porţi şi scrâşnind, răsucindu-se, trecând direct prin bărbaţii uluiţi, zburându-i peste caroserie. începură să tragă în ea de pe acoperiş. Lioka aruncă o privire afară şi-i distrase din nou atenţia mitraliorului. Artiom izbuti să fugă şi să ajungă la uşă. Savelii sări din maşină şi se adăposti după ea. Stalkerul îl descoperi pe cel de pe acoperiş cu luneta armei sale, amortizorul plescăi de două ori şi mitraliera amuţi. Unul dintre oamenii măturaţi de maşină se ridică şi-i trase lui Lioka o lovitură în bărbie cu patul automatului. Apoi începu să-şi manevreze arma ca un beţivan, astfel încât să-1 termine pe brokerul năucit, însă Artiom apăru şi-1 împuşcă în faţă, salvându-şi salvatorul. împinse uşa şi începu să alerge pe un coridor. Cineva se îndreptă spre el cu un pistol şi nu avu timp să gândească la nimic; apăsă doar pe trăgaci; omul se bălăngăni înapoi. Şi asta a fost tot, se terminase.

După aceea, coridorul rămase pustiu şi liniştit. Nici afară nu se mai auzeau împuşcături. Prin fereastră, îl vedea pe Savelii lovindu-i cu piciorul pe cei doborâţi la pământ, pentru a se asigura că

erau morţi de-a binelea.

Clădirea era mică.

Coridorul şi câteva încăperi. Toate uşile erau larg deschise. O scară ducea la etaj, care avea acelaşi plan. Exista o cameră de control, însă Artiom îl ucisese pe cel capabil să înţeleagă ceva din ea.

Zări armate întregi de butoane şi o grămadă de comutatoare şi, deşi literele de lângă ele erau chirilice, totul era etichetat cu o grămadă de prostii de abrevieri, şi din niciuna nu puteai extrage un cuvânt întreg.

Artiom se aşeză într-un scaun cu rotiţe.

îşi scoase masca de gaze chioară de un ochi.

Atinse butoanele. „Ei? Care dintre ele mă conectează cu Zorii Polari?"

I se păru că descoperise cum să schimbe frecvenţele. Uite şi căştile. In căşti, murmura marea: fîşşşşşşşşş... fîşşşşşşşş...

Mai departe.

Aaah-ah... Aaah-ah...

Un pavilion pentru tuberculoşi. Un tunel negru, plin de oameni-animale goi. Tuşind. Respirând prin găuri făcute în ei cu târnăcopul. Ei nu voiau să plece niciunde. Nu voiau să-l urmeze la suprafaţă. N-avem unde să mergem, spuseseră. Totu-i bombardat, totu-i otrăvit, totu-i poluat. Du-te acolo pe cont propriu, smintitul naibii.

Aaah-ah.

Bang! Lovi cu pumnul în panoul de control.

— Porneşte!

Bang!

— Porneşte, ticălosule! Porneşte, grămadă de căcat! Ce este? Ce-ascultaţi voi aid? Cu cine

vorbeaţi? Toţi oamenii din groapa aia! Pentru ce simt? Toţi oamenii de afară! Pentru ce sunt? Porneşte! Porneşte!

Ba-aang!

Aaa-ah...

Fâşşşşşş... Fâşşşşşş...

Ce antene uriaşe! Adevărate turnuri! Zece! Pot transmite şi recepţiona pe toate lungimile de undă. De ce sunteţi atât de imense şi de surde, blestematelor?

Cum transmiteţi de aid? Cum aş putea spune totul lumii moarte? Cum să-i spun să se ducă dracului, împreună cu cele şapte miliarde de morţi?

Intră Savelii.

— Ce fac mămica şi tăticul meu?

— Nu-i găsesc! Nu-i găsesc!

— Măcar răspunde cineva? Sau totul a fost doar o pierdere de vreme?

— îşi pierdeau ăştia timpul? De ce ar fi făcut-o?

Savelii nu răspunse. îl împinse pe operatorul radio mort cu vârful bocancului. însă fusese omorât o dată pentru totdeauna.

— Bine. Atunci trebuie să ieşim de-aici. S-ar putea să-şi fi avertizat prietenii cu camioanele. Ar fi fost foarte uşor. Dacă se întorc acum, pentru noi e tragerea cortinei. De exemplu, Alexei e deja dus.

— Mai trăieşte?

— Leşinat. L-au lovit bine şi din greu. L-am pus în maşină. Aşa. Haide. Ia armele ăstora şi hai acasă. Măcar să ne alegem cu ceva de pe urma expediţiei ăsteia.

Artiom dădu din cap.

Nu mai era nimic de făcut aici. Nimic de făcut nicăieri, de fapt, în ceea ce-1 privea.

Se ridică de pe scaunul cu rotiţe. Genunchii nu i se mai îndoiau. Avea ochii uscaţi. Degetele încovoiate în Puşkinskaia, potrivite să strângă mânerele roabei, erau strânse laolaltă fără nicio noimă, de parcă ţineau o armă automată: degetul arătător era uşor întins.

Se duse la operatorul radio şi-i luă pistolul. Operatorului nu-i mai păsa; îl lăsă pe Artiom să i-1 ia. Uniforma îi era banală, lipsită de însemne. Cine sunteţi? De ce sunteţi?

îşi târî picioarele până afară. Luă pistolul unuia, apoi al altuia. Pe acoperiş se află o mitralieră, îşi aminti el. Nu voia să se întoarcă acolo, în centrul radio.

Portierele maşinii erau deschise. îl auzi pe Lioka gemând când se apropie. Frecvenţele radio şuierau monoton în sistemul audio al maşinii, tare şi clar. La fel ca în camera de control. Nid n-ar fi trebuit să intre acolo. N-ar fi trebuit să ucidă nişte străini. Să ia şi păcatul ăsta asupra sufletului său, pentru care trebuia să dea socoteală în trei săptămâni.

Artiom se aşeză pe jos şi privi cu atenţie în jur.

Uşa corpului de gardă era deschisă. Un braţ ieşea în afară, cu unghiile înfipte în asfalt. In apropiere se afla clădirea unui transformator, având pe uşă un semn galben care reprezenta un trăsnet. Un centru radio cu etaj, cu un operator radio reticent. Ce era aid de trebuia pază? De ce aveau două camioane uriaşe? De ce construiseră turnurile eoliene? De ce săpaseră groapa cu

excavatorul? De ce aduseseră oameni din metrou?

Să hrănească câinii? Să caute evadaţi?

Turbinele eoliene scârţâiau, produceau electridtate, transmisă în camera de control, şi încărcau blestemăţii de piloni.

Măcinau suflete în făină, vieţi în praf.

Scârţâiau cu atâta caznă, parcă răsucind maţele lui Artiom în palele lor: eeee, eeee, eeee, eeee, eeee, eeee, eeee,

Şi pilonii surzi şi inutili, înălţări chiar deasupra capului.

ţj z\z\zi zxzxzxzx nzMtrt zioztn I

JDtTtrC, CCtzC, LXXI/ CCCtz, tTtrtrd

Sări în sus şi şchiopătă grăbit spre dădirea transformatorului, cu viteza pe care i-o dădea ura eruptă înăuntrul său. Sfărâmă lacătul cu patul automatului, izbi uşa - zăngăni ca un dopot spart - şi năvăli înăuntru. Acolo se găsea tabloul de distribuţie: lămpiţe şi comutatoare.

Lovi cu ţeava armei în tablou, prosteşte şi cu stângăde. Lămpiţe se sparseră.

— De ce, ticăloşilor? De ce vă trebuie atâta curent?

Inşfăcă automatul, ţinându-1 ca pe un domag, şi abătu cu putere patul armei în tabloul de distribuţie. Bucăţi de plastic şi sticlă se împrăştiară peste tot; siguranţe dislocate căzură pe podea şi lumina se stinse.

Apucă o grămadă de sârme viu colorate, ca nişte jucării, şi le smud spre el.

înăuntrul lui Artiom totul ardea; totul era răsudt şi tasat, şi nu putea avea parte de nido uşurare. Voia să distrugă totul de aid, să spulbere totul,

până la fundaţie, să rupă în bucăţi staţie asta blestemată, să trimită curentul de la tocătorul de came în pământ, în soare, departe, în spaţiul cosmic.

Lacrimile l-ar fi ajutat. Insă în ochii lui se stinsese ceva şi lacrimile nu mai curgeau.

— Hei! Vino aici! Artiom!

Ieşi din clădirea transformatorului, în întuneric, încordat şi nemulţumit, încă neeliberat de întunecimea dezgustătoare, stupidă. îi ţiuiau urechile. în gură, simţea din nou gustul metalic, ruginit, al sângelui.

II văzu pe Savelii agitându-şi mâinile spre el din maşina japoneză deschisă.

Dintr-un motiv necunoscut, Savelii nu purta masca de gaze.

— Poftim? strigă Artiom, încercând să acopere ţiuitul.

Stalkerul îi răspunse într-o şoaptă inaudibilă şi-i făcu semn.

- Ce?

— Vino aici, tâmpitule!

Ridurile de pe faţa lui Savelii se aranjaseră într-un model ciudat. De parcă zâmbea. Sau poate că era înspăimântat de moarte. Zâmbetul lui era dement, cu un licăr metalic.

— Poftim?

— N-auzi?

Artiom şontâcăi, în cele din urmă, până la maşină. Se încruntă. Şi-acum ce mai era?

Ceva ieşea din maşină, din interiorul ei... Ceva...

îi aruncă stalkerului o căutătură cruntă,

nebunească, sări pe locul din faţă şi începu să umble cu mâinile tremurânde, ratând butoanele: cum putea s-o pornească?

— Ăsta-i discul tău? Bagi tâmpenii, ticălosule?

— Cretinule! râse Savelii, privind prin geamul deschis. Tu nu poţi face diferenţa dintre Prodigy şi Lady Gaga?

Muzica ieşea din difuzoare.

Moale şi estompată, amestecându-se cu fâsâitul - ceva cu totul diferit de orice muzică pe care o ascultase Artiom în metrou. Nu o chitară, nu un pian dezacordat, nu imnuri jeluitoare, cântate cu glasuri joase, despre Ziua Victoriei. Era un soi de bufonerie glumeaţă, nu muzică, însă era elegantă şi săltăreaţă, vie. îi venea să danseze pe muzica asta. Era străbătut de familiarul fâşşşşşşş. Era radioul, nu un disc. In mod clar, era radioul. Muzică! Niciun indicativ, ci muzică! Undeva, oamenii ascultau muzică! Şi o transmiteau! Ei nu spuneau: „Noi am reuşit, mai mult sau mai puţin, să supravieţuim aici, dar voi aţi reuşit asta acolo?" Nu, ei puneau muzică pentru ca şi alţii să danseze.

— Ce-i asta? întrebă Artiom.

— E radioul, la dracu'! îi explică Savelii.

— Dar ce oraş?

— Dracu' ştie.

Artiom apăsă un buton să schimbe lungimea de undă. Dacă găseau altceva, în altă parte?

Se comută imediat. Imediat. Intr-o secundă.

— Recepţie, recepţie! Aici Sankt Petersburg. Aici Sankt Petersburg...

Artiom nu putu răspunde pe loc, aşa că se

repezi. Auzi fraze împiedicate, într-o limbă străină, de parcă cineva avea gura plină cu ciuperci şi încerca totuşi să vorbească.

— Engleză! îl împinse Savelii în umăr, acolo unde fusese împuşcat. Engleză? Isteaţă treabă. Chiar şi ticăloşii ăia au supravieţuit!

Aaaah-ah...

— Berlin... Berlin...

— Kazan... Mă recepţionezi? Te aud tare şi limpede! Aici este Ufa...

— Vladivostok spre Insula Mimîi.

Fâşşşşşşşşşşş... fşşşşşşşş...

— Salutări cetăţenilor din Sverdlovsk şi cartierul... Cine m-aude...

Copleşit de supraabundenţa de sunete pe lungimile de undă, Artiom căzu pe spate, ca beat, din faţa radioului. Bolborosi spre stalker, dar limba lui abia se putea mişca.

— Ce-i asta? Cum s-a întâmplat? Ce-i asta?

— Ce-ai făcut?

— Am spart... Tabloul de distribuţie. L-am decuplat, cred. Am încercat să-l deconectez.

— Ei bine, uite, înseamnă c-ai reuşit.

— Nu... Nu-nţeleg.

— Păi... Ce altceva să fie?

— Cum adică?

— Ce crezi că sunt pilonii ăştia?

Artiom se rostogoli din maşină, dădu capul pe spate şi privi antenele radio înălţate spre cer. Arătau exact ca acum jumătate de oră, atât doar că erau moarte.

— Şi ce-i cu asta?

— Le-ai deconectat, tâmpitule, şi-a pornit

radioul. întregul pământ s-a deschis. Iar asta ce-nseamnă?

— Nu ştiu. Nu ştiu.

— Sunt instalaţii de bruiaj!

— Poftim?

— Bruiaj! Creează interferenţe! Emit interferenţe la toată puterea, pe toate frecvenţele!

— Dar cum aşa?

— Şi bruiază toate lungimile de undă! Totul! întreaga lume! Ca pe timpul Uniunii Sovietice!

— întreaga lume?

— Inşetează să fii atât de plost..., se rugă încet Lioka, de pe scaunul din spate, cu gura care nu i se mai închidea.

— întreaga lume, frate! Totul! Ţi-ai dat seama măcar că întreaga lume trăieşte? Noi doar credem că nu-i nimic acolo. Şi de-asta credem asta! Dar iat-o! Ai... înţeles?

Capitolul 16

Transmisiunea finală

— Şe să fac hu asa? întrebă Lioka, chinuindu-se să rostească cuvinte cu limba muşcată.

— Ce fel de întrebare-i asta?

Artiom privi spre el de parcă-1 vedea pentru prima oară. Lioka stătea lungit pe bancheta din spate, cu masca de gaze trasă pe frunte. Din gură îi curgea un fluid şi ţinea în mâini o sticlă deschisă cu trăscău făcut în casă. Savelii i-o dăduse ca să-şi dezinfecteze rana.

— Dă şi mie puţin.

Artiom sorbi, însă asta nu-1 ajută. Dinţii sparţi ai lui Lioka scrâşniră în gura lui Artiom. Se uită la gâtul sticlei: era complet roşu. Mai luă o înghiţitură.

— Hai să mergem!

Savelii se lăsă pe blana lui de animal.

— Unde? întoarse Artiom capul spre stalker.

— Alo! „Unde"? Ce vrei să spui cu „unde"?

— înapoi? La Moscova?

— înapoi? Eşti nebun? înainte! Spre Ekaterinburg! Acasă!

— Chiar acum?

— Chiar acum, prietene! Chiar acum! înainte să se-ntoar- că ticăloşii ăia.

Artiom chibzui o clipă. Scoase capul din maşină şi scuipă în praf.

— Şi cum rămâne cu oamenii?

— Care oameni?

— Păi, cei din metrou. Oamenii din metrou. Ce vor face? Ce se va-ntâmpla cu ei?

— Ce ar trebui să se-ntâmple cu ei?

— Păi, ei au... Trebuie să li se spună. Trebuie să afle. Că nu suntem singuri. Că există bruiaj. Că pot să plece oriunde vor ei!

— Despre asta vorbesc - „oriunde vrei tu". Nu pricepi? Acum avem o şansă. Toate drumurile sunt deschise. Un rezervor plin cu motorină, plus canistrele din spate. Avem un avans. Am cules o grămadă de arme şi muniţie. Este o situaţie de tipul acum-sau-niciodată.

— Insă camioanele alea mari chiar vin înapoi. Şi vor repara totul. Iar instalaţiile de bruiaj vor pomi din nou. Şi totul va fi la fel cum a fost. Apoi ce? Nu va afla nimeni că la exterior trăieşte o lume întreagă? Că ar putea ieşi din metrou?

— Cei care au auzit au auzit, da? Vor pune ei lucrurile cap la cap şi singuri. Deci? Vii?

— Dar cine a auzit? Nimeni nici măcar nu-şi bate capul s-asculte...

— Păi, atunci, dă-i dracului!

— Nu poţi să spui asta!

— Oho, cum să nu? Vorbeşte regiunea Sverdlovsk! Cât de mult am aşteptat asta? Ce metrou? Ce are de-a face metroul cu asta? A venit şi ziua mea. Trebuie să mă pun în mişcare. Asta am tot aşteptat, exact asta am aşteptat şi pentru asta m-am pregătit!

Artiom împinse portiera cu piciorul şi ieşi din maşină. Lăsă capul pe spate şi privi pilonii tăcuţi acum. Lioka sorbi din pileală fără să spună un cuvânt.

Savelii răsuci butonul radioului. O voce

sporovăitoare, cu accent graseiat, se auzi din difuzor.

— Parisul, fir-ar să fie, zise stalkerul. Ia zi? Cum ţi-ar plăcea s-o ştergi la Paris?

— Mi-ar plăcea, zise Artiom.

— Alătură-te poponarilor. Savelii izbucni în râs cu hohotele lui sforăitoare la gluma pe care o făcuse. Şi ce te-opreşte?

— Tatăl meu vitreg e-n metrou. Soţia mea e-n metrou. La fel şi... Tot ce am eu se e-n metrou. Nu pot să nu le spun, nu? Să plec, pur şi simplu, şi să-i părăsesc acolo.

Stalkerul răsuci cheia de contact; motorul începu să toarcă.

— Cum vrei, atunci. Eu n-am în metrou nici tată vitreg, nici mamă vitregă. In afară de curve, n-am pe nimeni acolo. Iar curvele nu vor sări în sus s-o şteargă de-acolo. Bezna e mai avantajoasă pentru ele.

— De unde ştii asta? Curve sau nu... Lui Artiom începea să-i clocotească sângele. Nimeni nu va rămâne blocat în metrou din propria lui voinţă! Oamenii ştiu că n-au unde altundeva să meargă! Ticăloşii de Roşii i-au închis în metrou şi-i ţin acolo. Au ascuns de ei toată planeta! Ce părere ai?

— Mă doare-n cot.

— Te doare-n cot?

— La dracu' cu locu-ăla blestemat. Chiar că mă doare-n cot, crede-mă! Nu dau nici doi bani pe metrou. Şi nici pe oameni. Pe nimeni care ţine pe oricine undeva, din cine ştie ce motive. Nu mai am nicio treabă acolo! Şi mai ştiu ceva. Dacă mai stăm pe aici zece minute în plus, ajungem toţi hrană pentru câini. Eu zic să nu ne mai jucăm de-a eroul

atotputernic. Puneţi-vă centurile de siguranţă şi să plecăm.

— Eu nu pot, răspunse Artiom cu un glas scăzut, după un moment de gândire. Nu pot să merg la nenorocitul de Paris, când toţi ai mei simt acolo... Şi trebuie să-i scot afară. Să le spun... Tuturor. Că-s păcăliţi! Tot ce fac este o pierdere de vreme! Tunelurile... Luptele... Viermii... Totul, nu vezi? Totul e-n zadar! „Spaţiul de locuit"... Războiul... Ciuma ciupercilor... Foametea. Patruzeci de mii de oameni! Oameni vii, toţi! Nu doar tatăl meu vitreg, nu doar... Toţi ceilalţi. Toţi oamenii! Trebuie să-i scot de acolo.

— Faci cum vrei, răspunse Savelii.

Artiom se opri o clipă. întinse mâna spre Lioka şi mai luă un gât de dinţi sparţi.

— Şi tu faci cum vrei, zise el.

— Aşadar, ce-ai să faci?

Pe Artiom îl durea capul îngrozitor. Ridică din umeri.

— Am să rămân aici. Am să-ncerc să-i pun la pământ. Pilonii.

— Cum ai putea?

— Nu ştiu. Poate c-au grenade pe undeva, pe aid.

— Hopa! Acum vrea o grenadă. Servită pe o tavă de argint. Bine, n-are nidun rost. Dacă vrei să dai colţul, n-am să te-nsoţesc.

Artiom dădu din cap.

— Alo, galeria! zise Savelii şi se întoarse spre Lioka. Tu cu cine eşti?

— Am să stau aid, deocamdată, zise primul apostol, cu buzele însângerate. Nu sunt aşa rapid.

— Păi, atund duceţi-vă dracului amândoi, spuse Savelii ca încheiere. Măcar, lasă-mă s-arunc o privire la umărul tău.

— Păi, nu te grăbeşti să pled?

— Am bandaje şi alcool curat, iar voi n-aveţi nimic altceva decât curul gol, oftă Savelii. In locul tău, eu nu m-aş umfla-n pene. Şi ia vreo două calmante din astea. Au depăşit data expirării, dar medicii spun că cel mai important este să crezi. Un cadou de rămas-bun.

Glonţul ieşise pe partea cealaltă. Turnară alcool pe rană şi o bandajară. Asta avea să fie tot. Lioka îşi clăti şi el gura cu alcool. Şi-şi puse toată încrederea în calmante.

— Asta capeţi pentru că te amested, îi zise stalkerul lui Artiom. N-o să te lase nimeni să-i salvezi pe toţi. Călăreţul Singuratic, dă-o în mă-sa.

Artiom nu voia să vorbească despre asta.

Savelii trânti portierele şi răsuci volanul. Când aproape ieşise pe poartă, frână pentru ultima dată. îşi scoase capul pe geam.

— Vă vor omorî, cretinilor!

— Şi eu ce dracu' pot să fac? răspunse Artiom norilor de fum albăstrui care-i suflară direct în faţă.

***

închiseră porţile manual. Cât vor rezista când va începe asaltul?

Trei minute? Cinci?

— De ce-ai rămas?

— Uite-aşa, zise Lioka. Doar n-o să-ncep să mă

plimb cu maşina dintr-un loc în altul. Hai să curăţăm repede rahatul ăsta blestemat şi apoi să mergem acasă. Poate c-o să reuşim să ne fofilăm.

— Mă duc să caut ceva ce-am putea folosi....

— Ascultă, Artiom. Mi-am tot frământat creierii: la ce le trebuie lor instalaţiile astea de bruiaj?

— întreabă-i pe Roşii. Poate ca să le spună tuturor celor de la suprafaţă că ei sunt Metroul? Că ei simt la cârmă aici? Poate că se pregătesc să atace Hansa... Şi primesc ajutor de la cineva de-afară. Ai văzut ce echipament au, da? Cum e posibil să fi rămas aşa ceva în metrou?

Şi vehiculul de teren din Teatralnaia, îşi spuse el. îi lichidau pe fascişti. în costumele lor de protecţie uniformizate. Era război, nu?

Bine, atunci: îi explicase asta lui Lioka, dar el nu înţelesese. De ce-ar vrea cineva să facă asta? De ce-ar ţine patruzeci de mii de oameni - sau cât de mulţi sunt - sub pământ? Ce scop ar justifica aşa ceva?

— Du-te pe acoperiş. Mitraliera e tot acolo. Ţine ochii pe drum.

Şontâcăi din nou pe lângă operatorul radio.

— Unde vă ţineţi voi grenadele pe aid?

Dulapul cu arme era gol. Luaseră totul la declanşarea alarmei. încăperile micuţe: în una se găseau paturi suprapuse; în alta era sala de mese, nu puteai ascunde nimic acolo. întorcându-se la camera de comandă, trecând de ea, aruncă o privire înăuntru. Toate luminile erau stinse. Tăcerea şi praful pluteau prin aer.

Era păcat de un singur lucru.

„Sviatoslav Konstantinovid, bătrân olog, o s-asculţi undele când se vor dezgheţa toate, însă nu vei mai avea cui să-i ceri iertare. Dacă aş putea să mă-ntorc la Moscova teafăr şi să m-aşez s-ascultăm radioul împreună! Iată-te, tăticule. In legătură cu discuţia noastră. Sunt total schizofrenic, bineînţeles, şi bineînţeles că n-o merit pe fetiţa ta. Dar asta-i situaţia, Sviatoslav Konstantinovid, ascultă aid. Ascultă, ascultă. Nu te mai încrunta aşa. Da, ăsta-i St. Petersburg. Şi aid e Parisul. Aha, iar asta-i în engleză. Da, iar mai apoi, Vladivostok. Imposibil, da? Nu, nu-i imposibil, pentru că, Dumnezeu ştie când, Roşiii au instalat aparatură de bruiaj. Bruiaj, Sviatoslav Konstantinovid. Oh, da! Probabil că ştii despre toate astea, nu, spre deosebire de mine? Nu-i aşa? Ştii, dar ai ratat asta. Noi credeam că şi-au rupt colţii în Ordin; credeam că erau disperaţi să pună mâna pe buncărul ăla. Jumătate din oamenii noştri au murit doar ca să nu-i lăsăm să pună mâna pe buncăr. Dar poate nu erau interesaţi de vechiul nostru buncăr? Poate că aveau lucruri şi mai mari în minte? Nu-i posibil, Sviatoslav Konstantinovid, ca ei să fi folosit asta, pur şi simplu, ca acoperire, spre a ne distrage, atrăgându-ne în asediu, şi astfel să nu băgăm de seamă ceea ce era cu adevărat important? Tu ce crezi?"

Luă şi masca operatorului radio, ca s-o înlocuiască pe a lui, rămasă doar cu o lentilă, şi se întoarse afară. Ocoli clădirea şi dădu nas în nas cu pilonii. înfipţi adânc cu rădăcinile în beton şi ancoraţi în pământ cu cabluri de oţel din toate

părţile. Nu exista nicio cale prin care i-ar fi putut doborî. Nicio şansă să-i împingă şi să-i răstoarne. Pe cel mai apropiat, observă o scară făcută din ţevi de ranforsare, şi urcă să vadă cât timp le mai rămăsese.

„I-ai ratat, Sviatoslav Konstantinovici. Ai ratat instalaţiile de bruiaj; ai ratat camioanele mari; ai rasolit totul în timpul războiului. îmbătrâneşti, tataie. S-ar putea să nu mă crezi, bineînţeles, pentru că sunt obsedat, dar ascultă, ascultă radioul. Ascultă şi spune-mi: Care-i acum misiunea noastră, a Ordinului? Să continuăm cu vânzarea de căcat? Sau să scoatem oamenii la suprafaţă? Să-i ducem pe băieţi la moarte, pentru ca oamenii să rămână în metrou ca Mor- locii? Sau să-i ajutăm s-ajungă într-un loc unde radiaţiile sunt suportabile? Undeva unde ar putea trăi. Cu ce mă-n- călzesc pe mine toate astea? Cu nimic! N-am de gând să fiu Moise, Sviatoslav Konstantinovici, şi chiar că mă doare-n cot. Eu doar încercam s-arăt bine în ochii curviştinei. Pentru o vreme, n-o să am timp s-o fac pe Moise. Voi fi demobilizat în trei săptămâni. Trei săptămâni şi scap... înapoi în lima mai, cu răţuştele portocalii, să-mi ling îngheţata. Insă tu puteai fi Moise. Şi-ai mai putea fi. Nu scrie niciunde că cineva cu un handicap fizic n-ar putea lua locul lui Moise.

Ei? Ce zici?

Bine, atunci. Du-te naibii."

Genunchiul zdrelit nu i se mai îndoia sau îndrepta. Trebuia să urce spre cer în acelaşi fel în care urcase din iadul ăla negru ca smoala:

şchiopătând jalnic, târându-se. Sui până când terenul din interiorul zidului de beton deveni de mărimea unui pachet de ţigări. Vântul de acolo, de sus, era furios; încercă să-l măture pe Artiom şi să-l ducă departe. Pilonii se legănau, în pofida ancorajelor de oţel. îl văzu pe Lioka, mic ca o păpuşă; văzu şi un excavator ca de jucărie; prin luminişul din pădure văzu groapa cu nisip cu morţii şi moriştile eoliene, ca de jucărie.

înspre vest, în direcţia oraşului, vederea autostrăzii era blocată de clădiri înalte şi abandonate. Dar spre est avea o perspectivă clară până-n zare. Din Savelii nu mai era deja nicio urmă: se grăbea tare să ajungă acasă. Artiom zări totuşi ceva. Ceva ca nişte gândaci minusculi, care goneau uşor de-a lungul drumului, la mare distanţă. Ce păcat că stalkerul îşi luase puşca cu lunetă. Aceia puteau fi oameni?

„De ce n-aţi ajuns niciodată la noi?"

Cu radioul probabil că se întâmplase cam aşa: Roşiii ridicaseră piloanele, pentru ca nimeni din Metrou să nu poată contacta alte oraşe. Ded, bine, radioul e mort. Dar dacă existau şi alte locuri pline de viaţă, locuite de oameni, cineva încercase cu siguranţă să ajungă la Moscova. In metrou nu era însă nimeni din locurile acelea; Artiom nu-i văzuse, şi nid vreo cunoştinţă de-ale lui. Aşadar, cum de se întâmplase asta?

„Nu ştiam nimic despre voi. Ne-au înfundat urechile, ne-au legat la ochi şi ne-au dus în subteran. Ne-au spus că acolo unde ne-am născut e casa noastră. Dar vouă nu v-a păsat al dracului deloc de noi?"

Sări jos, pe pământul prăfuit, folosindu-şi mai mult pidorul sănătos şi şontâcăi iute spre corpul de gardă de la porţi. Poate ar putea găsi nişte grenade?

— Ce-i? strigă Lioka spre el.

— Cineva pe drum. Vin dinspre oraş, pe jos! Beleşte-ţi ochii!

Oameni din alt oraş, din altă parte, interesant... Sau poate vreun detaşament de recunoaştere, întorcându-se la avanpost. Va afla curând. Foarte curând.

Aproape că sări într-un pidor tot drumul până la corpul de gardă, când îi veni brusc ideea.

Excavatorul!

O asemenea brută uriaşă era capabilă să doboare pilonii. Folosind cupa... Sau trăgându-i. Numai dacă era în stare de funcţionare...

Se întoarse cu spatele la corpul de gardă şi pomi spre colţ. Ţopăi într-un picior spre monstrul aflat departe, printre buruieni şi iarba strivită de şenilele vehiculului; vopseaua portocalie se scorojea, cabina de sticlă era crăpată, lama ascuţită a cupei zăcea la pământ sfârşită şi neglijată, ca un beţiv cu faţa îngropată în aşternut.

Funcţiona?

Sări pe şenila excavatorului şi în cabină. Cum era înăuntru?

Nu semăna cu nimic ce mai văzuse vreo. Nu exista niciun volan, ci doar manete; una avea o măciulie dichisită - o insectă în sticlă -, iar alta avea un craniu metalic. Ah, nu, existau pedale ieşite din podea, cu butoane lângă ele. Contactul pentru pornire era acoperit cu ceva, dar sârmele

ieşeau din el. Capete deconectate. Să facă o încercare? Roşu cu roşu, albastru cu albastru.

Folosiţi grămada asta de fier vechi, sau nu? Deci?

Uni capetele sârmelor: ceva se trezi în interiorul brutei; metalul se smuci convulsiv şi începu să se scuture. Ieşi un norişor de fum negru şi funinginos. Artiom puse nesigur piciorul pe o pedală. încercă să demareze, însă convulsia care aproape că înviase maşinăria încetă... şi maşinăria rămase fără suflu. Redusă la tăcere. Muri.

Făcuse Artiom ceva rău? Se simţea înfierbântat sub masca de gaze. Nu eu am stricat-o!

Se uită la indicatoarele sparte şi crăpate de pe tabloul de bord: acul indicator al nivelului de combustibil lingea cifra zero în setea sa.

Sfârşitul.

Putea auzi din nou turnurile eoliene. Ciocănindu-i urechile.. . urechile şi nervii.

Gemuleţele măştii de gaze se aburiră. Timpul se scurgea. Nu avea nicio soluţie; n-ar fi trebuit să rămână şi nici să-i permită apostolului său să rămână. Dădu ocol excavatorului şi descoperi unde să toarne motorina. Ţipă în rezervor: Uuuuuu!

Ticălosule!

Târându-şi piciorul, ţopăi până la corpul de gardă: poate că era ceva acolo. Un aruncător de grenade?

Nu, bineînţeles că nu. Niciun fel de lansatoare de grenade. Ci doi bărbaţi morţi. Unul pe coridor, în timp ce se ţâra afară, şi altul în cameră, holbându-se la tavan. Niciu- nul dintre ei nu avea

niciun fel de exploziv, pentru că nu avuseseră niciun motiv. Savelii avusese dreptate.

Artiom n-avea nicio soluţie pentru piloni.

Se aflau acolo de dinainte, stăteau încă în picioare şi vor continua să stea. Camioanele se vor întoarce; oameni fără însemne îi vor împuşca pe cei doi idioţi rătăciţi, aruncân- du-i la câini, care-şi vor toci colţii în plumbi; vor înlocui siguranţele, vor împreuna firele smulse, iar antenele, care puteau recepţiona din cealaltă parte a lumii, vor începe să şoptească din nou în cor, şoaptele acelea stinse, capabile să înăbuşe orice ţipăt.

Şi oricine era obişnuit deja cu viaţa din subteran, cu o lume goală, nu va trebui să-şi schimbe modul de via-
ţă. Nid măcar nu va avea timp să ^audă ceva. înainte să clipească măcar, radioul va transmite programul lor favorit din aripa tuberculoşilor. Lumea a fulgerat o dată şi apoi a tăcut din nou. Ei vor fi iarăşi cei sănătoşi la minte, pe când Artiom va fi un psihopat.

— Ce-i? strigă Lioka de pe acoperiş.

— Nimic, deocamdată, răspunse Artiom.

Deocamdată.

încă nu era prea târziu ca să plece, nu? Să abandoneze locul ăsta blestemat, să se ascundă şi să lase camioanele uriaşe să treacă în viteză? Să se prefacă un pasager mumificat într-o maşină ruginită, să se târască pe marginea drumului spre Moscova şi apoi, cumva... Ceva. Alte trei săptămâni. Sau două.

Se întoarse în centrul radio, trecu de camera de comandă, traversă iar încăperile, izbind uşile,

lovind dulapurile şi scaunele. Unde? Unde era totul, orice, în locul ăsta? Cum să vă distrug, brutelor? Cum să v-anihilez? Operatorul radio amuţit ajunse sub picioarele lui Artiom. îl trase furios la o parte, şi, parcă bătându-şi joc de el, cadavrul lăsă în urmă o dâră de murdărie.

Se duse din nou afară. Unde nu se uitase oare? Alergă în jurul clădirii, în spatele ei, scotoci tufele şi pieptănă toată iarba. Apoi din nou în clădirea camuflată a corpului de gardă. Salutare, salutare! De când videocamerele capotaseră, arătau doar oglinda unei lumi sure şi tot ce se găsea în lumea aceea era la fel, doar că mult mai strâmb şi mai prostesc. Dacă ar mai fi existat electricitate, măcar ar fi putut supraveghea perimetrul. Dacă ar exista electricitate, ar putea...

Săltă spre construcţia care adăpostea transformatorul.

Trase de uşă deschizând-o larg şi o propti în aşa fel încât vântul scârţâitor să n-o poată trânti înapoi. „Mă grăbisem foarte tare, îmi pare rău. Poate c-aş putea repara lucrurile de aici, nu? Dac-aş avea curent electric, aş putea să..." Era limpede că putea face un singur lucru...

Pe toate lungimile de undă...

„Şoptiţi pe toate lungimile de undă, da? Aşa lucraţi voi, ticăloşilor?

Pe toate lungimile de undă - scurte, medii şi probabil chiar lungi -, în loc de muzică şi indicative de apel, voi fâsâiţi, orbiţi. Dar dacă nu vă pot distruge, poate c-am să vă-nvăţ să vorbiţi?"

Degetele-i erau stângace sub cauciucul gros; umbra nu-i aparţinea, nu lăsa să treacă nicio

lumină prin ea: îl împiedica să vadă. Lentilele i se aburiseră şi acum şiroiau de apă. Ce stricase aid? începu să unească firele rupte, punând siguranţele la locul lor, încercând să se convingă.

Nimic. Nu se vedea nido lumină. Turnurile eoliene mâ- râiau, însă nu era nido lumină.

— Lioka! Lioka! strigă el după ce ţopăi afară. Ai idee cum funcţionează curentul electric?

— De ce?

— Coboară un minut şi vino să te uiţi!

Trecură două minute lungi până să vină înăuntru.

— Tu ai făcut asta? Eşi un uandal, mormăi Lioka printre dinţii sparţi.

— Ai idee ce facem?

— Oaleşe. Am vlut să mă fac eleslidan. O slujă ine lătită. Doal că nimeni nu e lasă să lucii acolo. Au ploplia lol mafie.

Artiom privi afară şi-şi băgă faţa între zăbrelele porţii. Nu era nimeni pe drum: aşadar, gândacii ăia încă nu reuşiseră să se târască tot drumul până aid? Au ratat curba?

Primul apostol se ocupa de tabelul de distribuţie. Schimba siguranţele şi mormăia ceva ca pentru el. Becul mic de pe tavan atârna, lipsit de viaţă, cu bulbul din sticlă gol.

— OK, ai auzit? Las-o baltă. Uită de asta. Nu-i chestia ta. Hai să plecăm acasă.

Artiom se uită înnegurat la zidul mohorât, cenuşiu, făcut din pătrate mari din dment şi-şi dădu seama că nu exista nidun drum de întoarcere. Pentru că zidul era atât de uşor de escaladat, încât era o capcană. Era uşor să pătrunzi înăuntru, însă nu mai puteai să ieşi. El va

continua să gonească în jurul momelii, ca vrăjit, până când arcul se va declanşa şi-i va rupe spatele.

— Şi io ce să fac? întrebă Lioka. Să vând căcat la zece goanţe găleata, tot lestul vieţii? Dă-te la pate, îmi bochezi câmpul vijual.

— Eşti un ticălos, îi spuse Artiom. Te-am numit apostolul meu tu abuzezi de mine.

— Păi, nu eşti tu caaghios? Haide, de ce să nu te nuesc eu apostoul meu? Ştii, mama mi-a pevestit un mae viitol.

Lioka scoase ceva cu unghia şi apoi apăsă.

Şi se făcu lumină.

Lui Artiom îi sări inima-n piept. îl înşfăcă pe Lioka şi-l strânse pe cât putea de tare.

— Asta-i! Tu eşti eroul, nu eu. Du-te şi supraveghează drumul.

Şchiopătă dincolo de scârţâituri şi intră în centrul radio. Un bec ardea în hol. Năvăli în camera de comandă şi se aşeză pe scaunul cu rotiţe. Invaţă-mă să-nţeleg păsăreasca asta! Ce scrie aici, pe comutatoare? Se forţă să expire, se frecă la ochi şi cercetă sistematic etichetele, de sus în jos, de la dreapta la stânga. Găsi comutatorul: GEN.INT.USW, descifra inscripţia drept „generator de interferenţe", şi apăsă pe el. Celelalte erau US, UL şi alte frecvenţe, împrăştiate aleatoriu pe consola improvizată. îşi puse căştile şi începu să le încerce: oare acum se mai auzea fâsâitul?

Alungase şerpii de pe lungimile de undă, nu-i aşa? Părea că reuşise.

Şi acum ce urma?

Pilonii erau o pădure de metal crescută dincolo

de ferestre, fiecare dintre ei drapat în liane de sârmă şi încâlcindu-şi frecvenţele prin ele, sugând de acolo seva vieţii. De asta erau atât de mulţi: pentru a reduce imediat la tăcere vocile îndepărtate..

„Aşadar, le pot înlocui cu propria mea voce?"

Degetele-i cutreierară din nou peste comutatoare ca prima dată. Cuplează transmisia pe ultrascurte-scurte-medii...

Artiom atinse microfonul de la căşti. îl îndoi spre buzele sale: Ascultaţi-mă. Urmări cablul cu degetele, în jos, şi găsi un întrerupător cu o lămpiţă, pe consolă. îl apăsă şi tuşi în propriile sale urechi.

Tuşi în urechile întregii planete.

Artiom încremeni. Scoase masca de gaze: trebuia să fie auzit limpede de toţi, absolut de toţi. Fiecare cuvânt pe care-1 rostea. îşi umezi buzele crăpate.

— Aici Moscova. M-auziţi? St. Petersburg? Vladivostok? Voronej? Novosibirsk? M-auziţi? Aici Moscova! Trăim! Nu ştiu dacă ne-aţi mai auzit şi înainte... Noi nu v-am putut auzi. Credeam că doar noi am rămas în viaţă. Credeam... Că n-a mai supravieţuit nimeni. Nimeni şi nimic, înţelegeţi? Cum aţi putea înţelege? Voi aţi sporovăit între voi în tot acest timp... In vreme ce noi... Oh, Doamne, mulţumesc Domnului că sunteţi în viaţă! Că sunteţi acolo. Chiar acolo... Cântând cântece. Cum vă simţiţi? Noi am fost aid în toţi anii ăştia. Sub pământ. Ne-a fost teamă chiar şi să scoatem capul la suprafaţă. Socoteam că nu mai ai unde merge, vă vine să credeţi aşa ceva? Nu aveam radio. Nu erau nidun fel de semnale radio. Nişte ticăloşi au

pus la punct aparatură de bruiaj... La Moscova. In Balaşika. Şi au ascuns de noi existenţa voastră. Parc-am fost surzi toţi. Şi orbi. Am stat aid douăzed de ani... Sunt aid de douăzed de ani şi am numai douăzed şi şase de ani... Aid, sub pământ. Mă numesc Artiom. Jos, în subteran. In metrou. Măcar aţi încercaţi să ne căutaţi? Eu am încercat să vă găsesc... Noi am încercat. Credeam că toată lumea a fost pârjolită, toată planetă... Că nu mai aveam unde să mergem, unde să ne târâm la suprafaţă... Dar tot căutam, speram. Ce mai faceţi? Aveţi dansuri acolo...? Vreau atât de mult să vin şi să vă văd. Puteţi respira fără măşti de gaze? Cum e aerul la voi? Nu ştim nimic despre voi. Noi suntem aid, singuri, de douăzed de ani. Nid măcar nu ştiu de ce. Şi pentru ce. De ce-am stat aici, în întuneric? înconjuraţi de beton? O s-aflăm cine ne-a făcut asta. O să le distrugem blestematele de instalaţii de bruiaj. Vom fi din nou împreună. Aici Moscova. Vom fi cu voi, cu-ntreaga lume. Trăim, înţelegeţi? Toată lumea e-n viaţă şi noi la fel. Poate că aveţi rubedenii aici. Aici au supravie/uit patruzeci de mii de oameni. Câţi sunteţi acolo? Vom fi o ţară. Vom locui la suprafaţă, ca-nainte. Ca nişte fiinţe umane. Eu... Am atât de multe să vă spun. Am repetat ce voiam să vă spun de sute de ori în minte. Iar acum am uitat totul. Sper ca măcar să m-auziţi. Am să vorbesc cât de mult am să pot. Apoi probabil mă vor deconecta. Cei care-au instalat aparatura de bruiaj. Care ne-au izolat de voi. Se vor întoarce. Vom încerca să rezistăm aici o vreme, însă noi suntem doar doi şi ei sunt mulţi... Roşiii. Să nu credeţi că doar v-aţi imaginat asta, sau c-ar fi vreo

glumă. Sunt real. Numele meu e Artiom. Dacă m-omoară, alţii din Moscova vor auzi şi-i vor conduce şi pe ceilalţi afară. Eşti acolo, Moscova? Hansa? Polis? Oricine n-a uitat încă... Cine mai ascultă? Nu sunt singurul. Am fost înşelaţi. Toţi am fost înşelaţi. Ne-am fi putut părăsi adăpostul cu mult timp în urmă. Şi să mergem oriunde am fi vrut. Cu maşina sau pe jos. Oriunde am fi vrut. Chiar şi până hăt, departe, la Paris. Sau la Ekaterinburg. Roşiii ne-au ascuns totul. Dar pentru ce? Ca să nu mai existe nicio speranţă? Nu ştiu de ce. Nu pot să-nţeleg. Acum putem... Acum putem să vieţuim. Să mergem toţi la suprafaţă... şi să trăim. Ca-nainte. Ca nişte fiinţe umane. Aşa cum se cuvine să trăiască oamenii. Să trăiască! M-auziţi? Auziţi, nu m-am scrântit. Sunt acolo; există, toată Rusia şi Europa, şi America... Sunt reali! Ascultaţi şi voi! Şi noi existăm acum!

Opri transmisia ca să lase oraşele să bolborosească ele în locul lui şi-şi scoase căştile. Transmisese pentru cineva, sau măcar şoptise cuiva? N-ar fi putut spune.

Ajungea cu behăiala.

Să-i asculte şi ei pe ceilalţi. Să asculte Pământul.

* * *

— Artiom! Au venit nişte oameni! Artiom!

Artiom înşfăcă automatul. îşi puse masca. Ieşi ţopăind din coridor şi înfipse ţeava armei în praful ridicat în vârtejuri de vântul şuierător.

Erau trei şi stăteau în spatele zăbrelelor.

Toţi trei ţineau braţele ridicate, arătând că nu veniseră să lupte. Măştile lor de gaze - toate arătau ca şi cum fuseseră făcute artizanal - erau coborâte pe piept, atârnând de curele. Costumele de protecţie, tot cu aspect artizanal, nu erau flasce şi lăbărţate, precum cele de bază ale armatei, d erau croite pe măsura fiecăruia. Doi erau tineri şi semănau, ca doi fraţi. Al treilea era un bărbat puternic, cu barba sură şi părul cărunt, lung, adunat într-un coc la ceafă.

Tinerii schimbară priviri şi zâmbiră.

— Au ajuns, până la urmă! Sunt aid, tată! Oameni. Ţi-am spus că i-am auzit, zise unul dintre ei, privind în jur mândru, spre cel mai vârstnic.

— Salut! strigă cel mai în vârstă, calm şi plin de încredere.

Artiom nu coborî ţeava armei.

îi privea cu atenţie. Tinerii erau rumeni în obraji şi cu păr tuns scurt, îşi puseseră puştile artizanale, cu ţeava retezată, jos, pe asfalt, şi mâinile le erau goale. Artiom i-ar fi putut secera pe toţi cu o singură rafală, printre zăbrelele de la poartă.

însă străinii nu păreau să se aştepte ca el să facă aşa ceva.

Tinerii zâmbiră. Unul altuia, şi lui Artiom. Ca nişte cretini. Nu ca oamenii de pe-aici. Tatăl lor îl privea calm pe Artiom, fără să se teamă de nimic. Avea ochii albaştri; nici măcar nu se spălăciseră cu vârsta. In urechea stângă îi atârna un cercel argintiu.

— Cine sunteţi? mormăi Artiom prin tubul măştii.

— Aici e deja Moscova? Noi suntem în drum spre Moscova.

— Aici e Balaşika. Ce vreţi de la noi?

— Nimic, răspunse serios bărbatul. Băieţilor mei le-a intrat în cap că cineva ar mai fi în viaţă la Moscova. Şi cheamă după ajutor. Aşa că ne-am adunat lucrurile şi am venit.

— De unde? De unde veniţi?

— De la Murom.

— Murom?

— Este un oraş. Intre Vladimir şi Nijni Novgorod.

— Câţi kilometri simt de aici?

— Trei sute. Cu aproximaţie.

— Aţi mers pe jos trei sute de kilometri ca s-ajungeţi aici? Pe jos? Oricum, cine sunteţi?

— Eu sunt Arseni, zise bărbatul cu barba sură. El e Igor şi celălalt e Mihail. Fiii mei. Igor, adică el, mi-a spus c-a recepţionat un semnal radio de la Moscova. Acolo unde suntem noi există convingerea că Moscova a fost distrusă complet. Şi-a convins fratele. Şi apoi, ei doi m-au convins pe mine.

— De ce?

— Păi, uite cum stă treaba... După cum am spus, cereau ajutor prin radio. încercau să afle unde au mai supravieţuit oameni. Şi să-i abandonezi pe oameni la ananghie... Nu-i o treabă prea creştină. Dar văd că vă descurcaţii destul de bine şi fără noi. Poate bem nişte ceai? A fost o călătorie lungă.

— Rămâneţi pe loc!

— îmi pare rău, râse Arseni. Asta-i o instalaţie de maximă securitate ce aveţi voi aici?

— Ce avem noi aici..., Artiom privi în jur după Lioka care-şi ridică mâna în semn că totul era sub control,.. .este o instalaţie. Aţi văzut vreo maşină pe drum?

— O autocamionetă, care mergea în direcţie opusă. I-am făcut semn, însă a trecut cu mare viteză.

— I-aţi făcut semn?

— Ne-am ridicat mâinile. Ştii, ca să oprească. Nu voiam decât să întrebăm de drum.

— Ca să oprească? chicoti Artiom.

— Nu se face aşa şi pe aici? Să iei oamenii în maşină?

Artiom nu-i răspunse. Ascultă turnurile eoliene. Oare era o ambuscadă?

— Aţi mers pe jos trei sute de kilometri ca să salvaţi oameni pe care nu-i cunoaşteţi? V-aşteptaţi să cred aşa ceva?

— Bine. Ne putem descurca şi fără ceai. Haideţi să mergem, declară Arseni.

— Nu, tată, nu! Ce tot spui? Unde?

— Igor! se răsti Arseni la fiul său. Fără ceartă.

— Păi, măcar întreabă cum e la Moscova. Mai e cineva viu acolo? Ori... Ştii, domnule, eu mă tot joc cu un radio... Şi-am recepţionat ceva de câteva ori. Chestii ca: Aid Moscova. Recepţie, St. Petersburg, sau poate Rostov. Ce-a fost asta?

— Ce-a fost asta? repetă Artiom.

îi măsură cu privirea. Peste îmbrăcămintea dudată; mâinile lor ridicate şi goale; măştile lor de gaze, care le atârnau de gât şi care aveau un singur geam, în loc de lentile. Şi-şi văzu propria

reflexie. în spatele zăbrelelor. Cu o faţă de cauciuc şi ochi rotunzi şi înceţoşaţi. Beat, rănit, plin de calmante, îşi privi propria ţeavă duşmănoasă de armă.

Dintr-un motiv oarecare, şi-i aminti pe întunecaţi. îşi aminti ziua aceea pe platforma de observaţie de pe tumul Ostankino. De ce-şi amintise asta?

Să creadă sau nu?

— Aşteptaţi.

Intră în clădirea postului de gardă şi încet, deliberat, apăsă butonul care deschidea porţile. Auzi scârţâitul de afară.

Erau trei.

Stând tot în acelaşi loc, nu-şi coborâseră braţele. Armele lor zăceau la pământ.

— Intraţi.

Schimbară din nou câteva priviri.

— Haideţi înăuntru. Puteţi să vă luaţi armele. Am... să vă povestesc despre Moscova. Şi... acolo simt cadavre. Nu vă fie teamă.

* * *

— Nu m-aştept să mă credeţi. Eu n-aş crede. Acum vorbesc tare şi răspicat, şi nici eu nu cred. Nu pot să-nţeleg. Mintea mea ştie asta, însă nu pot să-nţeleg.

— Mişto.

Igor şi Mihail bătură chiar din palme.

— Asta-i viaţa adevărată. Lucrurile chiar s-au pus în mişcare. Şi ne vei arăta metroul? Murom e o fundătură infectă. Acolo nu se-ntâmplă niciodată

nimic!

Artiom nu răspunse.

— Păi, atunci...

Arseni trase de cercelul din ureche.

— Ai de gând să rămâi aici până vei fi ucis?

— Trebuie. Am să-ncerc să rezist cât pot. De fapt... Asta-i povestea cu Moscova. Poate că n-au avut timp să trimită vreun semnal când am intrat peste ei. însă acum, în mod sigur au auzit tot. Vor fi aici în curând. Plecaţi acasă. Asta nu-i treaba voastră. După aia... Vă puteţi întoarce, cândva. Dacă asta vreţi. Când se termină totul aici. Şi mai bine să nu mergeţi pe drum.

Arseni nu se clinti. Igor şi fratele său se foiau nerăbdători pe scaunele lor tari. Tatăl lor fuma împreună cu Artiom, iar fiii îl priveau cu invidie, dar nu îndrăzneau să ceară ţigări.

— Eu nu vreau să merg acasă, tată! protestă Mihail sau Igor cu voce joasă şi uşoară. Să rămânem. Aş vrea să fiu de folos.

— N-are niciun rost, zise Artiom. Câţi oameni au? Poate douăzeci. Poate mai mulţi. Şi simt pregătiţi. Nici dacă suntem cinci, nu vom putea rezista. Ş-apoi... E Linia Roşie. Douăzeci de mii de oameni trăiesc acolo. Are o armată. O armată adevărată.

— Hai să rămânem, tată.

— Plecaţi. Nu rămâneţi. Duceţi-vă şi povestiţi oamenilor de la voi... din Muromul vostru. Chiar puteţi respira afară fără filtre?

- Da.

— Şi legumele... Cresc? Normal?

— Le acoperim, ca să le protejăm de ploaie. Ploaia-i periculoasă. Ne purificăm apa, dar altfel, da. Roşii, castraveţi.

— Roşii, fantastic!

— E ciudat s-auzim de comunişti. Şi de fascişti. E ceva ce ţine de secolul trecut.

Artiom strânse din umeri. Se întreba cum de nu ghicise chiar de la bun început că oamenii ăştia n-aveau cum să fie iscoade ale avanpostului. Nu arătau deloc ca oamenii din metrou. Nici pe departe. Parcă tocmai ar aterizaseră de pe Marte.

— Acolo, la voi... în ce credeţi?

— Noi locuim într-o mănăstire, nu în oraşul propriu-zis. Avem o mănăstire veche, frumoasă, chiar pe malul râului. Mănăstirea Sfânta Treime. O adevărată fortăreaţă. Ştii, o fortăreaţă albă, cu turle albastre cum e cerul. Un loc incredibil. Este imposibil să nu crezi în Dumnezeu acolo.

— Şi, practic, în tine însuţi, zise cu entuziasm Igor sau Mihail.

— Aveţi noroc. Artiom le zâmbi strâmb. Noi n-avem nicio mănăstire. Noi nu ne avem nici măcar pe noi înşine. Tot ce-a rămas e nasol.

Arseni îşi turti mucul ţigării într-o cutie boţită, care conţinuse un peşte preistoric, şi se ridică în picioare.

— Va trebui să le spui oamenilor despre asta. Trebuie să le povesteşti tot, şi tu-ţi pierzi vremea cu noi. Du-te.

— Vă conduc afară.

— Nu-i nevoie. Tu... să le spui oamenilor. Iar noi o să facem tot ce putem să poţi vorbi cât de mult posibil.

* * *

— Vin. îi văd de pe pilon. Vin! Ăştia sunt?

Vântul obosi şi scârţâitul încetă. Dintr-odată, afară se lăsă liniştea, o linişte înăbuşită ca de un căluş din lână şi bumbac, ca pe Inelul Grădinilor. Şi singurul sunet în această tăcere provenea de la motoare ce nu păreau ameninţătoare, aflate încă departe, bâzâind ascuţit.

— Câţi simt?

Fără să aştepte răspunsul, Artiom pomi din nou spre cer.

Le zări într-un spaţiu gol dintre blocuri - unul, două, trei - apoi dispărură. Trei camioane mai mult ca sigur, poate chiar mai multe. Da, erau mai multe! Alte două! Cinci camioane identice veneau spre ei de la Moscova. Clădirile jegoase din prefabricate le ascundeau şi mascau sunetul.

Probabil mai aveau zece minute până aici.

Câţi oameni puteau fi în camioanele acelea? Cincizeci. Aveau mitraliere pe capote. Şi probabil aveau şi lunetişti. Vor trage simultan dacă luau baza cu asalt... Niciunul dintre oamenii lui Artiom nu avea nici măcar timp să clipească. Vor fi seceraţi toţi. Şi daţi la câini.

Zece minute. Trebuia să coboare. Şi să-şi înceapă transmisiunea finală.

Ca să aibă timp să spună tot. Arseni, fiii lui şi Lioka vor încerca să-i câştige timp, oamenii ăia buni. Iar acum, fără alte flecăreli.

Îl putea recepţiona cineva sau nu? Moscova nu răspunsese nici măcar o dată. Insă nu aveau nevoie de comunicaţii radio în duplex, nu? Un receptor era suficient. Las' să nu zică ei nimic, atât timp cât ascultau.

Lui Artiom i se păru că auzi în depărtare alt vâjâit.

Ciuli urechile într-acolo. Miji ochii...

Dinspre est, de nicăieri, de undeva din afara Rusiei, un punctuleţ gonea spre avanpost: o coloană de praf. Era mai departe de centrul radio decât camioanele, însă gonea mult mai repede. Cine era?

N-avea niciun sens să coboare încet; era timpul să sară! Insă Artiom nu-şi putea lua ochii de la punctuleţ, până mai crescu puţin. Ceva... Cenuşiu? Argintiu! Nu un punct, mai degrabă ceva asemănător unui glonţ de automat, o formă alungită: o furgonetă!

Savelii?

In graba lui, picioarele-i alunecară pe muchia barelor de ranforsare. Efectul alcoolului şi al calmantelor se disipa deja şi acum nu-i era prea uşor să se mişte. Pierdu câteva secunde. Voia să le explice tot lui Igor-Mihail, însă îşi dădu seama că ar fi fost mai rapid dacă făcea totul chiar el. Amân-

doi aşteptau în curte, agitaţi, înspăimântaţi şi bucuroşi.

— Urcaţi la etaj! Puteţi trage de la ferestre! le ordonă fraţilor. Lioka! Vezi la drum!

Deschise porţile şi, în loc să-şi înceapă transmisiunea radio, fugi pe autostradă. In prezent, erau doar cinci şi Artiom avea de gând să emită, însă dacă Savelii ajungea

 la timp, ar fi făcut cât doi. Dar oare se întorcea la ei? Ce lăsase el în urmă?

în ambele urechi auzea un ţiuit.

Camioanele se strânseseră pe un singur rând, ca un pachet de cărţi de joc. Goneau cu farurile aprinse, neîncercând să se ascundă.

Din direcţia opusă, furgoneta joasă zbura drept spre ele, ca şi cum voia să le izbească.

Lamele maşinii de tocat came se opriseră, aşteptând o nouă încărcătură de bărbaţi.

Artiom îi făcu cu mâna lui Savelii: Haide, te aşteptăm! Şi se întoarse în adăpost.

Mugetul camioanelor imense era deja destul de distinct când Artiom auzi un scrâşnet de frâne pe autostradă: furgo- neta-glonţ ajunsese prima, derapase cu viteză maximă şi se strecură printre porţi în timp ce acestea se închideau.

Da, era Savelii.

— Savelii!

— Eu, ăăă... am decis să-mi amân vacanţa..., explică stalkerul cu capul vârât în portbagaj, de unde scoase geanta mare în care-şi ţinea mitraliera. Mai întâi ne terminăm treaba aid şi dup-aia plec.

Artiom voia să-1 strângă în braţe şi să-i sărute pielea zbâr- dtă.

— Eroism nenorodt, îi zise el în loc de asta.

— O să scoatem motorina din camioanele lor Kamaz! zise stalkerul şi-i făcu cu ochiul.

— Motorină, repetă Artiom. Mergi pe motorină?

— Aşa-i.

— Dă-mi canistra.

— Ce vrei?

— Dă-mi canistra! Haide! Dă-mi nişte motorină!

Smulse redpientul cu lichid tulbure din mâinile lui Savelii şi fugi cu el la excavatorul aflat în comă, privind tot timpul la zid; vor sări peste el? în acelaşi loc ca Artiom?

— Ia de-aid!

Artiom turnă puţin curcubeu lichid din canistră în gâtlejul uscat al excavatorului.

— înghite aid! Ţi-era sete, aşa-i? Chiar cu dinţii-n pământ şi sângele amestecat în el. Hai să gâlgâim toţi ceva, înainte să se termine tot. Ultimul gât de votcă al soldatului înainte de luptă.

Urcă pe şenila excavatorului.

— Ce fad?

Savelii se mocăia pe lângă el, jos.

— Am de gând să smulg nenorodţii ăştia de piloni!

Artiom legă firele cu grijă, fără nidun zgomot şi rugător ca şi cum vorbea cu o mină.

Camioanele deja mugeau în apropiere, la curbă. Şi apoi opriră. îşi descărcau forţa de asalt?

Apăsă o pedală.

Haide! Hai-de!

Excavatorul se smud spasmodic.

Tuşi. Se cabră. Mugi. Se trezi la viaţă. La viaţă!

Erau o mulţime de manete. Două în faţă şi alte două, câte una de fiecare parte a scaunului. Artiom atinse una şi lama din faţă se mişcă. Atinse alta şi excavatorul se răsud pe loc, izbind cu lama în zid - bum!

— Alea două manete! îi strigă Savelii. în faţă! Ca la tanc! Ieşi! Afară, tâmpitule! Lasă-mă pe mine!

Sări pe şenilă după a doua încercare şi-l împinse pe Artiom, ca să-i facă loc în cabină. Apucă manetele.

— Dă-te la o parte! Altfel te storcesc!

îşi depărtă mâinile şi excavatorul - cu cele cindzed de tone ale sale sau câte or fi fost - începu să se întoarcă,

/405 de parcă intrase valvârtej într-un dans, şi să se răsucească pe loc.

— Mi-nu-nat! Mi-au lipsit tractoarele cu şenile! râse Savelii. De unde-ncepem?

— De la cele mai îndepărtate! începe cu cele mai îndepărtate! Du-1 de aici!

Dincolo de zidul din beton, oamenii fără niciun însemn probabil că se împrăştiaseră deja: poate că deja desfăşurau cabluri cu cârlige, iar lunetiştii îşi făceau cuiburi între crengile copacilor. încă o secundă de întârziere de-acum, şi vor întârzia pentru vede.

Alergă spre centrul radio, uitând de genunchi. Asta-i! Asta-i!

Avu impresia că vede umbrele unor bărbaţi printre co- pad. Cineva ţâşni dincolo de porţi.

— E-un radio acolo! Şi se-aude o voce! încearcă să te contadeze! strigă Mihail-Igor de la etaj.

— Ne-nconjoală! strigă Lioka de pe acoperiş. Se-mplăş- tie în julul nostlu. Să tlag?

Excavatorul readus la viaţă se deplasa încet pe lângă centrul de control, învăluit într-un fum funinginos, având singurul braţ acoperit cu pete cadaverice, deja ridicat spre a lovi.

— Intră pe recepţie! E urgent! chiţăiră căştile cu glas ca un bâzâit de ţânţar.

Aşadar, cine-1 căuta de urgenţă chiar acum?

De ce n-aţi spus nimic mai repede, în loc să păstraţi tăcerea?

Artiom nu putea respira. Smud mâna, deschise fereastra dintr-o zvâcnitură şi începu să inspire fumul dulceag: atund auzi un glas nazal răsunând dintr-un megafon.

— Vă ordonăm! Să plecaţi! Din dădire! Imediat!

Şi lăsaţi! Armele! Jos! Promitem! Să vă cruţăm! Vieţile! Altfel!

— Ăla de-acolo! Cel mai îndepărtat! gesticulă el de la fereastră.

Excavatorul zăngăni din oasele ruginite şi se îndepărtă greoi spre locul unde i se spusese să plece. Va fi destul de puternic? Va avea destul curcubeu?

— Artiom! ciripiră căştile de pe masă, adunându-şi întreaga forţă. Mă poţi auzi, Artiom?

Le apucă, prea încet, nu voia să le pună pe cap şi să-şi acopere urechile cu ele.

Mitraliera de pe acoperiş răpăi... Să-i pună pe fugă? Sau lansaseră asaltul?

— Cine eşti?

— Artiom! Eu sunt! Letiaga! Letiaga, Artiom!

— Poftim?

— Letiaga, Artiom! Eu sunt. Grupa sanguină A minus! Haide! Eu sunt!

— Ce eşti tu...? M-ai auzit? M-ai ascultat? Roşiii bruiază toate frecvenţele! Nu eram ţicnit! Toată lumea! Noi suntem singurii idioţi aflaţi sub pământ! Am de gând să demolez blestematele alea de antene de bruiaj chiar acum! Spune-i lui Miller... Spune-i... Că eu...

— Stai! M-auzi? Opreşte-te, Artiom, nu... Stai!

— Nu pot! Nu pot s-aştept! Roşiii sunt aici! Roşiii sunt peste tot în jurul nostru. Au să ne-atace dintr-un moment în altul. O să ne toace pân-ajungem pastă de came. Dar o s-avem timp să doborâm blestematele alea...

— Nu, nu vă vor masacra până vă fac came tocată! Putem... O s-ajungem la o înţelegere cu ei! N-atingeţi nimic!

Mitraliera erupse în altă rafală paroxistică şi în interiorul clădirii răsună un tunet: se trăgea şi de la etaj.

— Cu cine? Cu Roşiii? Să faceţi un târg?

— Nu sunt Roşiii! Ăia nu simt Roşiii, Artiom!

Dincolo de fereastră se auzi un trosnet brusc, puternic. Şi încă unul. Artiom auzi un zgomot infernal, un hârâit, ca şi cum o cortină imensă de fier fusese ridicată, de la o zare la alta. Oţelul solicitat mugea ca un claxon imens. Şi un pilon doborât se rostogoli fără grabă şi maiestuos de-a lungul clădirii, aproape de-a curmezişul terenului împrejmuit; solul se zgudui.

— Prea târziu! Aici s-a terminat totul! Distrugem afurisitele de antene!

— Nu! Nu trebuie să le doborâţi! Ştiu! Ştim de antenele de bruiaj! Nu-s... Nu-s ceea ce crezi! Ii pot opri pe oamenii ăia! Am să-i opresc! Nu va fi niciun asalt! Doar aşteaptă-mă pe mine, Artiom! Aşteaptă! Am să-ţi explic totul!

Se auzi alt zăngănit şi alt geamăt.

— Cine-s? Spune-mi! Pentru ce toate astea?

Artiom îşi smulse căştile de pe cap şi scoase capul pe geam.

Un om cenuşiu atârna de zid, crucificat pe sârma ghimpată; încerca să se elibereze, însă vlaga-1 părăsise. Excavatorul scârţâi şi-şi ridică din nou braţul.

— încetaţi focul! Opriţi! Asaltul! Ordinul. Miller! bâzâi ţânţarul Letiaga de undeva dintr-o parte. Artiom! Artiom! Vor aştepta! Aşteptaţi şi voi! Deja sunt pe drum! M-auzi, Artiom? Artiom?

Mitraliera tăcu. Oamenii cenuşii se retrăseseră, ori vreun lunetist îl găsise pe Lioka?

Bum! încă un baobab eliberă pământul uscat din strân- soarea rădăcinilor sale din ciment şi norii din ghearele coroanei sale, şi începu să se

aplece dureros şi cu opintire.

„Suntem de acelaşi sânge, tu şi cu mine, nu, Letiaga? De-un sânge. Dacă nu sunt cu tine, atunci cu cine sunt?"

— Stop! Stooop!

Artiom se aplecă până la şold peste geam, ca să-l poată vedea Savelii.

Excavatorul păru să cumpănească situaţia. Insă pilonul fusese deja doborât şi începuse să se scufunde lent, dincolo de fereastră, în pământ. Artiom inspiră fum negru şi crezu ce-i spuseseră căştile. N-ar fi putut face nimic altceva.

— Aştept! Aştept, Letiaga!

* * *

— Câţi ani ai? îl întrebă Mihail pe Artiom.

Igor era mai scund şi ceva mai delicat. Mihail era plămădit mai din topor, mai puţin îndatoritor şi era ceva mai lent, din cauza kilogramelor în plus. Artiom începuse, în cele din urmă, să-i deosebească.

— Douăzeci şi şase, zise el. I-am împlinit în martie.

— Atunci înseamnă că eşti Berbec? îl întrebă Igor.

— Habar n-am. Pe treizeci şi unu. încă o zi şi m-aş fi născut la întâi aprilie. Ziua Păcălelilor. Poate c-ar mai fi trebuit s-aştept puţin.

— Berbec. Un berbec. încăpăţânat.

— Douăzeci şi şaaaase? Mihail îşi înălţă sprâncenele negre. Oho, omule! N-aş fi zis!

— Câţi ani mi-ai fi dat?

— Nu ştiu. Patruzeci?

— Mulţam căcălău!

— Nu-i asculta pe cretineii ăştia mici, zise Arseni şi-şi smulse un fir din barbă. Pentru ei, oricine are peste douăzeci de ani are deja patruzeci.

— Voi doi câţi ani aveţi?

— Eu am şaptesprezece.

— Eu am nouăsprezece.

— Ciudat, remarcă Artiom, după un moment de gândire. Niciunul dintre voi n-are încă douăzeci de ani, dar v-aţi născut la suprafaţă.

* * *

A fost Artiom surprins când s-a oprit la poartă?

Cu siguranţă.

Acelaşi vehicul de teren blindat, care-1 depăşise în viteză şi-1 vânase de-a lungul străzii Tverskaia. Exact acelaşi.

Portiera grea fu dată de-o parte şi Letiaga sări în praf: fără mască.

— Sunt singur! Lasă-mă să intru.

Vehiculul de teren îşi trânti portiera, dădu înapoi, şi se întoarse de unde venise, spre Autostrada Entuziaştilor.

Artiom aruncă o privire spre camerele de luat vederi şi numai după aceea-i deschise lui Letiaga. Acesta clătină din cap, îşi umflă obrajii şi miji ochii spre el. Apoi îl îmbrăţişă.

— Arăţi groaznic, frate.

— Asta pentru că lucrez în aer liber.

— Corect. Bună treabă. Ţi-ai făcut necazuri în stil mare.

- Eu?

— Bătrânul o să-ţi cam frece ridichea. Să mergem în centrul radio.

Artiom îşi conduse oaspetele înăuntru. îi aşteptau acolo; Arseni cu fiii lui. Lioka privea spre copaci, de pe acoperiş. Savelii se făcuse ghem în excavator, ca să nu-1 termine lune- tiştii. Oamenii cenuşii promiseseră un armistiţiu, însă nu stabiliseră termenii. Nu se simţea în largul său.

— Cine-s ăştia? arătă Letiaga din bărbie, suspicios, spre străini.

— Oameni. Simt oameni, frate. Oameni care trăiesc în alt oraş. In Murom. Au venit să ne salveze pe noi, pe tine şi pe mine.

— Murom? îl întrebă Letiaga pe Arseni. Asta-i undeva la nord de aici?

— E la est de Moscova, răspunse Arseni.

— Şi de cine vrei să ne salvezi, tataie? întrebă Letiaga. De diavolul cu coame?

— De cineva ca tine... poate doar de el însuşi, îi zâmbi Arseni.

— Unde-i Miller al tău? Artiom trecu de operatorul radio, în camera de control. Ard de nerăbdare să discut cu el.

Se întoarse cu spatele la Letiaga, doar o clipă.

Se auzi o succesiune rapidă de pocnete.

Artiom se răsuci pe călcâie, din cauza fiorilor îngheţaţi în lungul spinării, când auzi gâlgâitul, şi-i văzu pe cei trei călători întinşi pe podea, toţi trei. Şi Letiaga trecea ţanţoş printre ei, ca un bărzoi, dându-le lovitura de graţie cu câte un glonţ în cap, de sus.

Când îl văzu pe Artiom, îşi aruncă pistolul Stecikin la podea. Apoi ridică mâinile.

In numai jumătate de minut... ucisese trei oameni.

— Tu... Ce-ai făcut...? De ce?

Automatul lui Artiom îi ochi costumul de protecţie; mâinile îi tremurau, însă Letiaga era răbdător, aştepta ca Artiom să-l ochească aşa cum trebuie.

— Oameni... din Murom. Au venit pentru noi! Ticălosule!

— încet. încet, Artiom. Nu.

— Gunoiule! Trădătorule! Ai devenit un trădător!

— Ascultă. Calmează-te. S-a terminat. S-a terminat.

— Ce s-a terminat? Ce? De ce i-ai omorât?

Pe feţele lui Arseni şi Igor zâmbetul încă stăruia. Găurile din frunte şi zâmbetul pe buze. Mihail arăta sobru. Podeaua era acum complet inundată cu zoaie lipicioase: era imposibil să nu calci în ele.

— Sunt spioni. Avem ordine, Artiom.

— Ce ordine? Cine? De la dne?

— Ordine privind expunerea. Contramăsuri privitoare la dezvăluiri, asta-i. Miller... Lasă-1 să-ţi explice.

— In genunchi! Mâinile pe ceafă! Să le văd! Mergi în genunchi! în camera de control! Pe-aid! Haide! Unde-i Miller al tău? Unde-i?

— Lasă-mă... Acolo, vezi. Nu fac nimic. Nimic. Doar un moment. Am să comut pe frecvenţă. S-a terminat. Nu fii supărat. Te înţeleg. Tovarăşe colonel?

— Pune căştile pe birou. Şi-ndepărtează-te. Du-

te la colţ.

— Artiom? şuieră un glas în difuzor. Artiom, eşti acolo?

— Ce-i asta? Toate astea... ce-i asta? Spune-mi despre ce-i vorba! Număr până la trei, ai înţeles? Bătrân... Ce se-n- tâmplă aici? Care-i treaba cu capacul ăsta deasupra Moscovei? De ce-ascundeţi lumea de noi? De ce m-ai minţit? Pentru ce? Şobolan nenorocit... Bătrân... Ologule... De ce m-ai minţit în halul ăsta tot timpul?

— Nu-i un capac, Artiom. Miller înghiţise tot fără să se înece. Nu-i un capac, ci un scut.

— Un scut?

— Este un scut, Artiom. Instalaţiile de bruiaj nu ascund lumea de Moscova, ci ascund Moscova de lume.

— Pentru ce? Ce dracu' este...

— Războiul nu s-a terminat, Artiom. Nu suntem singurii care au supravieţuit. Şi duşmanii noştri au făcut-o. America. Europa. Occidentul. Ei încă au arme. Şi singurul motiv pentru care nu ne-au terminat - singurul motiv - este convingerea lor că noi am crăpat toţi şi n-a mai rămas nimic aici! Că totul a fost distrus. Dacă permitem să fim expuşi... Indiferent cum se întâmplă asta... Radio sau infiltrare... Dacă află, într-un fel sau altul - şi tot încearcă - ne vor pulveriza imediat. Pe toţi. M-auzi? Antenele de bruiaj nu trebuie distruse! Să nu îndrăzneşti să te-atingi de ele!

— Războiul s-a terminat cu mulţi ani în urmă!

— Nu s-a terminat niciodată, Artiom. Niciodată.

Capitolul 17

Totul corect

Erau tot acolo, în oglinda retrovizoare: centrul radio de unde plecaseră, cei zece piloni supravieţuitori, excavatorul, cu braţul ridicat pentru altă lovitură care nu meii pornise însă, catastrofalul viraj al Autostrăzii Entuziaştilor în Autostrada Ocolitoare şi nu trei sau patru, ci şase camioane blindate, cu desant pe barele de protecţie şi mitraliere pe capotă, un şir de oameni fără însemne şi un şir de elice care începuseră iar să funcţioneze, odată cu vântul care începuse să bată din nou. O mulţime de lucruri rămăseseră în urmă acum şi, cumva, încăpuseră toate în dreptunghiul acela prăfuit. Totul păruse uriaş, însă se dovedise a fi mic. Arseni şi cei doi fii ai lui erau singurii care nu se potriviseră.

— Şi ce se-ntâmplă cu ei? întrebă Artiom. Ar putea măcar să-i îngroape.

— Vor face curăţenie şi fără tine, zise Letiaga. După tine şi după mine. Lasă asta. Relaxează-te.

Nici groapa câinilor nu se potrivise în oglindă.

Savelii şi Lioka stăteau pe bancheta spaţioasă din spate. Artiom nu-şi negociase doar propria imunitate, ci şi pe a lor. Mica japoneză a lui Savelii ridica praful în urmă, legată de maşina de teren, luată prizonieră. Savelii refuzase s-o abandoneze.

— Personaje dubioase, spuse Savelii. Asta-i

primul lucru la care m-am gândit când i-am văzut pe autostradă.

— Veniseră din Murom, spuse Artiom. Au acolo o mănăstire frumoasă, după cum spuneau. Albă şi albastră ca cerul.

— Ziceau că vin din Murom şi c-au mers pe jos, îl corectă Letiaga. Poate că i-a lăsat un elicopter la sol, la vreo zece kilometri de-aid. Le-au oferit o poveste de acoperire, pe care s-o dezvolte şi i-au lăsat de capul lor. întotdeauna se găseşte cineva care să-ncerce să treacă. Ticăloşii tot vin.

— Dar ei m-au chemat la radio..., gândi Artiom cu glas tare. Atund când m-ai apelat tu. De ce să fi făcut asta?

— Nu ştiu, mărturisi Letiaga. Dar ordinele mele sunt clare.

— Ştii, imediat mi s-a aprins beculeţul, interveni Savelii în discuţie. Cum am auzit engleza la radio, s-a şi aprins! Yankeii n-au crăpat! Noi credem că i-am terminat pe toţi, pân-a murit şi ultimul câine, dar acum cântă şi-un cântecel împreună. Mă gândesc ca şi tine: ce urmează? Nu ne vor lăsa nidodată să respirăm uşuraţi? Tot ce-au visat vreodată a fost să ne distrugă! Să ne colonizeze! Rotschild ăia şi tot rahatul ăla global. Şi jur pe Dumnezeu, fix la asta m-am gândit: poate că ei sunt cei care ne târăsc cu faţa în jos prin căcat, la metrou?

Lioka plescăi buzele gurii sale fără dinţi. Ce voia să spună? Că-i era dor de casă?

— îhî, mârâi Nigmatulin, care şofa. De-ar fi aşa. Nu şi-ar murdări ei mâinile cu asta. Ne-ar pocni cu rachetele imediat ce ne-ar adulmeca pe undeva. Şi cu ce să le mai interceptăm atund? Am tras toate blestematele alea.

— Da, acum e dar. Imediat ce-ai explicat cum

stă treaba, s-a lămurit totul, şuieră Savelii printre dinţi. Totul se potriveşte. Instalaţiile de bruiaj. Conduceam pe lângă ele şi, la naiba, m-am întrebat: Ce-i asta? Pentru ce toate astea? Povestea cu care m-a zăpădt Artiom - Linia Roşie, oamenii înşelaţi şi închişi sub pământ - i-o nebunie, nu-i aşa? îmi pare rău, frate, bineînţeles că da. Dar unde-i sensul în toată povestea asta? Conduceam de zor şi mi-am dat seama: eşti un tip de treabă, dar vorbeşti prostii. Am simţit în sufletul meu că-i o aiureală. Nu putea fi adevărat. Propriii noştri oameni să ne trateze aşa, fără niciun motiv real. Dar când ai explicat, atunci am ştiut în sufletul meu: asta-i. Punct ochit. Am simţit că se potriveşte totul. Ei ne-au lăsat în pace în toţi anii ăştia. Iar noi am supravieţuit cumva, netulburaţi. Acum e cât se poate de clar ce şi cum. Aşa-i, Artiom?

- Da.

Depăşiră inelul ocolitor: unele vehicule făcură la dreapta, în ambuteiajul mort, altele făcură la stânga, dar toate se îndreptau spre acelaşi loc, iar ei se întorceau la Moscova, să-şi petreacă zilele pe care le mai aveau de trăit.

Era un vehicul de teren bun: banchete din piele, blindaj gros de-un deget şi nişte instrumente speciale. Motorul torcea frumos, Nigmatulin conducea hotărât, iar mumiile treceau pe lângă ei ca fulgerul, precum cadrele dintr-un film, ca o singură persoană.

— Maşină bună, zise Artiom. Nu ştiam c-avem

aşa ceva. — Avem acum.

Artiom îşi muşcă obrazul pe dinăuntru, în loc să-1 întrebe pe Letiaga orice altceva. Nu voia s-o

facă în faţa celorlalţi. Şi apoi, în cele din urmă, cedă:

— Am văzut deja maşina asta, ştii. Pe strada Ohotni Riad.

— Ştiu.

— Şi-am crezut că voi fi lăsat lat acolo.

— Dar n-ai fost.

— De ce?

— Te-au recunoscut ca unul dintre noi. Cum să-1 fi lichidat pe unul de-ai noştri?

— Dar dacă n-aş fi fost recunoscut? Dac-aş fi purtat o mască de gaze?

— Atunci... N-ar trebui să bântui peste tot cu o staţie de radio. Nid măcar antenele de bruiaj nu pot anihila complet un semnal izolat. Ele blochează orice intră, dar nu întotdeauna tot ce iese. Aşa c-a trebuit să găsim o soluţie specifică.

— Cum căutaţi oamenii?

— Cu ăsta. Letiaga bătu cu palma panoul de instrumente. Avem un localizator de poziţie. E o maşină bună.

Savelii se foi. Ceva din mintea lui nu fusese încă lămurit.

— Şi de ce nu le spuneţi oamenilor? Atund n-ar mai fi nidun fel de probleme... Felul cum am bulibăşit noi lucrurile...

— Trebuie să evităm panica, zise Letiaga. Şi apoi... Oamenii au rubedenii, unele aid, altele în altă parte... In fond, asta-i Moscova. Vor începe să se strecoare afară. Atund cu siguranţă vom sfârşi prin a fi descoperiţi. Nici măcar în Ordin nu ştiu toţi.

— Nu ştiu toţi, încuviinţă Artiom.

— Păi, poate că şi eu am rude, răspunse Savelii.

Insă într-un caz ca ăsta! Nu putem face o simplă spoială, pentru că ticăloşii ne-ar termina.

De pe locul şoferului, Nigmatulin mormăi ceva de neînţeles, afirmativ.

— Nu te enerva pe bătrân, se întoarse Letiaga spre Artiom de pe locul din faţă. De-asta nu ţi-a spus. Şi eu am aflat de unul singur, acum un an. Probabil c-avea de gând să-mi spună.

— Probabil.

— Ai făcut totul cum trebuie, frate, zise Letiaga. Ai venit cu noi. Totul va fi bine.

— Şi ţineţi sub supraveghere toată Moscova? întrebă Artiom. Urmăriţi localizarea fiecăruia?

— Da, aşa facem. Nu tu, Artiom. Noi o facem, Ordinul, îi supraveghem. Le controlăm poziţia.

— Dar am urcat la suprafaţă zilnic.... până la etajul patruzeci şi şase... Am transmis zilnic. Cu-asta cum rămâne?

— Cum adică?

— Nu m-aţi auzit?

— Te-am auzit şi te-am văzut.

— Dar vă stricam acoperirea! Acoperirea noastră! A tuturor!

Letiaga privi spre Nigmatulin. Apoi se întoarse spre Artiom, mijind ochii.

— Miller a zis să nu ne-atingem de tine.

— De ce?

— Păi, eşti ca din... familie. Ar fi fost ciudat.

— Trage pe dreapta, răspunse Artiom. Mi-e rău.

Nigmatulin făcu aşa cum i se ceruse. îl lăsă pe Artiom să-şi verse maţele. Totul rămase la marginea drumului: votca de casă cu dinţi sparţi, o lume întreagă şi vie, vorbăreaţă, şi, pe undeva prin ea, punctul unei fortăreţe albe ca zăpada, cu turle

albastre precum cerul. In mod clar, nu avea cum să ducă toate astea înapoi acasă, în metrou, cu el.

Acum putea să doarmă puţin.

— Ai luat o doză? îl întrebă Letiaga bănuitor pe somnorosul Artiom.

— Am rău de maşină, zise Artiom.

4 * *

Când deschise ochii, se aflau deja la Moscova. Rulau de-a lungul cheiului. Se lăsa noaptea.

Artiom nu recunoştea oraşul de dincolo de geam. Moscova era la fel ca de dimineaţă. Insă cineva pusese ochi noi în capul lui.

Era un sentiment ciudat. Ciudat şi prostesc.

Acum, tot ce era în jurul său părea o făcătură: clădirile abandonate erau decoruri de scenă; palatele goale erau

capcane; cadavrele din maşini erau manechine. Cândva obişnuia să se uite prin tubul magic al unui caleidoscop şi să vadă mirajul de o frumuseţe răscolitoare; şi apoi ceva-1 aducea în starea în care-1 făcea bucăţi, iar cartonul pictat şi bucăţelele de sticlă multicoloră i se scurgeau în palmă. Şi cum poţi să visezi la un carton?

încercase să iubească Moscova din nou şi să-i fie dor de ea, dar nu putea. Era o păcăleală. Nu era nimic altceva decât un model decupat din carton, morţii din oraş la fel, oameni decupaţi din carton, iar durerea lor era de asemenea modelată, făcută din papier mâche. Totul fusese aranjat astfel pentru un public: de presupus că pentru cel din metrou, însă, de fapt, pentru cel de peste

ocean.

Ce mai descoperire făcuse. Cu adevărat importantă. In fond descoperise întreaga lume, toate continentele, din- tr-odată. Şi în acelaşi timp era inutilă: cu informaţiile acelea nu putea face nimic în trei săptămâni. De fapt, mai avea el trei săptămâni? Dozele se tot adăugau şi câtă radiaţie absorbise de atunci? Poate că mai avea două săptămâni, nu trei.

Se deplasau de-a lungul râului, pe lângă Kremlin.

Kremlinul era neatins, dar se prefăcea şi el că e mort.

îşi aminti cum supraveghetorii din Schiller îi ucideau pe oameni, spărgându-le capul cu ţevi de ranforsare, doar ca să fie siguri că nu vor îngropa pe nimeni de viu. Să nu crezi că tot ce zboară se mănâncă.

Aşadar, avea Miller dreptate? Meritau toate astea?

Da, i-au minţit pe oameni, dar ca să-i salveze. Corect?

Era vreo cale să trăiască cu asta? Măcar pentru două săptămâni?

O să-l întrebe pe Miller.

* * *

în Boroviţkaia trecură toţi prin decontaminare. Lioka şi Savelii fură duşi în altă parte, cu promisiunea că vor fi trataţi bine. Letiaga îl conduse pe Artiom prin pasaje întunecoase de legătură, spre Arbatskaia, la Miller. Artiom nu vorbea: parcă avea dinţii încleiaţi cu catran. Letiaga fluiera îngrozitor.

— Ce s-a întâmplat acolo, în Reich? Cum de-ai scăpat? întrebă el în cele din urmă, când începu, pentru a treia oară, aceeaşi melodie.

— A fost rău, zise Artiom. Am crezut c-o să crăp. Scrisoarea mi-a fost luată. De Dietmar.

— Ştim.

— Vezi, râse Artiom, fără a privi spre Letiaga. Voi, toţi, ştiţi totul. Se pare că eu sunt singurul care habar n-are de nimic, în mă-sa.

— îmi pare rău, frăţioare, zise Letiaga. Eu chiar am vrut să te scot de-acolo. Dar situaţia asta cu adevărat *achtung* a explodat. Cu Roşiii şi cu Reichul.

— Asta mi-am zis şi eu, dădu din cap Artiom.

— I-am raportat bătrânului. A zis c-o s-o rezolvăm noi. Să nu fii supărat pe el.

— Nu simt supărat.

— Totul se rezolvă chiar acum. N-avem destui oameni. Am să te las aici, apoi mă duc cu-alte treburi. Roşiii au fost afectaţi de foamete. Toate ciupercile au putrezit. Iar acum războiul este singura metodă pe care o au la dispoziţie pentru a împăca populaţia flămânzită. S-ar putea împrăştia până-n Hansa. Şi oriunde în altă parte. Trebuie să fie împiedicaţi. Şi, repet, nu-i altcineva în afară de noi care să facă asta. Se coace bătălia finală, cea decisivă.

— Vezi, ciupercile... Se pare că-s cu adevărat importante, zise Artiom.

— Au devenit, se învoi Letiaga şi mai fluieră puţin.

— Ce zice Miller?

— Mi s-a spus să te predau viu şi nevătămat şi să-ţi satisfac orice moft, răspunse Letiaga.

— înţeleg.

— Eu sunt doar un om mărunt, frate. Nici măcar nu mă gândesc să-mi bag nasul unde nu-mi fierbe oala. Fiecare trebuie să-şi vadă de treaba lui, cred. Şi să nu se amestece în treaba altuia. Cine-s eu să dedd ceva? Mă-nţelegi?

In cele din urmă, Artiom se uită la el. Cu prudenţă, tocmai ca să înţeleagă cu adevărat.

— Nu eşti tu chiar atât de mărunt, îi spuse.

* * *

— Artiom!

Colonelul ieşi de după biroul său ca să-l întâmpine.

Artiom stătu locului, fără să spună nimic: toate discursurile pregătite din timp i se acriseră în gură, ca laptele porcului, prins; le scuipase înainte să intre în birou, însă gustul de zer amar îi dăinuia pe limbă.

— Ascultă, îi spuse Miller.

Artiom ascultă. Şi-şi plimbă ochii prin odaie. Un birou inundat cu hârtii. Hărţi pe pereţi. Erau şi instalaţiile de bruiaj pe ele? Şi liniile de apărare ale Moscovei? Lista de pe perete cu numele băieţilor care fuseseră ucişi când Roşiii năvăliseră în buncăr. Unde se duseseră sufletele lor, al Numărului Zece, al lui Ullman, ale întregului echipaj? Poate că erau sub coala aceea de hârtie, respirând aburii de alcool dinspre păhărelul pe jumătate băut. Complet ameţite de jumătatea aia

de pahar, ambele plutoane: un suflet nici n-avea nevoie de foarte mult.

— Nu vom sufla un cuvinţel despre treaba asta, zise Miller. Mă ocup eu de toate. E greşeala mea. Nu te-am avertizat.

— Ded, nu Roşiii sunt vinovaţi? întrebă Artiom. în camioane? La centrul radio?

- Nu.

— Dar nu simt oamenii noştri, nu? Doar nu i-am omorât pe ai noştri!

— Nu, Artiom.

— Cine sunt? Ai cui oameni erau?

Miller ezită o clipă, de parcă se întreba la ce-i folosea adevărul: ce-ar fi putut face cu el?

— Ai încasat o supradoză de radiaţii?

Se trase mai aproape de Artiom şi se opri în aşa fel încât să nu fie în propria lui lumină.

— Ai cui soldaţi erau?

— Ai Hansei. Erau oamenii Hansei.

— Hansa? Dar turnurile eoliene... Cine-a construit turnurile eoliene? Am auzit ceva despre deţinuţii politici, trimişi de Linia Roşie... Alungaţi... Din Rokossovskogo Bulevard... Din Lubianka... Pentru munca de construcţie.

— Artiom.

Colonelul păcăni dintr-o brichetă şi aprinse ţigara cu o singură mână.

— Vrei o ţigară?

- Da.

Artiom se servi. O aprinse. începu să tragă adânc şi din plin în piept. Liniile se conturau mai precis, mai distinct. Nu-şi întrerupse superiorul şi

nid nu încercă să-l ajute.

— Artiom, înţeleg că va fi greu pentru tine să mergi pe încredere. Acum. Dar gândeşte-te, ar construi vreodată Linia Roşie ceva pentru Hansa? Tocmai pentru duşmanul său jurat?

- Nu.

— Corect. N-ar face-o. Au făcut totul singuri. Au destui... lucrători şi echipament.

— Şi cadavrele din groapă... Acolo e săpat un puţ imens, cu leşuri înghesuite unul peste altul până la buză. Ei cine au fost?

Miller dădu din cap. Ştia despre groapă. Ştia şi despre câini?

— Spioni. Sabotori. Posibil spioni şi posibil sabotori.

— Hansa făcea asta fără ştirea noastră... Fără ca nimeni să ştie... In toţi anii ăştia? A ascuns totul de noi? A acoperit totul, a şters totul? Toată planeta?

— Cu scopul de a salva Moscova.

— De ce nu... Occidentul, americanii... De ce nu bombardează şi celelalte oraşe? Uite, am auzit cu urechile mele! Petersburg! Vladivostok! Ekaterinburg! Stmt acolo... Bolboroseau de toate... Subiecte paşnice. In rusă! Sunt toţi acolo! Ţara-i acolo! Suntem singurii lipsă? Ce-i cu războiul ăla? încă durează?

— Acolo... Ce ştii tu despre „acolo"?Ai ascultat transmisiunile timp de jumătate de oră. Totul nu-i decât o strategie radio, Artiom. Cum poţi spune dne-i de partea noastră şi cine-s mercenari plătiţi? Unde le sunt sabotorii? Ce-i cu adevărat al nostru

acum, în afară de metrou? Nimic. Metroul e tot ce ne-a mai rămas! Unde-i viaţa adevărată, vie, acolo? Au plasat provocatori peste tot, ca păianjenii aşezaţi în plasele lor. „Aid Vladivostok, veniţi şi alăturaţi-vă nouă. Aid Petersburg, veniţi la noi!" Şi toată lumea ademenită spre ei, de prin sate, e lichidată pe loc. Un glonţ în frunte. Nu există nidun fel de Rusie! Totul s-a întâmplat aşa cum ne temuserăm că va fi. Ne-au bombardat, ne-au zdrobit şi ne-au ocupat. Dacă nu rezistăm aid - dacă-i lăsăm să afle că am supravieţuit - atund urmăm noi. Avem o singură cale de a ne salva. Să ne prefacem morţi. Să ne consolidăm forţa. Astfel încât să ne putem întoarce.

— Dar dacă oamenii ar veni, pur şi simplu, la noi? Oamenii noştri? De pildă, cei din sate? Nu sabotori, ci ai noştri? Ruşii? Oameni sinceri?

— Războiul continuă, Artiom. Nu-i posibil să verifici pe toată lumea. Sunt duşmani, punct.

— Şi dacă nu vin dinspre est, ci dinspre vest?

— Toate direcţiile principale sunt acoperite.

— Iar instalaţiile de bruiaj?

— Aceea nu-i singura staţie.

— Aşadar, n-aş fi... N-aş fi realizat oricum nimic, nu?

— N-ai fi avut timp, Artiom. Este bine că Letiaga te-a scos de acolo. Dacă ai fi distrus încă un pilon, n-aş mai fi putut să cad la învoială cu ei. Ordinele lor erau să nu ia niciun prizonier.

Artiom trase un fum, îşi căută cuvintele, desfăcându-le şi înşirându-le.

— Mă supravegheai? Când m-am căţărat în

vârful clădirii Tricolor? Zgârie-norul?

Colonelului îi zvâcni gura: Letiaga trăncănise.

— Ştiam.

— De ce nu m-aţi redus la tăcere?

— Pentru că eşti unul de-ai noştri. Chiar dacă... Ţi-am zis chestiile alea.

— Dar tu, tu însuţi... când ai aflat? Cum?

— Am fost pus în temă. Acum ceva timp.

Artiom trase un fum. Se aşeză pe podea, sprijinit cu spatele de perete: nu exista niciun scaun. Acum Miller, în scaunul său cu rotile, era mai înalt decât el. Trebuia să fie mai înalt decât Artiom în orice circumstanţe. Fusese mai înalt ca el, pe când avusese picioare în loc de roţi.

— Ştii, Sviatoslav Konstantinovich.. în ultima noastră discuţie, ai demonstrat cu putere de convingere că sunt schizofrenic.

— Am făcut-o ca să te protejez. Ca să nu faci... Tot ce-ai făcut.

— Dar de ce n-ai explicat, pur şi simplu? Sau totuşi simt schizofrenic?

— Artiom...

— Spune-mi. Sunt schizofrenic sau nu? Spune-mi doar.

— Ascultă-mă. Povestea ta cu Intunecaţii. Convingerea ta că ai fi putut salva lumea. Că ai fost ales de ei. Că omenirea va pieri din cauza ta. Cum să-ţi spun... Cum să spun aşa ceva pur şi simplu?

Toată povestea lui despre întunecaţi. Toată povestea lui. Toată.

— Nimic din alea n-a fost important, aşa-i? Că i-am lovit cu rachetele... Asta n-a schimbat nimic, nu? N-am fost niciodată ultimii oameni de pe Pământ, aici, în Moscova. Iar întunecaţii n-au fost niciodată singura noastră speranţă. Nu i-am salvat, pentru că... doar pentru că... dar nu s-a întâmplat nimic îngrozitor. Lumea încă trăieşte la fel ca-na- inte. Dar dacă i-am fi salvat... ei bine, atunci aveai pe cine să vezi la zoo. Că erau sau nu îngeri, ar fi cu totul irelevant. Nu un miracol, ci doar o curiozitate. Chiar şi eu cred că-i caraghios. Ce labagiu caraghios sunt, nu-i aşa, Sviatoslav Konstantinovici?

-Nu.

— Ca-ra-ghios, protestă Artiom.

Era greu să cânte, să pronunţe vocalele: de parcă o guşă îi stătea în cale.

— Am încercat să-ţi explic. Ţi-am zis că erai prea tulburat de ei. Insă având în vedere situaţia

ta, n-aveam niciun drept să încalc secretul vizavi de scut.

— Situaţia mea, repetă Artiom. Da. Schizofrenic în mod clar. Prima dată, credeam că salvez lumea, apoi am crezut c-am distrus-o. Iluzia grandorii.

— Pur şi simplu, nu erai informat suficient de bine. A trebuit să născoceşti tot restul. Insă după conversaţia noastră de-acum, simt convins că ai o judecată perfect sănătoasă. Nu-i greşeala ta.

însă a cui era? Artiom privi mucul arzând al ţigării sale de parcă era ţeava unui pistol. Arăta ca un infern de buzunar. Mereu acolo, cu el.

— A trebuit să născocesc o grămadă de lucruri pentru mine, căzu el de acord.

— Dacă crezi că pentru mine a fost uşor...

— Nu cred. Am fost, pur şi simplu, idiot. Oricum, pentru ce-am făcut toate astea? Am crezut că te-aş putea lua pe tine... Ania, înainte... Şi pe tine... Băieţii... Pe tatăl meu vitreg... înapoi la suprafaţă. Ca să putem trăi... într-un oraş, împreună. în case. Aşa m-am gândit. îmi imaginam. Chiar şi în mănăstirea aia... Toţi împreună. Sau să plecăm... pe calea ferată. Să aruncăm o privire prin ţară şi pe pământ. Era un vis. Dacă lumea mai e acolo; aşa m-am gândit. Apoi am... Dar toată lumea ştia. Crezi că trebuie să-i minţiţi pe oameni? De ce să nu le spuneţi? Lăsaţi-i s-aleagă singuri... Dacă vor să plece, lăsaţi-i să plece!

— Iar începi să vorbeşti ca un smintit? se încruntă Miller. Vor părăsi Moscova. Şi apoi ce? Vor fi lichidaţi, unul după altul! Toţi! Aici suntem încă împreună. Metroul este fortăreaţa noastră. O fortăreaţă asediată de duşmani. Facem toţi parte din garnizoană, nu doar Ordinul, ci toată lumea. Şi nu vom rămâne aid pentru totdeauna. Ne adunăm puteri ca să lovim. Pentru un contraatac. E clar?

Vom pleca de aid. Dar nu ca să ne predăm! Nu ca să ridicăm steagul alb! Nu vom alerga nesăbuit. Vom pleca de aid să recuperăm ceea ce ne aparţine. Trebuie să ne recâştigăm ţara! E clar, sau nu? însă acum nu-i nimeni care să te aştepte acolo.

— Nici aid nu m-aşteaptă nimeni.

— Nu-i adevărat. Nu te-am chemat ca să te smiorcăi. Şi nici de acolo nu te-am scos pentru asta.

— Atunci, pentru ce?

Miller se târî înapoi spre biroul său buncăr, trase un sertar, scotoci prin el o vreme, încruntat, şi scoase ceva.

- Uite.

Inaintă spre Artiom şi întinse pumnul. îl deschise încet. Nu teatral, ci de parcă se lupta cu sine însuşi. In palma lui se afla o plăcuţă de identificare. Pe o parte a ei era gravat: „Dacă nu noi, atunci cine?" Artiom o luă. îşi umezi buzele uscate şi-o întoarse. „Artiom întunecatul": prenumele pe care i-1 dăduse mama şi porecla inventată de el. Plăcuţa lui de identificare. Aceeaşi pe care Miller i-o confiscase cu un an înainte.

— Ia-o.

— Ce-i cu... asta?

— Vreau să vii înapoi, Artiom. M-am gândit la toate şi vreau să revii în Ordin.

Artiom îşi examină suspicios numele. Nu avea niciun sens; nu mai însemna nimic. Era penitenţa lui, crucea lui arzând, o reîmprospătare a memoriei despre el însuşi. Dar acum ce mai era? Nu era el de vină. Se terminase cu asta. îşi trecu degetul peste aliajul negru al literelor gravate. Ceva-i ciocănea în urechi.

— Pentru ce? Pentru c-am expus deghizarea Moscovei?

— N-am să-i las să pună ghearele pe tine, răspunse Miller. Eşti imul dintre noi. Ei n-au decât să-şi muşte buzele.

Artiom îşi termină ţigara. Se opri la punctul în

care tutunul îi arse degetele. „Ei."

— De ce ai nevoie de mine?

— In clipa asta, fiecare om contează. Trebuie să-i oprim pe Roşii. Cu orice preţ. Şi să-i rezolvăm şi pe fascişti. Este ultima şansă de a opri războiul, Artiom. Altfel nu vor mai fi niciun fel de semnale radio aici, şi nu din cauza bruiajului...

Ci din cauza noastră. Facem treaba Occidentului. Nici măcar nu vor avea şansa de a fi surprinşi. înţelegi?

— înţeleg.

— Ei bine? Eşti cu noi sau nu? Numai să te peticesc niţel şi te poţi alătura trupei.

— Cum rămâne cu oamenii mei? Savelii şi Lioka? Cu ei ce-ai să faci?

— O să-i luăm pentru antrenament. Din moment ce i-ai validat deja pentru accesul la un secret de stat.

— în Ordin?

— In Ordin. Din câte am înţeles, voi trei aţi ocupat centrul radio. Asta-i o recomandare bună.

Asta era tot? Artiom îşi trecu mâna peste scalp. Saşenka îi răsese ţeasta.

— Ai încasat prea multe radiaţii, spuse Miller fără echivoc. O să te băgăm în spital. Rămâi acolo o vreme şi-o să vedem ce şi cum. Şi apoi...

— Sviatoslav Konstantinovich îmi permiţi să pun o întrebare? Ce era în plic?

— în plic?

— In plicul pe care trebuia să-1 predăm Reichului.

— Aha, se încruntă Miller, încercând să-şi amintească. Un ultimatum. Un ultimatum al Ordinului. O cerere de încetare imediată a operaţiunii şi retragerea tuturor forţelor.

— Doar atât?

Colonelul se întoarse pe loc. Ţigara răsucită, fumegând între dinţii lui, descrise un cerc şi împrăştie o perdea de fum. Spuse apăsat:

— Un ultimatum din partea Ordinului şi a Hansei. Din ambele părţi. împreună. Punct. Te aşteaptă, Artiom.

Artiom potrivi şnurul, îl puse pe după gât, şi ascunse plăcuţa de identificare sub cămaşă.

— Mulţumesc că ai încredere în mine.

In sinea sa se întrebă de ce nu fusese lichidat în buncăr. Letiaga era de vină? Dacă-1 însemnaseră pe Artiom cu o linie roşie, ar fi fost mai bine sau mai rău? Se simţea mai bine acum, că ştia? Cum era să moară de boala radiaţiilor? Putea să fie aid în biroul lui Miller, împreună cu băieţii. Putea să fie un şir de litere pe foaia aia de hârtie, mereu beat şi vesel.

— Zilele noastre de luptă nu s-au terminat! promise colonelul. Doar că trebuie să te punem...

— Nu trebuie să mă puneţi nidunde. Deja ştiu totul despre mine. Băieţii au ceva în desfăşurare azi?

— Ceva în desfăşurare?

— Mi-a zis Letiaga. O operaţiune. împotriva Roşiilor.
Nu-s destui oameni, zicea.

Miller clătină din cap.

— Tu nid măcar nu poţi sta în pidoare, Artiom! Ce-ai putea face? Du-te şi odihneşte-te... E dneva acolo... Cu care să sodalizezi.

— Am să mă duc cu ei. Când pornesc?

— De ce dracu'?

Miller se trânti cu fundul de podea.

— De ce nu poţi liniştit în banca ta?

— Chiar vreau să fac ceva, zise Artiom, deşi ar fi trebuit să spună „o ultimă chestie". Nu doar să zac pe aid, d chiar să fac în sfârşit ceva important.

— Arată ca o cameră pentru vizite conjugale la

închisoare.

— Ai vrea să ieşi la plimbare?

-Da.

Ea împinse uşa şi ieşi prima; Artiom o urmă.

Arbatskaia era ca sălile unui palat regal, ca Rusia din- tr-un vis: grandioase, albe şi aurii şi nesfârşite. Aici aveai unde să mergi: să urmezi perspectiva până în punctul ei de dispariţie.

— Ce s-a întâmplat cu tine?

— Nimic. Am primit o doză de radiaţii. Dacă te referi la frizura mea.

— Mă refer în general.

— în general? în general... Ştiai? Despre radio?

— Nu.

— Nu ţi-a spus niciodată pân-acum?

— Nu, Artiom. Niciodată. Nu mi-a spus nimic de asta, până acum.

— înţeleg. Păi, atunci, asta e. Nu-i nimic de adăugat.

— Tu n-ai nimic de adăugat?

— Ce altceva ar mai fi de spus? Am găsit ceea ce căutam. Asta-i tot.

Oamenii îi cercetau cu privirile. Pe ea. Toate fosilele din Statul Major şi războinicii de birou din Arbatskaia îşi pocneau încheieturile înţepenite, răsudndu-şi trupul cu totul, dacă gâtul lor stacojiu, zbârcit, nu se mai putea întoarce. Ce-i drept, Ania era frumoasă. înaltă, zveltă, arogantă. Cu tunsoare băieţească. Sprâncene pensate elegant. Arcuite. Şi, dintr-odată, iat-o îmbrăcată în rochie.

— Aşadar, acum ai de gând să te întorci?

Spusese asta cu glas neutru, de parcă era la fel şi pe dinăuntru, şi pe dinafară. Ca şi cum faţa îi era confecţionată din porţelan şi avea în spate o cheiţă pentru întors.

Spinarea lui Artiom fu năpădită dintr-odată de

transpiraţie.

Există anumite lucruri de care înveţi să nu-ţi fie teamă, însă el nu-şi dezvoltase niciodată imunitatea faţă de asemenea conversaţii. Mergea agale, numărându-şi paşii tăcuţi;

 iar aceştia deveniră în acelaşi timp ceasul ticăind al stângăciei sale, al laşităţii şi al nefericirii.

— Asta presupune şi tatăl tău. Mi-a înapoiat plăcuţa de identificare.

— Mă refeream la noi.

— Păi... Dacă-i accept oferta... Şi am acceptat-o. Atunci nu voi avea... Unde să merg... Nu pot trăi în Expoziţiei, nu? Voi rămâne aid. Cazărmile. Astăzi are loc un soi de operaţiune. Mă trimit să iau parte la ea. Şi...

— Ce are asta de-a face cu vorbim noi? încetează.

— Ascultă. Nu pot... Nu pot să-nţeleg. Cum? Cum am putea s-o luăm de la capăt.

— Vreau să te întord.

Vorbea în acelaşi fel, calmă, fermă, liniştită. Cu o figură impasibilă. în Arbatskaia nu exista niciun loc unde doi oameni să poată sta de vorbă. Mai bine printre necunos- cuţi, decât printre ai tăi, aflaţi de partea cealaltă a zidului. Mulţimea bruia semnalul; în mulţime, puteai discuta de la om la om.

— N-a funcţionat pentru noi, Ania. Nimic n-a mers bine în ce ne priveşte.

— N-a mers bine. Şi-atund?

— Asta-i tot.

— Asta-i tot? Ai renunţat?

— Nu. Nu despre asta-i vorba.

— Aşadar, n-ai vrut oricum? Şi-ai tăiat-o pur şi simplu? Te-ai folosit de nişte scuze idioate şi-ai şters-o.

- Eu...

— îţi spun că am nevoie de tine. Am nevoie de tine, Artiom. îţi dai seama cât mi-e de greu s-o spun? Cât de greu mi-este?

— E greu s-o mai dregem acum.

— Ce să dregem?

— Povestea noastră. Tot ce s-a întâmplat nasol. Şi asta, şi aia... Totul. Prea multe greşeli.

— Aşadar, o ştergi pur şi simplu. Prea multe greşeli, aşa că acum o să plec. Asta era?

- Nu.

— Ba da, asta era! Iar eu trebuia să mă gândesc: dacă pleacă, atunci e-n ordine. Se pare că, oricum, n-avem ce să dregem. Asta era?

— Nu. Ce crezi...? N-am de gând să vorbesc despre asta în public.

— Nu? Dar tu eşti cel care m-a scos la o plimbare. Un adevărat strateg.

— încetează.

— Sau a fost aşa? Sunt o femeie mândră, ţi-am spus-o chiar eu. Iar tu probabil că ai decis: păi, atunci nu se va târî după mine dacă o şterg de lângă ea pur şi simplu, fără să-mi iau rămas-bun, nu? Mai degrabă se spânzură decât să vină, târându-se, să mă-ntrebe de ce i-am dat papucii.

— Nu ţi-am dat papucii.

— Ai fugit.

— Ania. Haide, de ce fad asta? Ca o femeie proastă? Nu eşti femeie, Ania. Eşti un bărbat adevărat! Eşti fratele meu de arme! Eşti Letiaga cu ţâţe.

— Te rog! Spune-mi: „S-a terminat totul pentru noi, Ania". Spune-mi asta în faţă, fără miorlăituri. Şi spune-mi de ce.

— Pentru că, oricum, nu va merge pentru noi. Pentru c-a fost o greşeală.

— Tu chiar eşti ca o femeie proastă. N-ai putea să fad nişte predzări? Care-i greşeala? Că tata a fost comandantul tău? C-a fost împotriva

căsătoriei noastre? Că tu ai avut fixaţii? Că erai mai îndrăgostit de el decât de mine? Că te credea nebun? Că te comparai mereu cu el? Că el era un erou autentic şi salvator al patriei? Că voiai să fii el, în primul rând? Că nu puteai fi, pur şi simplu, cu mine?

— Taci.

— De ce? Nu poţi spune lucrurile astea cu glas tare. Atunci, lasă-mă să le spun eu pentru tine. Cineva trebuie s-o facă.

— Pentru că nu te iubesc. Pentru că nu te mai iubesc. Pentru că... da, nu ştiu cum să-ţi spun asta.

— Pentru că ţi-e teamă de mine.

- Nu!

— Pentru că ţi-e frică de tatăl meu.

— Du-te dracu'! Hai, cară-te, da? Asta-i tot.

— Oamenii se întorc şi se uită la tine. E jenant.

— Am pe altcineva.

— Aha, ţi-ai găsit deci. Ai găsit ce-ai căutat. Ar fi trebuit să-mi spui. Ar fi trebuit să spui: „Ania, căutam, pur şi simplu, în locul greşit. Nu era nimeni acolo, la suprafaţă, însă în subteran, cineva mi-a ieşit în cale într-o săptămână."

— Dă-i înainte. Toarnă mai departe. Ţi-ai petrecut un an antrenându-te pe mine. Nu m-ai crezut niciodată. Nu m-ai crezut şi nici n-ai crezut în mine. Ca tăticul tău. Şi el mi-a zis schizofrenic. încă o face, chiar şi acum. Lui îi semeni.

— Eu semăn cu mama.

— Ba cu tăticul tău.

Ania se opri din mers. Oamenii se împiedicau de ei, înjurau, se holbau la trăsăturile Aniei ce-i

trădau descendenţa, uitau de nervii lor şi se lăsau şi ei duşi de val. Erau foarte preocupaţi de ceea ce se întâmpla în subteran, de parcă nu meii exista nimic pe lume în afară de metrou.

— Hai să bem ceva.

— Aş... Aş vrea să dorm puţin. înainte de operaţiune.

— Mi-eşti dator. Aşa că tad şi hai să mergem.

îşi dăduse deja seama că trebuia s-o facă. Şi s-o facă înainte de operaţiune. înainte ca, în sfârşit, să facă ceva de înţeles. îi datora mai mult decât oricui.

Găsiră o speluncă cu aer intelectual, într-un pasaj pieto- nal, se lăsară pe sacii umpluţi şi traseră draperiile. Acum era ca şi cum rămăseseră singuri.

— Cum se face că eşti aici?

— Şi-a trimis oamenii după mine. Le-a zis să-mi spună că mi-ai dat libertatea. Un mod foarte dibaci de a ne despărţi. Trimiţând mesajul prin tatăl meu şi doi cretini înarmaţi.

— Nu voiam să iasă aşa...

— Eşti curajos, Artiom. Te respect.

— Sunt un căcat, da, recunosc. Dar ce urmează acum? Te-ai întors la tăticul tău ideal, nu? Ei? Asta-i! Uraaa! De ce să-mi storc creierii?

— De fapt, eşti un adevărat cretin.

— Recunosc: un căcat şi un cretin.

— Te-ai întrebat vreodată de ce am mers în Expoziţiei cu tine? Nu te-ai întrebat niciodată ce-am văzut în tine? Aici, întregul Ordin, toată turma de imbecili se ţinea după mine, un erou după altul, curgându-le balele la toţi şi încercând să mă

adulmece şi ei sub coadă. Inclusiv Hunter ăla al tău, apropo! Aşa că de ce tu?

— Da, m-am întrebat şi eu.

— Păi, poate că nu-mi trebuia un erou. Nu vreau un psihopat, n-am nevoie de un soţ care să reteze capul cuiva cu un cuţit şi nici măcar să nu clipească atunci când ţâşneşte sângele. Nu vreau aşa ceva! Nu vreau un soţ ca tatăl meu! E limpede? Voiam un om decent, bun, normal! Cineva ca tine. Aşa cum erai tu. Care face tot ce-i stă în putinţă ca să nu ucidă pe nimeni. Şi voiam să am copii la fel. Blânzi.

— Oamenii ăştia blânzi mor în subteran.

— Oameni de toate felurile mor în subteran. Aşadar să nu mai facem copii?

— Exact, să nu mai facem!

— Când aveai de gând să trăieşti? Cu mine... să avem o viaţă?

Băură fără să ciocnească paharele. Artiom luă o înghiţitură lungă. Stomacul lui gol se umplu imediat. Sângele i se încălzi şi întreaga lume începu să se învârtească cu el.

— Nu pot trăi, Ania. Nu mai ştiu cum se face asta.

— Atunci cine?

— Taică-tu o să găsească pe cineva pentru tine. Cineva de nădejde. Nu un schizofrenic.

— Eşti cretin? Mă asculţi cât de cât? Sau te-asculţi numai pe tine? Pe cine să aleagă tata pentru mine? M-a spălat chiar el la duş până la treisprezece ani! Treisprezece! Pricepi asta? Am fugit de el... de el! La tine! Ca să duc o viaţă normală! Să trăiesc! Iar tu vrei să fii el! El sau

Hunter, nu ştiu care!

— Nu vreau... Fir-ar să fie... Trebuie s-ascult aşa ceva?

— De ce nu? Ţi-e teamă să nu te copleşească emoţiile? Ti-e teamă că va trebui să mă iei cu tine? »

— Nu. Dar...

— Atunci aşteaptă să vezi ce-a păţit mama!

— A murit. Era bolnavă. Tu erai mică.

— S-a otrăvit cu votcă proastă. A băut pentru c-o bătea din două în două zile. Ce zici de asta? Ei? Cum ţi se pare tăticul-erou?

— Ania.

— Du-te şi alătură-te armatei lui. Tăticul te-a iertat?

— Dar te adoră... Ar putea el vreodată să...?

— Nu. A fost destul c-a bătut-o pe mama până la moarte. Tăticul are mare grijă de mine. Da, mă adoră. Dorinţa mea e lege. însă doar atât timp cât stau pe genunchii lui.

— Stai. El... De ce-a...? Când eram în centrul radio... Când tocmai eram pe cale să... Când erau pe cale să ia locul cu asalt... Tu... Unde erai atunci? Unde?

Ania îşi termină băutura dintr-o înghiţitură; ochii-i erau roşii, incapabili de plâns, la fel ca ai lui Artiom. îşi făcuse genele cu mascara, observă el. Ania. Genele.

— I-am spus direct: dacă se-ntâmplă ceva cu bărbatul meu... Trebuie să i se reamintească despre asta din când în când.

Artiom rânji - încercă s-o facă dispreţuitor, dar feţei sale îi lipsea vlaga.

— Hei! încă una!

— Şi mie.

— Deci de asta. De asta.

— Pentru mama! zise Ania şi ridică păhărelul. Pentru mama mea, care a băut fiindcă s-a măritat cu un erou. Aşa c-ai înţeles complet greşit. Eu simt ca ea, nu ca el, Artiom.

întinse mâna amorţită spre pahar şi lovi uşor sticlă de sticlă, letargic.

— Ea era din Vladivostok. Când mă punea la culcare, îmi povestea despre plaje. Despre ocean. Odată m-a culcat şi a întins mâna după sticluţa de la şold. Am ştiut să-mi închid ochii, de parcă adormisem, şi m-am uitat printre gene. Cum se descurcă Vladivostokul? A răspuns?

- Da.

* * *

— Cum te descurci, frate, bine? N-ai temperatură? îţi ard obrajii?

— Sunt bine.

— Eşti sigur că vrei deja să te-arunci în luptă?

— Sunt sigur.

— Te-ai dus la infirmerie?

— Da. Mi-au pictat spatele cu antiseptic verde.

— Bine. Când ne-ntoarcem din misiune, o să te duc acolo.

în faţa Bibliotecii aştepta acelaşi vehicul de teren, cu motorul pornit, iar în spatele lui era un camion imens, cu desant înarmat până-n dinţi pe barele de protecţie. Savelii şi Lioka, îmbrăcaţi în uniforme negre sub costumele lor de protecţie,

făcură schimb de priviri.

— Asta..., zise Artiom.

— Oamenii noştri sunt acolo, în interior. Nu vă temeţi. Hansa doar ne-a împrumutat camionul. De unde am avea noi aşa ceva?

— Foarte adevărat.

Demarară cu un scrâşnet şi plecară în convoi spre strada Noul Arbat. Letiaga îl luă pe Artiom cu el în maşina de teren. Continua să-l privească de pe locul din faţă, animat de gânduri nerostite.

— Ce-i misiunea asta? întrebă Artiom.

— E în Komsomolskaia, explică Letiaga. O să vezi.

Goniră de-a lungul străzii pustii, Noul Arbat. Artiom nu avu timp să-şi amintească nimic. Unde dispăruseră toate jivinele rămase în viaţă prin Moscova? De ce fugiseră?

Moscova, un oraş din piatră, era la fel de pustiu de parcă era Babilonul, sablat de nisip acum trei mii de ani.

Goniră hăt departe, până la Inelul Grădinilor; cotiră acolo unde trebuiau să ajungă, direct peste liniile de interdicţii trasate pe asfalt, şi trecură de siluetele masive ale hotelurilor fără turişti şi centrelor de birouri fără niciun funcţionar, apoi depăşiră clădirea ascuţită a Ministerului de Externe, un Munte Pleşuv pentru vrăjitori.

— Mă-ntreb cum stau acum Afacerile Externe.

— Eu nu-mi vâr nasul în treburile astea, zise Letiaga, privind drept înainte. Fiecare cu treaba lui.

— Dar cineva ascultă radioul, nu? Să afle cum o duc oamenii în general... Ce face duşmanul. Ce mai pune la cale. Ce trucuri şmechere.

— Cum? obiectă Letiaga. Cu bruiajul lucrând din plin?

— Adevărat.

Artiom frământa cauciucul de pe faţă.

După Ministerul de Externe, se afundară pe străzi laterale înguste şi opriră la o vilă abandonată, aflată în spatele unui gard înalt. Vreo ambasadă. Rămăşiţa zdrenţuită a unui drapel necunoscut atârna decolorată de ploaia nemiloasă.

Claxonară semnalul convenit. Porţile tăcute se deschiseră, ca să permită intrarea convoiului în curte. înăuntru, personaje cu însemnele Ordinului se adunară lângă vehicule, asigurându-se că nu aduseseră pe nimeni de pe drum. Artiom ieşi şi i se păru că vede o pereche de ochi cunoscuţi în spatele farfuriilor din sticlă.

— Ce-i asta?

Nu-i explică nimeni. Se deschiseră uşi, iar nişte siluete traseră din vilă lădiţe verzi din zinc, inscripţionate, pe care le suiră în camion, câte două-trei odată, apoi tot mai multe...

Lăzi cu muniţie.

Lucrau cu dexteritate şi făcură treaba într-un minut. Salutară, semnară un soi de document, pentru dne ştie ce reguli birocratice obscure, ieşiră cu vehiculele pe poartă şi vila deveni din nou pustie.

— De ce-s atât de multe? îl întrebă Artiom pe Letiaga.

— Pentru Komsomolskaia, repetă Letiaga.

— Ce-i acolo? Linia Roşie se intersectează cu Hansa..., zise Artiom, dându-şi deodată seama. Acolo-i linia frontului acum? Hansa a intrat deja în

război?

— Da, a intrat.

— Ce facem? Oamenii noştri sunt deja acolo? Facem treaba Hansei, da? Adică, noi, Ordinul?

— Aşa-i.

Evident, lui Letiaga i se interzisese să vorbească deschis cu Artiom: scuipa vorbele printre dinţi, dar din moment

 ce el ghicea totul şi singur, nu putea refuza să confirme lucrurile.

— Băieţii noştri simt deja acolo? Gloanţele sunt pentru ei? îi ţin pe Roşii?

- Da.

— Asta... Din nou buncărul, aşa-i? Da, frate? Suntem iar noi, cu Roşiii... Şi acelaşi lucru: dacă nu-i ţinem noi pe loc, n-o să-i ţină nimeni?

— S-ar putea întâmpla totul din nou, admise Letiaga fără niciun entuziasm.

— Mă bucur că mergem acolo, declară Artiom cu glas tare. Asta-i misiunea corectă.

* * *

Şi se întâmplă din nou în noaptea aceea. Inelul Grădinilor, mormanele ruginite ale maşinilor în lumina farurilor, spaţiul dintre clădiri, pungile de plastic ce zburau prin aer, luna oxidată, evidenţiind uşor norii; motoarele mârâiau şi Artiom se simţea moleşit. Dincolo de Ţvetnoi Bulevard, dincolo de rampele şoselei suspendate, prin străzile adiacente înşelătoare şi pe cărările secrete pe care morţii nu le ştiau, în lungul liniilor zdruncinătoare de tramvai, spre piaţa staţiei, spre Komsomolskaia.

Trei staţii: trenuri spre est din una dintre ele, mergând hăt departe, până la Vladivostokul Aniei; trenuri spre nord, spre St. Petersburg, de la a doua staţie; şi trenuri spre Kazan şi mai departe, în burta Rusiei, de la a treia. Oriunde ai fi vrut să mergi, existau căi ferate, care începeau chiar din

spatele clădirilor. Pune o drezină pe ele, dă-i din manete şi du-te cât de departe te ţin puterile. Te aşteaptă toate minunăţiile lumii. Dar nu, nu te poţi duce niciunde, aşa-i? Cum

adică, nu există niciun capac, Sviatoslav Konstantinovici? Iată-1, iată capacul.

Suiră cu maşina pe trotuar şi-şi orientară vehiculele în faţa uşilor pavilioanelor metroului.

— Acum duceţi-vă, ordonă Letiaga. Ăsta nu-i teritoriul nostru.

Deschiseră imediat portierele, se dispersară ca să formeze un cerc în jurul maşinilor şi-şi coborâră de pe frunte ochelarii pentru vedere nocturnă: noaptea, în teritoriul inamic se putea întâmpla orice. Descărcară lădiţele de zinc, tre- cându-le din mână în mână de-a lungul unui şir de oameni. Artiom era ultimul, stând în apropierea uşilor din lemn, întredeschise. Lua lădiţe şi le depozita în grămezi piramidale. Avea un simţământ ciudat: calm. Se vedea pe sine în spatele peretelui unei tranşee, ridicat până la piept, strângând patul unei arme automate între degete şi prinzând gloanţele cu fruntea. Fusese bine în buncăr: totul era clar, totul era de înţeles. Chiar ar fi vrut să revină în buncăr. Ar fi vrut să folosească gloanţele alea, fiecare dintre ele. Sau cât ar fi avut vreme să tragă.

Acum nu trebuia să-şi ia rămas-bun de la Saşa, să se împace cu Suhoi, ori să-1 vadă pe Hunter. Nu avea nimic să le spună. Nu avea niciun punct de pus, aşa că lăsa totul să se termine cu o virgulă.

— Acum, după mine!

Fiecare dintre ei luă două lădiţe de zinc şi intrară în pavilionul pe jumătate dărâmat, în întuneric, ca şi cum ar fi cărat copii în braţe. Letiaga le interzisese să-şi aprindă lanternele.

începură să coboare pe scara rulantă scorojită, bâjbâind contururile red cu ochelarii lor pentru vedere nocturnă. Singurele sclipiri termice, lucind roşii în vizoarele lor, veneau de jos: căldura trupurilor omeneşti care încercau să încălzească pământul din interior.

Şi dintr-acolo auziră un bâzâit distinct, ca zumzăitul unui stup. Părea să vină de jos, dar şi de peste tot, în acelaşi timp.

Nu se puteau uita în jur, coborau în şir pe trepte alunecoase şi era o idee proastă să te împiedici. însă dinspre nişte fante pentru ventilaţie, ori poate prin pereţii subţiri, auzeau urlete guturale şi mugete înăbuşite, ca vântul din ţevi, dar în ţevi închise prin sudură; fără speranţe; iar cu fiecare pas făcut în jos, zgomotul devenea tot mai puternic şi se făcea tot mai cald.

— Ce-i asta?

Lioka gâfâia în timp ce alerga.

— Linia Roşie-i acolo, unde sigur se-ntâmplă ceva. Insă noi nu acolo mergem.

Se opriră.

— Acum la stânga.

Se puseră în mişcare fără niciun fel de umbre, deplasân- du-se în lungul pereţilor: străfulgerări roşiatice în beznă. Căldura care se scurgea printre crăpăturile din pereţi însemna că undeva, aici, ceva trăia, încălzindu-se, expirând aburi. Insă nimeni nu venea spre ei. Poate era vreun pasaj secret? Se duceau spre inamic venind din spate? Era o ambuscadă? De ce nu puteau auzi bătălia? Nu începuse încă? Ajunseseră chiar înainte să înceapă? Toate gloanţele astea. Cu atât de multe,

puteai apăra poziţia timp de o lună. Insă unde aşteptau ceilalţi din Ordin? De-asta nu-şi puteau aprinde lanternele, ca să nu-i dea în vileag?

— Acum, marş!

Cineva inserase ţinte roşii în bezna din faţă: mici siluete omeneşti. Auziră glasuri suprapuse vacarmului provocat de ventilaţie. Căldura trăia şi curgea de-a lungul conductelor de pe tavan - sistemul de evacuare? - şi în zăbrelele de la scurgerile aflate sub picioarele lor. Din câte se părea, în apropiere se găseau încăperi mari, unde erau aprinse plite, lumina ardea şi oamenii îşi şopteau unii altora, însă Artiom şi ceilalţi membri ai Ordinului erau ţinuţi în întuneric.

— Stop.

Se opriră sub gratiile unui arzător de cărbuni, montat în perete. Mai multe siluete stacojii se arătau în faţă. Una, mai mult taur decât om, ardea furioasă, consumată de flăcări, iar alte două erau înceţoşate şi neclare, ca şi cum sângele le-ar fi fost rece.

O discuţie răzbătu printre gratii. Cuvintele erau lipite şi amestecate, mâncate pe margini, iar conducta subţia tonul tuturor vocilor, aşa că era imposibil de înţeles cine şi ce vorbea, ca şi cum cineva cu o pâlnie metalică în laringe ar fi recitat un monolog.

— Sunt toate aici? Da, sunt aici. Câte sunt? Exact câte ne-am înţeles. Douăzeci de mii. Douăzeci de mii, patru sute de unităţi, mai precis. Sper că vor rezolva problema noastră. Problema noastră comună. Aşa ar trebui. întotdeauna a rezolvat-o. Aşadar, ne dăm mâna? Mulţumesc

pentru flexibilitatea voastră. Ah, nu. Şi, desigur, vom evita excese similare pe viitor. Ştiţi foarte bine că situaţia a scăpat de sub control. Acordurile noastre rămân în vigoare. Faceţi ceva ca să refaceţi echilibrul? Noi am făcut deja. Păi, aş vrea să discutăm separat despre zvonurile acelea. Ştii, frate contra frate. Se agită tot felul de limbi veninoase; s-ar putea să fi existat o scurgere. Nu, te asigur. Nu-i în interesul nostru. Noi păstrăm relaţia. Bine, atunci. Pot să iau asta? Da, vom emite instrucţiuni. Mulţumesc, Maxim Petro viei. Mulţumesc, Alexei Felixovici.

— Pe aici!

— înainte marş! comandă Letiaga. Spre cei trei de acolo.

Alexei Felixovici, Felixovici, Felixovici. Mulţumesc, Alexei Felixovici. Da, domnule, Alexei Felixovici. Acceptat. Pe Artiom începu să-1 mănânce antebraţul. în loc de tatuaj, acolo avea deja cruste.

— Iată-vă, cârtiţe monstruoase, veniţi aici, repede, mormăi cineva din întuneric. Predaţi fierul vechi!

O voce răguşită. Joasă şi hârâită.

Se aprinse o lanternă mică. Raza ei începu să alunece aproape de sol, peste lădiţele verzi şi inscripţiile scrise, numărând containerele de zinc.

— Una. Două. Liberi, la ce mai staţi aici? Circulaţi. Trei. Patru. Asta-i. Ai făcut livrarea. Plimbă ursul. Cinci, şase.

Rândul lui Artiom venea în curând. Inima-i bătea cu putere acum, după ce-1 recunoscuse pe celălalt; capul îi ardea deja ca o văpaie, însă

continua să-şi aştepte rândul, să vadă de-aproape, să ştie sigur...

— Şapte, opt. Pune-le aici, aici. Următorul. Nouă, zece. Asta-i, acum eşti liber.

Dădeau gloanţele cuiva. Toate erau lădiţe din zinc, nu le aduseseră aici pentru ca membrii Ordinului să reziste pe poziţie. Tot ce li se cerea era să livreze douăzeci de mii de gloanţe şi să le dea cuiva. Asta era întreaga misiune.

— Unsprezece, doisprezece.

Artiom auzise asta. Mai avea puţin şi-i venea şi lui rândul. Sunt ca iepuraşii! Nişte iepuraşi docili! Nu aveau de gând să fugă niciunde. Doisprezece. Dar acolo, jos, o mierleai. Treisprezece, iepuraşi docili, paisprezece.

Lăsă jos, pe podea, cele două lădiţe ale sale. îşi pipăi cu mână nesigură buzunarele vestei de asalt. O scoase şi nu nimeri butonul.

— Următorul! Ce tot te moşmondeşti acolo?

Raza lanternei micuţe se înfipse în ochii lui Artiom, părăsind literele inscripţionate, în acelaşi fel în care ţeava revolverului îi fusese înfiptă în ureche.

Apoi Artiom îşi ridică şi el lanterna, lungă şi grea, de un milion de lumeni. Şi apăsă butonul.

In raza puternică de un milion de lumeni putu vedea că omul se chircise puţin şi devenise palid şi zbârcit, în timp ce era pe drum înapoi dinspre următoarea lume, dar iată-1 acolo, stând plin de încredere, cu picioarele sale grăsane, mult depărtate, ţinând cu o mână posesivă lădiţele verzi din zinc ce i se dădeau, ferindu-se de lumină cu cealaltă mână, împuşcat neglijent de Artiom,

neomorât deloc de micile lui gloanţe arogante. Intr-o uniformă nouă a Armatei Roşii, croită pe măsura trupului său ca de taur.

Gleb Ivanovici Svinolup.

Capitolul 18

Serviciul activ

— Ce mama dracului faci?

Letiaga îi smulse lanterna din mână, iar raza groasă făcu o tumbă, biciuind celelalte feţe de prisos, dezvăluind pereţii, podeaua, tavanul... aşadar, erau toţi acolo. Un coridor, o uşă, oameni. Oamenii-şi frecau ochii şi înjurau. Ieşiră două arătări, cu o înfăţişare care lui Artiom i se păru familiară. Una cu buze groase şi început de chelie, cu tâmplele argintii tunse cu maşina electrică, purtând un veston ofiţeresc, de culoarea mazării. Nasul ascuţit al celuilalt, cu pungi sub ochi şi părul tuns cu grijă; de unde-1 cunoştea Artiom? Parcă s-ar fi întâlnit într-un vis.

în vreme ce lanterna se rostogolea într-un colţ, Artiom avu vreme să-şi înşface automatul, însă nu şi să ţintească spre Svinolup; îi apucară mâinile şi arma şi i-o smulseră. Lumina se stinse; în bezna s-o tai cu cuţitul, diverşi necu- noscuţi se aruncară în faţa celor două siluete familiare, marcate cu roşu, protejându-le împotriva gloanţelor.

— Sunt Roşiii! gâfâi Artiom. Lăsaţi-mă! Am adus gloanţele Roşiilor! Sunt Roşiii!

— Ia-o încet. încet, încet...

— Ce fel de rahaturi i-ai tot aruncat în cap aid? Ce?

O mână într-o mănuşă de piele, fără degete, a

lui Letiaga, închise gura lui Artiom, şi avea gust de unsoare pentru arme, motorină, praf de puşcă şi sânge închegat. Artiom

îşi înfipse dinţii în *ea,* trase şi strigă numai Dumnezeu ştie ce cu gura plină. Nu ajuta la nimic să-l muşte; Letiaga nu avea nervi. Dispozitivul pentru vedere nocturnă îi fu smuls de pe frunte şi deveni orb.

— Nu-1 atingeţi! se auzi glasul lui Lioka şi ţăcănitul automatului său. Sa va, îl bat pe-al nostlu!

— Lăsaţi-1! Lăsaţi-1 în pace!

Era Savelii.

— Ori vă curăţ pe toţi, chiar acum!

— Damir... Omega...

Din beznă se auzi un mormăit, grohăitul unui gâtlej strangulat, fulgerarea unei rafale scurte - în tavan - şi cineva gâfâia, încercând să se elibereze, şi urla frenetic.

— Să-i terminăm? întrebă cineva în beznă, respirând sacadat.

— Aşadar, voi, ăştia specialii, aveţi propriile voastre probleme, chicoti invizibilul Svinolup. Aşa-i, băieţi?

— Nu. Nu acum. Adu-i pe aici, urmează-mă.

Glasul grav al lui Letiaga.

— Colonelul a zis că dacă fac vreo chestie ciudată...

— Ştiu ce-a zis colonelul. Aduceţi-i şi veniţi după mine!

— Ce s-a-ntâmplat?

O voce familiară, nu a lui Svinolup, dar diferită, plictisită şi aristocratică; la auzul ei, înaintea ochilor nevăzători ai lui Artiom apăru imaginea unui bordel, draperiile iluminate pe dinăuntru...

— Asta-i. îmi pare rău de micul obstacol. Să-i

luăm şi să plecăm de-aici!

Letiaga.

Nişte mâini de oţel îl traseră pe Artiom de-a lungul podelei, în urma lui camarazii începură să se foiască, însă sol- daţii Ordinului erau bine antrenaţi; nu le puteai dovedi strânsoarea.

— Aduceţi-i aici. Puneţi-i aici. Bine, asta-i tot; o să mă ocup chiar eu. Voi, duceţi-vă sus. Şi ţineţi-vă boturile pocite la podea!

— Colonelul a zis să-i terminăm pe toţi dacă-ncepe ceva.

— Să ne terminaţi! Sunteţi complet nebuni? strigă Savelii apropiindu-se.

— Damircik, îmi amintesc. Am să mă ocup eu de asta. I-aţi percheziţionat? Sunt curaţi?

— Simt curaţi.

— Bine atunci. Daţi-i drumul. Am să fiu rapid.

— Bine, băieţi...

îşi lălăiră dubios acordul.

— S-o facă Letiaga. E prietenul lui.

Călcâiele clănţăniră, îndepărtându-se, după toate aparenţele, totuşi se împrăştiară în mod dubios. După toate aparenţele, o luaseră în sus, însă ca şi cum ar fi mers în lateral. Pielea năclăită de ulei eliberă gura lui Artiom.

— E Svinolup! KGB-ul Roşiilor! Le dăm gloanţe Roşiilor! Roşiilor, lor le-am dat gloanţe! Aveţi idee ce faceţi?

— Am ordinele mele, frate, răspunse Letiaga cu blândeţe. Să predau marfa. Ce livrez şi cui nu-i treaba mea.

— Roşiii! Roşiii! Gloanţe! Noi doi! Am luptat împotriva lor! în buncăr! Băieţii noştri au murit

acolo! Numărul Zece! Ullman! Şliapa! Roşiii i-au omorât! îţi aminteşti? Aproape că te-au omorât! Şi pe mine! Cum putem? Cum puteţi să-i ajutaţi?

— Ni s-a spus să adunăm marfa de la depozit şi s-o aducem aici. Şi s-o predăm.

— Minţi! strigă Artiom din toţi rărunchii. Minţi, al dracului ticălos ce eşti! Gunoiule! Eşti un trădător! Pentru ei! Pentru mine! Pentru toţi care-au fost ucişi! Băieţii noştri! Amândoi! Tu şi cu şobolanul ăla bătrân! I-aţi trădat pe toţi! Pentru ce-a fost asta? Pentru ce-au crăpat? Pentru ca noi! Să le dăm? Roşiilor? Arme? Gloanţe?

— Ia-o încet, ia-o încet. îi ajutăm! Nu-s gloanţe. Se luptă cu foametea. Au de gând să cumpere ciuperci cu gloanţele alea. Din Hansa. Din Hansa. Toată recolta lor a putrezit.

— Nu vă cred! Pe niciunul dintre voi!

— Ce adunătură de gunoaie, zise Lioka spre podeaua de piatră.

— Dar cum rămâne cu tine? Crezi asta? Tu?

— Treaba mea...

— Care-i aia... treaba ta? Crezi că n-am auzit? Ţi s-a spus să mă termini. Dacă nu-nghit asta, da? Ce-nseamnă ciudat? Se presupune că trebuie să-nghit aşa ceva? Tu şi cu mine, noi doi! Dând gloanţe Roşiilor?

— îmi pare rău.

— N-am să te iert niciodată. Nu pe tine! De-un sânge, ticălosule! Da, da! Tu! Cum te simţi acum? Cum de poţi să crezi acum, Letiaga? în ce? Acum? Pentru ce toate astea? Pentru raţii?

— Tu... nu ştii...

— Haide! Iar tu ştii, da? Nu-mi pasă de nimic.

Am să crăp, oricum. Trage, rahatule! Afurisita de grupă A minus. Numai lasă-i pe băieţii mei să plece. Pe-ăştia doi. Ce vrei de la ei? Bătrânul nu le datorează nimic. Nu există nimic pentru care să fie chit!

Letiaga nu zise nimic, doar respiră zgomotos pe nas. Ceva metalic plutea periculos de aproape de Artiom, însă el nu simţea moartea pregătită să se întâmple.

— Ei bine?

Pielea puturoasă îi vârî lui Artiom toate sunetele înapoi în gură.

— Ridicaţi-vă, voi doi, ordonă Letiaga în şoaptă. îmi pare rău, Artiom.

Un pistol bubui în urechea lui.

O dată. De două ori. De trei ori.

Nu se schimbă nimic.

în beznă, cum deosebeai viaţa de moarte?

Iată cum: datorită gustului de sânge şi motorină, praf de puşcă şi ulei din gura sa. Trăia.

— Ţineţi-vă de mâini, şopti Letiaga. Dacă cineva se desprinde, îl curăţ pe loc.

Nu încercară să fugă orbeşte de el; îşi puseră încrederea în Letiaga pentru ultima oară. Palma lui Letiaga îl conducea pe Artiom, redus acum la tăcere, îmboldindu-1, iar ceilalţi îl urmau în lanţ.

— Hei, ce faceţi acolo? Totul e bine? strigă cineva la ei dinspre scara rulantă.

— Acum, luaţi-o la goană, zise Letiaga. Dacă ne prind, ne curăţă pe toţi odată.

Fugiră, fără se uite şi fără să vadă nimic. Ţinându-se imul de altul de degetele red,

alunecoase din cauza transpiraţiei morţii iminente.

— Unde mergeţi? mugi cineva de deasupra lor. Stai!

Letiaga nu părea să ştie unde se duceau, el fugea, pur şi simplu, oriunde putea. După treized de secunde, ceva începu să fluiere în jurul lor şi în spate se auziră tropăind dzme. Cotiră undeva, împiedicându-se şi izbindu-se unii de alţii, intrând unul în calea celuilalt.

— Cine-i Felixovid? îl întrebă Artiom pe Letiaga, în timp ce alergau. Besolov! Cine-i Besolov? Cui ne-a vândut bătrânul?

O coloană de lumină ţâşni în jos, dinspre cer. Toţi patru se feriră din calea ei ca gândacii.

Dădură cu nasul de fundătura din capăt şi se întoarseră. Paşii în goană se îndepărtară, apoi se apropiară din nou. Şi din nou, neclar, un gâlgâit hârâit ieşi dintre crăpăturile din beznă. La fel ca la început, când coborâseră în Komso- molskaia.

Şi din nou, gloanţe neauzite şuierară pe lângă ei, foarte aproape, ricoşând din pereţi şi zburând la întâmplare, cru- ţându-i fără prea multă tragere de inimă.

— Besolov, cine-i ăsta? insistă Artiom. Cine-i? Tu ştii, Letiaga! Ştii! Spune-mi!

Letiaga se opri, nedumerit: poate şi pentru că peste tot era la fel de beznă, peste tot era la fel de departe de viaţa caldă şi roşie, şi nu exista nicio modalitate de-a afla calea?

Letiaga îşi aprinse lanterna.

— Iată-i! Pe acolo! Acolo!

Se aflau lângă un grilaj sudat. Letiaga ţinti şi

zbură lacătul, iar ceilalţi trei împinseră gratiile în afară şi se înghesu- iră în interior, târându-se, târându-se în patru labe, departe de moarte. Poate că ceilalţi nu-şi vor bate capul să-i mai vâneze.

— Oooooooo...

Mormăitul se auzea tot mai tare, pe măsură ce corul se încălzea; sufla în feţele lor ca vântul din conducta de-a lungul căreia se târau. Timpanele lui Artiom, inima şi splina vibrau deja în ton cu el. Iar bărbaţii din spate erau tot pe urmele lor, încercând să-şi îndeplinească ordinele, şi-i mângâiau ceafa cu razele lanternelor, dibuind ţinta.

Letiaga dădu peste ceva: un fel de acoperitoare din fier. Zumzăitul din cealaltă parte se auzea ca şi cum acoperi- toarea era înşurubată pe o oală sub presiune aşezată pe un aragaz şi pe cale să fie aruncată în aer, în orice clipă, de o explozie a aburului.

Apăsă tare acoperitoarea, fără efect. Rugina se înstăpânise deja acolo; sarea lipise lacătul de ramă. Un glonţ zbură prin aer şi-1 dupi pe ultimul din şir, Savelii.

— Lipiţi-vă de zid!

Letiaga întinse mâna şi întoarse lanterna spre urmăritorii lor, zăpăcindu-i; pac, pac, pac, răspunse el cu plumb

/449 şi Artiom îşi zise că rănise pe careva. In conducta sigilată era greu să ratezi.

Şi din spatele lor veni o replică la fel de prietenoasă.

— Daţi-mi şi mie o afurisită de mână de ajutor, da?

Doi dintre ei, apoi trei bătură din greu cu picioarele, fierul ezită, după care se prăvăli în jos. Savelii primi încă un glonţ şi ţipă, şi-i traseră trupul flasc după ei prin gaura care se căscase. Căzură direct din tavanul tunelului, peste o mie de oameni care urlau. Căzură peste capete şi nu se răniră.

Acum era limpede ce însemna mugetul.

- MÂÂÂÂÂÂÂÂÂNCAREEEEE!

* * *

Artiom nu mai văzuse niciodată, nicăieri, atâţia oameni laolaltă. Era un tunel neobişnuit, foarte lat, putea adăposti două seturi de şine, cu bolţi în unghiuri drepte şi era complet inundat de oameni, cât vedeai cu ochii.

O mare întreagă de oameni aici. Iar marea era furioasă.

Cei patru căzură cam la cincizeci de metri de staţie şi începură să-şi facă loc printre trupurile vii în direcţia aceea, spre lumină. îl traseră pe Savelii după ei, fără să se uite unde-1 nimeriseră gloanţele. Savelii apucă gulerul lui Artiom, ridicându-se la înălţimea sa scundă de conducător de tanc şi-i şopti ceva. Artiom nici nu-1 băgă de seamă: Haide, ce-i asta? Mai ai o grămadă de ani

de trăit! Nu se puteau opri şi nu puteau rămâne neclintiţi, gloata se legăna şi-i putea zdrobi de un perete sau călca în picioare. Şi erau nevoiţi să meargă înainte, să se piardă în mulţime. Urmăritorii îi puteau ajunge din urmă în orice moment.

Trupurile de aici erau scofâlcite şi istovite, iar pieile le atârnau. Simţeau asta când îşi făceau drum printre ele: oasele descărnate ieşite în afară îi loveau în mers, ca o

râzătoare de bucătărie, parcă desprinzând câte ceva mărunt de la fiecare dintre ei, pentru ei. Foametea îi adunase laolaltă, ca într-o turmă de peste tot din Linia Roşie, îşi dădu seama Artiom. Dar de ce tocmai aici?

- CRJUULTUUUUPEEERCI!

Era bizar că oamenii se mai puteau ţine pe picioare. In picioarele alea sfrijite, ca nişte beţe, n-avea cum să mai existe pic de vlagă. însă nu toţi puteau sta în picioare; din când în când, Artiom se împiedica de ceva care cedase, bocancii lui călcau în ceva moale - burţi, poate? - şi dădeau peste ceva dur şi rotund. Insă viii nu mai puteau să se văicărească decât pentru ciuperci.

Era uşor de ghicit direcţia bună: toate capetele din tunel erau întoarse într-acolo. Intre mugetele lor, oamenii mor- măiau încet „Komsomolskaia".

înaintau alături de toţi ceilalţi şi printre ei, spre Komsomolskaia, văzând doar cefele celor din faţă. Acoperite de păr tuns scurt, sau atârnând lăţos, sau ras, cărunt sau alb. Ca şi cum cei de acolo se descurcau fără feţe.

Artiom privi înapoi şi văzu o siluetă întunecată, cu cagula neagră a Ordinului, plonjând din tavan, ca un soldăţel de jucărie, urmat de altul. Letiaga nu-şi îndeplinise ordinele, însă ceilalţi nu puteau să nu le dea ascultare. Valul de oameni îi înghiţi pe cei doi; acum vor începe să înoate să-1 caute pe Artiom şi să-1 înece.

îşi dublă eforturile şi începu să meargă cu genunchii îndoiţi, astfel încât uniforma neagră să-i fie ascunsă în spatele umerilor maronii ai oamenilor şi-i trase jos şi pe ceilalţi doi.

Nu-şi puteau vorbi: plânsetele şi mugetele mării de oameni înecau totul, aşa că nu făceau decât să-şi deschidă şi să-şi închidă gura fără să scoată niciun sunet. Indiferent ce încercau să spună se transforma în ciuperci.

Intrară în Komsomolskaia. Staţia liniei circulare, cea Roşie.

O studiară de pe şine; era imensă, solemnă şi înspăimântătoare.

Staţia aducea puţin, în anumite privinţe, cu Biblioteka Imeni Lenina. De asemenea, era destul de înaltă pentru o clădire cu etaj şi arăta absolut nepământeană: arcade în unghiuri drepte, neavând nimic rotunjit, coloane nesfârşit de înalte, clasice, cu mănunchiuri de spice de grâu ridicându-se spre tavan.

în staţia aceasta era vorba doar despre pâine, totul era dedicat celui mai important aliment dintre toate: un templu ateu al recoltei. Cu coloane placate în marmură nea- gră-maronie, cu vinişoare roşiatice. Pereţii de lângă şine erau îmbrăcaţi în faianţă, precum camerele de tortură; iar spicele de grâu, chiar sub plafon erau turnate în bronz, ca săbiile.

Mulţimea stătea pe peron şi pe şine; cei de pe linii încercau să urce pe peron, iar cei care se ţineau pe peron încercau să nu cadă înapoi pe şine. Şi pe când îşi intonau imnul foamei, cu un mârâit greu, scos din piept, se împingeau toţi înainte, cât mai departe în faţă. Staţia era în semiîntuneric; razele lanternelor căzând de sus

rătăceau peste ţestele albe şi goale ca peste crestele valurilor, ca şi cum căutau supra-vieţuitorii unui naufragiu în marea agitată.

Artiom dădu capul pe spate şi privi în sus.

Komsomolskaia avea etaj, balcoane amplasate peste tot în toată staţia, cam la patru metri înălţime de peron. Iar balcoanele acelea încă nu fuseseră invadate. Acolo stăteau numai soldaţi ai Armatei Roşii, cu automate, cu ţevile proptite comod de balustrade. Dar spre cine trebuiau ei să le aţintească? Nu se putea către toţi deodată.

între soldaţi se aflau poziţionaţi din loc în loc ofiţeri; încercau să strige ceva prin megafoane, însă mugetul mulţimii le acoperea răcnetele aspre, electrice.

Artiom şi ceilalţi se căţărară pe peron, urcându-se unul pe umerii celuilalt, ajutându-se reciproc. Se uită din nou în urmă şi zări feţele îmbrăcate în lână neagră prin mulţime. Şi ele-i văzură silueta neagră.

Se ghemui jos, transpirat. Toate rănile sale începură să-i vorbească dintr-odată: umărul găurit, genunchiul zdrobit, spatele biciuit. Toate spuneau: „Nu mai, ajunge. Opreş- te-te, rămâi aid."

In faţă zări locul unde toţi voiau cu disperare să ajungă.

în centrul sălii, trepte late din marmură coborau dinspre balcoane în mulţime, ca o scară de incendiu. Mai existaseră două astfel de scări, câte una în fiecare capăt al sălii, însă fuseseră demolate şi zidite. Aşa că treptele din centru constituiau singura cale de urcare şi spre pasajul

către Linia Circulară. Spre Hansa. Intr-acolo se împingea mulţimea.

Trei şiruri de grăniceri stăteau pe trepte; sârmă ghimpată fusese întinsă pe barajele mobile, iar pe palierul intermediar mitralierele îşi arătau boturile în ambele direcţii din- tr-un cuib foarte bine chibzuit. In sus nu mai exista absolut nido altă cale.

— CILnjULnjLTUUUPERCI! urla mulţimea din staţie; părea că întreaga linie mugea.

Mame cu ghemotoace în braţe - unele erau tăcute, altele încă plângeau. Taţi purtând pe umeri copii cu ochii holbaţi, pe care-i ţineau tot mai sus, şi mai sus, pentru ca morţii să nu-i poată smulge de la ei şi să-i tragă la podea, la fund. Toţi voiau să ajungă la scară, la trepte. Toţi ştiau că nimeni de aid nu le va da nidun fel de duperd. Toţi trebuiau să ajungă pe Linia Circulară; nu mai exista alt drum spre viaţă.

De ce-şi înfrânase mulţimea avântul spre gardurile subţiri - practic nimic altceva decât aer stăvilit de ţevi şi cabluri?
Oamenii se împingeau deja spre ele, apropiindu-se tot mai mult de ghimpii aceia, privindu-i hămesiţi, la fel cum îi priveau şi pe cei din Armata Roşie. Soldaţii din Armata Roşie agitau patul puştilor spre flămânzi, dar linia roşie încă nu fusese traversată, în nicio parte.

Cum de se adunase în Komsomolskaia o hoardă aşa mare? încercase oare cineva să-i oprească să-şi părăsească propriile staţii de-a lungul liniei, şi ce se întâmplase cu cei care încercaseră? Artiom nu ştia, însă oamenii continuau să iasă din tunel,

căţărându-se pe peron, peste umerii altora, înghesuindu-se tot mai mult şi mai mult, trei oameni, sau cind, sau şapte pe fiecare metru pătrat.

Trebuia să se spargă dintr-o clipă în alta; membrana aceea ca un balon de săpun aflată între soldaţi şi oameni. Ultimele secunde, scurse ca boabele de nisip, înainte de explozia atomică, se epuizau cu repezidune.

Era uluitor de înghesuit aid şi cald ca într-un furnal - în Komsomolskaia nu exista niciun loc pentru cei veniţi să caute o gură de oxigen; oamenii respirau repede şi sacadat -, iar staţia era înconjurată de ceaţă din cauza vaporilor de apă expiraţi.

Artiom se uită din nou în spate: unde erau feţele negre din mulţime? Şi le zări, mai aproape acum. Ca şi cum simţeau unde să-l caute cu privirea şi nimic nu le putea abate de la urmărire.

însă sub plafon se întâmpla ceva.

Toţi oamenii aceia - mii de oameni! - luau exemplu unii de la alţii şi începuseră să-şi întoarcă feţele în sus.

Un alai hotărât se deplasa rapid în lungul balconului, condus de un personaj ca un tanc: Svinolup.

Aducea în mod ciudat cu servidul divin înfăptuit de un preot şi de ajutoarele lui, invitaţi de undeva, care fusese ţinut cândva în Expoziţiei, pe vremea întunecaţilor.

Escortele înarmate purtau ceva; oprindu-se lângă fiecare lunetist de la balustradă, Svinolup se consulta uneori cu ei.

Inima tremurândă a lui Artiom se făcu ghem când îşi dădu seama care era binecuvântarea din înalt: chiar gloanţele pe care el şi Letiaga le aduseseră cu o oră mai devreme. Aşadar, iată, acela era leacul pentru foamete.

— Iată ajutorul vostru!

Artiom îl înşfăcă pe Letiaga de umăr şi împunse cu un deget în sus.

— Acolo, sus! Ăla-i ajutorul tău!

După ce trecu pe lângă toţi lunetiştii, însufleţindu-1 pe fiecare în parte, Svinolup se duse la cuibul de mitralieră din saci de nisip, pe palierul dintre etaje: alaiul lui începu să alimenteze şi mitraliorii cu gloanţe. Maiorul şopti ceva la urechile ofiţerilor care comandau mitraliorii şi-i bătu cu palma pe umeri.

Cei de jos erau într-o stare de spirit agitată, însă simţind ce se petrecea mai sus, începură să amuţească: corul îşi pierdea firea.

Svinolup li se adresă oamenilor cu glas tunător:

— Tovarăşi! trâmbiţă el. în numele conducerii Liniei Roşii, vă cer să respectaţi legile statului nostru privitoare la libertatea de adunare. Vă rog, dispersaţi-vă.

— Ciuperci! strigă cineva.

— Ciupeeeeerd! strigă şi mulţimea în semn de sprijin.

— Lăsaţi-ne să pleeeeecăm! ţipă un glas de femeie deasupra mugetului mulţimii. Lasă-ne să plecăm, monstrule! Lasă-ne afară!

Svinolup dădu din cap. Ca şi cum era de acord.

— Nu avem niciun drept! Să vă lăsăm! în teritoriul! Altui! Stat! Vă! Cer! Să! Vă dispersaţi!

— Murim de foame! Fetiţa mea a murit! Salvaţi-ne! Lăsaţi-ne să plecăm! Eu abia mai stau în picioare! Mă doare burta! Dar tu eşti gras, mâncăule. Lasă-ne să plecăm! Lasă-ne afară! urlă mulţimea într-un vacarm de glasuri.

— Spre Hansa! Şi mâncare!

Nu-i vor lăsa i să intre în Hansa, gândi Artiom plictisit şi cu lentoare în căldura înăbuşitoare. Nu-i vor lăsa niciodată pe oamenii ăştia să se ducă în Hansa. Hansa ştie totul: despre bruiaj. Despre gloanţe. Despre Reich. Despre spaţiul de locuit. Despre Roşii. Despre foamete. Nu-i vor lăsa pe oamenii ăştia să intre.

— Acesta-i un act provocator! Iar cei care-1 susţin sunt provocatori! se zborşi Svinolup, după ce măsurase mulţimea cu o privire lentă şi meticuloasă; toţi de acolo păreau să-şi amintească de faţa lui, aşa că-şi puteau regla conturile după aceea. Şi nu ne vom irosi! Cuvintele! Cu provocatorii!

— Suntem pe moarte! Toţi! Suntem istoviţi! Ai milă! Doamne, ajută-ne! Salvează-ne! Nu lăsa să se-ntâmple! Nu ne lăsa să pierim. Doar o firimitură! Ceva supă! Nu pentru mine, pentru copil! Gunoiule! Lasă-ne să plecăm!

Mulţimea nu mai vorbea normal şi începu să mormăie din nou, din pieptul său făcut din lut.

- CIUPEEEEEERCI!

Oamenii din spate se apropiară mai mult de pasarelă, de trepte şi de Svinolup, şi-i împinseră pe cei din faţă. Cei din faţă expirau împreună spre a-şi face loc, iar expiraţia cutremura staţia, acest altar al recoltei. Oamenii voiau să urce pe trepte,

spre sanctuarul interior, ca şi cum pâinea sau vinul le fuseseră pregătite acolo. Insă acolo nu era nimic. Doar un altar de sacrificiu... şi cuţitul.

Acum se putea întâmpla totul. Acum totul putea deveni fierbinte şi alunecos.

Svinolup nu-i putea convinge să n-o facă. Nici măcar nu încerca.

Trebuiau salvaţi. Opriţi să... Scoşi de aici.

De ce să moară toţi aid? îşi puteau continua traiul.

Trebuia s-o facă.

Artiom era legănat dintr-o parte în alta laolaltă cu ceilalţi... spre sârma ghimpată şi apoi iarăşi înapoi. Legănatul îi făcea rău.. Nu mai avea decât un strop de aer rămas. Şi folosi stropul acela ca să spună, prima dată şoptit, apoi cu glas tare:

— Nu-i nimic pentru voi acolo... Nu mergeţi în Hansa! Nimeni de acolo nu vă vrea! M-auziţi? Voi, toţi! Nu vă duceţi! Vă rog! Nu!

Nu prea mulţi îl auziră pe Artiom, dar Svinolup îl auzi, stătea nu departe.

— Vedeţi! Nu-i nimeni care să vă aştepte acolo! spuse el apatic, susţinându-1 pe Artiom în dorul lelei. Locul vostru este aid!

— Dar unde atund? Unde să mergem? Unde putem să ne ducem?

Oamenii din apropiere deveniră agitaţi şi agitaţia începu să se propage în cercuri în jurul lui Artiom.

Nu ştiau nimic, nu? îşi aminti el.

„Ei cred că nu există nimic altceva în afară de metrou, în afară de Moscova. Sunt minţiţi toţi, li s-a spus că lumea a fost pârjolită, că sunt singuri,

sunt ţinuţi în tunelurile astea, sub pământ. Nimeni nu le explică nimic despre duşmanii noştri; doar sunt închişi aid, sub pământ, în beznă..

— Duceţi-vă la suprafaţă! Ar trebui să urcaţi! Lumea este intactă acolo! Nu suntem singurii care-au supravieţuit! M-auziţi? Nu suntem singuri! Moscova nu-i singură! Sunt şi alte oraşe! Le-am auzit chiar eu! La radio! Puteţi pleca de-aid şi să mergeţi altundeva! Oriunde vreţi! Trăiţi unde vreţi! Toate porţile sunt larg deschise! Tot Pământul este deschis!

Oamenii începură să se uite în jur, încercând să-1 descopere. Şi Artiom îşi dădu seama că sosise momentul, chiar atund, când trebuia să le spună. Să le spună ca să ştie şi să deddă ei înşişi. Câţiva îl susţinură cu mâinile, altcineva cu spatele, şi începu să urce pe ei, să stea pe umerii altora, ca să poată fi auzit.

— Aţi fost înşelaţi! Ele încă există acolo, sus! Petersburg! Ekaterinburg! Vladivostok! Sunt încă acolo, toate. Noi suntem singurii sub pământ! în subteranele pline cu căcat de porc! II înghiţim, îl respirăm! Soarele-i acolo, sus! Dar noi halim pastile! Ne ţin aid! în beznă. în aerul puturos. Ne ţin aid... Ne-mpuşcă! Ne spânzură! Şi noi... ne sugrumăm şi ne măcelărim unii pe alţii! Dar pentru ce? Pentru ideile altcuiva? Pentru staţiile astea? Pentru tuneluri? Pentru duperd?

— CIUPEEEEERCI! repetă mulţimea.

— Ce dracu' fad? îl repezi Letiaga. Ne strid acoperirea! Acum o să-nceapă toţi să se strecoare afară de-aid!

Artiom îi îmbrăţişa pe oameni cu ochii lui

inflamaţi, atât de uscaţi şi de fierbinţi. Cum putea să le explice? Cum să ajungă la toţi?

Cagulele negre ieşiră la suprafaţă ca nişte geamanduri. Mesagerii lui Miller. Acum îl vor trage jos, jos de pe umerii celorlalţi. Insă nu era momentul să se ascundă. Era momentul să le spună absolut tot ce nu le spusese înainte, prin bruiaj.

Svinolup stătea fără să zică nimic, aşteptând să vadă dacă individul acesta pe jumătate mort putea să-i convingă pe ceilalţi să se îndepărteze de scară. Lunetiştii aşteptau comanda lui.

— Murim aid! Ne cresc tumori! Guşă! Tot ce-avem e furat! Mâncarea... O furăm de la copiii noştri... Haine... Le furăm de la morţi... Ne batem până la sânge între noi... în tuneluri! Roşiii... Maroniii... Totul e fără rost! Totul! Fraţilor! Fără rost! îi mâncăm pe-ai noştri! în beznă! Nu ştim nimic! Toată lumea ne minte! Toţi! Pentru ce? Să obţină ce?

— Dar unde putem pleca? îi strigară.

— Sus, la suprafaţă! Puteţi pleca! Puteţi evada! Există o cale de ieşire! în spatele vostru! în tunel! O trapă! întoar- ceţi-vă! Libertatea i-acolo! Acolo! Urcaţi-vă şi ieşiţi! Şi duceţi-vă unde vreţi voi! Chiar voi! Trăiţi pentru voi!

— Vrea să ne-ntoarcem de la Hansa! strigă cineva împo- trivindu-se.

Văzu pupilele negre ale ţevilor armelor. Una, două. Hol- bându-se la el. însă nu le spusese oamenilor tot. începu să se grăbească.

— Aici veţi fi udşi pentru nimic! Veţi fi ucişi şi nu va şti nimeni! Acolo există o lume-ntreagă! Iar

noi suntem aici... închişi sub obroc. Vom crăpa toţi, până la ultimul, şi n-o să afle nimeni! N-are niciun rost! Plecaţi! Nu faceţi asta! In- toarceţi-vă!

— De unde vom primi ciuperci?

— Slugoiule! îi strigară. E un slugoi! Nu-1 ascultaţi, oameni buni!

— Staţi!

Artiom dădu din mână şi tocmai în acel moment cineva scuipă, alungându-1 din mulţime.

Mişcarea lui de braţ devie glonţul aţintit asupra inimii. îl lovi în umăr, tot în cel stâng. îl smuci pe Artiom, scoţându-1 de pe şină, răstumându-1 pe spate în mulţime. Şi în momentul când se opri din vorbit, mulţimea uită imediat totul.

— Ciupeeeeeerci! ţipă cineva cu o voce stridentă.

— CIUPEEEEERCI! mormăi mulţimea.

Letiaga izbuti să-l tragă pe Artiom de-acolo, să-l pună înapoi pe picioare şi să-1 apere cu propriul său trup, doar cu o secundă înainte ca mulţimea să se pună în mişcare.

— Pentru ultima dată! lătră Svinolup, însă rândurile din spate nu-1 auziră şi nici nu-1 puteau vedea.

Cu coada ochiului, prin stratul de polietilenă, Artiom îl văzu pe Svinolup bătându-1 pe un mitralior pe umăr şi apoi alergând în sus pe trepte, la balcon şi îndepărtându-se, ieşind din staţie. Trebuia să se întoarcă înapoi la lucru, să se ocupe de chestiuni importante; era inadmisibil să fie ucis tocmai el. Plecă, şi astfel totul începu în lipsa lui.

— Lăsaţi-ne să plecăăăăăăăm! spuse mulţimea

mitrali- orilor.

Letiaga îl trăgea pe Artiom în contracurentul mulţimii, tot mai departe de bariere, mai departe de ţevile armelor, cu întreaga lui forţă de urs, însă mulţimea îi împingea înapoi, pentru a-i trage ca în ţeapă în sârma ghimpată şi gloanţele deja pregătite.

— Foooc!

O mitralieră bubui, împrăştiind rafalele huruitoare peste tot, secerând primul rând. Mitraliindu-1 cu gloanţele lui Artiom.

— Fie-vă milă! schelălăi cineva. Doamne, ai milă!

— Doamne, ai milă de noi! gemu altcineva, o femeie.

— Vom muri aid! Aveţi milă!

— Sus, acolo! Valea! Sus! La suprafaţă! Nu trebuie să muriţi! Urcaţi spre libertate! le strigă Artiom, însă fu acoperit de chemarea împrăştiată instantaneu, precum curentul electric:

— Fie-vă milă!

Şi cu această lamentaţie, miile şi miile de oameni înaintară împotriva barierelor, împotriva mitralierelor.

— Ai milă, Doaaaaaaamne!

Nu li se spusese cum să intoneze, aşa că acele trei cuvinte fură rostite de fiecare în stilul său. Corul sinistru era dudat şi nepământean. încercară să-şi ridice în aer braţele captive, pentru a-şi face cruce, însă nu le puteau scoate din înghe-suială. Şi se puseră în mişcare fără braţe, călcând peste cei seceraţi, fără să înveţe nimic de la ei.

— Aveţi miiiiiiiilă! urlă Lioka, strângând în mână propriul lui Cristos.

Cei din faţă căzură şi al doilea rând deveni un scut moale pentru al treilea. Artiom, Letiaga, Lioka şi Savelii voiau să se întoarcă, să se îndepărteze de mitraliere, însă gloata dorea să înainteze cu orice preţ, pentru că nu vedea nicio salvare.

Artiom nu putea să-şi mişte nici el braţele şi nu exista absolut nicio cale să poată opri acum mulţimea.

Armele automate de sus porniră să latre peste capetele lor şi oamenii începură să atârne moi, id-colo, însă în înghesuiala aceea nu aveau unde să cadă, aşa că rămaseră în picioare, chiar şi după ce muriseră. Nimeni de aici nu se temea de moarte. Poate chiar voiau să fie măcelăriţi, ca să facă în sfârşit ceva cu viaţa lor, de care erau sătui până peste cap, să-şi găsească liniştea. Intonau doar „Aveţi milă!" şi continuau spre treptele ce duceau sus - pentru că asta înţelegeau ei prin noţiunea de „sus" - şi spre gloanţe.

Cât timp încărcătorul mitralierei fu schimbat - câteva secunde - o sută de mâini apucară bariera şi o dezmembrară. O clipă mai târziu, îi scoaseră ochii mitraliorului, îl făcură bucăţi pe ofiţerul comandant al cuibului de mitraliere şi[2]» sugrumară pe toţi ceilalţi, apoi începură să se caţere mai departe, viii şi morţii laolaltă, ca lava ieşită dintr-un vulcan. Nici măcar nu luară armele celor doborâţi; nu aveau vreme de aşa ceva.

Trăgătorii zburară de pe scară şi balcoane într-un consimţământ tăcut. Artiom mergea înapoi, spre tunel, spre trapă, totuşi fu purtat pe trepte în sus, împreună cu toată lumea. Era purtat fără voia lui către pasajul de legătură cu Hansa.

Oamenii Armatei Roşii, pe care mulţimea încă nu-i năpădise, începură să se retragă, deja milogindu-se în faţa poporului pentru iertare, însă strigau prea slab, aşa că fură ucişi oricum. Savelii alunecă şi se scufundă şi nu mai ieşi niciodată la suprafaţă. Şi sute dintre acele mii, sau poate chiar câteva mii, dispărură, de asemenea.

Cineva îl trase pe Artiom de mânecă.

Se uită înapoi şi văzu o femeie. Sfrijită, cu pielea albas- tră-cenuşie.

— Tinere! Tinere! Nu pot s-o fac! O să-1 strivească pe fiul meu! îi strigă ea. îl vor zdrobi! Ţine-1! Ridică-1! II vor zdrobi! Eu nu pot s-o fac!

Privi în jos şi văzu un băiat de vreo şase ani, cu păr bălai-deschis şi o pată de mud însângeraţi sub nas. Şi reuşi să-l smulgă spre el chiar la timp.

— Bine! Unde-1 duc? Cine eşti? Cum te cheamă?

— Kolea.

— Pe mine, Artiom.

Prima dată, Kolea îşi puse mâinile în jurul gâtului său, ca să nu alunece, însă mulţimea îl strivea, aşa că reuşi să-şi schimbe poziţia şi să se urce pe umerii lui Artiom. Mama lui Kolea îl apucă de mână. O ţinu aşa o vreme, apoi îi dădu drumul. Artiom zvâcni neliniştit: unde era femeia? Rămă-sese în strânsoarea de menghină a mulţimii. N-avea unde să cadă, însă capul i se bălăngănea în jos, străpuns de glonţ.

— Pe-acolo! Pe-acolo! strigă micul Kolea de pe umerii lui Artiom; încă nu observase că mama îi fusese ucisă.

Letiaga păşea în faţă, masiv şi neînduplecat.

Artiom şi Kolea îl urmau. Lioka îşi încleştase mâna pe crucifixul său şi se agăţa de el ca de catargul rupt al unei corăbii, rugân- du-se cu cele trei cuvinte ştiute, în vreme ce înainta cu greu. Cumva reuşiră să rămână împreună şi fură duşi de val tot aşa până departe, la frontiera cu Hansa.

— Mama! Ma-ma! Unde eşti? striga băieţelul, amintin- du-şi de ea.

însă acolo unde o lăsase nu mai era nimeni.

Toţi Roşiii fuseseră măturaţi din cale şi striviţi în picioare de mulţime. Din bezna pasajelor apărură steaguri, un cerc maro pe un fond alb.

— Sus, îi imploră Artiom pe oameni. Nu pe-aici. Du- ceţi-vă sus.

— Mama! Maaaaaaa!

Băiatul încercă să coboare şi să sară în tocătorul mulţimii, ca să-şi tragă mama după el. Insă Artiom îl prinse: ar fi fost zdrobit într-o secundă.

Artiom se gândi că nu-1 putea abandona acum pe băiat. Trebuia să-l ia ca şi când ar fi fost copilul lui. Să-l ducă şi să-l ţină atât timp cât va mai fi în viaţă. Dar cum l-ar fi putut creşte? Dintr-odată îşi imagină că era din nou cu Ania şi că aveau amândoi copilul acesta pe care-1 ţinea acum de gleznă. Şi locuiau toţi trei împreună... In Polis? In Expoziţiei? Brusc vru să se ducă acolo, în viaţa aceea, să arunce o privire, doar un minut.

Proiectoarele de deasupra fortificaţiilor se aprinseră şi încercară să-i orbească pe oameni. Dar chiar şi orbi, oamenii ştiau în ce parte să se ducă.

- CIUPEEEEEEEERCI!

— Aceasta e frontieră de stat! le strigă cineva. Federaţia Staţiilor! A Liniei Circulare! Vom deschide focul! Şi vom trage în plin!

— Aveţi miiiiiilăăăăăă!

Şi asta a fost tot: toţi supravieţuiseră în van pe treptele acelea.

Artiom îl coborî pe băiat de pe umeri şi-1 luă în braţe, pentru ca gloanţele să nu-1 nimerească deasupra capetelor. Băiatul încercă să-i scape. Iar Artiom îşi zise: fir-ar să fie, ce responsabilitate mi-am luat - acum trebuie să-l duc cu mine peste tot.

Dar Suhoi... Cum îl luase Suhoi pe Artiom, îl luase şi-1 târâse cu el peste tot prin viaţă, exact aşa, cineva pe care şi-1 asumase din întâmplare. El fusese în stare s-o facă. Dar oare Artiom putea s-o facă?

Ratatatatatatata! clănţăniră automatele.

Cei din rândul din faţă, cei mai curajoşi, se prăbuşiră; cei din spatele lor, oameni disperaţi, căzură şi ei, însă ceilalţi tot se împingeau din spate: al treilea rând, al patrulea, al o sutălea, al două sutelea. Artiom se întoarse cu spatele spre partea din faţă, pentru a-1 proteja pe Kolea.

— Mama, zise băiatul.

— Şşş! îi spuse Artiom.

Trecură pe lângă un bărbat mort cu o cagulă neagră, care se rătăcise.

Era înspăimântător să-şi asume responsabilitatea pentru altcineva, mai ales pentru un băieţel de şase ani. Să te legi de el pentru toată viaţa... Cum făceai asta?

Kolea se destinse şi încetă să se mai zbată.

Artiom privi în jos şi văzu că băiatul murise.

Braţele-i atârnau flasce, iar picioarele i se legănau, părul bălai-deschis era dat pe spate şi în piept avea câteva găuri mid. Fusese străpuns de gloanţele rătăcite la sfârşitul fugii lor. El fusese cel care-1 acoperise pe Artiom.

— Laş nenorodt, îşi zise Artiom. Laş împuţit. Căcatule.

Şterse mudi cadavrului şi se uită după un loc unde să-l lase, însă nu văzu nimic. Apoi toţi trei fură propulsaţi spre întăririle şi mitralierele Hansei. Erau exact aceleaşi mitraliere, deloc diferite faţă de ale Roşiilor. Iar gloanţele erau probabil aceleaşi. Şi uddeau la fel.

Ţeava armei se întorcea spre ei, împroşcând moarte, însă Letiaga îşi aminti de puşca cu lunetă şi-l opri pe mitralior la jumătatea cursei, iar o clipă mai târziu, cuibul de mitralieră fu năpădit val după val, iar cadavrul fu târât de-a lungul lespezilor din piatră.

Artiom îl ţinu pe Kolea în braţe cât putu de mult, însă îl pierdu până la urmă.

Absolut totul era absorbit de val.

Morţii se holbau indiferenţi şi nu vorbeau. Ceilalţi nu puteau face asta. Cei care continuau să meargă urlau. Cei spre care zburau gloanţele bolboroseau despre milă. Morţii îşi terminau conversaţia cu Dumnezeu. Nimeni nu mai asculta pe nimeni.

Dar dintr-odată, începură să se ţină de mână, să meargă formând un lanţ şi să nu fie despărţiţi. Cineva îl luă pe Artiom de o mână, apoi şi de cealaltă, oameni pe care nu-i cunoştea. Palme calde, înflăcărate. Nu se ţinură aşa multă vreme.

Când urcară câteva trepte, omuleţul din stânga se desprinse, apoi cel din dreapta.

Deja treceau peste feţele zdrobite ale grănicerilor Han- sei, iar avangarda flămânzilor depăşise sârmele ghimpate; ajunsese de acum în Komsomolskaia din Linia Circulară, când aruncătoarele de flăcări ieşiră din spatele lor, ca nişte demoni din iad.

Artiom, Letiaga şi alţii fură măturaţi într-o sală uriaşă şi maiestuoasă: plafonul era acoperit cu mozaicuri vesele, candelabre ce revărsau o lumină nemeritată, mângâietoare şi divină, omuleţi bine spălaţi, care ţipau şi se retrăgeau din calea invaziei, şi dezertorii, intruşii, ca nişte şobolani, ca gândacii, grăbindu-se şi gonind să iasă din palat şi să se facă pierduţi, în tuneluri, în vizuini, să se împrăştie înainte de-a fi prinşi.

In urma lor, în pasaje, aruncătoarele de flăcări începură să mugească; primii care fuseseră aprinşi urlau şi un miros de came arsă şi păr ars se împrăştie prin aer, însă Artiom, Letiaga şi Lioka goneau ţinându-se unul de celălalt, în bezna tunelului, fără să se uite înapoi să vadă ce lăsau în urmă.

Cineva strigă în tunel, în spatele lor, ordonându-le să se oprească. Gărzile de securitate ale Hansei se grăbiseră la locul faptei şi deja arestau oameni şi-i târau înapoi acasă, spre Linia Roşie. Fugarii aceştia nu erau doriţi aici.

Cei trei nu-şi vorbeau.

Nu era destul aer pentru vorbit.

* * *

înainte de ieşirea spre Kurskaia, se întâmplă să fie un pasaj de legătură între tuneluri şi, după ce răniseră gărzile, reuşiră să iasă pe acolo, spre altă linie, Arbatsko-Pokrovs- kaia, cea albastră. Letiaga îşi aminti de un puţ de ventilaţie aflat acolo. Ieşiră în goană printre curţile unor case singuratice, din cărămidă, în ruine, printre turlele poleite cu aur ale bisericilor şi cel poleit de deasupra magazinelor cu vitrinele sparte.

Se aşezară, să-şi tragă răsuflarea, asurziţi de toate strigătele şi urletele.

Letiaga nu spuse nimic; Lioka clipea nedumerit; Artiom vomită. Fumară.

— Cum te simţi după toate astea? îl întrebă Artiom pe Letiaga. Te-ai prins cum stă treaba?

Letiaga înălţă din umerii săi ca de urs.

— L-au ucis pe copil. In braţele mele.

— Am văzut.

— I-a uds cu gloanţele noastre, îi zise Artiom. Svinolup. Gunoiul. Maiorul. Cu gloanţele noastre. Cred că rămăsese fără muniţie. Ne aşteptau. Şi-a plecat. Viu. Toate cadavrele alea au fost lăsate acolo. Insă el trăieşte. Şi-şi va vedea mai departe de viaţă.

— Eu respectam ordinele.

— Şi el respecta ordinele. E destul de sigur că n-a pus la cale asta după capul lui. Toţi de acolo urmau ordinele.

— De ce dracu' mă compari cu el?

— Al fi glozav dac-am putea lichida şi noi pe cineva, zise Lioka. Pe cel cale a gândit toate astea. Pe pizdă ăla de ticălos. Ca să nu mai eziste oldine de-astea.

— Am fost sigur c-a dat colţul. Am băgat două gloanţe în el. Ar fi trebuit să-1 împuşc în frunte.

Lui Artiom îi amorţise braţul stâng, iar umărul îi era leoarcă, însă nu-i era îngăduit acum să se gândească la umăr.

— Cale-a fost lostul de-a dobolî un maiol? obiectă Lioka. Toţi căcaţii ăia de maioli. Doboală un maiol şi doal faci un căpitan felicit. Tlebuie să-1 lichidezi dilect pe feldmaleşal.

— Şi ce-ar fi fost dacă-1 terminam pe loc? Ce-ar fi schimbat asta? Ar fi încărcat oricum mitralierele. Le-am zis. Nu-n- ţeleg nimic. Le-am spus că pot pleca de-acolo. Să urce la suprafaţă. N-auzeau nimic! Niciunul! Nici chiar cei care aveau s-o mierlească dintr-o clipă în alta. Le e mai uşor să atace o mitralieră decât să urce până aici! Ce poţi face?

Letiaga horcăi, scuipă în palmă un ghemotoc însângerat şi începu, absent, să se şteargă de pantaloni. îşi frecă fruntea.

— Dă-i dracului. Nu le poţi schimba direcţia. Sunt ca o turmă de animale. Unde să mă duc? întrebă el. Asta-i dezertare. N-ai unde să te duci.

Artiom îl privi o clipă. Omul ignifug. Nu ardea, pentru că acolo nu mai exista nimic care să ardă. Dacă şi Artiom ar putea fi la fel.

Treptat, urechile începură să i se desfunde de la sine.

Timpanele întinse la maximum se destindeau.

Şi apoi, de jos, dinspre crevase, găuri de canal şi grilajele de la scurgere, prin sistemul de ventilaţie, din toate părţile, începură să se adune sunete de peste tot de sub pământ. Vaiete şi

urlete. Slabe, înăbuşite de argila grea a Moscovei, ricoşând din numeroase coturi ale conductelor sparte. Un ecou. Oamenii nu puteau scăpa. Doar glasurile lor puteau.

Era ca o naştere. Moscova era ca o femeie care murise deja, însă copiii din pântecul ei mumificat erau încă în viaţă. Şi voiau să se nască şi plângeau acolo, înăuntrul ei. însă Moscova nu lăsa pe nimeni altcineva să mai iasă. Strângea din pizda ei de beton şi-şi strivea toţi copiii până la moarte, iar după chinuri, tăcură şi nu se mai născură niciodată.

Iar ei rămaseră fără ţigări.

Era noapte.

Moscova se înmuiase în noaptea asta, ca şi cum era o găleată cu apă murdară, cu care să spele tot sângele. Când noaptea tulbure avea să se termine, va urma o zi la fel de tulbure, în care nimeni nu va afla ce se întâmplase cu o zi în urmă. Totul va fi spălat peste noapte. Cine-ar putea afla despre tunelul negru, unde nişte oameni dăduseră cu târnăcoapele în alţii? Nimeni. Cine ar putea afla despre instalaţiile de bruiaj? Nimeni. Cine va afla despre ateii care-şi făcuseră cruce în timp ce luau cu asalt cuiburile de mitralieră? Şi pentru ce muriseră toţi? Care era motivul?

— Letiaga. Letiaga. Duşmanii ăştia există cu-adevărat? Occidentul? America? Sunt adevăraţi? Există măcar? Spune-mi cinstit.

Letiaga îi aruncă o privire crucişă, însă în beznă părea ca şi cum ochii i se aliniaseră şi priveau acum drept şi deschişi.

— Trebuie să existe.

— La ce mă-sa ne tlebuie nouă duşmani? întrebă Lioka. Ne desculcăm bine şi fălă ei!

— Dac-ar vrea, ne-ar mătura oricum, doar ca să se asigure. Lovitura de graţie. Dacă *într-adevăr* le-ar fi fost teamă de noi. Te-ai gândit vreodată la asta?

- Nu.

— Şi toate celelalte oraşe, Petersburg, Vladivostok şi plevuşcă - pe ele de ce nu le bombardează? Te-ai gândit la asta? Ori le-au luat pe toate şi noi am rămas singurii necuceriţi?

— Nu! Ce-ţi pasă ţie dacă m-am gândit sau nu la asta?

— Problema e că nu există niciun duşman. N-ar da doi bani pe noi, Letiaga. Duşmanii, vreau să zic. Nimeni n-are nevoie de noi. Ai halit povestea asta, la fel ca mine. Ne gândim mereu că cineva ar avea mare nevoie de noi, rău de tot. Că suntem buricul universului. Că suntem ultimii, sau singurii, sau cei mai importanţi. Că soarta întregii lumi se decide chiar aid. Pe dracu'! Nimic nu se dedde aid. Construim imperii şi asaltăm cuiburi de mitralieră, crăpăm pe şantiere de construcţii, hrănim câinii cu trupurile noastre, salvăm speda umană şi totu-i sub capac. Toată lupta noastră, sacrificiile şi eroismul. Nu-nseamnă nimic decât un eroism al fumidlor într-un furnicar. Nimeni nu le poate auzi. Crăpăm pentru nimic. înlătură capacul...

— Scut! Este un scut, nu un capac!

— înlătură scutul şi nu se va schimba nimic. Sunt sigur. Duşmanii noştri n-au nevoie de noi, Letiaga; noi avem nevoie de duşmani.

— Simt sigur, zise Letiaga dureros şi îndârjit. Sunt sigur că bătrânul spune adevărul.

— Atund i-un căcănar prost, răspunse Artiom la fel de îndârjit. E un imbecil şi tu ai fost futut la creieri. Şi eu sunt tot un imbedl. Fiindc-am înghiţit povestea asta în Balaşika. Iar acum e prea târziu. Nu mai e nimic de făcut. Ăla a fost momentul. Ar fi trebuit să distrugem antenele de bruiaj până la toţi dracii. Să le fi doborât pe toate. Şi apoi să vedem ce se-ntâmplă. Nu, Savelii?

— Colect, răspunse Lioka în locul zdrobitului Savelii.

— Nu s-ar fi întâmplat nimic, se răsti Letiaga. în jurul Moscovei sunt plantate o mulţime de antene de bruiaj. Iar oamenii nu te-ar fi crezut oricum.

— Pentru că i-aţi futut voi la creier timp de douăzed de ani! Cum să creadă? Nu-s ei de vină, nu?

— Eu n-am futut pe nimeni la creier.

— Aha! îi înlături pe cei care nu se potrivesc în povestea ta.

— Asta-i valabil cu duşmanii! Apăr patria împotriva duşmanilor! Şi dacă nu te-aş fi tras afară din Balaşika, fanfaro- nule, trupele Hansei te-ar fi băgat în pământ chiar acolo! înainte să-ţi dai seama ce te-a lovit!

— Nu tu m-ai scos de acolo! Bătrânul a făcut-o! Şi nu pentru că-i părea rău după mine! Ci ca să-şi salveze echipamentul lui de căcat! Atâta tot! El ţi-a zis să mă trosneşti! Pe mine! Gândeşte-te puţin! Cine-s eu pentru el? Ginerele! Soţul fiicei lui! Dar tot m-a condamnat la moarte.

— Dar nu te-am trosnit.

— Păi, mulţam căcălău!

— Cu plăcere.

— Şi de ce m-ai omorî? Pentru că ştiu de bruiaj? Pentru că ştiu cum se joacă cu mintea oamenilor? Sau de ce? Dacă se-ntâmplă să obiectez când le dă Roşiilor gloanţe? Douăzeci de mii de gloanţe! Douăzeci de mii! Azi ai fost tratat cu propria ta marfă. E timpul să-ncetezi să mai fii atât de cretin.

— Cel puţin, războiul se va sfârşi! Asta a fost condiţia lui Moskvin!

— Ded asta a vrut să spună bătrânul când a zis cu orice preţ! Spunea că preţul trebuie plătit! Numai douăzed, da?

— Trebuia mai bine să pulverizăm mai mulţi dintre băieţii noştri? Să aranjăm alt buncăr?

Artiom se întoarse cu spatele.

— Moskvin era şi el acolo? L-am recunoscut. Moskvin, iar celălalt era Besolov. Cine-i Besolov în Hansa?

— Un soi de mare mahăr. Nu-i pot deosebi unul de celălalt.

— Minţi, spuse Artiom, sigur de el. Ştii. Cine-i?

— Dispari.

— A trimis plicul pentru Fiihrer prin intermediul bătrânului nostru. Şi gloanţele pentru secretarul-general. A făcut-o. Iar bătrânul îi raportează lui, nu? Lui Alexei Felixovici! Cum aşa? Cum de are o asemenea influenţă asupra lui? Cu jeepurile alea de căcat?

— Şi ce dacă? Hansa ne-a ridicat din genunchi. Tu când ai şters-o? După buncăr, da? Ai luat-o pe Anedka şi ai fugit de la noi, ca o diaree. Ce-am fi putut face? Câţi dintre noi au mai rămas după

buncăr? Poate jumătate? Şi toţi găuriţi. Dacă nu era Hansa, am fi fost făcuţi bucăţi şi ăla ar fi fost sfârşitul. Bătrânul a făcut tot ce-a putut. Nimeni n-a fost dispus s-ajute. Dar ce-ar fi putut face el, fără picioare şi fără un braţ? Să se spânzure? Iar noi trebuia să devenim mercenari?

— Să fii mercenar este mai cinstit decât să faci acum parte din Ordin!

— Cară-te dracu'! Da?

— Cel puţin înţelegi preţul plătit pentru maşinile alea de teren şi armele cu lunetă, şi micile petarde? Băieţii noştri! Hansa ne-a pregătit capcana, Letiaga! Noi le-am cerut să vină! Când eram în buncăr! I-am chemat! Dar au venit? Ce ajutor ne-au mai dat cu lăbarii lor în loc de băieţii noştri! Care au fost ucişi din cauza lor! El i-a vândut! Şi i-a vândut Hansei!

— Asta nu-i. Posibil. Trebuie să existe un motiv.

— Şi care-a fost motivul pentru lichidarea mea?

— Dacă erai spion? Sau sabotor? Ai încercat să spargi scutul! Dacă lucrai împotriva noastră şi ţi-ai făcut loc înapoi? Zicea că dacă încerci să perturbezi acordul de pace... Sau să periclitezi transportul... Atunci...

— Spionul cui? Sabotorul cui?

— Al Americii. Ai intrat în legătură cu ei de pe clădiri înalte şi...

— Şi ce? I-am ajutat să ţintească iar rachetele? Asupra propriului meu popor? Asupra soţiei mele şi a socrului meu? Asupra ta, jegosule? Ai fost vândut, şi eu am fost vândut, toţi băieţii noştri au fost vânduţi şi la fel şi sufletele lor, la grămadă! Asta s-a întâmplat! Ai priceput?

— S-au sacrificat, asta-i tot. Iar Roşiii... E ceva

ce trebuie făcut. E greu, însă necesar. Acum e timpul să ne unim forţele, Artiom. Chiar şi numai cu Roşiii. Este un duşman diferit. Un duşman adevărat. Este greu să-i uiţi pe băieţi. Ştiu. Bătrânul nu-i poate uita nici el. Ai văzut cum bea cu ei în fiecare zi.

— Nu bea cu ei. Doar se-mbată! Se-mbată, pentru că obişnuia să fie un erou şi s-a transformat într-un prăpădit. Nici braţe, nici picioare! Şi dacă chiar crede că războiul cu Occidentul nu s-a terminat...

— Nu s-a terminat! mugi Letiaga. Cum se face că nu-n- ţelegi asta?

— Are vreo dovadă? Besolov ăla? Cum ţi-a dovedit că războiul continuă? Ai fost spălat pe creier! Cum de a ajuns să te strângă atât de tare de boaşe?

— Ba tu ai fost spălat pe creier! Sunt tot acolo! Târân- du-se din fiecare crăpătură! Vor să ne măture de pe faţa pământului!

— Ticălosule!

Artiom se lăsă pe piciorul teafăr.

— Nu poţi dovedi nimic! Nu poţi dovedi nimic, nimănui!

— Şi tu ce mi-ai dovedit? Dacă nu există niciun duşman, atunci care-i rostul?

— Care-i rostul?

- Da!

— Nu ştiu!

— Atunci, lasă-mă în pace!

Artiom se gândi o clipă. Dădu din cap. Şi începu să se îndepărteze şchiopătând.

— Unde te duci? strigă Letiaga în urma lui.

— Ai dreptate, îşi zise Artiom ca pentru el, fără să se mai uite înapoi. Ai dreptate. Trebuie s-aibă un rost. Doar atât că nu-1 înţelegem încă. Iar bătrânul tău nu-1 înţelege nici el. Şi Svinolup cu siguranţă nu-1 pricepe. Ar fi bine dac-am avea pe cine întreba.

— Steri! Artiom! Artiom!

Letiaga îl ajunse din urmă în piaţa Lubianka. Şi-i întinse propria sa mască de gaze.

— Ia-o. Mie nu-mi trebuie s-ajung acolo.

Artiom nu se contrazise cu el. Scuipă în lentilele măştii şi o puse. Bâigui spre Letiaga:

— Mulţumesc! Nu mai e nicio şansă să crăp acum înainte de termen.

Se moşmondi jalnic în jos pe pantă, de lângă Lubianka. Trecu de Teatrul Bolşoi, cu caleaşca trasă de patru cai, care căzuse peste deal, dincolo de fântânile rămase fără lacrimi, dincolo de hotelurile pentru turiştii veniţi de pe lumea cealaltă, dincolo de străzile câinilor, de parlamentul amuţit şi de Kremlinul care se prefăcea mort, cu stelele stinse şi zidurile care nu mai opreau pe nimeni; undeva, pe aici.

Se opri. Era întuneric.

Cum de făcuse asta? Unde stătuse?

Sângele mustea din umărul lui Artiom, împuşcat de două ori, de parcă avea rezerve nesfârşite înăuntrul său şi începea să se simtă rău fără el. Slăbit. Insă tot căuta. Şi încerca să-şi amintească. Pentru o vreme se duse târşâin- du-se într-o direcţie, apoi în alta.

Luna slabă nu era de cine ştie ce folos. Nu putea străpunge întunericul şi nu-i dădu niciun

ajutor. Artiom se lăsă în patru labe şi se târî, bâjbâind cu mâinile pe asfaltul dur. O dată pescui un pantof, iar în altă ocazie dădu peste o clanţă, lăsată în mijlocul drumului.

Apărură Lioka şi Letiaga.

— Ce cauţi?

— Răspunsul, glumi Artiom, râzând hârâit în propriile sale urechi de cauciuc.

Şi atunci apăru.

Ii făcu cu ochiul lui Artiom sub lumina lunii, venită prin- tr-o crăpătură mică dintr-un nor.

Acolo, pe asfaltul cenuşiu-întunecat, zăcea un revolver cenuşiu-întunecat. Naganul de execuţii al lui Svinolup. Artiom îl ridică. O armă grea, butucănoasă, ameninţătoare. Exact ce-i trebuia lui acum. Pentru ce venise aici. Se dovedea că nimic din treburile astea nu putea fi înţeles fără o armă.

Pistolul finisat în nuanţe albastre era exact cel pe care trebuia să-l vâre pe gâtul lui Besolov, care putea să respire prin el, o vreme, şi să-i explice lui Artiom de ce oamenii trebuiau să rămână în metrou.

— Asta-i tot? îl întrebă Lioka.

— Ba nu, mai este! Artiom îl privi. Acum o să mergem la bordel.

Capitolul 19

Ce să scriu

Fu cărat până în Trubnaia.

Letiaga îl duse în cârcă. îl duse pe la suprafaţă, deoarece se temea să coboare în metrou.

Artiom expectora deja flegmă maro-ruginie. în vreme ce-şi legăna picioarele pe spatele lui Letiaga, tot încerca să-i convingă să-1 lase să meargă pe propriile-i picioare. însă când încercă să meargă singur, căzu imediat în genunchi. Maşinăria era pe cale să se oprească. Cheiţa din spatele lui aproape că încetase să se mai rotească.

Dar când ajunseră în Ţvetnoi Bulevard, un resort din pieptul său ţăcăni şi decise să-şi continue, pentru o vreme, bâzâitul. Artiom împrăştie ceaţa roşiatică din faţa ochilor şi se îndreptă de spate. Simţi că nu va avea timp pentru multe. Trebuia să facă un singur lucru, însă era ceva important. Bâjbâi după patul Naganului. îţi place aşa? Naganul fu de acord.

— Du-mă la Saşa. M-auzi, Lioka? îţi aminteşti unde?

— Aha. Viei o moalte flumoasă! Viei să mieleşti c-o puicuţă? Neee, plima dată melgem şi ne bandajăm găulile.

— Da, sigur. Dacă ar fi numai găurile.

în Ţvetnoi se petrecea ceva ciudat.

Staţia era ticsită până la refuz cu refugiaţi

fascişti. Pier- duţi, jalnici, înfrânţi. Uniformele feroviare ale fasciştilor se făcuseră leoarcă şi acum se uscau, intrând la apă,

micşorându-se şi devenind prea mici pentru ei, ca şi cum erau confecţionate pentru copii sau pentru un spectacol de teatru, însă adulţii şi le îmbrăcaseră şi se apucaseră să facă totul cu însufleţire. Aveau feţele zgâriate şi mânjite cu noroi; bocancii lor cu vârfuri din oţel se uscaseră şi crăpaseră.

— Ce-i asta? Ce s-a-ntâmplat? le întrebă Lioka pe câteva târfe cunoscute de el.

— Reichul a fost inundat. Puşkinskaia s-a prăbuşit. Tad- jidi au săpat prelungirea. S-a surpat, şi-apoi staţiile următoare. Toate au fost inundate.

— Munca şubredă a tadjidlor..., zise Artiom cu un zâmbet la fel de şubred. E numai vina lor. Ce ticăloşi spurcaţi!

— Toată lumea s-a împrăştiat. Din Tverskaia s-au dus în Maiakovskaia, iar cei din Cehovskaia au venit aid.

— Şi războiul?

— Nu ştim. Nimeni nu ştie nimic.

„Trebuia să vi se-ntâmple", gândi Artiom. „Poate că Dumnezeu chiar ascultă şi ia seama la plângeri. Cineva, poate femeia din roabă, a reuşit să-i pârască lui Dumnezeu înainte să-i fie zdrobit capul cu ranga. Dumnezeu a numărat păcătoşii şi drepţii din Reich pe abacul lui din os şi a decretat că Reichul trebuie închis şi izolat. Dar de ce-a lăsat să fie deschise astfel de locuri?"

Şi ce era cu Homer?

— Ştiţi dac-a scăpat un bătrân? Din Cehovskaia? întrebă Artiom, sâcâindu-i pe

feroviari. Homer?

Se îndepărtară de el.

îl duseră la doctoriţă: în afară de zgârieturile sârmei ghimpate, ea descoperi şi un furuncul sângerând pe care radiaţia i-1 făcuse în piele, ca o gaură de sulă. Nu mai avea mult, îi spuse ea. Era necesară o transfuzie urgentă de sânge, însă un medic pentru boli sodale nu avea cu ce să facă o transfuzie. Scoase glonţul, înjurându-1 pe Artiom; puse gunoi fermentat pe răni, îi acoperi spinarea cu o zdreanţă mototolită, pentru ca pielea lui biciuită să supureze în ea. Şi-i dădu calmante, expirate de mult. Calmantele îmbunătăţiră puţin situaţia. Ded de acolo le luase Savelii.

— Şi-acum ce facem? întrebă Letiaga. Trebuie să-ţi găsim un doctor ca lumea. Nu Pizda Ivanova de aici. Am să bag ceva material roşu în tine. Cu dobândă.

— Nee. Mă duc la curve, zise Artiom în momentul când rănile lui simţiră adierea alinătoare a calmantelor. O s-aran- jăm asta mai târziu.

— Şi eu, făcu Lioka cu ochiul. Şi eu am nevoie de-o tlans- fuzie.

— Dac-aş fi în locul tău, Tiomid, cred că m-aş ruga, dă- tină Letiaga din cap.

— Haideţi să facem asta fără dulcegării, răspunse Artiom.

— Poftim, ia nişte gloanţe.

Artiom le luă.

— Te dud să te predai?

Se uită în ochii crudşi ai lui Letiaga.

— Nee. Bătrânul nu-i iartă pe dezertori.

— Ce-ar fi dacă m-ai preda tu?

— Atund Anka ta mă va urî de moarte, zise Letiaga. Nu-s sigur ce-i mai rău. Bine. Am şi eu o drăguţă pe-aid. Pe-acolo. Dacă eşti dărâmat, poţi să vii.

— Să-ţi arăt drumul? întrebă Lioka.

— Nu-i nevoie. Mi-am amintit.

Chiar îşi amintise.

Se despărţiră.

Pe când se îndepărta şchiopătând, ascunzându-se în mulţime, Artiom privi din nou în jur: chiar se despărţiseră? Nu voia să ceară ajutor nimănui în treaba asta importantă. Ţvetnoi gemea de lepădături. Care dintre ei era agent al Roşiilor, al Ordinului sau al Hansei? Ascultau, îl căutau. Bineînţeles că-1 căutau.

Mâna dreaptă îi era în buzunar. Nu slăbi din strânsoare patul revolverului.

însă locul Saşei era pustiu.

înăuntru nu era nimeni şi uşiţa era închisă.

Brusc, îl năpădi îngrijorarea: şi dacă o luase Besolov? Sau dacă i se întâmplase ceva chiar mai rău?

Vizavi, în diagonală, era o cârciumioară prăpădită, cu câteva scaune îngrămădite în interior. împărţită de panouri din paie, de la podea până la tavan. Artiom se putea aşeza, în aşa fel încât să vadă stabilimentul Saşei printre firele de paie şi fără să fie recunoscut imediat de oricine ar fi trecut prin apropiere.

Artiom privi uşa închisă. Voia să se gândească la Saşa, însă gândul îi tot zbura la Ania. Vladivostok. De ce nu pomenise ea de Vladivostok

înainte? I-ar fi fost mai uşor să trăiască cu ea dacă ar fi ştiut de Vladivostok.

în apropierea lui, doi fascişti uzi se adunaseră unul în altul, mormăind. Tot priveau suspicioşi spre Artiom. Se încordă, încercând să simtă ură pentru ei, dar nu putea. Era complet epuizat după Komsomolskaia. Pentru a-i asigura că totul e-n regulă, comandă votcă, să meargă cu calmantele. Nid măcar nu se putea uita la mâncare; numai la gândul ei, parcă-1 lua ameţeala.

— Dietmar...

Surprinse un ecou al numelui acela printre cuvintele bolborosite intenţionat.

Ezită, apoi se dedse.

— îl ştiţi pe Dietmar? îi întrebă pe cei doi.

— Tu dne eşti?

— Era un tip care lucra pentru el. Ilia Stepanovici. Trebuia să scrie o carte. Şi mai avea pe unul cu el. îşi zicea Homer. Un tovarăş de-al meu.

— Te-am întrebat dne eşti?

— Am fost într-o misiune pentru Dietmar, mărturisi Artiom în şoaptă. In Teatralnaia.

— Ca agent?

Fascistul se foi şi se aşeză aproape.

— Sabotor.

— Dietmar a murit eroic...

— Ştiu.

— Toată reţeaua lui a fost preluată de mine, declară bărbatul. Acum vei lucra pentru mine. Eu sunt Dietrich.

Lui Artiom îi veni să râdă. îl observa pe Dietrich

de undeva de deasupra norilor. De acolo, o mulţime de lucruri păreau caraghioase. Dar nu toate.

— Ascultă, omule, zise Artiom şi-şi şterse buzele cu dosul palmei, apoi îi arătă sângele apos. Lasă-mă să mor în pace.

— Boala radiaţiilor?

Dietrich înţelese cum stătea treaba şi continuă, retră- gându-se:

— Eşti stalkerul ăla, nu? Cel recrutat de el?

Pe sub masă, Artiom îşi trase mai aproape revolverul, astfel încât cocoşul să nu i se agaţe în buzunar.

— îl cunoşteai pe Homer?

— N-ai fost omorât în Teatralnaia?

— După cum vezi, nu.

După toate aparenţele, Dietmar îl trimisese în spaţiul de locuit fără nicio altă consultaţie inutilă.

— Bine. Dacă eşti unul dintre veteranii noştri...

— Nu ţipa. Pe-aici simt urechi peste tot.

— Sunt aici. Au scăpat. Beau prin apropiere. Amândoi. Acum sunt sub comanda mea. Vrei să-ţi arăt drumul?

— Chiar te rog.

Homer trăia. Slavă Domnului! Trebuia să-l găsească. Mai poţi aştepta puţin, Saşa?

Artiom mai avea cam o săptămână de trăit. Iar Homer nu se ducea nicăieri. Trebuia măcar să-i mărturisească totul, pentru caietul lui. Ar putea să noteze chiar el totul. Despre piloni, despre gropi, despre ciuperci şi gloanţe.

Să scrie totul despre blestematul de Ordin

curvesc. Şi cel mai important lucru, cel mai sacru, să scrie că lumea continua să fie la locul ei.

Voise o poveste şi iată una adevărată.

Se dovedi că bătrânul se afla la numai douăzeci de paşi depărtare. El şi Ilia Stepanovid beau morocănoşi, fără să docnească paharele.

Dar când îl văzu pe Artiom, se lumină la faţă.

Homer era dufulit; firele de păr cărunt din jurul pleşu- viei din creştet îi stăteau ridicate şi, în lumina lămpii, arătau ca un nimb auriu. Se refăcuse. Ţinea în braţe o găină, aceeaşi lăsată de Olejek. Nimeni nu-i sucise gâtul; n-o azvârlise nimeni în supă. Ba chiar se îngrăşase binişor cu alimentaţia fasdstă şi era îngrijită şi cu pene ludoase, mica orătanie.

Artiom urcă treptele spre bătrân şi-1 îmbrăţişă. Cât trecuse de când nu se mai văzuseră? Un an?

— Eşti în viaţă.

— Şi tu.

— Ce mai fad, tataie?

— Ce să fac? Bine, acum. Dia şi cu mine am început să... lucrăm, răspunse Homer şi se uită spre ghidul lui Artiom. Salut!

— Cum merge treaba? îl întrebă Artiom pe Ilia Stepanovid.

— Bine, îi răspunse Dia Stepanovid lui Dietrich. Scriem. Merge bine.

— Asta-i grozav, spuse Artiom. Tataie, ce-ar fi să facem o plimbare? Mulţumesc, *Genosse.* îi făcu semn cu capul lui Dietrich. N-am să uit.

Dietrich ar fi trebuit să-l urmeze pe Artiom, desigur, să tragă cu urechea. Insă, dincolo de

peretele din paie, ciupercile se răceau şi basamacul se încălzea. Şi nid nu mai părea să mai existe vreun Reich.

— Să nu ieşi din staţie! ordonă el hotărât. Până la noi instrucţiuni.

Trecură târşâindu-şi paşii prin încăperile mid: femeile se înşirau ca nişte mărgele pe coridor. Cum de mai găseau vreun colţişor izolat pe aid?

— Scrisul merge bine? îl întrebă Artiom pe Homer.

— Nu atât de grozav.

— Ce se-ntâmplă?

— Nevasta lui Ilia s-a spânzurat. Narina. El s-a apucat de băut.

— Când? Când s-a întâmplat asta?

— Păi, lucram de vreo două zile şi... însă Fuhrerul insista. Venea chiar el în fiecare zi, dtea şi punea întrebări. Practic, a trebuit să lucrez pentru amândoi. Mai apoi Ilia a promis că o să mă facă coautor. Numele meu pe copertă şi totul. Măgulitor, aşa-i?

— Oho, făcu Artiom şi-1 privi pe Homer. Cum e Fuhrerul?

— Păi... El însuşi... In viaţa de fiecare zi... obişnuit.

— Obişnuit, repetă Artiom. Măi, măi. Omul cel mai obişnuit. Şi fără îndoială, e şi un soi de Vasili Petrovid.

— Evgheni Petrovid, îl corectă Homer.

— Aproape corect, chicoti Artiom. Aţi ajuns la mutanţi deja? Adică în manual?

— N-am avut vreme, răspunse Homer, privind dincolo de el. Iar acum, cine ştie dacă o vom mai face vreodată. Toată lumea-i împrăştiată care

încotro. Reichul e terminat. Fuhrerul a dispărut.

Găina deschise aripile, ca şi cum voia să-şi ia zborul. Insă Homer, deja obişnuit cu năravurile ei, o ţinu la distanţă, cât lungimea braţului. Orătania se chird şi se găinăţă pe podea.

— Măcar face ouă? se interesă Artiom.

— Nu. E în grevă.

Bătrânul zâmbi abătut.

— Deşi am îmbuibat-o cu coji de ouă. Să fiu al naibii dacă ştiu unde-i buba.

Discutară, trecând pe lângă fasciştii bumbădţi şi târfele inspirate, printre oftaturile şi exclamaţiile altora, sub fluieratul cravaşelor, conformându-se ritmului iubirii depravate a altora.

— Bine, atunci. Nu va trebui să-ţi reprimi conştiinţa, zise Artiom, simţind cum prin oboseală i se ridica imboldul să spună totul. Acum poţi să-ţi scrii propria carte. Aşa cum ţi-ai dorit.

— Propria mea carte pe care n-o va publica nimeni.

— Asta depinde de ce vei scrie în ea.

— Şi cam ce-aş putea scrie?

Artiom avu sentimentul că-i urmărea cineva. Se uită în spate o dată, apoi încă o dată. Omul părea că se dizolvase în ceaţă. Poate că nu-1 urmărea pe Artiom, ci doar îşi vedea de treburile lui vesele. Sau poate că se dăduse înapoi pentru a se feri să încrucişeze privirile cu cineva.

O mână pe Nagan.

— Ai găsit-o pe Saşa ta? îl întrebă Artiom pe Homer.

— Saşa mea? Nu. Tu...

— I-aici, tataie. Ieri era aid. Am vorbit cu ea.

Despre tine.

— Ştii? Ştii unde este?

-Da.

— E bine? Unde mergem? Nu mergem la ea, mai degrabă, decât să... Şi ce... face ea... aid?

— Ce fac femeile aid, tataie? Lucrează.

— Nuh, haide. Saşa? Nu cred.

— Păi, da.

— Nu se poate!

— Şi ia zi-mi despre... Despre Hunter... i-adevărat? C-a devenit un beţivan sinistru? Nu ştiam că voi vă ştiaţi.

— Hunter? îl ştii şi pe el? De unde?

— El m-a trimis în cruciada mea. Pe atunci. împotriva întunecaţilor. Să iau rachetele. Nu ţi-am spus de asta? Şi nici el nu ţi-a povestit? Ăsta era motivul pentru care bea? Din cauza întunecaţilor? Sau de ce?

— Hunter? Nu ştiu, el... Nu vorbeam noi prea mult. Nu destul.

— Scriai cartea aia despre el, nu? Propria ta poveste în carnetul de notiţe. Deci, cum se face?

— Nu ştiu. Ştii, el... Nu-i un erou adevărat. Am vrut să-1 transform într-un erou. Iar oamenii să citească despre el şi să fie inspiraţi.

— De-asta l-ai făcut abstinent?

— Cum de ştii...?

— Ţi-am zis: Saşa mi-a spus totul. Deci nu mă crezi?

— Trebuie s-o văd. Să arunc o privire. Vreau să fiu sigur.

— Puţin mai târziu. Ai răbdare. E important.

Ah, se pare că nu-i nimeni aici... Vino. Aşteaptă, am să verific totul.

— Şi chestia cu Hunter... Da! Păi, dne-ar vrea să citească despre un alcoolic? Să-i calce pe urme? Pricepi? Trebuie să fie un mit. Frumos. Oamenii zac în întuneric, cuprinşi de gânduri negre. Au nevoie de lumină. Fără lumină, vor degenera complet.

— înţeleg. Acum ascultă.

Artiom se aplecă spre bătrân şi-i şopti cu însufleţire în urechea păroasă:

— Oamenii zac în întuneric, fiindcă lumina-i ascunsă de ei. Occidentul n-a fost distrus, tataie. Şi nid întreaga Rusie n-a fost distrusă. Mai simt şi alţi supravieţuitori. Aproape toată lumea a supravieţuit. Nu ştiu ce fel de viaţă duc ei pe acolo, dar... Vladivostokul, Zorii tăi Polari, Parisul, America.

— Poftim?

— Ascund totul de noi. Folosesc instalaţii de bruiaj. Sunt amplasate în jurul Moscovei. Staţii de radio care acoperă semnalele altor oraşe.

— Poftim?

— Hansa face asta. Şi Ordinul meu o ştie. E-n slujba Hansei. Şi extermină pe oricine ajunge aid de afară. îi găseşte şi-i termină pe toţi. Şi pe oricine care-ncearcă să contacteze de aid lumea de afară. De asta nu ştie nimeni nimic. Şi cred că Linia Roşie a construit turnurile eoliene pentru Hansa. In Balaşika sunt şi turbine eoliene, ca să alimenteze bruiajul cu curent electric. Şi un gropan imens, săpat cu un excavator, ticsit de

leşuri şi câinii le-nfulecă, câini cu dnd pidoare. Construdorii şi străinii, toţi la grămadă. Iar Hansa le dă Roşiilor gloanţe pentru asta. Poate nu chiar pentru asta, poate doar ca să-i sprijine. Douăzeci de mii de gloanţe, poţi să-ţi imaginezi? Iar Roşiii trag gloanţele în răsculaţii foametei. Trag în mulţime. Oamenii se aruncă-n bătaia mitralierelor, cerând duperd, şi sunt seceraţi, seceraţi, pur şi simplu... Oamenii nu vor să ştie de nimic. Le spui: „Puteţi pleca de-aid, din metrou! Există viaţă afară, la suprafaţă! Plecaţi de-aid!" Iar ei continuă să se târască spre Hansa, mergând orbeşte spre gloanţe... De asta-i important să scrii despre toate astea. în carneţel. Da, şi încă ceva. Ei îi mint pe toţi şi susţin că trebuie să rămânem ascunşi pentru că peste tot în jurul nostru sunt duşmani; ei zic că războiul continuă, dar toate astea-s minduni. Simt sigur că-s numai minduni. Dar de ce procedează aşa... am să aflu dacă ies de-aid. însă, între timp, tu scrie. Da? Scrie, ca oamenii să afle. E important.

Homer îşi întoarse urechea de la Artiom şi-1 privi cu atenţie, de parcă trebuia să dezamorseze un fir declanşator. Şi cu compasiune, dar încercă să-şi ascundă compasiunea, pentru că-şi dădu seama că firul de pescuit era invizibil, iar compasiunea lui putea fi prinsă în cârlig.

— Tu cum mai eşti? îl întrebă. Arăţi groaznic, ca să spun drept.

— Pentru mine s-a terminat, zise Artiom. Mai am poate o săptămână de trăit. Aşa că apucă-te să scrii, tataie. Scrie tot.

— Ce să scriu?

— Totul. Tot ce ţi-am zis adineauri.

Homer dădu din cap.

— Bine.

— E clar totul? Să-ţi spun din nou?

Artiom se ridică pe jumătate pe piciorul său bun şi aruncă o privire prin pasaj.

— Nu-i chiar totul limpede.

— Ce nu-i limpede?

Homer ezită.

— Păi... sună... cam ciudat. Ca să fiu sincer.

Artiom se dădu înapoi şi-l privi de la distanţă.

— Crezi că...? Nu mă crezi? Şi tu crezi c-am avut o cădere nervoasă?

— N-am spus asta.

— Ascultă. îmi dau seama că totul sună aiurea. Dar i-adevărat. înţelegi? Şi invers, tot ce ştii despre metrou - şi că nu există niciun fel de viaţă la suprafaţă, că n-avem unde să mergem, că Roşiii sunt duşmanii Hansei, că Hansa simt băieţii buni şi toate celelalte... Absolut totul este... sunt minciuni! Am trăit cu ele atâta timp...

— Un oraş ar mai putea... Poate două... Homer se încruntă şi se căzni să-l creadă pe Artiom. Dar întreaga lume? Şi instalaţii de bruiaj. Şi Hansa.

— Treci peste. Tu doar aminteşte-ţi. Poţi să scrii mai târziu. Vei scrie pentru tine, da? în curând o să mă duc şi eu, tataie. Nu vreau ca totul să dispară, pur şi simplu. Asta-i misiunea ta, înţelegi? Am descoperit nişte chestii cu adevărat nebuneşti. Iar dacă tu... tu!... nu scrii toate astea în carneţelul tău... Nimeni nu le va afla vreodată.

Astăzi am de gând să... Nu contează. S-ar putea să n-o duc la bun sfârşit. Dar tu... tu, înţelegi?... poţi schimba ceva. O s-o fad? O să scrii?

Bătrânul chibzuia. Mângâie găina, care stătea lângă el somnoroasă.

— Chiar dacă toate-s adevărate... Cine va publica aşa ceva?

— Ce importanţă are cine?

— Păi cum... Oamenii cum vor afla?

— Tataie! Ce vrei să spui? De ce trebuie să fie tipărită? Homer - celălalt Homer, adevăratul - n-a scris nimic, nu? Era orb. Doar vorbea. Poate că şi cânta... Iar oamenii-1 ascultau.

— Celălalt Homer... da, se învoi bătrânul. Cel adevărat, repetă cu un zâmbet amar. Bine. Am să notez, desigur. Dar pe tine trebuie să te vadă un doctor. Ce-i asta, să vorbeşti aşa... că ai numai o săptămână de trăit! Şi hai să mergem... Mă dud la ea?

— Mulţumesc, tataie. îţi spun şi altele mai târziu... Cu mai multe detalii. Când aflu. îţi voi dicta. Dacă lucrurile ies cum trebuie.

Homer nu spuse nimic pe când mergeau. îi stătea însă ceva pe limbă şi continuă s-o rumege, scrâşnind din dinţi, ca să nu dea drumul cuvintelor. Apoi mormăi:

— Şi mai ştii ceva? A trebuit să public două articole scurte în ziarul lor. M-au obligat. îţi dai seama cam ce lucruri. Despre breşa din Schiller...

— Dar te-au obligat, spuse Artiom.

— Da, m-au obligat.

Se întoarseră.

Acolo totul se schimbase. Dietrich şi camaradul

său terminaseră de mâncat şi dispăruseră. Iar dinspre micul separeu al Saşei se auzeau gemete. Ea era bine.

— Asta-i, zise Artiom.

Schimbară priviri.

Se aşezară în spatele draperiei, fiecare uitându-se în propriul pahar. Homer se foia şi tuşea. Artiom asculta atent, întrebându-se: Ce se-ntâmpla acolo? înăuntrul lui urla vântul. învârtind lamele de metal, scârţâind şi transformân- du-se în curent electric, astfel încât Artiom să mai petreacă puţin timp pe Pământ. Unde sunteţi, corăbii cu burţi albe ale cerului? Unde zburaţi pe vântul ăsta? Sorbi din votcă: când duse paharul la buze, de acolo se răspândi un norişor roz şi un nor la fel de tulbure ca rachiul fals se împrăştie în interiorul lui Artiom. Somnul îl apăsa. Cât trecuse de când nu mai dormise? Douăzeci şi patru de ore?

Gemetele se sfârşiră. Un mardeiaş ieşi, încheindu-se la nasturi. Zâmbea ca un cuceritor. Ce putea să facă în privinţa asta?

Homer ţâşni, târşâindu-şi paşii într-acolo. Lăsă găina din mână.

— Saşa!

— Homer... Tu?

Artiom nu se clinti. Nu era conversaţia lui. Insă nu putea să n-o audă.

— Doamne... Tu, aici... De ce eşti aici? Saşenka...

— Sunt bine...

— Am... Am crezut că ai murit... Te-am căutat acolo, în Tulskaia...

— îmi pare rău.

— De ce nu mi-ai zis? Să mă fi căutat?

— Tu cum m-ai găsit?

— Eu... Artiom. îl cunoşti? El mi-a arătat unde eşti.

— E şi el aici?

— Tu... De ce fad asta, Saşa? De ce fad prostiile astea?

— De ce sunt prostii?

— N-ar trebui s-o fad. Haide... Adună-ţi lucrurile. Şi plecăm.

Artiom mângâie ţeava Naganului. Nu acum. Mâine sau ziua următoare... când vine Besolov s-o vadă. Lasă-1 să răspundă. După asta.... Prin orice mijloace. Bine? Găina se uită la el, aplecându-şi capul într-o parte.

— Unde? Nu mă duc nidunde.

— Ce tot spui? Când te ţin aid în felul ăsta? In sclavie? Noi putem... Am să cer...

- Nu.

— Nu-nţeleg! Ai putea să-ţi câştigi traiul din altceva... Dacă trebuie să fii răscumpărată... Trebuie să fii răscumpărată?

— Nu sunt în sclavie.

— Atund ce-i? Nu-nţeleg...

— Mă aflu acolo unde mi-e locul. De ce nu-mi spui nimic de tine, ce mai fad tu? Ce mai face... Hunter?

— Nu ştiu. Doamne Ehimnezeule. Ce înseamnă asta... unde ţi-e locul?

— Adică acolo unde oamenii au nevoie de mine.

— Ce prostie scandaloasă! N-ai nid măcar optsprezece ani! Ce tot vorbeşti? Aid e un bordel!

Un cuib de vicii! Toţi bărbaţii ăştia dezgustători... Asta nu mai poate continua! Plecăm!

- Nu.

- Haide!

— Lasă-mă!

Găina asculta. îngrijorându-se pentru Homer. însă Artiom nu interveni. Nu avea nidun drept s-o facă. Şi a cui parte ar fi trebuit s-o ia?

— Nu trebuie să faci asta! N-ai niciun drept! Nu eşti o prostituată!

— De parcă ăsta-i cel mai rău lucru care i se poate întâmpla unei fiinţe umane.

— Tu eşti... o biată fetiţă. Te-am pierdut... E vina mea...

— Nu-i vina ta. Şi nu eşti tatăl meu.

— Nu simt nici măcar... De ce trebuie să fii aici? Nu-i ceea ce-ţi doreşti!

— Asta-i tot? Credeai c-am murit. Iată-mă, în viaţă... şi e vreo diferenţă dacă-s prostituată sau nu?

— Tu. Nu eşti. Prostituată!

— Atunci ce sunt?

Un bărbat se opri în uşa deschisă. Cu ceafa rasă, cu pielea adunată în falduri. Şi o jachetă din piele încreţită la umăr. Oare era de la securitate? Verifica dacă stăpânul putea veni? Artiom se frecă la ochi, se aplecă în faţă şi privi de la dreapta la stânga. Părul închis la culoare, cu cărare, pungi sub ochi... zărea prin mulţime un astfel de individ?

— Nu eşti genul de fată care se lasă... Pentru gloanţe... Care îngăduie să i se facă anumite chestii... Eu nu aşa mi te amintesc!

— înţeleg. Şi dacă aşa sunt eu acum?

— Nu! E dezgustător.

— Păi, atunci descrie-mă altfel în cartea aia a ta. Fă-mă să fiu aşa cum ai vrea tu să fiu. Ce importanţă are ce fac în viaţa reală? Ce importanţă are ce i s-a întâmplat lui Hunter?

— Şi ce-are asta de-a face cu situaţia de faţă?

— Ţi-ai terminat cartea. Cum? Ce s-a-ntâmplat în Tul- skaia?

— Nu-nţeleg! O inundaţie! Apa a năvălit înăuntru.

— Un miracol. Ai vreun miracol acolo?

— Aceea nu-i versiunea finală.

— Ai transformat un masacru într-un miracol, ded mă poţi îndrepta şi pe mine. Fă-mă zână. îmi pare rău. E vremea

 pentru următorul meu client. îi primesc cu programare. Ca un doctor. Fă-mă doctoriţă.

— Nu plec!

Bărbatul cu ceafa în pliuri ascultă, scuipă, şi plecă. Lui Artiom îi amorţise piciorul. O mângâia pe Riaba cu degetele. Găina moţăia. Naganul era perfect treaz.

* * *

De la calmante şi votcă, vizuina de vicii începu să se învârtească; de fapt, întreaga lume se învârtea. Şi capul lui Artiom se învârtea periculos.

în cele din urmă Homer ieşi cu un aer pierdut, ca şi cum fusese scăldat în apă rece ca gheaţa şi apoi curentat.

— De ce se poartă aşa?

— Du-te. Pleacă, tataie. Lasă-mă să discut eu cu ea. Mai târziu... Ne vedem med târziu. Să zicem, în aceeaşi cârciumă unde-am mâncat. Unde-am fost cu tine şi Ilia. Transmite-i condoleanţele mele.

— Tu eşti... unul dintre clienţii ei...

— Uită-te la mine. Ce-aş putea face eu? Trebuie să discut cu ea.

— Ia-o de aici, Artiom. Eşti un băiat bun. Sincer. Ia-o de-ai ci.

— Sincer. în ordine.

Bătu la uşă. Ea deja îi auzise vocea şi nu fu surprinsă să-l vadă. Se strecură înăuntru.

— Salut.

— Te-ai întors! Ai ajuns în Balaşika aia a ta?

-Da.

— Arăţi groaznic. Stai jos. Vrei ceva? Apă? Hai

aid. Pe aid. Saşa era uluitor de curată. Proaspătă. Nicio urmă de murdărie nu era lipită de ea. După ce fusese molestată şi

făcută bucăţi, doar îşi aranjase părul şi-şi revenise. Cum făcuse asta? Cum reuşesc femeile să facă asta? Poate că-i beau pe bărbaţi?

— Acolo... Sunt instalaţii de bruiaj. In Balaşika.

— Ce instalaţii de bruiaj?

— Saşenka. Bărbatul căruia tu-i spui stăpân... Besolov...

— Aşteaptă. Ce-ai păţit acolo? Doamne, ce răni îngrozitoare. Şi acest... Arzi. Ai febră.

— Stai. M-asculţi? Acest Besolov. Cine-i?

— Ai pistol.

— Când vine?

— Bietul de tine. Ţi s-a înrăutăţit starea, aşa-i?

— El e perversul care s-a folosit de tine în noaptea aia? Care s-a folosit de mine? Care ne privea?

— Care ne-a făcut cunoştinţă?

— Ascultă! Când vine? Vreau să discut cu el. Trebuie.

— Pentru ce?

— Pentru un motiv serios. El se află în vârful piramidei. El trage sforile aici. îi are pe Roşii la cheremul lui, iar fasciştii... Miller. Vreau să-nţeleg. Ce rost au toate astea? Să rămânem toţi închişi aid, în metrou? Care-i planul? Vreau să-mi spună.

— Uite, crustele ţi s-au uscat. Crustele de la arsuri. Pot să...?

— Asta... Spui că m-am ars singur?

- Da.

— De ce oi fi făcut-o? Pentru ce?

— Ai vorbit cu el şi te-ai ars. Pentru Alexei.

— Aşa am făcut? Adică... Din cauza Ordinului?

Era... Am ars motoul Ordinului... Mi-a spus ceva despre Ordin? Cu ce se ocupă în ultimul timp?

— Ţi-ai amintit?

— Aşadar, şi tu ai ştiut totul, nu?

— Artiom. Vrei să te-ntinzi? Abia te mai poţi ţine pe picioare.

Se lăsă jos, ghemuit, lângă perete.

— De ce nu mi-ai explicat? De ce m-ai trimis în Balaşika?

— N-ai ce să fad, Artiom. Uneori, tot ce poţi face este să te arzi singur cu ţigara. Asta-i tot.

— N-am ce să fac nid în privinţa instalaţiilor de bruiaj? Nid în privinţa lumii?

— Exact.

— Când vine? Când?

— Nu ştiu.

— Ba ştii! Mi-ai spus că-1 poţi simţi! Spune-mi!

— Ce vrei de la el?

— Ascunde-mă. Ascunde-mă. Te rog. Ascunde-mă aid.

— Am să te ascund. Se aşează jos, lângă el, îi mângâie afectuoasă tâmplele dezgolite şi creştetul capului. Stai aid, în spatele draperiei.

Trase draperia.

— încă pot s-o fac. încă se mai poate face ceva.

Continuă să privească la draperie, la modelul ei cu floricele, iar în mijlocul fiecărei flori văzu ceafa lipsită de ochi a cuiva, o pajişte întreagă, flori cu capete văzute de la spate. Toţi oamenii din Linia Roşie erau reprezentaţi acolo, fără feţe, trăind doar pentru ca, într-o zi, să poată fi împuşcaţi în ceafă: ăsta era modelul.

— De ce? şopti Artiom cu încăpăţânare, pentru sine, numai ca să nu adoarmă. Chiar dacă eşti stăpânul, chiar dacă eşti însuşi diavolul. îmi vei spune totul. De ce ne tratezi aşa. De ce-i tratezi aşa pe oameni. De ce trebuie să stăm aid. Iar dacă

nu-mi spui, am să-ţi zbor creierii. Cu Naganul ăsta de-aid. Chiar între ochi. Căcatule.

Şi îşi cântă astfel, singur, până adormi.

Capitolul 20

Miracole

Şi muri.

întotdeauna se întrebase dacă era ceva acolo, sau dacă, pur şi simplu, se stingeau luminile. Şi dacă era posibil să facă un târg cu cineva, să revină la copilăria lui. în vremurile dinaintea războiului, la mama lui, pe atunci în viaţă, şi la Pământul încă viu. Acela ar fi un paradis minunat.

După moarte însă lumea nu se transformase în aşa ceva. Viaţa de apoi era la fel ca viaţa pământească: închisă bine între patru scânduri. Poate doar ceva mai curat, cu pereţi proaspăt vopsiţi. Dacă viaţa era pictată cu vopsele de ulei de in peste tot, atunci cerul şi iadul erau exact la fel.

In afară de pereţi, acolo se găsea un pat. Cu alte paturi lângă el, făcute şi goale. Ciudat, fiindcă n-avea cum să fie singurul care murise şi ajunsese aid.

Mai era şi o vergea de metal, cu o pungă transparentă, plină cu un lichid, care atârna din ea. Un tub din cauduc se întindea de la pungă

până la braţul lui Artiom, înlocu- indu-i sângele cu ceva.

Aha. Ded, trăia.

Ridică braţul şi-şi închise şi deschise pumnul. Braţul nu era legat. Mişcă pidoarele, erau libere. Dădu aşternutul la o parte şi se privi: gol-puşcă. Găurile de gloanţe fuseseră acoperite cu plasturi albi. De ce-i făcuseră asta? Cine?

Mişcă spatele şi nu simţi nimic. Urmele de muşcături ale biciului se mai vindecaseră întrucâtva. Se uită la arsurile de ţigară: crustele căzuseră, lăsând urme rozalii.

Ce se-ntâmplase?

începu să-şi amintească. Florile acelea, cu spatele capetelor. Discuţia cu Saşa. Revolverul din mână. Cum de-i băga- seră pe gât un pat în loc de toate alea, şi-i picurau acum un înlocuitor de sânge?

Coborî picioarele pe podea. Apoi înşfăcă tija metalică de parcă era un baston. Se simţea ciudat să stea în picioare. Capul parcă-i plutea, semeţele se distorsionau.

O încăpere pătrată, o uşă.

Luând cu el bastonul cu sângele fals, merse şchiopătând pe catalige. Se sprijini de uşă. Era încuiată. Bătu. Niciun răspuns.

însă afară, dincolo de uşă, viaţa-şi urma cursul. Auzi zgomotul vocilor, filtrat prin placaj: muzică, râsete. Râsete. Poate că, în definitiv, era chiar paradisul? Iar el se afla în anticameră? Şi trebuia să scape de sângele stricat, să-1 înlocuiască cu cel incolor, fluidul angelic, după care îl lăsau şi pe el înăuntru?

Un vierme de fier apăru în gaura cheii şi începu să se răsucească. Fusese auzit.

Artiom se întrebă ce-ar putea folosi ca să lovească. însă chibzui prea mult. îşi rată şansa.

în prag stătea o femeie. îmbrăcată într-o haină albă: o haină albă proaspăt spălată şi călcată. îi zâmbea.

— Iată-te. începuserăm să ne îngrijorăm deja.

— Să vă-ngrijoraţi? întrebă Artiom prudent. Voi?

— Bineînţeles. Ai fost inconştient prea multă vreme.

— Câtă vreme?

— Oho, deja o săptămână. Ai intrat în a doua săptămână.

— Cel puţin, nu mai sunt în urmă cu somnul, zise Artiom, încercând să privească peste umărul ei şi să vadă ce se pregătea pentru el pe coridor. Nid măcar nu mai ştiu ce-am de gând să fac în viaţa de apoi.

— Eşti chiar atât de grăbit?

Femeia clătină din cap.

Era drăguţă. Pistrui difuzi, ochi arămii, păr strâns la spate. Un zâmbet, şi putea să-şi dea seama că zâmbea des: o faţă atât de fin conturată.

— Doctorul a zis cam o săptămână sau două, şi mă duc.

— Păi şi eu sunt doctor. Iar eu n-aş fi chiar atât de categorică.

— Atund tu ce-ai spune?

Un alt vierme se foi în pieptul lui Artiom, speranţa.

— Păi... ai primit, după părerea mea, o doză de dnd-şase gray. Când? Cu vreo două săptămâni înainte de a fi spitalizat? Judecând după sângele tău.

— înainte să fiu spitalizat?

— Dacă totul ar fi fost făcut mai prompt, dacă am fi început tratamentul imediat, aş fi spus că ai

şanse cam jumi-juma. Iar acum - n-aş vrea să te înşel - rezultatele terapiei strnt destul de bune. Transfuzii. Am reuşit să selecţionăm antibioticele potrivite.

— Antibiotice? Terapie?

Artiom miji ochii.

— Astea şi alte câteva chestii... Cred că poţi să simţi şi singur. Rănile se vindecă. Oricum nu-i vorba de numai o săptămână. Există o şansă bună - chiar serioasă - că vei începe să te refad. Organismul tău răspunde foarte bine.

— De unde sunt antibioticele?

— Scuză-mă? Dacă te preocupă data expirării, te asigur...

— Unde sunt? Ce-i asta? E Hansa?

— Hansa? Hansa aici, afară? Vrei să spui Linia Circulară?

— Afară? Unde afară?

— Unde pleci? Stai! Nu ai pantaloni, apropo!

O împinse la o parte şi se împletici afară din încăpere.

Coridorul se întindea la infinit şi arăta ciudat, ca şi cum fusese construit în interiorul unui tunel. Un perete era rotunjit, placat, dar nu cu dale precum cele din metrou, mâncate de rugină, ci curate şi acoperite cu vopsea de ulei de in. Totul era curat şi uscat. Becuri de folosinţă îndelungată atârnau din plafon. Ce loc era ăsta? Nu era o staţie. Nu existau staţii ca asta.

Undeva cânta o mică orchestră, veselă ca la o beţie.

— Unde suntem?

— O să ţi se pară mai degrabă ciudat dacă te

apuci să explorezi locul în fundul gol, Artiom. Iţi sugerez să te întorci în salon...

— Cum de-mi cunoşti numele?

— E scris pe cuponul tău.

— Pe cuponul meu.

Apoi îşi aminti. îşi aminti cum, cu doi ani în urmă, zăcuse într-o cuşcă a fasciştilor, aşteptând să fie spânzurat dimineaţa devreme. Pur şi simplu, nu putuse să doarmă. Şi când aţipise pentru câteva minute, creierul lui viclean, jalnic, îl hrănise cu un vis despre evadare. Apăruse Hunter, îi exterminase pe toţi duşmanii lui Artiom şi-1 eliberase. Fusese un vis destul de bun; partea cea mai jalnică fusese că trebuise să se trezească.

Artiom ridică mâinile şi le privi din nou.

Voia cu ardoare să creadă în ceea ce i se întâmpla: probabilitatea şi şansa recuperării. Crezuse că deja ajunsese să-şi accepte moartea, dar nu. In momentul când i se promisese încă puţin din viaţă, ademenit fiind, muşcase momeala.

Dar dacă era un vis, nu avea nevoie de pantaloni, începu să meargă înainte, spre locul unde se auzeau vocile.

La un moment dat, peretele dispăru şi dezvălui un spaţiu vast, cu plafonul foarte înalt; aici putea să vadă cum fusese construit totul - ca un tunel, însă un tunel imens, atât de înalt, încât putea fi împărţit în trei niveluri normale. De la primul nivel se înălţa o scară lată, oficială, acoperită cu covoare roşii. Deasupra scării se afla un glob. Un glob incredibil. Cu oglinzi mici şi pătrate, lipite pe toată suprafaţa lui. Un dispozitiv de iluminat îşi proiecta raza asupra globului şi străfulgerările de

lumină reflectată se împrăştiau peste tot, ca nişte spoturi laser strălucitoare. Globul se rotea cu o demnitate austeră, de parcă era o planetă, iar picăţelele de lumină alunecau pe pereţi.

Muzica impetuoasă, de genul „totul sau nimic" venea de sus, şi acolo râdeau oamenii. întregul perete de deasupra treptelor era acoperit cu un banner uriaş: roşu viu, împodobit cu aur. în centrul său se afla un blazon: globul pământesc într-o ramă împletită, cu secera şi ciocanul încrucişate deasupra. Un simbol familiar pentru oricine vizitase Linia Roşie. Sclipirile vesele ale globului-oglindă ajungeau şi acolo.

Era la Roşii?

De ce l-ar salva Roşiii, readucându-1 la viaţă?

Un vis.

— Voi fi nevoită să chem paza, îl avertiză doctoriţa de undeva din spate.

Artiom îşi lăsă bastonul improvizat pe prima treaptă şi se apropie de muzică. Picioarele îi erau mai degrabă slăbite, nu cu totul viguroase. Aşteptă, apoi cuceri următoarea treaptă.

Ce era locul ăsta?

încet, mijind ochii, se târî mai departe. O boltă se înfăţişă vederii sale; îi putea vedea tavanul alb şi lumina strălucitoare ca ziua.

Şi apoi, din spatele treptelor, răsări o sală.

O sală imensă. O cupolă alb-albăstruie, rotundă, cu un candelabru atârnat de plafon, ca o explozie de sticlă. Podeaua era incredibil de moale, acoperită cu un singur covor continuu, cu un model incredibil de luminos; doar privindu-1, se simţea ameţit şi bolnav. Şi peste tot erau mese,

mese şi iar mese. Mese rotunde, pregătite pentru un dejun: feţele de masă erau pătate, însă şi ele fuseseră cândva albe. Farfurii cu resturi. Carafe pe jumătate pline cu lichid rubiniu. Furculiţe împrăştiate pe podea.

Şi oameni: peste tot.

Adunaseră laolaltă câteva mese rotunde, abandonân- du-le pe cele unde mâncaseră.

în unele locuri, se îmbrăţişau, cu frunţile lipite, aşa cum făcuseră Artiom şi deţinutul politic în tunel, dar nu motivaţi de durere, d de votcă. In alte locuri, se întreţineau conversaţii solemne. îmbrăcaţi dudat: nu cu trupuri goale sub paltoane, d în cămăşi, chiar dacă mototolite. Aveau până şi cravate, la fel ca în fotografiile dinaintea războiului.

De parcă era invizibil, Artiom pomi spre ei, peste covorul moale, îngropându-şi tălpile goale în iarba de lână. Cineva se uită spre el de la masă, afişând o surprindere înceţoşată în ochii săi, însă nu-1 putu privi prea mult şi se aplecă din nou peste salatele complicate şi păhărelele băute pe jumătate.

O orchestră jerpelită bubuia pe o scenă mică, aflată în capătul opus al sălii, şi un personaj cu burdihan, crăcănat, ţopăia impetuos între muzideni, în aplauzele stângace de la masa cea mai apropiată.

— Artiom?

Se opri, fusese zărit.

— Ia loc. Nu te sfii. Oricum nu eşti sfios după câte văd.

Un bărbat se uita la el şi-i zâmbea. Păr închis la

culoare, în şuviţe umede pe frunte, pungi sub ochi, sclipire sticloasă, de beţiv în privire, cămaşă neîncheiată. Stătea lângă un porc cu chelie, roşu strălucitor la faţă, care sughiţa.

— Alexei... Felixovid?

— Oh! Şi tu îţi aminteşti de mine?

— Te căutam.

— Păi, ia te uită: m-ai găsit! Artiom, el este Ghenadi Niki- tici. Ghenadi Nikitici - Artiom.

— Bucrosdăcunşinţă! grohăi porcul.

In momentul acela, lui Artiom îi trecu prin minte că cir trebui să-şi acopere părţile intime. Dintr-odată, începu să suspecteze că s-ar putea să nu fie deloc un vis. Sminteala delirantă din toate părţile era dincolo de limita îndurării, însă într-un vis nu era posibil să te gândeşti că erai adormit şi că trebuia să te trezeşti curând - asta te trezea imediat, nu?

Se aşeză cu dosul său gol pe un scaun catifelat şi se acoperi cu un şervet. Cum l-ar fi putut interoga pe Besolov în situaţia asta? Unde-i era Naganul? Cu ce l-ar putea ameninţa ca să-l facă să spună adevărul? Un cuţit de pe masă?

— Cum am ajuns aici?

întrebase ca să evite să mărturisească despre vis.

— Prietena ta m-a convins. Prietena noastră comună.

— Poftim? Saşa?

— Saşa. M-a implorat vărsând foarte multe lacrimi. Dar eu, ştii, sunt bun la suflet din fire. Apoi mi-am amintit de tine şi cât eşti de simpatic. Am avut un meci de groază atunci... Fratele meu vitreg, ai putea spune. Aşa că inima mi-a tremurat.

Te-am ridicat din genunchi, în cele din urmă, îţi aminteşti ceva? Cred că luaseşi prea mulţi viermi. Erai cam ameţit. Dar te-ai descurcat bine cu toate îndatoririle.

— Câtdăipresionant!

Artiom se mai afundă puţin sub faţa de masă. Din- tr-odată se simţea gol - ruşinos şi stupid de gol. Saşa îi ceruse acestui şacal să-1 salveze? îl îngrijeau pe Artiom pentru că-1 convinsese Saşa?

— Nu vreau asta. N-am nevoie de pomenile voastre!

— Ah, iar începi. Ai luptat curajos atunci. Sub influenţa viermelui. Aveai de gând să introduci justiţia globală. Mai ales când am pălăvrăgit despre Miller. Ai folosit două ţigări de-ale mele pentru a scăpa de tatuajul ăla. Nu-ţi aminteşti nimic?

— Unde suntem? Unde mă aflu? Chiar acum?

— Suntem... Suntem într-un buncăr. Nu, nu buncărul ăla eroic al tău, nu mă privi cu ochii ăştia. Sub Moscova există o mulţime de buncăre din astea... Am ales unul destul de decent, reamenajat la standarde europene. Celelalte nu stau atât de grozav. Unele sunt inundate, şi-n altele nu poţi intra deloc, atât sunt uşile de ruginite.

— Iezactaşa!

Doctoriţa apăru, însoţită cu oameni de la pază; îmbră- caţi elegant, în tunici, de parcă veneau direct de la paradă. Se pregăteau să-l calmeze pe Artiom.

— Haideţi, aveţi de gând să-l luaţi chiar acum? întrebă Besolov supărat. Lăsaţi-mă niţel să discut cu omul. Probabil că are o mulţime de întrebări.

Doctoriţa fu de acord şi plecară.

— Saşa m-a băgat aici?

Dezbrăcat şi neajutorat. Ea-1 salvase?

— Da. Băiatul a încasat o doză urâtă de radiaţii, a zis ea. Şi a primit-o pentru că, de imul singur, doar el, a ghicit toate secretele voastre îngrozitoare. Voia foarte mult să urce din nou la suprafaţă, şi uite unde-a ajuns din cauza asta. A reuşit chiar şi captureze staţia radio din Balaşika. A întrerupt bruiajul! A contactat oamenii! Un erou! Un tânăr admirabil!

— Ea ţi-a spus? Ţie?

îl trădase? îl vânduse oare?

— N-a fost doar ea. Au fost şi propriile mele surse. Trebuie să mărturisesc că prima dată te-am subestimat. Erai destul de dus cu pluta, desigur. Asta-mi place mie: o mică discuţie cu un om de rând. Să-i spun câte puţin despre cum merg lucrurile cu adevărat, să adulmece fumul care începe să se ridice din creierii lui. Mulţi dintre cei de aid n-au mai ajuns în metrou de ani de zile, dar simt curios. Şi în fond şi la urma urmei, treaba mea este să mă asodez cu oamenii.

— Remarclabilomule! exclamă mistreţul.

— Suntem în Moscova?

— Bineînţeles.

— într-un buncăr? De ce... arată atât de neobişnuit? De ce sunt bannerele sovietice? E... Nu-nţeleg. Linia Roşie e controlată cu-adevărat de Hansa? Sau Hansa e cea controlată de Linia Roşie?

— Ce importanţă are?

— Poftim?

Artiom se încruntă: sala albă glisa lateral şi în sus.

— Există vreo deosebire între Linia Roşie şi Hansa? zâmbi Besolov ca o groapă de nisip mişcător. Şi-ncearcă doar să găseşti zece deosebiri între Roşii şi fasdşti.

— Nu-nţeleg.

— Nu-i nimic. Sunt dispus să-ţi explic. Ce-ar fi să facem o mică plimbare? Fără pantaloni, desigur, ar fi mai degrabă... hei, chelner!

Un chelner agitat, cu papion, păr cărunt şi mustaţă veni în fugă. Besolov îi ordonă să-şi scoată pantalonii şi cămaşa şi să-l îmbrace pe invitatul său. Artiom îşi ceru propriile haine, însă i se spuse că totul fusese ars. Apoi se învoi să ia hainele albe şi negre, cu excepţia papionului. Chelnerul stătea în poziţie de drepţi, iar burta acoperită de fire cărunte îi tremura. Doctoriţa deconecta perfuzia cu sânge îngeresc şi acoperi înţepătura de ac cu un plasture.

Alexei Felixovid se ridică şi-şi şterse buzele cu un şervet; plecă de la masă.

— Fortimpresionat, îi spuse mistreţul lui Artiom ca ră- mas-bun.

O luară din loc, schimbând saluturi cu participanţii la festin, băuţi bine: Kondrat Vladimirid, Ivan Ivanid, Andrei Oganesovid şi restul.

— Cine-s ăştia? Cine sunt oamenii ăştia?

— Oameni minunaţi! îl asigură Besolov. Cei mai buni. Ajunseră la scară.

— Aşadar. Alexei Felixovid gesticulă împrejur. A apărut o întrebare. De ce simbolismul sovietic?

Răspundem: înainte - înainte să se fi întâmplat totul - aid se afla Muzeul Războiului Rece. Un muzeu privat. însă! Se găsea într-un buncăr guvernamental adevărat, de pe timpul aceluiaşi Război Rece. O fostă US! Adică, Unitate a Statului. Cumva, ea a fost privatizată, Dumnezeu ştie cum, în timpul turbulen- ţilor ani nouăzed, nu mai contează cum. Inundată, murdară şi abandonată. Pentru că la vremea aceea, ni se părea că buncărele nu vor mai fi necesare nidodată, nimănui. Şi atund noii proprietari au decorat-o potrivit gusturilor lor nostalgice: toate bannerele, stelele roşii, secerile şi docanele şi tot aşa, şi tot aşa. Practic, sugerând URSS-ul, dar în stilul NEP[5]. Au refăcut superb totul, fapt pentru care le suntem foarte recunoscători. Au început cu un plug de lemn şi au terminat cu bomba atomică, ca să spunem aşa. Au adunat nişte artefacte istorice interesante şi au început să aducă în vizită grupuri de turişti străini. însă când s-a declanşat al Treilea Război Mondial, li s-a reamintit foarte repede ce înseamnă US şi cine era adevăratul proprietar aid şi cine era înlocuitorul său doar provizoriu. Pentru că oricine a fost aici, normal, nu vrea să se ducă într-o US autentică. Acolo-i mai degrabă sordid, fără brizbizurile acestea. în definitiv proprietarii privaţi simt proprietari privaţi. Iar stilul e maiestuos; ţi se taie răsuflarea. Te uiţi la bannerul

---

5 NEP *(navaia ekonomiceskaia politika):* Noua Politică Economică, sistem de reforme economice care introduceau un compromis cu economia de piaţă. în Uniunea Sovietică, sistemul a fost instituit de către Vladimir Ilici Lenin în 1921. (n.tr.)

acela şi-ţi aminteşti cum măreaţa noastră armată obişnuia să fie o ameninţare pentru întreaga lume. Aşa că n-am schimbat nimic aid. Este elegant, patriotic şi confortabil.

Sclipirile erupte din globul-oglindă gâdilau bannerul roşu şi jucau peste stemă.

— însă Linia Roşie... Ei împing oamenii către mitraliere!... Sub drapelele astea... Chiar acum, în Komsomols- kaia! Ieri! Acum o săptămână! Un copil a fost împuşcat... In braţele mele... Nu al meu... Dar...

— Şi ce-i cu asta, rogu-te să-mi spui? Asta n-are nimic de-a face cu noi.

— Tu l-ai forţat pe Miller să le dea gloanţele, nu? Hansa! Acolo, în Komsomolskaia, la Moskvin!

Artiom se trezise în cele din urmă.

— în primul rând, noi nu suntem Hansa. în al doilea rând, n-am obligat pe nimeni. Gloanţele sunt ale noastre. Iar Ordinul abia dacă-i un servidu înarmat de livrări. Moskvin era îndreptăţit la o compensaţie pentru acţiunile Reichului. Şi ce fac ei cu gloanţele este o chestiune care ţine de etica lor. Pe de altă parte, noi am stopat un război. Care, pe deasupra, începuse nu din cauza felului în care-i alcătuit sistemul în general, d ca rezultat al unor iniţiative cretine la nivelul de decizie intermediar. La fel, după cum s-a întâmplat, şi cu buncărul tău eroic. Tu chiar vrei un război dvil?

— In Komsomolskaia au folosit gloanţele alea pentru a-i transforma pe oameni în came tocată! Oameni vii! De ce-ncerci să mă sperii cu un război? Oamenii de acolo flămânzesc; sunt gata să se repeadă peste mitraliere. Poţi să-ţi imaginezi?

Poţi să-ţi imaginezi cum este?

Besolov se opri din vorbit şi tăcu până când ajunseră la baza scării.

— Dar ce-ar fi de făcut? încercăm să găsim un antidot pentru mucegaiul ciupercilor. încercăm cu pesticide. Insă există anumite procese naturale. Ecologia din metrou, ca să spunem aşa. Eu sugerez să considerăm asta un fel de autoreglare a nivelului populaţiei.

— Dar voi vă-ndopaţi serios aici!

— Ai putea avea această impresie, fu de acord Besolov. Insă este o prostie să te gândeşti că ştabii din Polis, ori Moskvin sau Miller nu-şi umplu burţile. Asta-i mai mult o chestie de genul „dă Cezarului ce-i al Cezarului". In rezervele de stat nu există destule alimente conservate ca să ajungă pentru toţi. Aşa-i făcută lumea. Dacă plec de clici şi hrănesc o fetiţă flămândă, dându-i resturile din farfuria mea, nu rezolv nimic. Resturile mele nu sunt peştii lui Isus. Sau hai să zicem că ies şi hrănesc fetiţa flămândă. Nu se schimbă nimic.

— Pentru că Hansa ta nu-i mai bună decât Reichul.

— Şi-ţi mai spun ceva: în esenţă, Hansa este Reichul.

— Poftim?

— Vino cu mine.

Artiom şchiopătă în urma lui.

De la scara cu banner, o luară la dreapta. Deasupra capetelor lor strălucea o stea roşie, sclipitoare. O inscripţie lucea purpurie: BUNCĂR 42. Era destul curent electric pentru toate astea. Toate erau importante. Merseră prin coridor şi

ajunseră într-un bar pustiu. Tejgheaua era iluminată de un Kalaşnikov confecţionat din tuburi de neon; nu exista barman, iar sticlele deschise se ofereau singure. Besolov puse pe tejghea ceva cu o etichetă care nu era rusească, scoase cu dinţii dopul spongios şi duse sticla la gură. îi oferi şi lui Artiom, însă el refuză ca un mofturos.

— Şi iată, Muzeul Războiului Rece! zise Besolov, cotind spre un pasaj îngust: table de oţel, fixate cu nituri pătrate.

Intrară în spaţiul muzeului: o hartă veche pe perete, iluminată de jos; o umbră imensă, purpurie, întinsă peste jumătate de lume, eticheta URSS-ul; mici state europene cenuşii, înghesuite unul în altul. Totul punctat de siluetele desenate ale rachetelor şi ale avioanelor cu aripi late. într-un colţ era un manechin decolorat, îmbrăcat într-o uniformă veche; o ţinută stupidă, de vară. Păzea o bombă imensă, grăsană, pictată în vopsea de ulei cenuşie.

— Aici avem un mic exponat amuzant. Un model al primei bombe atomice, dezvoltată şi produsă în Uniunea Sovietică...

Bomba avea un capac din sticlă instalat în vârf, ca să permită oamenilor să arunce o privire în iad. Dar, bineînţeles, acolo nu era nimic: doar un soi de dispozitiv cu indicatoare.

însă Artiom nu se uita la ea. Privea harta uriaşă a Europei.

— Sunteţi tot voi, nu? Instalaţiile de bruiaj sunt tot ale voastre. Vă căutam, tocmai din motivul ăsta. La ce vă trebuie toate astea? Ce facem noi, blocaţi, în metrou? Dacă întreaga lume a

supravieţuit...

— Chiar a supravieţuit? îşi ridică surprins Besolov sprâncenele. Bine, bine. A supravieţuit. Aid te-am prins!

— Toate rachetele astea şi avioanele de pe hartă. Astea-s chestii vechi, da? Chiar scrie că-i URSS, nu Rusia! Cât de veche e harta asta - are o sută de ani? De fapt, nu există nidun fel de duşmani, aşa-i? Duşmanii ăia de care se teme Miller. Cei pentru care există bruiajul. Războiul s-a terminat! încă de-atund. Aşa-i?

— Totul e foarte subiectiv, Artiom. Poate că, pentru unii, războiul continuă.

— Ei nu plănuiesc - occidentalii - să facă nimic împotriva noastră! Nu? Du-te şi ia pânza de pe ochii lui Miller!

— Fiecare crede ce-i convine mai mult.

— Atunci, pentru ce toate astea? Bruiajul... de ce l-aţi instalat? De ce-i omorâţi pe cei veniţi din alte oraşe? Să pară că întreaga omenire a fost bombardată şi făcută bucăţi! Pentru ce? Să pară că suntem singuri! Atunci de ce mai suntem ţinuţi cdd, în metrou?

— Pentru că, zise Alexei Felixovid, abandonând bonomia sa, ca o viperă care năpârleşte şi-şi lasă pielea, în afara metroului vom înceta să mai fim un popor. Vom înceta să mai fim o mare naţiune.

— Poftim?

— Am să încerc să-ţi explic şi asta. Iar tu nu mai ţipa, ci încearcă să asculţi. Şi apropo, nu noi am instalat aparatura de bruiaj. Este acolo de pe vremea Uniunii Sovietice. Ce calitate! în anii nouăzeci, instalaţiile au fost, pur şi simplu, închiriate unor oameni de afaceri, să transmită muzică. Temporar.

Hainele chelnerului bătrân atârnau pe Artiom şleampete şi largi. Undeva, în spatele lui, un om al pazei îşi drese glasul, pentru a-şi semnala prezenţa. Alexei Felixovici scoase din buzunarul de la piept o batistă cu iniţialele sale într-un colţ şi o plimbă peste bombă, ştergând-o de praf.

— Dar cred că am să încep cu frumuseţea asta de-aid.

— De ce vrei s-o ţii aid?

Artiom se simţea dezgustat de parcă Besolov sărutase un mort pe buze.

— Oh, haide. Trebuie să-ţi cunoşti propriile rădăcini, zise Besolov, apoi se întoarse spre el şi zâmbi. Aşa că nu atingem nimic de-aid. Această bombă este primul strămoş al

suveranităţii noastre! Mângâie rotunjimea imensă a bombei. In esenţă, numai mulţumită ei am fost capabili să ne apărăm împotriva acţiunilor Occidentului. Să ne apărăm ordinea socială unică. Civilizaţia noastră. Dacă savanţii noştri n-ar fi creat-o, ţara ar fi fost îngenuncheată după al Doilea Război Mondial, iar după aceea...

— Pentru ca în al Treilea Război Mondial să putem fi loviţi cu ea şi...

Al Treilea Război Mondial? îl întrerupse Alexei Felixo-viei. în al treilea ne-a cam luat un pic valul. Prea prinşi, ca să spunem aşa, de adevărul televiziunii noastre. Omul e bun la astfel de lucruri, în general: la substituirea realităţii cu iluzii. Şi se pricepe să trăiască într-o lume complet imaginară. In principiu, este o calitate folositoare. întregul metrou, de exemplu, se descurcă splendid în acest sistem de coordonate imaginare.

— întregul metrou se descurcă splendid? întrebă Artiom, apropiindu-se mai mult de el.

— Vreau să spun că totul funcţionează. Toată lumea este intrată în sistem, este implicată. Pe Linia Roşie, ei cred că luptă împotriva Hansei şi a fasciştilor. Cei din Reich cred că se războiesc cu Roşiii şi cu mutanţii. Cei din Hansa îşi sperie copiii cu Moskvin şi-şi toarnă vecinii că ar fi spioni de-ai Roşiilor. De parcă totul ar exista cu adevărat!

— De parcă? Eu! Am fost acolo! Artiom simţi brusc că nu mai putea respira în acest muzeu. Am fost în tunel. între Puşkinskaia şi Kuzneţki Most. Măcelul ăla sângeros dintre Roşii şi fascişti. Au atras zeci de oameni. In luptă. Oameni adevăraţi, vii. S-au hăcuit unii pe alţii până la moarte. Cu

târnăcoapele. Şi cuţitele. Răngi metalice. Asta chiar s-a întâmplat. Ai priceput asta, gunoiule? Chiar! S-a întâmplat!

— îi compătimesc. Dar ce dovedeşte asta? Cine-a fost omorât acolo? Roşiii? Fasciştii? Nu. De-o parte un număr de indivizi afectaţi genetic, iar de cealaltă parte un număr de sabotori şi guri-sparte. Un conflict controlat. Şi un mod extrem de original de autopurificare, dacă examinezi totul detaşat. Ca şi cum sistemul nostru e un organism viu... Celulele care stânjenesc supravieţuirea mor şi dispar. Dă-mi voie să repet: nu noi am început războiul. Eşalonul de mijloc al conducerii serviciului de informaţii al Reichului a atacat Linia Roşie pentru a se pune bine cu conducerea lor. Fără să aibă nici cea mai mică idee că de fapt nu există nici Linia Roşie, nici Reichul.

— Ce vrei să spui - nu există?

— Păi asta - bineînţeles că există! Numele lor există. Pentru oameni, este foarte important să-şi spună cumva. Să creadă că sunt ceva. Pentru ei este foarte important să lupte împotriva cuiva. Şi noi îi ajutăm. Aici nu avem un stat tota- litarist! Le oferim cea mai extinsă plajă de produse: dacă vrei să masacrezi mutanţi, Legiunea de Fier face recrutări. Dacă visezi la raţii pe gratis şi cauze comune, fugi la Linia Roşie. Dacă nu crezi în nimic şi doar vrei să faci afaceri, atunci emigrezi în Hansa. Eşti intelectual? Visează la Oraşul de Smarald şi poartă-ţi gaura din turul pantalonilor în Polis. Un sistem convenabil, înţelegi? Deja am încercat să-ţi bag asta în cap în Ţvetnoi Bulevard. De ce vrei să urci la suprafaţă? îţi putem oferi

multă libertate aici. Ce vrei să fad acolo, sus?

Alexei Felixovid se opri la ieşire, aruncă o privire în jurul altarului bombei şi stinse lumina. Artiom încă se gândea cum să răspundă.

— Aşadar, nu eşti din Hansa? Toate astea nu-s Hansa?

— Din care Hansa? răspunse Besolov şi clătină din cap. Ţi-am spus: nu există nicio Hansa. Da? Există Linia Circulară şi există oameni care cred că trăiesc în Hansa.

— Atund, tu de unde eşti?

— De aici, de unde să fiu? Alexei Felixovid înălţă privirile spre tavanul boltit, placat în dale. Chiar din acest loc. Şi ca să fiu mai exad, din încăperea aceea, de acolo. Vino după mine.

Intrară într-o încăpere mică cu parchet pe jos şi un birou pe care stătea aprinsă o veioză verde: un post de securitate. Santinela de gardă, purtând uniformă de ofiţer, se ridică şi salută. Recepţia cuiva? Treptele unei scări rulante duceau la nivelul următor, imul intermediar: o imitaţie. Era ca o cameră din cu totul alt timp. Nu de pe vremea pretenţioşilor ani 2000, d din cele ce păreau străvechi, însă neafedate de trecerea timpului.

Urcară treptele şi ajunseră la o uşă.

Un birou. Rafturi de cărţi cu uşi din stidă, încărcate de tomuri grele; în mijlocul camerei, un podium. Şi un birou de nomendaturist într-un colţ, la fel ca la Svinolup şi Miller. La birou era aşezat un bărbat.

Nemişcat.

Tolănit pe spate şi privind spre tavan. Ochii aveau un ludu de plastic.

în tunică, cu stele aurii pe epoleţi. Mustaţa stufoasă, neagră. Părul pieptănat peste cap.

— Acesta-i...

— Iosif Vissarionovid Stalin. încântător, nu?

— Stalin?

— Un manechin în mărime naturală al lui Stalin. Din ceară. Poţi să te dud să te uiţi.

încâldt în visul său, Artiom urcă supus pe podium.

Stalin îşi pusese mâinile fără oase pe birou: un stilou ieşea dintr-un pumn de ceară, ca şi cum imitaţia conducătorului era pe cale să semneze un decret. Cealaltă mână era întinsă, cu palma lată, cu degetele răşchirate. Pe sub mustaţă se ivea un zâmbet, săpat cu un cuţit, ferm. Lângă mână zăceau nişte trandafiri eterni, ponosiţi.

Incapabil să se abţină, Artiom îi atinse nasul. Lui Stalin nu-i păsa defel. Nu-i păsa că murise şi fusese reînviat; nu-i păsa că e un manechin, că scăpase cu un asemenea preţ, când lumea fusese făcută praf. Nu-i păsa dacă-i lăsau flori la picioare, ori îi atingeau nasul. Stalin era într-o toană excelentă. Totul era bine în ceea ce-1 privea pe Stalin.

— în mărime naturală, zise Besolov.

— E tot din... muzeu? Un exponat?

Artiom se duse la un corp de bibliotecă, şterse cu degetul praful de pe geam şi se uită la rafturi. Erau ticsite cu una şi aceeaşi carte: I. V. Stalin. *Opere complete.* Volumul 1.

— Pentru ce-i asta? Artiom se uită la Besolov.

— Aici a fost biroul lui Stalin pe vremea când era un buncăr adevărat. Deşi ghizii spun că Stalin n-a stat nicio clipă aid: a decedat înainte ca

această unitate să fi fost dată în folosinţă. însă au făcut o efigie pentru turiştii ocdden- tali şi au pus biroul la punct. Stalin era deja aid când am intrat noi în buncăr. Şi am păstrat tot. Istoria unui popor trebuie respectată.

Alexei Felixovici sui pe podium, se duse la Stalin, se aşeză pe biroul lui şi-şi legănă pidoarele.

— Continuitate! Uite-1 pe el şi uite-ne pe noi. După cum stau lucrurile, se dovedeşte că el a construit buncărul pentru noi. Se gândea la viitorul nostru. Un mare conducător.

în afară de portretele cu mustaţă de pe Linia Roşie, Artiom nu-1 mai văzuse nidodată pe Stalin; ce simţise el când îl atinsese pe marele conducător pe nas? Ceară.

— De ce continuitate? Continuitatea e pe Linia Roşie.

— Artiom. Haide, Artiom! ţistui Besolov. Atund, dă-mi voie să te hrănesc cu linguriţa. Linia Roşie, Hansa şi Reichul sunt şi ele tot nişte manechine. Bineînţeles, simulează independenţa, competiţia şi lupta. Apoi chiar se luptă şi ajung să fie luate de val.

— Ded, cine eşti tu?

Alexei Felixovid chicoti.

— Este o chestiune elegantă, un sistem multipartinic. Ca o hidră. Alege-ţi un cap care ţi se potriveşte şi luptă cu celelalte. Crede că un cap-inamic este un balaur. Cucereş- te-1. Dar cum e cu inima? Besolov mângâie biroul şi arătă cu bărbia spre restul încăperii. Aceasta-i inima. N-o poţi vedea şi nid nu ştii nimic despre ea. Şi dacă nu ţi-aş fi arătat-o, ai fi continuat să lupţi împotriva

capului. Dacă nu împotriva Liniei Roşii, atund a Hansei.

Artiom se îndepărtă de corpul de bibliotecă şi se apropie de Besolov.

— N-o să-ţi pară rău că mi-ai arătat-o?

Besolov nu se retrase, nid nu se dădu mai încolo. Nu-i era teamă de Artiom, de parcă nu el ar fi fost în visul lui Artiom, d Artiom în visul lui.

— Du-te şi spune cuiva că ai fost aid. Chiar şi lui Miller al tău. Ce-o să-ţi spună? O să-ţi spună că e nebunie curată.

Artiom înghiţi în sec. Chiar mărturisise aşa ceva în timpul beţiei?

— Cum - n-a fost şi el aid?

— Bineînţeles că nu. De ce i-am lăsa pe toţi aid? Acesta-i un templu. Un sanctuar.

— Şi ce-i cu mine?

— Ce-i cu tine? Tu eşti un nebun sfânt, Artiom. Nebunii Domnului pot intra în templu. Lor chiar li se arată miracolele.

Deodată, înţelese.

— Observatorii Invizibili.

— Mai tare!

— Observatorii Invizibili.

— In sfârşit. Iată, nu eşti un caz chiar atât de disperat, până la urmă!

— Dar asta-i doar o minciună. Un mit. La fel ca şi Oraşul de Smarald.

— Bineînţeles, fu de acord Besolov. O născocire. O poveste.

— Totul s-a prăbuşit acum un car de ani. N-a ţinut nici măcar o lună. Statul. Apoi a fost haos. Iar de atunci... Toată lumea ştie asta. Şi copiii o

ştiu. Nu ne guvernează nimeni. Suntem aici de capul nostru. Singuri. Observatorii Invizibili sunt un mit!

— Dar de unde ştii că-s un mit? Noi am fost cei care ţi-am spus asta. înţelegi? Noi ţi-am dat imediat o imagine prefabricată care să ne convină. Eşti doar un biet suflet, la urma urmelor; gândeşti cu inima, nu cu mintea. In imagini. Perfect atunci, am să-ţi arăt eu clişeele. Serveşte-te! Observatorii Invizibili! Hopa! Pe de-o parte, în mod clar nu mă crezi, dar pe de alta, e ca şi cum ai şti totul despre mine. Zvonuri! Mai bune ca televiziunea.

— Dar tu.... Conducătorii dinainte, asta-i... Guvernul, preşedintele... Aţi fost evacuaţi dincolo de Urali, nu-i aşa? Sistemul guvernamental s-a prăbuşit... Statul...

— Gândeşte-te puţin: de ce să ne ducem noi dincolo de Urali? De ce să ne ducem într-un buncăr separat, la celălalt capăt al lumii? Aşa, din senin, de capul nostru? Şi ce-am face acolo... să ne mâncăm între noi? Locul nostru este cu poporul!

Se întinse, părând o pisică bine hrănită.

— Şi unde aţi fost în tot timpul ăsta? Când noi mâneam căcat? Când ne sugrumam unii pe alţii? Când muream pe capete din cauza voastră, unde eraţi?

— Chiar lângă voi. Am fost mereu lângă voi. Dar de partea cealaltă a zidului.

— Asta! Nu poate fi! Posibil!

— Ţi-am mai spus, funcţionează. Nu poţi să împiedici adevăratele talente.

Besolov coborî de pe birou şi trase un gât din sticla lui chihlimbarie.

— Ce facem noi blocaţi aici? Haide să-ţi arăt

cum trăim noi. Ca să nu-ţi închipui cine ştie ce.

Îl ridică cu grijă pe Stalin prăbuşit şi coborî de pe podium. Artiom mai zăbovea, copleşit de cele aflate.

— Sunteţi nişte ticăloşi.

— Dar ce-am făcut? întrebă Alexei Felixovici. Dimpotrivă, intervenţia noastră a fost minimă! Suntem doar nişte observatori. Şi invizibili, de fapt. Numai dacă sistemul începe să se surpe, atunci trebuie să-l ridicăm noi.

— Sistemul? Oamenii sunt atât de flămânzi, încât îşi mănâncă propriii copii!

— Şi ce-i cu asta? Besolov îi aruncă lui Artiom o căutătură ostilă. Nu noi vă mâncăm copiii. Voi o faceţi. Şi nu ne place că vă mâncaţi propriii copii. Nouă ne place doar să vă guvernăm. Insă dacă vrem să vă guvernăm, suntem obligaţi să vă lăsăm să vă mâncaţi copiii!

— Minciuni! Ne-aţi priponit aici şi ne ţineţi aid! Îi trataţi pe oameni ca pe nişte pord. Informatori peste tot... Unii au un Servidu de Securitate, alţii au KGB-ul, alţii au... Svino- lupi peste tot... I-adevărat, nu-i nido diferenţă între Reich şi restul lumii.

— Şi asta pentru că rusul nostru nu poate fi tratat altfel, răspunse ferm Besolov. Aşa l-a făcut natura. Slăbeşte puţin şurubul şi te alegi cu o răzmeriţă! Are nevoie de supraveghere constantă. Care-a fost toată treaba ta prin Komsomolskaia? Uită-te la ei, îşi cereau drepturile. S-au răsculat. Cum s-a terminat? Într-o baie de sânge! Şi a zgu-duit asta Linia Roşie? Nid pe departe! Din acest motiv, serviciile de securitate sunt darul divin

pentru rusul nostru! El este revoluţionar prin natură! Mitralierele tale... Prin urmare, s-au împins cât de aproape au putut de mitraliere,
înghiontindu-se în rândurile din faţă. Insă cei răbdători au supravieţuit. Cel puţin, ăsta-i un fel de proces de selecţie. Şi cum altcumva ar mai putea fi guvernat omul nostru? Trebuie să i se distragă atenţia tot timpul. Să fie stăpânit. Dirijat, ca să zic aşa. Are nevoie să i se impună o idee oarecare. Religioasă sau ideologică. Are nevoie de duşmani inventaţi pentru el, în permanenţă! Nu poate trăi fără duşmani. Este complet pierdut fără ei! Nu se poate defini pe sine însuşi. Nu ştie nimic despre sine. Acum doi ani aveam nişte duşmani excelenţi ca rezervă, Intunecaţii. Nici nu puteai inventa o ameninţare externă mai bună ca ei. Umblau la suprafaţă. Erau negri ca tăciunele, fără nici măcar albul ochilor, ca dracii. Şi l-au umplut pe rusul nostru de groază şi ură. Nişte duşmani minunaţi. Totul este clar imediat: dacă ei simt negri, noi suntem albi. îi ţineam pentru zile negre. Scenariul cu „ameninţarea la adresa omenirii". Dar nu, a apărut un imbecil, care l-a enervat pe smintitul ăla bătrân din Ordin şi s-au pus să-i bombardeze cu rachetele pe diavolii noştri de companie, chiar în rezervaţia lor de safari, îţi poţi imagina aşa ceva?

- Da.

— Am încercat să intervenim prin intermediul Consiliului din Polis; am dat de înţeles că n-ar exista niciun pericol din partea întunecaţilor. Practic, scenariul s-a tot lălăit. A trebuit să-l potolim şi pe Miller al tău. Aş fi tăiat mâini pentru

iniţiative la nivel local. Dacă am avea dictatură. Vii?

Şocat şi zdrobit, Artiom se târî în urma lui Besolov. Trecură de santinelă, care sări din nou în sus şi salută. Apoi ajunseră într-un pasaj îngust, unde paşii le răsunau cu ecouri seci pe podeaua de fier. Trecură de bifurcaţie, unde se afla restaurantul. O sclipire strălucitoare de la globul-oglindă ţâşni direct în ochiul lui Artiom. Globul se învârtea precum capul lui - cândva existase o oglindă uriaşă, iar reflexia întregii lumi se potrivea în ea. însă oglinda fusese făcută cioburi, apoi lipite pe naiba ştie ce, şi acum luminate cu o lanternă doar pentru distracţie şi pentru că era frumos.

Trecură de bifurcaţie şi continuară să meargă.

— Cum aţi reuşit să-l stăpâniţi? Cum aţi reuşit să-i stăpâniţi pe toţi? întrebă Artiom ca un încuiat. I-aţi cumpărat? Pe Moskvin? Fuhrerul?

— Acum şi tu.... Nu pot generaliza. Există abordări potrivite pentru fiecare în parte. Lui Moskvin îi plac banii şi l-a otrăvit pe verişorul său. Iar Evgheni Petrovici, de exemplu, are o fetiţă care creşte fără degete. Aşa s-a născut. El e un sentimental. A validat toate legile acelea despre lupta împotriva diformităţii, dar nu le poate implementa el însuşi. Şi i-am trimis nişte fotografii. Uite, Evgheni Petrovici, şi iat-o pe fetiţa ta în braţele tale şi cu soţia lângă tine, aşa că nu pot exista dubii. Aşa că respectă regulile, Evgheni Petrovici, şi respectă-le cu plăcere, pentru că cetăţenii tăi trebuie să te creadă. Nici măcar unul dintre cei mai vehemenţi nu trebuie să se îndoiască de faptul că Reichul tău este cel mai

autentic dintre Reichuri. Trebuie să fie gata să-şi dea viaţa pentru Reich.

— Nu mai există niciun Reich. S-a halit singur, s-a digerat şi s-a căcat singur. Iar Fuhrerul vostru a şters-o.

— Şi noi îl vom aduce înapoi şi-1 vom pune la locul lui. Vom aranja un nou Reich pentru el, mai bun decât primul. Deja i-am găsit soţia şi fiica, iar Fuhrerul va fi adus înapoi.

— De ce? E un monstru absolut!

— Pentru că, omuleţule nostim, ne-am obişnuit să lucrăm cu Evgheni Petrovici. Şi ştim cum s-o facem. Dovezile încriminatorii n-au fost încă dezvăluite. De ce să găsim pe altcineva, să-i căutăm apoi slăbiciunile, să-1 ademenim cu momeli şi să-l facem să muşte cârligul, când avem o opţiune atât de bună, gata pregătită? A rasolit lucrurile, e

515 adevărat... Ei bine, îl vom penaliza pentru asta. Unde am fi noi fără Reich?

— Sunt numai gunoaie acolo! Animale! Unii sunt animale, alţii sunt nişte laşi!

— Animale nu simt numai acolo, ci peste tot prin Metrou. Şi iată ce ţarc minunat, frumos, a fost construit pentru ele. Iar animalele vin în el singure, de peste tot. Legiunea de Fier şi aşa mai departe. Pentru a lupta cu mutanţii. Să mai dea drumul la presiune. Dacă nu există Reichul, unde să se ducă? Gândeşte-te la oameni. Nu, lasă-i să se ducă şi să lupte pentru Reich. Sau pentru Linia Roşie. Sau pentru Ordin. Alege ce-ţi place ţie. Libertatea! Iat-o, asta-i libertatea!

— Oamenii nu de asta au nevoie.

— Ba da. Fix de asta au nevoie. Ca să nu se plictisească. Să fie mereu ocupaţi cu ceva. Să aibă de unde alege. Avem o lume adevărată, care se descurcă singură, chiar aici, sub pământ. Şi nu ne trebuie nicio altă lume de la suprafaţă.

— Mie-mi trebuie!

— Păi, ţie, dar nimeni altcineva nu are nevoie de ea.

— Poate că au familii acolo, sus! Măcar pentru asta!

— Familiile lor sunt aici acum. Şi chiar nu te înţeleg, pe bune. Tot ce-ai făcut a fost să-ţi distrugi sănătatea. Abia au reuşit să te resusciteze, idiot mic ce eşti. Ce cauţi acolo, sus?

— Ne-am născut la suprafaţă. Locul nostru este acolo. Sub cerul liber. Acolo respiri altfel! Şi gândeşti altfel. Aici nu există suficiente direcţii pentru mine! Aici avem numai înainte şi înapoi.

Aici mă simt înghesuit, poţi să pricepi asta? Nu simţi şi tu la fel?

— Nu. Ştii, pentru mine este taman pe dos: afară mă simt ameţit. Imediat vreau să mă întorc, jos, în buncăr, unde mă simt confortabil. Da. Acesta-i compartimentul nostru de locuinţe. Mici apartamente.

Ocoliră un colţ.

Un tunel imens, orb, cu lăţimea de zece metri, care se întindea dintr-un punct ce se pierdea în depărtare spre alt punct ce se pierdea în depărtare. Oare câte mai erau acolo? Pasajul ducea mai departe.

Era evident târziu. Locuitorii buncărului se îndepărtau, cu feţele roşii, ieşind din crâşma albă ca zăpada şi târân- du-se spre case. Artiom privi prin uşa unui apartament din tunelului. Apoi în altul. Da, destul de comode.

Destul de confortabile pentru o fiinţă omenească.

— De ce-mi arăţi toate astea? Şi de ce-mi spui toate astea?

— Păi, ştii, mie-mi place. Puţină ceartă. Tu eşti revoluţionar, nu? Ce făceai, acolo, la Saşa? Mă aşteptai? Un romantic. Voiai să mă împuşti cu revolverul tău? Şi credeai că dacă mă ucizi pe mine, îndrepţi viaţa oamenilor? Ce-am făcut eu? Sunt doar însărcinat cu politica internă. Lichidează-mă şi va răsări alt cap. Am încercat să te fac să pricepi unele lucruri, acolo, în Ţvetnoi Bulevard. Insă, vezi tu, memo- ria-ţi joacă feste.

— în Ţvetnoi?

— După cum ţi-am zis, pierderi de memorie. Insă asta nu-i o surpriză. în esenţă este ceva simbolic. Amnezia ta este o binecuvântare pentru noi. Nimeni nu-şi aminteşte nimic. Un popor de efemeride. Parcă ziua de ieri nid n-a existat. Şi nimeni nu vrea să se gândească la ziua de mâine. Un singur moment prezent, continuu.

— Ce zi de mâine? Cum poţi să planifid ziua de mâine, când abia dacă-i de mâncare pentru azi? Şi asta numai dacă te numeri printre norocoşi!

— Acum intervine priceperea noastră. întotdeauna trebuie să existe destulă mâncare numai pentru astăzi şi întotdeauna pe spond. Un stomac gol lasă loc visurilor despre realităţi accesibile. Trebuie să fii în stare să păstrezi un echilibru. Lasă-i pe oameni să se îndoape şi se trezesc cu indigestie, iar înfumurarea lor va creşte. Redu-le haleala şi vor spulbera structurile de putere. Mă rog, ceea ce înţeleg ei prin putere. Bei cu mine pentru priceperea noastră?

- Nu!

— Greşit. Ar trebui să bei mai mult. Salvarea oamenilor stă în votcă. Şi ajută la radiaţii, apropo.

„Mulţumesc că mi-ai amintit."

Sângele pur, străin, se infiltră în venele lui Artiom la fel de vâscos ca un gel, pişcându-1 şi năucindu-1. Ar fi preferat să-şi primească înapoi sângele subţire, murdar şi otrăvit. Nu trebuia să le rămână dator în niciun fel acestor gunoaie. Chiar dacă nu mai avea decât o săptămână de trăit, cel puţin îşi putea consuma propria viaţă şi să nu defileze cu una împrumutată din altă parte.

— Vorbeşti astfel despre oameni... Dar tu, tu însuţi... De unde eşti?

— Da... S-ar putea să pară că nu-mi plac oamenii. Sau că-i dispreţuiesc. Dimpotrivă, să ştii, inima mea-i total alături de ei. îi iubesc, mă crezi? Uite, am ieşit printre astfel de oameni, ajung să-i cunosc şi mă amestec printre ei. Aşa am ajuns să te cunosc pe tine. Pur şi simplu, iubind oamenii,

trebuie să-nţe- legi totul despre ei. Şi trebuie să fii cinstit. Nu trebuie să te amăgeşti. Da, aşa sunt oamenii noştri. Trebuie să simţi ce fel de oameni guvernezi. Trebuie să-ţi iubeşti propriul popor. Trebuie să-i iluminezi. Să prinzi demonii.

— Tu guvernezi? Cine guvernează? Eloii îi conduc pe Morloci, aşa-i? Atunci, tu eşti un soi de aristocrat?

— Eu? zâmbi Besolov. Ce blestemat de aristocrat să fiu? Toţi aristocraţii au fost împuşcaţi cu multă vreme în urmă! Eu nu simt nid măcar din Moscova. Am început ca jurnalist de televiziune. Mâncarea nu era prea grozavă, aşa că am devenit tehnocrat politic. Iar de acolo am suit întruna. Aşa că sunt cu pielea tăbădtă şi cu de toate.

Artiom avu o revelaţie bruscă: să lase gelul lor să-i curgă prin vene. Acesta era chiar răgazul prin care i se dădea timp să facă ceva.

Privi în jur. Aici nu erau multe santinele. Trebuia să traverseze întregul buncăr, desigur. Şi dacă într-unul dintre tuneluri era o bază militară? Cine le oferea forţa de a-şi susţine puterea?

— Ce-i acolo?

— Hai să aruncăm o privire, dacă vrei. în al treilea tunel avem un depozit mare, iar al patrulea este gol şi pustiu. Oamenii de afaceri n-au reuşit să-l amenajeze înainte de război, iar noi n-am avut vreme pentru asta. Ded te întrebi cam care-ar fi cel mai isteţ mod de a înşfăca toate astea de la noi? zise Besolov şi-i făcu cu ochiul. Te-aş putea lua ca ucenic, dacă vrei; nu trebuie decât să ceri.

— Nu cred că mi-ai explicat încă de ce trebuie s-o mai lălăi pe aid. Nu-nţelegi? Ar putea fi mai

bine sau mai rău, însă totul se petrece sub pământ, în metrou. Care-i chestia cu asta? Când strnt oraşe întregi la suprafaţă. Păduri! Câmpii! Oceanul, lua-l-ar dracu'!

Ajunseră la capăt: un tunel imens, inundat cu apă ruginie. Nu aveai unde să mergi mai departe. Undeva duduia o pompă, scoţând flegma pe gât.

— Dar cum de ştii ce-i acolo? Aud? Poate că-i exact ca aici, doar că fără tavan. Da, auzi ceva prin radio. Asta le asigură paradisul? Libertatea? Dragostea frăţească? Nu mă face să râd. Hălăduiesc pe faţa Pământului, sălbăticindu-se, unul după altul, în lipsa oricărei autorităţi, fără nidun stat, uitând să dtească şi să scrie. îţi vorbeam despre excepţio- nalitate! Metroul ne face excepţionali. Cindzed de mii de oameni într-un singur loc. Numai printr-o concentrare ca asta e posibil să păstrezi dvilizaţia şi cultura. Numai în felul ăsta. Da, în metrou. Şi ce? Acolo, sus, în aerul curat, devin brute mult mai repede; uită mult mai repede ce înseamnă să fii om. Sus! La suprafaţă, sunt neanderthalieni, poligami, zoofili! Insă oamenii - cei spirituali, cei raţionali - vor fi aid.

— Spirituali? Care-şi mănâncă propriii copii?

— Păi, Robinson Crusoe nu l-a înţărcat pe Vineri imediat de gustul pentru came de om. Noi, pur şi simplu, nu încercăm să grăbim lucrurile. Insă mai devreme sau mai târziu...

— Dar de ce nu ne lăsaţi pe noi s-alegem ce vrem? S-ale- gem dacă vrem să trăim la suprafaţă sau sub pământ? De ce nu ne-aţi întrebat?

— Am întrebat, zâmbi Besolov. Şi tot întrebăm.

— N-a veţi cu ce să-i hrăniţi pe oameni! A apărut boala duperdlor. Lăsaţi-i să plece! Măcar n-o să moară toţi de foame aici!

— Măreţul nostru popor a îndurat încercări şi mai mari ca asta. Se vor descurca ei cumva. Ştii cât de rezistenţi simt? E incredibil!

— Lăsaţi-i să plece sus! Cel puţin, daţi-le o şansă!

— Sus? Crezi că acolo curge lapte şi miere? Ai fost acolo! în Balaşika, de exemplu. Ce este acolo de mâncare pentru ei?

— Vor găsi ei ceva cu care să se hrănească.

— Eşti al naibii de romantic. De ce dracu mi-oi pierde vremea cu un smintit ca tine?

— Păi, atunci dă-mi drumul să plec! N-am cerut eu să fiu salvat! Pentru cei ca tine...

— Şi după aia? Crezi că dacă-ţi dau drumul să pled, întregul metrou îţi va sări în ajutor? Că o să ne alungi, o să le spui oamenilor adevărul şi-o să-i condud la suprafaţă? Şi că totul se va schimba?

— Se va schimba!

— Atunci, du-te, zise Alexei Felixovici cu indiferenţă. Dă-i drumul. îţi dau înapoi chiar şi Naganul tău revoluţionar! N-o să te creadă nimeni, tot aşa cum tu nu mă crezi pe mine. Cel puţin, îţi dai seama că le vei spune tuturor moşi pe groşi despre Observatorii Invizibili? Trezeşte-te la realitate, Artiom!

Artiom încuviinţă din cap. Zâmbi.

— Mai vedem noi.

Capitolul 21

Tovarăşii[9]

Camarazi îi luară sacul de pe cap.

Şi atunci privi.

Insă chiar şi fără să se uite, ghicise deja, după vod, unde-1 aduseseră: în Ţvetnoi Bulevard. In acelaşi loc de unde-1 luaseră. îl luaseră din buncăr cu un sac pe cap, ca să nu-şi mai găsească drumul înapoi.

îi desfăcură cătuşele, îi traseră roba diformă peste cap şi-i dădură un şut rapid în fund; apoi revolverul cu irizaţii albastre ateriză lângă el cu un zăngănit.

Primul lucru pe care-1 făcu Artiom fu să-1 înşface. Fără gloanţe. Se întoarse, însă escorta lui dispăruse deja în mulţime. Zări pentru o fracţiune de secundă ceva ca două pete cenuşii, omeneşti, înainte ca şi ele să fie îngropate în restul de nisip cenuşiu.

îl azvârliră din buncăr imediat, fără să mai piardă vremea. Exact aşa cum era, îmbrăcat tot în hainele chelnerului. Doctoriţa abia avusese vreme să-i îndese nişte tablete în buzunarul pantalonilor cu dungi ascuţite ca lama. Un suflet cumsecade. Apoi sacul îi fusese tras pe cap.

Se aşeză şi chibzui o vreme. Oameni se împreunau peste tot în jur, făcând tot ce puteau

pentru că trebuiau să trăiască cumva. Iar acum şi Artiom trebuia să vieţuiască şi el cumva cu tot ce adunase în ţeasta lui fragilă, ca din placaj. Noile cunoştinţe presau asupra pereţilor subţiri de câţiva

milimetri. Artiom nu le putea accepta; nu putea exista niciun fel de reconciliere.

Era imposibil să crezi că tot ce se întâmpla în metrou - iadul colcăitor, deznădejdea întunecată şi fără noimă - fusese astfel aranjat de cineva anume şi că se potrivea perfect pe gustul cuiva. îngrozitor nu era că oamenii se amestecau cu pământul pentru a umple tunelurile, ci că fără toate astea, lumea n-ar mai fi putut continua; s-ar fi prăbuşit. Era imposibil să înţelegi o lume aranjată în felul ăsta.

Şi era imposibil s-o ierţi.

Privi dosul alb şi gol al unui bărbat mişcându-se ritmic în timpul împreunării şi se certă cu el, de parcă ar fi fost faţa lui Besolov. îi spuse tot ceea ce nu fusese destul de agil şi rapid să-i spună atunci:

— Bineînţeles, dacă-i minţi pe oameni atâţia ani... Cum ar putea ei deosebi adevărul de... Dacă-i faci să se aplece într-o troacă cu lături tot timpul... Dar asta nu-nseamnă că nu s-ar putea ridica... Şi să privească-n sus, sau, cel puţin, înainte... Desigur, ăsta-i felul în care ai aranjat lucrurile. Dar asta nu-nseamnă că n-ar putea s-o facă şi singuri. Sau că nu vor... Spui că i-ai întrebat? Şi le bagi pe gât răspunsurile corecte... Ei întreabă...

îi era uşor să se răstească la fundul cuiva, care nu-1 contrazicea cu nimic.

— Insă ceea ce-nţeleg oamenii... Voi sunteţi cei care ar trebui să fiţi distruşi... Buncărul ăla al vostru... împrăşti- aţi... Dacă abcesele nu sunt cauterizate... Atunci nimic... Voi, şobolani

îmbuibaţi, ar trebui să fiţi luaţi... De ceafă... Şi arătaţi oamenilor... încearcă să vorbeşti aşa în faţa oamenilor... Despre ei... Ca şi cum sunt nişte vite proaste... Şi apoi... Apoi vom vedea. Toţi cei din buncăr... Sunt nişte ticăloşi împuţiţi... Am să-i împrăştii pe toţi... Dacă nu mă cred pe mine, vă vor crede pe voi... Am să vă fac să le spuneţi tot...
Şi dacă nu... Am să vă-mpuşc cu pistolul ăsta... Nu doar voi puteţi să ne-mpuşcaţi în spate... Ticăloşilor...

Strânse patul Naganului fără gloanţe din mâna sa.

Nu putea face aşa ceva de unul singur. Nimic nu se făcea singur.

Nu avea decât o echipă mică. însă avea una: Letiaga, Homer, Lioka. îi putea aduna laolaltă. Ei cunoşteau deja jumătate din adevăr şi le putea dezvălui şi cealaltă jumătate. Să le ceară ajutorul? împreună ar putea găsi cuibul de şobolani şi să-1 deschidă cu forţa.

Cât timp trecuse? O săptămână? Sau mai mult? Probabil se risipiseră prin metrou. Ciudţi printre crăpături şi spărturi. Unul ca să nu-1 găsească Miller, altul ca să nu-1 dibu- iască Hansa. Cât despre Homer, nu mai exista niciun Reich. Poate că Homer ştia unde să-i găsească pe ceilalţi? Iar el ştia unde să-1 caute pe Homer.

Se ridică.

O luă din loc, făcându-şi drum cu coatele printre bărbaţii aliniaţi pentru o demonstraţie de iubire cu numere în mâini, printre fasciştii care-şi uscaseră hainele, dincolo de târfele de toate

calibrele, dincolo de adolescenţii înspăimântaţi, veniţi să descopere dragostea, dincolo de stalkerii tăbăciţi, care voiau să arunce măcar o privire, dincolo de ticăloşii pe care-i fu tuse viaţa şi care voiau şi ei să futǎ viaţa, la rândul lor, violând femei. Dincolo de toţi aceştia, care abia îşi începeau sau deja îşi terminau viaţa de virilitate în lumea subterană.

Unde era separeul Saşei?

îl găsi.

Intră fără să bată la uşă, fără să mai stea la coadă, lovind în moalele capului cu patul Naganului un nătărău bătăios, fără pantaloni, îl târî din faţa Saşenkăi şi-1 azvârli într-un colţ; după aceea o salută şi se întoarse cu spatele pentru ca ea să se poată acoperi cu ceva.

— Unde-i Homer?

— Nu poţi sta aid, Artiom, zise ea privindu-1. De ce te-ai întors?

— Unde-i bătrânul? N-a încetat să te bată la cap, aşa-i? Sau a-ncetat? Unde s-a dus?

— L-au luat. Te rog să pled.

— L-au luat? Cine l-a luat?

— Tu... Te-a ajutat? Alexei... te-a ajutat? Arăţi altfel acum. Mai bine.

— M-a ajutat. Tu m-ai ajutat. Mulţam căcălău. Tuturor. Tuturor binefăcătorilor mei.

— Voiai să afli. Acum ai aflat. Da? Sau ce-ai fi vrut? Doar să mori?

— Da. îmi pare rău. Eu... Nu vreau nimic de la el... de la ei. E pomană. N-o vreau. N-am vrut-o. însă acum... Acum, mulţumesc, oricum.

— De ce i-ai părăsit? Este... Acolo-i o viaţă total diferită, nu?

— Vrei să spui că n-ai fost nidodată acolo? Nu te-a dus acolo?

— A promis. O să mă ducă. Insă l-am rugat să te ducă pe tine în locul meu. Deocamdată.

— N-ai ratat mare lucru. Viaţa e exact la fel şi acolo. Atât doar că haleala-i mai bună. Ei... şi tratamentul medical. Vrei să spui c-ai fi putut să te dud acolo? Cu ei?

— Ce ţi-a povestit?

— Mi-a spus despre tot. Tot. Observatorii Invizibili, puterile care sunt, Roşiii, fasdştii, tot.

— Şi te-a lăsat să pled?

-Da.

— Trebuie să dispari. I-au luat pe toţi prietenii tăi. Pe broker. Pe toţi. In aceeaşi zi în care tu... Poate că nid nu mai trăiesc. Nu ştiu.

— Cine? Observatorii?

— Nu, nu oamenii lui. Ordinul tău.

— Ordinul... Ascultă. Tu... încerc să-nţeleg. Ţi-a explicat totul, da? Ştiai totul. Despre ce-i la suprafaţă. Despre lume. Dar! Acela era visul tău, nu? Să te-ntord acolo. Exact cum era al meu. Astfel ca noi, toţi... acolo, sus. Din nou. Acolo, sus! Mi-ai povestit despre asta! Chiar tu! Ce fad aid? De ce-o lălăi aid, în haznaua asta? De ce n-ai ieşit de aid? De ce eşti aid?

Saşa stătea acolo, înaintea lui, la fel de delicată ca o schiţă în peniţă, ţinându-şi braţele strâns în jurul corpului. îi oferi o privire morocănoasă.

— Du-te. Pe bune.

O apucă de încheieturile fragile şi subţiri.

— Spune-mi. Vreau să-i fac pe oameni să se răscoale. Mă-ntrebi de ce n-am rămas acolo. Pentru că oricine altd- neva... Noi. Noi, toţi cei de aid. Ei toţi. Trebuie să afle. N-ai să mă trădezi din nou? Lui? N-ai să mă vinzi?

— N-am să te trădez.

Buzele ei părură pecetluite. Artiom aşteptă.

— Insă n-am să plec cu tine.

— De ce?

— Artiom. îl iubesc.

— Pe dne?

— Pe Alexei.

— Pe el? Pe băşinosul ăla bătrân? Perversul? Dar a... El... N-are suflet... Ar trebui să-l auzi ce spune... despre oameni! îl iubeşti?

-Da.

Artiom îi dădu drumul la mâini din degetele lui arse şi se îndepărtă.

— Nu se poate!

— îl iubesc, repetă ea şi ridică din umerii înveliţi. E ca un magnet pentru mine. E un magnet, iar eu sunt pilitura de fier. Asta-i tot. E stăpânul meu. Şi-a fost dintotdeauna bun cu mine. De la bun început.

— Te-mprumută ca să fi folosită! Pe tine! Ii place să se uite când tu şi tot felul de... Mizerii... De toate!

— Da, dădu Saşa din cap. îi place asta. Şi mie-mi place.

— Îţi place?

— Şi ce? Nici ţie nu-ţi place? Cum nu-i place

nici lui Homer? Atunci îmi pare rău.

— Şi aştepţi... îl aştepţi să te ducă acolo? Să i te alături?

— S-a eliberat un loc acolo. A primit încuviinţare. Dar eu...

— Bine. Am înţeles. în loc de tine, m-ai trimis pe mine... înţeleg. Bine.

— Trebuie să pled.

— Chiar vrei să mergi acolo? La el? In cuibul ăla unde se bea douăzed şi patru de ore din douăzed şi patru? In buncăr? în loc să vii sus, te afunzi tot mai adânc?

— Nu-mi pasă unde merg. Vreau să fiu cu el. Sunt a lui. Şi asta-i tot.

— Bine. înţeleg.

Mai rămase puţin acolo. Apoi îşi scoase cruduliţa de la gât. Şi i-o aruncă.

— Ne mai vedem. Mulţam.

— Ne mai vedem.

* * *

Ieşi: o lume anapoda, rostogolindu-se c un bolovan.

Se ţâra prin mulţimea vulgară, efemeră, beată. îi spusese Saşei că înţelegea, însă nu pricepuse nimic. Cum putea să... cu Besolov? Cum era posibil să iubească pe cineva ca el? Cum putea să schimbe avioanele ei chiar şi pentru visul buncărului? Sau de dragul bordelului, al unor întâlniri de amantlâc jenant? Besolov îi aducea resturile de mâncare din buncăr şi resturile lui de

dragoste. însă ei nu-i păsa. Ambele feluri de resturi erau suficiente pentru ea. Nu era o răsfăţată.

Ce nu înţelegea Artiom despre Saşa?

Şi o putea oare urî cu adevărat?

— Hei, chelner! Cineva se întinsese spre hainele lui de lacheu. O litră de rachiu!

— Du-te-n pizda mă-tii!

Ieşi pe lângă chei. Nivelul apei era ridicat, chiar până la buză.

Trebuia să-1 dărâme. Să dărâme tot. Să distrugă dracului tot.

Aşadar, Miller îi luase toţi camarazii. Homer, Lioka, Letiaga. Artiom trebuia să-i elibereze dacă mai erau în viaţă. Nu putea face nimic de unul singur.

Miller.

Dacă ar putea atrage Ordinul de partea lui... Cu o astfel de forţă s-ar putea ridica până şi împotriva Observatorilor. Ordinul apărase un buncăr; putea lua unul cu asalt.

Dar cum i-ar putea stârni? Să le povestească despre felul cum fuseseră vânduţi camarazii lor? Insă Miller era cel care-i vânduse... şi cui? El însuşi fusese cumpărat şi vândut, bătrânul idiot; iar băieţii fuseseră ucişi, pur şi simplu, fără nicio noimă. Asta din cauza unei iniţiative luate la nivelul de comandă intermediar. înţelesese bătrânul pentru ce-şi sacrificase picioarele?

Ce-ar fi dacă Artiom i-ar spune şi i-ar explica?

Ce ştia Sviatoslav Konstantinovici despre metrou? Numai ce-i servise Besolov. Probabil îi băgase pe gât şi jumătăţi de adevăr. Sub nicio

formă un erou nu se putea simţi fericit să devină o jucărioară dolofană într-un scaun cu rotile... nici măcar ca să salveze metroul, ci fiindcă nu fusese considerat demn de încredere ca să i se ofere mai mult decât jumătăţi de adevăr!

O plută făcută din sticle de plastic se legăna pe apă la capătul celălalt al peronului, cu un feroviar zăcând beat lângă ea. Artiom privi în jur şi-şi adună gândurile. Dacă ar trece prin Reichul inundat - nu putea fi inundat cu apa până la tavan, nu? -, ar ajunge în Polis. Ar cere să discute cu Miller. Să-i spună lui Miller tot ce nu ştia acesta, oferindu-i întregul adevăr. Iar dacă Miller nu se dădea de partea lui Artiom, măcar îi putea lăsa să plece pe oamenii lui.

Pe când se îndrepta spre plută, luă un felinar cu untură de porc dintr-un bordel. Nu era ca o torţă, dar măcar avea să-i ofere un soi de lumină în tunel. Se apropie de plută şi-l înghionti pe adormit cu vârful pantofului său de chelner - dormea buştean.

Desfăcu parâma ambarcaţiunii jegoase, sări pe ea şi pomi prin apa tulbure. In loc de vâslă avea un polonic legat de un băţ; vâslea într-o parte, apoi în cealaltă. Pluta se învârtea în loc pe apă. N-avea niciun chef să se mai întoarcă, dar se strecura în beznă oricum. Lampa lumina numai la un pas în faţă, până şi polonicul ajungea mai departe de-atât. Tunelul cobora, iar apa urca; plafonul ajungea tot mai jos, apropiindu-se de capul lui Artiom. Va mai fi destul aer?

Nu mai putea vâsli stând în picioare - tavanul nu-i mai permitea - aşa că fu nevoit să se aşeze.

Un şobolan înota spre el, încântat să vadă teren solid.

Se căţără pe plută şi se aşeză cu sfială pe o latură. Nu-1 izgoni. Cândva îi fusese teamă de şobolani, însă se obişnuise cu ei de mult. Şobolanii erau doar şobolani. Căcatul era doar căcat. Bezna doar beznă. O viaţă ca a oricui altcuiva. Şi nici n-ar fi observat, la fel cum nu observase nimeni alt-cineva, dacă n-ar fi ştiut că există şi un alt fel de viaţă.

Lampa era dintre cele care puteau fi atârnate; încerca să privească nu numai înainte, ci şi în jos sub podeaua transparentă.

Ceva pleoscăi în apă.

Se gândi la Saşa. Cum îşi luase rămas-bun de la ea. De ce nu voia Saşa să le spună oamenilor că nu trebuiau să rămână sub pământ? Iar ea, de ce mai stătea aid? Ce-o făcea să-1 prefere pe Besolov?

Se simţea o duhoare de grăsime de porc. Şobolanul părea încântat de miros.

Un înecat apăru sub plută şi se zgâi la lampă prin peretele de stide cu ochi deschişi, plini de nisip. Nu mai văzuse lumină de multă vreme şi încerca să-şi aducă aminte cum era. Strângea pluta de dedesubt, cu degete umflate, împie-dicându-i trecerea, apoi îi dădu drumul.

Plafonul coborî şi mai jos. Lăsat pe vine, Artiom îi putea atinge cu mâna grinzile.

Şobolanul se gândi o dipă, două, şi sări în apă. La urma urmelor, înota spre Ţvetnoi Bulevard, spre ai lui.

Artiom se opri. Privi în urmă: totul era la fel de întunecat. Chiar mai întunecat, de fapt. Dibui la

piept cu o mână, dar îi înapoiase cruciuliţa. Bine, se va descurca el cumva. Se rugă fără ea.

Şi continuă să vâslească.

Apoi apa începu să scadă.

Poate că trecuse de vreo groapă, un loc adânc. Tavanul nu-1 mai apăsa şi se înălţă, lăsându-1 să respire. Lumina strălucea în faţă. Becurile, urcate pe plafon, încercau să clipească şi ele. Se părea că generatoarele fuseseră cumva protejate de inundaţie.

Când ajunse în staţie, apa scăzuse simţitor. Pe peron, ajungea doar până la genunchi. Insă proprietarii nu erau deloc grăbiţi să se întoarcă acasă. Cei care nu scăpaseră se umflau posomorâţi şi plictisiţi. Duhoarea era atât de intensă, încât Artiom o simţea pe faţă.

Apa freatică măturase Darwin, care devenise iarăşi Cehovskaia. Toate podoabele sale de canibali - bannerele, frescele, portretele - pluteau acum cu burta-n sus pe lichidul noroios.

Nu conta. îşi vor aduna curajul şi-şi vor face ordine în casă. Vor reconstrui menajeria. Dietrich va fi acolo, în locul lui Dietmar, însă doar atât; Evgheni Petrovid se va întoarce, era din familie, făcea parte din sistem, chiar dacă era un monstru. Pentru că totul fusese deja aranjat glorios şi convenabil: aid este locul pe unde intră omuleţii, iar aid este locul pe unde iese carnea tocată. La fel ca în Balaşika. La fel ca oriunde altundeva în metrou.

Şi, desigur, cineva trebuia să termine de scris manualul de istorie pentru Evgheni Petrovid. Probabil Ilia Stepanovid. Profesorul va trebui să ducă povara singur, din moment ce Miller îl

înhăţase pe Homer. Nu mai conta. Ilia Stepanovid va povesti absolut totul, aşa cum trebuia să fie: va povesti apărarea eroică a staţiei, în Schiller, împotriva Roşiilor, şi mutanţii din staţie nu vor apăra locul, d vor ataca. Da, şi apoi, un final înduioşător, însufleţitor. Iar Reichul, inundat din cauza unor vicleşuguri infame ale duşmanilor, însă nu spulberat, va renaşte din propria cenuşă ca pasărea Phoenix, mai bun decât înainte.

Cum putea Saşa să doarmă în timp ce se întâmplau toate astea?

Atinse o bucată de hârtie udă cu polonicul. Uitându-se mai aproape, văzu că erau nişte ziare ilizibile. Pe unele încă se mai putea citi cuvântul „Fier", iar pe altele, „Pumn". Fragmente din zilele altcuiva. Aveau şi o tipografie pe undeva, nu? Dietmar nu minţise; el chiar intenţionase să tipărească zece mii de cărămizi de istorie corectă.

Staţia se termină şi tunelul reîncepu.

Se gândi la diverse moduri în care putea trece de postul de gardă şi ce minciuni să spună. însă nu avu nicio şansă să spună vreo minciună: oamenii din schimbul de gardă nu erau grănicerii cu minţile duse din Polis, ci imaginile taciturne şi sumbre ale Ordinului.

Aşa că nu traseră. Strigă să le spună că era Artiom, în drum să-1 vadă pe Miller. Se apropiară neîncrezători de el, îi controlară buzunarele şi părură să-1 recunoască, însă nu-şi scoaseră măştile. îi luară Naganul şi-1 conduseră prin coridoarele de serviciu, pentru a nu-i tulbura prea mult pe cetăţenii cu mintea spălată.

însă nu-1 duseră la Miller.

O uşă într-o încăpere nu mai mare decât o cutie. Gratii. Gărzi.

îl duseră cu ei şi-1 îmbrânciră agresivi în spate, ca nişte străini.

însă înăuntru fu primit cu bucurie.

Trăiau toţi: Lioka, Letiaga, Homer. Şi chiar, din cine ştie ce motiv, şi Ilia Stepanovid.

îl felidtară toţi pe Artiom pentru că nu murise, pentru că arăta mult mai bine şi pentru că fusese înţolit atât de ales. Râdeau. Şi se îmbrăţişară unii pe alţii.

Descoperi că fuseseră toţi săltaţi în Ţvetnoi Bulevard. In definitiv se afla la numai două staţii depărtare de Polis şi unul dintre soldaţii Ordinului se dusese să şi-o pună cu fetele şi-i recunoscuse atât pe Letiaga, cât şi pe Lioka. Ca măsură de siguranţă îi luaseră pe Homer şi pe inutilul Ilia Stepanovid. Ei doi dnau împreună şi nu se despărţiseră la timp.

— Şi tu pe unde ai fost?

Artiom se opri. îşi adună gândurile. Se uită neîncrezător la Ilia Stepanovid, febleţea Fiihrerului. Şi atund îşi dădu seama că informaţia aceea nu mai trebuia să fie ţinută secretă faţă de nimeni. Secretul era arma lor, însă arma lui Artiom era să spună lucrurilor pe nume.

Le spuse totul. Totul.

Buncărul, taverna, salatele, paharele de votcă, beţivanii graşi la costum, antibioticele, Stalin de ceară, electricitatea la discreţie, sticlele cu etichete străine şi ce se afla dincolo de toate

astea: nişte marionete cu sfori, războaiele proştilor, afecţiunea slugarnică a serviciilor de securitate, foametea necesară, canibalismul necesar, hărţuielile necesare prin tuneluri înfundate. Şi necesarii şi omniprezenţii Observatori Invizibili.

Le spuse totul, lor şi lui însuşi. Şi fu surprins şi el ce A limpede se alinia totul, cat de bine se îmbinau toate. In eşafodajul lui Besolov nu exista nimic nefolositor, nimic inexplicabil. Toate întrebările primeau un răspuns. în afară de una: pentru ce?

— Cu alte cuvinte... în vleme ce noi halim căcat aici... acolo... ei... mănâncă... bunătăţi? Lioka respira greu, într-un acces brusc de ură. Beau votcă stlăină? Şi plobabil, calnea e puţin mai ploaspătă ca a noastlă...

— Şi nu-şi termină mâncarea. Rămân farfurii pline cu resturi. Iar acolo... Probabil se îmbuibau şi atunci. Băgau în ei exact când noi eram cu ceilalţi... în Komsomolskaia... în bătaia gloanţelor.

— Ticăloşii, zise Lioka. Ce mai ticăloşi. Şi au selviciu medical, zid?

— Nu vezi şi singur? Uite, m-au... pus înapoi pe pidoare. Nu ştiu pentru cât timp. Dar! Pricepeţi ce vreau să spun?

— Văd. Dai noi, aid, avem un selvidu medical difelit, nu? Unde te-nşfacă de boaşe şi-ţi spun: tâlăşte-te singul pân-la molmânt, omule. Nu putem face nimic pentlu tine cu cancelul tău. Aşa suntem noi flataţi. Dintle toţi ticăloşii putlezi.

Homer stătea fără să spună un cuvânt. Nu putea să creadă cu aceeaşi repeziciune înfocată ca Lioka.

— Dai de ce ne flatează aşa, ca pe un căcat? continuă apostolul. Dacă suntem în căcat, toată lumea al tlebui să fie la fel! N-al tlebui să fie unii până-n gât, în vleme ce alţii-şi taie bunătăţile pe masă cu cuţitul. Şi unde-i buncălul ăla? Poate c-al tlebui să-1 inundăm, nu?

— Mi-au pus un sac pe cap când am plecat... Şi-n drum spre buncăr eram leşinat... Nu ştiu unde se află.

— Eu am fost acolo, în muzeul acela, spuse Homer. Am fost acolo înainte de război. Intr-un tur cu ghid. Numele lui complet era CCP Taganski. Centrul de Comandă Protejat Taganski, pentru că era chiar în piaţa Taganskaia. Intrarea era din stradă. Vechile străzi lăturalnice moscovite, de lângă râul Moscova. Vechi case boiereşti. Şi una cu două etaje, care era de fapt o păcăleală. Ne-au explicat atunci că dincolo de perete se află o cupolă din beton, care să protejeze puţul liftului de bombe. Buncărul se afla la douăzeci de niveluri sub pământ. Şi da, este aşa cum l-ai descris. Lumini de neon, restaurant, renovare.

— Dar cum ajung în metrou?

— Exista o ieşire. Nu doar una singură. Spre o staţie - Taganskaia, de fapt - şi dădea într-un tunel, spre Linia Circulară.

— Taganskaia... Asta-i la numai două staţii de Kom- somolskaia..., zise Artiom. Numai două. Cu siguranţă au auzit strigătele şi urletele, nu? Dacă noi le-am auzit chiar şi la suprafaţă.

— Observatorii Invizibili, clătină Homer din cap. Ar fi mai bine dacă Oraşul de Smarald s-ar

dovedi real.

— I-am putea azvârli de acolo! zise Artiom cu înfocare. Să-i alungăm, să-i ducem în metrou. Să le arătăm oamenilor pe târâturile alea. Să-i punem să mărturisească singuri.
Să-l punem pe Besolov să mărturisească minciunile din toţi anii ăştia. Să-i lăsăm să spună că la suprafaţă există o lume întreagă şi că noi murim aici, jos, pentru nimic. Să-i punem să le ordone oamenilor lor să oprească bruiajul. Chiar am putea reuşi! Acolo nu sunt foarte multe gărzi. Nu trebuie decât să ne dăm seama cum să pătrundem înăuntru...

— Dai de unde au făcut lost de atâta potol? întrebă Lioka.

— Magazii. Depozite de stat. Deşi cred că iau şi din metrou. Din Hansa... Au Hansa în buzunarul de la piept. Au pe toată lumea în buzunarul de la piept. Roşiii scot prizonierii afară, pe şantiere de construcţii, Hansa îi hrăneşte, iar Ordinul... curăţă după ei. Ştiai asta? Ia zi, Letiaga?

— Nu, răspunse Letiaga privind dincolo de Artiom, la perete.

— Şi Miller?

— Nu prea cred.

— Trebuie să-i spunem!

— Poţi să-i spui. O s-ai ocazia.

— A discutat cu tine? L-ai văzut vreodată?

— Da. Va fi o curte marţială. Cu alte cuvinte, va decide el singur. Iar Anzor va semna pe linia punctată. Dezertare. De fapt, pentru asta ar trebui să... Şi Lioka la fel. A fost considerat unul dintre

noi. Aşa că va trebui să răspundă şi el. Şi acum şi tu. Ştii care-i pedeapsa pentru asta. Cea maximă.

— în ceea ce mă pliveşte, nu pentlu asta m-a făcut mama. De fapt, ea mi-a plofeţit un viitor măleţ..., îi informă Lioka.

— Şi pe tine? îl întrebă Artiom pe Homer. De ce te-au luat?

— Sunt clasificat ca martor, ridică bătrânul din umeri. Ce-am făcut eu? Miller nici măcar nu-şi aminteşte de mine. Poate că mă vor lăsa să plec.

— Martor, repetă Artiom. Chiar crezi c-are nevoie de martori? Nici eu nu prea sunt un dezertor. Dacă nu-1 convingem... Dacă devine căpos... Suntem toţi terminaţi.

— Ce-i cu Ilia?

Artiom se răsuci şi privi la Ilia Stepanovici. Stătea pe podeaua rece, cu ochii aţintiţi spre el. Privirile li se încrucişară şi-şi veni în fire.

— Este adevărat tot? Despre Reich? Despre Evgheni Petrovici? Despre fiică-sa?

— A existat un plic cu fotografii. L-am ţinut în mâinile mele. Şi asta a zis Besolov. Cred că-i adevărat.

— A fugit. Fuhrerul. A fugit.

— Ştiu. Acum îl caută, vor să-1 aducă înapoi. Ziceau că vor construi un Reich nou, cu toţii împreună.

— Şi eu am... avut... o fiică, zise Ilia Stepanovici, înghiţind un nod din gât. Şi au luat-o. Şi... Tu zici că el... Şi-a ţinut fiica. Pentru el.

Artiom dădu din cap. Ilia Stepanovici se ascunse după propriii săi genunchi, ca într-o cochilie.

— Chiar ar putea fi încă acolo? zise Homer. Până acum? Autorităţile de stat? Şi ele conduc metroul?

— Da, îl conduc. însă asta le face vulnerabile. Dacă le-am putea da de gol... Să le arestăm... Putem lăsa pe toţi să iasă, în sfârşit! La suprafaţă! Putem pleca toţi afară. Ce ziceţi?

- Păi, da.

— Va trebui să-l convingem pe Miller. Să-i explicăm cum i-au pus şi lui vălul pe ochi.

Mai chibzuiră o vreme. Probabil fiecare se concentra la propriile lui gânduri.

Pe coridor, cineva îşi târşâi paşii. Se deschise o ferestruică zăbrelită, la nivelul feţei. O siluetă îşi făcu apariţia în spatele grilajului din sârmă. Nu era destul de înaltă.

— Artiom!

îl trecură fiorii. Se duse la uşă. Şopti:

— Ania?

— De ce-ai venit aici? Pentru ce te-ai mai întors? Se va descotorosi de tine.

— Trebuie să-mi scot oamenii afară. Şi vreau să-l văd pe taică-tu... Pentru ultima dată. Să-i vorbesc. Nu ştie totul. Nu va... Se va răzgândi. Trebuie să vorbesc cu el. Poţi să-1 rogi?

— Nu pot face nimic. Nu mă mai ascultă.

— Trebuie să-i explic! Spune-i asta. Despre Observatorii Invizibili!

— Ascultă. A aranjat un proces. Astăzi. Se va întruni tribunalul camarazilor, în loc de curtea marţială.

— Tribunalul camarazilor? întrebă Letiaga dintr-un impuls. De ce vrea circul ăsta?

— Da, pentru ce? întrebă Artiom.

— Nu ştiu..., zise Ania cu vocea frântă. Din cauza mea. Vrea ca toţi să vă condamne. Pe toţi. Ca să nu fie doar decizia lui personală.

— Anedka... lasă-1 s-o facă. Un tribunal al camarazilor, foarte bine.... E bine că toată lumea va fi acolo. S-asculte. Am să le spun tuturor. Atunci o să vedem dne cade. Nu-ţi face probleme. Mulţumesc că mi-ai spus.

— N-o să ducă la nimic bun. Mai mult de jumătate dintre ei sunt din Hansa. Vor vota aşa cum trebuie s-o facă. Chiar dacă toţi ai noştri... Nu vor avea destule voturi.

— Dar vom încerca. Vom încerca. Mulţumesc c-ai venit. Mă întrebam cum aş putea ajunge să vorbesc cu băieţii. Iar acum, el însuşi... îmi dă o şansă.

— Hei, Ania, şuieră cineva de pe coridor. Scurteaz-o.

— Artiom... Ferestruica se închise. Ania dispăru. Eu... O luară de-acolo.

— Ascultaţi. Putem face asta. Letiaga? M-auzi? Dacă mă susţii... o să meargă.

— Cum?

— Besolov trebuie să vină curând la Saşa. In Ţvetnoi Bulevard. Dacă avem măcar câţiva oameni apţi de luptă... întotdeauna umblă însoţit doar de doi bodyguarzi. O să-1 capturăm. îl ducem la buncăr. Spre Taganskaia, prin Kitai-Gorod. Iar buncărul nu dispune de aproape nicio apărare. Dacă-1 deschid... Pentru Besolov... Din interior...

— Nu poţi impune nimic cu numai doi oameni.

— M-am gândit la asta. Am ajuns aici plutind prin Reich. Nivelul apei a scăzut deja. Cehovskaia e aproape uscată. Şi peste tot plutesc ziare. Homer? N-au o tipografie acolo? In Cehovskaia?

— Da, în Cehovskaia, zise Homer. în pasajele de servicii.

— Şi în unele locuri există curent electric. Am văzut-o, poate că tipografia n-a fost nici inundată. Şi ce-ar fi dacă am tipări un fluturaş în loc de jegul ăla al lor? Să le spunem oamenilor că-s duşi de nas. Să le spunem despre Observatori. Despre aparatura de bruiaj. Ce credeţi, ne-am putea descurca noi doi cu asta? Ce ziceţi?

— Pe când eram acolo, eu... Ne-au arătat-o. Mie.

— Dac-am putea intra acolo... Am putea folosi întregul lor sistem... Am tipări câteva mii de fluturaşi, cel puţin! Şi să-i dăm oamenilor din Taganskaia. Şi pe drum, bineînţeles... Citeşte asta şi dă-o mai departe. In Kitai-Gorod... Şi în fluturaş le spunem despre buncăr! Aducem o mulţime de oameni la intrare. Besolov va trebui să ne deschidă, ticălosul. Nu va avea de ales... Şi asta-i tot! Să-i lăsăm să le explice oamenilor adevărul în faţă! Atunci nu vom mai fi singuri, Letiaga. Şi chiar dacă am lua locul cu asalt, n-ar avea efect imediat... Oricum, fluturaşii se vor împrăştia prin metrou.

— Hebuie să-i aducem pe cei din Taganskaia în buncăl? întrebă Lioka. Pe toţi?

— Cu cât mai mulţi, cu atât mai bine. S-arunce o privire la viaţa comodă pe care o au,

dintotdeauna, ticăloşii ăştia unsuroşi. Când o vor vedea, poate că vor crede tot restul. Ce ziceţi? Bine, Lioka! Putem s-o facem, tataie?

— Teoretic..., spuse Homer. Dacă hârtia n-a fost distrusă. O depozitează învelită în plastic, de fapt... Ca să nu se umezească. S-ar putea să fi scăpat.

— în regulă, Letiaga? Ce zic băieţii noştri? I-au uitat deja pe toţi cei tăvăliţi în mocirlă de Roşii?

— Ce vrei să...? începu Letiaga, apoi oftă. Cum să fi uitat?

— Aşadar, avem un plan. îmi dau seama că-i riscant. Dar ar putea funcţiona, nu?

— Ar putea, admise Letiaga.

— Crezi că ne-ar da voie, pur şi simplu, să împărţim flu- turaşii ăia? întrebă Homer nesigur. Dacă lucrurile se petrec aici aşa cum spui... Dacă statul n-a dispărut... Ai măcar cea mai mică idee despre cum e statul nostru?

— Nu, şi mă cac pe el de stat, tataie! Trebuie să-ncercăm. Doar să-ncercăm! Trebuie să le spunem oamenilor totul! Trebuie să-i eliberăm!

Homer dădu din cap.

— Şi tu... Ce-ai de gând să faci la suprafaţă? Când vom ieşi? îl întrebă pe Artiom. Şi unde măcar? Te-ai decis?

— Să trăiesc! La fel ca-nainte de toate astea! Vom pune noi lucrurile la punct acolo, sus! Ca oamenii! Nu-i limpede?

— Nu foarte, oftă Homer. Du-mă acum. Nu ştiu ce voi face.

— Ce mai contează? Creşti ciuperci dacă vrei,

chiar şi grâne. Eu sunt dispus s-o fac. Acolo, la suprafaţă, sunt dispus. Dar prima şi prima dată... Deasupra se află o lume imensă. Poţi s-o străbaţi la pas. Să-ţi găseşti un loc... Unul după pofta inimii tale. Un oraş... Sau pe malul unui ocean. Ce, nu te revoltă c-o mână de lepădături a hotărât în locul nostru să nu vedem niciodată toate astea?

— Şi stau aici îmbuibându-se non-stop cu salate! adăugă Lioka.

— Trebuie să existe un motiv, interveni iar Letiaga.

— Există un motiv! Spaţiile deschise îi fac să se simtă rău şi să fie dezorientaţi. Şi vă ţin aici cu ei, ca pe nişte animale domestice.

— O să-i trimitem noi la toţi dlacii din buncălul lol blestemat, hotărî apostolul. Planul tău e bun. Păcat doal că nu ne lasă sus.

— înţelegi, frate?

Artiom îl apucă pe Letiaga de umărul masiv.

— Acolo, sus, vei face mult mai mult pentru oameni! Cum era jurământul ăla pe care l-ai depus? S-ajuţi nişte lepădături cu burta roşie să-şi împuşte propriii oameni? Ai jurat să-i aperi pe oameni! Pe toţi! Metroul! Dacă-i ducem la suprafaţă... atunci locul ăla chiar are nevoie de noi! Oamenii! Pentru că noi, Ordinul, avem experienţă. Ştim cum trebuie făcute lucrurile, acolo sus. înţelegem riscurile. Cunoaştem animalele sălbatice... Totul despre nivelul radiaţiilor. Locul nostru e la suprafaţă! Nu aici! Nu ca să tăiem beregata oamenilor, dacă apar aid de altundeva. Ci ca să-i ajutăm pe oamenii noştri

să ajungă pe pământul viu! Ei bine? De-acord?

— Da, desigur. De-acord, mormăi Letiaga.

— Tataie?

— Nu ştiu.

— îmi dau seama că te-nspăimântă să urd la suprafaţă. După ce-ai zăcut sub pământ atâta amar de ani. Tu-nţelegi tot ce se-ntâmplă aid. Este cam întuneric şi umezeală, însă e locul tău, da? Şi să urd la suprafaţă ar fi cumva... Şi nu eşti singurul. In Komsomolskaia, le-am zis oamenilor să mă urmeze... Nid măcar un singur suflet n-a crezut; nimeni n-a venit după mine. Nu eşti tu de vină. Şi nid ei nu-s de vină. Ticăloşii ăia din buncăr sunt vinovaţi. Te-au minţit; ne-au minţit pe toţi. Ne-au dresat să fim turnători. Ne-au convins că suntem nişte viermi. Insă totu-i o mindună. Dacă noi nu le spunem adevărul, dacă tu... tu te pricepi! Nu-i aşa, Ilia Stepanovici? Nu, că are talent pe bune? Dacă tu nu le spui adevărul despre cadavrele duse cu roabele, despre ţevile de metal, despre tunelul meu, despre gropile din care se hrănesc câinii, despre mitralierele din Komsomolskaia, atunci dne are s-o facă? Nimeni! Ştiu că n-au să creadă. Nu imediat, nu. Nu m-a crezut nimeni! Nid tu nu mă crezi cu totul! E greu de crezut aşa ceva... Dar trebuie făcut. Să-i lăsăm să ne arate cu degetul. Să spună că suntem nişte căpi- aţi afurisiţi. Să creadă că noi suntem duşmanii. Cineva trebuie să le spună. Să aibă îndoielile lor... Dar ce se-ntâmplă dacă cineva crede? Şi cineva chiar ne urmează? Ei? Trebuie s-o facem pentru oameni. Chiar dacă sunt împotriva

noastră acum. Vor înţelege mai târziu. Sau ce-o să fad? O să publid încă un pamflet fasdst?

Ilia Stepanovid nid măcar nu-şi arătă faţa din spatele genunchilor săi, ca şi cum murise. Când lumea se făcuse ţăndări, o bucată de schijă îl lovise drept în inimă.

— Oh, nu! dătină din cap Homer. S-a terminat cu asta.

— Atund, rămâne stabilit? Dacă avem şansă... o facem? Sunteţi toţi alături de mine?

— Da! răspunse Lioka. O să le-o tlagem bulghezilol!

* * *

Timpul până la începerea procesului începu să se adune într-o spirală: cu cât răgazul devenea mai strâns, cu atât se contrada mai lent. Artiom li se adresă gardienilor, cerând să vorbească cu Miller, însă erau încuiaţi rău la minte şi nu-1 recunoscură pe Artiom, şi nid Miller nu voia să-şi amintească de el.

De ce se tot mocăia Sviatoslav Konstantinovici, ce tot făcea? Ridica spânzurătoarea de pe-acum, pentru că ştia

deja cum va vota Ordinul, pentru că discutase deja şi se asigurase de votul fiecărui soldat?

însă Artiom se pregătise oricum.

Se plimba prin celulă, călcându-i pe ceilalţi pe picioare, repetându-şi tot ce avea de gând să spună. Avea o singură şansă. Să se salveze pe sine, să-i salveze pe Letiaga şi Lioka. Să ardă cuibul de şobolani şi să-i elibereze pe oameni de şobolani.

E bine că se întruneşte un tribunal de camarazi, îşi zicea tot timpul. E numai bine. Nu erau idoli din piatră. Nu erau făcuţi din lut sau granit. Artiom nu servise decât un an alături de ei, însă anul acela conta câţi alţi şapte. Erau toţi strâns cusuţi unul de altul, cu un fir roşu. Timur, Prinţul, Sam. Miller n-avea decât să ridice spânzurătoarea. Nu era chiar atât de uşor să-ţi condamni propriul frate la moarte.

Sosiră brusc.

Şi-i chemară pe prizonieri afară, imul câte unul.

— Letiaga!

Matahala îşi aplecă umerii de urs: le îngădui să-i pună cătuşele.

Cum se simţea?

în vreme ce Artiom îi vorbea, Letiaga părea că se lăsa contaminat de avântul lui furios şi începea să dea din cap, arătându-se de acord. însă imediat ce Artiom tăcea, entuziasmul lui Letiaga se diminua şi dispărea, incapabil să-1 menţină de unul singur. Letiaga era unul dintre acei oameni care hotărau o dată şi bine, pentru tot restul vieţii lor, care le sunt credinţele şi ce considerente au despre fiecare subiect în parte. Şi el hotărâse ferm cu multă vreme în urmă. Pentru pielea lui groasă,

noul adevăr nu era nid măcar ca alicele; era ca nişte gloanţe cu sare.

— Zvonarev!

Acesta se dovedi a fi Lioka. Ca să vezi: Miller izbutise să afle mai multe despre el decât Artiom. Se întreba dacă

ceilalţi fuseseră interogaţi. 11 încătuşară şi pe Lioka. Pe când îl duceau afară, se uită înapoi la Artiom.

— Tiomici! Să nu lasoleşti luclulile.

Un percept sfânt.

— întunecatul!

Inima lui Artiom începu să bată nebuneşte. Crezuse că putea să treacă prin asta, însă inima-i era oricum tulburată şi agitată. Asta era o mare prostie. Cu o săptămână înainte, nu credeai că rezişti mai mult de o săptămână, nu-i aşa? Acum ţi-a venit vremea. Corect?

Nu. Greşit. Asta nu se va-ntâmpla.

Nu putea să dea colţul acum. Ar fi fost prea curând.

— Ce mi-ai spus tu mie, tataie? Că fiecare are capătul lui de linie?

Homer înălţă capul. Arboră un zâmbet vag, obosit şi surprins.

— îşi aminteşti?

— N-aş putea uita aşa ceva.

— Să-ţi vedem mâinile! lătrară.

îşi întinse încheieturile: i le încătuşară.

— Pot exista o mulţime de capete de linie, îl corectă Homer. Insă fiecare om are o singură destinaţie finală. Pe aceea trebuie s-o găseşti. Destinaţia.

— Şi nu crezi că-i asta? întrebă Artiom, examinându-şi din nou cătuşele.

— Nu cred că am ajuns la capătul liniei, răspunse Homer.

Degete oţelite strânseră gâtul lui Artiom şi-l

aplecară mai aproape de podea. Şi-i smuciră mâinile la spate, parcă pentru a-1 face să ciugulească mai bine.

— Ne vedem mai târziu, îi zise Artiom bătrânului.

Trecu prin coridoare cu escorta înarmată după el, cu ochii înfipţi în jos, în granitul erodat, în timp ce gardienii îi urmăreau privirea, iar Artiom încerca să le urmărească

 raţionamentul. Niciodată nu-i momentul nepotrivit pentru o predică.

— Oameni buni... Nu ştiu dacă sunteţi ai noştri sau ai Hansei... Aţi fost păcăliţi. Voi toţi. Noi toţi. Ştiţi de instalaţiile de bruiaj? Sunt acolo doar ca să ne ţină blocaţi în metrou...

Se opriră.

O rolă de bandă adezivă şuieră când fu desfăcută. îi astupară gura cu o bandă lată şi neagră. Apoi mai lipiră una pe deasupra, în cruciş.

Şi-l traseră mai departe.

Pur şi simplu.

începu să transpire. Şi dacă n-o să i-o mai dea jos? Dacă nu-1 vor mai lăsa să spună nimic?

îl duseră într-o sală. în Arbatskaia.

Staţia nu era ocupată decât de oameni în negru. Celor din afară li se ceruse să se disperseze, în vreme ce Ordinul îi linşa pe ai săi. Cei adunaţi aici nu purtau măşti. Se vota nominal, bănuia Artiom. După aceea, fiecare va trebui să răspundă pentru felul cum votase; trebuiau să-şi amintească de asta dacă decideau brusc să-1 graţieze.

îl împinseră într-un spaţiu circular, gol. Lioka şi Letiaga erau deja acolo. Legaţi amândoi; cu mâinile la spate şi feţele redecorate. Sigur se rătăciseră pe drum şi fusese necesar să li se indice direcţia corectă.

Letiaga văzu crucea neagră acolo unde trebuia să fie gura lui Artiom şi începu să clipească din ochii săi crucişi. Artiom se smuci şi el: scoateţi-mi-o! începu să se uite prin jur după Miller, să-i ceară dreptate.

Şi Miller fu în curând adus de Anzor, care-i

împingea scaunul cu rotile.

însă Miller nici măcar nu-1 văzu pe Artiom; dintr-un motiv necunoscut, continua să privească în cu totul alte

direcţii. Artiom se răsucea şi se chircea ca o tenie pe o tigaie încinsă, cu gura lipită, muşcându-şi buzele cu gust de rugină, pentru ca să izbutească măcar să spună tot printr-o găurică. Insă banda adezivă era lată, iar lipiciul îi ţinea gura strânsă ca într-o menghină de fier.

încă nu începuseră.

în cele din urmă, Homer şi Ilia Stepanovid fură şi ei împinşi prin mulţime. Nu erau legaţi: erau martori. Ce fel de depoziţie vor da? Artiom îşi aţinti privirea asupra profesorului epuizat. Auzise tot, acolo, în celulă. Ce va hotărî să spună? Fusese cumpărat? Şi-1 aminti pe Dietmar, cu formula sa simplă şi predsă de a-i învârti pe oameni în jurul degetului mic. îşi aminti cum îşi lipăise lăturile spre odihna sufletului lui Dietmar, şi-şi adusese aminte premoniţia despre Ilia Stepanovid.

Tot încerca să-şi sfâşie buzele, însă îi erau lipite cu străş- nide. Gura i se închisese.

— Suntem gata, zise Anzor.

— Aceasta este o audiere asupra unui caz de dezertare şi trădare, comise de trei foşti camarazi, şuieră de pe tronul său Sviatoslav Konstantinovid. Letiaga, Artiom şi un nou membru, Zvonarev. Acţionând prin complidtate anterioară, au sabotat două misiuni foarte importante, care aveau ca

obiectiv oprirea războiului dintre Roşii şi R̂eich. In interesul nostru. Şi în interesul întregului metrou. Au obstrucţi- onat predarea unui mesaj cu un ultimatum pentru Fuhrer. Şi apoi operaţiunea de a-1 obliga pe Moskvin să cadă la pace. In centrul conspiraţiei se află Artiom întunecatul. In opinia

noastră, Letiaga a căzut pur şi simplu sub influenţa sa. Indiferent de circumstanţe, cerem pedeapsa cu moartea pentru Artiom. Suntem gata să discutăm cazul lui Letiaga. Al treilea acuzat este o slugă a lui Artiom. Practic, un spion. Şi el ar trebui lichidat.

— Eşti complet dus cu pluta? Ce-am făcut eu? Sau Altiom?

— Da. E debil mintal? Reduceţi-1 la tăcere.

Cineva-1 încătuşă pe Lioka din spate şi-i închise gura ştirbă.

— Dar ce-i pe gura lui Artiom? şuşoti cineva din mulţime. Cum o să se poată apăra?

— Există motive să credem că şi-a pierdut minţile, răspunse Miller fără entuziasm. Nu-ţi face probleme, îi vine lui rândul, o să-l auzim. Vă veţi convinge şi singuri. Pentru mine, totul este limpede. Insă noi decidem cinstit şi corect. Prin vot general şi deschis. Vom începe cu Letiaga. Apoi vom audia martorii. Vom vota în ce-1 priveşte pe Letiaga. Apoi pentru debil şi pentru Artiom. Vreau să spun, cu mâna pe inimă, că nu va fi un spectacol de carnaval. Trebuie să-mi răspundeţi cu toată sinceritatea necesară. O fostă rudă, nu are importanţă cine. Un om ne-a trădat. Legea se aplică tuturor. L-am adus în mod special înaintea tribunalului camarazilor, pentru ca ulterior să nu mai apară dubii. Este clar?

Mulţimea începu să zumzăie, dar nu izbuti decât să zum- zăie la unison, ca o echipă aranjată rând după rând.

— Bine, Letiaga. Povesteşte-ne faptele. Când

Artiom întunecatul a făcut prima sa încercare de a te racola şi ce-a spus. Cum te-a convins să-i dai scrisoarea secretă. Şi detaliile despre cum a întrerupt negocierile cu Moskvin. Să ştie oamenii. Nu avem secrete aici. Şi în al cui interes acţiona întunecatul.

Faţa lui Miller era la fel de nemişcată ca a unui paralitic, însă singurul lui braţ valid strânsese marginea roţii fotoliului atât de tare, încât i se albiseră degetele. îl privea pe Letiaga cu ochi de bronz, iar pupilele lui erau găuri tăiate în bronz.

Letiaga păşi în faţă ca un urs cu lanţul la gât. îşi întoarse capul şi-l privi cu vinovăţie pe Artiom. Expiră cu zgomot surplusul de aer. Privi în jos, spre granit. Mulţimea tăcuse. Artiom nu-şi putea despărţi buzele; Lioka mesteca un jeleu sângeriu.

— îl supravegheam pe Artiom de multă vreme, începu Letiaga. L-am urmărit tot anul trecut. Ştiam că se ducea la suprafaţă de mai multe ori pe săptămână. Ieşea din Expoziţiei şi se ducea pe clădirile Tricolor, cele înalte, aflate în lungul autostrăzii Iaroslavl. Noi aveam o poziţie pregătită vizavi de ele. îl supravegheam. De mai multe ori pe săptămână încerca să stabilească un contact radio.

Letiaga îl vindea. Pe când îl asculta, Artiom împungea cu limba lipiciul amărui şi mârâia pe nări. Neajutorarea îl apăsa ca un bolovan rece, cu muchii tăioase, ca pământul umed şi proaspăt excavat, cântărind greu pe picioarele lui, pe braţe şi pe piept.

Tovarăşii lui erau acolo: Sam, Stiopa, Timur, Prinţul. Credea c-o văzuse pe Ania, înghesuită

după umerii bărbaţilor. Se uită mai atent, chiar era ea? O pierdu.

— Ştiţi..., zicea Letiaga. Războiul cu Occidentul nu s-a terminat. Ei abia aşteaptă să ne dăm de gol. Desigur, noi l-am suspectat imediat pe Artiom că încerca să intre în contact cu cineva de acolo. Să ne dea în vileag. Poate chiar să dirijeze un atac asupra noastră... Era alt om. Iar colonelul ne-a zis: supravegheaţi-1. Indiferent de... Pe scurt... Şi cealaltă treabă... Cu centrul radio. Probabil aţi auzit deja de asta.

Oamenii începură să se foiască.

Ania!

Apăru Ania. Se smulse din mâna cuiva, care se întinsese după ea ca o gheară, şi se strecură printre oameni până ajunse în rândul întâi. îşi aţinti privirile asupra lui Artiom şi nu le mai dezlipi de el.

— Divaghezi, spuse Miller cu severitate. Spune-ne în primul rând despre scrisoare.

— Da. Păi. S-a întâmplat aşa. De fapt, totul era mai mult sau mai puţin clar în ce-1 privea pe Artiom. Probabil că lucra pentru duşman. Cu scopul de a destabiliza situaţia. De-a expune Moscova. De a-i îndrepta armele spre noi. Iar cu scrisoarea...

Artiom se smuci şi se chirci, însă era ţinut cu mână de fier. Şi nu-şi putea deschide gura deloc pentru a-i spune lui Letiaga ceva despre grupa de sânge A minus... şi, oricum, Letiaga-şi plătise deja datoria aceea, iar Artiom împrumutase sânge de la Besolov. Dar pentru ce? Ca să-şi poată târ- şâi singur paşii spre ştreang?

Letiaga nu mai voia să-l vadă.

Deja vorbea clar şi concis, ca şi cum era o înregistrare.

în mulţime îi vedea pe unii dintre cei despre care Artiom ştia că-1 priveau deja suspicios, de parcă era un străin, un soi de creatură otrăvitoare ce trebuia strivită.

— Şi ce s-a întâmplat cu Moskvin? întrebă Miller.

— Cu Moskvin, repetă Letiaga. Povestea cu Moskvin a fost aşa: Artiom m-a târât afară din buncăr când am rămas blocaţi acolo, luptând împotriva lui Korbut şi *a* trupelor lui speciale. Când i-am îngropat pe Numărul Zece, Androidul, Ullman, Roşul, Antoncik...

— Mi-i amintesc pe toţi, îl întrerupse Miller. Nu mai continua.

— Da, ţi-i aminteşti pe toţi. Ai lista aia. Am văzut-o toţi. Iar eu aproape c-am mierlit-o acolo. Iar Artiom mi-a zis: îţi dai seama că noi tocmai am adus gloanţe, douăzeci de mii de gloanţe, pentru Roşii? Pentru Moskvin. Că le-am adus gloanţe ticăloşilor care ne-au omorât băieţii? La ordinele lui Miller. Mi-am dat seama. Că le-am vândut amintirea. Mi-am dat seama pentru ce-au murit. Pentru nimic. Că era vorba despre politică.

— Letiaga!

— Că politica e mai importantă. Că asta-nseamnă război ieri, pace astăzi. Ce păcat că băieţii au crăpat toţi pentru nimic, ieri, pe timp de război, pentru că azi e pace. Azi vom încărca armele acestor gunoaie cu douăzeci de mii de gloanţe, pentru ca mâine să-i secere şi pe restul băieţilor noştri cu ele, atunci când va fi din nou

război.

— Ajunge!

— Şi atunci Artiom a zis că, de fapt, nu există niciun fel de Roşii sau fascişti. Şi că nu există niciun fel de Ordin. Nu-i decât un fel de structură. Observatorii Invizibili. Sau dracu' ştie cine; n-are nicio importanţă. Şi noi suntem doar o secţiune din structura asta, iar Roşiii simt o alta. Şi n-a fost un război real, iar apărarea din buncăr era un mare căcat. Totul e un spectacol. Şi eu mă-ntreb dacă nu cumva să bei votcă pentru băieţii noştri morţi nu-i tot un spectacol?

— Letiaga!

— Lasă-1 să vorbească! strigă cineva din mulţime. Lasă-1 să vorbească! Letiaga e unul dintre noi! De-al nostru! Nu-i închideţi gura!

— Lăsaţi-1 să plece! Care-i problema?

— Da, Letiaga a terminat... Şi apropo, ambele mele picioare...

— Şi Artiom a zis... unde era Hansa când cu buncărul? De ce ne-au ajutat cu oameni numai dup-aia, şi nu când le-am cerut noi? Şi pentru asta şi-a dat el picioarele?

— Letiaga - comandant! urlă cineva.

Apoi se auzi un pocnet de undeva şi Letiaga împrăştie o pată roşie pe peretele alb frumos din spatele lui. Improşcă roşu, se înmuie, se aşeză şi se întinse cu faţa-n jos pe podea. Partea din spate a capului dispăruse, iar în locul ei se deschidea un crater de ţesuturi.

Şi unul exact la fel se deschise imediat în sufletul lui Artiom.

— Letiaga!

— Letiaaaga! Asta-i mâna Hansei!

— Zdrobiţi Hansa!

Cineva, în plin salt, îl mătură pe Miller din scaunul său. Căzu pe granit, nu departe de băltoaca vâscoasă şi începu să dea din braţe, ca un gândac întors pe spate, încercând să se ridice; roţile se învârteau şi spiţele sclipeau, însă oamenii se repeziseră deja peste el, nedesluşindu-se unul de celălalt, însă toţi ştiau dne era împotriva lui şi cine cu el.

îl înşfăcară pe Artiom, îl scoaseră trăgându-1 cu ei, îi smulseră banda adezivă de pe gură şi-l lăsară să vorbească, apărându-1 cu piepturile lor. îl traseră şi pe Lioka, iar Artiom îl scoase pe Homer; acum se aflau într-un cerc de prieteni. Oamenii luptau brutal, cu mâinile goale, pentru că nimănui nu i se permisese să aducă arme în tribunal, în afară de escorte şi călăi.

— O şansă! O şansă! urlă Artiom în urechea lui Lioka, în vreme ce deschideau cătuşele brokerului cu cheile înşfăcate de la escorte. Ducem oamenii! în Ţvetnoi! Şi Homer! în Reich! La tipografie! Vom face tot! Conform planului!

— Da, domle! Da, domle! răcni Lioka.

Cele două valuri care se înfruntaseră începură să se separe, îndepărtându-se de linia schismei: unul luă cu el trupul lui Letiaga; celălalt îl luă pe Miller, răsucindu-i braţul la spate, şi scaunul de invalid cu roţile îndoite.

însă Artiom nu putea încă fugi împreună cu ceilalţi. Ţâşni din mulţime şi începu să se uite împrejur. Unde era ea?

— Hei! Heeeeei! strigă cineva spre el din

direcţia aceea.

I-o arătară, ţinând-o de păr, cu cămaşa sfâşiată: Ania.

— Unde-i şeful? Daţi-ni-1 pe întunecat! O avem pe nevas- tă-sa!

— Ania!

— Vino-ncoace, târâtură! Ori îi spargem gura aia afurisită… O să-i lăsăm pe toţi s-o fută pe pizda asta... Ai priceput? Târăşte-te până la noi, căcatule!

— Să nu-ndrăzniţi!

Ania se smucea de zor, blestemându-i; un ochi învineţit i se înnegrea deja. Sfârcul maroniu al unui sân ieşea afară într-o sfidare jalnică.

Artiom îl prinse pe Homer de mână.

— Pliante! Despre bruiaj, despre supravieţuitori, despre Observatori! Despre cum suntem prostiţi toţi! Adevărul! Adevărul, tataie!

Homer încuviinţă din cap.

— Lioka! îl cunoşti! îi ştii faţa! Besolov! Iubiţelul Saşei. Nu-i nimeni în afară de tine! Ia nişte oameni de-aici. în Ţvetnoi! Fă-1 pe şobolanul ăla să...

— Ajunge, Intunecatule!

— Ori te lasă el înăuntru, ori îl lichidezi pe loc! De ea să nu v-atingeţi, blestemaţilor!

Lioka clipi.

— Gata! le strigă Artiom. Asta-i! Vin! Vin la voi! Lăsaţi-o să plece! Bine?

El şi Ania se văzură preţ de o jumătate de secundă, între doi poli de negru. Se văzură şi se pierdură.

Capitolul 22

Adevărul

Populaţia absentă din Arbatskaia ieşi neliniştită din pasaje, întorcându-se în staţie: cordonul care o ţinuse la o distanţă respectabilă de procesul regizat se implicase în zarva generală. Dizidenţii Ordinului se retraseră din staţie în mai multe direcţii; înghesuit între străini, Artiom nu mai putea vedea toate astea, însă le striga oamenilor din spatele unor spinări negre, negre.

— Lumea-i tot acolo! Nu suntem singuri! Sunteţi înşelaţi. Puteţi pleca din metrou! Vi se spun minciuni! Nu le credeţi!

Apoi îi închiseră gura din nou.

Oamenii din Ordin care-i rămăseseră loiali lui Miller se retraseră la ambasada lui din Arbatskaia. îl aşezară pe colonelul ologit în scaunul cu rotile, acum strâmb, şi-1 duseră în locul cel mai potrivit, biroul cu păhărelul pe masă şi cu listele.

Artiom şi Ilia Stepanovid, care fusese şi el notat ca răsculat, erau ţinuţi într-o cămăruţă din apropierea secretariatului lui Miller. Erau păziţi de soldaţi necunoscuţi. Oamenii intrau în biroul colonelului şi se interesau în spatele uşilor întredeschise dacă venise vremea să se descotorosească de prizonieri, însă Sviatoslav Konstantinovid amâna luarea unei decizii.

Un curent rece hoinărea de-a lungul

coridorului, purtând până la ei fragmente de conversaţii prin crăpăturile

uşilor: unele din staţie, altele din biroul colonelului. Puteau auzi o mulţime agitată strângându-se în Arbatskaia. Oamenii discutau între ei despre ce se întâmplase cu Ordinul şi repetau îndemnul lui Artiom ca un ecou spart.

Era bine că se predase la schimb cu Ania, gândi Artiom.

Numai să fi reuşit ea să evadeze!

Ilia Stepanovid se zgâia la oamenii în negru; tremura violent. Se simţea miros de urină. Poate că-şi imagina cum era ca un glonţ să-şi scobească drum prin fruntea lui. însă nu se tânguia deloc. Doar mormăia aproape inaudibil:

— Bineînţeles că poate face tot ce-i place. Fiica lui n-are degete. A predat-o? Nu, a ţinut-o la el. Probabil o vizitează. O vede crescând. Se joacă cu ea. Iar nevasta lui trăieşte. Nu s-a spânzurat. Cu dorapii. Nu atârnă din tavan. Cu limba ieşită din gură. Limba neagră.

Unul dintre cei care-i păzeau avea un ceas la mâna dreaptă. In acele lui indicatoare, Artiom observa infinitul. Calculă cât îi va trebui lui Homer să ajungă în Reich. Lucrând de la distanţă, Artiom desluşi cum funcţiona tiparniţa de acolo, căută hârtie uscată şi-i dictă bătrânului textul. Nid măcar nu trebuiau să care pliantele prin tot metroul. Dacă le puteau distribui măcar în Polis şi Ţvetnoi, totul avea să se împrăştie mai departe, prin propriile mijloace.

In afară de Lioka şi Homer, nimeni nu ştia de plan. Toţi cei din Hansa care se înscriseseră în Ordin erau aici, cu Miller. Ţinând pe loc mulţimea

care se împingea înainte.

în birou lătră un glas:

— Sunaţi-1 pe Besolov! Din nou! Trebuie să discut cu el! Personal!

Pierdut, zburat din caleaşca lui şi distras de la planul iniţial, continua să-şi sune stăpânul. Nu putea ajunge la el. Aşa că Lioka mai avea o şansă de a-1 găsi pe Besolov înainte de a-1 localiza Miller.

Şi apoi, după ce, în mintea lui, îl lăsase pe Homer în Cehovskaia, Artiom vâsli de la distanţă cu Lioka, până la bordel. Tot de la distanţă, se strecură prin hărmălaie şi cur- văsărie sub acoperirea veteranilor Ordinului, înconjură pe nevăzute micul tractir al Saşei şi-şi termină tentativa nereuşită de asasinat asupra lui Besolov, pentru Lioka şi el însuşi. Ba nu, îl luă ostatic şi conduse o echipă de asalt la buncăr.

— Sună-1 din nou! Din nou!

Acele inversate ale ceasului se mişcau îndărăt. Măsu- rară jumătate de oră, trei sferturi, o oră. Zumzetul din staţie se amplifică. Administratorii locali, care fuseseră trimişi de conducerea Polisului, strigau nesiguri la oameni. Insă gură-cască nu voiau să se risipească. întrebau cordonul ce se întâmplase şi dne era smintitul care tot urla despre supravieţuitorii din alte oraşe ale Pământului.

— Şi ce avea fetiţa mea? O codiţă. Coada putea fi îndepărtată. Chiar atund. Ce dulceaţă de gâză. Narina zicea: Dacă-i fată, s-o numim după maică-ta. Adică Marina. Marina Ilinidna. Marina Ilinidna

Şkurkina.

Artiom îşi dădu brusc seama că Ilia Stepanovid nu vorbea de unul singur; îi povestea lui despre toate astea, chiar dacă nu-1 privea în ochi. Dădu din cap în semn de aprobare, dar se gândi la ale lui.

— Tacă-ţi fleanca! şuieră un paznic către Ilia. îmi crapă capul de la mormăielile tale! Inchide-ţi botul, sau te sparg chiar aid. Oricum trebuie să vă terminăm pe-amândoi!

— Marina Ilinidna! şopti atund Ilia, prea încet ca să fie auzit de paznic, dar sufident de tare pentru Artiom. Micuţa Marina Ilinidna. Bunica ei ar fi fost încântată.

Dar va putea Lioka să-l înşface pe Besolov?

Şi să-l ducă prin jumătate de metrou ca prizonier? în definitiv nu fusese antrenat pentru asta. Era broker, nu soldat sau asasin. în centrul radio, mai reuşise cumva să se descurce, însă acolo se trăsese asupra lui, iar el nu fusese nevoit să plănuiască nimic, doar să supravieţuiască şi să iasă din încleştare.

N-avea importanţă, putea s-o facă.

Veteranii vor ajuta. Va reuşi să le explice tot, nu?

Va reuşi. Un apostol se pricepea la aşa ceva. Trecuse prin toate, împreună cu Artiom. Nu trebuia să fie convins; nu era necesar să i se dovedească nimic. îşi amintea totul, simţea totul el însuşi.

— Mă doar-n cur dacă nu răspunde! Continuaţi să sunaţi!

Şi dacă Besolov fusese deja capturat? Dacă-1 târau pe ticălos cu un sac pe cap, spre intrarea secretă a buncărului lor ruginit din subsolul staţiei Taganskaia? Dacă Homer sosea la timp cu pliantele. Dar chiar şi fără pliante... Şi el ştia totul, nu? Dacă tipografia nu putea fi repusă în funcţiune, o putea face el însuşi şi să le spună tuturor realitatea. Ca şi celălalt Homer, cel adevărat...

Cineva bâjbâia la uşă pe dinafară.

Intrară, concentraţi şi mohorâţi; erau trei - un brahman în robă, un ofiţer de armată, cu chipiu înalt, având insigna cu vulturul bicefal, şi un civil.

Bătură la biroul lui Miller şi bâiguiră ceva la uşă, într-o nelinişte colectivă. Şi ei căutau răspuns la unele întrebări.

Ceva se matura în staţie. Fermenta, lua formă, se ridica. Iar cei trei, trimişi la Miller, voiau să oprească fermentaţia şi s-o ţină sub control.

Miller lătră un răspuns, agresiv şi furios.

Uşa biroului se întredeschise puţin.

— Vom convoca o şedinţă a Consiliului din Polis. Nu avem dreptul să păstrăm tăcerea! Lăsaţi pe toată lumea să vorbească acolo. Şi apoi vom informa populaţia. în funcţie de rezultat. Şi schisma asta a voastră... Rezolvaţi-o cumva!

— Şi dacă Reichul chiar nu există? se băgă Ilia. Dacă Evgheni Petrovici însuşi este un impostor şi un trădător, dacă tot ce-i acolo este fals, atunci cum rămâne cu mine, eu ce fac, de ce i-au făcut asta Marinei, cu codiţa ei, şi de ce s-a spânzurat Narina cu ciorapii, şi de ce mi s-au întâmplat mie toate astea, de ce? Mi se spune să scriu, dar ce să

scriu? Cum să scriu despre aşa ceva? Ce cuvinte folosiţi voi?

Insă gura lui Artiom era astupată cu zdrenţe putrede; nu putea răspunde şi nid măcar nu-i putea cere lui Ilia Ste- panovid să tacă.

Brahmanul netuns se grăbi spre ieşire, măturând praful cu roba lui; ofiţerul o luă după el, mirosind a transpiraţie stătută şi a chiloţi murdari, iar dvilul neidentificat tropăi ultimul. Sfârşitul întrevederii.

— Duceţi-vă după el!

Treimea pluti îndepărtându-se, intrând pe o uşă comprimată la mărimea unei cutii de chibrituri, la capătul coridorului şi ieşi acolo unde erau oamenii.

— Adevărul! năvăli răcnetul înăuntru, prin uşa deschisă.

Bia Stepanovid se ridică lângă perete şi întinse mâna în direcţia din care se auzeau strigătele, aplecându-şi trupul într-acolo, însă un bărbat cu cagulă îl opri brusc şi-i băgă pumnul în plexul solar.

Şi totul se închise brusc din nou.

Ia, uite: poporul vrea în cele din urmă să ştie, iar Artiom avea iarăşi o zdreanţă puturoasă în gură. Era în ordine; acum puteau vorbi alţii în locul lui. Să vorbească şi să acţioneze. Trimisese mesageri în toate direcţiile; acum nu mai era atât de îngrozitor să dea colţul.

îi putea auzi pe cei trei încercând pe rând să toarcă ceva liniştitor mulţimii stârnite. Gloata urla întrebări, nu voia cântece de leagăn.

„Mulţumesc, Letiaga", gândi Artiom.

„Păcat că ai murit. Ciudat că eşti mort.

Cum se face că n-ai să mă mai priveşti niciodată cruciş cu ochii ăia ai tăi? N-o să mai spui poante. Acum de unde mai împrumut eu sânge? Iartă-mă că m-am îndoit de tine în ultimul moment, Letiaga. Dar şi tu te-ai îndoit de mine în ultima clipă, nu?

Te-ai îndoit, dar ai spus totul corect; aşa că-mi vor scoate ştreangul de la gât.

Ce păcat că nu-i poţi auzi pe oamenii de aici, din staţie, cerând adevărul.

Noi doi vom deschide uşile etanşe pentru ei: tu şi cu mine. împreună, îi vom lăsa să meargă sus şi afară.

Şi pe undeva, ceilalţi, conspiratorii noştri, îşi fac şi ei treaba lor. Homer tipăreşte pliante; apostolul îl duce pe Besolov cu ţeava unei arme lipită de tâmpla lui albă... să-i deschidă buncărul. Miller n-are decât să se zbată pe-aid ca un câine rămas fără stăpân.

Ce au de gând să discute acolo, la Consiliul din Polis? Despre cum să ţină capacul apăsat şi mai tare şi să-l înşurubeze? Despre cum să-i zdrobească repede pe toţi rebelii, unul după altul, pentru ca zvonurile despre omenirea renăscută să nu se împrăştie prin metrou?"

— Sună! Sună unde vrei! Sună la Ţvetnoi!

„Nu-i vor zdrobi pe toţi."

— Spuneţi-ne! mugiră vodle de afară.

— Spui adevărul? îl întrebă Ilia Stepanovid pe Artiom. Tot ce i-ai spus lui Homer este adevărat?

Artiom încuviinţă. Oare ce se topea în mintea profesoraşului? Ce formă avea să capete?

Proprietarul ceasului - doi ochi şireţi în găvane -

îşi ridica tot mai des mâinile în faţă. Un presentiment al ireversibilităţii neclintite a tot ce se petrecea în metrou supura din crăpăturile biroului colonelului, pătrunzând în secretariat.

Artiom se gândi iarăşi la Ania.

La dragostea ei, care se dovedise atât de stăruitoare. Artiom era alcătuit altfel pe dinăuntru. Simţise prima răceală a Aniei şi începuse şi el să se răcească în semn de răspuns. De parcă nu putea radia singur dragostea, ci doar o reflecta pe a Aniei cu propriul lui suflet concav. Simţise lumina difuză a atenţiei dirijată asupra sa - o adunase într-o rază şi o trimisese înapoi; o făcuse să ardă mai intens - şi, ca răspuns, avusese parte de mai multă căldură. însă în momentul când Ania începuse să pălească, nu mai avusese cu ce s-o răsplătească. Iar lumina ei devenise tot mai firavă şi mai firavă, până se stinsese cu totul şi el încetase să mai creadă, până când viitorul lor secă şi se sfărâmă în mintea lui.

însă inima Aniei părea să funcţioneze taman de-a-n- doaselea, dinapoi spre înainte. Ai fi crezut că nu mai avea nevoie deloc de el, din cauza surzeniei lui răutăcioase, îndărătniciei lui, şovăielii de a renunţa la visurile lui idi- oate şi dispreţului faţă de ea. Poate că se gândise să-i dea ea prima papucii. Fitilul mai avea doar atâta petrol cât să fumege. Insă îndată ce Artiom plecase, ea începuse să lumineze din nou, cu disperare încăpăţânată. Atât de intens, încât căldura îi pârjolise ochii şi simţise nevoia să-i acopere cu mâna. îi acoperise, dar tot ajunsese la ei; Ania se reflecta în ea - strâmb şi comic -, însă imaginea devenea tot mai clară şi mai strălucitoare.

Dragostea, ce combustibil ciudat!

— Niciun răspuns?

Poate că nu mai există niciun loc unde să suni, tăticule. A trecut destul timp. Dacă apostolul a avut noroc, dac-a făcut totul cum trebuia, poate că buncărul a fost deja cucerit şi distrus. Şobolanii îmbuibaţi au fost deja aliniaţi în rânduri în Taganskaia, în hainele lor prosteşti, iar acum îşi recitau ultima lecţie de geografie pentru profesor, ca nişte şcolari.

— Anzor!

Anzor intră şi se uită la Artiom şi la Ilia, de sus până jos cu o căutătură ostilă. Ascultă lătratul lui Sviatoslav Kon- stantinovici şi-1 scoase afară, săltând în timp ce împingea pe coridor scaunul cu rotile instabil.

— Ce facem cu ăştia? întrebă paznicul cu ceas.

— încă nu m-am hotărât. După Consiliu, şuieră Miller fără să se întoarcă.

Nu reuşise să stabilească legătura telefonică.

— îi ţinem aici?

— Da. Ba nu, stai. îi iau cu mine. Ar putea fi de folos. Doar asiguraţi-vă că-şi ţin gura.

îi luară de subsuori şi-i ridicară de pe podea; Artiom cu gura lipită cu bandă, iar Ilia cu pantalonii pişaţi. Şi-i duseră în strălucitoarea Arbatskaia. Adoptară o formaţiune de săgeată şi-şi făcură drum prin mulţime. Mărşăluiră sfidători prin staţie. Se arătară surzi şi nu auziră cum stri- gau oamenii la ei.

Consiliul Polisului se reunea chiar aid: de asta lui Miller îi trebuia un birou în Arbatskaia.

întreaga formaţie rămase afară, Artiom şi Ilia

nu fură nid ei convocaţi în Consiliu. Ordinul se orientase în formaţiune de arid, cu ţepii ridicaţi ca să închidă accesul curioşilor. Miller şi Anzor intrară; apoi câţiva brahmani întârziaţi intrară şi ei, iar uşile se închiseră.

— Se zice c-au recepţionat nişte semnale..., şuşoteau peste tot glasurile.

— Se pare că nu suntem singurii supravieţuitori...

— Dar unde altundeva? Cine? Cine-a spus asta?

— Se vor limpezi toate când ies ăştia afară. Sunt în şedinţă.

— Dar cum de se-ntâmplă aşa ceva? N-au zis nimic în toţi anii ăştia... Şi apoi... na, luaţi de-aid...

— Ordinul a aflat. A fost zarvă mare dacă să se spună sau nu.

— Dar cine-s ei? Cei de pe bancă? Cine-i ăla legat?

— Au prins nişte terorişti. O să ne spună curând.

Artiom nu-i putea vedea pe oameni şuşotind. în locul lor, vedea doar spinări identice, negre, cureluşele de umăr ale vestelor antiglonţ, cefele cu păr creţ şi cizmele. Insă-i putea simţi: curiozitatea lor făcea aerul să vibreze, oxigenul se consuma; pereţii se apropiau. Erau câteva sute aici. Doar să încerce Miller să-i facă să aştepte răspunsurile.

Deodată se produse vâlvă.

Cineva îşi croia drum prin mulţime, cu pricepere şi hotărâre.

— Merg la Consiliu! Faceţi loc!

Cei din cordon erau de asemenea nedumeriţi. La început, se apucară şi mai strâns unul de altul. Apoi începură să se legene nesiguri.

Era oare vocea lui Timur? Un camarad al lui Letiaga şi Artiom. încă un schismatic, Timur... Plecase împreună cu Lioka şi Homer, cu Ania cea salvată! De ce se afla aici? De ce se întorsese? Chiar acum lua buncărul cu asalt. Sau deja-1 capturase? Adusese capul retezat al lui Besolov la şedinţa de Consiliu?

— Faceţi loc! Am venit la invitaţia Consiliului!

Cordonul se deschise, îl lăsară pe Timur să intre în cerc şi, împreună cu el, Prinţul şi Luka; amândoi din vechea echipă. Timur îl văzu pe Artiom pe bancă şi-i făcu semn din cap, dar nu interveni pentru el. Păşi înăuntru. Luka şi Prinţul rămaseră de pază.

Despre ce tot discutau? La ce se tot târguiau atâta? Trăgeau de timp? Stabileau ultimatumuri? Cerşeau îndurare? Studiau capul de pe tavă?

înăuntru era linişte.

Poate că fuseseră toţi otrăviţi?

— Faceţi loc! Faceţi loc! Mergem la Consiliu!

Cine mai era de data asta?

Mulţimea se trase în lături mai puţin binevoitoare acum, fără a arăta acelaşi respect, mormăind. De ce naiba ar trebui s-o facem? Artiom întinse gâtul. Nici cercul negru nu se retrase imediat pentru oamenii aceia.

Nu-1 văzu imediat.

Primul care trecu de cordon fu Besolov.

In viaţă, palid, hotărât şi tăcut. Lioka, apostolul,

apăru în urma lui. Alexei Felixovici îi aruncă o uitătură sumbră lui Artiom, însă nu-1 salută. Spre deosebire de el, Lioka dădu din cap. Păşiră amândoi înăuntru. Adusese apostolul un ostatic? Cu el mai erau doi membri ai Ordinului, dar rămaseră afară.

Artiom sări de pe bancă şi începu să-şi strige întrebările în ciuda căluşului. îl loviră în spatele genunchilor pentru a-1 face să cadă la loc şi căzu. Luka şi Prinţul şuierară către cel care-1 cosise şi puseră amândoi mâinile pe tocurile pistoalelor.

Aşteptară un moment, apoi se destinseră.

Acum totul se hotăra în spatele uşilor închise, nu aici.

Devenise cu adevărat înăbuşitor, la fel ca în Komsomol- skaia, la fel ca în faţa mitralierelor. Oamenii împingeau înainte, iar cordonul se retrăgea încet, deşi nu avea niciun drept să-şi cedeze poziţiile. Candelabrele din bronz, inele cu diametrul de doi metri, care cântăreau jumătate de tonă, păreau să se legene în lanţurile lor, ca în bătaia vântului - atâţia oameni răsuflau la unison.

Dintr-odată.

Un sunet diferit se împrăştie prin staţie. O tuse.

Soldaţii din cordon se îndreptară; mulţimea tăcu şi începu să privească împrejur. Dinspre numeroase difuzoare,

2035/561 în acelaşi timp, se auzea cum tuşeşte cineva. Şi aid exista aşadar un sistem de amplificare.

— Test. Test. Unu, doi. Unu, doi.

In toată staţia răsună o voce adâncă şi plăcută.

— Dragi cetăţeni. Vă rog, atenţie. In scurt timp va fi făcut un anunţ important. Nu vă dispersaţi.

— Spuneţi-ne adevărul! Vrem adevărul! strigară ei spre crainicul invizibil.

Acesta îşi drese doar glasul şi tăcu.

— Ceva important...

— Ar putea fi chiar...

— Fantastic...

Şi când uşa se deschise, timpul se opri în loc. Din cercul negru ieşi un bărbat gras, îmbrăcat în costum maro, cu aerul unui om de afaceri; avea ochelari pe nas şi fruntea lată continua în sus ca un pod arcuit, până la ceafă. Asistentul său îl ajută pe să se ridice şi grasul săltă pe banca de marmură, lângă Artiom; astfel mulţimea îl putea vedea.

— Preşedintele Consiliului... în persoană...

Apoi Miller şi Anzor îşi făcură apariţia în pragul uşii, urmaţi de Timur. Se despărţiră, îndepărtându-se de bancă în direcţii diferite.

Grasul îşi suflă nasul. îşi şterse fruntea transpirată cu batista plină de muci, apoi o folosi ca să-şi cureţe lentilele şi-şi aşeză ochelarii înapoi pe şaua nasului.

— Cetăţeni. Ne-am adunat azi aici. Motivul este un eveniment mai degrabă neplăcut. In interiorul foarte respectatului Ordin, care este chemat să ne protejeze pe noi toţi... A existat un dezacord, ca să

spunem aşa. Vom reveni la asta imediat.

— Ia nu vă mai ascundeţi după deget! Spuneţi-ne direct!

— Da, desigur. Direct la subiect. Problema este că am stabilit. Că este absolut incredibil, desigur. Insă avem dovezi

incontestabile. Care vor fi prezentate la timpul cuvenit, să nu aveţi nicio îndoială. Ded. Am stabilit cu oarecare siguranţă că Moscova nu este singurul oraş care a supravieţuit Ultimului Război. Am interceptat o transmisiune radio.

Mulţimea parcă fusese lovită în moalele capului. Gălăgia dispăru, toate sunetele dispărură, în afară de glasul monoton, searbăd al bărbatului în maro.

Artiom cel mut îl privi, de parcă era un oracol. Aşa cum se uitase la Letiaga, înainte de a fi împuşcat. Ca şi cum fusese un sfânt.

— Suntem gata să vă lăsăm s-o ascultaţi. Dar înainte de asta, câteva cuvinte. Pentru mine, personal, aşa cum ştiţi toţi, este un adevărat şoc. Ideea este că această transmisiune vine de pe cealaltă parte a oceanului Atlantic. Dragi concetăţeni, camarazi, fraţi. înţelegeţi ce înseamnă asta, înseamnă că duşmanul care ne-a anihilat ţara, care a trimis o sută patruzed de milioane de compatrioţi ai noştri în mormânt - părinţi, copii, soţii, soţi -, duşmanul acela este încă în viaţă. N-a fost distrus. Războiul încă nu s-a terminat. Nidunul dintre noi nu se mai poate simţi în siguranţă. O nouă lovitură, cea finală, ne-ar putea fi administrată în orice clipă, dacă ne trădăm prezenţa în orice fel.

Artiom mugi şi urlă, alunecă de pe bancă şi căzu pe podeaua rece.

— în toţi aceşti ani, doar un singur lucru ne-a salvat. Traiul în metrou. Certitudinea noastră că viaţa la suprafaţă nu este pentru noi. Mulţumită ei,

am supravieţuit. Iar acum este singura noastră şansă de supravieţuire. Ştiu. Este înspăimântător. Este greu de crezut. Dar vă cer să credeţi. Consiliul din Polis vă cere asta. Ascultaţi cu urechile voastre. Aceasta este o înregistrare făcută astăzi. Este o transmisiune din New York.

Difuzoarele revenină la viaţă. Tuşiră.

— Khkhkhkh...Iiiiooo... Şşşşşş...

Şi izbucni un cântec. Un cântec ciudat şi străin, într-o limbă străină, cu tobe şi strigăte de bucurie, cu trompete şi alămuri; într-un ritm sincopat, se auzi o voce masculină, jelind aproape, recitând ceva între un imn şi un marş. Era susţinut de un cor feminin. Cântecul reverbera cu o vigoare neabătută. în el exista o provocare sfidătoare. O bucurie malignă. Şi o energie sălbatică, vitală.

Era o muzică pe care puteai, sau meii degrabă trebuia, să te mişti, să dansezi să... fii desfrânat, lasciv.

Insă nimeni de sub candelabrele de jumătate de tonă, din imensa sală de piatră albă, nu-şi putea clinti nid măcar un muşchi.

Candelabrele se legănau, ca la cutremur. Oamenii inspirau în tunetul alămurilor şi expirau groază.

— După cum puteţi vedea... Auziţi... şi singuri... Aceasta este muzica bestială a unor oameni de peşteră... Cu alte cuvinte, în vreme ce noi suferim toate privaţiunile, ei îşi continuă destrăbălarea. In plus avem informaţia că şi-au păstrat potenţialul nuclear. Acesta este un duşman de o sută de ori mai periculos. Este ceva ce încercăm să pricepem. Viaţa noastră nu mai poate rămâne ca înainte.

Aces- ta-i începutul unei noi ere. Şi în legătură cu aceasta... Iată declaraţia. Adunaţi-vă mai aproape.

Timur, păr negru cu şuviţe cărunte, zvelt şi vânos, se apropie de preşedintele maroniu. Se apleacă spre Artiom şi-l ajută să se ridice. Apoi sui pe bancă.

— Veteranii Ordinului simt revoltaţi de acţiunile arbitrare ale fostului nostru comandant, colonelul Miller. Camaradul nostru a fost uds de călăii lui, în loc să aibă parte de un proces dnstit. Ne cerem iertare faţă de cetăţenii Polisului pentru aceste tulburări. Ne anunţăm retragerea din structura de comandă. Refuzăm să ne supunem ordinelor colonelului Miller.

Timur vorbea sacadat, cu voce răguşită, de fumător. Era cel mai bun ofiţer de informaţii din Ordin. Colegul mai vârstnic al lui Letiaga şi profesor. Ce punea la cale?

— Baza din Smolenskaia a Ordinului rămâne a noastră. Vom ţine alegeri cinstite pentru desemnarea unor noi comandanţi. Oricum, depunem un jurământ de credinţă direct Consiliului din Polis. Jurăm să fim loiali şi să ne asumăm apărarea Polisului. împotriva oricăror duşmani. Fie declaraţi, fie ascunşi.

Se întoarse pe călcâie spre bărbatul în maro şi-1 salută.

Prima dată se auzi o singură bătaie din palme, apoi alta, după care, ca o ploaie torenţială, izbucniră ropote de aplauze ritmice.

— Bravo! Urrraa! Glorie!

— Idiotule! mugi Artiom spre Timur prin căluşul din gură. Eşti un mare idiot! Nu există niciun Polis! Niciun Consiliu! Nu faci decât să juri

credinţă altui cap! Nu-i crede.

Timur se uită la el şi dădu din cap.

— O să te luăm şi pe tine de aici, Tioma. Vom lupta cot Ia cot împotriva yankeilor.

— Nu sunt de acord cu felul cum a fost prezentată chestiunea, zise Miller sumbru din scaunul lui îndoit. Dar sunt dispus să închid ochii. Nu voi considera asta drept o revoltă. Să le zicem dezacorduri temporare. Când patria este în primejdie, nu avem dreptul să ne pierdem în ciorovăieli ieftine. Vom rezolva problemele prin tratative. Ordinul nostru a plătit deja un preţ prea mare. în numele Ordinului, şi eu jur loialitate Consiliului din Polis. Cred c-a venit vremea să punem capăt disensiunilor interne. Nu mai avem niciun drept să ne măcelărim între noi. Roşiii, fasciştii, Hansa... în primul şi-n primul rând, suntem toţi ruşi. Trebuie să ne amintim asta. Suntem sub ameninţarea duşmanului nostru jurat. Lui nu-i pasă în ce credem noi. Imediat ce va afla că mai suntem în viaţă, ne va anihila fără ezitare!

Oamenii ascultau şi credeau fiecare cuvânt: nimeni nu protestă şi nici măcar nu îndrăzni să şoptească. Artiom se lăsă cu toată greutatea înainte şi ajunse în genunchi. Se legănă şi izbuti să se ridice. Şi înainte ca gărzile de sub comanda lui Miller să-şi dea seama ce se întâmplă, se repezi scurt şi-1 lovi cu capul în tâmplă, răstumându-1 la pământ, cu tot cu scaun.

— Ţineţi-1! Ţineţi-1!

începură să-l lovească pe Artiom, iar el încercă să înşface cu picioarele gâtlejul bătrânului idiot, să-l zdrobească şi să-l sugrume. Ii sparseră un

dinte, iar căluşul îi căzu din gură.

— Minciuni! Minţiţi! Ticăloşilor!

Nu era nicio cale să se strecoare prin mulţimea strâns înghesuită, iar oamenii în negru începură să-l tragă pe Artiom înăuntru, pe uşă. îl ridicară pe Miller şi-i scuturară hainele de praf.

— Căcatule. Jegosule! Am să te fac praf. Gunoiule. Tu şi scorpia aia nerecunoscătoare. Să crăpaţi amândoi. Borâ- tură. Minciuni. Numai minciuni.

Timur explică.

— Acesta este un sabotor arestat. Avem motive să credem că făcea spionaj. încerca să ne vândă. Verificăm.

In cele din urmă, îl urcară pe colonel în scaunul său şi-1 traseră pe Artiom înăuntru. După uşă se întindea un coridor lung, cu numeroase ieşiri. îl azvârliră pe Artiom imediat.

Şi de acolo, subjugat, ascultă.

— Da, Sviatoslav Konstantinovici, zise preşedintele în haine maro, legănându-şi capul greu cu început de chelie. Ai rostit cuvintele de aur ale unui om conştient de valoarea vieţii umane. In asta şi în celelalte chestiuni sunt complet de acord cu tine. Aş sugera să ne trimitem diplomaţii la Linia Roşie, Hansa şi la reprezentanţii Reichului, astăzi, fără nicio întârziere. Şi toată lumea să se aşeze la masa negocierilor.

Să punem capăt neînţelegerilor care ne-au măcinat în toţi aceşti ani. La urma urmelor nu suntem chiar atât de diferiţi. Trebuie să rămânem

împreună acum. Să ne unim forţele. Şi laolaltă, toţi - noi, voi - trebuie să apărăm metroul. Singurul nostru cămin. Singura noastră casă pentru decenii de acum înainte. Casa noastră sfântă pentru totdeauna!

— Nu chiar atât de diferiţi, repetă îngrozit Ilia Stepano- vici. Nu suntem chiar atât de diferiţi. Noi şi ei. Primii şi cei dintâi dintre ruşi. Adunaţi laolaltă. Pentru ce? Pentru ce? Cu reprezentanţii Reichului. Narineşka.

Insă mulţimea îi înghiţi mormăielile. La început ameţită şi marcată de această revelaţie, acum începea să-şi revină, să înţeleagă şi să cumpănească asupra celor ce i se turnaseră.

— Yankeii... In tot timpul ăsta... Muzică... Imbuibân- du-se... Dansând... Ca animalele... întotdeauna am avut sentimentul că... Ei şi hip-hopul lor blestemat... Iar noi mâncăm căcat... Şi vor să ne ia căcatul din faţă... Ultimul lucru care ne-a mai rămas... Ştiam eu, ştiam eu... Nu ne vor lăsa în pace... Las-o baltă, ne vom descurca noi... Vom rezista... Am văzut noi şi mai rele... Poate că nu se va schimba nimic...

— După cum ştiţi, vremurile sunt grele chiar şi aşa, continuă omul în costum maro să le vorbească, acoperin- du-i. Boala ciupercilor ne-a spulberat rezervele. Va trebui să strângem cureaua chiar mai mult. Dar dacă ne unim, putem... Măreaţa noastră forţă! Poporul nostru şi-o recapătă, iar şi iar!

Trebuia să strige ca să acopere hărmălaia în creştere. Oamenii reuşiseră, în sfârşit, să rumege

şi să înghită adevărul pe care voiau să-1 audă.

Zdrobit, Artiom zăcea cu spatele sprijinit de perete, înghiţind din greu sângele călduţ şi neplăcut. Pipăia cu limba golurile lăsate de dinţii pierduţi.

Besolov apăru dintr-odată pe coridor. Ieşise din sala de şedinţe? Apostolul Lioka păşea în urma lui.

— Omoară-1! îi şuieră Artiom lui Lioka. Asta-i! El i-a instigat!

— Cine-i ăsta? Alexei Felixovici nu-1 recunoscu pe Artiom. Mai este vreo ieşire pe aici? întrebă el apoi. N-am niciun chef să trec din nou prin mulţime.

— Ţi-ai uitat impelmeabilul, îi zise Lioka. Lasă-mă să te-ajut.

— Lioka! Lioka! Tu... Ce... Dar trebuie să... Trebuie să...

— Vino după mine!

Alexei Felixovici o luă repede din loc în direcţia opusă.

— Ascultă... Ştii, am decis... Că nu vom obţine nimic aşa... Dacă doal îl omolâm. Sistemul tlebuie schimbat din inteliol! Gladat! Levoluţia nu-i metoda noastlă. înţelegi? explică Lioka pe un ton de scuză, peste umăr, spre Artiom. M-a luat dlept consultant. Asistent. Am s-o fac gladat... Din inteliol... Din buncăl...

— Mâncător de căcat! gâfâi Artiom, înăsprindu-şi vocea. M-ai vândut pentru buncăr? Pentru haleală? M-ai vândut pentru potol? Pe noi? Pe toţi?

— Ce viei să spui prin noi? întrebă Lioka, înfuriindu-se. Cine-s ăştia, noi? Nu-i niciun noi!

Nimeni n-ale nevoie de noi, cu excepţia ta! Tu vei clăpa acum, dai eu lămân aici, alanjând tlebulile.

— Alexei! îl chemă Besolov. Mai trebuie să aştept mult? Aşa-ţi începi tu noua slujbă?

Lioka nu-1 scuipă pe Artiom în semn de rămas-bun; nu-1 lovi. Se răsuci pe călcâie şi fugi să-l ajungă din urmă pe Besolov.

Uşa se crăpă şi Timur băgă capul înăuntru.

— Poţi să mergi?

— Nu vreau.

— Ridică-te! Cât timp se mai ţin discursuri. Haide!

îl smuci pe Artiom să se ridice, trăgându-1 de gulerul cămăşii albe, de chelner, şi gulerul se rupse. îl sculă în picioare şi-l lăsă să se sprijine de umărul său.

— Sunt de partea ta! şopti rugător Ilia Stepanovici. Ia-mă! Nu vreau să rămân cu ei! Nu mă părăsi!

— Există o altă ieşire pe-aici. Hai să mergem pe-acolo, până una, alta. Odată ce bătrânul îşi revine, ai belit-o. N-o să te mai scoatem de-aid nidodată.

— Unde?

— Boroviţkaia. Ania aşteaptă acolo. Şi de acolo, în Poli- anka. Şi tot mai departe. Ai unde să te ascunzi?

— Acasă. Ania... E bine?

— Aşteaptă! Unde să te ducem?

— în Expoziţiei. Nu trebuie să mergem în Polianka. Trebuie să merg în Cehovskaia, în Reich.

— Pentru ce? Ce dracu' vrei să fad în Cehovskaia?

— Acolo-i Homer. Trebuie să-l văd.

-        Hei!

Un brahman cu părul lung ieşi din sala de conferinţe.

— Unde vă duceţi?

— Timurdk. înţelegi? Observatorii Invizibili. Ne ţin aid. Vă mint pe toţi. Ne păcălesc pe toţi.

— Ascultă, Tioma... Nu-mi servi mie chestiile astea. Nu vreau să-mi bag nasul în politică. Sunt soldat. Punct. Ofiţer. Nu te pot abandona aid. Insă nu-ncerca să mă speli pe creier cu rahatul tău. Hai să rămânem prieteni.

Ce putea face cu el? Ce putea face cu ei, toţi?

încă mai exista şansa de a le dovedi totul oamenilor. In vreme ce minţeau despre ticălosul ăla de radio. Trebuia să ajungă acolo, în Cehovskaia. Să ajute cu tiparul. Să ajute la distribuirea materialului.

Trecură toţi trei prin coridoare şi pasaje. Uşi vopsite lovite; oamenii veneau spre ei şi erau surprinşi de hainele lui Artiom şi de faţa tumefiată. Ria Stepanovid mergea cu încăpăţânare în urma lor. Lumina dipea; şobolanii le alergau printre pidoare. în cele din urmă, un damf de creozot le suflă în faţă. Un miros tihnit, confortabil. Asta era, Boroviţkaia.

— Doar o dipă, ţi-o voi găsi pe mult iubita... Şi apoi în Polianka.

— Nu Polianka. Cehovskaia. Spre Reich.

— Poţi discuta asta cu ea. Aşteaptă aid. Stai calm. Doar să nu te vadă nidunul dintre băieţii noştri, da?

— O să stau. Calm. Mulţumesc, Timurcik.

Se aşeză la o masă lungă, din scânduri de lemn. îşi încru- dşă în faţă mâinile zdrelite.

Privi în jur: din tot sistemul metroului, asta era staţia lui favorită.

Cărămidă roşu-închis, creozot în aer, ca răşina de pin - dulceagă şi cu aromă de fum -, case de mărimea unor chilii călugăreşti, abajururi de pânză, muzică blândă, răsunând de undeva, instrumente cu coarde, oameni în robe amuzante, răsfoind cărţi uzate. Conversând în şoaptă despre ce dtiseră şi trăind în paginile cărţii, fără să aibă nevoie deloc de lumea de sus sau de cea de mai jos.

Unde se afla celula în care-şi petrecuse Artiom noaptea cu Danila, prietena lui pentru o zi şi pentru restul vieţii lui? Era ocupată de altcineva.

— Homer?

Se ridică în picioare.

Era o siluetă familiară.

— Homer!

De unde apăruse? Cum? De ce? Nu trebuia să fie în Reich?

Artiom se ridică şi începu să şchiopăteze... Se frecă la ochi. Bătrânul era absorbit: examina o celulă goală. Un tânăr brahman cu mustăcioară stupidă, care nu fusese niciodată rasă, îi arăta cămăruţa, dându-i instrucţiuni, dându-i cheile.

Oare greşise Artiom?

— Desigur, nu există niciun loc unde să pui o masă aid, dar poţi lucra alături de ceilalţi... Rafturile de cărţi sunt acolo, deşi... Singura problemă este că... nu poţi veni cu animale aid. Va

trebui să te desparţi de găină.

— E obligatoriu?

— Este.

— Păi, atund...

— Homer!

Bătrânul privi în jur.

— Tataie... Ce fad aid? Cum ai ajuns aid? Te-au ascuns băieţii noştri? Ai reuşit să fad tot... la tipografie? A mers bine? Lucrează presa? Hârtia mai era uscată?

Homer se uită la Artiom de parcă era un cadavru, cu tristeţe şi detaşare.

— De ce nu spui nimic? A funcţionat? Arată-mi!

— Artiom.

— Ce vrei? întrebă iritat băiatul cu mustaţă.

— Unde-s pliantele, tataie? Te-ai dus în Cehovskaia?

— Să chem gărzile?

— Nu, nu trebuie, scutură Homer din cap.

— Stai. De ce nu te-ai dus acolo? Aveau o şedinţă acolo, în Arbatskaia, au început s-o aburească... Mindunile lor obişnuite. Şi toată lumea-i crede.

— Nu-i de mine, Artiom.

— Poftim?

— Nu pot să fac astfel de lucruri.

— Ce fel de lucruri?

— Propagandă. Să tipăresc pliante. Toate activităţile astea revoluţionare... Sunt prea bătrân pentru aşa ceva.

— Nid măcar nu te-ai dus acolo? în Cehovskaia?

— Nu.

— De ce?

— Nu cred în asta, Artiom.

— în ce? în instalaţiile de bruiaj? în Observatorii Invizibili? în ce? în lumea de la suprafaţă? Că tot ce-i aici e lipsit de sens?

— Nu cred că oamenii au nevoie de asta. Că oamenii vor să ştie asta.

— Ăsta-i adevărul! Adevărul! Oamenii au nevoie de adevăr!

— Nu urla. Ce fel de adevăr ar trebui să le spun?

— întregul adevăr! Tot ce ai văzut! Despre femeia al cărei cap a fost zdrobit c-o rangă de oţel. Despre el! zise Artiom şi-şi smuci capul, care aproape că-i cădea acum, spre Ilia Stepanovid, pe jumătate mort, tras până aici în urma lui. Şi despre cum îşi împuşcă pe la spate proprii oameni! Cum udd bebeluşi pentru că s-au născut cu o codiţă! Cum zboară creierii oamenilor pentru că bârfesc! Cum îi duc pe oameni afară, să le construiască generatoare eoliene, fără nido protecţie! Pentru a avea destul curent pentru aparatura de bruiaj! Despre câinii care mănâncă oameni... oameni morţi!

— Chiar acesta-i adevărul? întrebă Homer.

— Şi care-ar fi atund?

— Sunt nişte născodri sângeroase, Artiom. Crezi că ei nu ştiu toate astea, oricum? Trăiesc în asta. Nu vor să-şi amintească de asta, şi ultimul lucru pe care vor să-1 facă este să dtească despre asta. Poate că ar trebui să scriu despre viaţa canibalilor? Sau despre cum se destrăbălează

mahării partidului cu tinerii orfani? Hansa sau Linia Roşie sunt unul şi acelaşi lucru.

— Ce are asta de-a face cu tot?

— Şi acesta-i adevărul. Oare vor oamenii să dtească aşa ceva? De asta au ei nevoie? N-ar trebui să le vârâm pe gât asemenea prostii. Au nevoie de eroi. Au nevoie de mituri. Au nevoie să vadă frumuseţe în alţi oameni, ca să rămână ei înşişi oameni. Ce să le spun? Că im grup de birocraţi îi guvernează de la începutul timpurilor? Că n-are niciun rost să mai rămână în metrou? Că nu se mai poate face absolut nimic aid? Că totul a fost doar un acces de paranoia. Este beznă. însă ei au nevoie de lumină! O caută. Chiar dacă nu-i decât un muc de lumânare. Măcar o geană de lumină. Ce vrei să le spui? Că sunt toţi sdavi? Nişte nimeni? Nişte oi? Nimeni nu te va asculta! Te vor lega! Te vor crudfica!

— Şi tu... ce le vei da? In locul adevărului?

— Ce le voi da? Asta... le voi da o legendă. Despre Artiom. Care era un tânăr simplu, ca ei toţi. Care a trăit într-o staţie de margine, numită Expoziţia Realizărilor Economice. Şi a cărui casă, la fel ca tot restul metroului, era ameninţată de un pericol înspăimântător. De monştri de coşmar, care sălăşluiau la suprafaţă şi încercau să-i lipsească pe oamenii asediaţi de ultimul lor refugiu. Despre cum acest tânăr străbate întregul metrou, cum se căleşte în bătălii şi cum se schimbă dintr-un neghiob pursânge într-un erou. Cum salvează el specia umană. Asta-i povestea care le va plăcea oamenilor. Pentru că-i despre ei,

despre fiecare dintre ei. Pentru că este frumoasă şi simplă.

— Ai de gând să scrii aşa ceva? Aşa ceva? Şi cum rămâne cu tot ce s-a întâmplat adineauri?

— Asta-i politică, Artiom. Este propagandă. Este luptă pentru putere. Va trece curând şi asta. Totul se va schimba. Nu vreau să scriu pliante. De cum sunt scrise, devin răsuflate.

— Şi ce vrei? Eternitatea?

— Păi... Eternitatea... asta-i o ţintă prea înaltă...

— îţi interzic să scrii despre mine. îţi interzic. Ai înţeles?

— Cum aşa? Chestia asta nu-ţi mai aparţine doar ţie, ci omenirii.

— Nu vreau să fiu o acadea zaharisită din cărticica ta de sugător de sule ce eşti!

— Oamenii o vor dti. Vor afla despre tine.

— Nu-mi pasă câtuşi de puţin dacă oamenii aflădespre mine sau nu! Ce are asta de-a face cu orice altceva?

— Eşti tânăr, Artiom.

— Ce are. Asta. De-a face. Cu orice?

— Nu-mi vorbi mie... aşa. Eşti un erou. Oamenii vor afla despre tine. Cuvintele despre tine vor dăinui. Poate c-o să ai şi copii. Dar cum rămâne cu mine? Ce-ar trebui să fac eu? Eu ce voi lăsa în urmă? Un pliant anonim? O bucată de hârtie?

— Stai... îţi dau... îţi dau o cameră aid... îţi dau o cameră?

— Mi se asigură condiţii de lucru.

— Condiţii de lucru. Ai de gând să scrii asta pentru ei? Pentru Besolov? Despre mine? Aşa te-au mituit?

— Ei m-au mituit pe mine sau eu i-am mituit pe ei? Va fi o carte. Despre tine. O carte adevărată şi cu un tiraj decent. Ce nu-ţi convine la asta? Nu-nţeleg.

— Artiom! îl strigă Ania.

— Intreabă-1 pe Iliuşa. O să-ţi spună el. Cine-ar refuza aşa ceva? O carte adevărată, semnată cu numele meu! Nu un manual pentru canibali. Un mit. O legendă. Pentru eternitate.

— Ne trag în căcat. Ne tratează ca pe nişte vite. Ca pe un material de construcţii. Nid măcar nu ne consideră oa-

meni... Iar tu... ^ Ii ajuţi...

Şi atund Artiom fu lovit de o undă de şoc; îşi

dădu seama, iar înţelegerea îl ameţi; glasul îi pieri complet şi mestecă aerul, fără nidun sunet, doar gâtlejul şuierându-i încet când expira.

— Futu-i! Are dreptate. Are dreptate cu toate, ticălosul nenorodt. Nu există „noi" şi nu există „ei". Asta-i hidra.

Noi înşine suntem hidra. Ei sunt noi. Toată aristocraţia a fost împuşcată acum o sută de ani. Pe cine să-nvinovăţim? Nu mai avem pe cine. Ne-am făcut-o cu mâna noastră. Toţi cei din buncăr... de unde au fost recrutaţi? Dintre noi. Iar acum... Tu, Lioka... Cum poate fi hidra înfrântă? Nimeni nu se gândeşte serios să lupte măcar cu ea. Singurul lucru la care visează toţi este să-şi ofere propriul cap, ca să devină imul dintre capetele ei. Ei zic: uite, muşcă-mă, ia-mă, vreau să fiu înăuntrul tău, să fiu cu tine. Nu există nici măcar un singur Hercule pe-aici, ci doar un şir de capete aliniate, care stau la coadă... Ce-are de-a face puterea cu asta? Doamne, ce idiot sunt... Ştii ce? Scrie-o, tataie. Tipăreşte-o. Şi să ai viaţă lungă. Doamne, dă-o în mă-sa...

Râse de se prăpădi.

Se temuse să nu izbucnească în lacrimi, însă râsul i se revărsa din gură ca spuma la botul câinelui turbat.

— Artiom!

O văzu pe Ania. Şi se lăsă în genunchi în faţa ei.

— Iartă-mă.

— Artiom, ce s-a-ntâmplat cu tine?

— Păi, atunci chiar plecăm spre Cehovskaia? întrebă Timur. Fasciştii se vor întoarce aici dintr-un moment într-al- tul. Poate chiar în Polianka, nu?

— Nu. Deschide uşa etanşă. Sus. Mă duc la suprafaţă.

— Poftim?

— Artiom!
— Deschide uşa! Deschide-o odată!
— Artiom, ce s-a întâmplat cu tine?
— Haide sus, Anecika! Sus! Sus!

Capitolul 23

Propriii săi oameni

— Uite-i! Pe acolo!

Mai jos, printre ţevile balustradelor, i se păru că vede, nu, chiar le văzu... cizme negre.

— Fugi!

— Deschide uşile! Deschide-le, n-auzi?

— Te-ai ţicnit cu totul? N-ai costum...

— Sunt bine! Fă-o! Vom crăpa aid din cauza ta, a ta, cretinule! Haide!

— Unde-i el? Unde-s ei?

— Dă-mi mâna! Nu-i da drumul!

— Simt cu tine. Sunt cu tine. Nu vreau să stau aid.

— Du-te naibii... Unde te dud acolo, sus? Ce te-aşteaptă la suprafaţă?

Răstumând mesele, sărind peste bănci, doborând la pământ brahmanii care făceau larmă, ţâşniră spre capătul opus al staţiei. Soldaţii din Ordin veneau puhoi din pasaj şi se răspândeau pe peron ca o furtună.

Ajunseră în viteză la uşile etanşe, înfipseră o ţeavă de armă în faţa santinelei, răsuciră şuruburile de blocare şi tra- seră tona de oţel pe şine; începu să se urnească greoi; ei se strecurară prin crăpătură şi goniră în sus, pe trepte.

Cum de mai avea Artiom energie? Sau orice fel de viaţă? Urmăritorii veniră după ei. Tropăind pe

granit. Le sfârâ- iau călcâiele. Goneau şi trăgeau, dar ratau pentru că alergau.

Trosnetul coteţelor de găini spulberate. O uşă rămase neclintită. Spre culise nu rămase decât o deschizătură îngustă. Soldaţii în negru se înghesuiră prin ea, însă brahmanii se retraseră, ţinându-se la distanţă, de frică să nu încaseze do-zele de radiaţii ale altora.

Ţâşniră în vestibul: Artiom, Ania, Timur şi Ilia. In secunda câştigată, reuşiră să spargă uşa exterioară şi să se rostogolească afară, goi, în noaptea moscovită îngheţată.

— Aşadar, ce-avem aid?

— Aici... Au lăsat-o aici... Stai... Uite! Dă-mi mâna. Pe-acolo.

Alergară ghemuiţi de-a lungul bibliotecii tăcute, unde Artiom îşi lăsase cândva frica în urmă; sub ferestrele oarbe, sub piedestalurile elefantine ale coloanelor ei, peste lespezile de marmură, desprinse din ziduri. In spatele lor, siluete negre le năvăliră pe urme, dinspre vestibulul staţiei Boroviţ- kaia, care arăta ca intrarea într-un mausoleu. Ezitară, între- bându-se cum era să alergi pe străzi fără protecţie.

— O să fim loviţi! Ştie careva ce nivel de radiaţie de fond e aid...?

— Uite-o. Aid. Asta-i! Da!

Maşina japoneză a lui Savelii, remorcată. Abandonată după ce Letiaga îi scosese de lângă aparatura de bruiaj. Când? Parcă trecuseră secole de atund. Savelii nu mai era... Oamenii îl dăduseră la o parte şi-l călcaseră în pidoare în Komsomolskaia: chiar în prima lui zi în slujba Ordinului, fusese omorât, dispărut în acţiune. Insă

maşina lui era acolo. Neclintită, aşteptându-şi proprietarul.

Artiom trase de mâner şi se căţără prin trapa uitată a maşinii. Sub husa scaunului de lângă şofer se găsea o cheie de rezervă. In Komsomolskaia, Savelii îi spusese despre ea. De parcă era o moştenire. Artiom băgă cheia în contad şi-o răsud. Maşina învie.

Siluetele negre ieşiseră în cele din urmă din Boroviţkaia şi se aruncară la pământ.

— Urcaţi!

— Unde mergem?

— In Expoziţiei! La oamenii mei. Acasă. Să le spun!

— Eu nu. Am să rămân aid. Ce să fac acolo? Mă-nţeleg eu cu ei.

— Intră în maşină, idiotule!

— Sunt de-ai noştri! Cad eu la înţelegere. Stai... Am uitat. Poftim. E al tău? Mi l-au dat mie.

II scoase la iveală... negru-cenuşiu, mat: Naganul.

— E al meu.

Timur îl băgă prin geamul deschis al lui Artiom.

— Mulţumesc al naibii de mult.

— Asta-i! Du-te!

Timur ridică braţele, se întoarse şi o luă spre diavolii negri care goneau în direcţia sa. In minte, Artiom făcu semnul crucii asupra lui. Şi apăsă pe acceleraţie.

De la Ohotni Riad, din strada Tverskaia, vântul aduse o scurtă răbufnire de sunete: mugetul unui motor.

Ţâşniră ca din puşcă. Virară cu un scârţâit de

caudupcuri fumegânde. Ania, la stânga lui, pe locul din faţă; Ilia Ste- panovid, coada lor inutilă, bălăngănindu-se în spatele lor. închiseră bine geamurile.

In oglinda retrovizoare, Timurdk căzu amuţit la pământ, ca o păpuşă de cârpe, secerat cu faţa înainte, cu mâinile ridicate. Şi apoi, o secundă mai târziu, vehiculul blindat de teren ţâşni în acelaşi cadru negru.

Opri lângă cadavru. Stinse farurile. Se micşoră. Şi se topi.

Goniră pe strada Vodvijenka, prin toate locurile pe care le străbătuse la pas Artiom de sute de ori: însă acum era pentru ultima dată. De pe marginea drumului, craniul du- gulit al cuiva, clădiri coşcovite şi copad uscaţi se holbau orbi după maşina japoneză care gonea.

Şi cerul senin era iluminat vag de o lună roasă. Pe cer erau înfipte multe stele, ca în noaptea când Artiom urcase la suprafaţă cu Jenia, după ce-i păcălise pe el şi pe Vitalik să le deschidă uşa etanşă spre Parcul Botanic.

— îţi aminteşti, Jen?

— Opreşte-te, Artiom. Te rog.

— îmi pare rău. N-am să mai fac. Vorbesc serios.

Calcarul alb ca oasele al Ministerului Apărării clipi şi dispăru; cripta mică a staţiei Arbatskaia fugi pe lângă ei. în dreapta, blocuri înalte, cu douăzeci şi ceva de etaje, se înălţau drepte şi subţiri, arătând ca soldaţii uitaţi la o paradă a victoriei. Clădirile stupide şi bombastice de pe bulevardul Kalininski trecură prin stânga, cu cele

mai mari panouri publicitare văzute vreodată în ceea ce se numea Europa, acum arse şi înnegrite. Santinelele îl salutară pe Artiom. Panourile îi dezvăluiau trecutul şi viitorul.

— Cum se simte aerul?

— Altfel.

Îşi aminti de prima dată când fusese aici, cu doi ani în urmă. Cât de diferit era totul pe atunci. Era viaţă aici... o viaţă bolnavă, ciudată, străină, însă înfloritoare. Iar acum...

Artiom privi în oglindă. Credea că văzuse o pată mică de întuneric care-i urmărea din depărtare; doar i se păruse?

Viră abrupt, cu un scrâşnet, pe Inelul Grădinilor şi o luă de-a lungul lui, trecând de ambasada Statelor Unite, arsă pe rug, de o clădire înaltă de pe debarcaderul Krasnopresnen- skaia, construită pentru morţii vii, cu o tijă ascuţită pe acoperiş, dincolo de clădirile uriaşe, imense, din granit, care erau numite *stalinkas*, în onoarea statuii, dincolo de pieţele transformate în cratere de bombe, dincolo de tranşeele de pe străzile adiacente.

Privea şi se gândea: morţii cu morţii.

— Acasă? întrebă Ania.

— Acasă, răspunse Artiom.

Glonţul japonez cu volan pe dreapta ieşi în viteză pe Prospekt Mira, încălcând marcajele rutiere, şi se năpusti spre est. Alunecară pe sub o autostradă suspendată - intersecţia cu al treilea inel ocolitor - şi ieşiră pe un pod, deasupra unei căi ferate aşternute undeva în dreapta lor, chiar pe fundul beznei. Ceva mai departe - şi o rachetă

se înălţă deasupra copacilor, încremenită pe cerul nopţii - era muzeul explorărilor spaţiale stupide, un semnal că Expoziţia Realizărilor Economice era aproape.

Din nou, Artiom crezu că văzuse o mişcare în spatele lor. Chiar şi privi în urmă pentru o clipă şi aproape că se izbi într-un camion înclinat şi lovit, dar izbuti să vireze în ultima clipă. Ţâşni printre cutiile ruginite, făcându-şi drum de-a lungul străzii familiare care ducea spre intrarea în pavilion - spre staţia sa de baştină; conduse maşina în spatele unui chioşc de schimb valutar, un cub metalic. Şi o ascunse.

— Am ajuns repede. Poate că doza nu va fi prea mare, îi spuse el Ardei.

— Bine, răspunse ea.

Ieşiră din maşină şi ascultară. Undeva, în depărtare, se auzea un muget.

— Fugi!

Se duseră în vestibul - Artiom mai aruncă o ultimă privire prin plexiglasul prăfuit - îi urmăreau? îi ajunseseră din urmă?

Nu credea. Dacă rămăseseră totuşi în urmă, mai căutau.

Uşa etanşă de sus era deschisă; trebuiau să coboare pe scările rulante cincizeci de metri în adânc. Era beznă acolo jos, dar într-un an, Artiom învăţase treptele pe de rost. Ilia se împiedică şi ar fi ajuns jos în zbor, cu capul înainte, pe trepte şi mai departe chiar, rupându-şi spatele; abia îl prinseră la timp.

în cele din urmă, treptele se terminară. De

cealaltă parte a peronului scurt se afla un perete din oţel - uşa etanşă. Artiom păşi spre stânga cu precizie oarbă, pipăind pe când se deplasa, căutând receptorul telefonic de pe tubul flexibil din metal de pe perete, primul din două.

— Deschideţi! Sunt eu, Artiom!

Receptorul era mort, de parcă firul îi fusese tăiat. De parcă sunase într-una dintre clădirile de afară, nu în staţia lui de baştină, unde trăiau oameni.

— M-auziţi? Sunt eu, Artiom! întunecatul!

Ecoul glasului îi răsună în praful de cărbune, în plăcile fine de metal. în receptor nu se mai auzea niciun alt sunet.

Artiom căută degetele Aniei. Le strânse.

— Totul e bine. Doarme.

- Da.

— Când ai plecat, totul era...

— Totul era bine, Artiom.

Dia Stepanovid respira cu greu şi sonor.

— Nu mai inspira aşa adânc, îl sfătui Artiom. Radiaţia de fond, ştii tu.

Puse telefonul la loc. îl ridică din nou. Şi-şi lipi gura de cercul din plastic rece.

— Alo! Sunt Artiom! Deschide!

Nimeni n-avea vreo intenţie să le deschidă. De parcă nu exista nimeni care s-o facă.

Se duse la perete şi bătu în metal cu pumnul. N-avea nidun rost. Nu puteau să-1 audă. Apoi îşi aminti de revolver. înşfăcă ţeava ca să izbească cu patul armei în oţel. Apoi se gândi mai bine. Şi dacă era încărcat? Scoase *încărcătorul.* în el mai

rămăseseră două gloanţe. Le scoase şi le puse în buzunar.

Apoi începu să bată cu Naganul în cortina de fier, de parcă era un dopot. Bum! Bum! Bum!

Trezirea, oameni buni. Haideţi, sus! Se-aude?

Lipi urechea de zid. Era cineva acolo?

Din nou: bum, bum, bum!

— Artiom...

— Sigur sunt oameni acolo!

Apucă din nou telefonul, îl agăţă în furcă, apoi îl luă iarăşi.

— Alo! Alo! Simt Artiom! Suhoi! Deschide!

înăuntru ceva începu să se mişte fără chef.

— M-auziţi?

Cineva tuşi.

— Deschideţi uşile!

în cele din urmă, cineva vorbi:

— Ce dracu-i tărăboiul ăsta? E noapte.

— Nikiţka? Deschide, Nikiţka! Sunt Artiom! Deschide!

— Deschide, Nikiţka, şi haleşte radiaţii. Ce dracu-ai mai căutat iar pe-afară?

— Deschide! N-avem niciun fel de protecţie.

— Aşa, să te-nveţi naibii minte!

— Bine atunci, am să-i spun tatălui meu vitreg... Căcatule...

Cineva îşi suflă nasul înăuntru.

— Bine...

Peretele de metal alunecă în sus, leneş şi indiferent. Se zări lumină. Intrară în zona-tampon. O bătaie în perete, un furtun zăcea acolo. Un alt telefon.

— Deschide zona-tampon!

— Clătiţi-vă mai întâi! Aduceţi aid tot felul de mizerii...

— Cum? N-avem costume de protecţie!

— Spălaţi-vă, atât vă spun!

Trebui să se dătească, pe el, pe Hia Stepanovid şi pe Ania cu apă rece, dorinată. Intrară în staţie uzi leoarcă şi îngheţaţi. Simţiră instantaneu mirosul de bălegar şi de pord.

— Toată lumea doarme. Suhoi doarme. Ia uite ce haine ţi-ai tras!

— Unde-am putea merge?

— Cortul tău e liber.

Nikiţka privi căţelandrii scuturaţi de frisoane şi se mai înmuie.

— V-aşteptam. Staţi, să vă aduc nişte cârpe, să vă ştergeţi de apă. Şi mergeţi să vă culcaţi. Vă puteţi rezolva problemele mâine dimineaţă.

Artiom voia să se certe, dar Ania îl luă de mână şi-l trase de-o parte.

„Asta-i", îşi spuse el. „Am apărut din stradă, neinvitat, în mijlocul nopţii, fără costum de protecţie. Nu vreau să trezesc toată staţia. In mod clar m-ar considera un cretin. Nu contează; nu-i nido grabă. înainte ca zvonurile să apară aid din Polis..."

— Doar zi-le santinelelor să nu lase necunoscuţi în staţie. Şi de la suprafaţă... îşi reaminti silueta întunecată. Nu mai lăsaţi pe nimeni de sus să intre. Bine?

— Crede-mă, rânji Nikiţka, nu mă mai trezesc eu pentru aşa ceva!

— Atund, asta-i tot. Ah, şi încă ceva -

camaradului acesta să i se dea un spaţiu undeva, zise Artiom, amintindu-şi de Ilia Stepanovid. Am să-i explic totul tatălui meu vitreg, dimineaţa.

Ilia Stepanovid rămase cu Nikiţka, arătând ca un câine abandonat. Insă ăsta nu era ghinionul lui Artiom; nu-1 luase pe omul ăsta ca pe un parazit şi nid nu-1 abandonase.

Cortul lor era *într-adevăr* liber. Nu îndrăznise nimeni să poftească la el? Fără îndoială, oamenii încercaseră să-l ia, însă Suhoi îi ţinuse la distanţă. Era destul de util să fii chiar şi fiul vitreg al şefului.

Aprinseră lanterna şi o orientară în aşa fel încât să lumineze podeaua, ca să nu-i trezească pe vecini. Se schimbară în hainele uscate pe care le găsiră acolo. Fără să se privească unul pe celălalt în pielea goală. Era ruşinos şi stânjenitor. Se aşezară pe saltea, cu picioarele încrucişate.

— A mai rămas ceva de băut pe-aici? întrebă Artiom în şoaptă. Aveai ceva.

— Da. Am cumpărat, şopti Ania.

— îmi dai o gură?

Băură pe rând, sorbind din gâtul ciobit al sticlei. Rachiul era de proastă calitate, cu iz neplăcut şi depuneri pe fundul sticlei, dar îşi făcea treaba. îi destupă capul înşurubat între umeri şi ogoi durerile din spate, din braţe şi din sufletul său, devenite deja un obicei.

— Mi-am dat seama că nu pot trăi fără tine.

— Vino aid.

— Vorbesc serios. Am încercat.

Artiom luă o înghiţitură zdravănă... însă nu-i alunecă pe gât, îi arse laringele şi începu să

tuşească.

— După ce-am vorbit... în Polis. Tatăl tău m-a trimis în Komsomolskaia. Ca să le dau Roşiilor un cadou în gloanţe. Pentru ca rebeliunea... Oamenii flămânzi de-acolo... S-au răsculat. Şi... Eu am ajuns acolo din întâmplare. Cu Roşiii. Noi toţi. Nu ştiu câte mii de oameni. Au tras în ei cu mitralierele. O femeie de-acolo... Mi-a dat... Mi-a cerut să-1 ţin pe fiul ei. Avea dnd-şase ani. L-am luat în braţe. Ea a fost udsă. Şi atunci am crezut că tu şi cu mine va trebui să-l adoptăm pe băiat. Şi un minut mai târziu a fost uds şi el.

Ania luă stida din mâna lui. Ochii îi străluceau.

— Ai mâinile red.

— Tu ai buzele red.

Băură în tăcere, pe rând.

— O să locuim aid acum?

— Trebuie să le spun tuturor. Lui Suhoi. Să afle toată lumea. Oamenii noştri. Mâine. Calm. înainte să vină alţii să le spună propria lor versiune.

— Crezi că te vor crede? Nu vor pleca niciunde, Artiom.

— Vom vedea.

— îmi pare rău.

— Nu. Nu trebuie să-ţi pară rău. Eu sunt... Eu.

— Tu ai până şi limba rece.

— Dar inima mi-e fierbinte. Iar tu ai pielea de găină.

— Lasă-mă să-ţi simt inima. Vreau să mă-ncălzesc.

* * *

Se treziră târziu şi în acelaşi timp.

Artiom se îmbrăcă în sfârşit în hainele lui normale: un pulover şi blugi jerpeliţi, în locul ţoalelor dezgustătoare de chelner. îşi băgă picioarele în galoşi. O aşteptă pe Ania să se îmbrace.

Se târâră afară din cort, zâmbind. Vecinele lor se uitau la ei cu o iritare invidioasă. Bărbaţii îi oferiră lui Artiom o ţigară. Le mulţumi şi acceptă.

— Unde-i Suhoi? o întrebă pe Daşa-Haină-de-Blană, care se întâmpla să fie prin apropiere.

— îţi pregăteşte o surpriză. Ai chelit, văd. Ce ţi-am spus noi?

— Unde?

— La ferma de porci.

Se duseră împreună la tatăl lui vitreg.

Ţarcul se găsea într-un tunel înfundat. Merseră până în capătul staţiei, salutând pe toată lumea. Toţi îl priveau de parcă era o fantomă. Pe Ania o priveau ca pe-o eroină.

— Omul tău i-acolo. Taie un porc, arătă Aigul spre capătul opus al ţarcului.

Artiom nu-şi putea trage răsuflarea.

Trecură de râturi umede, rozalii, care se iţeau de după gardul din răchită. Tineretul porcin se înghesuia la troace.

Vierii grohăiau. Scroafe imense, cu gene incolore, fiecare cu câte-un cârd de zece purcei minusculi, guiţători.

In cizme de cauciuc impermeabile, Suhoi mergea printre vierii de un an. Şeful fermei de

porci, Piotr Did, stătea lângă el, explicând:

— Nu-1 lua pe-ăsta, Alexandr Alexeid. A fost bolnav; o s-aibă carnea amară. Te-aş sfătui să-1 iei pe cel vioi de colo. Proşka. Ia vino-ncoace, Proşka. Ar fi trebuit să-mi spui mai curând. Cel mai bine este să nu-i hrăneşti cu o zi înainte.

— Păi... A fost o surpriză şi pentru mine..., zise Suhoi, fără să-1 vadă pe Artiom. S-a întors fiul meu. Mă temusem că s-a zis cu el. N-a trimis nidun cuvinţel. Dar e-n viaţă. Şi cu nevastă-sa. Se pare că s-au împăcat. Ce bucurie! Bine, hai să-1 luăm pe Proşka al tău.

— Proşka... Proşenka. Vino-aid. Cum am să-1 ademenesc eu de-acolo, pacostea? Trebuia să fie lăsat flămând o vreme; atund ar fi venit el singur să mănânce. Dar acum... Nu, nu-1 trage. Pordlor nu le place să fie forţaţi. Lasă-mă pe mine, ştiu o metodă.

Artiom se opri înainte de a ajunge lângă ei. Privi spre Suhoi. îl usturau ochii. De la duhoare?

Suhoi se retrase un pas şi-i făcu loc spedalistului. Şeful luă o găleată goală de pe un cârlig, şi-o puse pe cap lui Proşka. Porcul încremeni, întâi rămase pe loc, apoi începu să grohăie curios, după care începu să dea înapoi. Apoi Piotr Ilid îl apucă de coadă şi începu să-1 dirijeze cu spatele spre ieşirea din ţarc.

— Ţine-i pe ceilalţi departe, asta-i important.

— Nu vine nidunul.

Cu capul în găleată, Proşka deveni ascultător. Trăgân- du-1 de coadă, îl scoaseră din ţarc într-o dipită. După care-i scoaseră găleata. Piotr Ilici

scărpină porcul între urechi, apoi îi puse, cu dexteritate, un laţ în botul întredeschis de plăcere, împingându-1 cât mai în spatele colţilor şi legându-1 strâns deasupra râtului lung. Legă apoi funia de un stâlpişor care susţinea peretele ţarcului. Artiom nu urmări operaţiunea: o văzuse de sute de ori şi o făcuse chiar el. Privi la Suhoi.

în cele din urmă, Suhoi se uită în jur.

— Ah! V-aţi trezit!

Veni la ei şi se îmbrăţişară.

— Anecika. Bine-aţi venit înapoi.

— Ce mai fad, unchiule Saşa?

— Ne descurcăm noi, o luăm uşor, zâmbi Suhoi. Mi-a fost dor de tine.

— Salut, călătorule! zise Piotr Bid şi-i întinse mâna stângă: în dreapta deja ţinea cuţitul lung pentru sacrificare, care arăta mai degrabă ca un ţăruş ascuţit. Bine, Alexandr Ale- xeid. Ţine-1 o dipă.

— Voiam să te uimesc cu nişte carne proaspătă, zise Suhoi cu un zâmbet. Mi-ai stricat surpriza.

Proşka întinse funia cât putea de mult, însă era scurtă. Pidoarele din spate se îndepărtau pe cât posibil de stâlp, însă râtul, prins în frânghie, nu se putea clinti nid un centimetru. Totuşi Proşka nu guiţă; nu presimţea moartea. Apoi Suhoi începu să-l mângâie, iar tânărul vier se linişti şi deveni prietenos.

Piotr Ilici se lăsă jos lângă Proşka şi-1 scărpină într-o parte, căutându-i pulsul cu degetele. Prin piele şi coaste îi găsi inima. Cu mâna stângă, puse cuţitul în punctul cuvenit, fără măcar să-i zgârie

pielea. Ceilalţi pord se adunară laolaltă, vârându-şi curioşi râturile mai aproape, ca să-şi dea seama ce se petrecea.

— Bine, acum adio.

Lovi cu mâna dreaptă tare în mâner. Izbi ca într-un cui. Cuţitul se înfipse imediat până la plăsele. Proşka se smud, însă rămase în picioare. încă nu avusese vreme să priceapă ce se întâmpla. Piotr Ilici scoase lama din rană şi astupă găurica cu o cârpă.

— Asta-i. Daţi-vă înapoi.

Proşka încă stătea în picioare, apoi se clătină. Picioarele din spate i se îndoiră şi se lăsă în fund, dar se ridică imediat. Şi căzu din nou. începu să guiţe, dându-şi seama că fusese trădat. încercă să se ridice, dar acum nu mai reuşi.

Unii porci îl priveau indiferenţi, cu ochişorii lor; alţii hăpăiau din troacă. Cumva, spaima lui Proşka nu ajunsese la nidunul dintre ei. Se răsturnă într-o parte şi începu să dea din picioarele din spate. Mai guiţă o vreme. Slobozi nişte bile negre-maronii de băligar. Şi nu mai scoase niciun sunet. Toate astea nu-i preocupau pe ceilalţi pord. Nid măcar nu băgaseră de seamă moartea petrecută atât de aproape.

— Gata! zise Piotr Ilid. îl tranşez şi-1 duc la bucătărie. Cum îl vrei? La proţap? înăbuşit la aburi?

— La proţap sau înăbuşit, Tioma? întrebă Suhoi. Dacă totuşi nu mai e o surpriză...

— Mai bine la proţap.

Suhoi încuviinţă.

— Ce mai fad?

— Ce mai fac? Nid nu ştiu cu ce să-ncep.

— Hai să mergem. N-are rost să mai stăm aid. Pe unde ai umblat?

— Pe unde?

Artiom se uită la Ania.

— Am fost în Polis. A venit aid cineva din Polis? De la Miller? Sau ceva necunoscuţi, în general? A-ntrebat cineva de mine?

— Nu. A fost linişte. De ce, ar fi trebuit?

— Oamenii noştri s-au întors noaptea, de la centru? Din Hansa? N-au adus cu ei nişte zvonuri?

Suhoi îi aruncă o privire scrutătoare.

— Ce s-a întâmplat? Ceva s-a întâmplat, nu-i aşa?

Ieşiră din ferma de pord în staţie. Luminile roşii, de alarmă, făceau să pară ca şi cum Alexandr Alexeid tăiase beregata porcului. Sau Artiom.

— Hai să tragem o ţigară.

Tatăl vitreg al lui Artiom nu aproba fumatul, însă de data asta nu mai comentă. Luă dintr-o cutie o ţigară răsu- dtă de mână şi i-o întinse. Ania luă şi ea una. Se duseră la o distanţă rezonabilă de zona rezidenţială. Şi-şi aprinseră ţigările, delectându-se.

— Am găsit supravieţuitori, zise Artiom simplu. Alţi supravieţuitori.

- Tu? Unde?

Suhoi miji ochii la Ania.

Artiom deschise buzele să continue şi, dintr-odată, începu să se gândească. O staţie independentă, Expoziţiei. Şi Suhoi era şeful. Dar

mai existau şi alte staţii independente?

— Spune adevărul, confirmă Ania.

— Nu ştiai?

— Eu? Nu, nu ştiam, răspunse Suhoi prudent, având grijă să nu-1 supere pe Artiom, care slăbise şi mai mult şi acum avea ţeasta rasă.

— Nivelul de mijloc, zise Artiom ca pentru el. In regulă.

— Poftim?

— Unchiule Saş, e o poveste lungă. Lasă-mă să-ţi spun esenţialul. Nu suntem singurii care au supravieţuit. întreaga lume a făcut-o. Mai multe oraşe din Rusia. Ocddentul.

— Şi asta-i adevărat, spuse Ania.

— Ocddentul? Şi ce-i cu războiul? se încruntă Suhoi. încă mai continuă deci? Şi de ce simt toate lungimile de undă pustii? De ce nu i-a văzut nimeni altcineva pe aceşti supravieţuitori?

— Radioul este bruiat. Ca pe vremurile sovietice, încercă Artiom să explice. Pentru că se susţine că războiul continuă.

Suhoi înţelese.

— Ştiu ce zid.

Artiom îşi miji suspicios ochii.

— Ştii?

— Am mai trecut prin aşa ceva. Cine-s? Roşiii?

— îl cunoşti pe Besolov? întrebă Artiom.

— Besolov? repetă Suhoi. Cel din Hansa?

— Nu există nido Hansa, unchiule Saş. Şi nid vreo Linie Roşie. Şi în curând nu vor mai exista deloc. Curând, îşi vor uni forţele pentru a înfrunta un duşman comun. Aşa că nu vor ieşi nidodată din

metrou. Ăsta-i noul scenariu acum.

Suhoi părea să creadă, totuşi se uită la Ania, ca să fie sigur.

— Mai ştie cineva de asta? Că oamenii au supravieţuit în alte oraşe?

— Au făcut un anunţ public despre asta chiar ieri, în Polis, răspunse ea. Este adevărat, Alexandr Alexeid.

— A supravieţuit întreaga lume? Şi cum trăiesc? Mai bine ca noi?

— Nu ştiu. Nimeni nu spune nimic, explică Artiom. Dar dacă era mai rău, mai mult ca sigur ar fi spus.

Suhoi aprinse încă o ţigară răsudtă, direct de la prima, care arsese prea repede.

— Ticălosul! Fir-ar al dracu'!

Se uită o vreme la lampa roşie.

— îi datorezi ceva lui Besolov? întrebă Artiom.

— Nu. Ce-aş putea să-i datorez? Nu l-am văzut decât o dată, în Hansa.

— Asta-i bine. Unchiule Saş... Trebuie să-nchizi staţia, închide-o, pentru ca nimeni de acolo să n-ajungă la noi. Şi pregăteşte-i pe oameni. Trebuie să le spui tot. Te vor crede.

— Să-i pregătesc pentru ce?

— Trebuie scoşi de aici. Scoşi din metrou. Cât se mai poate. Cel puţin ai noştri.

— Şi unde să-i ducem?

— Sus, la suprafaţă.

— Unde mai exact? în staţie strnt două sute de oameni. Sunt femei şi copii. Unde vrei să-i dud?

— Vom trimite cercetaşi. Să găsim un loc unde radiaţia de fond este slabă. Au venit unii din

Murom. Acolo locuiesc la suprafaţă.

Suhoi îşi începu a treia ţigară.

— De ce?

— Cum adică, de ce?

— De ce să ne ducem la Murom? De ce ar pleca toţi oamenii ăştia din metrou şi s-ar duce în altă parte? Ei trăiesc aid, Artiom. Asta-i casa lor. Nu te vor urma.

— Pentru că s-au născut la suprafaţă! La aer proaspăt! Sub cerul liber! în libertate!

Alexandr Alexeid dădu din cap, nu în bătaie de joc, d cu simpatie, la fel ca un medic pediatru.

— Nu-şi mai amintesc asta, Tiomocika. S-au obişnuit să stea aid.

— Aid sunt ca Morlodi. Ca nişte cârtiţe.

— Cel puţin viaţa urmează cursul obişnuit. Totul le e dar. Nu vor să se schimbe nimic.

— Dar când se aşază lângă un foc, nu fac altceva decât să-şi amintească - cine avea şi ce avea, cum îşi duceau viaţa!

— Nu poţi să-i dud înapoi la lucrurile care le lipsesc acum. Şi nid ei nu vor să se întoarcă, doar ca să-şi amintească. Eşti încă tânăr; într-o bună zi, o să-nţelegi.

— Nu-nţeleg!

- Păi...

— Eu doar te rog să-nchizi staţia. Dacă nu vrei să le spui, lasă-mă pe mine s-o fac. Altfel molima o să se strecoare pân-aid... Vor umple capul oamenilor cu tot felul de căca- turi, ca peste tot... Am văzut deja întâmplându-se aşa...

— Nu pot izola complet staţia, Artiom. Facem negoţ cu Hansa. Primim de la ei amestecul - ştii,

nutreţul combinat - pentru pord. Iar noi trebuie să vindem tot băligarul în staţia Riga.

— Ce nutreţ? Avem duperd!

— Ciuperdle sunt terminate! Aproape întreaga recoltă a pierit!

- Vezi?

Artiom îi oferi Ardei un zâmbet strâmb.

— Şi erai îngrijorată pentru duperd. Se dovedeşte că ne putem descurca şi fără ele. Dar nu ne putem descurca fără amestecul lor de căcat!

— Nu mă judeca. Eu sunt administratorul staţiei, Artiom, dătină Suhoi din cap. Am două sute de suflete care aşteaptă totul de la mine. Trebuie să le hrănesc.

— Bine, cel puţin lasă-mă să le spun! Vor afla oricum.

— Crezi că merită? oftă Suhoi. Dacă le spui tu?

— Da, merită.

* * *

Căzură de acord: oamenii vor fi adunaţi laolaltă, după cină, când se terminau schimburile la fermă. Până atund, Artiom trebuia să păstreze tăcerea. Şi chiar tăcu, încercând de amorul artei vechea sa viaţă din Expoziţiei. Bidcletele. Garda din tunel. Cortul. Viaţa asta intrase la apă şi nu i se mai potrivea deloc.

Dezorientat, Ilia Stepanovid se ţinea mereu după el. Artiom se învoise cu Suhoi ca lui Ilia Stepanovid să i se îngăduie să stea în staţie. Aşa că Artiom îi arăta cum mergeau lucrurile aid.

Deşi profesorul era zdrenţăros şi jalnic, Daşa-Haină-de- Blană îl plăcu într-o clipită. îi dădură ceai slab - ciupercile erau pe terminate. Oamenii îl întrebară despre viaţa sa. Răspunse evaziv, iar Artiom nu-1 dădu de gol.

Insă Ilia Stepanovid era im bun ascultător. Pe când îi povestea despre staţie, Artiom mai strecura şi crâmpeie de informaţii despre el, pe id, pe colo. Era lesne. Pe când se preumblau printre corturi, îşi amintea tot felul. Aid a trăit Jenka. Prietenul meu din copilărie. Deschideam împreună porţile Grădinii Botanice. A murit mai târziu. Cineva din gardă a cedat când întunecaţii avansau spre Expoziţiei şi l-a uds. Iar aid e locul unde l-am văzut prima dată pe Hunter şi-am fost total copleşit. Uite, noi mergeam printr-o sală goală, în noapte, şi el mi-a luat soarta în mâinile lui puternice, imense şi a înnodat-o într-o clipită, ca pe o ţeavă de metal. Şi aşa mai departe. Despre întunecaţi. Era ridicol să păstrezi tăcerea despre ei în stadiul acesta. Tragedia întregii lui vieţi, care dovedise a fi o petardă fâsâită. Dia Stepanovid încuviinţă iute din cap, ca şi când îl preocupa ce-i spunea Artiom. Dar cine-ar fi putut spune la ce se gândea?

Artiom o ţinu tot aşa până seara.

Desigur o asemenea cină regească nu era rezervată doar prietenilor apropiaţi. Toţi fură invitaţi. Mesele fură puse lângă fundătură - „în club" - pe un podium, unde începea coridorul trunchiat, care ducea spre linii, spre noua ieşire.

Sirenele anunţară sfârşitul schimburilor de zi; oamenii ieşeau curaţi de la duşuri şi îmbrăcaţi pe

cât de festiv reuşeau.

Aperitivul fu destul de sărăcădos, însă Proşka răscumpără toate neajunsurile. îl gătiseră excelent. Fu servit la proţap, cu capul separat. Capul mijea ochii înguşti, iar urechile îi fuseseră unse şi arătau ca un pergament transparent. Carnea era fragedă, doar puţin grasă: fusese tăiat chiar la timp.

Carnea li se topea în gură. Turnară rachiu de ciuperci, făcut artizanal, din vechile rezerve. Toasturile deveniră tot mai entuziaste.

— Bun venit înapoi!

— în sănătatea ta, Artiom!

— Anedka! Asta-i pentru tine!

— Şi s-aveţi copilaşi, în sfârşit!

— Şi să n-o luaţi acum drept „periuţă" - pentru părinţi. Pentru dumneata, Alexandr Alexeid!

Piotr Ilici se entuziasmă şi până la urmă chiar se ridică de pe scaun, iar părul roşu îi stătea ca o coroană în jurul petecului de chelie rozaliu.

— Atunci să bem, chiar acum, pentru staţia noastră, a Expoziţiei, o oază de pace şi stabilitate în acest ocean agitat al metroului! Mulţumită eforturilor depuse de o anumită persoană, ştiţi voi care!

Artiom se gândea că nu va putea să înghită nid măcar o bucăţică, dar i se făcuse atât de foame, încât înfulecă două porţii. Era un vier tânăr şi bun. Serios. Deşi era meii bine să nu-şi amintească cum grohăise chiar în dimineaţa asta. Dar toţi grohăiau la un moment dat; atund trebuia să încetăm să-i mai mâncăm?

Artiom nu putea să bea, pur şi simplu. Insă Suhoi nu rata nidim pahar. Fiecare dintre ei se pregătea în felul său pentru discuţia cu oamenii.

— Voiam să vorbesc cu tine; aşteptam s-apari. Desigur, eşti liber să le spui oamenilor. Nu-mi iau cuvântul înapoi. Dar vreau să-nţelegi că nu trebuie să fad asta, ştii - duper- dle şi porcii... Ai putea face altceva. Să mergi în recunoaştere, de exemplu.

— Mulţumesc, unchiule Saş.

Micul Kiril, cel care tuşea, se strecură până acolo. -Bau!

încercă să-l sperie pe Artiom, apoi i se urcă pe genunchi. Fugise de la mama lui: trecuse deja şi ora lui de culcare şi ar fi trebuit să doarmă. Apoi veni şi Natalia. îşi certă fiul, dar fu de acord să mai stea o vreme - mai rămăsese ceva din vier.

— Ania! Dă-mi o bucată!

— Vino la noi. Am să mai pun puţin în farfuria ta; ai nevoie ca să creşti.

Kiriuka primi propria sa farfurie, se aşeză între Artiom şi Ania şi începu să-şi mestece carnea de parcă viaţa lui depindea de asta.

înainte de a treia porţie, tatăl vitreg al lui Artiom fu abordat de o santinelă, georgianul Ubilava, care-i şopti ceva la ureche. Suhoi îşi şterse buzele unsuroase şi, fără să privească spre Artiom, se ridică de la masă. Artiom se uită peste umărul lui: Suhoi fusese chemat la tunelul sudic. Cel care ducea spre Alekseevskaia şi în metrou. Ce se petrecea acolo? Artiom nu putea vedea. Suhoi mergea în spatele coloanelor, pe şine.

Nu reveni decât după vreo zece minute.

— Şi ai găsit Zorii Polari? behăi Kiriuka.

— Poftim? întrebă Artiom cu mintea în altă parte.

— Zorii Polari! Ziceai c-ai recepţionat ceva! I-ai găsit? Pentru asta te-ai dus, nu?

— Da, am recepţionat. I-am găsit.

— Mami, ai auzit? Artiom a găsit Zorii Polari!

Natalia-şi strânse buzele.

— Nu-i adevărat, Kiriuşenka.

— Artiom! I-adevărat, nu-i aşa?

— încetează, îi spuse Natalia lui Artiom.

— Şi cum i-acolo, Tiom? Ce-i acolo, la Zorii Polari? Cum stau acolo lucrurile cu microbii?

— Un moment, zise Artiom. Aşteaptă puţin, copile.

Suhoi stătea alături de câţiva bărbaţi la capătul dinspre sud al peronului, privind spre ospăţ: se schimbase la faţă şi chipul îi devenise stacojiu în lumina stacojie. Artiom ar fi vrut să se ducă la el. Dădu să se ridice şi-l puse pe Kiriuka jos, însă tatăl vitreg observă şi-i făcu semn: stai acolo, vin eu.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Ania.

— Păi, spune-i că-i adevărat!

— Aşa e! Iar acum te dud la culcare.

Suhoi reveni la ospăţ. Se aşeză lângă Artiom şi zâmbi ca şi cum avea buzele crăpate şi era dureros să le întindă.

Furios pe mama lui, Kiriuka împunse cu furculiţa spre ochiul mijit al lui Proşka. Daşa îl servi pe Dia Stepanovid cu o porţie zdravănă dintr-un pidor din faţă. Artiom îl apucă pe Suhoi de cot.

— Ce se-ntâmplă, unchiule Saşa?

— Au venit să te ia. Le-am dat imediat ordinele de marş, bineînţeles.

— Oamenii Ordinului? Trimişi de Miller?

Ania ţinea cuţitul în mână ca şi cum era pe cale să lovească. Artiom îşi băgă degetele în buzunar. Naganul era tot acolo, la locul său.

— Nu. Din Hansa.

— Sunt mulţi? Au trimis trupele spedale?

— Doi oameni. Civili.

— Numai doi? Şi ce spun?

— Au zis că ne dau timp de gândire până dimineaţă, înţeleg că eşti fiul meu şi toate alea, zise Suhoi şi coborî ochii spre farfurie. Ziceau că nu vor să recurgă la violenţă.

Artiom nu protestă asupra cuvântului „fiu".

— Şi ce se va-ntâmpla dimineaţa?

— Vor începe o blocadă totală a staţiei. Nu vor mai cumpăra nimic de la noi şi nid nu ne vor mai vinde nimic. Amestecul pentru pord şi toate celelalte. Plus interdicţie asupra deplasărilor. Ei zic că au aranjat deja asta cu Alek- seevskaia.

Andrei, un cercetaş cu grad superior, se ridică. înălţă paharul.

— Un toast! Tatăl tău şi cu mine am discutat deja despre astea, Artiom. Camarazi, simt o victimă de forţă majoră. M-am îndrăgostit. Iar iubita mea locuieşte în Krasnopresnens- kaia. Mi-am dat seama că mi-a venit sorocul. Am treizeci şi opt de ani. Las în urmă staţia mea iubită, Expoziţiei, şi mă mut ca să mă alătur miresei mele, în Hansa. Ded, pentru ce vreau să închin un

pahar? Vreau să beau, Artiom, pentru ca fiecare dintre noi să-şi găsească locul. Iar acum locul meu este liber, pentru tine!

Artiom dădu din cap, se ridică, ciocni paharul şi se aşeză din nou. îi şopti lui Suhoi:

— Cât timp putem rezista?

— Nu ştiu. Ciupercile, vom vedea... O vreme, cu porcii. Atât doar că nu vom mai avea ce să le dăm de mâncare. Toată mâncare vine din Hansa...

— De când se ocupă Hansa de hrana pentru animale? De unde şi-o procură? Molima nu i-a afectat şi pe ei?

— Sunt concentrate combinate, ţi-am mai spus. Nu-s făcute din ciuperci, e ceva amestec, nu ştiu exact. Dar porcii îl mănâncă. Nu-şi întorc râtul şi iau în greutate.

— Fermierii de pord n-au întrebat ce le dau de mâncare? De unde o iau? Poate că-am putea face ceva chiar noi...

— Nu ştiu. Noi nu-ntrebăm. Se presupune că Hansa ia mâncarea asta de la Roşii. Potrivit unor zvonuri. Am încercat-o, porcii o mănâncă, de ce să despicăm firul în patru? Noi...

— Şi de unde o iau Roşiii? Roşiii au...

— Piotr Did! De unde se-aduce amestecul de hrană, mai ţii minte?

— Păi, din Komsomolskaia, mă gândesc. Din câte-mi amintesc, spuneau că din apropiere. Proaspătă. Deşi nu foarte proaspătă în ultimele dăţi.

— Din Komsomolskaia?

Salivă sărată şi amăruie ajunse în gura lui Artiom. Gâtlejul îl durea, şi nu putea nid să

înghită, nid să respire.

— Din Komsomolskaia? De la Roşii?

— Din Hansa...

— Care-i diferenţa?

— Dar ce-i în neregulă cu ea?

— Nu pui nido întrebare inutilă, da? Blocadă, căcat?

— Trebuie să hrănesc oamenii, Artiom. Două sute de suflete. Dacă am cu ce, asta-i bine. Intr-o bună zi, când vei ajunge tu şeful staţiei, vei înţelege.

Artiom se ridică.

— Pot să...?

— Oh, vedeta petrecerii! Să-ţi auzim toastul, Artiom!

Şi se ridică în pidoare, de parcă *intr-adevăr* avea de gând să le ofere un toast. Atât doar că degetele i se închiseră în pumn în loc să ridice un pahar.

— Tocmai au venit nişte oameni să mă ia. Se crede că din Hansa. Vor să mă prindă şi să mă ducă de-aid, ca să nu-mi rămână vreme să vă spun toate astea. Dacă nu mă predaţi, ei zic că vor impune o blocadă.

Oamenii de la masă începură să şuşotească; cântecul care abia începuse, despre serile Moscovei, tremură şi încetă. Unii continuare să mestece, însă fără să scoată vreun sunet.

— Moscova nu-i singurul oraş în care au supravieţuit oameni. Ieri, în Polis, au anunţat pe toată lumea că mai sunt şi altele. Curând vă vor spune şi vouă. Consideraţi-mă pe mine primul care v-o spune. întreaga lume este încă vie! Petersburg,

Ekaterinburg, Vladivostok. America. Insă n-am auzit nimic de la ei, pentru c-au eliminat orice contacte radio folosind aparatură de bruiaj.

Tăcerea era ca de mormânt. Oamenii ascultau transfiguraţi.

— Nu mai trebuie să trăim aid. Putem să ne facem bagajele şi să plecăm. Oricând. Chiar acum. Plecaţi unde vă place. La Murom, la numai trei sute de kilometri de Moscova, nivelul de radiaţii este deja normal. Oamenii trăiesc la suprafaţă. Moscova este cea moartă şi otrăvită, pentru că rachetele nudeare au fost interceptate deasupra ei. N-ar trebui să mai stăm aid. Nu trebuie să stăm aid. Ceea ce sugerez eu, ceea ce vă spun este: haideţi să plecăm.

— De ce? îl întrebă cineva.

— Te chinuieşti trei sute de kilometri şi apoi ce-i acolo?

— De ce-1 mai ascultaţi? Bate câmpii mereu pe subiectul ăsta.

— De ce? Pentru că locul omului nu-i sub pământ. Pentru că trăiţi în tuneluri - vă ţin în tuneluri, ca pe viermi. Cel puţin vă amintiţi cum era? Războaiele astea idioate pe care le purtăm unii împotriva celorlalţi... Aici n-avem viitor. Metroul i-un dmitir. Aid nu vom deveni nidodată nimic. Nu vom fi oameni. Nu vom face nimic nou. Nu ne vom extinde. Ne-mbolnăvim. Degenerăm. Nu-i aer. N-avem loc. E-nghesuială.

— Pentru noi e sufident, spuse cineva.

— Duşanbe a supravieţuit? interveni altcineva cu timiditate.

— Nu ştiu.

— Ded ne compari cu viermii?

— Dar dacă America e tot acolo, nu continuă războiul? întrebă cineva de la masă, gândind cu voce tare.

— în oraşul Murom e o mănăstire. Zugrăvită toată în alb. Iar turlele de deasupra ei simt albastru-deschis. Culoarea cerului. Se află pe malul râului. înconjurată de pădure. De ce să nu mergem acolo? Mai întâi cercetaşii, apoi ar putea

 pleca toată lumea. Am putea găsi un mijloc de transport. Femeile şi copiii în maşini şi camioane.

— Şi ce-i acolo de mâncare?

— Păi, ce mâncaţi aici? Aici... Fir-aţi voi să fiţi! Şi, desigur, nu-i nicio altă cale! Asta-i problema. Cu locul ăsta! Nu-i un refugiu! E o criptă! Trebuie să plecăm de-aici!

— Atunci, dispari dracului, spuse cineva cu glas şoptit şi mohorât. De ce nu poţi să te cari de unul singur? De ce trebuie să-i tragi şi pe alţii după tine? Ca un afurisit de Moise.

— Şi dacă Hansa vrea să-1 predăm pentru c-a făcut ceva? Dac-a omorât pe cineva? întrebă curioasă o femeie.

Artiom se uită la Suhoi, care-şi plimba privirile peste masă, căutând parcă sprijin. Insă Suhoi nu interveni.

Artiom îşi şterse fruntea.

— în ordine. Bine. Organizez o expediţie. Pur explorato- rie, deocamdată. Vom merge spre est şi vom explora. Vom încerca să găsim un loc potrivit, unde să putem locui. Şi când îl vom găsi, ne întoarcem după ceilalţi. Cine-i de partea mea?

Nu răspunse nimeni. Mestecau, căscau şi beau. Nu răspunse nimeni.

Ania îşi puse cuţitul de-o parte. Se ridică.

— Eu. Sunt cu tine.

Rămaseră amândoi nemişcaţi o clipă. Apoi totul începu să zumzăie.

Tuberculosul Kiriuka se urcă pe bancă, pentru a fi văzut de toată lumea.

— Şi eu! Merg cu tine afară din metrou! La Zorii Polari! chiţăi el hotărât.

Se ridicase exact pe locul în care stătuse, între Ania şi Artiom. Ei se uitară unul la celălalt.

Natalia, mama lui, se îndepărtă brusc de la masă. Paharele zburară şi se sparseră de podea.

— Vino aici, chiar acum! Asta-i, te dud la culcare.

— Hai, mami! Hai să mergem la Zorii Polari!

— Nu mergem nidunde! Asta-i casa noastră!

— Hai, lasă-mă să mă duc şi să văd...

- Nu!

— E la suprafaţă, Natal..., zise Artiom. Acolo-i aer. Altfel. Proaspăt. Şi tuberculoza...

— Dacă nu-i tuberculoza, e altceva. Vreun soi de molimă! Oamenii spun că-s americani! Vrei să ne predai americanilor?

— Dacă tu nu vrei... lasă-1 pe el să vină. Aid, ar... Mi-ai spus-o chiar tu. Cât mai are?

— Vrei să-l iei de la mine! începu ea să se înece, cu lacrimile în gât. Vrei să-mi iei fiul! Şobolan mizerabil... N-am să te las să pui mâna pe el! Micul meu Kiriuşka! Aţi auzit? Vrea să-mi ia fiul! Să-l dea americanilor! Ca pe o jucărie! Şi să se ducă şi el... Să ne predea lor!

— Proasto! îi zise Artiom. Căţea!

— Dispari la suprafaţă! Auzi, să ne compari cu viermii! N-am să-1 las să plece! Să nu-ndrăzneşti! Nu-i lăsaţi să mi-1 ia!

— Nu-i daţi copilul! E căpiat, toată lumea ştie asta! Unde l-ar mai târî şi pe copilul ăsta?

— N-o să ţi-1 dăm. Asta-i prea de tot!

— Vreau să merg cu tine! începu Kiriuka să plângă. Vreau să văd cum e la suprafaţă!

— Predaţi-1 Hansei, şi cu asta basta, zise cineva. N-au decât să se ocupe ei de tot.

— Aşa că dispari! Dacă eşti atât de neferidt aid, cu noi! Cară-te, trădătorule!

începură să se ridice de la masă, sărind în pidoare.

— Atund, staţi aid! Mâncaţi! Continuaţi să vă devoraţi unul pe celălalt! N-au decât să vă ţină-n turmă! Ca pe oi! Dacă vreţi să crăpaţi, atund crăpaţi. Dacă vreţi să vă târâţi prin căcat, n-aveţi decât. Dacă vreţi să săpaţi prin trecutul vostru nenorocit, daţi-i drumul! Dar cu ce sunt copiii vino- vaţi? De ce vreţi să vă-ngropaţi copiii de vii?

— Voi sunteţi oile! V-aţi vândut! Nimeni nu vine nicăieri cu tine! Unde vrei să ne dud, într-o capcană? Cât ţi-au plătit? Predaţi-1! Doar n-o să ne stricăm relaţiile cu Hansa din cauza căcatului ăsta!

— Bine, ajunge! strigă Suhoi, ridicându-se.

— Ar trebui să fii cu ochii pe băiatul ăsta al tău! A dispărut şi s-a vândut cine ştie cui! Nu i-a ajuns că ne-a otrăvit pe toţi atâta vreme! Poate că nid n-am fi bolnavi dacă ticălosul ăsta n-ar fi deschis întruna etanşele! Să-ţi ţii nasul afară! Nu te băga-n treburile noastre! Ne vom descurca, fără probleme! Asta-i. Casa. Noastră!

— Tiom, sunt cu tine, vreau să plec, vă rog.

— Cară-te! Dispari! înainte să te predăm! De ce să suferim toţi pentru el?

Mâna lui Kiriuka găsi arătătorul lui Artiom şi-1 strânse cu putere, însă Natalia îl smud şi-1 trase după ea.

Din ochii lui Artiom începură să curgă lacrimi.

— Tată...

Se uită spre Suhoi.

— Tată. Şi tu... Tu nu vrei să vii?

— Nu pot, Artiom, murmură Suhoi cu glas pierit. Nu pot veni cu tine. Cum aş putea să-i abandonez pe oameni?

Artiom clipi.

I se învârtea capul. Ceea ce înfulecase îi stătea acum în gât, ca un bolovan din pavaj.

— Ah, să fut tot ce-i în metroul ăsta blestemat c-o prăjină de barjă! Eram gata să crăp pentru voi toţi, dar nu-i nimeni aid pentru care să merite să dai ortul popii.

Mătură de pe masă farfuriile cu porc, care zdrăngăniră şi se sparseră, şi părăsi banca.

în urma lui, mergând cu paşi mari, venea Ania; şi ţinându-se după ei încet, dintr-un motiv necunoscut, era Ilia Stepanovid.

— Ded, te-ai hotărât să vii şi tu sus? îl întrebă Artiom.

— Nu. Eu nu. Eu am să rămân aid. Am să scriu despre tine... Artiom... Despre toate astea... îmi dai voie, nu? O să mă laşi să scriu cartea? Am să scriu totul în ea, aşa cum este... Pe cuvânt de onoare!

— Scrie căcatul ăsta afurisit. N-ai să scrii oricum nidun rând. Şi nimeni nu va dti aşa ceva. Homer avea dreptate, ticălosul bătrân. Toată lumea vrea numai basme!

Spre vest, cerul la apus era sângeriu, dar spre est, era limpede precum cristalul, ca o sticlă proaspăt spălată. Toţi norii fuseseră măturaţi şi

acum, unul câte imul, mid cuie argintii erau bătute în bolta azurie.

Aruncară mâncare, gloanţe, arme şi măşti de gaze în spatele camionetei. Acolo mai erau trei canistre pline cu motorină. Destul cât să călătoreşti jumătate de glob.

Autostrada Iaroslavl, foarte lată, se întindea direct de la Expoziţia Realizărilor Economice până la limita de la capătul celălalt al continentului. Era ticsită cu maşini şi camioane, care nu ajunseseră nidodată la destinaţie, dar, vizibilă între vehiculele blocate în trecut, exista o pârtie îngustă, pe care era posibil să mergi în direcţia aceea - undeva. Clădirile moarte luceau aurii pe contururi şi în momentul acela de rămas-bun, Moscova i se părea caldă şi reală lui Artiom.

Era sătul de cauciucul de pe piele şi sătul de pregătirile pentru expediţie. Voia să-şi arunce deja costumul de protecţie. Voia să gonească, cât mai repede, cu geamurile coborâte, să prindă în palma deschisă curentul de aer şi să-l respire, cald şi proaspăt. Dar nu mai conta: în aproximativ trei, poate patru ore, îşi vor da jos măştile de gaze, o dată pentru totdeauna, şi le vor arunca pe geam, cât mai departe cu putinţă.

Oricum, se îmbrăţişară.

— Unde aveţi de gând să mergeţi? întrebă Suhoi.

— Oriunde. Unde mergem, An?

— La Vladivostok. Vreau să merg la ocean.

— Atunci, Vladivostok să fie.

Artiom mută blana albă de animal de pe scaunul lui Savelii pe al Aniei. Trebuiau să aibă

grijă; ea încă îşi dorea copii. Puse Naganul în torpedo. Pomi motorul. Trântiră portierele.

Suhoi se aplecă spre el. îi ceru să coboare geamul. Bombăni ceva prin filtrul măştii.

— Artiom, să nu-i judeci pe oameni. Nu-i vina lor.

Artiom îi trimise o bezea.

— Să ne vedem cu bine, unchiule Saş. Deocamdată, ciao!

Suhoi dădu din cap şi se trase înapoi. Ilia Stepanovici, chircit, le făcu cu mâna. Nu mai era nimeni să-i conducă.

Artiom puse mâna pe genunchiul Aniei. Ea-i acoperi mănuşa cu ambele palme.

Maşina japoneză tuşi un fum albastru, intonă un cântec de marş şi o luă imediat din loc, spre oraşul magic, Vladivostok, aşezat pe ţărmul unui ocean cald şi zglobiu, străbătând o ţară imensă, necunoscută, locuită de oameni reali şi vii.

Şi un vânt luminos şi aprins de soare îi însoţi pe drum.

SFÂRŞIT

Postfaţă

Era un binoclu eficient, german, de foarte bună calitate. Destul de bun cât să poţi vedea totul pe o rază de un kilometru, chiar mai departe. Maşina de teren urmărise maşina japoneză de la o distanţă prudentă, până departe pe al treilea inel ocolitor al Moscovei şi se oprise acolo.

— S-a călat, Alexei Felixovici, zise Lioka în walkie-talkie. Lămânem în ulma lui?

— Ce-o să facă acolo? Lasă-1 să-şi ia tălpăşiţa. Călătorie sprâncenată, zise walkie-talkie-ul. Asta-i. întoarceţi-vă. *înregistrat de I. Şkurkin*

CUPRINS

Capitolul 1.
Capitolul 2.
Capitolul 3.
Capitolul 4.
Capitolul 5.
Capitolul 6.
Capitolul 7.
Capitolul 8.
Capitolul

Aici Moscova Metroul Conducta
Plata Duşmanii Opt metri Ţvetnoi Bulevard Heil
Teatrul Roşiii
Resturi Ordinul Spaţiu de locuit Străinii
Capitolul 15. *Autostrada Entuziaştilor*
Capitolul 16. *Transmisiunea finală*
Capitolul 17. *Totul corect*
Capitolul 18. *Serviciul activ*
Capitolul 19. *Ce să scriu*
Capitolul 20. *Miracole*
Capitolul 21. *Tovarăşii*
Capitolul 22. *Adevărul*
Capitolul 23. *Propriii săi oameni*

Postfaţă